

Madras University Malayalam Series No. 8.

KĀLI-WORSHIP IN KĒRAḶA

DR. C. ACHYUTA MENON.

H.360

Madras University Malayālam Series No. 8.

KĀLI-WORSHIP IN KĒRAḶA

C.ACHYUTA MENON,

KĀLI-WORSHIP IN KĒRAḶA

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ

VOLUME I

BY

CHELNAT ACHYUTA MENON,
B.A. (Madras), Ph.D. (London),
*Head of the Department of Malayalam,
University of Madras.*

UNIVERSITY OF MADRAS.

1943.

Price Rs. 5

PREFACE

It is with a sigh of relief that I pen these few lines by way of introduction at the conclusion of my investigations extending over several years on the subject of Kāḷi Worship in Kēraḷa. It is only after I started the work that I realised the magnitude of the task and the difficulties of collecting materials therefor. There is hardly a Hindu community or a village in Malabar that does not worship Kāḷi in one form or other, or own a shrine dedicated to the Mother Goddess. Though the cult is so universal most of its ritualistic and mystical aspects are known only to a privileged few who will never share them with others even for life. This mysterious veneration extends also to the literature that has grown over the cult and has consequently crushed the enthusiasm of many a scholar for years. These men are apparently not aware that the treasure that they have been concealing for ages is rusting on the archives of the Oriental Section of the British Museum¹ for any scholar to lay his hands upon.

The present work is divided into two parts. In Part I, I have made a general survey of the whole cult from the cultural standpoint in its various aspects, such as, the evolution of the Kāḷi temple, the influence of the cult on the political evolution of Kēraḷa and its martial traditions, its primitive outlook, Aryan influence on the indigenous cult, different conceptions of the Mother, the merging of Kaṇṇaki into Kāḷi, the ritualistic literature called "Tōṛrams"² and "Pāṭṭus"³ it has developed. I do not propose to dilate more on these topics as they are discussed fully in Volume II of the work which is written in English for the benefit of non-Malayāḷi readers.

1 My readers can very well imagine my surprise when I discovered there a palm leaf manuscript and an incomplete printed version of *Dārukavadham-Kaṇṇampāṭṭu*, during my sojourn there.

2 This is not the *tādbhava* of *stotra* as commonly supposed. It is, on the other hand, the substantive of the verbal root *Tōnnuka*—to think and to get inspired. *Ezutiaccan* has used it in that sense in his *Adhyātma Rāmāyaṇam* "*Rākṣhasarāja ninakku Tōṛram baḷāl*." It therefore indicates that these are inspired songs. The word "Tōṛru" also means "create."

3 Songs, because they are sung.

Part II consists of the various specimens of songs used for the rituals such as Pāṇa⁴ and Kaḷam Pāṭṭu⁴ usually performed to propitiate the Mother. At the end, Badrōlpatti-Kiḷippāṭṭu which stands apart as pure literature has also been added to indicate the culmination of the gradual development of this kind of literature in which the theme is the same throughout, viz., the birth of Kālī from the forehead of Śiva and her encounter with the Demon Dāruka ending in the latter's death. This is the first time that this notable work appears in its complete form.⁵

It now remains for me to acknowledge my obligations to different ladies and gentlemen who have helped me in this undertaking by securing the necessary manuscript material and collecting information on various topics. The list is too long to be included in this prefatory note; but the following names, however, deserve special mention: the late Changalott Kuruppassan, late Y. Devaki Amma, B.A. (Hons.), late M. Udaya Varma of Mankada Palace, Messrs. P. Kuttakkurup, T. Eachara Kurup, A. D. Harisarma, and Sry. M. P. Bhadramma, B.A. (Hons.).

Mr. P. Krishnan Nair, Siromani, Junior Lecturer in Malayālam, has rendered unfailing assistance in seeing the work through the press. Mr. C. K. Appukutty Guptan, Research Scholar of the Department prepared the index and bibliography. I am specially thankful to Mr. T. Eachara Kurup for his portrait of Kālī that appears as the frontispiece and other sketches. He has boldly defied tradition and convention in preparing the former.

Last but not least, I thank the University authorities for sanctioning the publication.

UNIVERSITY OF MADRAS.
17th September 1943.

C. ACHYUTA MENON.

⁴ Vide my article on the Histrionic Art of Kēraḷa, *Annals of Oriental Research of the University of Madras*, Vol. 4, pt. I.

⁵ The Travancore Government published it some years ago under the editorship of Mahakavi Ullur. The present edition can lay claim to better textual accuracy.

ഉള്ളടക്കം

ഒന്നാം ഭാഗം

	പുറം
1. കേരളത്തിലെ കാളീസേവ (സംരംഭനീരൂപണം) ..	1— 4
2. കാളിയും കാവും ..	5— 6
3. കാവ് ..	7— 9
4. കാവുകളുടെ പ്രാചീനരൂപവും അനന്തര പരിഷ്കാരവും ..	10—13
5. ചുറ്റമ്പലം ..	14—17
6. ശ്രീകോവിൽ ..	19—20
7. കാവുവട്ടം അല്ലെങ്കിൽ തട്ടകം ..	21—24
8. ക്ഷേത്രാധിപത്വവും ഉത്തരായനവും ..	25—28
9. കാവുകളുടെ പ്രാചീനചരിത്രം ..	29—32
10. കാവുകൾ നായന്മാരുടെ ഭരണകേന്ദ്രം ..	33—35
11. പൂരങ്ങളും അത്തോടുകൂടി നടക്കാറുള്ള- അപരിഷ്കൃത നടവടികളും ..	36—52
12. അമ്മയുടെ പ്രീതിയ്ക്കായുള്ള ആരാധനാ- രീതികൾ ..	53—65
13. താണജാതിക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങൾ ..	66—70
14. സങ്കല്പഭേദങ്ങൾ ..	71—87
15. ആയുസങ്കല്പങ്ങൾ ..	88—97
16. സാഹിത്യം ..	98—99
17. കാളീപ്പാട്ടുകളും അവയുടെ ഇതിവൃത്തങ്ങളും ..	100-132
18. ഗ്രന്ഥനാമസൂചി ..	133—134

ഉള്ളടക്കം

രണ്ടാം ഭാഗം

		പുറം
1.	പാമ്പ ..	1— 6
2.	പാമ്പത്തൊറം അഥവാ കാളിനാടകം (വാഴ്ച) ..	7— 10
3.	പാമ്പത്തൊറം (കഥ) ..	11— 44
4.	പന്തലലങ്കാരം ..	45— 48
5.	എട്ടലിക്കുവാഴ്ച ..	49— 51
6.	ഭാഷകൻത്തൊറം ..	52— 68
7.	നിറങ്ങൾ ..	69— 70
8.	വാഴ്ച ..	71
9.	കളംപാട്ട് ..	72— 73
10.	ഭാഷകവധം ..	74— 221
11.	വാഴ്ച ..	123—127
12.	കളത്തിൽ പാടുന്ന പാട്ടുകൾ ..	128
i.	നിറം—(ഏകതാളം) ..	129
ii.	വാഴ്ച—പത്തുവരാളി ..	130—131
iii.	വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വലത്തിനുള്ള പാട്ട് ..	132
13.	ഭദ്രാൽപത്തി (ആമുഖം) ..	133—137
14.	ഭദ്രാൽപത്തി (കിളിപ്പാട്ട്) ..	138—200
15.	അനുബന്ധങ്ങൾ, പദാത്മവിശദീകരണം ..	201—221

Kali-Worship in Kērala

Part I

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ

ഒന്നാം ഭാഗം

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ.

കാവിവർമ്മയെത്തൊഴുതു കാലകേഴിക്കയെന്നതു് കേരളീയരുടെ ഇടയിൽ ഇന്നും ഇന്നുപോയും ഉള്ള ഏല്പാടല്ല. 'ആലു'ക്കൽ നിന്നെടുത്തു് ചുറ്റയിൽ വെച്ചു് 'നാനുവാര' പാട്ടായിട്ടും, പാനയായിട്ടും, പൂരമായിട്ടും അമ്മയെ സാന്താർപ്പിച്ചാൽ മതിയാകാത്തവരാണു് വള്ളവനാട്ടുകാരാണു്, പണ്ടുള്ളവർ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു പച്ചപ്പരമാർത്ഥമാണു്. 'കളരിയിൽ കടിയെടുത്ത കാളിയും' 'മപ്പിൽ അമ്മണി അമ്മയും' ഇന്നു നായന്മാർ പഴയപ്രകാരമായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഒരു കാലത്തു് അങ്ങിനെയായിരുന്നില്ല. ഗുരുവായൂരപ്പനും, വടക്കുന്നാഥനും, വൈക്കത്തപ്പനും, വന്നാതിനാശാലയും അമ്മയെ പരദൈവമാക്കി പുജിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ചിറയ്ക്കൽ മുതൽ തിരുവനന്തപുരവരെയുള്ള രാജവംശങ്ങൾ കൈവിട്ടിട്ടില്ല. മാടായിൽ ഭഗവതി ചിറയ്ക്കൽ രാജാക്കന്മാർക്കും, ത്രിപാർത്തിശാലി കോട്ടത്തു രാജാക്കന്മാർക്കും, ലോകനാർകാവിലമ്മ കടത്തനാട്ടു രാജാക്കന്മാർക്കും, തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ വള്ളവനാട്ടു രാജാക്കന്മാർക്കും, പഴയന്നൂർ ഭഗവതി കൊച്ചിരാജാക്കന്മാർക്കും, ആറ്റിങ്ങൽ ഭഗവതി തിരുവിതാംകൂർ രാജാക്കന്മാർക്കും ഇന്നും കലദൈവമായിത്തന്നെ വിളയാടുന്നു. 'കുറമ്പ'യെ കടിയെടുത്ത തീയ്യത്തറവാടുകൾ ഒരു കാലത്തു ജനങ്ങൾ വകവെച്ചിരുന്നു. മലദൈവമായ 'നീലി'യെ മാനിക്കാത്ത മലയൻ അന്നും ഇന്നും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പ്രസിദ്ധമാന്ത്രികനായിരുന്ന കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാടു് പരമാരാധ്യയായി കരുതിവന്നിരുന്നതു ചെങ്ങന്നൂരുന്നത്തു് ഭഗവതിയെ ആയിരുന്നു. ആ ഇല്ലത്തുള്ള നമ്പൂതിരിമാർ ഗൃഹാധാരാകുന്നതിന്നു മുമ്പു് തിരുമാന്ധാം

കുളവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതു് 'വൃത്തനാലയ്ക്കൽകാവു' എന്നും 'മുളയങ്കാവു' എന്നും ചോരള ഒരു കാളികാവുവെക്കുന്നു. വൃത്തനാലയ്ക്കൽ 'മല്ലാരതാവല'യെന്നൊക്കെക്കൊണ്ടു് കൊല്ലംതരം നടക്കുന്നവരുള്ളതു്. ഇതു് മകരമംസം മുളവിൽ "മല്ലാനെ" എന്ന വാക്കിനാടു് സംബന്ധിച്ചാണിരിക്കുന്നതു്. മുളയൻകാവിലെ പൂരം മകരമംസം 30-ാംതിയ്യതിയാണു്. മകരമംസം മുളപ്പൂ ഏവമംസം വരെ കുമ്പിൾ പൂക്കളുടെ കാലമാണെന്നു സാരം.

† കുറ + അരു = അവക പിന്നീടു് അന്നുസിംഹാതിപ്രസാദംകൊണ്ടു് കുറയയയ്ക്കുകയായിരിക്കണം.

കണമയെ പൂജിച്ചു സന്തോഷിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള വിധി ഇന്നും അങ്ങ പോലും നീക്കംവരാതെ അനുഷ്ഠിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ ഉച്ചനീച തലമേലിലാതെ കേരളത്തിലെ നാനാജാതിക്കാരെയും ആരാധ്യദേവതയായി വിവസ്യുന്ന 'അമ്മയെ'പ്പറ്റി അന്വേഷണംചെയ്യുന്നത് രിക്കവും അനവിതമാകാനിടയില്ലല്ലോ.

കാളീസേവയുടെ പ്രാചീനാവസ്ഥയെ നിർണ്ണയിക്കുന്നത് ഇപ്പോൾ എളുപ്പമല്ല. 'പാമ്പും', 'അമ്മക്കൈവരും' ദ്രാവിഡസംസ്കാരത്തിന്റെ ഒരുഗമായി കരുതണമെന്നാണ് Dr. ആനന്ദകുമാരസ്വാമിയുടെ അഭിപ്രായം.* അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ ദ്രാവിഡേതരന്മാരുടെ 'അംബിക', 'അമ്മ'യുടെ സ്ഥാനമാണെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ 'അമ്മയും', 'അംബികയും' തത്ത്വതത്ത്വങ്ങൾക്കായി കരുതിവരുന്നതുപോലെ ആർയ്വദ്രാവിഡന്മാരും, അവരുടെ 'അമ്മ'യെ സംബന്ധിച്ച ആരാധനാസമ്പ്രദായങ്ങളും, കൂട്ടിച്ചിണഞ്ഞു ഒന്നിനൊന്നു വേർതിരിക്കാൻ കഴിയാത്തവിധം കലർന്നിരിക്കുകയാണ്. യാതൊരു രൂപമാ, പ്രതിമയോ, കൂടാതെ മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽവെച്ച് നടത്തിത്തുടങ്ങിയ ആരാധനാസമ്പ്രദായം മുതൽ, രൂപാന്തരമുള്ള കാളി, ചണ്ഡി, ഭക്ത എന്നീ ഉഗ്രകുലികളുടെ സേവാകർമ്മങ്ങൾ, മഹാവക്ഷി, സരസ്വതി, പാർവ്വതി എന്നീ സൗമ്യദേവതകളുടെ പൂജാസമ്പ്രദായം, എന്നിവ വരെ 'ഭഗവതിസേവ' ഇന്ന് അധികാരം ചെലുത്തിക്കൊണ്ടാണ് ഇരിക്കുന്നത്. ഇന്ത്യയിൽ മനഃശാസ്ത്രപരമായതിന് രാജാ ഷട്ടത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള പരിഷ്കാരപരിണാമങ്ങളെല്ലാം കാളീസേവയുടെ പുരോഗതിയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയതായിട്ടു വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതുകൂടാതെ ചക്രപൂജ† പരമമകാരസേവനം‡ എന്നീ ശാക്തേയ വിധികളും കാളിയെ അധികരിച്ചുചെയ്യുന്ന അനുഷ്ഠാനങ്ങളാണ്. കേരളത്തിലെ രാജാക്കന്മാർ, മന്ത്രവാദികൾ എന്നിവരെല്ലാം കാളിയെ ശ്രദ്ധമാർഗ്ഗങ്ങളിൽകൂടി ഉപാസിക്കുന്നവരായിരുന്നു.

രാജാക്കന്മാർ, രണശൂരന്മാർ എന്നിവർ തങ്ങളുടെ വിജയശൗർയാഭിഗ്രണങ്ങൾ വിജയപൂർണ്ണമായിത്തീരാൻ അമ്മയുടെ ശക്തി അത്യാ

* India and Indonesian Art, p. 5.

† ത്രിമൂർത്തി പുരത്തന്നും വട്ടമിട്ടിന്നുംചെയ്യുന്ന രത കർമ്മം. E. A. Payne, Sakitas, p. 15.

‡ മേലും, താഴെ, മേലും, ഭഗം, മേലേന്നും Ibid. p. 16.

വശ്യമെന്ന് വിശ്വസിച്ചുവന്നു. മന്ത്രവാദികൾ, രാജ്യതന്ത്രജ്ഞന്മാർ എന്നിവർ സമുദായത്തിൽ 'സ്വാധീനവും' 'പൈതൃകവും' പുലർത്താൻ അമ്മയുടെ കടാക്ഷത്തെ ആശ്രയിച്ചു. പരാമർശിക്കുകയും അധ്യാത്മ ജ്ഞാനികളും പ്രപഞ്ച സൃഷ്ടി സ്ഥിതി സംഹാരകർമ്മങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന 'മഹാമായ'യായും, മഹാശക്തിയായും അമ്മയെ ആരാധിച്ചു. • ഒന്നാം അറിയാത്ത സാധാരണവാർ, ജനിച്ച മുതൽക്കു അമ്മയാണല്ലോ അവലംബമെന്നു കരുതി അവർക്കുതന്നെ സാക്ഷാത്ക്കാരമുണ്ടായിട്ട് 'അമ്മ'യെ പൂജിച്ചുപോന്നു. ഇങ്ങിനെ പല ഉദ്ദേശങ്ങളോടും, പല രീതിയിലും പല രൂപത്തിലും ഹിമവൽ സേതുപന്തുനും ഹിന്ദുക്കൾ പൂജിച്ചു വരുന്ന അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യം അവസ്ഥിതമായെന്നുതന്നെ പറയേണ്ടതായിട്ടു നിശ്ചയിക്കുന്നുണ്ട്. † സപ്താക്ഷരമായ ഒരു ആരാധനത്തിന്റെ എല്ലാ വശങ്ങളും എടുത്തു വിവരിക്കുന്നതും ക്ഷിപ്രസാധ്യമല്ല. ഓരോവശവും ഓരോ മഹാഗ്രന്ഥത്തിന്നു വിഷയമാകത്തക്കവണ്ണം അത്ര വിപുലമായിട്ടു കാണിക്കുന്നുണ്ട്. നമ്മുടെ ഭാഷയിലും, സംസ്കൃതത്തിലും, ഇംഗ്ലീഷിലും, മറ്റു പല ഭാഷകളിലും ഒരു വിഷയത്തെപ്പറ്റി അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഗാനങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‡ ആ വക സംഗതികളെല്ലാം പരാമർശിച്ചു കൊണ്ടുള്ള ഒരു സവിസ്തരനിരൂപണം ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ സീമയെ അതിവലംവിട്ടു പോകുന്നതാണ്.

• സൗന്ദര്യവഹി:—

"ശിവജ്ഞാ യുക്താ യദി മേവതി ശക്തപ്രവേളി
ന യേ മേവേ മേവാ ന ലല കശലാ സ്തഥിതു മഹി
അതസ്തപാ ഞ്ജേയ്യം ഹരി ഹര വിവിഞ്ചാദിമിഹി
പ്രണമം സ്തോത്രം വാ കഥാമൃതപുണ്യ പ്രവേദി "

(ശക്തിയുടെ ചേർപ്പാൽ രക്താശ്ശിവൻ ശക്തനാകുന്നുള്ളു; അല്ലെങ്കിൽ ഇളക്കൽ പോലും അല്ലെങ്കിൽ സമർത്ഥനാകയില്ല. ആകയാൽ, ഹരി, ഹരൻ, വിവിഞ്ചൻ മുതലായ പദങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ മേവതിയെ പ്രണയിക്കാനോ സ്തുതിക്കാനോ പുണ്യമില്ലാത്തവൻ എങ്ങിനെ കഴിയും?)

† ഹിന്ദുജനത്തിന്നു പൊതുവെപ്പുള്ളതുപോലെ കാളീസേവയും രണ്ടു പ്രവശമുണ്ട്. ഒന്ന് അധ്യാത്മജ്ഞാനത്തിന്റെ പരാമർശമായ ഭക്തനീകരിക്കുന്ന പരിഷ്കൃതസ്വരൂപം പുലർത്തിവരുന്നു. മറ്റൊരു മൂലരൂപങ്ങളുടെ ബുദ്ധിമുട്ടും സംസ്കാരത്തിനും ചോദിച്ചു വിധത്തിൽ പ്രാചീനസ്ഥിതികളെ നിലനിർത്തിപ്പോരുന്നു.

‡ പാശ്ചാത്യർക്കും, ദേവീഭക്തന്മാരും, ദേവീമഹാത്മ്യം, പ്രാധാനികരണവും, ഏകീ മഹത്വഗ്രന്ഥങ്ങളും Sakti & Sakta by Sir John Woodrofe, Saktas by E. A. Payne എന്നീ ആംഗലേയഗ്രന്ഥങ്ങളാണ് ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

അത്യന്തം വിശാലമായിക്കിടക്കുന്ന ഒരു വിഷയത്തിന് സംസ്കാരപരവും സാഹിത്യപരവുമായ ഒരു വശമുണ്ട്. അതു കേരളത്തിനെ സംബന്ധിച്ചേടുത്തോളം ഒന്നാഭത്തോടുകൂടുകമാത്രമാണ് ഈ പ്രബന്ധംകൊണ്ടു ഞാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്. മറ്റു വശങ്ങൾ മന്ത്രതന്ത്രങ്ങളിൽ നിപുണന്മാരായവർ വിട്ടുകൊടുക്കുകയായിരിക്കും എല്ലാംകൊണ്ടും ഉപരിതമായിട്ടുള്ളത്.

വ്യവസ്ഥയില്ലെന്നാണ് വന്നുകൂടുന്നത്. കാളിക്ക് തെന്നിനമല്ലാതെ പല നിറമുള്ളതായി എങ്ങും പ്രസ്താവിച്ചു കാണാത്തതുകൊണ്ട് പേരു നന്നിപ്പലിക് വെണ്ണയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെന്നുവരികുന്നതും ശരിയായിരിക്കുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ട് കാളിശബ്ദത്തിനെ മറ്റു വല്ലവിധത്തിലും വ്യത്യാസപ്പെടുത്താമെന്നു കരുതി നോക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

“കാളീ! യെന്നൊരു വിളിക്കുകപ്പോൾ

കാളിയെന്നു വയററിൽ കാളി”

എന്ന നമ്പ്രാതകൾ രസികപ്രയോഗം ഇവിടെ മാർഗ്ഗമേകമായിരിക്കുമോ എന്ന് പരിശോധിക്കാം. കാളിയെന്ന പേരുതകൾക്കുവേണ്ടിത്തന്നെ ഭയകരതയും ഭയവും ആണ് നമ്മുടെ മനസ്സിൽ ഇരിക്കുന്നത്. ഈ വികാരങ്ങൾ ധരിക്കുന്നതായ അതർ കാളി ശബ്ദത്തിന്റേതായാൽ കാര്യം കരുതി സിദ്ധമാകുന്നതാണ്. ‘കാളി’ എന്ന മലയാള പദത്തിനും കാളിക്ക് ബന്ധമുണ്ടാവുന്നതിന് വിശദമായൊന്നും കാണുന്നില്ല. ‘കാളി’ നമുക്കുണ്ടാകുന്നത് അതിഭയകരമായോ ആപൽകരമായോ ഉള്ള ഒരു വസ്തുവിന്റെ ഭർത്താവിനോ, അല്ലെങ്കിൽ അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു വർത്തമാനത്തിന്റെ പ്രവർത്തനമോ, ആണല്ലോ. അതനുസരിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ കാളവിനു കാരണഭൂതമായതോ, കാളിപ്പിക്കുന്നതോ ആയ ഒരു രൂപത്തെ കാളിയെന്ന് വിളിക്കുന്നതിൽ അനന്തരവിശ്വാസമുണ്ടാവാൻ വരികില്ല. അതിന്നു പുറമേ സംസ്കൃതശബ്ദം ‘കാലി’ യാകുന്നതല്ലാതെ, കാളിയെന്നതും സംശയവുമാണ്. മലയാളക്കരയിലുള്ള കാവുകളിൽ ‘കാലി’യെ അല്ല, ‘കാളി’യെത്തന്നെയാണ് കിടവെച്ചിട്ടുള്ളത്. അതിനെപ്പറ്റി ആദ്യം സംശയമില്ല.

“ലളയോരഭേദേ” എന്ന ന്യായം സംസ്കൃതത്തിലുണ്ടെങ്കിലും മലയാളി അത് സമ്മതിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ‘താലി’യ്ക്കു പകരം ‘താളി’ കൊടുത്താൽ അയാൾ തൃപ്തിപ്പെടുമെന്ന് വിശ്വസിക്കാനും വഴികാണുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് കാളിയുടെ നിറം കറുപ്പായാലും, നീലമായാലും, ‘കാളി’യെ ‘കാളി’യെന്നോടു ചേർത്തുവെക്കുന്നതാണ് കാളിയുടെ സ്ഥിതിക്ക് യോജിച്ചിരിക്കുന്നത്.

* കാലം കുറിക്കുന്നതിൽ ‘കാലി’യെന്നും അതാഴെ ‘സംഹാരിണി’യെന്നും അർത്ഥം ചിലർ കല്പിക്കുന്നു. Śaktas, p. 6.

നിവാസസ്ഥലങ്ങൾ കണ്ടാൽ മേല്പറഞ്ഞ സിദ്ധാന്തത്തിന് അനുകൂലമായ തെളിവുകൾ സുലഭമായി കാണാവുന്നതുമാണ്. മനുഷ്യനും മരത്തിനും ആദ്യമുണ്ടായിട്ടുള്ള ബന്ധം അവന്റെ ചരിത്രത്തിൽ തെഗണ്ണമായ സ്ഥാനം കൈവശപ്പെടുത്തി കാണുന്നുണ്ട്. ആല്, കൂവളം മുതലായ വൃക്ഷങ്ങൾക്കും, തൂളസി മുതലായ മെടികൾക്കും ദിവ്യത്വം കല്പിക്കുവാനുള്ള കാരണം ഈ ബന്ധമായിരിക്കുമെന്ന് ഉഭവിഷണുരും അസംഗതമായിരിക്കുകയില്ല. Fergusson ന്റെ വീക്ഷണകോടിയിൽ കൂടെ ഒരു പടി കടന്ന് ആദൈവിഷണുരായാൽ മനുഷ്യൻ ആദ്യം ആരാധിച്ച ദൈവവും, മരത്തെ ആയിരിക്കുമോ എന്ന് അന്വേഷിക്കുവാനും വഴിയില്ലായ്മയില്ല. അതതുവിധമായിത്തന്നെയും, തനിക്കു കൈയായി നില്ക്കുന്ന വൃക്ഷത്തോട് താൻ ആരാധിച്ചുപോന്ന ദൈവത്തെ സംബന്ധിക്കുവാൻ മനുഷ്യൻ പ്രേരിതനാവുന്നത് സ്വാഭാവികമാണല്ലോ. തന്റെ അനുഭവത്തിനും ശക്തിക്കും അനുസരിച്ചല്ലാതെ ആരാധനാക്രമം നടത്തുവാനും മനുഷ്യനെക്കൊണ്ടു സാധിക്കുന്നതല്ല. താൻ മരത്തിന്റെ നിഴലിനെ ആശ്രയിച്ചു കാലത്ത് തന്റെ ദൈവത്തേയും അതിന്റെ നിഴലിടലാ, മൂലത്തിടലാ സമീപിക്കുവാൻ പ്രാപ്തനാകാൻ മനുഷ്യൻ പ്രേരിതനായിരിക്കണം. അങ്ങിനെ വരുമ്പോൾ ദൈവം അധിവസിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന് മരശൃട്ടത്തിന്റെ പര്യായമായ 'കാവ്' എന്ന അർത്ഥവും നല്കാകാമല്ലോ. പിന്നീട് ഗ്രഹനിർമ്മാണത്തിന് സാമർത്ഥ്യം ലഭിച്ചതിനുശേഷവും, പുറംസ്തംഭം നില്ക്കുന്നതിന് അതനുബന്ധമായും ദൈവത്തിനും ഉപയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയ

തന്റെ നാലുകൾക്കു ആസ്ഥാനമായ ആ അധികം കൃഷ്ണകൃഷ്ണ നൽകുന്ന വേദവസ്തുക്കൾ പ്രകൃതിയിൽ വളരെ കറവുതന്നെത്തന്നിട്ടു കാണുന്നുണ്ട്. മരംകാലുള്ള മരസംഭവം ഉപയോഗത്തിൽ ഇവയ്ക്കു പുറമെയുണ്ട്. ഗ്രാഹം, ഗ്രാഹാപകരണങ്ങൾ, ശാസ്ത്രവികാസത്തിനും യുദ്ധത്തിനും ഉപയോഗിക്കുന്ന ആയുധങ്ങൾ, ആരോണങ്ങൾ, ഇവയെല്ലാം നില്ക്കുന്നതിനും മരം അപരിവൃതമായിത്തന്നെ. പുരാതനകാലങ്ങളിൽ മേക്കുന്നപാകത്തിനും, ശീതശാന്തിക്കും, യോഗാമേദികൾക്കും വേണ്ട തീയ്ക്ക് മരത്തിൽ നിന്നുമാത്രമാണ് മരച്ചുക്ക് കിട്ടിയിരുന്നത്. ഇത്രമേലും കാശമെടുത്തുവെങ്കിലും, ഉപയോഗവും ഉള്ള സ്ഥിതിക്ക് പുഷ്പങ്ങൾ ഇവയെക്കൊണ്ട് ഒരു വിശിഷ്ടഗ്രഹമാണെന്നും, തങ്ങളുടെ പ്രേക്ഷകർ പുഷ്പാലങ്കാരം നിവസിക്കുവാൻ ഇന്നും കരുതുകമാണെന്നും, ഇവകളുടെ ചക്രചക്രപന്തലിൽ കാവ, 'കാലപ്പോഴുകൾ' നൽകിയിരുന്നെന്നും പ്രാചീനജനസമുദായങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചു വന്നതിൽ അതിശയംഗതത്തിന് അവകാശമില്ല.

തിന്റെ ഫലമായിട്ടായിരിക്കണം 'കാവ്യ' ശബ്ദത്തിന്റെ മൂലാർത്ഥത്തിന്നു വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതിൽനിന്നും തെളിവായി കയറിയപ്പോൾ പ്രാചീനദൈവങ്ങളുടെ അധിവാസസ്ഥലങ്ങളെല്ലാം 'കാവ്യ' എന്നു ശബ്ദംകൊണ്ട് കുറിച്ചുപോയതുകൊണ്ട്, അതിന്നു ശേഷമുള്ള ദൈവങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടങ്ങൾക്ക് മറ്റു നാമധേയങ്ങൾ ഉണ്ടായിത്തീരുകയുംചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയാണു് കാളിയെ കാവിൽ മാത്രമേ കാണുകയുള്ളൂ എന്നു നിർണ്ണയം വന്നുവെന്നു്. പ്രാചീനദൈവങ്ങളുടെ പട്ടികയിൽ പെടാത്തവന്നു അയ്യപ്പൻ, വേട്ടക്കരൻ, പാമ്പു് എന്നിവരുടെ സ്ഥലങ്ങൾക്ക് 'കാവ്യ' എന്നുപോൾ നടപ്പാവാത്തതു കാണുന്നതു ഇതുതന്നെയാണു്.

കാവുകളുടെ പ്രാചീനരൂപവും അനന്തരപരിഷ്കാരവും.

‘കാവ്യ’ എന്ന വാക്കിന്റെ ഉൽപത്തിയിൽനിന്ന് കാളിയെ ആദ്യമായി ആരാധിച്ചിരുന്നത് വൃക്കഃശ്ലേഷത്തിലായിരുന്നെന്നു വിശദമാക്കിയിട്ടുണ്ടല്ലോ. അത്തരത്തിലുള്ള കവകൾ ഇപ്പോഴും കേരളത്തിൽ അവിടവിടെയായി കാണാവുന്നതാണ്. ഇതിൽ ഒന്നാണ് ഞരകശ്ലേഷത്തിൽ ചെപ്പുള്ളശ്ലേഷിച്ചിരുന്ന പൗനാപത്യം. (എതിർവശത്തുള്ള ചിത്രം നോക്കുക.)

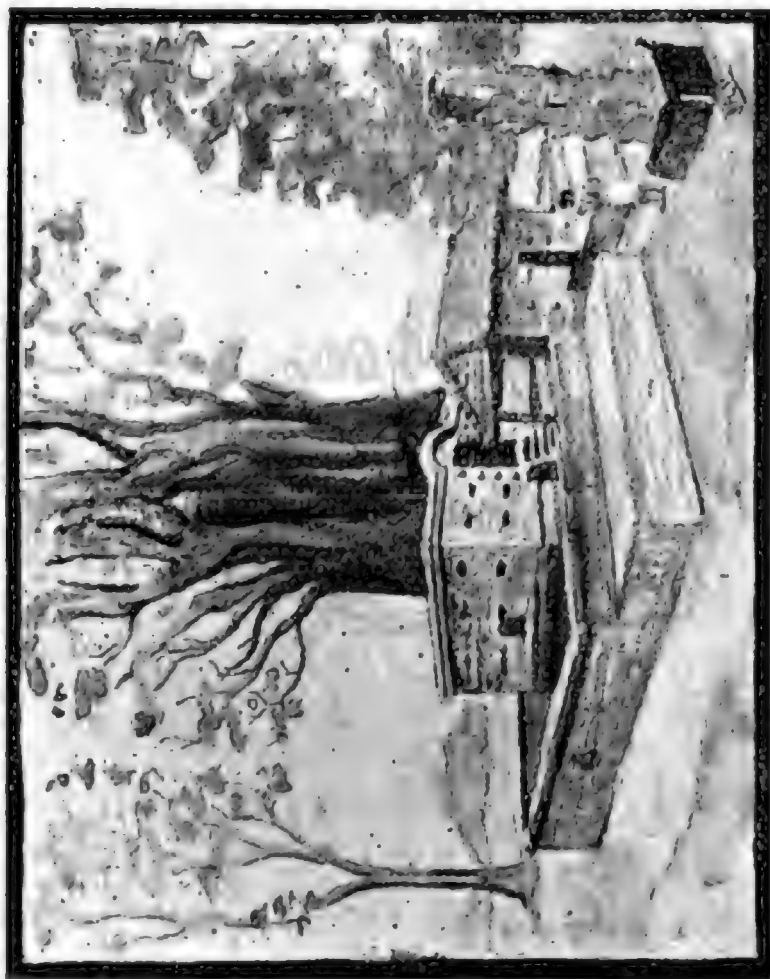
ഇതിന് മേറ്റുരയോ ചുറ്റമ്പലമോ കാണുന്നില്ല. നടുക്ക് ഞരകം, അതിനടുത്ത് ഒരു ശിലയും ആണ് അവിടെയുള്ളത്. അതിന്നു ചുറ്റും തറ ഉയർത്തിക്കെട്ടിയ തരത്തിൽ ഒരു കെട്ടിടമുണ്ട്. കെട്ടിടത്തിന്റെ നാലുചുറ്റും ഒരു ചുറ്റവും, ചുറ്റത്തിന്റെ അറ്റത്തു് മറ്റൊരു മതിലുംകൂടി അവിടെ കാണാവുന്നതാണ്. മതിലകൾക്കു വലിയ പഴക്കമില്ലെന്ന് കാഴ്ചയിൽ സ്പഷ്ടമാകുന്നതിനാൽ പൗരാതനമായി അവിടെ ആലും ശിലയും അറയും മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാനിടയുള്ളൂ. കാളികാവുകളുടെ നട(മുഖം) സാധാരണ വടക്കോട്ടേക്കാണ് കാണാറുള്ളത്. ഇതിന്റെ നട പടിഞ്ഞാറോട്ടാണ്. പടിഞ്ഞാട്ടേയ്ക്കും കിഴക്കോട്ടേയ്ക്കും മുഖമായിട്ടുള്ള കാളിനിഖണ്ഡം അപൂർവ്വമായിക്കാണാറുണ്ടെങ്കിലും അധികവും അവയുടെ നട വടക്കോട്ടേക്കായിട്ടാണ്. ‡

ഈ കാവിന് ഒരു നല്ല കെട്ടിടമുണ്ടാകേണ്ടതിലേക്കുള്ള സ്വത്തു് ആദേവസ്വതത്തിൽത്തന്നെയുണ്ട്. കാവിന്നുചുറ്റും നിരവധിക്കുന്ന ജനങ്ങൾ അവിടം പണയ്ക്ക് കഴിയുന്ന സ്ഥലമായ് ചെല്ലാറും ഒരുക്കമില്ലായ്മയല്ല. പലപ്പോഴും അവിടം ഉണ്ടായതായി കേട്ടിട്ടുള്ള ഒരു സംഭവം അവരെ അമ്മിടിനെയൊരു പ്രമുഖ മെമ്പറുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ

‡ അതേയൊരു പ്രദേശത്തിൽ കഴിയുന്ന പൗനാപത്യം പാലക്കാട് പ്രധാനമായി വരുന്ന കാരണവും ഇതുതന്നെ കരുതിയിരിക്കുന്നു.

‡ ഈ അടയാളം പഴിഞ്ഞ കല്ലെത്തിൽ ചെട്ടി വീട്. മുക്കുമാളം നില്ക്കുന്നു.

‡ തിരുക്കണ്യാകുന്നിലേയും, മകുടേണല്ലൂരേയും വടക്കോട്ട് തിരിഞ്ഞാണിരിക്കുന്നത്.

PUTTANĀLAKKAL KĀVU CHERPALCHERI-S. MALABAR.

ടുത്തിരിക്കുകയാണ്. രെയ്യൽ അവിടുത്തെ ഒരു കാർയ്യസ്ഥൻ അമ്പലം വണിയാനുള്ള ശ്രമം തുടങ്ങി. അവിടെയുള്ള അമ്മയുടെമിതം അറിയാനായി 'കൂടിപ്പാർക്ക'യുണ്ടായി. • അതിന്റെ ഫലമായി വെളിച്ചപ്പാട് ഉറഞ്ഞുവാടി "കാളിക്ക് ചരക്കല്ലം ചവററിലുമുണ്ടായി" † രെസ് കല്ലിച്ചുപോൽ. പിന്നീട് അങ്ങനെയൊരു സംഭവത്തിന് ആർക്കും ധൈര്യമുണ്ടായിട്ടില്ല. വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ അടുത്തപ്പാട് വിശ്വസിക്കുന്നതായാലും, അല്ലെങ്കിലും, അതിൽ ഒരു തത്വം ഉള്ളതുകൊണ്ടുമാണ്. കാളിക്ക് ആദ്യമായി അവിടെയുണ്ടായിത്തന്നത് ചരക്കല്ലം ചവററിലുമായിത്തന്നെവെന്നും, ആ സ്ഥിതി അത്ര പ്രാചീനമായ ഒരു ഘട്ടത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നും, കല്പനകൊണ്ട് ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. ‡

• സംഗ്രഹിച്ച ഒരു വിഷയത്തിൽ കാളിയുടെ ചിത്രം അറിയാനായി കവിയർ ചിലപ്പോൾ കൂടുന്നതിനാണ് 'കൂടിപ്പാർക്ക' എന്ന പദമുണ്ടായത്.

† രേഖകളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ, ഗുരുവായൂർ രേഖപ്പെടുത്തിയ പുസ്തകം, കേരളം ഉറപ്പിച്ച് കടം പലമായി കിടക്കുന്ന ഗേവരികളെക്കുറിച്ചാണ്. ബിംബങ്ങൾക്ക് പൂർവ്വകമായി രൂപമാണുള്ളത്. മിത ശിവാക്കളെക്കുറിച്ചും വിശ്വാസകളെക്കുറിച്ചും സമീപമാണ് ഉള്ളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ, ഗേവരിയെ കൂടി കാണാമെന്ന്.

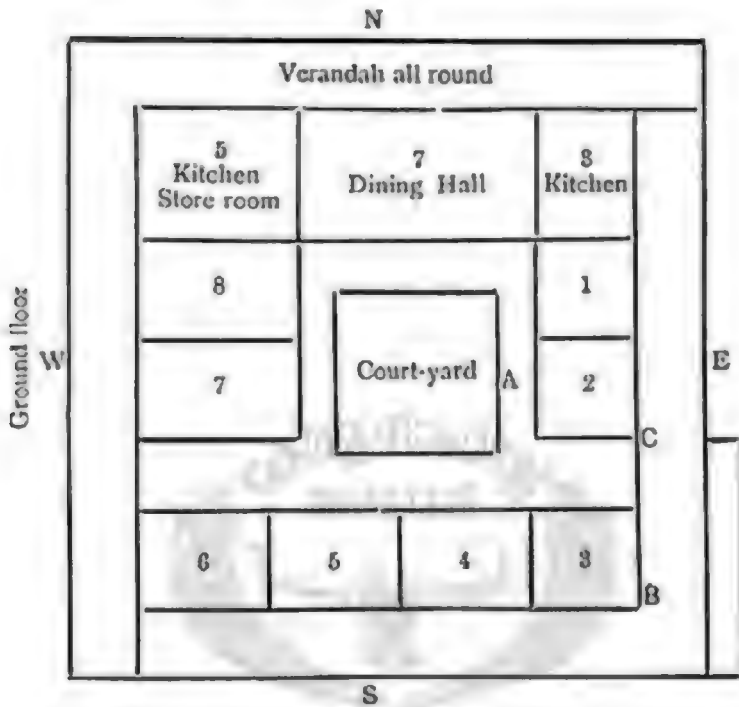
‡ ഇങ്ങനെയുള്ള കഥകൾ വേറെ ചില കാവുകളിലും കേൾക്കുക.

ചുറ്റമ്പലം.

ചുറ്റമ്പലത്തോടു കൂടിയുള്ള കാവുകൾക്ക് പിന്നീടുണ്ടായ പരിവർത്തനത്തിൽ നമുക്കു പ്രത്യക്ഷമാവുന്നത്. ഐക്യനാൽ ഇവയിലും ബിംബത്തിന്റെ നേരെ ദേവലയുള്ള ഭാഗത്തു് കുറെ പാതകങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. പ്രതിമ വെയിലും മഴയും ഏറ്റുകൊണ്ടിരിക്കണമെന്നുള്ള സങ്കല്പത്തിന്മേലാണത്രേ ഇങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നത്. ഹംസകല്ലം 'കാവു' കളുടെ ആദ്യത്തെ ദശയിൽ യാതൊരു മറവോ ആവശ്യമോ കൂടാതെ യിരുന്നതിനെ അനുസ്മരിപ്പിക്കയാണെന്ന് സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ട്. എന്ന മാത്രമല്ല, ഇങ്ങിനെയുള്ള കാവുകളിൽ പ്രതിഷ്ഠ 'ജലദ്രോണ' 'വനദ്രോണ' ആണെന്നും അതാതു ദിക്കുകാർ വിശ്വസിച്ചുവരുന്നതുമാണ്. ജലദ്രോണ വെള്ളവും, വനദ്രോണ കാടും കൂടാതെ കഴികയില്ലല്ലോ. കേരളത്തിലെ നിവാസികൾ "നാലുപുര" (15, 16 പുറങ്ങളിലുള്ള മാതൃക നോക്കുക.) എന്നാക്കി കടിയിരിക്കാൻ തുടങ്ങിയ കാവത്തായിരിക്കണം ചുറ്റമ്പലത്തോടു കൂടിയ 'കാവുകൾ' ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതു്.

ഇവയിൽ ചിലതിൽ 'അമ്മ' വെറും കല്ലിന്റെ രൂപത്തിലും മറ്റുള്ളവയിൽ അവയവപൂർണ്ണമായും ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടാം. അമ്മയിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന്നു തോടുള്ള ചുറ്റമ്പലം—നെല്ലുകുന്നിടുള്ള ചുറ്റമ്പലം—ഇങ്ങിനെ തുല്യ രണ്ടു തരത്തിലുണ്ട്.

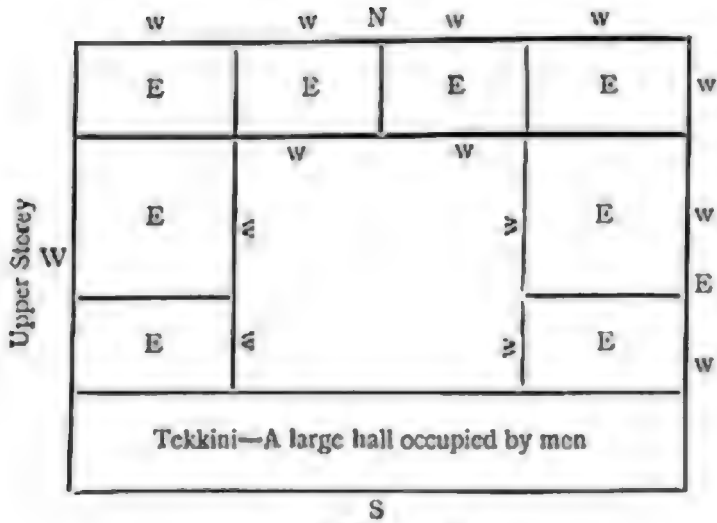
PLAN OF A NĀLU PURA.

B. Verandah.

C. The entrance.

1. } Kizakkini-
2. } where guests are taken for dinner.
3. } Tekkini—a spacious hall meant for occasional
4. } gatherings for marriage etc.
5. }
6. Lumber Room.
7. Maccu where the Mother Goddess is propitiated.
8. A Room meant for women.

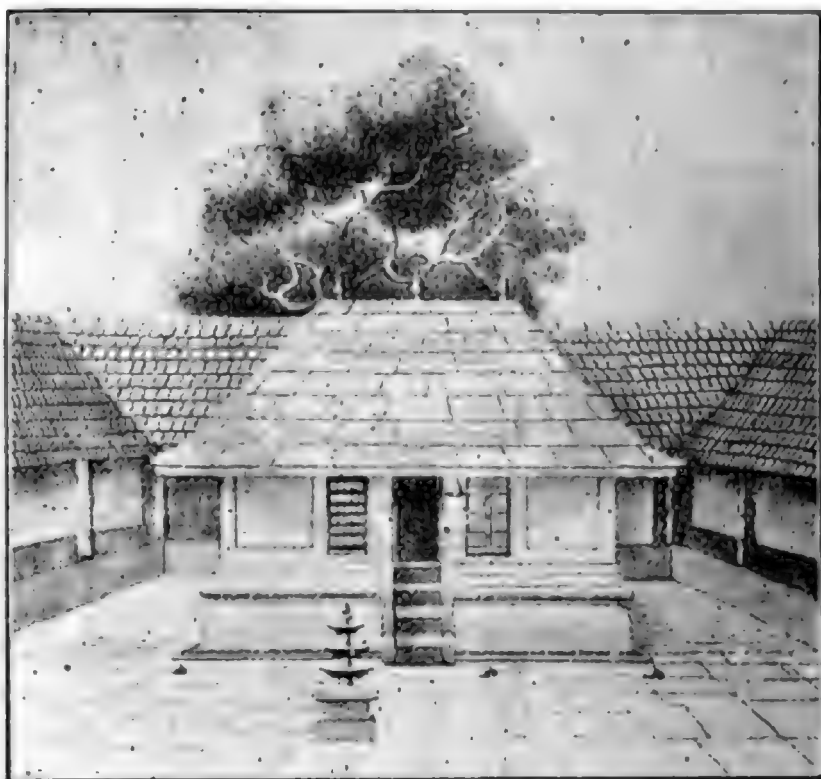

E. All Bed-Rooms for Women.
w. Windows.

[N.B. Reproduced from the 'Nayars of Malabar' by F. Fawcett p. 303, 304.]

കാവുകളുടെ സംസ്കാരത്തിൽ മനോരമ ഷേട്ടമാണ് 17-ാം പറ്റത്തുള്ള ചിത്രം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് :—

ബിംബത്തിന്മേൽ വൈലും മഴയും കൊള്ളണമെന്നുള്ള സിദ്ധാന്തം ഇപ്പോഴേക്ക് ഇല്ലാതായി. അതോടുകൂടി ബിംബം സുരക്ഷിതമായിരിക്കുവാൻ മേല്പാറ വേണമെന്നും നിർബന്ധമായി. എന്നാൽ മേല്പാറയുടെ ആകൃതി ചുറ്റമ്പലത്തിന്റെ ഒരു ഖണ്ഡമെന്ന നിലയിൽ മാത്രമാണ് പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്. അല്ലാതെ മറുക്കേന്ദ്രങ്ങളിൽ കാണുന്ന തരത്തിൽ അടി വൃത്താകാരത്തിലും, മേൽഭാഗം കോണാകൃതിയിലും ഉള്ള ശ്രീകോവിലായിട്ടല്ല.

PANANKURISSĪ KĀVU CHETTALLUR-S. MALABAR.

ശ്രീകോവിൽ.

കാവുകളുടെ പരിണാമത്തിൽ അവസാനമേഖലയാണ് 'ശ്രീകോവിൽ' കാണിക്കുന്നത്. ഇത് രണ്ടു വിധത്തിലുണ്ട്. രണ്ടിന്റേയും മേൽഭാഗം കൃത്തിരിക്കും. കീഴ്ഭാഗം ചിലതിന്റേതു് ചതുരമായിട്ടും ചിലതിന്റേതു് വൃത്താകാരമായിട്ടും കാണാം. ചതുരമായിട്ടുള്ള 'ശ്രീകോവി'ലാണ് കാവുകളിൽ അധികവും കാണാവേണ്ടതു്. 'ശ്രീകോവി'ലിന്റെ ഉല്പത്തിയെപ്പറ്റി കേരളവിലാശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ ഇടയിൽ അഭിപ്രായചൗഷ്ഠ്യമുണ്ട്. ഒരു കൂമ്പൻതൊപ്പിയുടെ ആകൃതിയിൽ കാണുന്ന 'ശ്രീകോവി'ലിന്റെ ജനനം പരമേശ്വരത്തിലാണെന്നാണ് ചിലരുടെ അഭിപ്രായം. ഈ സംഗതി കേരളത്തിനെ മാത്രമല്ല, ദേശത്തുപോലെയും ബാധിക്കുന്നതായിട്ടാണ് വിശ്വസിച്ചു വരുന്നതു്. പരമേശ്വരനെ 'വിമാന'ത്തിനോടും 'സ്തൂപ'ത്തിനോടും ഏകദേശം സാമ്യം വഹിക്കുന്ന 'ശ്രീകോവിൽ' നാടനോ, പരമേശ്വരനോ എന്നു നിശ്ചയിക്കാൻ പ്രയാസമുണ്ട്. ഈജിപ്ത് രാജ്യത്തിൽ ശവകുടീരങ്ങളുടെ മേൽ കെട്ടിയിട്ടുണ്ടാകുന്ന "പിറാമിഡ്സ്"യ്ക്ക് 'സ്തൂപ'ത്തിന് മാതൃകയായിനില്ക്കുന്നതെന്ന ചിലർ സിദ്ധാന്തിക്കുന്നുണ്ട്. 'ചാർഡിയ' എന്ന പ്രദേശത്തു കാണുന്ന Ziggarets എന്നതിന്റെ അനുകരണമാണ് 'സ്തൂപ'മെന്നും ചിലർ അഭിപ്രായമുണ്ട്. Longhurst എന്ന ആംഗ്ലോശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ അഭിപ്രായം, ഇതു് പ്രാചീനമിന്ദുക്കളുടെ ഇടയിൽ മോന്താതാകൃതിയിലുണ്ടായിരുന്ന ശവകുടീരത്തിന്റെ പരിഷ്കരിച്ചരൂപമാണെന്നാണ്. ബൗദ്ധവിഹാരങ്ങളുടെ ഒരു പ്രത്യേകവിഭാഗമായി കാണുന്ന 'സ്തൂപം' ബൗദ്ധന്മാരുടെ സ്മൃതിയാണെന്നുള്ള സിദ്ധാന്തവും അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ന്യായങ്ങൾതന്നെ ഉദ്ധരിക്കാം. 'സ്തൂപം' ബൗദ്ധന്റെ കാലത്തിന്നു എത്രയോ മുമ്പുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. പൂർണ്ണ ബൗദ്ധമായിരുന്ന ഒരു സ്ഥാപനത്തെ ജനങ്ങൾ അത്യാധികം ആരാധി

പാദശേഷകളിൽ ദേവനെ കേന്ദ്രമാക്കിയവരല്ല മറ്റും.

† അടി ചതുരമായിട്ടോ, വൃത്താകാരമായിട്ടോ ഇംഗ്ലീഷിൽ 'ഏ' എന്ന അക്ഷരത്തിന്റെ രൂപത്തിലോ, ദേശഭാഷാപ്രകാരമോ വിസ്തരം കറങ്ങാതെ ഒരു മനോഹരമായ അവസാനിക്കുന്ന കാലത്തിലുള്ള മോട്ടോ. ഈജിപ്ത് രാജ്യത്തിൽ ശവകുടീരങ്ങളുടെ മേൽ ഇങ്ങിനെമെന്തെന്നുണ്ടെന്നതു് സംശയാതീതമാണ്.

ച്ചിതന്നിരുന്നു. അക്കാലത്ത് ശവകുടീരത്തിന്റെ സാധാരണരൂപമായിരുന്ന അത് ഉരുണ്ട് നാലുഭാഗത്തേക്കും തമ്മി കെട്ടിയിരുന്നതും, ശവ സംസ്കാരമെന്നിടയ്ക്കു പുരാതനരൂപത്തെ കാണിക്കുന്നതുമായ ഒരു ട്രപ്പുമാത്രമാണ്. ബഹുജനങ്ങളുടെ ബഹുമാനത്തെ സമ്പാദിക്കാനും തന്റെ നൂതനമതത്തിനു പ്രചാരം കിട്ടുന്നതിനും അത് ബെന്ദേൻ അംഗീകരിച്ചതായിട്ടാണ് പറയുന്നത്. ആവാന്ത്യന്റെ മരണശേഷം ശിഷ്യന്മാർ അതിനെ പരിച്ഛേദിച്ച് സർവ്വപുരുഷാകരീതിയ്ക്കുമാണ്.*

‘സൂപ’ത്തിന്റെ ആഗമം ഇങ്ങിനെയാകെ ആണെന്നായിരുന്നാലും, ശ്രീകോവിലിന്റെ ജനനം കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ അത്രദൂരം സഞ്ചരിക്കേണ്ടതോ എന്ന് സംശയമാണ്. പുരാതന തറവാടുകളിൽ കാരണവന്മാർ പൂജകൊടുക്കാനായി ‘മണ്ടക’ (മണ്ഡപം) മെന്നപേരിൽ ഒരു കെട്ടിടമുണ്ടാക്കാറുണ്ട്. ചതുരമായ ചുമരുകളിൽ കോണാകൃതിയായി കെട്ടിയിട്ടുള്ള മേൽപുരയോടുകൂടിയതാണ് അത്. കേരളത്തിലെ പൂർണ്ണിവാസിപദം എന്ന കരുതാവുന്ന ചെമൻ, പാണൻ, പറയൻ എന്നിവർ നിവസിക്കുന്ന പുരയും, ചാലയും ചിലപ്പോൾ അടി ചതുരമായും മേൽഭാഗം മുമ്പിയിട്ടുമാണ് കാണാറുള്ളത്. ഈ അതകാരത്തിലുള്ള അസ്തിവാരത്തോടുകൂടി ചാലകളും ഭർപ്പമല്ല. ഇവയിൽനിന്നെല്ലാം ‘ശ്രീകോവി’ലിന്റെ ഉല്പത്തി നിരൂപിക്കുന്നതായാലും, അയ്യകുതമെന്ന പറഞ്ഞുകൂടാ. ‘ശ്രീകോവി’ലിന്റെ ഉല്പത്തി എത്രവിധമായിരുന്നാലും, അതോടുകൂടി ക്ഷേത്രനിർമ്മാണകല പരിപൂർത്തിയെ പ്രാപിച്ചതായിട്ടാണ് കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്. ശൈവ വൈഷ്ണവക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ‘ശ്രീകോവി’ൽ സാധാരണയായി കാണുന്നതിനാൽ കാവുകളിൽ ‘ശ്രീകോവി’ൽ വന്നതോടുകൂടി ശൈവമതത്തിനും അതിനെ തുടർന്ന് വൈഷ്ണവമതത്തിനും കേരളത്തിൽ പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചതായി വിശ്വസിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. ജൈനമതക്കാർ തങ്ങളുടെ ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് ‘ശ്രീകോവി’ൽ എന്നു പറയുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതും ഈ ഘട്ടത്തിൽ സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.†

* Longhurst, Annual Report of the Archeological Department, Southern Circle, 1915-16, p. 30, 31.

† ചിന്നാമണി, ചിലപ്പതികരം എന്നിതികൾക്കുള്ളിൽ ഇങ്ങിനെ പൂർണ്ണ വില്ലു കണ്ടെത്തും. ചിന്നാമണി [പാട്ട്, 139, 154; പുറം 47, 48, 52.] ചിലപ്പതികരം [അദ്ധ്യായം 10; പുറം 552.]

“കാവ്യവത്” അല്ലെങ്കിൽ “തട്ടകം.”

‘കാവ്യവത്’യ്ക്ക് പാന മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങൾ കഴിക്കുമ്പോൾ ഇന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഇന്നുകാവ്യവത് വേണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ അത്, മറ്റൊരു കാവ്യവത് കൂടി അടിയന്തിരങ്ങൾ കഴിക്കുന്നതായാൽ അതാതു സ്ഥലത്തേക്ക് കാവ്യവത് മറ്റൊരു വിധം കൊടുക്കുകയും ഒരു സമ്പ്രദായമാണ്. അതായത്, മറ്റൊരു കാവ്യവത് കഴിക്കുന്ന അടിയന്തിരവിവരത്തിന്റെ തലേദിവസവും അതിന്നു പിന്നാലെയും സ്ഥലത്തേക്ക് കാവ്യവത് അടിയന്തിരങ്ങൾ കൊടുത്തുകൊടുക്കണമെന്നാണ് ആ അടിയന്തിരത്തിന്റെ ആവശ്യം. അതാതു സ്ഥലങ്ങളിലുള്ള കാവ്യവത് അതാതുദിക്കിലുള്ള ജനങ്ങൾ കഴിക്കുന്ന ഉപാസനാവിധികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിന് മുന്നോടിയായിട്ടുള്ളതാണെന്നു ഇതിന്റെ അർത്ഥം. ഇങ്ങനെ ഒരു ‘കാവ്യവത്’യുടെ അധികാരത്തിന്റേതാണ് ‘തട്ടകം’ * (തട്ടിന്റെ അകം) എന്ന പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. കാവ്യം കൊല്ലംതോറുള്ള പൂരം, വേല മുതലായവയ്ക്കും അതാതു ‘തട്ടക’ത്തിലുള്ളവർ വിഹിതപ്രകാരം നേല്പ് മുതലായവ കൊടുത്തുകൊടുക്കണമെന്നും നിർണ്ണയിക്കുന്നു. ചിലദിക്കിൽ പൂരത്തിന്റെ തലേദിവസം അമ്മയ്ക്ക് ആറാട്ട് † ഉണ്ട്. ഇത് ‘തട്ടക’ത്തിന്റെ അതിർത്തിയിലുള്ള ഒരു കളത്തിലോ ആറിലോ (പുഴയിലോ) ആണ് പതിവ്. അമ്മയെ ആനപ്പുറത്തോ മറ്റോ എഴുന്നള്ളിച്ച് ശാന്തിക്കാരൻ, കാവ്യവത് പരിജ്ഞങ്ങൾ മുതലായ പരിവാരങ്ങളോടുകൂടി ആറാട്ടിനുള്ള സ്ഥലത്തു് കൊണ്ടുവരും. അവിടെ ചില പൂജകൾ കഴിച്ച്, കൊണ്ടുവന്ന വിഗ്രഹം എടുത്തു് ശാന്തിക്കാരൻ മുക്കും.

* ഇംസംഗതിയെ ആവശ്യപ്പെടുന്നതിനായിട്ടുള്ളതും കേരളത്തിൽ അതിന്റെ ഭേദം താഴെ ചിലർ തന്നെ പറയുന്നു:—L. K. Anantakrishna Iyer, Lectures on Ethnography. (Calcutta University Publication)—p, 260.

† കളരിയെ തട്ടക (കളരിയ്ക്ക്) എന്ന് അറിയും. ഇതിൽ പൂജാധാരകൾ സാധ്യമാണ്. അതുകൊണ്ട് അതിന്റെ മുമ്പാകെ ആരാധിക്കുകയും ഒരു ഉപരിയെ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനായിട്ടാണ് ഉപാസനയെന്നത്. ചിലപ്പോൾ പൂജാധാരകൾ ചിരദൈവം ആരാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അതോടുകൂടി ആറാട്ടുകണ്ടു തൊഴാൻ വന്നവരും മുങ്ങുന്നതാണ്. അതിന്നുശേഷം ചില ചില്ലറക്രിയകൾകൂടിയുണ്ട്. പിന്നീട് കാവിലേക്ക് തിരികെ എഴുന്നള്ളുകയായി. അങ്ങിനെ എഴുന്നള്ളുന്ന വഴിക്കു ഓരോ വീട്ടുകാർ ഓരോ പറ നെല്ലും, അരിയും, മേലോ കൊടുക്കുന്നതാണ്. ആറാട്ടു കഴിഞ്ഞു 'അമ്മ' എഴുന്നള്ളുന്നത് കാത്ത് ഓരോ വീട്ടിന്റേയും പടിക്കൽ ആളുകൾ നിൽക്കുന്നതായിരിക്കും. പടിക്കൽ കുറച്ചു സ്ഥലം മെഴുകി, ഗുരുമാക്കി, അണിഞ്ഞു, * അതിന്റെ നടുക്ക് ഒരു പറ നെല്ലും വിളക്കും വെച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. പറയിന്മേൽ ഒരു പുഷ്പം കുത്തുന്നതും പതിവാണ്. പറയിൽ നെല്ലും, അരിയും, കൊടുക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥയനുസരിച്ച് നിറച്ചിട്ടുണ്ടാവും. ചിലപ്പോൾ പ്രത്യേകവഴിവാടായി ചിലർ മേൽ നിറച്ചു പറകൊടുക്കാറുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ പറകൊടുക്കുന്നത് ഒരു ദിക്കിലെ പ്രധാന തരവാട്ടുകാർ എല്ലാവരും ചെയ്യുന്ന പതിവാണ്. മറ്റുള്ളവർ വഴിവാടായിട്ടാണ് കൊടുക്കുന്നത്. എഴുന്നള്ളത്ത് സ്ഥലത്തെത്തിയാൽ മെഴുകിയ സ്ഥലം മൂന്നു വലയുവെയ്യും. അത് അമ്മ പറ സ്വീകരിച്ചതിന്റെ ലക്ഷണമായി കരുതുകയും, കൂടെയുള്ളവർ പറയിലെ നെല്ലുതലായത് കെട്ടിക്കൊണ്ടു പോകയുംചെയ്യും. കേരളത്തിലെ മിക്ക കാവുകളിലും ഇങ്ങിനെയാണു സമ്പ്രദായമുണ്ട്. മോറാനിക്കരയിലമ്മ 'വേല'യുടെ പത്തു ദിവസം മുമ്പുതന്നെ എഴുന്നള്ളിപ്പോകാറുണ്ട്.† ഓരോ ദിവസം ഓരോ സ്ഥലത്തു് താവളമുറപ്പിച്ച് ട്രേവിലത്തെ ദിവസമാണ് കാവിലേയ്ക്ക് മേക്കി എഴുന്നള്ളുന്നത്. നാട്ടുകാരുടെ സങ്കടങ്ങൾ കേട്ട് അവർക്ക് പരിഹാരം ചെയ്യുന്നതും ഈ അവസരത്തിലാണ്.

ഇതുപോലെത്തന്നെ പുരദിവസം നാട്ടുകാരുടെ വകയായി പല ദിക്കിൽനിന്നും 'വേല'കൾ ‡ വരേണമെന്നുണ്ട്. തട്ടകത്തുള്ള പല

* അരിയുപയോഗിക്കാൻ പൂവിന്റെ ആകൃതിയിലും ഓരോ വാക്കും എന്നർത്ഥം ഇവിടെ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്.

† ഏതൊക്കെത്തന്നെ ആറു നാഴിക കിഴക്ക്. ഇവിടെ ഒരു മേൽക്കാവു കീഴ്ക്കാവു മൂന്ന്. [ഗോപ്രീട്ടലഗ്രന്ഥമേവ, 1. ചേരനാണിക്കര കോതം, പുറം 50, 51]

‡ വാഴ്വരയേറേണമെന്നും ആറു മുതലായ അപരവിവരങ്ങളും കൂടി നാട്ടുകാർ അങ്ങയെ സേവിക്കുവാൻ വരുന്ന പഴയ രീതി.

സ്ഥലങ്ങളിലും പാന മുതലായ അടിമന്തിരങ്ങൾ കഴിച്ച് വൈകുന്നേര മാവുമ്പോഴേയ്ക്ക് ആന, മേളം മുതലായ ആശാധനങ്ങളോടുകൂടി കാവി ലേക്ക് വന്നുവേണം. അവിടെ എല്ലാവരെയും ഒന്നിച്ചുമേന്ത് മേളം കൊട്ടി കലാശിക്കുകയും ചെയ്യും. *

ഈ വക ആചാരങ്ങളിൽനിന്ന് ഒരു സംഗതി ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. കാവുകൾ കാവ്യവത്സരത്തിൽ നിവസിക്കുന്ന ഭാഗങ്ങളുടെ പൊതുസ്വഭാവമായി കരുതിയിരുന്നതെന്നും, 'കാവിമമ്മ'യെ അട്ടിക്കുറിച്ചുവരുത്തി പൊതുപരക്കോടെ സങ്കല്പിച്ചിരുന്നതെന്നും, കാവിന്റെ നില നിറുപ്പിന്നും, അവിടെ നിത്യമെന്നിരിക്കുമായ ചിലവിന്നും, വേണ്ട തുക എല്ലാപേരിൽനിന്നും പിരിച്ചെടുത്തിരുന്നതെന്നും, ആണല്ലോ മേളം നത്ത ആചാരങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചതെന്നു്. മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ (ശിവ ക്ഷേത്രങ്ങളിലും വിഷ്ണുക്ഷേത്രങ്ങളിലും) ഇങ്ങിനെ ഒരു പതിവ് കാണാത്തതുകൊണ്ട് കാവുകളിൽ അവശേഷിച്ചു നില്ക്കുന്ന സംസ്കാരവും മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പരിവർത്തിതമായ സംസ്കാരവും മിന്നമെന്നെന്നായി അന്തരീക്ഷമെന്നതാണ്. മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങൾ പ്രത്യേകം ചില പ്രഭുക്കന്മാരുടേതോ, യോഗക്കന്മാരുടേതോ, വകയായിട്ടാണ് അധികവും കണ്ടുവരുന്നത്. കാവ്യവത്സരത്തിൽ ഇന്നുള്ളതെല്ലാം ഇടയിൽ മേലാളായിത്തീർന്നവർ ഭരണകാര്യങ്ങൾ കയ്യെടുക്കാനിടയായതുപോലെ ക്ഷേത്രകാര്യങ്ങളും അവർ വഹിച്ചിരിക്കാൻ വഴിയുണ്ട്. എന്നാലും, അതതു തട്ടകത്തെ പരദേവത എന്നു സങ്കല്പത്തിന് ഹാനി വന്നിട്ടില്ലെന്നും മേൽവിവരിച്ച ആചാരങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ ക്ഷേത്ര കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്നവരുടെ സന്താനങ്ങൾ ക്രമേണ സ്വാധീകാരം ചെയ്തതി, അധികം മുതലെടുപ്പുള്ള കാവുകൾ സ്വന്തമാക്കാൻ ശ്രമിച്ചുവെന്നും സാക്ഷ്യമുള്ളതാണ്. ഈ വക പരിണാമങ്ങളാലായിരിക്കണം പലതരം സ്വഭാവയ 'കാവ്യം അമ്മയും' ചിലപ്പോൾ അധീനപ്പെട്ടു പോയതു്. അവർ ഒരു സമുദായമായോ, സംഘമായോ, മേന്ത് കാവിനെ ഭരിക്കാൻ തുടങ്ങി. അവർ 'ഉറാളന്മാർ'

* ഇങ്ങിനെ കിടച്ചുവന്നതിൽ ആ തട്ടകത്തെ പ്രഭുക്കന്മാർ (സാധാരണ നായർ പ്രഭുവായിരിക്കും) യുടെ 'വേലക്ക്' എന്നുവരുമെന്നു്. അതിനെ ആനയും മേളംകയും ആദ്യം നിന്നെന്നിന്നു ശേഷം മറ്റു 'വേലകൾ' മറ്റു മറ്റുള്ളവായി കിടന്നിരിക്കുന്നതാണ് മറ്റും.

† ഈ വക്കിന് ചിലപ്പോൾ കാവിന്റെ പരിസരം എന്നർത്ഥം വന്നിട്ടുണ്ട്.

എന്ന സംജ്ഞയ്ക്കും അവകാശികളായി. 'ഉത്തരാളൻ' എന്ന വാക്ക് ഉത്തരിനെ ആളെന്നവൻ, "ഭരിക്കുന്നവൻ", ഉത്തരിൽ പെരുതരുളളവൻ എന്നീ അർത്ഥത്തിലായിരിക്കണം ആദ്യം പ്രചാരത്തിൽ വന്നത്. കേരളത്തിലെ 'തറക്കൂട്ട'ങ്ങളും 'തറവാടിക'ളും * പുരാതനഭരണശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രധാനാംഗങ്ങളായിരുന്നവെന്ന് ചരിത്രം സമഗ്രമായിരിക്കുന്നു. ഭരണകാര്യത്തിൽ മുമ്പും വമ്പും ഉള്ളവരുടെ സഹായമില്ലാതെ ഒരു നാട്ടിൽ മറ്റു യാതൊരു കാര്യങ്ങളും നടക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലല്ലോ. അവയെക്കൊണ്ടു സാമ്രാജ്യങ്ങളും മതകാര്യങ്ങളും ജനസമുദായം എല്ലാക്കലാൻ നിർബന്ധിതരാവുന്നത് സാധാരണയാണ്. അങ്ങിനെ യല്ലെങ്കിൽ പല കഴപ്പുകളും നേരിടാനെളുപ്പമുണ്ട്. 'ജനസപാധീനം' ഭരണാധികാരികളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ജനങ്ങളുടെ സഹായം കാവ് നടത്തിപ്പോരുന്നവർക്ക് കൂടാതെ കഴികരുമില്ല. അതുകൊണ്ട് കാവിലധികാരികളും ഭരണാധികാരികളും ഒന്നിക്കാതെ ഒരു കാര്യങ്ങൾക്കും നിവൃത്തിയില്ലെന്നുവരും. ഇങ്ങിനെയായിരിക്കണം, 'ഉത്തരാളന്മാർ' കാവിലും മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളിലും കൈകാര്യങ്ങൾ നടത്താൻ തുടങ്ങിയത്. ബഹുജനങ്ങളിൽനിന്നും ക്ഷേത്രാധികാരം ഉത്തരാളന്മാരിൽ പതിച്ചത് ഇന്നുകാലത്താണെന്നു തിട്ടപ്പെടുത്തുവാൻ പ്രയാസമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ ചരിത്രത്തിലെ കാലാവസ്ഥകൾ ശരിയായ രേഖകൾ കണ്ടു പിടിച്ച്, നിർണ്ണയിക്കുന്നതുവരെ ഒരു വിചയത്തിലും ഉത്തരാപാഹങ്ങൾ മാത്രമാണ് അവലംബമായിരിക്കുന്നത്.

* തറക്കൂട്ടത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്കായിരുന്നു ഒരു കാലത്തു് ഈ പേര്. 'തറവാടി' തറവാടിയായതല്ല? എന്നും സംശയിക്കാവുന്നതാണ്. "കേരളത്തിലെ പ്രാചീനഭരണസമ്പ്രദായം" എന്ന ലേഖനം നോക്കുക. C. A. Menon, C. R. Reddy Commemoration Volume-p. 168. (1942)

ക്ഷേത്രാധിപത്വവും ഉപരാജ്യവും.

ഒരു അദ്ധ്യക്ഷൻ ഉപരാജാർ നാമവാദാധിപനാകുന്നത് അവർക്കു കാവിലാഭമായിരുന്ന അധികാരാവകാശങ്ങൾതന്നെ കൈമാറിക്കൊണ്ടു്. ക്രമേണ ബ്രാഹ്മണന്മാർക്കു് അധികാരമൊഴുകി വിഭജിക്കുന്നതായി. രാജവംശങ്ങളേയും നാമർപ്പമേഖലയേയും, ആഭ്യന്തര വന്നിരുന്ന അവർ വിവാഹബന്ധംകൊണ്ടും, ക്ഷേത്രാധികാരംകൊണ്ടും സമുദായത്തിൽ പ്രാധാന്യം കണ്ടുശോഭിക്കി. ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥി ഉപരാജ്യമായി പകർന്നു കേരളവർഗ്ഗത്തിൽ ഒരു പ്രധാനാധ്യക്ഷനായി. അതോടുകൂടി ഉപരാജ്യയുടെ സ്വഭാവവും മാറിയപ്പോൾ. 'ഭരണ മഴയ്ക്ക് ഉപരാജ്യ' എന്ന ചൊല്ലു് ഇവിടെ സ്ഥിരപ്പെട്ടതാണ്. കേരളബ്രാഹ്മണർക്കു് അഥവാ നമ്പൂതിരിമാർക്കു് മതകാര്യങ്ങളിൽ ഇപ്പോൾ കാണുന്ന ആധിപത്യം ക്ഷേത്രപാരമ്പര്യം വന്നുപോന്നതായിരിക്കുവാനുണ്ടു്. ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിലും വിഷ്ണുക്ഷേത്രങ്ങളിലും പൂജയ്ക്കു് ഇപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ വേണമെന്ന നിബന്ധനയായിരിക്കുന്നു. നമ്പൂതിരി, എമ്പ്രാൻ അല്ലെങ്കിൽ പോറ്റി, ദർശനം ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നായർ, എന്നിവർല്ലാതെ ശാസ്ത്രിയർക്കു് മറെറൊരു വർഗ്ഗത്തിലുൾപ്പെട്ടവരായും പാടില്ലെന്നായിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ കേരളം, നായർമാർ മുതലായവർക്കു് ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഇന്നു സ്ഥലത്തോളമേ ചെല്ലുവാൻ പാടുള്ളൂ എന്നും ഇപ്പോൾ നിശ്ചയമുണ്ടു്. ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ 'വാരം'† മുതലായ വഴിപാടുകളിൽ ബ്രാഹ്മണർക്കുള്ള ഭാജനമാണു് പ്രധാനമായ ചടങ്ങു്. എന്നുമാത്രമല്ല, പൂജനമെന്നതു് തൊഴാൻ വരുന്ന ബ്രാഹ്മണനെ ശാസ്ത്രിയർക്കു് അതിഥിയായി കരുതുമെന്നുള്ള സൗകര്യവും ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ നടപടികളിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാണ്. അമ്പലം പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ ബ്രാഹ്മണനാണു് അവിടെ പൂജാദാനം തളിച്ചെഴുതിവല്ലാതെ അഗ്രഭൂമി തിരുന്നതല്ല. ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ മറ്റൊരു തരം പോലും, അഞ്ചുവർഷംകൂടി പൂജാദാനം കഴിക്കുന്നതും നിബന്ധനയുണ്ടു്. ഈ വക നടപടികൾ ബ്രാഹ്മണരുടെ ആധിപത്യം ക്ഷേത്രത്തിന്മേലാണു് സ്ഥാപിതമായിരിക്കുന്നതെന്നു് ഉപരികാലം

* വിവാഹബന്ധം അതിനെ സംബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു.

† വാണിജ്യത്തിലായാ മറ്റു തരങ്ങളായാ, കഴിക്കുന്ന ചടങ്ങുകളാകുന്നു് ഈ വേർ വന്നതായിരിക്കാം.

[illegible]

‘കാവുകയും അനുഗ്രഹിക്കുകയും’

‘കാവുക’ ഒരു സംബന്ധിച്ചുടത്തൊളം മേൽ പറഞ്ഞ ആമാസം
 അറക്കു ചില വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ട്. ചില ‘കാവുക’കളിൽ പൂജിക്കുന്നത്
 നായന്മാരാണ്.† ‘തിരുവളയനാട്ടുകാവിൽ’‡ ‘മൂസ്സേനാർ’ എന്നൊരു
 തരം അന്തരജാതിക്കാരാണ് പൂജിക്കുന്നത്. നായന്മാർ ശാഖി
 ചെയ്യുന്ന കാവുകളിൽത്തന്നെ കൊല്ലത്തിൽ ഒരു മണ്ഡലക്കാരായെങ്കിലും
 (41 ലിഖസം) ബ്രാഹ്മണപുരുഷനെയാണ് ഇടക്കാവങ്ങളിൽ ഒരു സ്ത്രീ
 ദായമണ്ണിട്ടിട്ടുണ്ട്. ‘തിരുവളയനാട്ടുകാവിൽ’ ആമാസം ‘ഉത്തമപു
 ജ’യും ആമാസം ‘മദ്ധ്യമപുജ’യും ആണ് ചെയ്യുന്നത്. ‘ഉത്തമ
 പുജ’ ബ്രാഹ്മണനാണ് ചെയ്യുന്നതെന്നു എടുത്തുപറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.
 ‘മദ്ധ്യമപുജ’ മദ്യമാംസാദിയോടുകൂടി ‘മൂസ്സേനാർ’തന്നെ ചെയ്യുന്നതെന്ന
 താണ്. ഈ സ്ത്രീദായം ശക്തിപുജയുടെ അവശിഷ്ടമായി കരുതേ
 ണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

കേരളത്തിലെ പ്രാചീനവനങ്ങളായി കരുതേണ്ടതായ 'കാവുകൾ' ഒരു കാലത്ത് ബ്രാഹ്മണക്കുടുംബത്തിനായിട്ടെന്നും അവയിലും അധികാരം ചെലുത്താൻ ബ്രാഹ്മണർ ശ്രമിച്ചതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് മേൽ സൂചിപ്പിച്ച മിശ്രാധാരങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതെന്നുമാണ് ഇതിൽ നിന്നൊക്കെ അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്.

● കിരട്ടിപ്പാട്ട്—ഇത് നമ്മുടെ നാട്ടിൽ കിരട്ടിക്കാവാൻ പാടില്ല.

[illegible]

കാഴ്ചയിനിഷ്ടയായ പാലക്കാട് ജനതയ്ക്ക് 'അമ്മ'യെ വിജയകരമായി സഹായിച്ചത് അഭിനയിച്ച പ്രത്യക്ഷമായിരുന്നു. അപ്പോൾ അമ്മയുടെ മെക് പിടിക്കുന്നത് കട്ടിമല വെളി ഉണ്ടാക്കുന്നതെന്നും, ആ വെളിവാഴ്ച പുതിയ നവോത്ഥാനമാണ്. 'തിരുവള്ളി'യെന്നാണ് അത്. അത് പാലക്കാട് ജനതയ്ക്ക് വെളിവാഴ്ച.

‘മുടൽമാണിക്കം’ ക്ഷേത്രത്തിൽ ‘തമുടയക്കയ്യ’യുടെ (നായർ) ആധിപത്യത്തിന് വേണ്ടും ഉടവുതട്ടിയതായി കാണുന്നില്ല. ‘തമുടയക്കയ്യ’യുടെ അവരോധം കഴിഞ്ഞതായ അദ്ദേഹം ഒരു പല്ലക്കിൽ കയറുന്നതെന്നും, അത് ബ്രാഹ്മണർ എടുക്കണമെന്നും, ഒരു ചടങ്ങ് ഇപ്പോഴും ഉണ്ടെന്നുമാത്രമല്ല, അവിടെ വിശേഷവിധിയായ പൂജയോ, കലശലോ ഉണ്ടാകുന്ന സമയം ‘തമുടയക്കയ്യ’യേയും ദേവനേയും നൂലുകൊണ്ട് ബന്ധിക്കണമെന്ന് ഒരു വിധിയുണ്ട്.*

ഈ ചടങ്ങുകൾ അബ്രാഹ്മണർ കേരളക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പ്രത്യേകിച്ചു ‘കാവുക’യിൽ ഒരു കാവനുള്ളതായിരുന്ന അധികാരാവകാശങ്ങൾ വിളിച്ചു പറയുന്നുണ്ട്. മനങ്ങളുടെ പൊതുസ്വത്തായി കരുതി വന്നിരുന്ന ‘കാവുക’യിൽ അവരുടെ അനുമതി കൂടാതെ ആചാരാദികളിൽ വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തുന്ന കാര്യം എളുപ്പമല്ല. അതുകൊണ്ട് പഴയ നൂതനങ്ങൾ മിക്കതും ‘കാവുക’യിൽനിന്നിന്നുപോന്നു. രാജാക്കളോ, ഒരു കുടുംബത്തിന്റെയും, വകയായുള്ള ശിവക്ഷേത്രത്തിലാകട്ടെ, ആചാരദൈവങ്ങളെപ്പറ്റുന്നതിന് രാജാക്കളോ, ഒരു കുടുംബത്തിന്റെയും, സമയം മാത്രം മതിയായിരുന്നതുകൊണ്ട് ആ വക ദേവാലയങ്ങളിൽ ബ്രാഹ്മണാധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുന്നത് അധികം സുകരമായി തിന്നിരിക്കണം. അങ്ങിനെയുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലും അവരുടെ പ്രാമീനസ്ഥിതി സൂചിപ്പിക്കുന്ന ചില സമ്പ്രദായങ്ങൾ മറ്റു ചടങ്ങുകളുടെ ഇടയിൽ മാലയിൽ നൂലെന്നപോലെ നില്ക്കുന്നവനിട്ടുണ്ട്.

‘കാവി’ലെ ‘പൂരങ്ങൾ’യിൽ അതാതുദേശത്തെ നായർ പ്രമാണികളുടെ ‘വേല’കൊണ്ട് എപ്പോഴും ‘പൂവ്’ കൊടുക്കാറുള്ളത്. കാളിപ്രീതിക്കായി കഴിക്കാറുള്ള ‘പാന’ മുതലായ കർമ്മങ്ങളിലും ബ്രാഹ്മണർക്കു യാതൊരു പങ്കും കാണുന്നില്ല. കല്ലർ, കാട്ടുമാടം, ചെന്നാസ്സ്†

* ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ പ്രാചീനകുടുംബം ഭാഗം 1.

† ‘കല്ലരി’ന്റെ പാരമ്പര്യം ചെങ്ങന്നൂർക്കടുത്തു ഭഗവതിക്ഷേത്രം മുഖ്യപ്രസ്ഥാനമുണ്ട്. ‘കാട്ടുമാടം’യെന്ന് ചെന്നാസ്സ്. ‘ചെന്നാസ്സ്’ന്റെ വാദകനാണ്. [സി. മണിയോടനാർ—ഇതിഹാസകഥകൾ, പാ. 40, 41.] ഇവയെല്ലാം ബ്രാഹ്മണമതവെങ്കിലും പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ഒരു ചടങ്ങ് ബ്രാഹ്മണർക്കുവേണ്ടി അബ്രാഹ്മണരായി കൂടിക്കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷമാകിട്ടായിരിക്കണം അവർ അബ്രാഹ്മണമതവെങ്കിലും സേവികൾ കൂടിയത്.

എന്നീ ഇല്ലക്കാർ ഭഗവതി, ചാത്തൻ, വേട്ടക്കരൻ എന്നീ ദൈവങ്ങളെ പ്രത്യക്ഷമാക്കി അവരുടെ മന്ത്രവാദത്തിന് ശക്തി കൂട്ടിപ്പറഞ്ഞു. സംഗതി ഞാൻ വിധൂരപ്പെട്ടു. പക്ഷെ ആ ഇല്ലക്കാർക്കോ, അവരുടെ മന്ത്രവാദത്തിനോ, നാം വിധൂരപ്പെടുന്നതുപോലെ പഴക്കമില്ലെന്ന കൂടി ഓർമ്മപ്പെടുത്തണം.*

* കല്ലരില്ലക്കാർ മന്ത്രവാദത്തിന് കേളിദാസന്റെ തുടർച്ചയായ് 'മരണ സ്വരം' എന്ന പേരുള്ളതെന്ന ന.യു.രി.വി.പ്പി.വി.നു ശേഷമാണ്. അദ്ദേഹത്തിനാണ് മന്ത്രവാദഗ്രന്ഥം വടക്കുന്നാഥൻ കൊടുക്കുകയായി ഏകദേശമുള്ളത്. അദ്ദേഹത്തിനേയും, കാർത്തിക കിത്തനാഥ (തിരുവിതാംകൂർ) ശൈലാജാലിനെയും, (കേര. വ. 973) റിപ്പ.വ.യായി അധികൃതർക്കു നൽകിയ കൊച്ചിമഹാരാജാവിനേയും ഓർമ്മപ്പെടുത്തുക. [കേരളത്തിൽ ശതസ്തി, ശൈലാജാലി, 8-ാം മാഗം 33-44.] മേൽപ്പറഞ്ഞവരിൽ ഏതൊരാൾക്കു നേരിട്ട് മന്ത്രവാദി ഇവർക്കു കല്പിച്ചതായി പറയുന്നതെങ്കിലും അതിന്റെ വിശ്വാസ്യതയോടു ചേർന്നുവരികയും വേണ്ട.

കാവുകളുടെ പ്രാചീനചരിത്രം.

ഈ മേട്ടയിൽ ചില കാവുകളുടെ ചരിത്ര മാരായന്നതായാൽ മറ്റു പല സംഗതികളും നമ്മുടെ ആത്മാവനക്ക വിഷയിഭവിക്കുന്നതാണ്. ഇന്ന് കേളിയിട്ട പല ശൈവ വൈഷ്ണവക്ഷത്രങ്ങളും ഒരു കാവയ്ക്ക് 'അമ്മയുടെ അക'മായിത്തന്നെവന്നുനിൽക്കുവാൻ വഴി കാണുന്നുണ്ട്. ആവക ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഉള്ളിലോ, പുറത്തോ, 'അമ്മ'യെ കാണുന്നതെന്നുള്ള കഥയിരിക്കട്ടെ. ഗുരുവായൂർ പ്രതിഷ്ഠയുടെ അടിയിൽ മുമ്പ് ഗ്രിഥപ്രമായിത്തന്നെന്ന് ആദിക്കിലുള്ള ഒരു വയോവൃദ്ധൻ എണ്ണേട്ട പറഞ്ഞത് ഞാനോർമ്മുന്നു. * തിരുവനന്തപുരത്ത് പത്തു നാലുപാദിക്ഷത്രത്തിൽ ഉപസവാദോലം തുടങ്ങുന്നത് ഒരു മലയൻ കൊണ്ടുവന്ന തിരുകൊണ്ടുവേണമെന്ന് രോഗമാക്കുന്നു. ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ തിരുനാവായ് † ക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരു ചെറുമി കൊണ്ടുവന്ന തെച്ചി മാവുകു് രാജാക്കന്മാരുടെ മാവുക്കളെക്കാൾ രിക്കൽ പ്രാധാന്യമുണ്ടായിരുന്നത്. കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭാണിയുടെ തുടക്കത്തിലോ, അടക്കത്തിലോ, ഒരു മുക്കുവന്റെ 'വൈകൃതസാന്നിദ്ധ്യം' ഇടക്കാലംവരെ അത്യാവശ്യമായിരുന്നു. ‡ ഒരു വിഗ്രഹമുള്ള മിക്ക കാവുകളുടേയും ഉദ്യത്തിൽ ഒരു ചെറുമിയാട്ടു നമ്പയുണ്ടാകുന്നു. ഒരു ചെറുമി ഞങ്ങളുണ്ടല്ലോ വെട്ടുന്ന സമയത്തോ, പുല്ലാതിപ്പുറത്തു കൊള്ളുന്ന നേരത്തോ, അറിയാതെ ഒരു കല്ലിൽ അവളുടെ അരിവാളു് തട്ടും. അല്ലെങ്കിൽ, അതിന്മേൽ രാവി അവളുടെ അരിവാളിന്നു മുട്ടുപറ്റാനായുള്ള ആവശ്യം നേരിടും. ഈ സംഭവത്തിന്ന് ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ച അവൾ ഉടനെ കല്ലിന്മേൽ ചോരകാണുന്നു. ഉടനെ അയൽവക്കത്തുകാർ വിവരംകിട്ടും. അവർ താമസിയാതെ ആ കല്ലിന്നും പരിസരപ്രദേശത്തിന്നും മാധാനുജനാക്കി അവിടം ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു. ആരാധനയും നിവൃത്തിയും

* ഗുരുവായൂർ ഉപനിഷത്തുനിന്നു കണ്ടുള്ള 'മമ്മിപ്പുറം' അമ്മയോടൊന്നും ഒരു കിംവദന്തിയുണ്ട്. 'മമ്മിപ്പുറം' ഗുരുവായൂർ ഷേഘ്രത്തിന്നടുത്തുള്ള ഒരു കവേരാണ്. ദേവജ്ഞാ തിരുകൊണ്ടു 'മമ്മ'യുണ്ട്. പക്ഷേ ഒരു കല്ലാത്രം അവിടെയുള്ള; മേല്പറയില്ലതെന്നും.

† ഇവിടെ നവായോഗികരും നേരിനാദികളായിട്ടും മേലു പ്രതിഷ്ഠചെയ്തിട്ടുള്ള നാരായണക്ഷിപ്രം.

‡ C. Achyuta Menon, Cochin State Manual, p. 382.

ശ്രമേണ അവിടുത്തെ പതിവാകുന്നു. തെരുവു കഴിയുമ്പോഴേക്ക് 'അമ്മ' അവിടെ സ്ഥിരവാസമാവുന്നു. പണ്ട് ചോരകളെ ചെറുമിളിവിച്ചിരിക്കുന്ന കാലത്താലും അവൾക്ക് അതിൽ കൈകാട്ടാണെന്നും പിന്നീട് നാട്ടിൽ വല്ലവരായോ, എല്ലാവരായോ, അത് ഏറെനേരം നാട്ടാചാരങ്ങളിൽ വരുന്ന മാനദണ്ഡം അവിടുത്തെ പ്രധാനനഗരമായ ഈ ദ്വീപ്രസ്ഥലത്തിനേയും നാശിപ്പിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള കഥകൾ ചിലപ്പോൾ, ചോരനാണെന്നും, * ചേർത്ത ഇവയ്ക്കിടയിലുള്ള മിക്ക കാവുകളുടേയും പൊതുസ്വത്താണ്. കാവുകളിൽ ചിലക്കാലങ്ങളായിത്തന്നെ അത് 'പണ്ട് അമ്മ ഇവിടെയായിരുന്നു' എന്ന മൂണ്ടിക്കാണിക്കാനുള്ള ഒരു സ്ഥലം വേറെയുണ്ടാകും. തിരുമാന്ധാകുറിയ്ക്ക് സമ്പന്നമാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള ശ്രീകോവിലിന് തെക്കുപടിഞ്ഞാറായി ഇങ്ങിനെയാതെ സ്ഥലമുണ്ട്. അതിന് 'ശ്രീകോവിലിന്റെ മേൽ' ചില ഭക്തന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ അമ്മയുടെ 'ശക്തി' അധികം പ്രകാശിക്കുന്നതായി അവിടെയാണെന്നാണ്. അവിടെ വിഗ്രഹമില്ല; ഒരു കഴിയാത്തതാണ്. നടന്നു പോകുന്നതാണ് (കിഴക്കോട്ടും പടിഞ്ഞാറോട്ടും). അതിനടുത്തായി കുറച്ചിലും 'മേൽ' വായി നിൽക്കിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്നു ചുറ്റും മതിൽകെട്ടി ആക്കം കടക്കൽ കഴിയാത്തവിധമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അത് മാന്ധാതാവ് തപസ്സു ചെയ്ത സ്ഥലമാണെന്ന് ഒരു പക്ഷം; അല്ല; 'അമ്മ' അവിടെനിന്നാണ് 'ശ്രീകോവിലിന്റെ' പ്രത്യക്ഷമായതെന്ന് മറ്റൊരു പക്ഷം. ആ കാട്ടിനുള്ള പരിശോധിക്കുവാനിന്നും ആക്കം ചെയ്തിട്ടില്ല. 'ശ്രീകോവിലിന്റെ' ശ്രീകോവിലിന്റെ തുറന്നു നിൽക്കുന്നതാണ്. രണ്ടാംതരം ചെന്ന് ഉള്ളിലോട്ടുനോക്കി നോക്കുന്നതാണ് ചട്ടം. ഒരു മരമുട്ടം കഴിക്കുമ്പോൾ കെട്ടിത്തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അതിനേൽ ചെറിയ 'ചെറായ്' കളണ്ട്; അത് കൊളുത്തിയിരിക്കും. മാലയിട്ടുന്നതും ആ മട്ടത്തിനേൽ തന്നെയാണ്. ചിലപ്പോൾ അതിനേൽ ഒരു 'പ്രഭാമണ്ഡലം'† ചാരിവെച്ചു കാണാം.

* ചോരനാണെന്നു കേൾക്കാം. പറ്റം 56. ഏറെ നേളിയിട്ട ഒരു മേന്മയുള്ള ഒരു 'ചെമ്മന്നി'യെ (ചെമ്മന്നിയാട്ട്?) കാശിനേപ്പറ്റിയും ഇങ്ങിനെ മറ്റും കഥയുണ്ട്. അവിടെ തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്; ഒരു കല്ല് കൊണ്ടുള്ളത്. 'ദുർഗ്ഗ'യെന്നാണ് സങ്കല്പം. † ചെറിയ വിളക്കുമാത്രം.

‡ അലപ്പത്തുനിൽ സാമൂഹ്യമാണോ, മറ്റോമാണോ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള ഒരു സാധനം.

കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കാവിൽ വടക്കോട്ടുമലമായിരിക്കുന്ന 'അമ്മ' യുടെ വലത്തുഭാഗത്തായി പട്ടുകൊണ്ടു കൂടിയതും അതിന്നു മീതെ കനക മ്പട്ടമുള്ളതുമായ ഒരു 'സ്ഥാന'മുണ്ട്. അവിടെയായിരുന്നവത്രെ 'അമ്മ' ആദ്യം കടികൊണ്ടിരുന്നതു്. പിന്നീട് നാട്ടുകാർ് അമ്മയുടെ 'ഉഗ്രത' സഹിക്കാൻ കഴിയാതെയായപ്പോൾ സൗജ്യമർത്തിയായിരിപ്പാൻ അവർ അഭ്യർത്ഥിച്ചുവെന്നും, അതനുസരിച്ചുണ്ടായതാണു് ഇപ്പോൾ കാണുന്ന ബിംബമെന്നും ആദികാർ ഇന്നും വിശ്വസിച്ചു വരുന്നുണ്ടു്.

'മധാനനാമി'യുടെ ഇതുപോലെ ഒരു വിശേഷമുണ്ടു്. ഇപ്പോഴുള്ള ഭരണകൂടത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തു് അല്പം പടിഞ്ഞാറോട്ടു മാറി ചുറ്റത്തുവരോട്ടു കൂടിയ ഒരു മേൽ നില്ക്കുന്നുണ്ടു്. * അതിന്റെ മുകളിൽ മണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ തടം ആനേഴുകുള്ളികളായി പകുത്തിട്ടുണ്ടു്. ഇതായിരുന്നവത്രെ അവിടെത്തെ 'അമ്മ'യുടെ ആദ്യത്തെ ഇരിപ്പിടം. ഇതിൽ ഓരോ കുള്ളിയിലും 'അമ്മ' മാറി മാറിയിരുന്നതിന്റെശേഷം ഒരു വിൽ നാട്ടുകാരുടെ (മിഥുനക്കു പക്ഷത്തിൽ ബ്രാഹ്മണരുടെ) ആവശ്യ പ്രകാരം ഇപ്പോഴുള്ള 'ബ്രിഹദവിമി'ലേക്കു് കയറ്റിപ്പോന്നുവെന്നാണു് ഐതിഹ്യം.† പ്രധാന 'കാവു'കളെ സൂക്ഷിക്കുന്ന ഈവക കഥകൾ ചിലപ്പോൾ 'കാവു'കളെ സൂക്ഷിക്കുന്ന സാധാരണ പറഞ്ഞുവരാറുണ്ടു്. 'മേൽവ വക്കാവി'ന്റെ മതിലകത്തു് തെക്കുവശത്തായി ഒരു മേൽതിന്റെ അവശിഷ്ടം നില്ക്കുന്നുണ്ടു്. അതിന്നു 'ബ്രിഹദവിമി'യെന്നാണു് പേരു് പറയുന്നതു്. ഭഗവതിയെ അദ്യം കണ്ടതു് അവിടെയാണെന്നാണു് വിശ്വസിച്ചു വരുന്നതു്.‡

മേല്പറഞ്ഞ കഥകളിൽനിന്നും, തെളിവുകളിൽനിന്നും ഊഹി കേണ്ടതു് മലയാളത്തിലെ 'അമ്മ'കൾ മലയാളക്കരയോളംതന്നെ പഴക്കമുണ്ടെന്നും, മറ്റു സമുദായക്കാർ 'അമ്മ'യെ ഏറ്റുവാങ്ങിയതു്

* ഇതിന്നു 'പവിഴമണ്ണിന്റെ'യെന്നാണു് ആദികാർ പറയുന്നതു്. മധാനനാമിയാക്ഷേത്രം. പുറം 7.

† ഇന്നുതന്നെ 'സ്ഥലഭരണങ്ങൾ' മറ്റൊരു ഭാഷാ ചിലപ്പോൾ പറയുന്നുണ്ടു്. മറ്റൊരു മേൽതിന്റെ മതിലകത്തു് തെക്കുവശത്തായി ഒരേയൊരുമുണ്ടു്. അതിന്റെ 'മേൽ'യെ കാണുതു് ആ മേൽതിന്റെ ആവശ്യം സഹായിക്കുന്നവത്രെ. മേൽ നോട്ടുകൾ മണ്ണുപണിമുള്ള യക്ഷിപ്പം, ഭഗവതിയും വന്നുവെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ടു്.

‡ മി. ഏ. സി. ഹരിശർ ആയതു് മേൽതിന്നു്.

ആദിമനിവാസികളിൽ നിന്നാണെന്നും, 'അമ്മ'യുടെ അവതാരകാ
ലയ്ക്ക് ബ്രാഹ്മണപ്രധാനമായ സമുദായംമടന 'പരശുരാമക്ഷേത്ര'
ത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും, ശ്രീഭവനാൽ മുമ്പ് കേരളത്തിൽ സർവ്വാ
ധിപത്യം വഹിച്ചിരുന്ന നായന്മാരുടെ സംസ്കാരമനുസരിച്ച് 'കാവുക'
ളുടെ സ്വരൂപത്തിനും സ്വഭാവത്തിനും മാറ്റം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു
മാണ്.

കാവുകൾ നായന്മാരുടെ ഭരണകേന്ദ്രം.

—

അങ്ങിനെയുള്ള മാറ്റങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് 'കാവിലമ്മ'യുടെ മുമ്പാകെ നായന്മാർ ചെയ്തിരുന്ന കാര്യം. 'അമ്മ'യുടെ കാവിനും നാലുപുറക്കുമുള്ള സ്വന്തം ഇരിപ്പുമുമ്പ് വിശദമാക്കിയല്ലോ. അതു പോലെതന്നെ 'കാളി'ക്കും നായന്മാരുടെ സംസ്കാരത്തിനും അന്യോന്യ സ്വന്തമുണ്ട്. 'കാവുകൾ' അതിന്റെ തട്ടകത്തുള്ളവരുടെ വകയായി വന്നപ്പോൾ അവരുടെ സകല കർമ്മങ്ങൾക്കും 'അമ്മ'യാണ് അവലംബമെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിനും കൂടേണ ശക്തികൂടിവന്നു. ചൊവ്വ, വെള്ളി എന്നീ ആഴ്ചകളിൽ അമ്മയെ കൈവണങ്ങേണ്ടതാണ് നാട്ടുനടപ്പായി. ആദ്യം 'തിരോളം', * ചിലദിക്കിൽ 'കലശ'വും, കാവിൽ പോകുന്നവർ തന്നെത്താൻ ചെയ്തയായിരുന്നു പതിവ്. നായന്മാർ ശാന്തിചെയ്യുന്ന കാവുകളിൽ ഇപ്പോഴും അതുതന്നെയാണ് ചട്ടം. ശാന്തിയ്ക്ക് ബ്രാഹ്മണൻ വേണമെന്നായപ്പോൾ നിവേദ്യാദികളും ആ കൈകൊണ്ടുതന്നെ ഭക്ഷണമെന്നായി. ഇങ്ങിനെ 'അമ്മ'യുമായുള്ള അടുപ്പം കൂടേണ മറ്റുകാര്യങ്ങളിലും ഏർപ്പെട്ടിരുന്നതായി. ഭിന്നത്തിൽനിന്ന് രക്ഷകിട്ടാൻ 'അമ്മ'യെ അമ്മയ്ക്കു പ്രാധിക്യം പതിവ് ആദ്യമേ തുടങ്ങിയിരിക്കണം. നാട്ടുക്കുറുപ്പു വല്ല ധാമകളോ, പകർച്ചരോഗങ്ങളോ, വന്നാൽ കാവിൽ 'കൂടിപ്പാളി' അമ്മയുടെ അടുത്തുപോകുകേട്ട് സമാധാനിച്ചു പോകുന്ന പതിവിനെപ്പറ്റി മുമ്പു തന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിൽ അമ്മയ്ക്ക് പ്രാധാന്യംകൂടി വന്നതോടുകൂടി,—സമാധാനകാര്യങ്ങൾ, ഭരണകാര്യങ്ങൾ എന്നീ സംഗതികളിൽ ചില വ്യവസ്ഥകൾ ഏർപ്പെടുത്താൻ കൂടി—അവയുടെ തീരുമാനങ്ങളും 'അമ്മ'യുടെ മുമ്പാകെ തന്നെ വേണമെന്ന് നിബന്ധമായി. തറക്കാരുടെ 'കൂട്ട'ങ്ങൾ നടക്കൽ വെച്ചുകൂടുന്നത് പതിവായി. മിക്ക 'കാവുകൾ'ലും 'കൂട്ട'ങ്ങൾക്ക് അധിപന്മാരായിരുന്ന നാട്ടുവാഴികൾ വന്നാൽ ഇരിക്കാൻ പ്രത്യേകം സ്ഥലമുണ്ട്. ‡ അവർതന്നെയായിത്തന്നെ ഉൾക്കൊള്ളാം. എന്നുതന്നെയല്ല,

* കിഴ + അടുത്തുള്ള അമ്മയ്ക്ക് അടുത്തു നിവസിക്കുന്ന പാമ്പുസംഭവമായവ.

† ഒരു മൽപ്പാടിയിൽ കത്തിയപ്പോൾ കപ്പലുണ്ടായതുക.

‡ ചോമനാർമാരിൽ ഭരണൻ ഇരുന്ന ഒരു തറയുണ്ട്. പല കവുകളിലും പാട്ടുകൾക്കിടയിലാണ് ഉൾക്കൊള്ളിക്കുക.

അടിയന്തിരങ്ങൾക്കുശേഷം വെളിച്ചപ്പാട് വന്നു കിട്ടിക്കുന്നതും ആ സ്ഥാനത്തു വന്നിട്ടായിരിക്കണമെന്നും രാജാജ്ഞാപിതന്നു. അവിടെ ഉത്തരമെന്നോ, നാടുവാഴിയോ, ഉണ്ടെങ്കിൽ അയാളോട് നേരിട്ടായിരിക്കും 'അതല്ലപ്പാട്' അല്ലെങ്കിൽ 'കല്ലന'. അല്ലെങ്കിൽ വഴിവാട് കഴിക്കുന്നവരോട് നേരിട്ടു കല്പിക്കും. 'പോരിന്റെ പരദേവത'യെന്നൊരു പദവികൂടി 'അമ്മ'ക്കു ചേർന്നപ്പോൾ ഭരണകാര്യങ്ങൾ 'കാവിൽ' കൂട്ടം കൂടി തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയെന്ന ചട്ടത്തിന് കറേക്കൂടി പ്രാബല്യം സിദ്ധിച്ചു. മുതൽക്കുതന്നെ ഭരണാധിപന്മാരായ നായർ പ്രമാണികളുടെ പ്രധാന കേന്ദ്രം 'കാവ്യം അമ്മയുടെ തിരുമുറപ്പം', ആചിത്തിന്റാലെന്നുപറഞ്ഞാൽ മതിയെല്ലാം. അതോടുകൂടി ഭരണകൂടത്തിന്റെ അധിപനും കാവിലെ 'തട്ടക'വുമായി. നാട്ടുകാർക്കും, 'കാവിലമ്മ'യുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കും 'ഉത്തരമുറപ്പം' എന്ന നട്ടെല്ലുവാങ്ങം തുടങ്ങി. 'ഉത്തര'വാങ്ങം പരദേവതയായേക്കാം എന്നു. അവരെപ്പറ്റി ആരോപിക്കണമെന്നുവെട്ടം നേരിട്ടാലും കാവിൽ 'കൂടിപ്പാക്കുക' എന്ന സമ്പ്രദായമുണ്ടായിരുന്നു. അതുപോലെ തന്നെ നാട്ടുകാരല്ലാത്തവരും കൂടി മറ്റൊരു നാട്ടിലേക്ക് പോയിട്ടുണ്ടാകാം, അയത്തിനോട് പോകുന്ന സമയത്ത് അമ്മയെ വാങ്ങിച്ചുപോകുന്നതും ഒരു പതിവായിരുന്നു. ഈ ചടങ്ങിൽ 'അമ്മ'മാർക്കു മേൽ കീട് എന്ന വ്യവസ്ഥയുമുണ്ട്. ഒരു 'തറ' ‡ യിലുള്ളവരുടെ രക്ഷാകർത്രിയായി 'രേമ്മ'യുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ, പല തറകൾക്കു ചേർന്ന് 'നാടി'ന്നും പൊതുവായി നാട്ടുകൂട്ടമേതെന്നു സ്ഥലത്തു 'രേമ്മ'യുണ്ടാകാം. ആ 'അമ്മ'ക്കും മേലായി മലയാളത്തിന് പൊതുവെ സാരക്കുറിപ്പായി 'വവിലയാരമ്മ'യും തലസ്ഥാനനഗരിയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കും. § 'അമ്മ'മാരോടുള്ള ആവലാതികളും, അത്തരയ സമാധാനം കിട്ടാതിരുന്നാൽ കൂട്ടങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുന്ന ആരോപണകളെപ്പോലെ ഉയർന്ന സ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് പടിപടിയായി കയറിപ്പോകും. 'ആരോമൽ മേകവരെ'

• തക്കം തീർത്തായി വെച്ചുന്ന യുദ്ധം. Ballads of N. Malabar. Vol. I. Introduction, p. 64-70. (University Publication.)

† നമ്പ്യാലർ തമ്മിൽ വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോം. ടി. പാ. 64.

‡ ഇപ്പോൾ ഒരു 'രേം' എന്നു പറയുന്ന വിഭാഗം.

§ അവരുടെ കീഴിലാണ് അവരുടെ തട്ടമുള്ള 'പോരിയമ്മ'മാർ. വള്ളുവനാടു താലൂക്കിൽ 'തിരുമണ്ഡാംകുന്നിലമ്മ'യുടെ കീഴിലാണ് വെള്ള 'അമ്മ'മാർ. കോഴിക്കോടു താലൂക്കിൽ 'തിരുവല്ലയന്നാട്ടുകാവിയ'ന്നാണ് മേൽക്കാരു. ഇങ്ങിനെ അനേക സ്ഥലത്തു വ്യവസ്ഥയുണ്ട്.

പുററിയുള്ള പാട്ടിൽ രണ്ടു കാരണവന്മാരുടെ തർക്കം നഗ്നരീതികൾ * സമർപ്പിച്ചതായിക്കാണാം. വള്ളവനാട്ടിനിന്ന് മാമാങ്കത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടിരുന്ന 'മാവേർപ്പട്ട' 'തിരുമാന്ധാക്ഷണിലമ്മ'യുടെ നടക്കൽ തൊഴുത്ത് അവിടെനിന്നു 'പുതുനെയമ'†യുടെ ഉരുളവാങ്ങിയതിനുശേഷം തിരുനാവയ്യ‡ തിരഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടുപോയിരുന്നുള്ളു. തദ്യോദ്ധി തേനന്നം കൂട്ടതം പടക്കു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ 'ലോകനാർകാവിലമ്മ'യെ വന്ദിക്കാതെ ഒടിവെച്ചിരുന്നില്ല. ഈ വക നടവടികൾ നായർപ്പമാണികളുടെ മാത്രമേയുള്ളൂ. ഉദാഹരണമായി കരുതിയാലും, അമ്മക്ക് കാലശ്രമേണ കേരളസമുദായത്തിലും ചരിത്രരചിതങ്ങളായ പ്രാധാന്യത്തിന്നു തെളിവായി സമർപ്പിച്ചാലും, 'അമ്മ'യുടെ സ്വ്യാധിപത്യത്തിന് ദൃഷ്ടാന്തമാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് പക്ഷാന്തരമില്ല. രാജാക്കന്മാർ മേൽക്കോയ്മയ്ക്കു വേണ്ടി ചെലവിക്കുമ്പോഴും അവരുടെ പരദേവതമാരെ അന്യോന്യം തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ സഭാ സന്നദ്ധരായിരുന്നു. സാമൂതിരിയുടെ വകയായി കോഴിക്കോട്ടുള്ള 'തളിയമ്പലം'ത്തിൽ 'തിരുമാന്ധാക്ഷണിലമ്മയ്ക്കു' കൊല്ലത്തോറും 11 ദിവസത്തെ പൂജയുണ്ട്.‡ 'തിരുമാന്ധാക്ഷണിലമ്മ'യെ തിരുവനന്തപുരത്ത് 'കൂക്കരമഠം'ത്തിൽവെച്ചും പൂജിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. കൊച്ചിയിൽ തൃപ്പൂണിത്തുറകോവിലകത്തു് അമ്മത്തമ്പുരാൻ കോവിലകത്തും 'തിരുമാന്ധാക്ഷണിലമ്മ'യെ സേവിച്ചിരുന്നുണ്ട്.§ ഒരു കാലത്തു് രാജാക്കന്മാരുടേയും, നാട്ടുപ്രഭുക്കന്മാരുടേയും ദിനപത്രയിൽ 'അമ്മ'യ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന സ്വാധീനശക്തിയ്ക്ക് ഇതിലധികം ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ വേണമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

* ഇവിടെ നാട്ടുഭട്ടം കഴിഞ്ഞ കവിയന്റെ നടയോണ് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ആരാധനാർച്ചവകൾ, പുറം 93.

† പുതുനെയമിന്റെ അന്നത്തെ വള്ളവർക്കുമാതിരിയുടേ കന്ത്രിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രചനയിലെ ഭൂതങ്ങളായിരുന്നു 'പുതുനെയമ'.

‡ താമരയിലും വള്ളവർക്കുമാതിരിയുടേയുള്ള യുദ്ധത്തിൽ താമരയിലുള്ള യുദ്ധം കിഴന്നായി വിവരമെഴുത്തു് സ്വദേശിയരുടെ ഉപദേശപ്രകാരം തുടങ്ങിയതാണ് ഈ പൂജ.

§ ഈ വിവരണങ്ങൾ ഏകീകൃത സന്ദർഭങ്ങളെക്കുറിച്ച് കഴിഞ്ഞുപോയ മെട്രിക്കു വിവരങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നവർക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിന്നു ചില കാരണങ്ങളും കഥാപ്രചരിതങ്ങളും.

പുറങ്ങളും അന്തോട്ടപ്പടി നടക്കാനുള്ള അപരിഷ്കൃത നടവടികളും.

ഇങ്ങിനെ കേരളീയരുടെ ബഹുമാനത്തിനും, ദയക്കേതിക്കും പാത്രമായ 'അമ്മ'യെ കൊല്ലത്തിലൊരിക്കൽ 'ബലി'കൊണ്ടും, 'തെറി'കൊണ്ടും ആരാധിക്കാനും അവർ മടിച്ചിരുന്നില്ലെന്നുള്ള സാഗതികൂടി ഇവിടെ ആലോചിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ രംഗത്തുനിൽ നമ്മുടെ പ്രാചീന ചരിത്രത്തിലേക്കു നന്നെ കണ്ണോടിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

“ഒറ്റ ബലി.”

ഒറ്റബലിയുടെ ആഗമം മനുസ്സിലാക്കാൻ അധികം പ്രയാസമില്ല. “പ്രാചീനമനുഷ്യൻ” മൃഗങ്ങളിൽനിന്ന് അധികം വ്യത്യാസപ്പെട്ടവനായിത്തന്നില്ല. ദൃഢമൃഗങ്ങളുടെ വകഭേദമായിട്ടുള്ള ഒരു ഇത്തരക്കാലിമൃഗമായിരുന്നവെന്നാണു് പല സാധാരണശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടേയും അഭിപ്രായം.* അക്കാലത്തു് മറ്റുമൃഗങ്ങളെക്കൊന്നു തിന്നിട്ടാണു് അവനും ജീവിച്ചുപോന്നതു്. ആ സ്ഥിതിയിൽനിന്നും രെപദികൂടി കയറി പരിഷ്കാരം സിദ്ധിച്ചതിന്നു ശേഷവും പൂർവ്വാസന വിട്ടില്ല. ഉപജീവനത്തിന്നുവേണ്ടി മൃഗങ്ങളെ നായാടുന്ന സമ്പ്രദായം കരകൊലംകൂടി നിലനിന്നു. അടുത്ത ശേയിൽ മനുഷ്യൻ കാട്ടു വിട്ടു നാടനായി കൃഷി തുടങ്ങി. ആഹാരത്തിന്നു് സമ്പ്രദികൾ ഉണ്ടാക്കി ജീവിതം പരിഷ്കരിച്ചു. അപ്പോഴും മൃഗോപജീവിയായിരുന്ന കാലത്തെ വാസന മനുഷ്യനെ വിട്ടു പിരിഞ്ഞില്ല. മാംസം പിന്നിട്ടു് അത്യാവശ്യമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അതിനെവിടാൻ മനുസ്സില്ലാതെവന്നു. നായാടുന്ന സമയത്തൊക്കെ ഇരയെ കിട്ടിയെന്നു വരികയില്ല. ദൃഢമൃഗങ്ങൾ, മാൻ മുതലായ സാധുതകളെയാണു് പിടിച്ചു തിന്നുന്നതു്. ആ വക സാധുക്കൾ അവരെ ഹിംസിക്കുന്നവരിൽനിന്നു് രക്ഷപ്രാപിക്കാൻ ശ്രമിക്കാത്തേയിരിക്കയില്ല അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഇര കിട്ടുന്നതു് യദൃച്ഛാ സംഭവമായിരിക്കാനാണു് അധികം വഴിയുള്ളതു്. ആഹാരത്തിന്നുണ്ടാ

* J. Howard Moore, Savage Survivals, p. 1.

വന്ന വിളംബരം ചിലപ്പോൾ അതിന്റെ അർത്ഥം—മനുഷ്യനെ ഒരു ചിന്തകനാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഈ ഒരു വ്യക്തിയാണ് മനുഷ്യൻ ദൈവ സ്വഭാവം ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ദൈവപ്രീതി വരുത്തിയാൽ, ഉപജീവനം മറ്റൊരു കഴിയുവാൻ സാധിക്കുമല്ലോ എന്നു അവൻ ക്രമേണ വിശ്വാസവും വന്നിരിക്കുന്നു. താൻ കഴിക്കുന്നത് ഇഷ്ടദൈവതം നിവേദിക്കുക എന്ന സമ്പ്രദായവും അപ്പോൾ തുടങ്ങി. ആദ്യം മനുഷ്യനായിരുന്നതിനാൽ തന്റെ ദൈവതം മനുഷ്യമല്ല അപ്പോഴാണ് തന്റെ ദൈവത്വം ഉണ്ടായത്. ദൈവത്തിന് സാന്നിദ്ധ്യം കൂടിയതിലും അതേത്തരം മറ്റും പഴയവർത്തനങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു സാധനമാണ് മനുഷ്യൻ. അത് കഴിയുന്നതും പഴയവർത്തനങ്ങളിലേക്ക് തുടങ്ങി. അപ്പോൾ മറ്റൊരു തരം ദൈവതം ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതെന്ന് നിവേദിക്കുക എന്ന ആചാരവും നടപ്പിലായി. * താമസിക്കുന്ന ജന്തു ഇന്നതാവേണമെന്നുള്ളത് അവനവന്റെ താമസസ്ഥലവും വന്നുവന്നു. മനുഷ്യരിൽ ഭൂരിപക്ഷവും ഇപ്പോഴും മനുഷ്യദൈവമായിത്തന്നെയാണിരിക്കുന്നത്. അതു കൊണ്ട് “താമസം” നിവേദിക്കുവാൻ അതു മതിയായ കാരണവുമായി. എന്നാൽ മനുഷ്യൻ പരിഷ്കാരത്തിന് അധീനനായതിന് ശേഷവും ഈ അപരിഷ്കൃതസമ്പ്രദായം തുടർന്നുപോന്നത് എന്തിനാണെന്നു ചോദിക്കുന്നതായാൽ പഴയ ആചാരങ്ങൾ വിട്ടുവാനുള്ള ദൈവമനസ്സുമാണ് അതിൽ പ്രേരകമായി നില്ക്കുന്നതെന്നു സമാധാനവും പറയുന്നതാണ്. പിന്നെ, ദൈവത്തിന് വളരെ കാലമായി നിവേദിച്ചു വരുന്ന ഒരു പദാർത്ഥം നമുക്ക് താമസത്തെവന്നാൽകൂടി ദൈവകോപം ഭയന്ന് അതു തുടരുന്നതിനും നാം പ്രേരിതരാവാറുണ്ട്. അങ്ങിനെ ജന്തുവിംസ നമുക്കു ‘കാവു’കളിൽ കടികൊണ്ടു. ആദ്യത്തെ ദൈവം ‘അമ്മ’യായതുകൊണ്ട് അതിന്റെ അധികാരകാലം അമ്മക്ക് അനുഭവിക്കാനും ഇടവന്നു. ഇത് ഇന്ത്യയിൽ ദ്രാവിഡന്മാരുടെ ശാക്തേയ മതമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ആദ്യരാജാക്കന്മാർ ഇതിൽ നടപ്പായിരുന്നിട്ടുള്ള ‘യാഗ’ങ്ങളിൽ ‘മേയ’ത്തിനുള്ള പ്രാധാന്യം ഇന്നും വിട്ടുപോയിട്ടില്ല. † ‘അശ്വമേധം’ ‘വാജപേയം’ മുതലായ യാഗങ്ങൾക്ക് അധികാരികളാ

* കേ.പി. തുളു മുതലായവയെ കുറിച്ചുള്ള ചോദ്യങ്ങൾക്കു് അവിടെ ഏതെങ്കിലും ശേഷം അവയെ താമസിക്കുകയുള്ളു.

† Dr. L. D. Barnett, Indian Antiquities—p. 166, 171.

യിട്ടുള്ളവർ, അതായത് യജമാനൻ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും മുതലായവർ, യജ്ഞമുഗത്തിന്റെ രാസം തിന്നണമെന്ന് * വിധിയും ആചാരവുമുണ്ട്. “പുരാണമധവം” അവർ അനുവദിച്ചതായി മിമാംസാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നു അനുമതിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.† ത്രിരാമനൊപ്പം വന്ന വാസത്തിനു പോകുന്ന സീത സരസ്വതകിടക്കുമ്പോൾ തങ്ങൾ യാതൊരു പക്ഷവും കൂടാതെ മടങ്ങിവരാനായി മദ്യദാസ്യത്തോടു കൂടിയ പുരുഷനെ വെച്ച് ഭഗവതിയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളാമെന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.‡ ശാരദയെക്കൊണ്ടേയും അവരിൽ ഒരു വകയ്ക്കുമായ കാപാലികന്മാരേയും ‘ബലി’കളെപ്പറ്റി പ്രത്യേകിച്ചു പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുമില്ല. അതുകൊണ്ട് ആയുർവാർ അപരിഷ്കൃതന്മാരാണെന്നു വിചാരിച്ചുവന്ന ദ്രാവിഡന്മാർ മാത്രമല്ല, ലോകത്തിൽ രാസം തിന്നിരുന്നവരും തിന്നുന്നവരും. ഇന്നത്തെ പരിഷ്കൃതലോകമാണെന്നുകരുതിവരുന്ന യൂറോപ്പിലും, അമേരിക്കയിലും ഇന്നുള്ളതെങ്കിലും ഭക്ഷണത്തിനായിട്ടല്ലാതെ അവർക്കുണ്ടാത്തത്, കോഴി, മുരി എന്നിവയുടെ സംഖ്യക്ക് കൂറ്റം കണക്കുമില്ല. ഈ വകയെല്ലാം ആലോചിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ആഭിഷേകം കോഴിയെയും അടുത്തു തിന്നുന്നതിനുമുമ്പായി ‘അമൃതം’ നിമിഷിച്ചുവന്നിരുന്ന സമ്പ്രദായം അപരിഷ്കൃതകാലിൽ തള്ളാമോ എന്ന് സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു?

- * ഉപമുദ്രകം മൈത്രവർമ്മകൃതം ചേലൂരി; പ്രതിപ്രസ്തോതം സമുദ്രം (5).
വനിക്റ്റോറിയ കഡവനും സമ്പദേയതി (6).
അബുൽനീസ് ഹോസ്ര ഹാതി (7).

ആപസ്തംബശ്രോതസുത്രം പടലം 7, കാണ്ഡിക 29.

† Dr. L. D. Barnett, Indian Antiquities—p. 171.

‡ “ദേവി ശാഗ്നി നമസ്തേ നിവൃത്തം വനവാസതഃ
ഭാരതേ സമിതം ഗതം ചക്ഷുഃസനാപ പുരുഷേ.”

“സുഭാരതസാപനാരോശേ നന്നാഞ്ചലിഭിരഭതാ
ഇത്യുക്തം പാലം ചതം ശരണത്തിൽ കയ്യെ.”

അദ്ധ്യായമായതും ഭൂമി, ഐ. ആർ. പി. പ്രസ്സ് പതിപ്പ്, പാ. 156.

“ദേവകിനി ദേവി ശാഗ്നി നമസ്തേ!

തങ്ങൾ വനവാസവും കഴിഞ്ഞുവരിക.

മിത്രവർമ്മയുടെ യഥാർത്ഥപുരുഷൻ നൽകവൻ.

(അദ്ധ്യായമായതും, കിളിപ്പാട്ട്; പാ. 149. ഭൂമതിൽ പ്രസ്തുതമായ ‘സുഭാരതസാപനാരോശേ’ എന്നതിൽ യഥാർത്ഥം എന്ന പദത്തിൽ മറ്റൊരു വിവരമുണ്ട്.)

ജന്തുവിംസയ്ക്ക് അല്പമൊരു ഗമനമുണ്ടായത് “അവിംസാ പരമോ ധർമ്മഃ” എന്ന തത്വവാദത്തിനാണ് ലോകത്തെ തട്ടിയെന്നതിൽ ബുദ്ധദേവന്റെ ഉപദേശങ്ങൾക്ക് ശേഷമല്ലേ എന്നുവരികുന്നത് അപ്രകൃതമാണെന്ന പറഞ്ഞുകൂടാ. അങ്ങിനെ ധാരാളം മറ്റും ഇടക്കാല ഇതുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ വിംസയിലുള്ള മത്സര പാശ്ചാത്യത പെരു രസ്യത തമ്മിൽ ഇന്നു നിലനില്പുമായിരുന്നു.

‘ആദാസവചനം.’

ഇനി ‘കാവ്യക’ളിൽ കാണുന്ന മറ്റൊരു രംഗത്തിലേക്ക് വായനക്കാരെ കണിയിക്കാം. കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭരണിക്ക് പുറപ്പെടുന്നവർ വഴി നിളെ ‘ആദാസവും തെറിയും’ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു പോയില്ലെങ്കിൽ അവരുടെ വഴിപാടുകൾക്ക് വിധാരിച്ച ഫലമുണ്ടാവില്ലെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിന് ഇന്നും നിഷ്പോഷാശങ്കയും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അതുപോലെ ചേർത്ത പൂരവും ‘തെറി’പ്പാടുകൾക്ക് പ്രസിദ്ധമാണ്. നെറ്റപ്പാലത്തു ഇത്തരമൊന്നെക്കൂടി കാവിക്കുപുറം ‘ചെന്നക്കുത്തുക്കുപ്പുരം തനി കൈത്തവണ്ണം’ എന്ന പഴഞ്ചൊല്ലും ഉണ്ട്. തെ ശിവകേന്ദ്രമായി സങ്കല്പിച്ചു വരുന്ന കൊട്ടിന്റേ * കേന്ദ്രത്തിൽ കൊല്ലത്തിലൊരിക്കലുണ്ടാവുന്ന ആദാവാചാശിഖാ ഇങ്ങിനെയാണു സമ്പ്രദായമുണ്ട്. ഇത്തരം ‘ആദാവാചാശിഖാ’ അദ്ധ്യക്ഷകത്തകയല്ലെന്ന് അതുകൊണ്ടു തെളിയുന്നു.

ഈ വക ‘ദ്രാധാഷ്ട’ളുടെ ആഗമത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി ഇത് മലയാളികൾക്കു മാത്രമുള്ള ഒരു വൈലക്ഷണ്യമാണോ എന്ന് പര്യാലോചിക്കുന്നത് സെകരമായിരിക്കും. മറ്റുള്ളവരുടെ ഇടയിൽ നടപ്പുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങളെപ്പറ്റി അറിയുമ്പോൾ നാം അത്രതന്നെ ലജ്ജ നടിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. മൈസൂരിൽ തലക്കാട്ടെക്കടുത്ത് മടക്കത്തുറയിലുള്ള ഒരു ‘ശിവ’ കേന്ദ്രത്തിൽ ഉത്സവദിവസം അവിടെ വന്നുചേരുന്ന സ്ത്രീകൾ റെൺ ഒരുമിക്കിച്ച് അഴി വീട്ടിയിരുന്നെന്നു റൊമാമുണ്ട്. അതു പുരുഷന്മാർ വന്നെടുത്താൽ അതാതു റെൺകയുടെ ഉടമക്കാരിയുമായി അവർക്ക് അന്ന് സംയോഗമാവാമെന്നും അവിടുത്തെ സമുദായമപ്പോൾ അനുവദിക്കുന്നുണ്ട്. അതു

* തലശ്ശേരിയിൽനിന്ന് 30 നാഴിക കിഴക്ക്. Fawcett, Nayers of Malabar, p. 267.

പോലെതന്നെ തിരുനൽവേലി ജില്ലയിലുള്ള 'ശങ്കരനായനാർ കോവി' മിലും ഉത്സവദിവസം വന്നാലേതന്നെ സ്പ്രിപ്പതയ്ക്കുവാൻ ദേവന്റെ തിരുമുമ്പിലെത്തിയാൽ ആവേശംകൊണ്ട് ആദാസം പുലമ്പണമെന്നാണ് അവിടുത്തെ ചട്ടങ്ങളിൽ ന്നു. * വടക്കെ ആഴ്വാട്ടിൽ തിരുപ്പതിയിൽ 'ഗംഗാമ്മ' എന്നൊരു ഭഗവതിയുണ്ട്. അവിടെ ഉത്സവദിവസങ്ങളിലും 'അമ്മ'യുടെ മുമ്പിൽചെന്നു ആദാസം പുലമ്പണമെന്നൊരാധാരമുണ്ട്. † ഇതോടുകൂടി അത്യന്തം ഭക്തിസ്പർശകമായ വഴിപാടുകളും, നേർപ്പുകളും നടക്കുന്നതുമാണ്. ആദാസം പറയുന്നതിൽ അഗ്രഗണ്യതപം സവാരിയ്ക്കുവാൻ ഭജനക്കാർ അന്യോന്യം ഉത്സരിക്കുന്നതും ചിലപ്പോൾ അപൂർവ്വമല്ല. ഇങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതെല്ലാം ഉത്തമവിശ്വാസത്തോടു കൂടിയും, 'അമ്മ'ക്ക് അതുകൊണ്ട് സന്തോഷമാകുമെന്ന ധാരണയോടു കൂടിയും, ആണെന്നുകൂടി അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പണ്ടുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ അത്രയും പച്ചയായ സമ്പ്രദായത്തിൽ ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ഈ വക ആചാരങ്ങൾ നിലനിൽപ്പോരുന്നതു് സമുദായത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും സംസ്കാരത്തിലും അന്നപടിയിൽ നില്ക്കുന്നവരാണെന്ന സംഗതികൂടി പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. അതിൽനിന്നു അവയുടെ പഴക്കവും ഉറവിടങ്ങളുമാണ്. പഴയ ആചാരങ്ങൾ എന്നൊരു ശ്രേണിത്തോടു കൂടി തുടങ്ങിയവയാണെന്നുള്ളതറിയാതെ വിശേഷിച്ചും ദൈവത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ളവ, ചേക്കുന്നതു് വല്ല അനിഷ്ടസംഭവങ്ങൾക്കും ഇടയാക്കേണ്ടോ എന്ന് കരുതി നോക്കിയുള്ളവയും അവയെപ്പറ്റി ഭക്തനും അവലംബിക്കുകയാണു്. ഇപ്പോഴും പരിശുദ്ധീകരണ അഭിമാനിക്കുന്ന നമ്മെ ചില 'അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾ' വിട്ടുപിരിഞ്ഞിട്ടില്ല. കുട്ടികൾക്കു് കണ്ണെണ്ണ, നാവേണ്ണ, എന്നിവയ്ക്കൊണ്ണു് ദോഷം പറയാതിരിക്കുവാൻ 'നാവേണ്ണ' ‡ പാടിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ഇപ്പോഴും നാഗരികതപം നിറഞ്ഞ തറവാടുകളിലും അവശേഷിച്ചു നില്ക്കുന്നുണ്ട്. മരുണിനോ, മന്ത്രവാദത്തിനോ അധികം ഫലമെന്നുള്ളവാരും ഇന്നു അങ്ങിനെത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നതയുള്ളു. മറ്റുള്ളവർക്കു് ഇത്താനോപദേശം ചെയ്യുന്ന പലരും തങ്ങൾക്കു് അനന്തവും അപാ

* ഇതിന്നായി അമ്പലത്തിന്റെ നടയോടുകൂടി ഒരു സ്ഥലം വെച്ചു നോക്കിയിട്ടുണ്ട്.

† Fawcett, Nayers of Malabar, p. 267, 268.

‡ പുളയന്മാരാണ് 'നാവേണ്ണ' പാടാറുള്ളതു്.

യവും വരുമ്പോൾ 'വിവേകശൂന്യ'രായിത്തന്നെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഇത് മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിനുള്ള ഒരു പ്രധാനസ്പന്ദനതയാണെന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല. പക്ഷെ 'അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾ' ഉം നമ്മെ വിടാതെ ഇരിക്കാനുള്ള കാരണവും ഈ സ്പന്ദനതയെന്നുമാണ്.

ഇതിന്റെ ഉല്പത്തിയോ, പരിണാമമോ അന്വേഷിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി ഒരു സംഗതികൂടി ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. 'ആദാസവും തെറിയും' സ്ത്രീപുരുഷസംയോഗത്തിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കിട്ടാണ് എല്ലായിടത്തും നിൽക്കുന്നത്.* പുരാതനമതത്തിന്നും വിപ്ലവത്തിന്നും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം അദ്ദേഹമാണെന്ന് അതുകൊണ്ടു തെളിയുന്നു. വാക്കുകൊണ്ട് "തെറി" പ്രകടിക്കാത്ത ഭേദഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ സംയോഗമുറകൾ, പ്രസ്ഥാനമതവാചക 'ഹ്രീകാവി'ലിടേയും മറ്റും കാണിക്കുന്നതും അപ്പൂർവ്വമല്ല.† ഭേദമുള്ള 'തെറി' പരയാറുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും അത് മറ്റുള്ളവരെപ്പോലെ പ്രവർത്തിച്ചിട്ട് പകർക്കാറില്ലെന്നുള്ളതു് അവർക്കു അഭിമാനകരമായിത്തന്നെയായിരിക്കുന്നു. കൊടുക്കല്യുക്തം കൊട്ടിയുക്തം പോയിരിപ്പെയെ വരുന്നവർ, അങ്ങോട്ടു പോയവരാണോ എന്നു സംശയിക്കത്തക്കവണ്ണം അത്ര മറ്റൊരു കാണിക്കുന്നതും പതിവാണ്. ഇതു് ചേർത്തുകൊണ്ടു ബാധകമാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല, പുരക്കാലങ്ങളിൽ ഒരു സ്ത്രീയെ തൊടുന്നതുപോലും നിഷിദ്ധമായിട്ടാണ് കരുതി വരുന്നതു്. അങ്ങിനെ വല്ല മറ്റൊരാളെക്കൂടി ആശയവില്ലാ കാണിച്ചുവെച്ചിട്ട് അവർ 'അമ്മ'യുടെ കോപാഗ്നിക്ക് ഇരയാകുമെന്നും ഭയപ്പെട്ടു തന്നെ ഇടയിൽ വിശ്വാസമുണ്ട്.

ഇതിനെപറ്റിയുള്ള ചർച്ച മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ കാണുന്ന ആചാരങ്ങളെക്കൂടി പരിശോധിച്ചതിന്നുശേഷം തുടരാം.

"Cyprus‡ എന്ന രാജ്യത്തു് ഒരു കാലത്തു കല്യാണം കഴിക്കാത്ത സ്ത്രീകൾ 'അമ്മ'യുടെ ഭേദഗ്രന്ഥത്തിൽ മുറവറിയായത പരിഹസനാശമായി

* മതത്തെക്കുറിച്ചുവെക്കു സ്പ്രിംഗ് കണ്ടറമ്പർണ്ണെ ആദാസവാക്കു മറ്റൊരാളെക്കൂടി അഭിപ്രായം ചെയ്താൽ തുടങ്ങുന്നത്.

† ഇരുവാക്കുറമ്പാലം, ഇ.പി.ഗ്രാ. തിരുവനന്തപുരത്തു പരന്നാശ്വതിക്കുളം, ഏണിവ സന്ധിച്ചവർ ഇതു ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നതാണ്.

‡ ചെറുവരമ്പാഴിയിലുള്ള മേലിപ്പു.

§ Aphorditi or Aslarle.

f

വ്യഭിചരിക്കണമെന്നൊരു പതിവുണ്ടായിരുന്നു. പശ്ചിമാസ്യയുടെ പല ഭാഗങ്ങളിലും ഇത്തരം ആചാരങ്ങൾ നടപ്പായിരുന്നു. ഇതിന്റെ ഉദാഹരണം എന്തായിരുന്നാലും, ഈ സമ്പ്രദായം കാമാരേവംത്തിന്റെ പ്രകടനമായിട്ടുണ്ട്. പശ്ചിമാസ്യയിൽ പല നാമത്തിലും പക്ഷേ സ്വഭാവത്തിൽ ഒന്നായും, വിവരിച്ചിരുന്ന 'അംബിക'യുടെ പ്രീതിക്കായുള്ള ഒരു മതാനുഷ്ഠാനമായിട്ടാണ് കരുതിവന്നിരുന്നത്. അതുപോലെ ബാബിലോണിലും പരോ സ്രീയും ധനികയായാലും ശരി, ദരിദ്രയായാലും ശരി, തന്റെ ജീവിതത്തിലൊരിക്കൽ Mylitta † എന്ന ദേവതയുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ച് രൈപരിചിതന്റെ കാമസമ്പന്നിച്ച് അടിമപ്പെടേണ്ടതെന്നും, ഈ ദിവ്യവ്യഭിചാരംകൊണ്ടു കിട്ടുന്ന പ്രതിഫലം ദേവിക്ക് അർപ്പിക്കണമെന്നും രഹസ്യമാണ്. ഈ ആചാരം ഹിപാലാസത്തിനു വേണ്ടി കാത്തുനില്ക്കുന്ന സ്ത്രീകളെക്കൊണ്ട് ക്ഷേത്രാന്തർഭാഗം നിറഞ്ഞിരിക്കും. അവരിൽ ചിലർക്ക് അനുവധി സംവത്സരം കാര്യ നിർവ്വഹണമായി വന്നേക്കാം. Syria ‡ യിലുൾപ്പെട്ട Heleopolis Baalbec എന്ന പട്ടണത്തും—അവശിഷ്ടശേഷശേഷങ്ങളുടെ അനുഷ്ഠാനം കേളികേട്ട ആ സ്ഥലത്തും—ഓരോ കന്യകയും നാട്ടുനാട്ടുനാടായിട്ട് Astarte എന്ന ദേവിയുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ച് അനുഗ്രഹമായി വ്യഭിചരിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഈശ്വരകളും, കന്യകാരും അവരുടെ ദേവിമതി ഇക്കിന്ന സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. Constantine § എന്ന ചക്രവർത്തി ഈ രഹസ്യം നിലനിർത്തി ക്ഷേത്രം നശിപ്പിച്ച് ആ സ്ഥലത്ത് രൈപള്ളി പണിയിച്ചു. Phoenicia ലെ ക്ഷേത്രങ്ങളിലും മതാനുഷ്ഠാനമെന്ന നിലയിൽ സ്ത്രീകൾ പ്രതിഫലം വാങ്ങി വ്യഭിചരിക്കുകയും, അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് ദേവീപ്രസാദമെന്നോ വുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. Amorite § എന്ന വർഗ്ഗക്കാരുടെ ഇടയിൽ കല്യാണം കഴിക്കാനടുത്ത സ്ത്രീകൾ പുരുഷന്മാരുമായി

• പശ്ചിമാസ്യയിൽ Euphrates നദിയോടു കൂടെ ചിടുകുന്ന ഒരു രാജ്യം. ചോമനിലുള്ള സംസ്കാരത്തിൽ ഇവിടുണ്ടെന്നാണ് അധികം പ്രാചീനതപം കഴിഞ്ഞുള്ളത്.

† Ishitar Astarte എന്നും ഇവൾ പേരുണ്ട്.

‡ പശ്ചിമാസ്യയിലുള്ള ദേഹാരു രാജ്യം.

§ റോമൻ ചക്രവർത്തി.

§ മെഡയികിൽ പ്രസ്തുതിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു രാജി.

വിഷയസുഖം അനുഭവിക്കണമെന്നായി ഏഴുദിവസം അവയുടെ വി-
ടിന്റെ പടിക്കൽ ഇരിക്കണമെന്ന് നിയമമുണ്ടായിരുന്നു.”^{*}

ഇതിനുപുറമെ ഭക്ഷണത്തിലും ‘ദേവദാസി’ † സമ്പ്രദായ-
വും പശ്ചിമേഷ്യ, ആഫ്രിക്ക എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലെ “ദിവ്യപ്രായ” നാർ
“ദിവ്യസ്ത്രീകൾ” ‡ എന്നിവയുടെ ചരിത്രവും നമ്മുടെ ശ്രദ്ധക്ക് വിഷയ-
മാകേണ്ടതുണ്ട്. ചുരുക്കിച്ച് പഴയവിട്ടു ആചാരങ്ങൾ പ്രാചീന-
മാണെന്നും, ആ വക രാജ്യങ്ങളിൽ അവ ഇപ്പോൾ നടപ്പിലില്ലെന്നും
നമ്മുക്ക് വിശ്വസിക്കാമെന്നു വെക്കുക. എന്നാൽ ഇന്ത്യയിലെ ‘ദേവ-
ദാസി’ സമ്പ്രദായവും, Africa യിൽ ‘ദിവ്യപ്രായ’ അംഗീകരിക്കുന്ന സ്ത്രീ-
പുരുഷന്മാരും ഇപ്പോഴും ഉണ്ട്.

നമ്മുടെ ഇടയിൽത്തന്നെ ‘പുലപ്പേടി’ എന്നും ‘പറപ്പേടി’
എന്നും രണ്ടു ചില നവവികളുണ്ടായിരുന്നു. കൊല്ലത്തിലൊരിക്കൽ
താണുജാതിക്കാർക്ക് നാടുവാഴിയുടെ അനുമതിയോടുകൂടി ‘കാവുക’കിൽ
പൂർവ്വം വേരും നടക്കുന്ന കാലത്ത് തെരയും സ്വാതന്ത്ര്യമനുഭവിച്ചി-
രുന്നു. അവർക്ക് മേൽജാതികൾ ഉപദേശിക്കുന്ന കളം മുതലായവയിൽ
കളിക്കാം; കാവുകൾക്കുള്ളിൽ കടന്ന് അയ്യനകളം മറ്റും ചെയ്യാം;
അന്ന് അവർക്ക് വഴിയിൽ കാണുന്ന ഉയന്നു ജാതിയിൽപ്പെട്ട സ്ത്രീകളെ
തൊടുകയുമാവാം. അങ്ങനെ അവർക്കൊട്ടു ആ സ്ത്രീകൾ † അവരോ-
ടൊന്നിച്ച് പോയ്ക്കൊള്ളണമെന്നും, പിന്നീട് തങ്ങളുടെ വിട്ടിലുകൾ
തിരിച്ചു വരണമെന്നുമാണ് സമുദായത്തിലെ വിധി. ഇങ്ങനെ സർവ്വ-
സ്വാതന്ത്ര്യമനുഭവിക്കുന്ന ദിവസത്തെ മുൻകൂട്ടി നാടുവാഴികൾ ഏല്പാവ-
രേയും കൊട്ടിയറിയിക്കാറുണ്ട്. പുറത്തു കണ്ട സ്ത്രീകളോടല്ലാതെ,
വിട്ടിലിരിക്കുന്നവരോട് താണുജാതിക്കാർ യാതൊരുപമയ്ക്കുമെന്നു കാണി-
ച്ചിരുന്നതുമില്ല. ഈ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലുൾപ്പെടുവാനിഷ്ടമില്ലാത്തവർ
വിട്ടിലിരുന്ന്കൊള്ളണമെന്നായിരിക്കും കൊട്ടിയറിയിപ്പ്. ഈ സമ്പ്ര-
ദായത്തിനാണ് ‘പുലപ്പേടി’യെന്നും ‘പറപ്പേടി’ ‡ യെന്നും പറഞ്ഞി-
രുന്നത്.

* Frazer G. Golden Bough, Vol. I. Part IV, p. 36, 38.

† സ്ത്രീ ദേവന്റെ ഭക്തയായി ഇരിക്കേണ്ട ഭക്ഷണത്തിലും നടപ്പ്.

‡ Africa യിലും മറ്റും ഇപ്പോഴും നടക്കുന്ന വിവിധ നവവികകൾ.

§ അവയുടെ മേൽ ഇപ്പോൾ മറ്റൊരു ഭവനവും മറ്റും.

§ പുലയരും, പറയരും സംബന്ധിച്ച പാടി എന്നും.

ഇതോടുകൂടി നായർ ഭടനാൾ ഒരു 'സർവ്വസ്വാതന്ത്ര്യദിനവും' അനുവദിച്ചു വന്നിരുന്നു. അവർക്ക് ആദിവാസം എന്തു സ്വാതന്ത്ര്യവും കാണിക്കാമെന്നായിരുന്നു നാട്ടുനഷ്ട്. എന്നാൽ അവരുമായി കൂട്ടി മുട്ടുവാൻ സമ്മതമില്ലാത്തവർ അന്ന് പുറത്തിറങ്ങിപ്പോകരുതെന്നുള്ളതും അത്രതന്നെ നിഷ്പക്ഷമായിട്ടുള്ള ആചാരമായിരുന്നു.

നമ്മുടെ സംസ്കൃത ബുദ്ധിക്ക് ആദാസമെന്നു തോന്നുന്ന ഈ വക ഭാഗങ്ങളുടെ ആന്തരികമെന്നാണെന്നു ആരായുന്നതുകൂടി ഈ ഘട്ടത്തിൽ അറുപതിനാലുവകയില്ലെന്നു കരുതുന്നു. ഇവക്കടിസ്ഥാനമായി ചില സമുപാധങ്ങളുണ്ട്. 'കൊടുങ്ങല്ലൂർ' കന്യകയാണെന്നും, അതുകൊണ്ടാണ് സംയോഗത്തെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുന്നത് ഇങ്ങനെയായി വരുവാനിടയായതെന്നുമാണ് ഒരു വിശ്വാസം. * ഈ കന്യാസങ്കല്പം മിക്ക 'കാവിലമ്മ'യെപ്പറ്റിയുണ്ട്.

മേൽപ്രകാരം പ്രതിഷ്ഠിച്ചെപ്പറ്റിയുള്ള കന്യതിഹാസം ഇതിന്നു പ്രാമാണ്യം. 'കൈൽ വിപരംഗപത്മ' സ്വാമിയാർ ആ താഴ്വരയിൽ കൂടി യാത്രചെയ്യുന്നതിനിടയായി. ഇപ്പോൾ കേന്ദ്രമിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തെത്തിയപ്പോൾ ഏഴു സ്ത്രീകളി† അന്നു ഉത്തരവാദികയായിരുന്നു. സ്വാമിയാരെ കണ്ടപ്പോൾ അവരിൽ ആദ്യപേരും പെട്ടെന്നു മറഞ്ഞു കളഞ്ഞു. കന്യകയായ ഒറ്റുമാത്രം നിറുത്തിയില്ലാതെ രാട്ടുനടത്തി. പിന്നാലെ സ്വാമിയാരും രാടി. ഒറ്റു ആകുളത്തിൽ ചെന്നു മരിച്ചു. സ്വാമിയാർ അവിടെയും എത്തിയതുകൊണ്ട് വീണ്ടും ഏഴാമതൊരു കുളത്തിൽ ചെന്നൊളിച്ചു. അവിടെവെച്ചു സ്വാമിയാർ ഒറ്റുയുടെ തലമുടിയിൽ പിടികൂടി 'ഇരിപുലയാടി' എന്ന് ഭോജ്യത്തോടുകൂടി പുറത്തു അതിനാടുത്തുള്ള ഒരു സ്ഥലത്തുതന്നെ പ്രതിഷ്ഠിക്കയും ചെയ്തു. ഒടുവിൽ ഒറ്റു മരിക്കുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ടുമാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഇങ്ങിനെ മേലും താലും കൂടിച്ചേർന്നതുകൊണ്ടാണത്രെ 'മേൽപ്രകാരം' എന്നു

* കൊടുങ്ങല്ലൂർ അമ്മയും, ചിലപ്പതികാരത്തിലെ കന്നുകിടന്നു എന്നാണെന്നുള്ള സങ്കല്പം ഇതിന്നു വിരുദ്ധമാണ്. കഴിഞ്ഞ തലമുറയിൽ അന്തരിച്ച ചില മഹാകവികൾക്കുപോലും ഈ വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നതായും അവർ മേൽപ്രകാരം 'കൊടുങ്ങല്ലൂർ'യെക്കുറിച്ച് 'മേൽപ്രകാരം'യെക്കുറിയുന്നതായും അറിയാം.

† 'സമുപാധകൾ' എന്ന സങ്കല്പത്തിനേതാണ് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. തേരേറും പാളിലും, കളംപാളിലും വിവരിച്ച കഥയിലും 'ഏഴാമതൊരിക്കലും വരുന്നതാണ്. തിരുമന്ത്രിയെന്നാണ് 'അമ്മ'യെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങിനെ ഏഴു പതിയുന്നത്.

പേരുണ്ടായത്. ഇന്നും അവിടുത്തെ ആറാട്ടിന്നു മേല്പറഞ്ഞ ആറു കളത്തിലും ഭഗവതിയെ എഴുന്നള്ളിക്കാറുണ്ട്.*

പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്ന സമയം 'ഇരിപുലയാടി' എന്നു സ്വാമിയാർ പറഞ്ഞതുകൊണ്ടും ഒരു കന്യകയായതുകൊണ്ടുമാണത്രെ തെറിപ്പാട്ടിൽ ഭഗവതിക്കു ഇപ്പോഴെന്നെന്നത്.†

ഈ കഥയിൽ ചില അസംബന്ധങ്ങളുണ്ട്. ഒന്നാമത്ത് വിശ്വചാലമന്ത്ര് സ്വാമിയാരെപ്പോലെത്തന്നെ ഒരു മഹാൻ ഭഗവതിയെ 'പുലയാടി' എന്നു വിളിച്ചുവെന്ന വിശ്വാസിക്കാൻ തെളിവുണ്ട്. രണ്ടാമത്ത്, മറ്റു മാതാക്കളെല്ലാം മറഞ്ഞപ്പോൾ കന്യകയായ ഭഗവതിയും എന്തുകൊണ്ട് നിറുത്തിയില്ലാതായി? ചെറിയ കുട്ടിയായതുകൊണ്ട് ഓടാൻ സാധിച്ചില്ലെന്നു വിചാരിക്കാൻ തരമില്ല. മേല്പറഞ്ഞ കളങ്ങളിലെല്ലാം ചാടുന്നതുകൊണ്ട് രണ്ടാമതും നാഴിക ഓടാതെ കഴികയില്ല. ആ നിമിഷം ആരാധിക്കാൻ വന്ന കഥക്ക് മറ്റൊരേ അടിസ്ഥാനമുണ്ടെന്നു വന്നു. കൊടുങ്ങല്ലൂരിലും കാട്ടുതലിയിലും കന്യാത്ഥാശ്രമം മാത്രം കൊണ്ടുവന്നതെന്നു കരുതിയാൽ ‡ അങ്ങിനെയാകുമ്പോൾ കാളിക്കളെ ഉപാസിക്കുമ്പോൾ അങ്ങിനെയാകട്ടെ ചാടുന്നതാണെന്നു വന്നു. 'ശാക്തവ്യ'ത്തിലെ 'വാഗ്ദാശ'ത്തിലൊഴിച്ചു കാളിഭയത്തിൽ സ്പ്രി പത്മവതിയെ നന്നിച്ചു ചേർത്തെന്നു ചേർത്തതും ഒന്നു കാണുന്നില്ല. അങ്ങിനെ കാണാത്ത അവസ്ഥക്ക് ഈ ദോഷത്തിനെ അമ്മയുമായി ചേർത്തിട്ടുള്ളതിൽ അർത്ഥമില്ല. അതിനു പുറമെ നമ്മുടെ "രാജപ്രഭുക്കൾ"ത്തിൽ വടക്കെ മലയാളത്തിലെ 'കൊട്ടിയൂർ പെരുമാൾ'ക്കും, തിരുനൽവേലിയിലെ 'ശങ്കരനായന'ക്കും ആദാസങ്ങളിൽ അഭിരുചിയുള്ളതായികണ്ട്. അതുകൊണ്ട് 'ആദാസങ്ങളിൽ' അമ്മയിൽനിന്ന് എടുക്കേണ്ടതായിട്ടും വന്നിരിക്കുന്നു. ജനസാമാന്യത്തെയും മറ്റു ദൈവ

* ആറു കളങ്ങളുടെ പേരുകൾ:—1. കാളികളം, 2. ചാലകളം, 3. വല്ലകളം, 4. കേരളകളം, 5. തുപ്പരകളം, 6. കറുപ്പൻകളം എന്നിവയാണ്.

† 'കേരിപ്പാട്ട്' ഗവൺമെന്റററിയിലും 1928-നാശോ വിശേഷിച്ചിരിക്കുന്നു. പണ്ഡിതർ ഏ. ഡി. എസ്.യുടെ മേൽപ്പാട്ടിൽ (17-7-1105) നിന്ന്.

‡ മോട്ടോർവണ്ടിക്ക് ഒരു മറ്റൊന്നു ഏല്പട്ടെ ചെങ്കുത്തായ ഒരു കഥയുണ്ട്. അത് മുടങ്ങിയതിനാൽ അത് വിശ്വസ്യതയില്ലാത്തതാണ് 'മേരി'യിൽ ഇപ്പോൾ ഉണ്ടായതെന്നും അതിലുടനീളമുണ്ട്.

അദ്ദേഹം ആകെ ബാധിച്ചുകാണുന്ന ഈ രോഗം അദ്ദേഹം ഓഹരിവെച്ചുകൊടുത്തതായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. അതൊടു കൂടി മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിൽ അതിപ്രാചീനമായി കാണുന്ന ഒരു ശൈശവീയവും കാലമേറേ കൊണ്ട് നീങ്ങിപ്പോകാതെ നിലനിന്നതായിട്ടും വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്. ഗൃഹാംശം ഭക്ഷിക്കുന്നതിന് നാശപ്പെടുന്ന മനുഷ്യൻ ആദ്യം കണ്ണ് കൃയിച്ചെന്ന് ഭക്ഷണ ദ്രവങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാൻ തുടങ്ങിയതിനു ശേഷവും മാംസത്തിലുള്ള കൊതി വിടാതിരുന്നതുപോലെ, ഒരു കാലത്ത് അദ്വയസ്ഥിതമായി വിഷയസുഖം അനുഭവിച്ച മനുഷ്യൻ പരിഷ്കൃതനായതിനു ശേഷവും അതിലുള്ള ആസക്തി വിടാതിരുന്നതാണ്. ഇതിൽ മറ്റൊരു തത്വവും കൂടി അടങ്ങിയിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഭക്ഷണശൃംഗം കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ മനുഷ്യനേയും ഗൃഹത്തേയും പൊലാപെ ബാധിക്കുന്ന മറ്റൊരു വികാരമാണ് വിഷയശൃംഗം. ഭക്ഷണത്തിനുവേണ്ടി മറ്റൊരാൾ സന്നദ്ധനായ മനുഷ്യൻ ആ കാർത്തിൽ ഏതുകഴുതുകയും പ്രവർത്തിക്കാൻ മടിക്കാണിക്കാറില്ല. അതിനൊട്ടും കറയുത്ത—ഒരു കണക്കിൽ അധികമെന്നതന്നെ പറയാം—ആവേശം മനുഷ്യന് 'വിഷയ'ത്തിലുണ്ട്. അതിനുവേണ്ടി പല പരാക്രമങ്ങളും മനുഷ്യൻ കാണിച്ചിട്ടുള്ളതായി ലോകചരിത്രം വിളിച്ചു പറയുന്നുണ്ട്. മറ്റു വികാരങ്ങളെപ്പോലെ 'വിഷയ'സാന്നിധ്യമായ വികാരം അടക്കുവാൻ മനുഷ്യനു സാധിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം ആശ്ചര്യപ്പെടുന്നവർ അതിനുള്ള ശക്തി അയാൾമാണെന്നും വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഒരു നിയമത്തിനും അധീനമാവാതെ തഴച്ചുവന്ന ആ വികാരത്തെപ്പറ്റി പ്രാചീനമനുഷ്യൻ ആശ്ചര്യപരതന്ത്രനായിരിക്കണം. അതിനടിസ്ഥാനമായ ശാക്തീകവും മാനസികവുമായ വ്യാപാരങ്ങളെപ്പറ്റി അവൻ ആശ്ചര്യപ്പെടേണ്ടതോരം അന്നും വിടുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതും, ചെയ്യുന്നതും. അങ്ങിനെ അവന്റെ വിചാരസീമയെ അതിലപ്പുറംകൊണ്ടു കാർത്തിയെ മൈത്രിയായി ഘടിപ്പിക്കുവാൻ പ്രേരിതനായതിന്റെ ഫലമാണ് ഇന്നു സമുദയത്തിൽ നിലനിന്നുവരുന്ന പല 'അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും.' ജനനവും, മരണവും ലോകം തുടങ്ങിയതുതന്നെ നമുക്ക് അനുഭവമുള്ള കാർത്തികങ്ങളാണെങ്കിലും, രണ്ടും കാർത്തികാണുവാൻ നിർദ്വേഷിപ്പാൻ പരിഷ്കൃതത്തിന്റെ പരമകാര്യയിലേത്തിരുന്ന മനുഷ്യനും അശക്തനായിരിക്കുന്നു. ജനനമരണം തന്നെ ഒരു കാലത്ത് സമയോഗമാണെന്നു മനു

ശിവലിംഗത്തിനുവേണ്ടി ഉമയുമായി ഒരു പോരാട്ടം നടത്തിയതായി പറയുന്നുണ്ടല്ലോ. * അതിന്റെ സ്വാരകമായിട്ടാണുപോൽ ഈ ഏറ് നടക്കുന്നത്. കന്നിമാസത്തിലേയും, മകരമാസത്തിലേയും കൊല്ലിനു ശേഷമുണ്ടായിട്ടുള്ള ധാന്യസമൃദ്ധിയാണ് ഈ ആഘോഷത്തിനു കാരണമെന്നു സ്പഷ്ടമാവുന്നുണ്ട്. കൊയ്ത്തുകാലം കേരളത്തിൽ ഏല്പാടത്തും തെപോലെയല്ല. അതാസരിച്ച് ആശ്വാസത്തിച്ചിതകൾക്ക് അതാ തുടിക്കിൽ വ്യത്യാസം കണ്ടുക്കാം. മുതലത്തിൽ ധാന്യസമൃദ്ധി അല്ലെങ്കിൽ പ്രകൃതിയുടെ പ്രസാദം പ്രാഥമികമനുഷ്യനെ ആഘോഷിതനാക്കി. അവന്റെ സന്തോഷം അകം വഴിഞ്ഞ് പല രൂപത്തിലും പ്രവർത്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. സ്രീ പുരഷസമേതനായി അരിൽ പ്രാധാന്യം വന്നതിൽ അതുതപ്പെടാനല്ല. അതിലധികം ആഘോഷം തരുന്ന ഒരു കർമ്മം, വിചാരിക്കുന്നതോടും ആശ്ചര്യംകൊണ്ടു അമ്പാറ്റപ്പിടുന്ന ഒരു വിഭവത്തോടും, മനുഷ്യനോ ദൈവത്തോടും കണ്ടു വീടിച്ചുമായി തോന്നുന്നില്ല. മതം, കല, വ്യവസായം എന്നീ വ്യാപാരങ്ങളിലെല്ലാം അത്ഭുതം, മനുഷ്യന്റെയുടെ ആഴത്തിൽനിന്നു ജനിച്ചിട്ടുള്ള സ്വാഭാവികങ്ങളിലെല്ലാം, അതിന് സ്ഥാനമുണ്ട്. മനുഷ്യൻ അത്യാനന്ദത്തരുന്ന വിഷയസമുപദേശവഴിയിൽ അതും ഒരെന്നായിത്തീർന്നു.† മതസമുപദേശവും വിഷയ വികാരത്തിനും അദ്ദേഹമായ ബന്ധമുണ്ടെന്ന് തത്വജ്ഞാനികൾ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.‡ ഗ്രീക്കുകാർ കൊത്തുപണിയിൽ മനുഷ്യന്റെ (സ്രീയുടേയും പുരുഷന്റെയും) നഗ്നരൂപത്തിനാണ് പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചത്. ഈശ്വരയെപ്പറ്റി ഭക്തിക്ക് 'പരമാനുഭവ'മെന്നുതന്നെ വൈഷ്ണവന്മാർ നാമകരണംചെയ്തു. പരാശക്തിയെ പുരുഷനും സ്രീയുമായി സമുല്പിക്കുന്നതിന്റെ പരമാർത്ഥവും അതുതന്നെയാണ്. രാധാകൃഷ്ണന്മാരുടെ പരസ്പരമനോഭാവം തത്വജ്ഞാനികൾ മാതൃകാഭക്തിയായ് വ്യാഖ്യാനിക്കുകയുചെയ്തു.§

സാഹിത്യത്തിൽ ശ്രംഗാരമായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്ന രസം മേൽവിവരിച്ച അസ്തിവാരത്തിൽനിന്ന് കെട്ടിപ്പൊക്കിയ മണിമാളിക

* മാറ്റൽപണി, പാ. 139.

† ശക്തിപുരുഷന്റെ 'മേധനസംവ' പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.

‡ Hartland E. S., Primitive Paternity, p. 122.

§ Vivekananda's Lectures, Vol. VI, p. 117.

യല്ലാതെ മററൊന്നുമല്ല. അതിനെ വിശകലനം ചെയ്തപ്പോലെ വേറൊരു രസത്തിനേയും നിരൂപകന്മാർ ഇളക്കിടാനാക്കിയിട്ടില്ല. പരാണേതിഹാസങ്ങളിൽ ഈശ്വരസാത്തം, പ്രാണികളും കാമവികാരത്തെ ജയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞവരായി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടില്ല. * അവരെല്ലാം മനുഷ്യരേപ്പോലെയുള്ള സൃഷ്ടിയും, അവയിൽ കാണുന്നത് മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ പ്രതിബിംബവുമാണ്. നമ്മുടെ സ്വന്തകലയായ കഥകളിൽ സംഭോഗാഗ്രഹാരം ഒഴിക്കാതെ കൂടിയത് ഒരു യാദൃച്ഛികസംഭവമല്ലെന്ന് ഇതിൽനിന്നെല്ലാം അനുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.

ഈ പശ്ചാത്തവത്തിൽനിന്ന് വീക്ഷിക്കുന്നതായാൽ നമ്മുടെ സമുദായപരിണാമത്തിൽ അതി പ്രാചീനമേയ്യെങ്കിലുമായിട്ടുള്ള 'കാവുക'ലും മറ്റും ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിലും, അക്കാലത്തും അതിനുശേഷവും, മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിൽ സ്ഥായിയായി നിലനിന്നു വന്ന കാമവികാരത്തിന്റെ പ്രദർശനം കാണുന്നവെങ്കിൽ അതിനെപ്പറ്റി പരിതപിക്കാനോ, പരിഹസിക്കാനോ അവകാശമില്ല. പ്രാചീനമേയ്യെങ്കിൽ വസ്ത്രധാരണം വിരളമായിരുന്ന സ്ഥിതിക്ക് വിഷമേയ്യെങ്കിൽ അടക്കവും തെക്കുവുമുണ്ടാകുന്നതല്ലല്ലോ. ക്രമേണ പരിച്ഛാദവും വിദ്യാഭ്യാസവുമെങ്കിലും മിടക്കനായ മനുഷ്യൻ ആ വക നഗ്നപ്രകടനങ്ങളിൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറാൻ പ്രേരിതനാവുന്നത് സ്വാഭാവികമാണ്. എന്നാൽ അങ്ങിനെ സംസ്കാരം സിദ്ധിക്കുന്നവരുടെ എണ്ണം സമുദായത്തിൽ നൂററിന്നു പത്തുണ്ടാകുന്നതല്ല. ശ്രീപക്ഷം ഇപ്പോഴും അജ്ഞാനത്തിമിത്താൽ കണ്ണുകൊണ്ടാതെ കഴിയുന്നവർ തന്നെയാണ്. അവർ പഴയ സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഭയാശങ്കയോടുകൂടി പരിപാലിച്ചു പോരുകയുമാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഈ വക ദരാചാരങ്ങൾ പുറംതൊക്കെണ്ടു പോരുന്നതെന്നാണ് എന്റെ അനേകപണ്ഡിതന്മാരിന്റെ ആന്തരമെന്ത് വായനക്കാർ തെറ്റിപ്പോയില്ലേ എന്നുള്ളത്. വളരെക്കാലമായി നിലനിന്നുപോരുന്ന രാമായണത്തിന്റെ ആഗമം ഏതുവിധത്തിലായിരിക്കുമെന്ന് ചരിത്രദൃഷ്ടി പശ്ചാത്തോഷിപ്പാമെന്നുമാണ് ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഇത് നമ്മുടെ ഇടയിൽ മാത്രമുള്ള ഒരു പഴക്കത്താണെന്നു പറയുന്നവർ

* അനേകപണ്ഡിതന്മാരും ശാക്തീകന്മാരും, മദ്യപാനവും പേർട്ടുനന്നായുള്ള രംഗം ഇവയെല്ലാം കൈമാറുന്നതെന്നാണ്?

ലോകം മുഴുവൻ ഒന്നിച്ചുചേർന്നിരിക്കാൻ സൗകര്യമുണ്ടാക്കുന്നതിനാണ് മറ്റു ദേശങ്ങളിലേക്കും അവരുടെ ദൃഷ്ടിയെ ആനയിച്ചത്.

കാളീസേവതന്നെ അനാർദ്ദ്രമാണെന്നും, പരിസ്കാരശൂന്യരായ പ്രാവിഡരുടെ അബദ്ധപ്പരമായ ശ്രമങ്ങളിലൊന്നാണ് മേല്പറഞ്ഞ രോഗാചാരമെന്നും, സിദ്ധാന്തിക്കുന്നവരും നമ്മുടെ ഇടയിലുണ്ട്. അവരോടും രണ്ടുവാക്കു പറയേണ്ടതുണ്ട്. കാളിയെ ബ്രാഹ്മണരും പരമൈവമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഇതിനു മുമ്പുതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ബ്രാഹ്മണർ പ്രാവിഡരല്ലതാനും. അവരുടെ ഉപധാനരണപരങ്ങളിലുള്ള 'ദേവദാസി' സ്വപ്രദായത്തിന്റെ ആഗമം എന്താണെന്നു അപ്പോൾ അന്വേഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'ശക്തിപൂജ'ക്കാരിലും ബ്രാഹ്മണരുണ്ട്. അവരുടെ സമ്പ്രദായവും നമുക്ക് ഇതിനുമുമ്പ് അനുഭവപ്പെട്ടു. ശാന്തിലിളൻ ദേവാലയത്തിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്ന രീതി അയാൾക്കോ, ആ പൃഥ്വനത്തെ പുലർത്തിപ്പോരുന്ന സുഭാഷത്തിന്നോ, അഭിമാനകരമല്ല. അതല്ലയെങ്കിൽ വളരെക്കാലം മുമ്പുതന്നെ "ശാന്തിലിളൻ പ്രകടനത്തെ ബഹുദീപശാന്തി—" എന്നു തുടങ്ങുന്ന റ്റോക്കുകൊണ്ട് ഒരു കവി അയാളെ അപഹസിപ്പിക്കാനിടയായതില്ല.

ഇനി പരിസ്കാരത്തിന് പകിട്ടു കൂടിയ പശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലാകട്ടെ, ക്രിസ്റ്റ് മസ്താഫായെത്തിക്കു സംബന്ധിച്ച ഒരു ചുമന്നിടുന്ന വാ, * Mistletoe എന്നു ചെടി മുമ്പിൽ തൂക്കിയാൽ അതിന്റെ കീഴിൽ നില്ക്കുന്ന ഏതൊരു സ്ത്രീയേയും അവരാടു സമയം ചോദിക്കാതെ തന്നെ ചുമ്മിക്കാമെന്ന നാട്ടാചാരവും, ഇന്നും നിലനിന്നു വരുന്നുണ്ട്.

ഇതിന്നും പുറമെ, യൂറോപ്പിൽ Carnival, † Bacchic Festival ‡ എന്നീ ആഘോഷങ്ങളും ഉണ്ട്. ഇതിന്നുപുറം കാമവികാര

* പാരിസിൽ ഇത് ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നുണ്ട്.

† ചെറിയ ഇലയും പൂവും ഉള്ള ഒരു ചെടി.

‡ യൂറോപ്പിലുള്ള കടന്നാലിയ രാജ്യങ്ങളിൽ പ്രത്യേകിച്ചു ജർമ്മനിയിൽ നടപ്പുള്ള രോഗാചാരം. രാജാവിനെയും രാജ്ഞിയെയും സംതൃപ്തിപ്പെടുത്തുകയാണ് ഇതിലെ പ്രധാനമംഗം. ഇതിനെ 'സാത്താഷകാലം' എന്നു കൂടി പറഞ്ഞുവരാറുണ്ട്. ജർമ്മനിയിൽ—അങ്ങയത് മെറൻനെയുടെ തിരുത്തലുള്ള പട്ടണങ്ങളിൽ, അതിലും വിദൂരമായിട്ട് Cologne (France) ലാണ് ഇതു ദൃഢസ്ഥാപനമായിത്തന്നെയുള്ളത്. സ്പെയിനിൽ ഇത് † ചിവസം നിലനില്ക്കും. France-ൽ ഇടക്കാലത്ത് Shrove Tuesday എന്ന ചിവസത്തക്ക മേളക്കായിരിക്കുന്നു.

‡ ഒരു വലിയ കോടിക്കോപാലയെയാണ് കേളിയുണ്ടാക്കി തെരുവിൽകൂടി കൊണ്ടുനടക്കുന്നത് ഇതിന്റെ ഒരു ചടങ്ങാണ്. ഇത് ഒരു തരം വിനോദധന

അറിഞ്ഞ അനിയന്ത്രിതമായ പ്രകടനം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നുണ്ട്. രണ്ടാമതേതന്നെ ഹിന്ദുക്കളുടെ ഇടയിലുള്ള ലിംഗാരാധനയുമായി സാമ്യമുണ്ട്. ഇനി ഈവിധമായ ഉപാസരണരിക്കാം. മുരുകത്തിൽ, നമ്മുടെ 'കാവുക'മിലും മറ്റു പുരാതനങ്ങളിലും കാണുന്ന "ആദാസത്തരങ്ങൾ" മനഃസ്വസ്ഥാവത്തിന് സഹജമായുള്ള ഒരു വിശാരത്തിന്റെ പ്രകടനം മാത്രമാണെന്നും, അത് മനഃസ്വർ നിവസിക്കുന്ന പലരാജ്യങ്ങളിലും പരിവൃതാപരിവൃതദോഷകരത കാണാവുന്നതാണെന്നുമാണ് നമ്മുടെ ഗവേഷണം തെളിയിക്കുന്നത്. മദ്യപാനം, വ്യതിചാരം എന്നീ ദോഷങ്ങൾ വർജ്ജിക്കേണ്ടതാണെന്ന് നാം മറവിളിച്ചുതാൻ തുടങ്ങിട്ടും കാലം കുറച്ചായി. പുറത്തല്ലെങ്കിൽ അകത്ത്, പരസ്യമായിട്ടല്ലെങ്കിൽ രഹസ്യമായിട്ട്, എന്നുള്ള വ്യത്യാസം മാത്രമേ ഈ പരിവൃതരണപരിപാടിയുടെ ഫലമായിട്ട് കാണുന്നതുവുള്ളൂ. വിദ്യാഭ്യാസവും മറ്റും വളർച്ചയുടെയും സ്രീ പുരസ്കാരസ്ഥത്തിൽ സ്വാതന്ത്ര്യം അധികം വേണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹവും വളരുകയാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യം ദണ്ഡാത്മകമായി പഠനമിക്കുവാൻ യാതൊരു പ്രയാസവുമില്ലെന്നുള്ളതും നമുക്കുണ്ടാവണം. അതുകൊണ്ട് നമുക്കെല്ലാവർക്കുമുള്ള ഈ ന്യൂനത കഴിയുന്നതും പരിഹരിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയെന്നല്ലാതെ മറ്റൊരു പോംവഴി ഇക്കാലത്തിലുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ജീവിതമാത്സല്യം പരിവൃതം വളർക്കുതോറും കൂടിവരികയാണ്. 'പണമുള്ളവനെ പൊരി തിയുള്ള' എന്ന മട്ടിലെത്തിയിരിക്കുന്നു ലോകാവസ്ഥ.

“നാണക്കേടും വിത്തമാർന്നിമുഖവന്നാൽ
നാണക്കേടാവിത്തവും തീർത്തുകൊള്ളും”

എന്നത് ജീവിതത്തിലെ മുദ്രാവാക്യമായി അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളവർ അദ്യസ്തവിദ്യന്മാരുടെ ഇടയിലും ഇപ്പോൾ അസംഖ്യമാണ്. സത്യാ, ധർമ്മം, മന്ത്രം എന്നീ തൂണങ്ങൾ പഴയഗ്രന്ഥങ്ങളുമേയും പ്രസംഗപീഠങ്ങളുമേയും അഭയംപ്രാപിച്ചിരിക്കുകയാണ്. സദാചാരബോധം അവയിൽനിന്നു മിന്നുമായി നില്ക്കുന്ന ഒരു തൂണമല്ല. പണവും പദവിയും മോഹിച്ചുകൊണ്ടുള്ള വിവാഹങ്ങളും, അവയിൽനിന്നു അനേകിനം പുകയുന്ന അന

യാണ്. ഈ ആകൃതിയിൽ മോഹനമുന്നേക്കി മച്ചിതപക്കിന് പരിഹാരമായി പാശ്ചാത്യരായുള്ളിൽ വിപ സ്രീകൾ ധരിക്കുന്നു. V. F. Calverton, Sex Expression in Literature, p. 11.

തീർത്തും നമ്മുടെ സമുദായവ്യവസ്ഥയെ അലകീഴായി മറിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രേമത്തിനെമാത്രം ആസ്പദമാക്കിട്ടുള്ള സ്രീപത്മഭാഗവതം നോവലിലും കഥകളിലും മാത്രമാണ് അവശേഷിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നുമാത്രമല്ല, അത് പ്രവൃത്തിയിൽ പകർത്തുവാൻ ധൈര്യമുള്ള മുൻപുതല ചിലരെ സമുദായം സന്തോഷത്തോടെ സ്വീകരിച്ചു, വെറുപ്പോടുകൂടിത്തന്നെയാണ്, വീക്ഷിക്കുന്നതും. അതിന്റെ അക്രമങ്ങളും അഴിമതികളും ഒരു കണ്ണാടിയിലെപ്പോലെ പ്രതിബിംബിച്ചു കാണിക്കുന്ന വ്യക്തികളിൽ സമുദായസ്തംഭങ്ങളെന്നുളളിരിക്കുന്നവർ അരിശം കൊള്ളാതിരിക്കുന്നതല്ലല്ലോ. ഇങ്ങിനെ അസ്തിത്വം വിട്ട്, കാനനത്തിൽ കടലാസ്സുപോലെ പറന്നുകുളിക്കുന്ന മനുഷ്യസമുദായത്തിന് ഒരു മത്സാദമാത്രക നിഷ്ഠിതതയെന്നുവെങ്കിലോ ഒരു ഭ്രാന്തനായി കരുതിയതിൽ അതിരും അന്ത്യമില്ല. ഇനി മറെറായ പ്രകൃതിത്തിലേക്കു കടക്കാം.

അമ്മയുടെ പ്രീതിയായുള്ള ആരാധനാരീതികൾ.

‘തോറൻ’ മുതലായവയ്ക്ക് പിരികയായി അതതു ചടങ്ങുകളെ
പറ്റി ഒരു ചുരുക്കിയ വിവരണവും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

‘പാന.’

അതിൽ പക്ഷേ ‘പാന’ എന്നതിലേക്ക് പക്ഷാത്തരമില്ല. ‘കാ
വ്യക’യും മറ്റും ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്ത ഒരു കാലത്തേയ്ക്കാണ് അതു സൂചി
പ്പിക്കുന്നത്. അതിൽ ‘പാല’ക്കുള്ള പ്രാധാന്യം നമ്മുടെ പ്രാചീന
വൃത്തസേവയുടെ ഒരു രൂപാന്തരമാണെന്നുള്ളതിലേക്കും സംശയമില്ല.
‘പാന’യ്ക്കുവശ്യമുള്ളവ മിക്കതും ‘പാല’കൊണ്ടു വേണമെന്നാണ്
പരക്കെയുള്ള വിശ്വാസം. പന്തക്കാലുകളും അമുക്കുക്കിൽ ‘പാല’
കൊണ്ടുതന്നുവേണം. പിന്നെ പുഷ്പങ്ങളും മരിക, തട്ട്, മുതലായ
വയും അത്രകൊണ്ടുതന്നെ ഉണ്ടാക്കണം. പാനപ്പിടുത്തത്തിനുപയോ
ഗിക്കുന്ന തണ്ടും ‘പാല’കൊണ്ടാണുണ്ടാക്കുന്നത്. ഇവ കൂടാതെ,
ഓരോ സാധനത്തിന്നടിയിൽ ചേർത്തുവെക്കുന്ന അടിപ്പലകകളും ആ
മരംകൊണ്ടുതന്നെ തീർത്തവയായിരിക്കാം. ‘അടിയ്ക്കിട്ടൊരടിപ്പലകൾ
പൊട്ടിപ്പാനം’ എന്ന അോറത്തിലെ വരികൾ പാട്ടുമ്പോൾ അവ
തണ്ടുകൊണ്ടു കത്തിപ്പൊട്ടിക്കുകയും വേണം. ഇപ്രകാരം ‘ആദ്യവസാ
ന’മായി കാണുന്ന ‘പാല’യുടെ മഹാത്മ്യം പരിശോധിക്കേണ്ടതാ
യിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. പാലമുള്ള വൃത്തങ്ങളെല്ലാം പഴയ ദൈവങ്ങൾക്കു
പ്രത്യേകമാണ്. ‘ചാത്തൻ’, † ‘പറക്കുട്ടി’, ‡ ‘കരിക്കുട്ടി’ & എന്നീ
‘താഴ്ന്നരവോ’ക്കുള്ളതെല്ലാം കടിവെക്കുന്നത് അലറി, കള്ളി മുത
ലായ വൃത്തങ്ങളുടെ ചുവട്ടിലാണ്. ഇവക്കെല്ലാം പാലമുണ്ട്; ‘പാല’

* രണ്ടാംഭാഗം പৃ. 1-6.

† ‘ചാത്തൻ’ ചെറുവള്ളിയിൽ മേലവയ്ക്കാണ് സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

‡ പാലത്തു ഒരു മേലവയാണ്.

& ഇന്നുമാനിയുടെ മേലവമെന്ന വിവരം തിരിച്ചടയ്ക്കൽ സാധിക്കുന്നില്ല. അ
ഴ്ന്നവയുടെ വകയ്ക്കാണ് ഇത്.

ചെയ്യുന്നത്. യുദ്ധത്തിന്റെയും മാതൃപത്നിയുടെയും പരിണാമം നാശവും മരണവുമാണ്. രക്തപ്രവാഹത്തോടുകൂടിയ മരണവും സാധാരണയാണ്. ശത്രുവിന്റെ രക്തം പ്രവാഹിക്കുന്നതു കാണുവാൻ ഒരു കാലത്ത് മനുഷ്യൻ കൗതുകം തോന്നിയിരിക്കുമോ? അതു 'കുടുകുട' കൂടിച്ച് തന്റെ അനുഭൂതം ശമിപ്പിക്കുവാൻകൂടി അവൻ അക്കാലത്ത് ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നുവോ? ശത്രുക്കളായവർ തമ്മിൽ "തൊൻ അവന്റെ ചോരകുടിയേ ഇരിക്കരുത്" എന്ന് ഇല്ലാത്ത ചോരകുടിയെ പറയുന്നത് പഴയ വാസനയെ അനുസ്മരിക്കുന്നതായിരിക്കാം! ദീമൻ ദാഹ്യനന്റെ രക്തം ഒരു തുളുപ്പോലും കളയാതെ കുടിച്ചതായി എഴുത്തച്ഛൻപോലും ഭാരതത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ട്.* കഥകളിയിൽ അത് ആ തരത്തിൽ അഭിനയിക്കുന്നതും നാം കണ്ടിട്ടുണ്ട്. രക്തപാനംകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാതെ കടൽമാവയും വലിച്ചെടുത്തു കുടിക്കുന്നത് അഭിനയിച്ചു കാണിക്കുവാൻ നടന്മാർ ചെയ്യപ്പെടുന്നു. യുദ്ധം ഒരു കാലത്ത് വിനോദംവേണ്ട കലയിലെന്ന കേരളീയർ അനവധി ഭീമാസ്ത്രനായുധങ്ങൾ നടത്തിട്ടുണ്ടാവാം. 'നിണമണിഞ്ഞാ' ഒരു വേഷംകൂടി കാണാതെ അന്നുള്ളവർ തൃപ്തിപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. 'കാവ'കളിൽ പൂരക്കാലത്ത് അറവ് (കോഴി ആട്) കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ചോരപ്രളയം 'അമ്മ'യുടെ നടവരെ ഒഴുകിച്ചെല്ലുന്നതെന്നാണത്രേ ചില ദിക്കിലുള്ള വിശ്വാസം.

നാടകഭവനത്തിൽ രക്തപ്രവാഹം അഭിനയിച്ചിരുന്ന സമ്പ്രദായം ഒരു കാലത്ത് ഖററലി, സ്പെയിൻ എന്നീ ഐറോപ്യരാജ്യങ്ങളിൽ സുലഭമായിരുന്നു.† Fox-Hunt (കുരൂൻ വേട്ട) ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഇല്ലാത്ത പ്രമാണികളുടെ ഇടയിൽ നടക്കുന്ന ഒരു വിനോദമാണ്. കതിരപ്പറത്തുകയറി പലർകൂടി ഒരു കുരൂനെ വേട്ടയാടി പിടിക്കും. അത് ഓടി മയങ്ങി ഓടിത്തു കിടന്നാൽ അതിനെ പിടിച്ച് മേലോട്ടെറിഞ്ഞു

* "പേരവെമ്മോപ്പാലം വരുന്ന ശോണികം
രക്തമുളിപ്പാലം പുറത്തുപോകാതെ
കവിത നന്നായി കിടന്നുചോണ്ടൻ
കവിതക്കും നന്നായ് നിറമിറക്കിയും."

(ശോണികം കിളിപ്പാട്ട്, പാ. 270. S.R.V. Press, Quilon.)

† C. A. Menon, Ancient Kerala, Annals of Oriental Research, Vol. V, Part I.

തെ വെട്ടുവെട്ടും. അതിൽനിന്ന പൊരിയുന്ന രക്തം തുളച്ചുകൊണ്ട് മൃതത്വവിഴാനായി എല്ലാവരും മേല്പോട്ടുനോക്കി നില്പും. വെട്ടയുടെ അവസാനം അങ്ങിനെയാണു്. ഇത്രയും കഴിഞ്ഞാൽ ആ കർമ്മത്തെ വെട്ടി വെട്ടിയിടുകയാണു് പതിവു്. തിന്നുന്ന മൃഗത്തിനെ നായാടുന്നതിലാണു് മൂന്നു്. ഈ വിധനാഭം രക്തം കാണാനല്ലാതെ മറെറൊന്നിന്നാണു് ?

ഈ വക അപമാനങ്ങളോ ദുരായാസങ്ങളോ കണ്ടിട്ടായിരിക്കണം മനുഷ്യസമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ തെ കാണുതു് മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ “രക്തസേവ” (Blood-Cult) യുണ്ടായിരുന്നതെന്ന് തെ സിദ്ധാന്തം പറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ളതു്. *

‘കുളംവൃഷ്’യിലും ‘കുരുതി’യ്ക്കു് സ്ഥാനമുണ്ടു്. ഇതുക്രൂരതെ ചുറ്റും നിറവും ‘അമ്മയ്ക്കു്’ പ്രധാനമാണു്. പാമ്പുപുറത്തിന്റെ നടുക്കുള്ള മണകത്തിൽവെക്കുന്ന പീഠത്തിന്മേൽ തെ ചുറ്റുന്ന ശിശു മേക്കിയിടും. അതിന്മേലാണു് വാളും മറയും ‘അമ്മ’യെ സ്ഥലിപ്പിച്ചു് വെക്കാനുള്ളതു്. അതിന്നു “മുറിച്ചോപ്പു്” എന്നുതന്നെയാണു് പേരും.† അങ്ങിനെയാണു് ശിശു നേരെ മേൽഭാഗത്തുളളി വെട്ടുകാഗവരെ പരത്തിയിടുന്നതെന്നും നിർണ്ണയമുണ്ടു്. ‘കുളംവൃഷ്’ ഈ വടങ്ങാണു്. പാട്ടുകുളത്തിന്റെ മേൽഭാഗത്തു് പന്തലിട്ടുവെക്കുകയാണെന്നു് കെട്ടിയിരിക്കും. അതിന്റെ വടക്കായിട്ടാണു് ഈ ശിശുയിടുന്നതു്. ഇതിന്നു ‘കുറയിടുക’ എന്നാണു് പാട്ടുകഴിക്കുന്നവരുടെ ഇടയിൽ പറയുന്ന വാക്കു്.‡ ഇതിലെല്ലാം രക്തത്തിന്നും രക്തവസ്തുത്തിന്നും പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു് പ്രാചീനസമുദായത്തിൽ നടപ്പായിരുന്ന ‘രക്തസേവ’യുടെ അവശിഷ്ടമായിരിക്കണം.

* ‘നായാട്ടിനും, യുദ്ധത്തിനുമുള്ള മനുവാസനകൾ സാങ്കല്പിച്ചിട്ടു് കൂടുതൽ മേൽ ആകർഷകതയും ഇന്നും പലരിലും അവശേഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കൊലപാതകങ്ങളും മറ്റു പലവിധ പരാധിനതകളും പറ്റിയുള്ള വാങ്ങുകയും വേദനാപത്രങ്ങളിൽ ധാരാളം കാണുന്നതെന്തുകൊണ്ടു്? അതു് അറിയപ്പെടുന്ന വാതിക്കുറേൻ ഇഴമുള്ളതുകൊണ്ടു്! അങ്ങിനെയുള്ള സംഗതികളെപ്പറ്റി വായിക്കാൻ നാം ഇപ്പോൾ നമുക്കുതരുകയുണ്ടാണു്? നമ്മുടെ പുസ്തകങ്ങൾ ദുഃശാപമീവികളായിത്തന്നെത്തരുകയുണ്ടാണു്! ‘രക്തസേവ’ അതിപ്രാചീനമാണു്--നമ്മുടെ പ്രകൃതിസിദ്ധമായ മൃഗങ്ങളിൽ ഏറെയും പാരമ്പര്യം രൂപമുഖവുമായ മന്നാണു് അതു്. അതുകൊണ്ടാണു് ഇതു വിട്ടുമാറാൻ ഇത്ര കഠിനമേന്മയും നേരിടുന്നതു്.’ (Howard Moore, Savage Survivals, p. 106.)

† നിറത്തിലേറും വേഗം സഭയെനന്നിന്നായിരിക്കുന്നു.

‡ പാട്ടു് ‘കുറയിടുക’ എന്നു പറഞ്ഞാൽ ആരംഭിക്കുകയെന്നും അർത്ഥമുണ്ടു്. അതുപോലെത്തന്നെ ‘കുറവലിക്കുക’ എന്നതിന്നു അവസാനിക്കുകയെന്നുമാണർത്ഥം.

പള്ളിപ്പുറത്തു കെട്ടിയിട്ടുള്ള ചെങ്കുത്തായ 'കുന്ദി'യുടെയും നമ്മുടെ ആരാധനയുടെ വിഷയമാകുന്നു. വെളിച്ചപ്പാടും, പാനപിടത്തുക്കാരും കുമ്പസാരം കാൽ പൊളിയിരിക്കുന്നത് 'അമ്മ'യുടെ കാക്കയും കൊണ്ടാണെന്നാണ് വിശ്വാസം. സാധാരണക്കാരോട് അമ്മയുടെ മാനദണ്ഡം അനുവർത്തിക്കുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ട ചില ആരാധനാ രീതികൾ ഉപാസകന്മാർ ആരാധിച്ചതായിരിക്കണം.*

'കുന്ദി' പാട്ട്.

കുന്ദിസേവയിൽ എണ്ണപ്പെട്ട മറ്റൊരു പദ്ധതിയാണ് 'കുന്ദി പാട്ട്.' ഇത് പാമ്പോളെ പാടത്തോ, പനമ്പിള്ളി, മറ്റൊരുകാരെ കിടന്നു കിടന്നു കഴിക്കാൻ പാടുമുള്ളതല്ല. 'കാവുകുടി'യോ, അല്ലെങ്കിൽ 'അമ്മ'യെ കളിപ്പിച്ചതായി സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ള ഇല്ലത്തുള്ളവർ മാത്രമേ നടത്തുവാൻ വിധിയുള്ളൂ. 'കാവുകുടി' മറ്റൊരു നിർമ്മിച്ചതിനുശേഷം, അതിൽ വിശ്വാസപൂർവ്വം നടന്നതിനു പിന്നിലാണ് 'കുന്ദി പാട്ട്' നടപ്പായിട്ടുള്ളതെന്ന് ഇതുകൊണ്ട് ഉൾനോക്കിയിരിക്കണം. 'കുന്ദി പാട്ടി'ന്റെ ഒരു വിവരണം ഭാരതവായനയുടെ പീഠികയായി മറ്റൊരാൾ ഇത് കൊടുത്തിട്ടുള്ളതിലേക്ക് വായനക്കാരുടെ ശ്രദ്ധയെ ക്ഷണിച്ചുകൊള്ളുന്നു.* പാമ്പിൽനിന്ന് 'കുന്ദിസേവ' കുന്ദിപാട്ടിനോടുകൂടുന്നതിനിടക്ക് പല പരിണാമങ്ങളും അതിൽ വന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ടെന്നു അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോഴും കുന്ദിക്ക് ഒരു സ്വരൂപമുണ്ടായി. അതുവരെ മറ്റൊരു (പാമ്പോളെ) ആരാധിച്ചിരുന്ന കുന്ദിക്ക് ഇപ്പോൾ സ്വരൂപമായി ഒരു സ്ഥലവും സ്വരൂപവും വന്നുകഴിഞ്ഞു. എന്നാൽ ഇല്ലത്തുള്ളവർ നാട്ടുകാരുടെ വകയായിരുന്ന 'കുന്ദി' അല്ലെങ്കിൽ 'അമ്മ'യെ സമീപത്തിൽനിന്നായി അറിയാനുള്ള എപ്പോഴും ആരാധിച്ചിരിക്കണം. കുന്ദിമേഴ്ത്തുകാരന്റെ അവകാശം നന്ദുതിരി കണ്ണുശ്ശെട്ടുവാൻ കൂടുന്ന പ്രതിഭാസമായിരിക്കണം. കുന്ദിമേഴ്ത്തിയ കുറുപ്പ് കൂടും കാലം കഴിയാൻപോകുന്ന സമയത്താണ് നന്ദുതിരി പുളിക്കുന്നത്. അപ്പോൾ ചെണ്ടകൊട്ടുന്നത് കുറുപ്പ് കേൾക്കാതിരിപ്പാൻ മെല്ലെയാവണമെന്നാണ് ചട്ടം. അതിൽനിന്ന് ഉൾനോക്കിയിട്ട് കുറുപ്പിന്റെ

* മറ്റൊരു കണ്ണുശ്ശെട്ടുവാൻ 'കുന്ദി'യെ 'കുന്ദി'യെന്ന് മറ്റൊരു സ്ഥലത്താണ്.
(Whitehead, Village Gods of S. India, p. 13.)

† അമ്മയോടും, പാമ്പ് 72-73.
h

അവകാശം അപ്പോഴും ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അത് കണ്ണശപ്പെടുത്തു വാനുള്ള ശ്രമം ശ്രദ്ധമായിട്ടാണ് ചെയ്യുന്നതെന്നുമാണല്ലോ. അത് ഇപ്പോൾ ആചാരമായിരിക്കുകയാണ്. ആ നിലക്ക് ഇന്നും വ്യത്യാസം വരാത്തതിനാൽ ആ വിഷയത്തിൽ ഭയാശങ്കകൾ എന്തൊരു ഉണ്ടായ പോലിരിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷെ കാളിയുടെ കേളീരംഗം നിശ്ചിതപരിധി കള്ളിലാവേണമെന്ന കാര്യത്തിൽ നമ്പൂതിരിമാർ വിജയംനേടി. കുറുപ്പന്മാരെ തടയ്ക്കുക അടങ്ങിയവരാക്കിത്തീർക്കാൻ അവർക്ക് അമ്പലവാസിത്വവും കല്പിച്ചു. * രാത്രി നടക്കുന്ന 'കളപൊട്ടിന്ത്' 'ശെട്ടുപ്പാട്ടം' വേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. അപ്പോൾ കുറുപ്പിന്റെ ആദ്യവസാനത്തിന് രംഗവും വന്നില്ല. ആകുപ്പാടെയുളള എണ്ണാടുകളിൽ ഇരുസമുദായക്കാരും ഒത്തുചേർന്നുപോലെയാണിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ തമിഴ്, വെളിച്ചപ്പാടിലെല്ലവിൽ ആ ഭാഗംകൂടി ചിലപ്പോൾ കുറുപ്പ് നിവ്വഹിക്കേണ്ടതെന്നുള്ളതിനാൽ കുർവിഷയത്തിൽ കുറുപ്പ് അസാമാന്യമായ പ്രാവീണ്യം സാധിച്ചിരിക്കണമെന്നും വരുന്നുണ്ട്. അടിയന്തരക്കാരന് നായർസമുദായത്തിലുണ്ടായിരുന്ന പ്രാണശ്യാ അയാളെ അതിൽനിന്നുക്കുറുന്ന വിഷയത്തിൽ നമ്പൂതിരിക്കും ശക്തി നേർപ്പിച്ചിരിക്കണം. അതല്ലെങ്കിൽ, തന്റെ പ്രദേശം ശ്രദ്ധമായിത്തന്നെ നിലനിർത്തിപ്പോരുകവാൻ നമ്പൂതിരി സമ്മതിക്കുന്നതല്ല. മറ്റു രക്ഷയ്ക്കുളള ചരിത്രത്തിൽനിന്ന് നമുക്കു ഈ സംഗതി പ്രത്യക്ഷമാവുന്നതുണ്ട്. 'അമ്മ'യുടെ ശക്തിയും ഈ പരിണാമത്തിന് അധീനമായിത്തീർന്നിരിക്കണം.

‘കളമെഴുത്ത്’.

‘കളമെഴുത്ത്’ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ പ്രത്യേകം ആർദ്രിക്കേണ്ട ഒരു കലയാണ്. പാട്ടുകാരനായ കുറുപ്പ് മറ്റൊരു സുകുമാരകവൽക്കൂടി അവകാശിയായിട്ടാണ് ഇതിൽ പ്രത്യക്ഷമാവുന്നത്. അയാളുടെ പൊടികൊണ്ടുള്ള പ്രയോഗം വിസ്മയിക്കത്തക്കതുതന്നെയാണ്. അഞ്ചു നിറംകൊണ്ടു പല വസ്തുക്കളുണ്ടാക്കി അയാളുടെ കൃത്യം അയാൾ ഭംഗിയായി നിവ്വഹിക്കുന്നു. ചിത്രമെഴുത്തിനു വേണ്ടതായ സാമഗ്രികളെല്ലാം അയാൾക്ക് സ്വാധീനമായിട്ടില്ല. എന്നാൽ ചിത്രകാരന് അവശ്യം വേണ്ടതായ ആകാരനിണ്ണയവും, ആശയസൗകുമാര്യവും അയാളുടെ

* അമ്മയുടെ പ്രീതിയ്ക്കായുള്ള ആരാധനാ രീതികൾ പലവിധത്തിലായി കാണുന്നതിൽനിന്നു ഇത് അവർ ഒരു മേന്മയായിരുന്നെന്ന് വാണുരുൾ.

മനോഹരത്തിൽ ഉദിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ആവശ്യമുള്ളപ്പോഴെല്ലാം നിമിത്തമെന്നു മാനിതയ്ക്കി, നിരന്തരപരിശീലനംകൊണ്ട് പ്രയോഗമായും വർദ്ധിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള ഒരു ചിത്രകലയും അയാൾ സൃഷ്ടിച്ചു. കുറുപ്പിനെ കേരളീയചിത്രകലയുടെ പിതാവായി കരുതുന്നതിൽ ഒട്ടും തന്നെ അസാധാരണമില്ല. * സാമഗ്രികളുടെ അഭാവത്തിൽനിന്ന് അയാളുടെ കല പ്രാചീനമാണെന്നും വരുന്നണ്ട്. കേരളത്തിലെ മേവാലയങ്ങളുടേയും, രാജധാനികളുടേയും ചുമരിലുൾ കാണുന്ന ചിത്രങ്ങളിൽ കുറുപ്പിന്റെ കലയോടുള്ള കടുപ്പാട് മെിഞ്ഞു പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. കുറുപ്പ് കുറിച്ചിട്ടുള്ള മൗരുക മറ്റു സാമഗ്രികളെക്കൊണ്ട് പ്രകാശിപ്പിക്കുമൊരുമാണ് അവർ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ക്ഷേത്രങ്ങളിലും, കൊട്ടാരങ്ങളിലും കാണുന്ന 'ചുമർവിത്ര'ങ്ങളും കുറുപ്പുവായുടെ കയ്യടയാളമെന്ന് കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കുറുപ്പിന്റെ കല ഒരു ദിവ്യപ്രസ്ഥാനമായിത്തീർന്നതിനാൽ അതിൽ പിന്നീട് പരിഷ്കാരം വരുത്താതിരുന്നതാണ്. ദിവ്യത്വത്തിൽ അടിയുറച്ച പഞ്ച കാല്പങ്ങളും അതേനിലയിൽ തന്നെ നിൽക്കിപ്പോരുന്നതാണല്ലോ ലോകസ്വഭാവം. അല്ലെങ്കിൽ ക്ഷേത്രനിർമ്മാണകല ഗ്രാമനിർമ്മാണകലയെപ്പോലെ പരിഷ്കാരോദ്യമമായി പരിവർത്തിക്കേണ്ടതാണല്ലോ. ഈ സമുദായത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് ചിത്രമെഴുത്തിൽ ജന്മനാ വാസനയുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതിയും ഇവിടെ പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. †

കുറുപ്പിന്റെ കലയ്ക്ക് മറ്റു ചില ദൈവങ്ങളും വിഷയമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. അവരും കേരളീയരുടെ പഴയ ദൈവങ്ങളാണ്. 'അയ്യപ്പൻ', 'വേട്ടക്കരൻ', 'പാമ്പ്' ഈ ദൈവങ്ങൾക്കും കുറുപ്പ് കളമെഴുതാറുണ്ട്. പാമ്പിന്റെ കാല്പത്തിൽ 'പുള്ളിവരും' സമാവകാശികളാണ്. പക്ഷേ അവരുടെ കലയ്ക്ക് കുറുപ്പിന്റെതുപോലെതന്നെ പരിപൂർണ്ണത സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല. ‡ അയ്യപ്പന്റെയും, വേട്ടക്കരന്റെയും ചിത്രങ്ങൾ കുറുപ്പ് വരച്ചതുതന്നെയാണ് ചിത്രകാരന്മാർ ചുമരിലുൾ പകർത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഈ അതിവിശിഷ്ടമായ കല—അധികം ചെലവുചെയ്യാതെ

* "കളമെഴുത്തും വാടും" എന്ന ലേഖനത്തിൽ Mr. R. V. Poduval ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ യോജിക്കുന്നുണ്ട്.

† ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ള മുഖചിത്രം ഒരു കുറുപ്പിന്റെ കയ്യടയാളം.

‡ അവർ ഏതെന്നു സമ്പ്രദായവും വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടതാണ്. ചിട്ടയിൽ പൊടി നിറച്ച് അതിന്റെ പാറത്തിൽകെട്ടിയാണ് അവർ പൊടി വിതരണമ്.

സാധിക്കാവുന്ന ഈ കല—നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടുവരാനു് ഒരു ഡിസോ പാധിയെ അവലംബിക്കുവാൻ താമിറ്റല്ലോ എന്നൊരു കണ്ഠിതം അതിനെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകാറുണ്ടു്. അതിന്റെ ഒരു മോശയെടുക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. നിലത്തുനിന്നുണ്ടാകുന്ന ഒരു ചിത്രത്തിനെ മോശാഗ്രാഹിയന്ത്രത്തിലേക്കു് ആവാദിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. പൊടികൊണ്ടുള്ള പണിയാകയാൽ 'കളം' മുദ്രിപ്പാൻ എഴുതാനും താമിറ്റു. മറ്റു പല കലകളെപ്പോലെ ഇതും 'കുറപ്പി'നെയും 'കാവി'നെയും ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നതു്. അവർ പോയാൽ ഈ കലയും നമുക്കു നഷ്ടമാവുമെന്നാണു് ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി. അതുകൊണ്ടു്, ഈ കലയെ നിലനിർത്താനായിട്ടെയിലും 'കാവി'നേയും 'കുറപ്പി'നേയും നാം പരിപാലിക്കേണ്ടതാണെന്നു പറയുന്നതു് 'അമ്മ'യെ അവശോദിക്കുകയല്ല. 'അമ്മ'യ്ക്കു് പല രംഗങ്ങളും കാവ്യമുൾക്കൊണ്ടു് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്; ഉണ്ടായിവരുന്നുണ്ടു്. 'അമ്മ'യ്ക്കു് അതുകൊണ്ടു് പരിഭവത്തിന്നു് അവകാശമില്ല. 'കളമെഴുതി'ന്റേറയും, 'കുറപ്പി'ന്റേറയും, സ്ഥിതി അതല്ല. ഈ കലയെ നിലനിർത്താനായി 'പുരാണവസ്തു' ശേഖരിക്കുന്ന വകുപ്പുകാരും ശ്രദ്ധിച്ചുകാണാത്തതിൽ അനൂതപ്പെടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

'മുടിയേറു'.

കളംപാട്ടിൽനിന്നു് ഒരുപടിമുടി കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള പരിണാമമാണു് 'മുടിയേറു' * സൃഷ്ടിക്കുന്നതു്. ഇതിന്നു് ഒരു നാടകപ്ലായകാണുന്നുണ്ടു്. ഇതുവരെ കാളിയുടെ പരമശത്രുവായ ഭാതകൻ പാട്ടിൽ മരിച്ചിരിക്കുമായിരുന്നു. കാളിയുടെ റിതിക്കൾ അറിയില്ലെന്നുവന്നുള്ള 'വെളിച്ചപ്പാട്ടു്' അല്ലെങ്കിൽ 'കോമരം' ഇതിന്നു് മുമ്പുതന്നെ നമ്മുടെ രക്ഷിതാവെന്ന നിലയിൽ വന്നുചേർന്നു. പാറകുതപ്പു ആ വേഷം നമുക്കു പരിചയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ഭാതകനെ ഇതുവരെ കാണുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. അയാളും സാമാന്യനല്ലെന്ന് പെട്ടുകുളിൽനിന്നു തെളിയുന്നുണ്ടു്. കാളിയെ പല തവണ 'കുറക്കിയ' വീരൻ നമ്മുടെ ബഹുമാനാരോം അർപ്പിക്കുന്ന മാനുനാണെന്നതിലേക്കു സംശയമില്ല. നേരിട്ടു യുദ്ധംകൊണ്ടു് കൊല്ലാൻ സാധിക്കാതെ വന്നതിനാൽ ചതിച്ച യോഗം അവലംബിച്ചാണു് കാളി ആ മഹാവിരനെ സംഹരിക്കുന്നതു്.

* മുടി-മിടിക്കു, മുറു-മുറുക്കൽ—സർവ്വകരികൽ.

ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു ഗംഭീരനെ രംഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കാൻ കാളി ഭക്തന്മാർക്കുണ്ടായ ആഗ്രഹമായിരിക്കണം 'മുടിയറ' എന്ന അടിയന്തരത്തിന് നിദാനം.

ഇതിലും കാര്യമുണ്ടെന്നാണ് പ്രധാനി. 'കാവു'കളിലൊരാൾ മറ്റൊരാളിടുത്തു ഈ രംഗം അഭിനയിക്കുന്നതല്ല 'കാവു'കളിൽ പ്രവേശം അനുവദിക്കാത്തവർക്ക് ഈ അടിയന്തരം ഉയർന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നിട്ടോ, മരത്തിന്റെ മുകളിൽ കയറിയോ, കാരണങ്ങളാലാണിരിക്കുന്നത്. ഇതിലും 'കളം' വരയുണ്ടുണ്ട്. 'കുറുപ്പന്മാർ നേക്കൽ കാവിന്റെ മുമ്പിൽ ഒരു സ്ഥലത്തു' കാളിയുടെ ഭയമരഭൂപാ എഴുതിയുണ്ടാകും. വൈകുന്നേരം 'കാവു'കളിലെ പൂജ നടക്കുമ്പോൾ അവർ സംഗീതകൊണ്ടും മറ്റും ജനങ്ങളെ സന്തോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. പൂജ കഴിയുന്നതോടുകൂടി കാളിയെ എഴുന്നള്ളിക്കും. വിവിധപ്രകാരമുള്ള പ്രദക്ഷിണം കഴിഞ്ഞാൽ കാളിപ്രതിമ എല്ലാവർക്കും കാണാവുന്ന ഒരു സ്ഥലത്തുവെക്കും. ഈ നാടകത്തിലെ ആദ്യത്തെ രംഗം ശിവനാരദസംവാദമാണ്. അതിലെ വിഷയം പാട്ടുകളിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ, ഭാതകന്റെ അക്രമങ്ങളെപ്പറ്റി നാരദൻ ശിവനെ അറിയിപ്പിക്കുകയും, കാളിയെക്കൊണ്ട് അവനെ കൊല്ലിക്കാമെന്ന് ശിവനേല്പുമാണ്. അപ്പോഴേക്ക് കാളി ഭാതകന്മാർ വേഷംകെട്ടി തെല്ലാറായിട്ടുണ്ടാവും. ഭാതകൻ പുറത്തുപോയി കാളിയെ തക്കസമയത്തു പോരിന് വിളിക്കും. പോഷ്ഠാഭിമുഖേ കാളിയും പുറത്തുപോയും. പിന്നെ പോരുത്തുടങ്ങും. കാവിന്നുമുന്നും ഇവർ ഓടിനടന്ന് യുദ്ധം ചെയ്യും. ഒടുവിൽ കാളി ഭാതകനെ കൊല്ലും. അപ്പോഴേക്ക് നേരം പ്രകാശമാവും. ഈ ഘട്ടത്തിലാണ് വധം അഭിനയിക്കുന്നത്. നിലത്തുവീണ ഭാതകന്റെ കടൽമാലയും മറ്റും 'കാളി' വലിച്ചെടുത്തു കാണികളിൽ ഭയംജനിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലാണ് ഈ രംഗം അഭിനയിക്കുന്നത്.* കഥകളിലെ 'രൗദ്രഭീമൻ' അഭിനയിക്കുന്നതു ഈ രംഗത്തിന്റെ ധാരാളമായൊന്നെങ്കിലും തിര്യക്കു് സംശയമില്ല.

'മുടിയറ' ഇപ്പോൾ അധികം പ്രചാരത്തിലുള്ളതു് കൊച്ചിയിലാണ്. ബ്രട്ടീഷുഭരണാധിപൻ വള്ളുവനാടു താലൂക്കിൽ 'ഉത്രത്തിൽ'

* K. Rama Pisharodi. "ദക്ഷിണീയ നാടകാവലി". Annamalai University Journal, Vol. I. No. 1. p. 98, 99.

ക്കാവ്' എന്നൊരിടത്തു മാത്രമേ ഇതു നടന്നുവന്നതായി കേൾക്കുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു വടക്കോട്ടേക്ക് 'പാമ്പ' തീരെയില്ലെന്നതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'കളപാട്ടം' ഇപ്പോൾ അപൂർവ്വമായിരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിൽ 'കളപാട്ട്' പലയിടത്തും ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നുതായി ത്രിമാൻ ആർ. വി. പൊതുവാൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലേഖനത്തിൽനിന്നുതന്നെ ഏതാനും ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം:—

"ഭഗവതി, ദ്രേകാളി, ശാസ്താവ് എന്നീ ചിത്രങ്ങളാണ് യഥാക്രമം വരക്കാറുള്ളത്. 'കന്യാകുമാരി'യിൽ ഭഗവതിയുടേയും, 'കുമാരഭാഗി'യിലും 'തിരുവിടക്കോട്ടം' ശാസ്താവിന്റേയും മാത്രം ചിത്രങ്ങൾ വരയ്ക്കുന്നു. ഭഗവതി കലമാനിന്റെമേലും, ശാസ്താവ് ആനയുടേയോ കതിരയുടേയോമേലും, ഭാതകന്റെ തലവെട്ടി കച്ചിടലനിയ ദ്രേകാളി വേതാളത്തിന്റെ മേലും ഇരിക്കുന്നവിധം ചിത്രീകരിക്കുന്നു."

ഇതിൽനിന്നു തിരുവിതാംകൂറിൽ 'ഭഗവതിയ്ക്കു' പ്രത്യേകമായി ഒരുതരം 'കളമെഴുത്തു'ണ്ടെന്നുണ്ടല്ലോ വരുന്നത്. 'ദ്രേകാളി'ക്കു വേറെയുണ്ടുതാനും. ബ്രഹ്മീഷ്വരലബ്ധാദിപ്പം കൊച്ചിയിലും അങ്ങിനെയൊരു പാരമ്പര്യം കാണുന്നില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, അവിടങ്ങളിൽ 'കാളി', 'ദ്രേകാളി' എന്നീ രണ്ടുപേരുകളും വ്യക്തിഭേദംകൂടാതെ ഉപയോഗിക്കുന്നുമുണ്ട്. 'വേളെക്കരൻ' തിരുവിതാംകൂറിൽ പ്രവേശിച്ചതായും കാണുന്നില്ല. ഈ വ്യത്യാസങ്ങൾക്ക് കാരണം കണ്ടുപിടിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കൊല്ലത്തുനിന്ന് തെക്കോട്ടുപോകുന്തോറും മലയാളിത്വംവിട്ടു പരദേശിത്വത്തിലേക്കാണ് ആചാരങ്ങളുടേയും സംസ്കാരത്തിന്റേയും പോക്ക്. ഭാഷക്കും ഈ 'മിശ്രസ്വഭാവം' കാണുന്നുണ്ട്. 'രാമകഥപ്പാട്ട്', 'രാമചരിതം', 'മാവാരതം', 'അഞ്ചുത്തമ്പുരാൻപാട്ട്', 'ഊവിഷ്ടിപ്പിള്ളപ്പോർപ്പാട്ട്' ഇവയെല്ലാം അതിന്നു ഉദാഹരണമാണ്. ഭക്തനിർമാണരീതിയും വ്യത്യാസപ്പെട്ടിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. പത്തനാപുരപാമിഷേത്രത്തിലും, ശുചിന്ദ്രത്തും, കാണുന്ന മാതിരിയിലുള്ള ഉയർന്നഗോപുരങ്ങൾ കേരളക്കരയിലെ അനുസരിക്കുന്നവയല്ല. കൊല്ലത്തുനിന്ന് വടക്കോട്ട് അത്തരത്തിലുള്ള ഗോപുരങ്ങൾ കാണുന്നില്ല വടക്കുന്നാഥക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഗോപുരങ്ങളുടെ സമ്പ്രദായം ഒരു വേറെയാണു്. രണ്ടു മൂന്നു പന്തളമായിട്ടാണ് അതിന്റെ കെട്ട്. ആ മാതൃക കൊല്ലത്തുനിന്ന് തെക്കോട്ടും

കാണുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 'കാളി'യെ സംബന്ധിച്ചുള്ള പാട്ടുകളിലും ഇങ്ങിനെ തെക്കൻ, വടക്കൻ എന്ന സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഉള്ളതായിട്ടാണറിയുന്നത്. രീതിക്കുമാത്രമല്ല, ഇതിവൃത്തത്തിനുകൂടെ വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. തെക്കോട്ട് 'കാളി' മിഷൻസ്ഥലത്തും 'കുന്നകി' * യാൺ. 'ദ്രകാളി' യാൺ ഭാതകൗനക്കുന്ന കാളി. 'കുന്നകി'യുടെ കഥക്ക് വടക്കോട്ടും, അതായത് കൊടുങ്ങല്ലൂർനിന്ന് വടക്കോട്ടും, പ്രചാരമില്ല. ഇതിൽനിന്നു ഉറവിടക്കണ്ടത് ചേരരാജാക്കന്മാരുടെ സ്വാധീനശക്തി തിരഞ്ഞെടുത്തതാണെന്ന് വടക്കോട്ട് കടന്നു കൂടിയില്ലെന്നാണോ? തമിഴർ 'കേരളം' 'മലയാളം' എന്നൊക്കെ പറയുന്നതിന് കന്യാകുമാരിയിൽനിന്ന് തിരുവഞ്ചിക്കുളത്തോളമുള്ള പ്രദേശം എന്ന മാത്രമാണോ അർത്ഥം? അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ മലയാളത്തിന്റെ പൂർവ്വചരിത്രം നന്നെ മറിച്ചെഴുതേണ്ടതായിവരും. 'ദ്രകാളി' പാട്ട് കളെ വിമർശിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ഈ പ്രാമുഖ്യത്തെ നന്നെക്കൂടി വിശ്ലേഷിക്കേണ്ടതായി വരുന്നതാണ്.

'താലപ്പൊലി.'

കാളീസേവയിൽ അതിപ്രധാനവും സർവ്വപ്രമുഖവുമായ ചില ആരാധനാരിതികളെ സംബന്ധിച്ചുമാത്രമേ ഇവിടെ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ളൂ. രാജരാജസ്ഥലത്തു നടപ്പുള്ള അനന്യ സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഇനിയുണ്ട്. 'പാട്ടം താലപ്പൊലിയും' എന്ന സാധാരണ പറയാറുണ്ട്. മണ്ഡലക്കാലത്തോ മറ്റോ 11 കളംപാട്ടു കഴിഞ്ഞാൽ ഒടുവിലത്തെ ദിവസം ഒരു 'താലപ്പൊലി' യോടുകൂടി ആ ചടങ്ങ് അവസാനിക്കുന്നതാണ് പതിവ്. ഈ 'താലപ്പൊലി' നമ്മുടെ സമുദായപരിണാമത്തിൽ ഒരു ഘട്ടം സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഒരു സേവാകർമ്മമാണ്. അരിയും, കൊളുത്തിയതിരിയും, വെച്ചു പിരിച്ചുത്താലങ്ങൾ നിരത്തിവെക്കുന്നതാണ് ഇതിലെ പ്രധാനമായ ഒരു ചടങ്ങ്. 'കാവി'ന്റെ പുറത്തു് അധികം ഭൂതങ്ങളാണെന്നുള്ള 'പാല' യുടെയും, 'ആലി'ന്റെയും ചുവട്ടിലാണ് 'താല'ങ്ങൾ നിറയുന്നതു്.

* ചിലപ്പതികാരങ്ങളിലെ അതിക. മഹാവിജയൻ ചെയ്തു. സി. പി. ശോ വിരുപ്പിള്ള, 'ലേതാഭത്തിലെ പഴയപാട്ടുകൾ', മന്നം: 1900. പേജ്, 79, 84.

† നല്ലൊരു അരിയും മക്കണ്ണുമാത്രം നാം കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്ന കാലത്തു് അതു് ഒരു നല്ല പാത്രത്തിലാക്കി 'അമ്മ'ക്ക് ഏല്പാവാനുകൂടി നിവേദിക്കുകയെന്നതായിരുന്നു ഈ ചടങ്ങിന്റെ അർത്ഥം.

ഇത് സ്രീകളുടെ അവകാശമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. അത് ബ്രാഹ്മണ കുടുംബമായ 'കാവ'കളിലാണെന്നതിൽ അമ്പലവാസിസ്രീകളായിരിക്കും ചെയ്യുന്നത്. അല്ലാത്തതെങ്കിലും 'കാവ'കളിൽ നായർസ്രീകളോ, തീയ്യ സ്രീകളോ ആയിരിക്കും ആകൃത്യം നിർവ്വഹിക്കുന്നത്. സന്ധ്യക്കു മുമ്പെ യാൺ താലം നിൽക്കുന്നത്. നിരത്തി കുറവുനേരം കഴിഞ്ഞാൽ താലമെടുത്ത സ്രീകൾ മുഖിലും വാദ്യശാലാധികാരികൾ പിന്നിലായി 'കാവി'ലേക്കുള്ള ദേവാഷ്ടയാത്രയായി. 'കാവി'ന്റേറയും അതുകൊണ്ടുനടത്തുന്നവരുടേയും അവസ്ഥയനുസരിച്ചിരിക്കും ദേവാഷ്ടയാത്രയുടെ ആധാരം. കോപ്പുണിഞ്ഞ ആനകൾ, മേളം, വെടി കൊട്ട് എന്നിവയെല്ലാം ഉണ്ടെങ്കിൽ 'താലപ്പൊലി' കേൾക്കുമായിട്ടാണെന്ന് കരുതാം. അത്യാവശ്യം വാദ്യവുമായി താലമെടുത്തു വരുന്നതാൺ ഏതായാലും മുതലായിട്ടുണ്ട്. 'കാവി'ലേത്തിയാൽ അതിന്നു ഒരു പ്രദക്ഷിണവേളയ്ക്ക് ആ ചടങ്ങ് അവസാനിപ്പിക്കും. പിന്നെ കാവിയിലെ അവസ്ഥപോലെ 'തായംപക', * 'കുഴപ്പറ', 'മുളപ്പറ', 'കൊമ്പ്' എന്നീ പ്രദർശനങ്ങൾ നടക്കുന്നതാൺ. അവസാനം ഒരു ശിവേലിക്കോട്ടയിൽ 'താലപ്പൊലി' അവസാനിക്കും. അതിനുശേഷം വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ അന്ത്യമുണ്ടാവും.

'ചിറ വിളക്ക്'.

ഇതുപോലെ കാവിൽ നടത്തുന്ന മറ്റൊരു ചടങ്ങിനാണിത് 'ചിറ വിളക്ക്'. ഇത് എണ്ണത്തിൽ 'താലപ്പൊലി' † പോലെ തന്നെയുള്ള ഒരു ദേവാഷ്ടയാണു്. താലം നിൽക്കുകയില്ലെന്നു വ്യത്യാസമുള്ളു. 'കാവി'ന് ചുറ്റും, ഉള്ളിലും, ബാഹ്യങ്ങളിൽ അതിന്റെ മുഖിലും, ധാരാളം വിളക്കുകൊളുത്തിവെക്കുന്നതാണു് ഇതിലെ പ്രധാനഭാഗം. വാദ്യശാലാധികാരികൾ അവസ്ഥപോലെയാണു്. ഇത് പലപ്പോഴും അനേകത്തരം 'വഴിവാടാ'യിട്ടും കഴിക്കാറുണ്ടു്.

ഈ രണ്ടടിയിനം ചിലപ്പോൾ ഒന്നായിട്ടും ആചരിക്കാറുണ്ടു്. അവസാനം വെളിച്ചപ്പാട് കല്പിക്കുമ്പോൾ "ഇരവുരി" എന്നാണു് ഈ ആചാരങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുക പതിവു്. 'ഇരവുരി' അല്ലെങ്കിൽ "ഇരനാഴി ഉരി" എന്നാണു് ഈ വാക്കിന്റെ

* ചെങ്കോട്ടത്തന്നെയുള്ള കലാപ്രദനം.

† തലേക്കൊന്നുള്ള ചെങ്കോട്ട (സഭാലി) എന്ന പദാർത്ഥം.

മഴവൻ രൂപം. ഇതിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന അരിയെപ്പറ്റിയായിരിക്കും സൂചനയെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എല്ലാറ്റിലും അരിയും നെല്ലും “നിറച്ചുവെപ്പായി” വെക്കുന്നത് ശിശുക്കൾക്കുതന്നെ ചടങ്ങുമാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള എല്ലാ അടിയന്തിരങ്ങൾക്കും “ഇരാവുരി” എന്ന് ഇപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടന്മാർ ഉപയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ‘പാൻ’, ‘കുളുപാട്ട്’ മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് ‘വിളക്കു’ മുതലായവ, പ്രാധാന്യംകൊണ്ട് ചെറിയതരം ആരാധനയാണെന്നും “ഇരാവുരി” ശബ്ദം ധ്വനിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

താണലാതിക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങൾ.

ഇത്രയും നന്നുതിരിമാർ, നായന്മാർ എന്നിവരുടെ ഇടയിലുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 'കുളംപാട്ടി'ൽ പൂജമാത്രമേ നന്നുതിരി ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടുള്ളൂ. ബാക്കിയുള്ളതിലെല്ലാം കമ്മി നായനാരും അമ്പലവാസികളുമാണ്.

ഇനി തിപ്പുൻ, മണ്ണാൻ, പാണൻ മുതലായവരുടെ ഇടയിലും ചില സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഇതിൽ പ്രധാനമായ കമ്മി 'മണ്ണാ'നാണ്. ഇവൻ കേരളസമുദായത്തിൽ പലവിധത്തിലും പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്ന ഒരു വ്യക്തിയാണ്. നായർക്കും അതിൽ താണവർക്കും അവക്കെന്നതു ഇവനാണ്. മേൽക്കാതിയിലുള്ള ബ്രീകൾ തീണ്ടാരി കളിച്ച് ശുദ്ധിയാകണമെങ്കിൽ മണ്ണാത്തിവെച്ചു 'മാററ'ടുത്തു കളിക്കണം. ഉയന്നക്കാതിക്കാർ ഇവനെ തീണ്ടൽവഴ്ത്തിയാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഇവൻ നായനായി സങ്കല്പിച്ചുവരുന്ന വെളുത്തേടന്റെ ഒരു 'കരടപകുപ്പാ'ണ്. അലക്കിനു പുറമെ, ഗുഹാവിജ്ഞാനം, വൈദ്യം, മന്ത്രവാദം എന്നീ വിഷയത്തിലും മണ്ണാൻ നിപുണനാണ്. മണ്ണാൻ 'വണ്ണാൻ' എന്നതിന്റെ ഭ്രഷ്ടിച്ചരൂപമാണെന്നാണ് വൈയാകരണന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. മണ്ണുക്കൊണ്ട് വീടുകെട്ടുന്നതിനും, ചിലരികിൽ 'കുററിതറ'ക്കാൻകൂടി, അതായതേഴശ്ശെ, 'മണ്ണാൻ' വേണമെന്നാണ് നാട്ടുനടപ്പ്. ആ നിലക്കു നോക്കുമ്പോൾ 'മണ്ണാൻ' എന്ന പേരും അവന്നു യോഗ്യമാണുണ്ട്.

തിപ്പുർക്കും 'മണ്ണാൻ' പുരോഹിതനാണ്. അവൻ സേവിക്കുന്ന കാളി 'കരികാളി'യുമാണ്. 'കരികാളി', 'കൊടുങ്കാളി', 'കണ്ടേങ്കാളി' എന്നീ പേരുകൾ കാളിക്ക് അല്ലെങ്കിൽ ദൈവകാളിക്ക്, പറ്റാത്തതായി ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും, 'കരികാളി' മുതലായ ഭയങ്കരമൃഗങ്ങളുടെ അവകാശി "മണ്ണാ"നാണ്. * 'മണ്ണാർത്താറ'മെന്നൊരു പാട്ടും അവർക്കുണ്ട്.

* തിപ്പുൻ സേവിക്കുന്ന കാളി 'കരയ'യെന്നാണ് മേയ്ക്കുന്ന പ്രസ്താവനയിട്ടുണ്ടല്ലോ. കൊടുങ്ങല്ലൂരൂർ ഇവർ പ്രാൗഢവുമാണ്. കരയായശ്ശി കരയായുടെ സംസ്കൃതീകരണവുമാണ്.

‘വെള്ളാട്ടംതിറ’.

'വെള്ളാട്ടം തിറ' എന്നൊരു കർമ്മമാണ് 'മണ്ണാൻ' കഴിക്കുന്നതിൽ പ്രധാനമായത്. ഇതിൽ തിളപ്പിച്ച ചാത്ത് മേഖാഴിക്കുന്നതാണ് ഒരു വലിയ ചടങ്ങ്. അതിനു മുമ്പായി പൂജ കഴിക്കും. അതോടുകൂടി മണ്ണാൻ കലികയറും. ആവേശത്തോടുകൂടിയാണ് ചാത്ത് മേഖാഴിക്കുന്നത്. ചാത്തിന്റെ മൂടുതട്ടുന്നതോടുകൂടി അതിദയനരമായി അവൻ അട്ടറററിക്കും. അതുകേട്ടാൽ ആ ജാതിയിലുള്ള എല്ലാ വൃക്കക്കാരും ആവേശമുണ്ടാകുമെന്നാണ് വിശ്വാസം. ഈ വിശ്വാസത്തിൽനിന്നാണ് 'ആട്ടുകേട്ടമണ്ണാൻ, • ഉഴുട്ടുകേട്ടപട്ടത്ത്' എന്ന പഴമൊഴിയുടെ ഉത്ഭവം. 'തിറ' കെട്ടിയാടുന്നതും ഇതിന്റെ ഒരു ചടങ്ങായിനാലാണ് 'വെള്ളാട്ടം തിറ' എന്നപേര് ഈ അടിയന്തരത്തിനാണായത്. അല്പ വൃത്താകാരത്തിൽ നേരിയ മേൽപ്പകകൊണ്ടുണ്ടാക്കി തലയിൽ വെക്കുന്ന ഒരു സാധനമാണ് തിറ. ഇത് തലയിൽ വെച്ച് 'മണ്ണാൻ' ഗുത്താവെക്കുന്നത് കാണാൻ ഒരു കഴുതനെന്നാണ്. തലയിൽ 'തിറ' ഇരിക്കാൻ തന്നെ വളരെ പ്രയാസമാണ്. അത് തലയിൽ നിർത്തിക്കൊണ്ടു ഗുത്താവെക്കുകയെന്നത് അതിവലുതമായ പ്രയാസമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഇതിൽ നല്ല വൈദഗ്ദ്ധ്യം മിക്ക 'മണ്ണാ'ന്മാരും സ്വന്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കച്ചകെട്ടി മൈവഴക്കു വരുത്തിയവർക്കുമത്രമേ അതു സാധിക്കുമുള്ളൂ. 'തിറ' കെട്ടി കളിക്കുന്നതിനിടക്ക് മുമ്പും പിമ്പും മറിഞ്ഞുനിന്ന ഒരു 'മണ്ണാ'നെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുതന്നെയുണ്ട്. 'കാവുകുളിൽ 'പൂരവും' 'താലപ്പൊലി'യും ഉള്ളപ്പോൾ 'മണ്ണാ'ന്മാർ 'തിറ' കെട്ടി, ആദ്യം കാവിൽ തൊഴുത്ത് പിന്നീട് വീടുതോറും വന്നു കളിച്ചുപോകുന്നത് ഒരുപതിവാണ്. നായർ വീടുകളിൽ ഇവൻ 'തിറ' കെട്ടിവരുമ്പോൾ 'വിളക്കും' 'നിറച്ചുവെപ്പും' അവനുള്ള സ്വീകരണത്തിന്റെ ചടങ്ങുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ടതായി കാണാം. ഇതിൽനിന്ന് 'മണ്ണാൻ' ഒരു കാലത്ത് സമുദായത്തിൽ പ്രാധാന്യമുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് ഉദ്ഘാടിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതാതുദേശത്തെ 'മണ്ണാൻ' 'തിറ' കെട്ടിവരുമ്പോഴാണ് ഇത്തരത്തിലുള്ള സ്വീകാരം. അവൻ കളിച്ചു പോകുമ്പോൾ അരിയെറിഞ്ഞിട്ടാണ് പോകേണ്ടതും. അവൻ തത്സമയം 'അമ്മ'യുടെ ഒരു പ്രതിനിധിയെന്ന നിലയിലാണ്

* കിരീട ചങ്ങല രാജാജിജ്ഞാപനം രാജാജിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്ന അഭിമാനം
 ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും അഭിമാനം അഭിമാനം അഭിമാനം ഇതിന്റെ
 അർത്ഥം.

‘തിറ’കെട്ടുന്നതും ആടുന്നതും. ‘തിറ’കെട്ടി ‘കാവി’ൽ തൊഴുതതിന്ന ശേഷമേ അവൻ വീടുകളിലേക്ക് ചെല്ലാറുള്ളൂ. ‘കാവി’ൽ തൊഴുന്നതു നൃത്തംവെച്ചുകൊണ്ടാണ്. അതിന്ന് മുൻകൂട്ടി നോൽമ്പിടുന്ന മെന്മാ ആചാരമുണ്ട്. അങ്ങിനെ ആടുന്നതോടുകൂടി ‘തിറ’കെട്ടിയവന് ആവേശം വരുമെന്നും ചിലർ വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ട്. അതു് ഏതു വിധമായാലും, ‘മണ്ണാൻ’ ‘അമ്മ’യുമായുള്ള ബന്ധം കുറേയധികം പഴക്കമുള്ളതാണെന്നുള്ളതിലേക്കു സംശയമില്ല. ‘കരിംകാളി’ക്കു ഇപ്പോഴും വലിയകുതി അവൻതന്നെയാണു്. ‘കരിംകാളി’ ‘ഭദ്രകാളി’യായി മാറിയപ്പോൾ ഉടമാവകാശം നായനാർ മുതലായ മേൽജാതിക്കാർ കണ്ണശമാക്കിയെങ്കിലും ‘മണ്ണാ’ന്റെ ബന്ധം രാഷ്ട്രീയവാൻ ദൈവമന്ത്ര മുണ്ടായതിന്റെ ഫലമായിരിക്കണം ‘കരിംകാളി’ക്കുവേണ്ടി കെട്ടിയ ‘തിറ’ മറ്റേ കാളിക്കു വേണമെന്നായതു്.

‘പൂതൻ’ എന്ന മറ്റൊരു വേഷവും ‘മണ്ണാനാർ’ കെട്ടാറുണ്ട്. ഈരൂപം ‘ഭൂത’ത്തിന്റെ തത്ത്വവുമായിട്ടാണ് ഇപ്പോൾ കരുതുന്നത്. ഭൂതനാഥൻ ശിവനാണല്ലോ. ശിവന്റെ മകളായ ‘കാളി’ ഭാഷകയുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുമ്പോൾ ഭൂതങ്ങളെയും അവരുടെ നാഥനായ നന്ദിയേയും സഹായത്തിനായപ്പോൾ പാട്ടുകളിൽ കാണുന്നുണ്ട്. ആ കഥയെ ആസ്പദമാക്കിയിട്ടായിരിക്കണം ‘പൂതൻ’ കെട്ടാൻ തുടങ്ങിയതു്. ഒരു മരമുകരിന്റേൽ അമ്ലവൃത്താകാരത്തിൽ പീലികൾ മടഞ്ഞുകൊളുത്തുകൊണ്ടുള്ള ഒരു രൂപമാണ് ‘പൂതൻ.’ നാവു കടിച്ചു് ഭയപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ഭാവമാണ് മുഖത്തിനുള്ളതു്. വികൃതരൂപം പൂതൻ യാക്കാൻ ഹോം മുഴുവനും പലതിറത്തിലുള്ള വസ്ത്രാദികൾകൊണ്ടു് മൂടിയിരിക്കും. ആകപ്പോടെ സ്വരൂപം ഭയങ്കരവുമാണ്. ഇടത്തെ കയ്യിൽ ഒരു പലിശയും, വലത്തെ കയ്യിൽ ഒരു മരവടിയും അവൻധരിച്ചിരിക്കും. ‘തിറ’യുടെ കൂടെ ‘പൂത’നും വേണമെന്നാണ് ആചാരം. ‘തിറ’ ശിവന്റെ ജടാലകാരമായി കണക്കാക്കുകയാണെങ്കിൽ ‘പൂതൻ’ ശിവന് അകമ്പടി സേവിക്കുന്ന ഭൂതങ്ങളുമായി. ‘തിറ’ക്കും ‘പൂത’നും കാലിൽ ചിലമ്പുണ്ട്. ആട്ടത്തിന്നു സൈതകണ്ഠമുണ്ടാക്കുന്ന തരത്തിലാണ് ഇരുവരുടേയും അരക്ക് തഴയുള്ള ഉടുപ്പു്.

പൂരക്കാലം അറിവുന്നത് ‘പൂത’ന്റെയും മറ്റും വരവുകൊണ്ടാണ്. ‘തിറ’യെ ട്രേവിലത്തെ ദിവസമേ കാണുകയുള്ളൂ. പൂര

ക്കാലം വന്നാൽ ഇവരുടെ വരവും കളിയും ഒരു വലിയ വിനോദമായിട്ടാണു് നാട്ടുകാർ കരുതുന്നതു്. 'പൂത'ന്റെ കളിക്കുള്ള വാദ്യം തുടിയായാണു്. 'തിറ' വരുമ്പോൾ പറയുമാണു് പ്രാധാന്യം.

'പാണ'ന്നും തെക്കും 'പൂതൻ' കെട്ടാറുള്ള അവകാശമുണ്ടു്. അവന്റെ ഉപകരണങ്ങളും കോപ്പും അവന്റെ സ്ഥിതിക്കനുസരിച്ചു് കറ താണവയുമാണു്. 'പാണൻ പൂത'ത്തിന്റെ മുമ്പം മറയ്ക്കാറില്ല എന്നൊരു വിശേഷവിധിയുമാണു്. വാക്കു 'പാണ'ന്നു കലാരസിക തലത്തിൽ 'മണ്ണ'വേക്കാൾ കുറഞ്ഞവല്ല. അവർ 'പാങ്കളി'യെന്നൊരു പ്രത്യേകവിനോദമുണ്ടു്. 'പാണൻ പൂത'ന്റെകൂടെ ഒരു 'തെക്കത്തി'യുണ്ടു്. അവർ ഒരു നല്ല ആട്ടക്കാരിയാണു്. പാട്ടിലും ആട്ടത്തിലും അവർ 'കൈമി'യുമാണു്. ഈ 'തെക്കത്തി'യുടെ ആഗമം അന്വേഷിക്കേണ്ടതാണു്. 'പാങ്കളി'യിൽ ഒരു പ്രധാനപങ്കും അവർക്കുണ്ടു്. അവരുടെ കൂടെ ചിലപ്പോൾ ഒരു 'തെക്കനെ'യും കാണാറുണ്ടു്. അവരുടെ ആട്ടവും, നോട്ടവും, അഭിനയവും, ശ്രംഗാര മയമാണെന്നും. ഇതു് തമിഴരുടെ ദേവദാസിയുടെ ഒരു പകർപ്പല്ലയോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കേരളത്തിൽ തെക്കോട്ടു പോകുമ്പോൾ തമിഴ് സംസ്കാരത്തിന്നു് പ്രാബല്യം കൂടുമെന്നു മുമ്പു് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതിൽപെട്ട ഇവർ പിന്നീടു് ഉത്തരകേരളത്തിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ അവരുടെ ഉത്ഭവസ്ഥലം പ്രമാണിച്ചു് 'തെക്കനെ'ന്നും 'തെക്കത്തി'യെന്നും പേരു വന്നതായിരിക്കണം. 'കാവു ക'ളുടെ പ്രാചീനാനുരൂപതയിലുള്ള 'തെക്കത്തി' യോജിക്കുന്നുമുണ്ടു്. ആകപ്പാടെ നോക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ സംസ്കാരപരിണാമത്തിൽ 'തെക്കത്തി'ക്കു് ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്കു് സംശയമില്ല.

'തെയ്യോട്ടം.'

ഉത്തരകേരളത്തിൽ 'ചാമുണ്ഡിതെയ്യോട്ട'മെന്നൊരു കർമ്മമുണ്ടു്. അതും കാളിയെ സംബന്ധിക്കുന്നതാണു്. ദക്ഷിണകേരളത്തിലെ 'തിറ'പോലെ ഒരു വലിയവേഷമാണു് 'ചാമുണ്ഡി'. പല നിലകളായി കെട്ടിയിട്ടുള്ള ഒരു കൂടത്തിനുള്ളിലാണു് കെട്ടുന്നവന്റെ സ്ഥിതി. ഇതു് സാധാരണ അവിടുത്തെ 'തിയ്യരാ'ണു് കെട്ടുന്നതു്. ഇവർ 'തെയ്യവാടി'യെന്നൊരു പേരുമുണ്ടു്. കനമേറിയ ഈ കൂടവും

ധരിച്ച് 'ചാമുണ്ഡി' അതികേതുമായി നൃത്തംവെക്കുന്നതു കാണുവാൻ കൌതുകമുള്ളതാണ്. ആകപ്പാടെ ഇത് കാഴ്ചക്ക് മയക്കരമാണെങ്കിലും, 'ചാമുണ്ഡി'യുടെ ആട്ടം ഒരു കലതന്നെയാണ്.

'ചാമുണ്ഡി' കാളിയുടെ ഒരു രൂപഭേദമാണല്ലോ. തെച്ചാട്ടം, തെച്ചൻറെ ആട്ടമോ, തിച്ച്ചുകൊണ്ടുള്ള ആട്ടമോ, എന്ന് പക്ഷാപന്തരങ്ങളുണ്ട്. Dr. Gundert ന്റെ അഭിപ്രായം, ദൈവത്തിന്റെ തന്തുവമാണ് 'തെച്ചൻ' എന്നാണ്. കാളീസേവകൊണ്ടു വളർന്നിട്ടുള്ള കലാപ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഈ 'തെച്ചാട്ട'ത്തിനുള്ള നില വിശേഷിച്ചും സൂത്ര്യർമാണ്. ഈ പ്രകൃതം ഇനിയും വിസ്തരിക്കുന്നില്ല.

സങ്കല്പഭേദങ്ങൾ.

‘ചുടുകാട്ടിലമ്മ.’

കാളിയെപ്പറ്റി നാടന്മാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസം ശ്രദ്ധാനുഷോഢകൂടി ബന്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നത്. പാതിരയ്ക്കോ, പതിനെട്ടാനാഴിക്കയ്ക്കോ, ‘ചുടലഭദ്രകാളി’ ചുടുകാട്ടിൽവന്ന്, ഭേരിപ്പിച്ചു പ്പേതങ്ങളുടെമേൽ നൃത്തം വെക്കാരണ്ടെന്നും, അവിടെകാണുന്ന എല്ലാ കച്ചെടുത്ത് കടിച്ചു മുറിച്ചു തിന്നുമെന്നും, വിശ്വസിക്കുന്നവർ നമ്മുടെയിടയിൽ പലരുമുണ്ട്. എന്നുമാത്രമല്ല, ശവം ഭേരിപ്പിക്കാനായി വെട്ടുന്ന മാവിന്മേൽനിന്നു തെറിക്കുന്ന ആദ്യത്തെ മരക്കഷണം (പൂർ) പിടിച്ചു വന്നു രാത്രി ഭദ്രകാളിവന്നു പിടിക്കുമെന്നും ചിലർക്ക് ഭയമുണ്ട്. ഈ കഥക്ക് ചിലപ്പോൾ ‘നാനാണത്തു ഭ്രാന്ത’നെ സാക്ഷിയാക്കാറുണ്ട്. ഈ ഭ്രാന്തൻ * (ആനന്ദഭാഷാണം.) ഒരു ദിവസം കയ്യിൽ രണ്ടു നേത്രപ്പൂർവ്വമായി ഒരു ചുരമ്പായിലെത്തി. ജനബാധയില്ലാതെ അവിടെയിരുന്ന്, തന്റെ ആഹാരം കഴിക്കാമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിചാരം. പഴം തീയിരിട്ടു ചുട്ട്, കുമ്പളങ്ങി അതു പൊട്ടിച്ചു തിന്നാൻ ഇടങ്ങി. അപ്പോഴേക്ക് ‘ഭദ്രകാളി’ വന്ന് എല്ലാപൊട്ടിക്കാനും ചില ശബ്ദമുണ്ടാക്കാനും ആരംഭിച്ചു. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും കവുങ്ങാതെ ഒരു മനുഷ്യൻ ഇരിക്കുന്നതുകണ്ട് ഭദ്രകാളിക്കും ഭയമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു. ഉഗ്രഭാവം വിട്ട്, സൗമ്യമായി, ‘ആരാങ്? ചുരമ്പിൽ വരുവാൻ കാരണമെന്താങ്?’ എന്നൊക്കെ കശലാമ്പലപ്പണംതുടങ്ങി. അതിനും മറുവടിയൊന്നുമുണ്ടായില്ല. വീണ്ടും പല്ലുകടിക്കുകയും, കണ്ണുരുട്ടുകയും, അട്ടറേസിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അതുകൊണ്ടൊന്നും പഴംതിന്നുന്ന മഹാനിൽ യാതൊരനക്കവും കണ്ടില്ല. പിന്നീട് ക്ഷമായാചനംചെയ്ത്, വല്ല വാറും വാങ്ങണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു. ഇത്ര അതാളമായപ്പോൾ ആ ദിവ്യൻ ഒരു ‘തൃക്കണ്ഠപാത്രം’ “വരവും വേണ്ട വരപ്രസാദവും വേണ്ടോ; കൊതിച്ചാക്കാതിരുന്നാൽമതി” എന്നു മറുവടി പറഞ്ഞു.

* പതിരകവലകിൽപറ്റ ഒരു ദിവ്യൻ (ബ്രഹ്മണൻ).

ഭദ്രകാളി:—‘മനുഷ്യരെ കണ്ടാൽ നെകിൽ വരുകൊടുക്കണം; അല്ലെങ്കിൽ നിഗ്രഹിക്കണം, എന്നാണ് അങ്ങമുടേ മുൻ’ എന്നു വീണ്ടും തന്റെ അധികാരം സ്ഥാപിക്കാൻനോക്കി.

നാനാണുഭൂതാന്തൻ ഇഷ്ടപോലെ ചെയ്യാമെന്നുവെച്ച് വീണ്ടും പഴിതിന്നാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ,

ഭദ്രകാളി:—‘അങ്ങയെപ്പോലെയുള്ള മഹാനാമെ അനുഗ്രഹിക്കാതിരുന്നാൽ എന്റെ ദിവ്യത്വത്തിന് വിലയില്ല’ എന്നു കിണഞ്ഞു.

നാനാണുഭൂതാന്തൻ ആകുപ്പാടെ ചിന്തിച്ചു. “ഞാൻ മരിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ച ദിവസത്തിന്നു നാലുദിവസം മുമ്പ് മരിക്കട്ടെ!” എന്നു ബാധതിക്കാനായി ആവശ്യപ്പെട്ടു.

ഭദ്രകാളി:—‘അതിന്നു ശക്തി എനിക്കില്ല.’

നാ. ഭൂതന്തൻ:—‘എന്നാൽ നാലുദിവസം കഴിഞ്ഞിട്ടാകട്ടെ!’

ഭദ്രകാളി:—‘അതിന്നും എനിക്കു സാധ്യമല്ല.’

നാ. ഭൂതന്തൻ:—‘എന്നാൽ സാധിക്കുന്ന വാങ്ങലും ചിലതു പറഞ്ഞുതന്നാൽ അതിലൊന്നു ചോദിക്കാം.’

ഭദ്രകാളി:—‘അതു വരും വാങ്ങുന്നാൾതന്നെ പറയേണ്ടതാണ്.’

നാ. ഭൂതന്തൻ:—‘എന്നാൽ തെക്കായ്ക്കും ചെയ്യുക. ഈ ലോകത്തിൽ എനിക്കു സാധിക്കേണ്ടുന്ന കാര്യങ്ങളൊന്നുമില്ല. പരമലോകത്തിൽ വല്ലതുവേണമെങ്കിൽ അതിന് അങ്ങക്കു ത്രാണിയുമില്ല. എന്റെ ഇടത്തെ കാവിൽ മറ്റുണ്ട്; അതുവലത്തേതിനേക്കാൾ വലുത്’

എന്നു ഭദ്രകാളിക്കുവേണ്ടി അഭ്യർത്ഥിച്ചു. അതുപോലെയാക്കി ഭദ്രകാളി അന്തർലോകം ചെയ്തു.

ഈ കഥ കാളിയുടെ കൊള്ള അതായത്, നാനാണുഭൂതാന്തന്റെ യോഗ്യതയുമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെങ്കിലും നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസത്തിന് ഒരു തെളിവായി കരുതാമെന്നു തോന്നുന്നു. പാതിരക്കാളിയാണ് “ഭദ്രകാളി”യായി രൂപം മാറിയതെന്നും ചില രസികന്മാർ പറയാറുണ്ട്. ഈ വിശ്വാസത്തിന്നും പാനക്ഷശേഷമുണ്ടാകുന്ന

കനൽച്ചാട്ടത്തിനും വല്ല ബന്ധവുമുണ്ടോ എന്നും ആരോചിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. • ശിവനും ശൃഗാനുമായുള്ള ബന്ധം പരാണങ്ങളിൽനിന്നു വിരോധകുന്നുണ്ട്. ശിവന്റെ പ്രാവേദമെല്ലാം മിവർപ്പാൾ 'ശക്തി'യിലാരോപിക്കുന്നതും കൈനവസമ്പ്രദായത്തിന്നു യോജിച്ചതുതന്നെയാണു്. ശൈവന്മാർ സ്ത്രീസ്ഥിതി സംഹാരകാർമ്മ്യവും ശിവനിൽ തന്നെ സമർപ്പിക്കുന്നു. വൈഷ്ണവന്മാർ അതുപോലെ, ഈ അവസ്ഥാ വിശേഷങ്ങൾ വിഷ്ണുവിന്നു സമർപ്പിക്കുന്നു. ദേവീഭക്തന്മാർ അതുപോലെ, ദേവിയിന്നു സകലശക്തികളും ആരോപിക്കാറുണ്ട്. ഈ പല തിരുനസരിച്ചു് ശിവനും ശക്തിക്കും അഭേദം വന്നു് ഭദ്രകാളിയിൽ ശിവൻ അന്തർഭവിച്ചതായിരിക്കുന്നു.

'ശാക്തന്മാ'രുടെ കേന്ദ്രമായി കരുതിവരുന്ന ബന്ധാളത്തിൽ ഈ സമർപ്പം അടിയുറച്ചതായി കാണുന്നു. 'രാജപ്രസാദസേന' എന്ന പ്രസിദ്ധ ഭക്തകവി കാളിയെപ്പറ്റി ഇങ്ങിനെ സ്തോത്രം ചെയ്യുന്നുണ്ട്.[†]

"അങ്ങങ്ങ് ശൃഗാനസ്ഥലങ്ങൾ ഇല്ലാകയാൽ—ശൃഗാനഭേദമായ കാളിങ്ക്—എപ്പോഴും നൃത്താവേഷവാൻ ഞാൻ എന്റെ അന്തരംഗത്തെ ഒരു ശൃഗാനായി സമർപ്പിക്കുന്നു. അമ്മേ! എന്റെ മനസ്സിൽ എപ്പോഴും കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശൃഗാനത്തിലെ തീപ്പൊരികൾ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. അങ്ങയെ സ്തുതിക്കുന്നതിലേക്ക് ഞാൻ ചാരം എല്ലാദിക്കിലും വിതറിട്ടുണ്ട്."

"പോർക്കളത്തിലമ്മ."

ശൃഗാനഭേദതയെന്ന സങ്കല്പത്തിനേക്കാൾ ഭയങ്കരമായതാണു് കാളിയെ 'പോർക്കളത്തിലമ്മ'യായിട്ടുള്ള ഭാവനയും, ആരാധനയും. 'കാളി'യുടെ രൂപം സൈന്യരന്റെതല കയ്യിൽപിടിച്ചുകൊണ്ടാണു് എപ്പോഴും കാണാറുള്ളതു്. അതു് വടക്കെ ഇന്ത്യയിൽ മഹിഷാസുരനോ, ഭാണ്ഡാസുരനോ ആയിരിക്കും. കേരളത്തിൽ ആ സ്ഥാനം ഭാതകനാണു്; അത്രയേ വ്യത്യാസമുള്ളൂ. ഇതു് ഒരു വിഭജനത്തിന്റെ

• പ്രാചീനസമുദായത്തിൽ "കൈനവസ"പോലെയ 'തീ സേവ'യും കണ്ടുവരുന്നു. കേരളം പാകംമാത്രാൻ അത്യവേശ്യമായതാണല്ലോ തീ. അതുണ്ടാകാൻ പ്രേരിതനായ പ്രാചീനമലക്യൻ കാളിന്റെ അത്യവേശ്യകതയെ തദ്യഭ്യമോക്കി ആരാധിക്കുവാനും തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. Crooke, Folklore of N. India, p. 7

† E. J. Thompson & A. M. Spencer. Bengali Religious Lyrics, Sāktā, p. 71.

മുദ്രപാലയോജനയിലൂടെയും നമ്മുടെ പാമ്പിനും മറ്റും കാണുന്ന "കരുണാകര"വും, യുദ്ധാനന്തരം ശത്രുക്കളിൽ പട്ടികളാക്കി വെട്ടിക്കൊന്നുവെക്കുന്ന വിജയാസക്തിയെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതായി സമഗ്രീകാരുണിതാണ്. ഈ അനന്തരം ഒരു പ്രാചീനമനുഷ്ഠാനം സൃഷ്ടിക്കുന്നതെന്നുള്ളതിലേക്കു സംശയമില്ല. ആ ഘട്ടത്തിലാണ് മനുഷ്യൻ പലശക്തികളോടും മല്ലിട്ടു ജീവിക്കേണ്ടതായി വന്നിട്ടുള്ളത്. കാട്ടു മനുഷ്യനെ ഏകദേശം ഏകദേശം മേൽപ്പട്ടത്താലിയിക്കുകയും അവയെ കൊല്ലാനോ, മേൽപ്പട്ടത്താലി വേണ്ടതായ ആയുധങ്ങൾ അവൻ സമ്പാദിക്കുന്നതുവരെ അവന്റെ ജീവിതം ഏകദേശം അപായകരമായി ഭവിക്കുന്നതും അപ്പോൾ അവനെ രക്ഷിക്കുവാൻ ഒരു ദേവതയെ സ്മരിക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേകം ഉപപത്തിയുണ്ട്. പ്രാചീനമനുഷ്ഠാനം അന്യോന്യം കൂരതയോടുകൂടിയതെന്നതാണ് പെരുമാറിയിരുന്നതെന്നും സമഗ്രാധിപത്യത്തിന്റെ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഇതായത് പിടിക്കുവാൻ ഇന്നുണ്ടാകുമ്പോഴും മൃഗങ്ങൾ തമ്മിൽ കലഹിക്കുന്നത് പതിവാണ്. അതുപോലെ മനുഷ്യരും അന്യോന്യം മേൽക്കോട്ടും അവിശ്വാസത്തോടുകൂടി അപരനെ പെരുമാറിയിരുന്നതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ ഘട്ടവും അപായം കുറഞ്ഞതാണെന്നു പറഞ്ഞു കൂടാ. സമഗ്രാധിപത്യങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരം, വിവാഹത്തിനാൽ നാലുപേരുടെയും പുരുഷന്റെയും സ്ത്രീയുടെയും പ്രത്യേകമായുള്ളതെന്നുള്ള ആചാരം * ഇതെല്ലാം ഈ കാലഘട്ടത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന നടപടികളാണ്. എന്നാൽ, അപായസ്ഥിതിയിൽ രക്ഷിതാവായി ദേവതയെ പ്രകൃത്യാ ബോധ്യപ്പെടുന്ന പുരുഷന്റെയും സ്ത്രീയുടെയും ദാരിദ്ര്യം വാനുള്ള കാരണമെന്നാണെന്ന് ഒരു ചോദ്യത്തിന്നു അവകാശമുണ്ട്. പാശ്ചാത്യരുടെ ഇടയിൽ പിതൃത്വത്തിന് മാതൃത്വത്തിനേക്കാൾ പ്രാധാന്യമുള്ളതായും കാണുന്നു. ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി തത്വജ്ഞാനികൾ പല അഭിപ്രായങ്ങളും പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'അമ്മ'യെ ആരാധിക്കുവാൻ ആദ്യം തുടങ്ങിയത് ദ്രാവിഡരാണ് ക്രിമൻ ആനന്ദകുമാരസ്വാമി† അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. 'അമ്മ' ദ്രാവിഡരുടെ പ്രത്യേക

* വാൾ കന്യാകരയെ ഏകദേശം കാണുന്നതായി ചിത്രീകരിക്കുകയും, അവളെ വീരനെപ്പോലെ വരുന്ന യുദ്ധക്കളം ജയിക്കുകയും വേണമെന്നു ഭയപ്പെടുകയും കാണുന്നതും ഇതിലൂടെ.

† Introduction to Indian and Indonesian Art, p. 5.

സമുല്പാദനത്തിനടിപ്രായാജ മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥകാരൻ * അതിന്നു കണ്ടു പിടിച്ചിട്ടുള്ള കാരണം വിചിത്രമായിട്ടുള്ളതാണ്. അയാൾ പറയുന്നു:—“ദ്രാവിഡസ്രീകൾ കലരിക്കുന്നവരും, പ്രതികാരശുദ്ധമായ ക്രിയവരും, അന്ധയാകുലിതരും ആകയാലും, അവരുടെ ദേഹവും ശാപവും സ്രീദൈവതകളെ പ്രസാദിപ്പിക്കുവാൻ ഇനങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിച്ചിരിക്കണം.” ഈ അഭിപ്രായത്തിൽ സത്യാന്വേഷണകൗതുകത്തിനേക്കാൾ ഗ്രന്ഥകാരന്റെ പക്ഷപാതമാണ് പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്. Bishop Whitehead † എന്നു മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥകാരന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ആദ്യവാർ പട്ടാണു പുരുഷദൈവങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നവരും, ദ്രാവിഡർ സ്രീദൈവങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നവരുമാണ്. ഇതിന്നു ചില കാരണങ്ങളും അദ്ദേഹം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നുണ്ട്. “ആട്ടിദൈവങ്ങൾ പുരുഷന്മാരായിരിക്കണമെന്നാണ് അവർ യേശുവിനുവേണ്ടി ഈശ്വരന്മാരായതുകൊണ്ടും, ദ്രാവിഡദൈവങ്ങൾ സ്രീകളായി കാണുന്നത് കൃഷിക്കാരുടെ ദൈവങ്ങളായതുകൊണ്ടായിരിക്കണം. ലോകത്തിലെ യേശുദൈവങ്ങളെല്ലാം മിക്കതും പുരുഷന്മാരും, കൃഷിക്കാരുടെ ദൈവങ്ങൾ സ്രീകളുമാണ്. ഇതിന്നു കാരണം യേശുപ്രധാനമായി ചെയ്തിരുന്നത് പുരുഷന്മാരും, പ്രാചീനസമുദായത്തിൽ കൃഷിപ്പണിയെഴുതിരുന്ന സ്രീകളും ആയതായിരിക്കണം. എന്നുമാത്രമല്ല, പശ്ചിമ അല്ലെങ്കിൽ വിളവ് സ്രീകളോടു ബന്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ഗുണവുമാണ്. ഒരു കൈ ഇന്ത്യയിൽ ഗ്രാമദൈവതകളെല്ലാം സ്രീകൾമാത്രമാണ്. തമിഴ്നാട്ടു ത്തത് അവർക്കെല്ലാം പുരുഷഭൂതന്മാർ അവരുടെ അമ്പലം കാക്കുവാനും, കല്പനയനുസരിക്കുവാനും, ഉണ്ടെങ്കിലും അവർ സ്രീദൈവങ്ങൾക്ക് കീഴടങ്ങിട്ടും ദാസ്യവൃത്തികൈക്കൊണ്ടിട്ടുമാണിരിക്കുന്നത്. ഒരു പുരുഷദൈവമായ ‘അയ്യനാർ’ (അയ്യപ്പൻ) മാത്രം ഇതിന്നൊരു വ്യത്യസ്തതയാണ്. അയാൾ സ്വതന്ത്രനായിട്ടാണ് കാണുന്നത്.” ഈ അഭിപ്രായം സ്വീകാര്യമാകാത്തതായി തോന്നുന്നില്ല. ‘അയ്യനാർ’ പുറമെ ‘യേശുവിൻ’ എന്നൊരു പുരുഷദൈവം അദ്ദേഹത്തിനോടു് ശേഷം ചോദിക്കാൻ തെച്ചൊറായി നില്ക്കുന്നുണ്ട്. എന്നുമാത്രമല്ല, കേരളത്തിലേയും ഇന്ത്യയിലെ മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലേയും സ്ഥിതി അദ്ദേഹം ആലോചിച്ചിട്ടുണ്ടില്ല. കേരളത്തിൽ നമ്മുടെ ‘അമ്മ’ യേശുപരദൈവം ക്രിസ്തു

* Elmore, Dravidian Gods in Modern Hinduisms.

† Village Gods of S. India, 17-18.

ണെന്ന് ഇതിന്നു ചാരുതന്ന പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭാരതകവലം ചെമ്പു വാൻ കാളിക്കമാത്രമേ സാധിക്കയുള്ളവെന്നും, കഥകൊണ്ട് ദ്രവ്യാന്തപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. കാളിയുടെവീഴ്ച മഹിഷാസുരമർദ്ദിനി, ഭാണയാസുരസംഹാരിണി എന്നീ സങ്കല്പങ്ങളിലും അന്തർവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭുവിൽ പറഞ്ഞ രണ്ടും ആശ്ചര്യസങ്കല്പമാണെന്ന് ശരിക്കെന്നതായാൽ തന്നെ കേരളത്തിലെ കഥക്ക് അങ്ങിനെയാൽ സാധുതയാ കല്പിക്കാവുന്നതല്ല. സമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളും അതിനോടു യോജിച്ചിരിക്കുന്നില്ല. പ്രാചീനമനുഷ്യൻ 'നായാടി'യാച്ചിട്ടാൺ പൊകത്തിൽ ആദ്യം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്. നമ്മുടെ പരിണാമത്തിൽ രണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിലാണ് 'കൃഷിപ്പണി'യിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത്. അതു കൂടാതെ തമിഴരുടെ 'കൊററവൈ' * 'വേണി' അല്ലെങ്കിൽ വിജയത്തിന്റെ പരമഭാവമാണ്. സമരമുണ്ടാവതെ വിജയം ഉണ്ടാവുന്നതല്ലല്ലോ. അതു രണ്ടും അനുഭവിക്കാത്തവർ അതിനായി ഒരു ദേവിഭാവം സങ്കല്പിക്കുന്നതല്ല.

Sister Nivedita യുടെ വിചാരഗതി പരമാർത്ഥത്തെ ഇതിലധികം സ്പർശിക്കുന്നുണ്ട്. "നമ്മുടെ നിത്യജീവിതമാണ് നമ്മുടെ ദൈവത്തിന്റെ മാതൃക സൃഷ്ടിക്കുന്നത്. പരമാർത്ഥമായ പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ള ദിവ്യസ്വരൂപം മനുഷ്യനെന്നാണ് ആശയമോക്ഷുന്നത്." †

* "പഴയകാലത്തെ കുടുംബവും ആധുനികവന്ന ദൈവങ്ങളിൽ ഒന്ന് 'കൊററവൈ'യാണ്. ഈ ദേവിയെ മോക്ഷനായും, യുദ്ധവിജയനായും 'മറവ'യായിരുന്നു സേവിച്ചുവന്നിരുന്നത്. ഈ പദം—കൊററം=ജയം—ആയത്—അമ്മ എന്നീ രണ്ടുവാക്കുകൾ ചേർന്നതായതാണ്. 'കൊററ'വും 'കൈൽ' ധാരാളമായിരുന്നുണ്ടായതാണ്. അവരെ പട്ടിമെച്ചിട്ടുള്ള പ്രധാനങ്ങളും ആമരയുദ്ധമാണെന്നാണ് ചിലപ്പതികരണത്തിൽനിന്ന് (അദ്ധ്യായം 12.) അറിയുന്നത്. അതിൽ 'അമ്മ'യുടെ പ്രീതിക്കായി നേറാൻ കൊണ്ടാടിയ രത്നസമ്പന്നപ്പെറ്ററി വിവരിക്കുന്നുണ്ട്. 'കിരമുഗ്ദ്ധരവരമെ' എന്ന പാട്ടിലും, 'പയ്യല്ലാളിലും', 'ഭുജകൽ' 'കൊററവൈ'യുടെ മകനാണെന്നും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഡയറക്ടർ 60 നാഴിക വടക്കു പടിഞ്ഞാറുള്ള 'മേയ്ക്കിമൊ' മലയിൽ 'കൊററവൈ' ആരാധിച്ചിരുന്നതായി പ്രാചീനതമിഴശാസ്ത്രങ്ങളിൽ സൂചനയുണ്ട്. ഈ ദേവി പിന്നീട് പാഞ്ചാചിതയിൽ മാറിപ്പോയിരിക്കുന്നു. മേയ്ക്കിമൊയെ 'മേയ്ക്കൽ'മെയായി (മേയ്ക്കൽ=പഞ്ചപാണ്ഡവന്മാർ) മാറിയപ്പോഴാണ് ഈ പരിണാമം 'അമ്മ'യ്ക്കു വന്നുചേർന്നത്."

(Note by Mr. R. P. Sethu Pillay, B.A., B.L.)

† Sister Nivedita, Kali, the Mother, p. 16-26

“അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യം.”

ഈ ഘട്ടത്തിൽ ‘അമ്മ’ എന്ന വാക്കിനെ നെ പരിശോധിക്കുന്നത് കേന്ദ്രീകൃതമാകുന്നതാണ്. തമിഴിലും, മലയാളത്തിലും ഈ വാക്കിന് സ്രീ, മാതാവ്, ഉൾപരി എന്നിങ്ങനെ മൂന്നുതരമുണ്ട്. ഈ അന്വർത്ഥത്വം ‘അമ്മ’യെ സേവിക്കുന്നതിലേക്കായി ഒരു ഗുണതത്വം വിശദമാക്കുന്നുണ്ട്. സ്രീയെന്നോ, പാശ്ചാത്യനോ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്ന ഈ വാക്ക് മാതാവിന്റെ പ്രാധാന്യം ഒരു കടബദ്ധത്തിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നതല്ലെന്ന് അവർ ഉപയോഗിക്കാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ ‘അമ്മ’യെ കുറിക്കുന്ന ശബ്ദം അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യവുമായ് തുടങ്ങിയപ്പോൾ സ്രീവർഗ്ഗത്തിന് ഒട്ടാകെ പ്രയോഗിക്കാൻ മനസ്സിലാവുകയും ചെയ്തിരുന്നുവെന്നു കരുതാം. അപ്പോൾ ഭിക്ഷുവർഗ്ഗത്തിൽ അമ്മയെ അഭിമാനിക്കുന്നതിനും അതുതന്നെ മതിയാകുമല്ലോ കാരണം. ഈ കാഴ്ചയിലുണ്ടായിട്ടുള്ള മാതാവിന്റെ വർണ്ണന നമുക്ക് എടുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കുന്നതുമാണ്. സ്രീകൾക്ക് സ്വാമ്യാത്മമായിട്ടുള്ള മാതൃത്വത്തിന് ഒരു വർണ്ണനയുണ്ട്. ബീജാലോകത്തിൽ ഭർത്താവിന് പങ്കുണ്ടെങ്കിലും പ്രസവാദിശ്ശേഷം സാധിക്കുന്നത് അമ്മമാത്രമാണ്. ഭിക്ഷുവർഗ്ഗത്തിൽ മനസ്സിലാക്കുന്നതുമാണ്. സ്രീയെ അല്ലെങ്കിൽ ഭിക്ഷുവർഗ്ഗത്തിൽ അമ്മയെ സാധിക്കാൻ സാധിക്കും. മാതൃത്വത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിലാകട്ടെ പക്ഷേ ‘വേദനിപ്പാതെ അമ്മയ്ക്കു. പ്രസവാനുഭവം ശിശുവിനെ വളർത്തുകയാണു് തന്നെത്താൻ ഭിക്ഷുവർഗ്ഗത്തിനുള്ളതും, ‘അമ്മ’ അനുഭവിക്കുന്ന ദോഷങ്ങളും, അവരിൽനിന്നുതന്നെ ഉണ്ടാകുന്നതും, ത്യാഗശീലവും, ചിത്തവ്യഗ്രം, പരമേശ്വരം പേരിടുന്നതിനുള്ള സങ്കടം കട്ടിയുടെ മൂലം കാണുമ്പോൾ അമ്മ മറയ്ക്കുന്നു. അതിനുശേഷം കട്ടിയെപ്പറ്റിയുള്ള ഏകവിചാരമേ അമ്മയ്ക്കുള്ളൂ. മക്കൾ എത്ര വലിയവരായാലും ‘അമ്മ’ക്ക് എന്നും ഒരു നഷ്ടകാലംതന്നെയാണ്. “അമ്മയുള്ളപ്പോഴും, നിശ്ചിതമുള്ളപ്പോഴുമേ, സുഖമുള്ള” എന്ന ചൊല്ല് അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യം വിളിച്ചുപറയുന്നതാണ്. അമ്മയായുള്ള ബന്ധം എന്തൊരു നാശനഷ്ടം ഭക്തിബലം മാനുഷതയെക്കുറിച്ചല്ലാതെ സ്വർഗ്ഗവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. ഭക്തി പരമകാരുണ്യമല്ലെന്നുമാണ് അതിന്നു വിഷയമായ വ്യക്തിക്ക് ഭിക്ഷുവർഗ്ഗം വന്നുചേരുന്നത്. കട്ടിയെപ്പറ്റി സങ്കല്പസമുദായത്തിനും മക്കൾക്കും

കാണഭൂതയായ അമ്മ പ്രായംചെല്ലുമ്പോഴും വാത്സല്യനിധിയായ ഒരു രക്ഷാകർത്രിയായിത്തന്നെ വിലസുന്നു. “സ്നേഹേഷു മാതാ” എന്ന മഹദ്വചനം ആ വിഷയത്തിൽ അമ്മക്കുള്ള അഭിപ്രായത്വം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. സ്നേഹത്തിലോ, മക്കളുടെ യോഗഭേദമെത്തിലുള്ള തൃപ്തിയിലോ, അവർക്ക് യാതൊരാപത്തും വരാതെകണ്ടിരിക്കണമെന്ന മോഹത്തിലോ, അമ്മക്കു കിടന്നിപ്പുന്നവരായി ആതംതന്നെ ഭൂലോകത്തിലുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അങ്ങിനെ അസാധാരണസ്വഭാവഗുണങ്ങൾക്കിരിപ്പിടമായ അമ്മയെ ക്രമേണ ദിവ്യാപദവിയിലേക്കുയർത്തി ആരാധിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതിൽ പ്രാവിഡത്തുടെ ഏകവിശാസതയും അനുസ്മരവുമാണ് പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്.*

സ്മൃതിപത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം വിശ്വസിച്ചുവന്നവരിൽ പ്രാചീനത്വം ഭക്ഷിണാന്ത്യയിലുള്ള വർക്കണന്നാണ് ചരിത്രം രേഖപ്പെടുത്തുന്നത്. ഇവിടുത്തെ ആചാരങ്ങളും നടവടികളും ഈ സിദ്ധാന്തത്തെ പിൻതാങ്ങുന്നുണ്ട്. ഭാഷയും ഈ വിഷയത്തിൽ നൂക്ക മാറ്റമറിയാം. തമിഴിൽ ‘മനവി’ എന്ന പദം ‘മനസ്സ്’ അതായത്, വീട്ടിന് നായികയായിട്ടുള്ളവരും, എന്നർത്ഥത്തിലാണ് പ്രയോഗിക്കുന്നത്. ഈ വാക്കിന് പല്ലിംഗരൂപമില്ല. മക്കത്തായം അനുസരിച്ചുവരുന്ന തമിഴ്ക്ക് അപ്പൻ, നായനാ, തകപ്പനാർ എന്നീ പദങ്ങൾ പിതാവിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നവയായി ഉണ്ടാകുന്നു. എന്നാൽ ‘മനവി’യ്ക്ക് ‘മനവൻ’ എന്നൊരു രൂപം കാണുന്നതുമില്ല. ഇതിൽനിന്ന് ഉൾക്കൊണ്ടെന്ന് ‘മനവി’യ്ക്ക് മനയെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളുണ്ടായിരുന്ന അധികാരാധിക്യമോ അവകാശബാഹുല്യമോ ആയിരിക്കണമല്ലോ. പ്രാവിഡർക്ക് അവരുടെ സ്മൃതികളെ അതിതകവിത്തെ ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നെന്നു തീർച്ചയ്ക്ക് ഈ പദം നല്ലൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണെന്നു സംശയംകൂടാതെ പറയവുന്നതാണ്. മരുമക്കത്തായികളായ മലയാളികൾ ‘തറവാട്ടിലമ്മ’ (‘മൃതമ്മ’) യെ കണക്കിലെട്കാതെ ആദരിച്ചു വരുന്നവരാണ്. മരുമക്കത്തായത്തിൽ അമ്മയ്ക്ക് സ്ഥാനമില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് അങ്ങിനെവന്നതെന്നു ചിലർ

* കളിപ്പേരും മുതൽക്കൂട്ടം കൂടായി അടുത്തു പെരുമാറുന്നത് അമ്മമാണ്. അമ്മയ്ക്ക് ‘മലാളിക’ങ്ങളിൽ പ്രാവശ്യം വന്നുവന്നുകയൽ അമ്മയുടെ പ്രിയതമനും പലപ്പോഴും വീട്ടിനു പുറത്താണ്. അമ്മയ്ക്ക് പലപ്പോഴും കളികളുടെ സങ്കല്പത്തിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. അമ്മയുടെയുള്ള സഹോദര്യമാണ് വീട്ടിൽ അമ്മയ്ക്കുണ്ടാകാൻ പ്രാധാന്യം അമ്മയ്ക്കുണ്ടാവാനുള്ള മറ്റൊരു കാരണം.

വാദിച്ചേക്കാം. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ, 'അപ്പനും' 'അമ്മയും' നമുക്കുണ്ടാവാൻ തരമില്ലല്ലോ. തറവാട്ടിനുവേണ്ടി നടത്തുന്ന വ്യവഹാരങ്ങളിലും, വ്യാപാരങ്ങളിലും 'തറവാട്ടമ്മ'കൂടി ചേർന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ അവയ്ക്ക് റിജിസ്ട്രേഷൻ ചെയ്യാനില്ലെന്നാണ് ഒരു കാരണമെന്നു നമുക്ക്. ഈ ഭാഗത്തിൽ 'അമ്മ'ക്ക് പ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നു വ്യത്യേകം പറയണമെന്നായിട്ടില്ല. 'തറവാട്ടമ്മ'ക്കു പറ്റിപ്പോയില്ല. * എന്തായാലും ദ്രാവിഡന്മാർക്കു അമ്മയെ വലിയൊരുമായിത്തന്നെപ്പറയും, അമ്മക്ക് ദിവ്യത്വമാരോടെ ഉള്ളവരിൽ അർപ്പിതമായത് അവൾക്കായിത്തന്നെപ്പറയും നമുക്ക് അഭിമാനിക്കാവുന്നതാണ്.

എന്നാൽ ഈ 'അമ്മ'യെ നാം ആദ്യമായി ആരാധിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയത് ഏതുരൂപത്തിലാണെന്ന് ഒരു ചോദ്യം ഈ ഖണ്ഡത്തിൽ നമ്മെ നേരിടുന്നുണ്ട്. കുട്ടികളെ രക്ഷിക്കുന്ന 'അമ്മ' ആദ്യത്തന്നെ ദൈവമായിത്തീർന്നു, അതോ, വാത്സല്യനിധിയായിത്തീർന്നു നമ്മുടെ മുമ്പിൽ ഉദിക്കുക, എന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ അതിന് ശരിയായ സമാധാനം കിട്ടുവാൻ എളുപ്പമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. നമ്മുടെ പൌരോണികന്മാർ കാടന്മാരായിത്തീർന്നു ജീവിതം ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്നു സങ്കല്പം ശരിയാണെങ്കിൽ അപ്പോൾ 'അമ്മ'യും ആ പരിതസ്ഥിതിയിൽ സങ്കല്പിക്കുമല്ലോ. അപ്പോൾ സൗമ്യമായിരിക്കുവാനല്ല അധികം വഴിയുള്ളത്. കാട്ടിലെ പരിതസ്ഥിതി ഇന്നവിധമായിരിക്കുമെന്ന് ഇതിന്നു മുമ്പെന്നും അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മത്സരവും യുദ്ധവുമാണ്, ആ ജീവിതത്തിന്റെ പ്രത്യേകത. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാകട്ടെ അന്നു പരദൈവമായ 'അമ്മ' നമുക്ക് ആദ്യം സ്വായത്തമായത്. തമിഴരുടെ സങ്കല്പവും ഇതിനോടു യോജിച്ചുകൊണ്ടായിരിക്കുന്നത്. അവരുടെ "കൊററവൈ"† വിജയകൃത്തിയാണെന്ന് മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ ഇതോടുകൂടിത്തന്നെ 'അമ്മ'യുടെ വാത്സല്യത്തിന്റെയും, താലോലനത്തിന്റെയും തമിഴറിവാൻ നമുക്കു വളരെകാലം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമേ സാധിച്ചിട്ടുള്ളൂ എന്നുള്ളത് പ്രകൃതിക്കുയോജിച്ചതാണോ എന്ന് സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'അമ്മ'ക്ക് രണ്ടുസ്വരൂപവും അവലംബിക്കുവാൻ പ്രയാസമില്ല. കോപം വരുമ്പോൾ കുട്ടികളെ

* പരമം അജ്ഞാതമാണെന്ന "കാരണവ"ന്ന് സ്പ്രിംഗ്ഫീൽഡ്. ഇതുകൂടും ഉപപ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നാണ് ഇതുകൊണ്ടു വന്നുകിട്ടുന്നത്.

† പാ. 76.

തല്പന്ന അമ്മമാർ രണ്ടുവിധം കഴിക്കാൻ അവരെ എടുത്തു താലോലിക്കുന്നതും നാം കാണാറുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഭയമരത്ഥവും സൗമ്യത്വവും ഒരു വ്യക്തിയിൽത്തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത് അസാധവ്യമല്ല.

ഈ ലോകത്തിൽ 'അമ്മ'യുടെ സൗമ്യഭാവത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന ചില നവദികളോ, ആചാരങ്ങളോ നമ്മുടെ ഇടയിലുണ്ടോ എന്ന കൂടി അന്വേഷിക്കുന്നത് പ്രയോജനകരമായിരിക്കുന്നതാണ്. കേരളത്തിലെ വിദ്യാഗ്രന്ഥങ്ങളിലെല്ലാം* 'മച്ചിലമ്മ'യെ കടിവെക്കുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായമുണ്ട്. രാവിവേരും വൈകുന്നേരവും വിളക്ക് കൊളുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ചടങ്ങിൽ 'മച്ചിലമ്മ'ക്ക് മുമ്പു മൂണ്ട്. അവിടെ കാണിച്ചതിനുശേഷമേ പുറത്തേക്ക് വിളക്കുകൊണ്ടുവരികയുള്ളൂ. അവിടെ തറവാട്ടിന്റെ യോഗശക്തനും പരിപാവിച്ചുപോരുന്ന 'രൈമ്മ'യുണ്ടെന്നല്ലാതെ അവരെപ്പറ്റി തിട്ടരായ യാതൊരറിവും മിക്കപ്പോഴും ആർക്കും ഉണ്ടാകാമില്ല. ചിലപ്പോൾ ഈ ആചാരം ഓരോ വീട്ടിന്റെയും കാരണകൂടായ്ക്കായ്ക്ക എന്തോ ഒരു 'മുത്തശ്ശി'യെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്ന് ചിലർ ധരിക്കാറുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ 'മുത്തശ്ശി' 'ചിപോതി'† യായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടുവെന്നും വന്നേക്കാം. എന്നാൽ, പടിഞ്ഞാററുമുതരിന്റെ ഒരു പൊത്തിൽ 'ചിപോതി'യെ കാണുന്ന വീടുകളിലും 'മച്ചിലമ്മ'യെ പ്രത്യേകമായി സ്തരിക്കാറുണ്ട്. വീട് പണ്ടു രക്ഷിച്ചുവന്നത് 'മച്ചിലമ്മ'തന്നെയായിരുന്നിരിക്കണം. പുരാണമന്ത്രാനുഷ്ഠാനമുഖരിച്ചുവന്നുതാഴെക്കൂടിയിരിക്കണം 'ചിപോതി'യമ്മയുടെ എഴുന്നള്ളത്തു്. ഇത് എത്രവിധമായാലും, കടുംബസംരക്ഷിണിയായി 'രൈമ്മ'യുണ്ടായിരിക്കണമെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല. ആ 'അമ്മ' 'കാവിലമ്മ'യെപ്പോലെ അത്ര ഭയമറിയാത്തല്ല ആചാരംകൊണ്ടു കാണുന്നതും. ഈ 'രൈമ്മ'മാരും ഒരു സമയത്തുതന്നെയുണ്ടായതോ, അല്ലയോ, എന്നുള്ള കാര്യം തീർച്ചയാക്കാൻ പ്രയാസവുമാണ്. 'കാവിന്റെയും' 'വീട്ടിന്റെയും' ഉത്ഭവം ഒരേകാലത്തുതന്നെയെന്നെങ്കിൽ ഇവരും ഒന്നിച്ചുണ്ടായവരാണ്. അല്ലെങ്കിൽ അവ രണ്ടിനുമിടക്ക് കാലാന്തരമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന പക്ഷം, ആ അന്തരം അവർക്കും കല്പിക്കേണ്ടതായിവരും.

* നമ്പൂതിരിമാരുടേയും നായന്മാരുടേയും വേദങ്ങളിൽ പ്രാബുദ്ധിച്ചും.

† ശ്രീഭഗവതിയുടെ കരവേലമാണെന്നാണ് വിശ്വസിച്ചുവരുന്നത്.

“കുട്ടികളുടെ അമ്മ.”

ഇതിന്നു പുറമെ, കുട്ടികളെ രക്ഷിക്കുന്ന ‘അമ്മ’മാർ വേറെയും കാണുന്നുണ്ട്. പഴയനായർ തറവാടുകളിൽ ചെറിയകുട്ടികൾക്ക് പല്ലു വരുമ്പോഴോ, അപഗ്ദ്ധാനാധയുണ്ടാകുമ്പോഴോ ‘ചെറുകുന്നിലമ്മ’ വെച്ചുകൊടുക്കുന്നതു സമ്പ്രദായം കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ‘ചെറുകുന്ന്’ വടക്കെ മലയാളത്തിലാണെന്നറിയാത്ത തെക്കെ മലയാളത്തിലുള്ള പലരും ‘ചെറുകുന്നിലമ്മ’യിൽ അത്യന്തം ഭക്തിയുള്ളവരായിട്ടുണ്ട്. അവരോടു ഈ സംഗതിയെപ്പറ്റി ചോദിച്ചതിൽ ‘മുത്തശ്ശി’ അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു സമധാനം കിട്ടുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളു. അതിൽ നിന്ന് ഇതൊരു പാരമ്പര്യമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നാണല്ലോ വിചാരിക്കേണ്ടതു്. പാരമ്പര്യത്തിന്ന്—പ്രത്യേകിച്ചു് അതിനെപ്പറ്റിയ വിവരങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നും കിട്ടാതിരിയുമ്പോൾ—അതിന്ന് പഴക്കമുണ്ടെന്നാണല്ലോ വിശ്വാസിക്കേണ്ടതും. തെക്കായ്ക്കിൽ സംശയമില്ല, ‘ചെറുകുന്നിലമ്മ’യെ സ്തുതിക്കുന്നതു് ഒരു ദൈവരൂപമായിട്ടല്ല; കുട്ടികളിൽ വാത്സല്യം പൊഴിക്കുന്ന ‘നല്ലൊരമ്മ’യായിട്ടുതന്നെയാണു് അവരെ സങ്കല്പിക്കാറുള്ളതു്. അവരെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ വലിയ പ്രയാസവുമില്ല. കുറച്ചു പാൽപായസമുണ്ടാക്കി നിവേദിക്കുകയും, അരിയും, നെല്ല് ‘നിറച്ചു വെപ്പായി’ വെച്ചുകയും മാത്രമേ ചെല്ലേണ്ടതായിട്ടുള്ളു. ചിലയിടകിൽ ചെറുകുന്നിലമ്മ ‘കൊടിക്കുന്ന അമ്മ’യായി മാറാറുണ്ട്. അപ്പോൾ വടക്കെമലയാളത്തിലേക്കും തെക്കെമലയാളത്തിലേക്കും വെറുപ്പനെ ‘അമ്മ’മാരെ കിട്ടി. ഇങ്ങിനെ രണ്ടെണ്ണം അനവധി ‘പകർപ്പുകൾ’ ഉണ്ടാവുന്നതു് സാധാരണയുണ്ടാകാറുണ്ട്. ഓരോ ഗോപസ്ത്രീയും ഓരോ കൃഷ്ണനെ കണ്ടുവെന്നു പറയുന്നതുപോലെ ‘രണ്ടെണ്ണം’ പ്രാധാന്യം ജനസമ്മതമായിത്തീർന്നാൽ എല്ലാവരും അവരെ സ്തുതിക്കുകയായി. ഓരോരുത്തരും പ്രത്യേകം സങ്കല്പിക്കാനായി ചില ഉപാധികളെ ആശ്രയിക്കുവാനും തുടങ്ങുകയായി. ഇങ്ങിനെയാണു് ഓരോ ദൈവങ്ങൾക്കും പല ‘പകർപ്പുകൾ’ ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതു്. ‘അമ്മ’ ആ നിയമത്തിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമാവാൻ തരമില്ലല്ലോ.

“പകർപ്പു വ്യാധികളും അമ്മയും.”

പോറ്റി വന്ന ‘അമ്മ’യെ പിന്നീടു് പല സങ്കല്പങ്ങളും അനന്തങ്ങളും വരുമ്പോൾ സ്തുതിക്കുന്നതു് സ്വാഭാവികമാണു്. അങ്ങിനെ

യുദ്ധം ഭയങ്കരമായ വ്യാധികളുടെ പരദേവതയായി 'അമ്മ'യെ സങ്കല്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയത്. 'കരുപ്പം' • (വസ്ത്രം) 'താലത്തു' † (വിഷ്ണുവിക്ര) യുദ്ധം ഈ വസ്ത്രത്തിൽ പ്രധാനമായവ. വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ നൈപുണ്യം സമ്പാദിച്ചതിനുശേഷവും ഈ ഭയങ്കരവ്യാധികളെ അമർത്തിവാൻ മനുഷ്യൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കീറിവെക്കുകയും കത്തുകയും ധാരാളം നടപ്പായിട്ടുള്ള ഇക്കാലത്തും ഈവക പകർച്ചരോഗങ്ങൾ പെട്ടെന്നുണ്ടാകുന്നു; അനവധി ജനങ്ങൾ മരിക്കുന്നു. ഇവ പരക്കുന്ന വേഗവും, പിടിപെട്ടാവുന്നതായും അശരണത്വവും മനുഷ്യനെ ഒരു കാലത്തു് അത്യധികം ഭയപ്പെടുത്തിയിരിക്കണം. ദൈവകാര്യങ്ങളെന്നോ ഇതിൽ ശ്രദ്ധമുള്ള എന്ന് അവന്നു വളരെക്കാലത്തെ അനുഭവംകൊണ്ട് ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടിരിക്കണം. അയാളുകാട്ടുന്ന കാര്യം മുതൽക്കു താങ്ങിപ്പോന്ന 'അമ്മ' താമസിയാതെ ഈ പുതിയ രോഗത്തിലും പ്രവേശിച്ച് മനസ്സിനെ സമാധാനിപ്പിച്ചു. പരിഷ്കാരസ്വഭാവം പ്രകാശിക്കാത്ത നാട്ടുപുറങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും വസിക്കുന്ന മറ്റൊരു ബാധിച്ചാൽ വൈദ്യസഹായം അന്വേഷിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി, 'കാവി' വേക്കൊന്നോടി അവിടെ 'അമ്മ'യുടെ മുമ്പാകെ സങ്കടമുന്നർത്തിച്ച് ധാരാളം, പാട്ടോ നേർപാതയെന്ന പതിവു് വിട്ടുകൊണ്ടിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. വിശ്വതികളായ മക്കളോടു് "വിത്തുവിതയ്ക്കുന്നു?" എന്നു വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ ഭീഷണിയും, വസ്ത്രംപിടിച്ചവൻ കിടക്കുന്ന മുറിയിൽ പന്ന് വാളുകത്തി അരിയും പൂവും ഏറിത്തു് "മകൻ നാളെ കളിക്ക" എന്നു അയാളുടെ സമാധാനവചനവും ഇപ്പോഴും ചില രാണകേന്ദ്രാധികൃതരിൽ കേട്ടുവെന്നുവരാവുന്നതാണ്. മത്സരിക്കുന്ന മക്കൾക്കു് ഉള്ളുകേൾവിൽ 'വിത്തു' (വസ്ത്രം) കാണിച്ചുകൊടുത്ത വെളിച്ചപ്പാടന്മാരും ഒരു കാലത്തു ഉണ്ടായിരുന്നുപോൽ. ഈവക വാക്കുകളും കഥകളും ഒരു കാലത്തു് നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ വേരറച്ച വിശ്വാസത്തിന്നു തെളിവുകൾക്കുണ്ടല്ലോ. ഇത്തരത്തിലാണ് നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിലുള്ള സങ്കല്പങ്ങൾ. അവ മിക്കതും സമുദായപരിണാമത്തിൽ അതിനെ വ്യക്തികൾക്കു് അനുഭവപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കിട്ടുണ്ടായിട്ടുള്ളവയാണുതാനും. ഇതിൽ ഒന്നു രണ്ടു സംഗതികൾ നാം ധരിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. 'അമ്മ'യ്ക്കു് രണ്ടു

• കരുവിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ളതുകൊണ്ടായിരിക്കണം ഈ പേരു വന്നതു്.

† രാജകുടുംബങ്ങളു് പോകുന്നതു് ഏതാ വാക്കുമ്മം. വസ്ത്രംകൊണ്ടു് ഇതു് അധാരകലാഭം എന്നു് വേറെ.

വസ്ഥ കാണുന്നുണ്ട്. അതിൽ ഒന്ന് ഭയങ്കരമായിട്ടുള്ളതും മററത് സൗമ്യമായിട്ടുള്ളതും. സന്ദർശിനാനുസരിച്ചാൽ ഭയങ്കരതയും സൗമ്യതയും ആരോപിച്ചുകാണുന്നതും. യേശു, രോഗനിവാരണം എന്നീ സംഗതികളിൽ 'അമ്മ' അവലംബിക്കുന്ന രൂപം ഭയം ജനിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടാണ്. കുട്ടികളുടെമിന്നം, സങ്കടനിവൃത്തി, ഗൃഹസ്ഥിരത എന്നീ അവസ്ഥയിൽ 'അമ്മ'യുടെ രൂപവും പെരുമാറ്റവും മാറ്റുവയ്ക്കുമായിട്ടാണ്. ഇതുപോലെ 'അമ്മ'യെ 'അഴകി'ന് അധിഷ്ഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന മറ്റൊരു സമുല്പന്നം. 'നവ'യാണ് അഴകിന് അടിസ്ഥാനമെന്നു കരുതുമ്പോൾ ഗുണങ്ങളെല്ലാം 'അമ്മ'യിൽ അർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതാണ് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. 'അമ്മ' എപ്പോഴും മക്കളുടെ സുഖസുഖങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളാനൊരുങ്ങിക്കാണുന്നു. സുഖത്തിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ചെയ്യുകൊടുക്കുന്നു. അസുഖങ്ങൾ നീക്കുവാനുള്ള ഉപായങ്ങൾ തേടുന്നു. അവ കണ്ടുകിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ അവയെ ലാഘവീകരിക്കുവാനും ശ്രമിക്കുന്നു. ഇതിൽ സ്വാതന്ദ്രമൊട്ടില്ലതാനും. മക്കളുടെ സുഖംതന്നെയാണ് അമ്മയുടെ സുഖം. അവരുടെടുപ്പം അവരെക്കാളധികം അമ്മയെ അവലുക്തം ചെയ്യുന്നു. അങ്ങിനെ ഉള്ളപ്പോഴാണ് മക്കൾക്കുവേണ്ടി തന്റെ ജീവനെ ഉഴിഞ്ഞുവെച്ചിട്ടുള്ള 'അമ്മ'യെ കാണുന്നതുപോലെ മനസ്സിനെ ആഹ്ലാദിപ്പിക്കുന്ന മറ്റു വല്ലകാഴ്ചയും ലോകത്തിലുണ്ടോ? അഴകിയിൽ വസ്ത്രവിന്റെ ദർശനത്തിലുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദത്തിനേക്കാൾ അല്ലാ അതിന്റെ മാറാത്തയ്യമോയത്തിനും നിദാനം. അങ്ങിനെ ആഹ്ലാദകാരിണിയായ 'അമ്മ' സൗന്ദര്യസമ്പന്നിപ്പം കറകളെത്ത അഴകിനും മാത്രകയായി വെച്ചു. അപ്പോൾ ദിവ്യത്വവും ആമൃത്യ്യം യിലാവിട്ടുവെച്ചു. മുതുകിപ്പറയുന്നതായാൽ ലോകത്തിൽ സുഖസമൃദ്ധി മുതലായ പലതിനും 'അമ്മ' കേന്ദ്രമായി കളിയാടി. 'അമ്മ'യെപ്പറ്റി പല സമുല്പത്തും അവസ്ഥാനുസരണംപോലെയും, മനോധർമ്മപോലെയും, അവതരിക്കുകയുണ്ടായു.

ഇതിൽ പല സമുല്പത്തും ലോകത്തിൽ പൊതുവായി കാണുന്നുണ്ട്. ഒരു ചെറുലോകമെന്നു കണക്കാക്കാവുന്ന ദാരതത്തിലും അതു വെളി പ്രസക്തിയുണ്ടാക്കുന്നു. 'യുദ്ധപരദൈവതാസമുല്പ' പ്രായേണ ദാരതത്തിലുള്ള ഒരു പൊതുസമുല്പമായി കണക്കാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ബങ്കാൾ, മൈസൂർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ 'അമ്മ'യുടെ പ്രാധാന്യം

ഇതിന്നു മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവിടെയെല്ലാം 'അമ്മ'യുടെ മേന്മയെപ്പറ്റിയായിരുന്നു അധികം പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ, കാലക്രമേണമുണ്ടായ 'ലളിതാസമഗ്രം' അവിടെയും കടന്നുകൂട്ടുകയാൽ 'ശിവജി' മുതലായ വിരന്മാരും, 'ശങ്കരാചാര്യർ' മുതലായ വേദാന്തികളും പൂജിച്ചിരുന്ന 'ഭവാനി'യും, * 'ശാരദാബിക'യും † ബഹുജനാരാധനത്തിന് പാത്രീഭവിച്ചു. എന്നാൽ ഉത്തരേന്ത്യയിലെ ഈവക സമഗ്രങ്ങൾ ആയുസമാഗമത്തിനാശേഷമുണ്ടായതോ അതോ അതിന്നു മുമ്പുതന്നെ നിലവിലിരുന്നതോ എന്ന കാര്യം തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ വിഷമമുണ്ട്. അത്രത്തോളം അവിടെ ആയുസമഗ്രവും അനായുസമഗ്രവും കൂടി കലന്നിട്ടാണ് കാണുന്നത്. ഈ കലപ്പിൽനിന്ന് ആയുവും അനായുവുമായിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ വേർതിരിച്ചെന്നത് ഇല്ലാത്തവിധം എളുപ്പമല്ല. എങ്കിലും ചില സാഗതികൾ സ്പഷ്ടമായിട്ട് നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ സവിശേഷം അർഹിക്കുന്നവയായിട്ടുണ്ട്.

ഭക്തിഭണന്തായിലെ—അതന്ദ്രസരിച്ചു കേൾക്കുന്നവരും സമഗ്രത്തിൽ 'അമ്മ'ക്ക് ഒരു സ്വതന്ത്രനിലയുണ്ട്. പുരുഷഭവങ്ങളും സ്ത്രീഭവങ്ങളും എന്ന് ഭവസമൂഹത്തെ രണ്ടായി പിരിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ആയുപരാണേതിനാസങ്ങളിലും ആചാരങ്ങളിലും സ്ത്രീഭവങ്ങൾ പ്രായേണ പുരുഷഭവങ്ങളുടെ രാജ്യമായിട്ടോ അല്ലെങ്കിൽ അവർക്കധീനമായിട്ടോ ആണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ഭക്തിഭണന്തായിലെ—ദ്രാവിഡരാജ്യങ്ങളിലെ—സമഗ്രത്തിൽ അങ്ങിനെയല്ല 'അമ്മ'യുടെ സ്ഥിതിയെന്ന് 'അമ്മ'യെന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥവിവരണത്തിൽനിന്നു മൗഹിക്കാമെന്ന് ഇതിന്നുമുമ്പുതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസത്തിൽനിന്ന് ഈസംഗതിവെളിവാകുന്നുണ്ട്. 'തിരുമാന്ധാകുന്നിലമ്മ', 'കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മ' മുതലായ 'അമ്മ'മാരുടെ ഭക്താഭിമാനമായി മറ്റു പുരുഷഭവങ്ങളെ എവിടെയും കാണുന്നില്ല. ശിവക്ഷേത്രങ്ങളും ഭഗവതീക്ഷേത്രങ്ങളും ചിലപ്പോൾ അടുത്തടുത്ത് കാണുന്നതെങ്കിലും അവ ബന്ധപ്പെട്ടതിലായില്ല സമഗ്രിക്കുന്നതും ആരായിരുന്നതും. അതുപോലെത്തന്നെ ചില വിഷ്ണുക്ഷേത്രങ്ങളുടെ സമീപത്തായി ഭഗവതീക്ഷേത്രങ്ങളും കണ്ടാക്കാം. അവർക്കും പരസ്പരബന്ധം

* ഈ പദവേരായ ശിവജി ആരായിച്ചിരുന്നതു് മറ്റു ഭക്തരിലായിരുന്നു.

† ഇദ്ദേഹിയാണ് മമ്മസ്വരിൽ കുടികൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്.

മില്ല. എന്നതന്നെയല്ല, മുൻപറഞ്ഞ പ്രധാനക്ഷേത്രങ്ങളുടെ അടുത്ത് ശിവക്ഷേത്രം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതുമില്ല. തൃശ്ശിവപേരൂർ 'വടക്കുന്നാഥ'നും, 'എറാമുമാനുരപ്പു'നും ഭഗവതിസാന്നിദ്ധ്യത്തോടുകൂടിയവരാണ്. പക്ഷേ, ആവക ക്ഷേത്രങ്ങൾ വിഗ്രഹരൂപത്തിൽ ശേഷമുണ്ടായവയായതിനാൽ 'തിരുമാന്ധാക്ഷൻ', 'കൊടുങ്ങല്ലൂർ' എന്നീ കാവുകളെ അപേക്ഷിച്ച് അല്പാധീനമാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയവുമില്ല. കാവുകൾ എന്ന സമുത്തരം അവയോടു ചേർപ്പിക്കാറില്ല. 'അമ്മ'യെ ആദ്യം ആരാധിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയത് ദ്രാവിഡർ അല്ലെങ്കിൽ മേനീണന്മാരിലുള്ളവരാണെന്ന് മോഹൻജൊ ദാറോ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ നടത്തിയ ഖനനങ്ങൾകൊണ്ട് വെളിപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വളരെ പുരാതനമായ ഈ ആരാധന പിന്നീടുണ്ടായ രാഷ്ട്രീയപരിവർത്തനങ്ങളിൽ പല രൂപഭേദങ്ങളും വന്ന് ഭാരതത്തിലെല്ലാം വ്യാപിച്ചതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ പരിവർത്തനങ്ങളിൽ പ്രധാനമായതാണ് ആര്യന്മാരുടെ ആഗമനവും അവരുടെ സംസ്കാരവുമായുള്ള സാമ്യതയും. അവതമായുള്ള വേഴ്സിൽ 'അമ്മ'ക്ക് രൂപഭേദവും, പ്രകൃതിഭേദവും വന്നുവെന്നുമാത്രമല്ല സ്വാതന്ത്ര്യം പോകുകയൊക്കെയു.

ആര്യന്മാരുടെ ദൈവങ്ങളിൽ വൈദികകാലം മുതൽക്കുതന്നെ ശിവനെ കാണുന്നുണ്ട്. വിഷ്ണുവിന്റെ രംഗപ്രവേശം അതിനുശേഷമെന്നാണല്ലോ ചരിത്രകാരന്മാരുടെ മതം 'അമ്മ'യുടെ ആദ്യത്തെ 'വേഴ്സ്' ശിവനായിട്ടുതന്നെയാണു് കാണുന്നതും. 'ശിവന്റെ' ശക്തിയായിട്ടാണ് ഇപ്പോൾ ഉത്തരേന്ത്യയിലെല്ലാം 'അമ്മ' പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്. കേരളത്തിൽ ഈ പരിവർത്തനത്തിന്റെ ഫലമായി 'അമ്മ' ശിവന്റെ മകളാവുകയാണുണ്ടായത്. മകൾക്ക് അമ്മയേക്കാൾ സ്വാതന്ത്ര്യം കൂടുമെന്ന് സമ്മതിക്കാവുന്നതുമാണ്. കേരളത്തിൽ സ്രീകൾക്ക് പുരുഷന്മാർക്കൊപ്പം—ചിലപ്പോൾ കൂടുതലായും—കാണുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യനിലയായിരിക്കണം 'അമ്മ'യെ തീരെ ശിവന്നധീനമാക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ പ്രതിബന്ധമായി നിന്നത്. അടിമത്തവും, സ്വാത

* അവിടുത്തെ അവശിഷ്ടങ്ങളിൽനിന്ന് അക്കാലത്തെ മനസ്സാൽ 'അമ്മ'യെയും, ശിവനെയും ആരാധിച്ചിരുന്നതിന്നു രാത്രിയെ ചർച്ചയ്ക്കുവാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളു. ഈ 'അമ്മ'യ്ക്കും നമ്മുടെ കർമ്മത്തിൽ വരുന്ന അമ്മയ്ക്കും വളരെ സാമ്യമുണ്ട്.

Sir John Marshall, Introduction to Mohenjo—Daro or Indus Civilisation, p. vii.

ത്രയും തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടം ഒരു മദ്ധ്യസ്ഥിതിയിൽ പര്യാവസാനിച്ചു. തമിഴരുടെ 'കൊററൈവ'യും ഇങ്ങിനെയാണു അവസ്ഥാന്തരം വന്നു ചേർന്നു. അതിൽ പാണ്ഡവപതിയായ പാണ്ഡവിയായിട്ടാണ് അവരുടെ പര്യാവസാനം.

തെലുക്കരുടെ 'പെസ്സമ്മ'യും (വലിയ അമ്മ) കണ്ണടകക്കാരുടെ 'ഉതാമ്മ'യും പരിവർത്തനങ്ങളിലൊന്നും പെടാതെ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന കഴിച്ചുകൂട്ടുകയാണ് ഇപ്പോഴും ചെയ്യുന്നത്. അറബ് ഇപ്പോഴും വന്ധ്യരി മുതലായ രോഗങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുവാനുള്ള ത്രാണിമാത്രമേ പ്രയോജനപ്പെടുന്നുള്ളൂ. * സാമൂഹികപരിവർത്തനങ്ങളുടേയും, രാഷ്ട്രീയസ്ഥാനങ്ങളുടേയും, സമൂഹനാശമായിട്ടായിരിക്കണം അവരുടെ വളർച്ചയ്ക്കുണ്ടാവേണ്ടത്. തമിഴർക്ക് 'കൊററൈവ' പുറമെ ഒരു 'മാരിയമ്മ'യുമുണ്ട്. 'മാരിയമ്മ' വന്ധ്യരി മുതലായ വ്യാധികൾക്കുള്ള പാദവേദനയാണ്. 'മാരി'ക്കുരുപ്പ് എന്നൊരുതരം വന്ധ്യരികളാണു പേരുള്ളത്. അവരുടെ ഉൽപ്പത്തിയെപ്പറ്റിയുള്ള കഥകളും പലതരത്തിലാണ്.† ഇതിൽ 'തിരുവള്ളവ'രൊഴിച്ചുള്ള കഥയിലെല്ലാം 'മാരിയമ്മ'ക്കു പുരാണബന്ധം കല്പിക്കുവാനുള്ള വാസനയാണ് കാണുന്നത്. അതുകൊണ്ട് അത്രത്തോളം അവയ്ക്കു പഴക്കവും കുറയ്ക്കുന്നതായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതേതുവിധമായാലും ദ്രാവിഡരുടെ സങ്കല്പത്തിൽ അമ്മയ്ക്ക് 'പരായിന'മില്ലെന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, 'അമ്മയ്ക്ക്' കന്യാത്വവും ആ സങ്കല്പത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കാണുന്നുണ്ട്. കൊററൈവയ്ക്കു 'മുതകൻ' എന്നൊരു മകനെ കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും തമിഴരുടെ 'മററമ്മ'മാക്കൊന്നും‡ ഭർത്താക്കന്മാരുള്ളതായി അറിയില്ല. കൊടുങ്ങല്ലൂർ, ചേങ്ങല്ല എന്നീ കാവുകളിൽ കടികൊണ്ടിട്ടുള്ള 'അമ്മ'മാരുടെ 'കന്യാത്വം' സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.

* Whitehead, Village Gods of S. India, p. 48, 54, 71, 74

† നെ 'ചിടക്' എന്ന ഭേദത്തിലൂടെ ഭക്തയായ നാഗവലി എന്നവരുടെ മനോഹരമായിട്ടാണ് കരുതുന്നത്. മറ്റൊരു കഥയിൽ അവർ തമിഴുകരിയായ 'തിരുവള്ളവ'രുടെ ഭക്തയായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. ഭൂതാരോഹിത പാശ്ചാത്യർക്കു അജ്ഞമായിട്ടു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. Whitehead, Village Gods of S. India, p. 115, 117. ഒരു തമിഴുപണ്ഡിതന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഈ വക കഥകൾക്ക് തമിഴുഭാഷയിൽ പ്രചാരമില്ലാതെ!!

‡ മാരിയമ്മയും, അങ്കുരയമ്മയും.

അവരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് അതൊരു നിരാനുമായിട്ടും കല്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വിവാഹാത്താളി സ്രീപുഷ്പനാർ അവരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം അന്യോന്യം വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതായിട്ടാണല്ലോ കാണുന്നതും. അതുകൊണ്ട്, 'അമ്മ'യുടെ "തനിക്കാപോത്തത്താ" നിലനിൽത്താൻ ശ്രമിച്ചവരിൽ കേളിയിൽ ഒരു പ്രധാനപങ്കുണ്ടെന്ന് അഭിമാനപരസ്യരം പ്രസ്താവിക്കുന്നതാണ്.

ആത്മസങ്കല്പങ്ങൾ.

ഇനി ആത്മസങ്കല്പങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഒരു പരാമർശിച്ചുനോക്കാം. നാടോടിവശ്വാസങ്ങളിൽനിന്ന് 'ആത്മസങ്കല്പങ്ങൾ' വേർതിരിക്കുന്നത് എളുപ്പമല്ലെന്നു ഇതിന്നു മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഒന്നാമത് ആത്മസങ്കല്പത്തെ ആഗമം ഒരു കാവതും ഒരു ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയല്ല ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ഈ പരാമർശം ഇന്ത്യയിലെ ഇതരദേശങ്ങളോടും ബാധകമാണ്. അവരുടെ പ്രതിനിധികളായി ഇന്നു നാം സങ്കല്പിക്കുന്നവരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ സ്വഭാവത്തിലും ആചാരത്തിലും കാണുന്ന വ്യത്യാസം ഇതിലേക്കു മാർഗ്ഗരേഖകളായി വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്. നന്ദുതിരിമാരാണ് ഇതിൽ അതിപ്രാചീനനവരായി കരുതേണ്ടവർ. അവർ കേരളത്തിൽ സ്ഥിരവാസമാക്കി. അവർ മനുബ്രാഹ്മണരിൽ നിന്നു വ്യത്യസ്തപ്പെട്ടുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നതും. കായ്യിൽ നന്ദുതിരിയെ പ്പോലിരിക്കുന്ന 'മോഴിയ'നാണ് പിന്നീടവനവരിൽ മുഖമെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇയാൾ ആകൃതിയിലേക്കിലും മലയാളിയായിരിക്കുന്നു. മുൻകൂട്ടെ ഇപ്പോഴും അയാൾ പരിവർത്തിതപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. തുളവെമ്പ്രാനാ, അഥവാ പോറിയും, കാഴ്ചക്കൊണ്ട് അയാളെപ്പോലെയാണ്. പിൻകൂട്ടെക്കാരായ മനു ബ്രാഹ്മണരാകട്ടെ ഇപ്പോഴും അവരുടെ പരദേശത്വം വിടാതെയാണിരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് കേരളസംസ്കാരവിഷയമായി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ നന്ദുതിരിയൊഴിച്ചുള്ളവർ ഗണനീയന്മാരല്ല. നന്ദുതിരിമാരിലും അനാഥരവിഭാഗങ്ങളുണ്ട്. അബ്രാഹ്മണദൈവങ്ങളെ പരദൈവങ്ങളാക്കി സ്വീകരിച്ചവരുടെകഥ ഇതിന്നുമുന്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവർക്ക് കേവലം വൈദികവൃത്തിയിലിരിക്കുന്നവരിൽനിന്ന് ആഭിജാത്യത്തിലോ പ്രാമാണികത്വത്തിലോ അപകണ്ഠമുള്ളതായിട്ടും അറിയുന്നില്ല. ഇവരായിരിക്കണം 'അമ്മ'യുടെ ആരാധനാക്രമത്തിൽ ആത്മസങ്കല്പങ്ങൾ ക്രമേണ കലർത്തിക്കൊണ്ടുവരുന്നത്. ഇതിൽ മദ്യമാംസങ്ങളോടുകൂടിയ 'ദേവീപൂജ' കല്പം നന്ദുതിരിപ്പാട് നടത്തിയിരുന്നതായും, ഇന്നും നടത്തിവരുന്നതായും അറിയുന്നുണ്ട്. ദേവതാപദ്രവനിവാരണം, വശ്യം, ഉന്മാദചികിത്സ എന്നീപ്രയോഗങ്ങളിൽ ഇന്നും അഗ്രഗണ്യത്വം അവർക്കു തന്നെയാണുതാനും.

ആരാധനാർത്ഥികളുടെ വിവരണത്തിൽനിന്ന് കളമഴുത്തൊഴികെയുള്ള നന്നിപ്പം ബ്രാഹ്മണസമ്പന്നം ഉള്ളതായി നാം കാണുകയുണ്ടായില്ല. കളമഴുത്തിൽത്തന്നെ ബ്രാഹ്മണപ്രഭവരം പ്രധമായിട്ടാണുതാനും. അതായിരിക്കണം ഗണപതിക്കു. 'കാവ്യ'കളുടെ പ്രാചീനമരയിൽനിന്നും വിഗ്രഹങ്ങളുടെ ആവിർഭാവത്തോടു കൂടി സമുല്പത്തിനും പ്രതിഷ്ഠയും വ്യത്യാസം വന്നതും നമുക്കു വ്യക്തമാകുന്നു. 'അമ്മ'യുടെ കൈകാഴ്ചയും നാട്ടുകാരിൽനിന്ന് ബ്രാഹ്മണരിലേക്കു പകർന്നുപോയതായ ആദ്യത്തെ മാറ്റം 'അമ്മ'യ്ക്ക് രൂപമുണ്ടായതായിരിക്കണം. അതുവരെ 'അമ്മ' നാട്ടുകാരുടെ മനസ്സിൽ മാത്രമായിരുന്ന കടികൊണ്ടിരുന്നതു്. സ്വരൂപമുണ്ടായപ്പോൾ അതാസരിച്ച പ്രകാരമേ അമ്മ 'അമ്മ'യുടെ ഇരിപ്പിടത്തിനും വന്നുചേർന്നു. എന്നാലും പഴയനടവടികൾക്കു, ആലാരങ്ങൾക്കു, മേലോന്നും സംഭവിച്ചതുമില്ല. പക്ഷെ ഉള്ളിലെക്കൂടും ബ്രാഹ്മണൻ കയ്യുദ്ധിക്കി. നാട്ടുകാർ 'പുറംപോക്ക'യും അവശ്യമായി. പുറം മുതലായ ആവശ്യങ്ങളിലും, ആലാരങ്ങളിലും ആദ്യവസാനം അവർക്കുതന്നെയായിരുന്നു. നിത്യശാന്തി ബ്രാഹ്മണനായി.

'അമ്മ'യുടെ കൈകൾക്കു വന്നുചേർന്ന ഈ വ്യത്യാസം പിന്നീട് പല പരിണാമങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തു. 'അമ്മ'യെ സംബന്ധിച്ച 'കഥ' എത്രകാലത്താണ് ഉണ്ടായതെന്നു തീർപ്പാക്കുവാൻ പ്രയാസമാണ്. ഭാഷകൻ എവിടെനിന്നു വന്നുവെന്ന് നിർണ്ണയിക്കുന്നതും എളുപ്പമല്ല. 'പാണത്തോറൻ'ത്തിലും ഭാഷകനെ കാണുന്നതുകൊണ്ട് ആ വിവരം കറേ പഴക്കമുണ്ട്. പക്ഷെ ഇന്ത്യയിൽ മനോഹരമായ അയാളെ കാണാനാവില്ല. ഈ കഥയും അതുസംബന്ധമായ ആരാധനകളും ആയുർബ്രാഹ്മണർക്കുവേണ്ടുന്ന കേരളത്തിൽ നടപ്പായിരിക്കണം. കളത്തിലും അവർക്കു കർമ്മമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 'തോറൻപാട്ട്' 'കളംപാട്ടായി' പകർന്നപ്പോൾ അതിന്റെ രൂപത്തിനു കാണുന്ന വ്യത്യാസം കേരളബ്രാഹ്മണർ നിമിത്തമായിരിക്കുമോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പുരാണപാരമ്പര്യം ചിലരെല്ലാം പുതുതായി അതിൽ സ്ഥലം പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിവരണങ്ങൾക്ക് വിശ്വാസം കൂടി. ദേവാസുരയുദ്ധത്തിന്റെ പ്രസ്താവമുണ്ട്. പക്ഷെ കഥാഗതിക്ക് വലിയ മാറ്റങ്ങളൊന്നും വരുത്തിയിട്ടില്ല. ബഹുജനങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിൽ പതിഞ്ഞി

ട്ടുള്ള ചിത്രത്തിന്നോ, പ്രധാനാശയങ്ങൾക്കോ, ഫാനിതട്ടാത്ത വിധത്തിലാണു് അതിൽ കൈകടത്തിയിരിക്കുന്നതു്. അതും വളരെ സൂക്ഷിച്ചിട്ടാണു് ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. 'കളംപാട്ടി'ലെ പുജയുടെകാഴ്ച ഇതിന്നു മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ ഈ വക കൂടാതെ അതായതു് പരസ്യമായിട്ടല്ലാതെ, വേറെചില അടിയന്തിരങ്ങൾ 'അമ്മ'ക്കുവേണ്ടി ബ്രാഹ്മണർ ചെയ്യുവരുന്നുണ്ടു്. അവയെല്ലാം രഹസ്യമായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. കല്ലർ നമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാരുടെ "ഭഗവതീസേവ" * യും മറ്റും പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ഇതു് താനുനികമായ ഒരു ചടങ്ങായിട്ടാണു് ഇപ്പോഴും ഇരിക്കുന്നതു്. ഇതിനെ ഉത്തമമെന്നും വ്യവഹരിക്കാറുണ്ടു്. ഇങ്ങിനെ ചില ഗ്രന്ഥസേവകൾ രാജാക്കന്മാരും കേരളത്തിൽ മുമ്പുചെയ്തിരുന്നതായിട്ടാണുറിയുന്നതു്. കോട്ടയത്തുരാജാവിന്റെ 'ശ്രീപോർക്കുവീശ്വരീസേവ' പ്രസിദ്ധമാണു്. അതുപോലെ സാമൂതിരി ഗ്രന്ഥമായി 'വയറട്ടം'† എന്നൊരു കമ്മം നടത്തിവരുന്നുണ്ടു്. അതും ഭഗവതീപ്രീതിക്കാണെന്നാണു് സങ്കല്പം. അതിന്നു കമ്മികളായി 'വയറപ്പണിക്ക'ന്മാരെക്കൊണ്ടു കൂട്ടരും ഉണ്ടു്. അവർ നായന്മാരാകയാൽ അവരുടെ കമ്മപാരമ്പര്യം ബ്രാഹ്മണരിൽനിന്നു് വരിച്ചതല്ലെന്നും സിദ്ധമാകുന്നുണ്ടു്. ഇതിന്നെല്ലാറ്റിന്നും പുറമെയാണു് നായന്മാരുടെയിടയിലുള്ള "ശാക്കതയം." ഇതു് ശക്തിയെ സേവിക്കുന്ന ചടങ്ങാണെന്നാണു് വിശ്വസിച്ചുവരുന്നതു്. ഇതിൽ നമ്പൂതിരിക്കും നായർക്കും തുല്യാവകാശമുള്ളതായിട്ടാണു് ഇപ്പോൾ കാണുന്നതു്. നായന്മാരുടെ രീതി 'മധ്യമ'മായിട്ടാണു് കരുതിവരുന്നതു്. നമ്പൂതിരിയുടേതു് 'ഉത്തമ'വുമാണു്. ഉദ്ദേശവും പ്രയോജനവും രണ്ടിന്നും ഒന്നതെന്നാണു്. 'ശക്തി'യെന്നാണു് ഇതുകൂട്ടരും ആരാധിക്കുന്നതു്. ഈ കമ്മങ്ങൾ മിക്കതും ദേശരൂപങ്ങളിൽവെച്ചല്ല നടക്കുന്നതു്; വീടുകളിൽത്തന്നെയാണു്. ഇല്ലങ്ങളിൽവെച്ചും ചെയ്യാറുണ്ടു്. ആയുർദ്രാവിധിസങ്കരം ഈ കാര്യത്തിലുറച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ വേറെ വല്ലതിലുമുണ്ടോ എന്നും സംശയമാണു്. ഈ 'ശക്തിസേവ' അല്ലെങ്കിൽ 'ശാക്കതയ'ത്തിന്റെ ഉത്ഭവം

* ഈ ഭഗവതീസേവയെക്കുറിച്ചു് പല ദർശനവികാശ മഴിപ്പിക്കുകയും, ഭേദക്കുകയും ചെയ്തതായ കഥകൾ കല്ലർ നമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാരെപ്പറ്റി പറഞ്ഞുകിട്ടിട്ടുണ്ടു്.

(വേദാന്തപ്രഭാ, ഭാഗം 8, പാഠം 34, 45, 51.)

† ഇതിൽ 'വയറ'വുമായി ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടു്. ഈ കമ്മത്തിന്നായി 'വയറ'ങ്ങളും ഉണ്ടെന്നു സാധാരണയായിരിക്കുമെന്നു് ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടുണ്ടു്.

വായു, ചരിത്രവും, സ്വഭാവവും, ഒരു പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇത് കേരളത്തിൽ മാത്രമല്ല തെക്കന്താലൂക്കിലും ഭാരതവണ്ഡം മുഴുവനും വ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. താമരയിലാണ് ഇതിനെ പാശ്ചാത്യ സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നാണ് പരക്കെമുള്ള വിശ്വാസം. സന്ധ്യതരത്തിൽ ഇതുസംബന്ധമായുണ്ടായിട്ടുള്ള സാഹിത്യം അതിവിപുലമായിട്ടുണ്ടായിരിക്കുന്നത്. ഇതിലും അപരിപൂർണ്ണമായ ചുരുട്ടുവെച്ച ആചാരങ്ങൾ തുടങ്ങി 'യോഗ'ത്തിന്റെ പരമകാവ്യമായ 'കണ്ഡലിനിതന്ത്രം' * വരെയുള്ള പ്രയോഗങ്ങളെല്ലാം ഉൾപ്പെടുന്നുണ്ട്. കേരളാജാതശാക്തകളിലും കാണുന്നതുപോലെ ഇതിലും രണ്ടുവശമുണ്ട്. ഒന്ന് പാശ്ചാത്യരായ ആകർഷണതയാണ്. മറേറത് സമുദയങ്ങളുടേതെന്നാത്താകൂടി തന്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിച്ചിട്ടുള്ള പണ്ഡിതരേതെന്ന് അനുഭവിക്കുന്നതാണ്. താമരയിൽ നടപ്പുള്ള 'ഓർട്ടോഡോക്സി'യും, 'ശാക്തീക'യും ഈ രണ്ടു വശങ്ങളുടേയും മാത്ര കകളായി കരുതാവുന്നതാണ്. അവയുടെ ഒരു സാമാന്യവിവരണത്തിൽനിന്ന് 'താമര'യെപ്പറ്റി ഉത്തരവെഴുത്തിൽ കലനംകൂടിയിട്ടുള്ള സമർപ്പങ്ങളുടെ ശൈലിമേൽക്കുന്നതാണുണ്ടാവുന്നതാണ്.

“ഓർട്ടോഡോക്സി”

‘ഓർട്ടോഡോക്സി’ ആവരിച്ചുവരുന്നത് സാധാരണക്കാരാണെന്നിലും അത് പുരാണകഥയെ അവലംബിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതിനുശേഷമുള്ള ചിത്രമേ നമുക്കു കിട്ടുന്നുള്ളൂ. അത് സാമുദായികാചാരങ്ങളോടും സങ്കല്പങ്ങളോടും മറ്റു പലവിധിലും കാണുന്നതുപോലെ കൂട്ടിച്ചിണക്കിക്കൊണ്ടാണിരിക്കുന്നതു.† ‘ഓർട്ടോഡോക്സി’ ഹിന്ദുവാന്റെ പുത്രിയായ ഗൗരീശിവനെ കല്യാണം കഴിച്ചതിനുശേഷം മാതാപിതാക്കളാൽ കാണാൻവരുന്നതിനെ ആസ്പദമാക്കിയിട്ടുള്ള രാജാധാരാണെന്നാണ് ഇപ്പോൾ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസം. എന്നാൽ ഇതിൽ പുരാണകഥയിലുൾപ്പെടാത്ത ഭാഗങ്ങളാണ് അധികം. ഈ ആരാധാര പത്തു ദിവസം നിലനില്ക്കുന്നതും, ‘ആയുധപൂജ’യോടുകൂടി അവസാനിക്കുന്നതുമാകയാൽ ആകുപ്പാടെ സമുദായത്തിലെല്ലാം സന്തോഷം നല്കുന്ന ഒരു

* സുസുന്ദനാധിയിലുള്ള ശാക്തീയ സാധിനമാക്കുന്ന വിദ്യയ്ക്കാണ് ഇത് പേര്.

† നമ്മുടെ ഭരണം, വിധി, തിരുവാതിരയെപ്പറ്റിയും ഇത്തരത്തിലുള്ള കഥകളുണ്ടാവാം.

സരമാണ്. * കടുംബങ്ങൾവിട്ടു താമസിക്കുന്നവർ കൈവൃത്തിലൊരി
 കൽ സ്വന്തം ഗ്രാമത്തിലേക്ക് വന്നുവരുന്നതും ആ വെട്ടത്തിലാണ്.
 ആകപ്പാടെ അത് ആഗ്നാത്തിനായി വൃത്യേകം ഏറ്റുവാങ്ങപ്പെട്ടിട്ടുള്ള
 നമ്മുടെ ഓണം മുതലായവയെപ്പോലെ ഓരോവായംതന്നെയാണ്.
 ദുഃഖത്തിനോ, നിരസത്തിനോ, അതിൽ സ്ഥാനമില്ല. പരേത
 കഥ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അങ്ങനെയല്ല. സർവ്വസംഗമപരിത്യാഗിയായ
 ശിവനെ കല്യാണംകഴിക്കുന്നിടത്തു മകൾക്ക് യാതൊരുസുഖവും ഉണ്ടാ
 വാനിടയില്ലാല്ലോ എന്നുള്ള കണ്ഠിതം മാതാപിതാക്കൾക്കുണ്ടാകയാൽ
 മകളെ ഇച്ഛാമരഗത്തോടും അനുകമ്പയോടുംകൂടി ഭേദമക സ്വീകരിക്കുന്ന
 തായിട്ടാണ് സമാധാനം. † എന്നാൽ അതരത്തിലുള്ള ഒരു സമുദായസം
 ദവത്തോടുകൂടി പുരാണകഥ വെളിപ്പെടുത്താത്തതാണ് ഇതിൽനിന്നുഹി
 ക്കേണ്ടത്. ഭക്തഗ്രാമത്തിൽ സുഖമില്ലാതെ തിരിച്ചെ വരുന്ന വധു
 വിന് മക്കത്തായികളുടെ ഇടയിൽ നല്ലിവരുന്ന സ്വീകാരം സന്തോഷം
 കലനതാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. വിവാഹത്തോടുകൂടി പിതൃഗ്രാമം
 വിടുന്നതാണ് അവരുടെ സമ്പ്രദായം. അതരരുടെ അവകാശങ്ങളും
 അതാടുകൂടി അവസാനിച്ചതായി കരുതുകയാണ് പതിവ്. സരോ
 ഭരണാർ വിവാഹംചെയ്തു കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള സ്ത്രീകൾക്കായിരിക്കും പി
 ന്ന അവിടെ പ്രാധാന്യം. അവരുടെ ഇടയിൽ തിരിച്ചെവരുന്ന ഭക്ത
 സഹോദരിയുടെനില, മരുമക്കത്തായത്തിലെ 'അമ്മായി'യുടേതുപോലെ
 അജ്ഞം ഇജ്ഞം ഇല്ലെന്നുള്ളതാണ്. അച്ഛനമ്മമാർ ജീവിച്ചിരിക്ക
 ന്നോൾ അവർക്ക് തെവിധം കഴിച്ചുകൂട്ടാനെന്നല്ലാതെ അവരുടെ കാലം
 കഴിഞ്ഞാൽപിന്നെ നരകതുറപ്പാണ് ഭക്തഗ്രാമത്തിലെ ജീവിതം.
 സമുദായത്തിൽ സ്ഥായിയായിത്തുടർന്ന ഈ വിഷയഗതിയിൽ വല്ല മാന്യ
 വനിതയും ആത്മാർപ്പണംചെയ്തതിന്റെ സ്മാരകമായി ഈ ആദേവാഷ
 തിന് ഇജ്ഞനെയോരന്തരിക്ഷം ബലാളത്തിലുണ്ടായതായിരിക്കണം.
 'ആഗമം', 'വിജയം' എന്നീ രണ്ടുവസ്ഥകൾ ഈ ആദേവാഷത്തിൽ
 നിഴലിച്ചുകാണുന്നു. ആഗമം ഉദയുടെ വരവിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്ക
 ന്നത്. ഇതിനെപ്പറ്റി പല കവികളും ഗാനങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.
 അവയാണ് "ആഗമനീഗാനങ്ങൾ" എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നത്.

* നമ്മുടെ "നവരാത്രിയും" ഇക്കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ് തുടരുകയിരുന്നത്.

† E. A. Payne, *Sāktis*, p. 13-15.

ഇവക്കു വിഷയം നവവധുവിന് മെത്രാന്മാരിൽ അനുഭവപ്പെടുന്ന സങ്കടങ്ങളാണ്. ആ സങ്കടങ്ങളെല്ലാം ബാധാഭിസമുദായത്തിന്റെ പ്രതിബിംബങ്ങളുമാണ്. * ഇക്കിനെയായാണ് പുരാണകഥ സമുദായ ക്ഷേത്രത്തിൽ നട്ടുപിടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

മുതലിയെ പോക്കുന്നതിനെ ആസ്പദമാക്കി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള പാട്ടുകൾക്ക് “വിജയഗാനങ്ങൾ” എന്നാണ് പേർ പറയുന്നത്. ഇവ എണ്ണത്തിൽ ‘ആഗാമിഗാനങ്ങൾ’യെപ്പോലായിട്ട് കുറച്ചുവെള്ള. †

ഗ്രീക്കുകാരെ ഇടയിലും ഇക്കിനെയായാരായോടുകൂടി. അത് Presephone എന്ന ദേവിയുടെ തിരിച്ചുവരവിനെ ആസ്പദമാക്കിയിരിക്കാം. മകൾ താമസം കാണാൻ തന്നെയാണ് വരുന്നത്. അവരും സമുദായം സ്ഥിരമാക്കുകയാണ് തന്റെ മാതാവിനെ (Demets) വിട്ടും അന്വേഷിച്ചുവരുന്നത്. ‡

ഏകദേശം ഇതിനോടു സാമ്യംവരിക്കുന്നതാണ് ഉത്തരകേരളത്തിലുള്ള ‘മാക്കുതിര’ ജ്യേഷ്ഠത്തിമാരുടെ കവ്യകൃതികൾ നിമിത്തം ആ തത്വമെഴുതുന്നതല്ലോ മാക്കുതിരയ്ക്ക്. § മതമക്കത്തായത്തിൽ വേരുന്നിനില്ക്കുന്ന ഒരു വിഷയകൃതികളുടെ ഫലമാണ് ഈ ഭാഗണ സമുദായം. ‘മാക്കു’ ഇപ്പോൾ ഒരു ഭഗവതിയായി. ഒരു ‘തിര’യും അവരുടെ പ്രീതിയ്ക്കായി കഴിക്കുന്നുണ്ട്. ‘തിര’യ്ക്കു ചൊല്ലാനായി ‘മാക്കു തോറം’ എന്നൊരു പാട്ടുണ്ട്. നാട്ടിൽ പൊതുവെ അമ്മമാർ സാക്ഷാൽ ‘അമ്മ’യായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്നതിന്നു നല്ലൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണിത്. ചിലപ്പതികാരകഥയും, മധുരമിനാക്ഷി ടി യുടെ കഥയും ഇതേതത്വത്തെ വിശദമാക്കുന്നുണ്ട്.

* Introduction to Bengali Religious Lyrics, Sāktā, p. 26-27.

† Ibid p. 28, 29.

‡ Gilbert Murray, Four Stages of Greek Religion, p. 96.

§ ഇരു കഥ ഭൂവൽ അറിഞ്ഞെന്നുള്ളവർ ‘മക്കുതിര’ എന്ന കിളി പാട്ടും, മക്കുതിരയിൽ കേൾക്കിയുടെ മേൽക്കൂലിയായോ (5-ാം പാട്ട്, പേജ് 164-180) വരെയുള്ള.

§ മക്കുതിരയുടെ ഭാര്യയായിരുന്ന ‘മന്നകി’യെന്ന പേരുള്ള ഒരു മക്കുതിരയെക്കുറിച്ച് പതിച്ചിട്ടുള്ളത്. അദ്ദേഹന്റെ കൈകളാണ് മക്കുതിരയെ തീർക്കുക. Dr. L. D. Barnett ന്റെ ‘Hindu Gods and Heroes’ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇതേതത്വം വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“ശക്തിപൂജ.”

ശക്തിപൂജയെപ്പറ്റി ഈ ഉപന്യാസത്തിൽ പല സന്ദർഭം ഉണ്ടായി പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് അവിദികമാണെന്നും, അഥവാ വേദബാഹ്യമാണെന്നും, ആർത്ഥതാനന്ധാധിപതം ആശ്വേദിതമാണു്. അതിന്റെ സാരം ആത്മവേദങ്ങളുടെ ആവിർഭാവത്തിന്നു ചുവ്വതന്നെ ‘അമ്മ’യുടെ അനന്തമാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ബോധവും അതന്നു സിദ്ധിച്ച ആരാധനകളും ഭാരതഭൂമിയിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്നവെന്നാണല്ലോ. മറ്റു പലവിധങ്ങളിലും ചെയ്തിട്ടുള്ളതുപോലെ ‘അമ്മ’യുടെ കാര്യത്തിലും ‘കണ്ടതിനെപിടിച്ചു കയറുകയാണു്’ അവർ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. ‘സംഹാരശക്തിയാടുകൂടിയ അമ്മ’ കേരളീയരുടെ ഇടയിലും, തമിഴരുടെ ഇടയിലും ഉണ്ടായിരുന്നതായി ഇതിന്നു ചുവ്വ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. സമരവും വിജയവുമാണു് ആ സമപ്തങ്ങൾക്കടിസ്ഥാനമായ തത്വങ്ങൾ. അതായതു് നമ്മെ ആപത്തിൽനിന്നു് രക്ഷിക്കുവാനും നമുക്കു് സഹായശക്തിയുണ്ടാക്കിക്കരുവാനും ശക്തിയുള്ള ‘അമ്മ’ നമുക്കു് അനാദികാലം ചുവ്വതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നതെന്നു സാധ്യവും. ആ അമ്മയുടെ പരിപൂരിച്ച സ്വത്വമാണു് ‘ശാക്തീ’വാദരുടെ ‘ചക്ര’ത്തിൽ * സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ‘ത്രിഗുണാത്മിക’മായ ശക്തി. പ്രപഞ്ച സൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയങ്ങൾക്കെല്ലാം കാരണഭൂതമായും ആ ശക്തിയെത്തന്നെ അവർ സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു തികഞ്ഞ ശാക്തേയനായ ഡോക്ടർ എൽ. ഐ. രവിവർമ്മ ശക്തിസമപ്തത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങിനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ടു്: “നിശ്ശൂന്യമായ ബ്രഹ്മത്തിൽ സദാദീനമായിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മശക്തിയെ, ത്രിഗുണാത്മികമായ ബ്രഹ്മശക്തിയെ ആ തരത്തിൽ തന്നെ അറിയേണ്ടുപറയിക്കാം. ഇതാണു് ശാക്തേയത്തിന്റെ മൊഴി.”

* യിരൂതിദാനം വസുദാനം മശോഭനം
 നെപത്രാശ്ചൈസംയുതം ഷോഡശോം
 വൃണതിഭൂപാത്യതം പരിതഃപതർധാ
 ശ്രീചക്രതത്ത്വമിതം പരാമവതാതാ : ”

അർത്ഥം:—യിരൂതിദാനം, അപ്തദാനം, രണ്ടു ദേവദാനങ്ങളും, ചക്രദാനം, അപ്തദേവതാങ്ങളോടുകൂടിയ പഷാഡശ്ചൈവതം, മൂന്നുവൃണങ്ങളും, നാലു ഷോഡശോ വാതിലുകളോടുകൂടി ഭൂപാത്യതം എന്നിവയാടുകൂടി പരാമവതരുടെ ഈ ‘ശ്രീചക്രം’ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. (മതമേ അമ്മാടിയിൽ മീനാക്ഷിയമ്മ, സെപ്താഹി വ്യാഖ്യാനം പാഠം, 50-51.)

ഇവിടെ നിർമ്മാണപ്രവൃത്തിയിൽ ഗുണഭോപണം ചെയ്യുന്നില്ല; ബ്രഹ്മപ്രകൃതിയെയും രണ്ടായി വിചാരിക്കുന്നില്ല. യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉള്ളവിയും മറ്റൊരു പ്രവൃത്തിയിൽ ത്രിഗുണാത്മകമായ ആ ശക്തി നിത്യാനന്തമായിരിക്കുന്നു എന്നതന്നെ ഭാവന. ഈ ഭാവനതന്നെയാണു് 'അഭിനാരിശ്വരത്വം', 'കാമശ്വരത്വം', 'പഞ്ചപ്രേതമന്വയിശാചിത്വം', 'പഞ്ചബ്രഹ്മസന്തസ്ഥിത്വം' മുതലായ കല്പനകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നത്. ഈ വിധമുള്ള സത്യബോധത്തോടു കൂടി, ത്രിഗുണാത്മകയും അതിനാൽ തന്നെ നിഗുണാനന്തശക്തിപ്രഭാവമുള്ളതുമായ ആ ഏകശക്തിയെ ഉപാസിക്കുന്നതാണു് ശാക്തേയമർഗ്ഗം.* കേരളീയരുടെ 'സമരശ്വരി'യുടേയും, തമിഴരുടെ 'വിജയേശ്വരി'യുടേയും പ്രാമുഖ്യത്തന്നെയാണു് നിഗുണാനന്തശക്തി പ്രഭാവമായി ഈ പുതിയസങ്കല്പത്തിൽ പരിണമിച്ചുകാണുന്നത്. കാലക്രമത്തിൽ എല്ലാപ്രസ്ഥാനങ്ങളിലുണ്ടാവുന്ന രൂപാവലി ഇതിലും മത്തേതല്ല, അനുഷ്ഠാനങ്ങളെല്ലാം വന്നുചേർന്നു. ഉപാസകന്മാരുടെ സ്ഥിതിക്കുമനുസരിച്ചു് അനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്ക് ഉൽക്കണ്ഠാപകണ്ഠങ്ങൾ സംഭവിച്ചു. 'വാമാചാരം', 'ദക്ഷിണാചാരം' എന്നീ ആചാരങ്ങളെല്ലാം ഉത്ഭവിച്ചു. വാമാചാരികളുടേതു് ബാഹ്യജനങ്ങളുടെ സമുദ്യോഗിക അധികം യോജിച്ചുവന്നതിനാൽ മനസ്സിൽ പെരുന്തിച്ചു് ഉൽക്കണ്ഠ കറങ്ങത്തരായി കത്തുവാൻതുടങ്ങി. പഴയ യോഗസങ്കല്പങ്ങളെ പരിപാലിച്ചുവന്ന കാപാലിക† നാരായണ അവതരത്തെ അനുഷ്ഠാനവിധികളെ അനുപോലം തെറ്റൊന്നും ആചരിച്ചുവന്നു. ഇക്കിനെ ഹിന്ദുമതത്തിനുള്ള അവസ്ഥകളെല്ലാം, ഗുണഭോപണങ്ങളും 'ശക്തിപൂജ'യിലും കടികൊണ്ടു. ഒരു മെൽത്തറയും കീഴ്ത്തറയും ഇതിലും ഏല്പിച്ചു. ബാഹ്യജനങ്ങൾ അഥവാ സാധാരണക്കാർ, പഴയരീതിയിൽത്തന്നെ 'അമ്മ'യെ പൂജിച്ചുപോന്നു. പണ്ഡിതന്മാരായ നാരായണ അവതരത്തിനും ശാസനങ്ങളനുസരിച്ചു് സങ്കല്പത്തിലും, ആചാരത്തിലും, ഭേദപ്പെട്ടിടയിലും എത്തി. തന്ത്രങ്ങളും മന്ത്രങ്ങളും ധാരാളമായി. ആചാരങ്ങളും അനുഷ്ഠാനങ്ങളും പലവിധത്തിലായിത്തുടങ്ങി. കൈലാശ്വരം, സമയമർഗ്ഗം എന്നീ രണ്ടു വിഭിന്നമർഗ്ഗങ്ങളും ഉത്ഭവിച്ചു. ചക്രത്തിന്റെ സ്വരൂപത്തെ അവർക്ക് മിന്ന

* തെക്കു തിരുവിതാംകൂറിൽ മിന്നാക്കിയമ്മ, സെന്റേഴ്സിലെ ഡോക്ടറും, മൂലവും, പാർ iii-iv.

† മനുഷ്യാവസ്ഥയിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർ.

മായിട്ടാണ്. * അതോടുകൂടി സങ്കല്പത്തിനും, അനുഷ്ഠാനത്തിനും വ്യത്യാസമുണ്ടാവുമെന്ന് പറയേണ്ടതായിട്ടില്ലല്ലോ. 'ശക്തിപൂജ' ഈണിപ്പുകാരെ ഇടയിൽ തെക്കൊരുത്ത് നടപ്പുള്ളതായിരുന്നു. Dr. John Woodroffe ഏഴുതിരു സുപ്രസിദ്ധഗ്രന്ഥത്തിന്റെ † പ്രസംഗത്തിനു ശേഷം യൂറോപ്യനാകും ഇതിൽ വിശ്വാസം തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

ചക്രത്തിലെ ബിന്ദുവിൽ സ്ഥിരവുമുപയോക്താവിനുള്ള സുധാസിന്ധു മണ്ഡലമായ മണിമീപിൽ— മിന്നാമണിഗ്രാഹത്തിൽ— വാസിക്കുന്നതു രണ്ടുപേരും (ഭഗവാൻ ഭഗവതിയും) തെളിച്ചു മോന്നിട്ടാകുന്ന എന്നുള്ള സങ്കല്പത്തിൽനിന്നാണ് പഞ്ചമകാരത്തിലുൾപ്പെട്ട 'മൈത്രീസേവ'യുടെ ഉൽപത്തി. അതിൽ വന്നാലേന്ന് ആചാരരോപം ശാക്തേയവിധികളെത്തന്നെ അംഗീകാരസ്യകോടിയിൽ തള്ളാനായി ചില മിന്നുകനാൾ പ്രേരിപ്പിച്ചു. ശക്തിയെപ്പറ്റിയുള്ള സങ്കല്പങ്ങൾ പലതരത്തിൽ പടന്നുപിടിക്കാനുള്ള കാരണം അവസ്ഥാസ്ഥമായി നാടന്മാരെ ഇടയിൽ പലവിശ്വാസങ്ങളും അനാദികാലം മുതൽക്കു ഉണ്ടായിരുന്നതാണ്. പരിഷ്കാരത്തിന്റെ കൈകാര്യം നടത്തുന്ന ഏതൊരു സംഗതിയിലും വിഴ്ചകളും മോചനം വന്നാലേയെന്നത് സ്വാഭാവികവുമാണ്. ശക്തിപൂജയും ഈ പരിണാമത്തിനുധീനമായിത്തീരുകയാൽ "തെത്തല വിഴ്ചും തെത്തല മാനുരം" എന്ന സ്ഥിതിയെ അവലംബിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അത് ഏതുവിധമായിരുന്നാലും പണ്ട് കേരളത്തിലും— ഭാരതത്തിലും ജനങ്ങളുടെ രക്ഷാകർത്രിയും ആപന്നിയാണിരുന്നതായി കടികൊണ്ടിരുന്ന 'അമ്മ' ആത്മനാരുടെ ആഗമനത്തോടുകൂടി അവരേയും തന്റെ ചൊല്ലിൽനിന്നിറങ്ങി പല രൂപാന്തരവും കൈക്കൊണ്ടു വന്നുപറഞ്ഞാൽ മതിയല്ലോ. കേരളത്തിൽ അമ്മയുടെ സ്ഥാനം ഏതുതരത്തിൽ നോക്കിയാലും ഇളക്കാൻ വയ്ക്കാത്ത ഒന്നായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. കേരളസംസ്കാരപ്പട്ടപ്പിയിൽനിന്ന് അമ്മയെ ഒഴിമുനിർത്തിയാൽ പിന്നെ വല്ല 'താലം തരമ്പും' ബാക്കിയുണ്ടാകുമോ എന്നും സംശയമാണ്. മരുമക്കത്തായിയുടെ ദായകുമത്തിൽ 'അമ്മ'ക്ക് പങ്കില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. 'പാൻ'യിൽ മേച്ചു 'കളം' മുതലായതിൽ പടന്ന് 'കഥ

* തെക്കേ അധാടിയിൽ മിന്നാകുടിയെ, സെരളുമാനരി വ്യാഖ്യാനം, പാ. 54.

† Shakti and Shāktī, 1929.

കുളി'വരെ വ്യാപിപ്പിക്കുന്ന അമ്മയുടെ കലാശ്ലീലതയ്ക്കിന് എത്രതന്നെ നമസ്കരിച്ചാലും മതിയാവുന്നതല്ല. കടൽത്തൊട്ട് കൊട്ടാരം വരെയും, മലയൻ തൊട്ട് മറയോൻ വരെയും, അമ്മയുടെ അധികാരസീമ വികസിച്ചുവന്നതിലും ആനന്ദമായ ഒരു പ്രകൃതിതത്വം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നുണ്ട്. മലയാളികളുടെ 'അമ്മ' ആയുർവ്വേദശാസ്ത്രപരമായി പഠിപ്പിക്കുന്നതല്ല. കന്യകയായിത്തന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യം പരിപാലിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു പുണ്യവതിയാണ്.* മറ്റു സങ്കല്പങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് ഈ വിശ്വാസത്തിനും അതിനെ തുടർക്കൊണ്ടുതടവിച്ച ആരാധനയ്ക്കും ഒരു പ്രത്യേകമഹാത്മ്യമുണ്ടെന്നുള്ളതും വിസ്തരിച്ചുകൂടാ. ഇങ്ങിനെ എല്ലാവരുടേയും ദൈവികബലമെന്നതിന് പാത്രമായ 'അമ്മ'യെ അറിഞ്ഞുപരിചയപ്പെടാനുള്ള കരുണയുണ്ടാകണമെന്ന പ്രാർത്ഥിക്കുകയാണ് ഈ പ്രകൃതി അവസാനിപ്പിക്കാൻ.

* ദേവിപുരണത്തിൽ സർവ്വ മലയാളങ്ങളും കരണമുദയം 'ദേവി'യെ സങ്കല്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ആ ദേവി സൂക്ഷി, സ്ഥിതി, സംഹാരകൃത്യങ്ങൾക്കായി 'തൃദന്തി'കളെ സൂക്ഷിക്കുകയും, പിന്നെ അവരുടെ ആഗ്രഹമനുസരിച്ച് അവരുടെ മോക്ഷമാർഗ്ഗം അവർക്കിടയ്ക്കുമാത്രം സ്വതന്ത്രമായി കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ് വർത്തിക്കുന്നത്. (മ. രാമൻദാസൻ, ദേവീപുരണം പാഠം 3, 17.) 'തൃദന്തി'കൾ 'ശക്തി'യുടെ സഹായംകൂടാതെ കണ്ണാളുടെ കൃത്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുവാൻ ശക്തരല്ലെന്ന സാരമുള്ളതായിട്ട് നിർവ്വചിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും ദേവിയുടെ സ്വതന്ത്രസ്ഥിതിയെപ്പറ്റി പരാമർശിക്കുന്നില്ല. ശ്ലോകം 1.

സാഹിത്യം.

അമ്മക്ക് രൂപമുണ്ടായത് കളമെഴുത്തോടുകൂടിയെന്നു മുമ്പെഴുതിയത് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. * അമ്മക്ക് ഒരു പാട്ടുണ്ടായത് എപ്പോഴാണെന്ന്, അതുപോലെതന്നെ നിർണ്ണയിക്കുവാൻ എളുപ്പമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അമ്മയെ ആരാധിക്കുവാൻ ആഗ്രഹം ജനിക്കുന്നതോടുകൂടി, വാഴ്ചവാദം ആഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണ്. പക്ഷേ ആരാധനക്ക് നിർണ്ണയം വരുന്നതുപോലെ ആഗ്രഹം അഭ്യർത്ഥിക്കാവുന്നതല്ല. അക്ഷരമോ ദാഷരഥോ ജനിക്കാത്ത കാലത്തും പ്രാകൃതമനുഷ്യൻ ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ച് തന്റെ ആശയവും ആഗ്രഹവും തന്റെ സോദരന്മാരെ അറിയിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ചരിത്രം രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. പ്രാചീനദശയിൽനിന്ന് അക്ഷരജ്ഞാനദശയിലേക്കുള്ള ദൂരം ഇത്രയല്ലെന്ന് ഇനിയും ദാഷാശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടില്ല. ആരാധനാക്രമങ്ങൾ വേരറച്ചതോടുകൂടി സങ്കല്പത്തിന് ഒരു സ്വരൂപമുണ്ടായിരുന്നു ഉരുവിക്കാം. അങ്ങനെയും, ഇങ്ങനെയും നിറഞ്ഞു, എത്തും പിടിയുമില്ലാതെയിരുന്ന ഏതോ ഒരു സത്തയെ ഇന്നത്തത്തിൽ സേവിക്കണമെന്ന ഒരു നിശ്ചയം വരുമ്പോൾ വ്യക്തിസ്വരൂപം അതോടുകൂടി പ്രതിഷ്ഠാപിതമാകുമല്ലോ. അതിന്റെദശയ്ക്കുമേ ആരാധകന്മാരുണ്ടാകുവാൻ കാരണം കാണുന്നുള്ളൂ. ആരാധകന്മാരുടെ വർണയോടുകൂടി ആരാധനയിലും, വ്യത്യാസങ്ങളും അലങ്കാരങ്ങളും, വേണമെന്നു വന്നുപോകുന്നതാണ്. അങ്ങിനെ പരിഷ്കരിച്ചു വരുമ്പോഴാണ് വാഴ്ചവാദം വാസന ജനിക്കുന്നത്. ഈ ഘട്ടവും ചരിത്രാതീതമായിത്തന്നെയാ

ഒരു 'വള'യെ 'അമ്മ'യായി സങ്കല്പിച്ച് സാമൂഹികമായി ചൊല്ലുന്ന ആരാധന 'അമ്മ'ക്ക് പുണ്യരൂപം ലഭിക്കുന്നതിന് മുമ്പെഴുതിയ സമീപിയാണോ? എന്നു ഇവിടെ ഒരു ചോദ്യത്തിന് അവകാശമുണ്ട്. അവരുടെ 'പരാമർശ' കടിമകണ്ടിരിക്കുന്ന സംഭവത്തിന് 'തിരുവളയന്നേ' എന്ന വേദം പ്രാബല്യമുണ്ട്. വിപരീതമായ സ്വാഭാവിക സാമൂഹികത്വം 'അമ്മ'യെ കണ്ടിട്ടുപോയതോടെ വേദം 'അമ്മ' ആയും ഒരു വാതിൽ പകരിച്ചു വന്നു വളയോടുകൂടി ഒരു രേഖ പുറത്തു കടന്നിട്ടുവെന്നും. അതിന്റെ കടന്നിടത്തു ഭരിച്ച് സാമൂഹിക ആരംഭം പിടിച്ചുപറ്റിയ വളയോടുകൂടിയെന്നും, മുമ്പെ 'അമ്മ' അപ്രത്യക്ഷമായെന്നും, അതിനുശേഷമാണ് വളയെല്ലാ പുറത്തുനിന്നുവന്നതെന്ന് ഇതിന്നടിസ്ഥാനമായ ശക്തിയും. 'തിരുവളയന്നേ'യ്ക്ക് പാടുമുണ്ടാവാൻ കരപ്പന്തർ ആയിരുന്നു എന്ന കളം ഒരു വളയുടെ രൂപത്തിലാണ്.

ണിയിക്കുന്നതു്. തെക്കും തീർച്ചയാണു്. അമ്മയെപ്പറ്റിയുള്ള 'പാട്ടുക'ളും 'വാഴ്ചക'ളും മാനവസമുദായപരിഷ്കാരത്തിന്റെ പരോ ഗതിയിൽ ആരാധനകൃത്യങ്ങൾക്ക് പിന്മായിരിക്കാനാണു് അധികം കാരണമുള്ളതു്. ഭാഷയുടെ ഉൽപ്പത്തിതന്നെ മനുഷ്യസമുദായം പല പരിവർത്തനങ്ങളും കടന്നുപോന്നതിനുശേഷമാണെന്ന ഭാഷാശാസ്ത്ര ജ്ഞന്മാർ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ടു്.* അതിന്നുശേഷമല്ലെ പാട്ടുകളും പ്രബന്ധങ്ങളും വരുവാൻ ന്യായമുള്ളു. അതിലും പല പടികളുമുണ്ടു്. മനുഷ്യൻ ആദ്യംതന്നെ പരിപൂർണ്ണഗായകനാവാൻ താമില്ലല്ലോ അദ്വായം ഗാനവിദ്യയിലും ആവശ്യമാണു്. വ്യക്തിയും സമുദായവും തമ്മിൽ വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നുള്ളതു്. ബാല്യകാലത്തെ അദ്വായം യൌവനത്തിലും വാല്യകൃത്തിലും മനുഷ്യനുപകരിക്കുന്നു. ഓരോ സമുദായത്തിന്നും ഇത്തരത്തിൽ ബാല്യം മുതലായ അവസ്ഥാമേഢങ്ങളുണ്ടു്. വ്യക്തികൾമരണത്താലും അവരുടെ അദ്വായസ്ഥലം സമുദായം കൈക്കൊള്ളുന്നതാണു്. അവരുടെ ജ്ഞാനവും പ്രായോഗികസാമർത്ഥ്യവും പാരമ്പര്യം വഴിക്ക് അവരുടെ സന്താനങ്ങൾക്കും, സാഹചര്യം വഴിക്ക് മറ്റുള്ളവർക്കും ലഭിക്കുന്നു. ഭാഷയിൽ ലിപിയുടെ ആവിർഭാവത്തോടു കൂടി ഗാനം മുതലായവ രേഖപ്പെടുത്തുവാനും തുടങ്ങി. അദ്വായം കഴിഞ്ഞുപോയവർ അവലംബിച്ചിരുന്ന മാറ്റവും രീതിയും പിന്നീടുള്ളവർക്കു കണ്ടു പഠിക്കാനും സൗകര്യമുണ്ടായി. ഇങ്ങിനെയാണു് മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ പല വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള ജ്ഞാനവും പരമ്പരയാ വേരുന്നിപ്പറക്കുന്നതു്.

കാളിപ്പാട്ടുകളും അവയുടെ ഇതിവൃത്തങ്ങളും.

കാളിയെ അല്ലെങ്കിൽ 'അമ്മ'യെ സേവിക്കുന്നവർ കേരളസമുദായത്തിൽ താണുപട്ടികയ്ക്കൽ 'മേല്പടി'വരെയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുവെല്ലാം. കാളീസേവ മലയൻ, പാണൻ, മുതലായവരിൽ വേരുന്നി, ഇടയിലുള്ള മണ്ണാൻ, തിപ്പൻ ഇവരിൽകൂടെ പൊടിച്ചുവളന്ന്, നായർ, നമ്പൂതിരി എന്നിവരിൽ പരിപൂർണ്ണവികാസം കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. കാളിയെപ്പറ്റിയ എല്ലാ സംസ്കാരവിശേഷങ്ങളും സാഹിത്യത്തിന്റെ വളർച്ചയും അതുപോലെ തന്നെയാണ്. മണ്ണാർത്തോദനം, പാണത്തോദനം, കുളംപാട്ട്, ബ്രാഹ്മണിപ്പാട്ട്, മുടിയേറുപാട്ട് ഇങ്ങിനെ സാഹിത്യകോടിയിൽ ഉൾപ്പെടാത്തയുള്ള പലപ്രസ്ഥാനങ്ങളേയും അതിലേക്കു കൂട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ സാഹിത്യത്തിന് ഞാൻ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള അർത്ഥം ബഹുജനങ്ങൾക്ക് രസിക്കത്തക്കവിധം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഗദ്യപദ്യപ്രബന്ധമെന്നാണ്. ഈ പാട്ടുകൾ മിക്കവയും സാഹിത്യഗുണമുള്ളവയാണെങ്കിലും, ബഹുജനങ്ങളുടെ കർപ്പശ്ശിനിടയാകാതെ മിലപ്രത്യേക വ്യക്തികളെ ആശ്രയിച്ചിരുന്നതിനാൽ സാഹിത്യകോടിയിൽ പെടാതെ ഒഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. അവയുടെ സാഹിത്യഗുണം പരിശോധിക്കുന്നതിനുവുമായി എല്ലാ പാട്ടുകളിലും തെപോലെ കാണുന്ന ഇതിവൃത്തത്തിൽകൂടി ഞാൻ കണ്ണോടിക്കാം.

'ഭാതകവയം.'

എല്ലാകഥയിലും നായിക കാളിയും പ്രതിനായകൻ ഭാതകനാണു്. അസുരവംശത്തിൽ ഭാതകൻ എന്നൊരു മഹാപരാക്രമി ജനിക്കുന്നു. കാലഭേദമെന്തെങ്കിലും മകളായ മനോരമിയെ വിവാഹമെടുത്ത് സംഘബലം കൂട്ടി, അസുരന്മാർക്ക് ദേവന്മാരിൽനിന്നുണ്ടായ അത്യാപത്തിന്നു പകരം ചോദിക്കുവാൻ മതിയായവനായി അവൻ വാഴുമ്പോൾ, മരിക്കൽ ശിവനെ സ്തോത്രമെല്ലാൻ കൈലാസത്തിലേക്ക് പോകുന്ന നാരദനെ കാണാനിടയാകുന്നു. ശിവനേയും വിഷ്ണുവിനേയുമല്ല സ്മൃതി വെച്ചുണ്ടെന്ന് തന്നെയാണെന്ന് ഭാതകൻ നാരദനെ ദീവണിപ്പെട്ടു

* ഭാതകവയം കളംപാട്ട്—പുറം 87.

മേല്പട്ടണി കിളിപ്പള്ളിയിൽ മനോരമിയുടെ അച്ഛൻ ഭരണാണു്.

ടുത്തു. നാരദൻ വിരണോടി കൈവാസത്തിൽചെന്ന് വിവരം ശിവനെ അറിയിക്കുന്നു. ശിവൻ കോപാവനം; മൂന്നാംതൃക്കാണ്ണ് ചുറ്റുന്ന പുകയാനം തുടങ്ങുന്നു. അതിൽനിന്ന് കറുത്തിരുണ്ട ഒരു ദേവ ചാരമുതലി പുറത്തുചാടുന്നു; ഇതാണു് കാളി. ഭാരുകനെ കൊല്ലാനാണു് അവളെ പ്രയ്യിച്ചതെന്നറിയിച്ചു് അവൾക്കു് പടയും ആയുധവും കല്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. അതിന്നുചുറ്റു് ആരാതാ * കൾക്കുവന്ന അപായത്തെപ്പറ്റിയും അറിയിക്കുന്നു. വേതാളത്തിനെ വാഹനമാക്കുവാനും പറയുന്നു. കാളി ഉടനെ പുറപ്പെട്ടു കാട്ടിലെത്തി വേതാളത്തിനെതിരത്തു പിടിച്ച് മറ്റു 'പാവ'† മാരാടുകൂടി ഭാരകരാജധാനിയിലേക്കു് സന്നാഹത്താടുകൂടി പുറപ്പെടുന്നു. അവിടെ ചെന്നശേഷം രാജാശ്വാപുരവും കാക്കുവാൻ ദേവനകളെ വെച്ചുനിർത്തുകയും ഭാരുകനോടു യുദ്ധംചെയ്യുന്നതിന്നു് താൻ വന്നതാണെന്നു് അറിയിക്കുവാൻ ഒരു ഭൂതനെ അയക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭൂതനെ ഭാരുകന്റെ ആൾക്കാർ അപമാനിക്കുമ്പോൾ അയാൾ ദേവപ്പെട്ടു് തിരിഞ്ഞോടുന്നു. ഭാരുകന്റെ സൈന്യാധിപൻവന്ന യുദ്ധം ചെയ്യുന്നു. ജയം കാളിക്കായി കണ്ടതിനാൽ ഭാരുകൻ തന്നെ പുറപ്പെട്ടു അതിഗംഭീരമായി പോരുതുടങ്ങുന്നു. ഭാരുകനുണ്ടാക്കിയ 'രക്തബിജ'വ്യാരെക്കൊണ്ടു് പോക്കുളം നിറയുന്നു. ചാവു ന്നതിലധികം ജനങ്ങൾ പെരുകുന്നു. ഇങ്ങിനെയായപ്പോൾ കാളിക്കും ആവസ്വാ തുടങ്ങുന്നു. ഈ വർത്തമാനം അറിഞ്ഞ ഉമാദേവി ഭാരുകശക്തിക്കു് ആസ്സമമായ മന്ത്രങ്ങൾ മനോദരിയിൽനിന്നു് ഗ്രഹിക്കാനായി ഒരു ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വേഷത്തിൽ മനോദരിയെ ചെന്നുകാണുന്നു. ഭാരുകനു് വിജയാശംസ ചെയ്യാനാണെന്ന വ്യാജത്തിനേൽ ഉമാദേവി മനോദരിയിൽനിന്നു് മന്ത്രങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചു് മറയുന്നു. പോക്കുളത്തിൽ ഈ സംഭവത്തിന്റെ നിശ്ചാട്ടം ഭാരുകനു് അറിയപ്പെടുന്നു. അരമനയിൽ ഏതൊ അക്രമം നടന്നിട്ടുണ്ടെന്നു കരുതി ആ വീരൻ അങ്ങോട്ടുചെന്ന് രാജ്ഞിയോടു വിവരം ചോദിക്കുന്നു. വളരെ തിരക്കിയതിനുശേഷം മനോദരി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വരവും, പോക്കും, മന്ത്രദാനവും അറിയിക്കുന്നു. അതോടുകൂടി ഭാരുകൻ തന്റെ നാശമടുത്തുവെന്ന് തീർച്ചയാക്കി മനോദരിയോടു അപ്പന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു്

* ഭാരകവധാ മരുപാട്ടു്, പുറം 97. മാറ്റൽപത്തി, പുറം 154.

† ഭഗവതികൾ, മണമുഖപ്രാപിണികൾ മേന്ന് അല്പമുളം.

പോയ്ക്കാലംവാൻ പറയുന്നു. കാളിയുടെ മാധാപ്രയോഗത്തിൽ അതു താരതമ്യത്തിലുള്ളതും വീണ്ടും അതിജയകരമായി എത്തിച്ചേന്നു. മന്ത്ര ശക്തി പോയതുമിടത്തം തന്റെ പ്രയോഗങ്ങൾ കുറിക്കുന്നതിനായി കയ്യൽ പിന്തിരിഞ്ഞു പാതാമുഴങ്ങിക്കൊണ്ടു. കാളി പലദിക്കിലും തിരഞ്ഞുനോക്കി അവനെ കാണാത്തതായ് നാവുകൊണ്ട് സൂര്യബിംബം മറച്ച് എല്ലാത്തരം ഇതട്ടാക്കുന്നു. അതുകണ്ടപ്പോൾ കാളിയും പോകു മുന്നിൽനിന്നു ഒഴിഞ്ഞുവീക്ഷിക്കണമെന്നു വിചാരിച്ച് ഭാരുകൻ പുറത്തു വരുന്നു. ആ തക്കനോക്കി കാളി അവനെ പിടിച്ചു നഖംകൊണ്ട് മാറുപിളസ് കൊല്ലുന്നു. മരിക്കുന്ന സമയത്ത് ശിവഭക്തനായ ഭാരുകൻ ശിവന്റെ മകളാണ് കാളിയെന്ന് അതെന്നോടൊന്നായി ക്ഷമാ യാചനം ചെയ്യുന്നു.

‘കഥയുടെ കാലം.’

ഇതാണ് മിക്ക പാട്ടുകളിലും ഉപയോഗിച്ചുകാണുന്ന ഇതി വൃത്തം. ഇതിലെ ഭാരുകൻ ശോഭനശബ്ദമൊഴിയും കാണാത്ത ഒരു വീരനാണ്. ആയുധപുരണങ്ങളാണിവിടെ ആയുധം സ്ഥാനം കല്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. ജാതികൊണ്ട് അസുരവംശമാണെന്നു പാട്ടുകളിൽനിന്നു മനസ്സിലാവുന്നതു. പുരാണപാത്രങ്ങളായ ശിവനും, നാരദനും, നന്ദികേശ്വരനും, വീരഭദ്രനും ഭാരുകവംശത്തിലും കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ‘വേതാള’[†] എന്ന വിശുദ്ധസ്ത്രീയുടെ കർത്തൃത്വം കേരളീയർക്കെന്നു വെച്ചു കാണുവാനും വന്നിരിക്കുന്നു. പുരാണപാത്രങ്ങൾ കൂടാതെ ഈ കഥക്ക് ഒരു രൂപമുണ്ടോ എന്നറിയാൻ ഇപ്പോൾ മാറ്റമൊന്നും കാണുന്നില്ല. കഥയുടെ ഓരോ അംശങ്ങളിൽ പിന്നീടു വന്നിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ ആലോചിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ഇതിന്നു പുരാതനമായ ഒരു രൂപം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു നല്ല നാളത്തെ നിരീക്ഷണത്തിൽ രാവണനെക്കൂടി അതിശയിച്ചു കൊണ്ടാണ് ഭാരുകൻ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. സിംഹാസനം കാലം കൊണ്ട് നീക്കിവെച്ചുവെന്നല്ലാതെ ആ മഹാബീരുന്റെ ദേഹത്തെക്കുറിച്ചു യാതൊരു ക്രമങ്ങളും രാവണൻ ചെയ്യുന്നില്ല. ഭാരുകൻ അക്കാലം

‡ ഭാരുകൻ തോരാങ്ങിൽ മലമ്പുറമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു.

† ‘വേതാളചരിതം’ കിളിപ്പാട്ടിലെ കഥ വേരമുറപ്പാണ്. വിശുദ്ധാചാര്യൻ കളിയിൽനിന്നു കിളിത്താണ് ഈ വേതാളം. കഥപറയുവാൻ ഉള്ള വടസനായ അതിനു പ്രാബല്യമുണ്ടെന്നു. ‘നവരത്ന’ങ്ങളിൽ ഒന്നാക്കിയതും അതും ചാമ്പായിരിക്കുന്നു.

ത്തിൽ അതിസാധനമായിട്ടാണ് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത്. എന്നാൽ മല്ല, മഹർഷി തത്ത്വവും യാതൊന്നും പ്രവർത്തിക്കാൻ സാധിക്കാതെ ക്ഷീണവും ചെയ്യുന്നു. മുമ്പാകെത്തന്നെ സമർപ്പിക്കാമെന്ന നിഗൂഢാശങ്കയെപ്പറ്റിയും നാരദനിഷ്ഠിന് ഏകദേശമായി മനസ്സിലാക്കുന്നു. കഥയുടെ പ്രതിപാദനരീതി നോക്കുമ്പോൾ പുരാണങ്ങളുമേക്കാൾ അതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള പുരുഷനാരായണ, ദേവന്ദ്രനാരായണ, ബ്രഹ്മാനന്ദൻ തുടങ്ങിയവർ മുമ്പുള്ളതായ ഒരു ഐതിഹ്യമാണ് അതിന്റെ ജനനമെന്ന് ഉദ്ദേശിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ മല്ല, ശിവനെ മാത്രമേ ഒരു ദൈവമായി കണക്കാക്കി കാണുന്നുള്ളൂ. വരത്തിനാവേണ്ടി ബ്രഹ്മാവിനെ ദാസകൻ സേവിച്ചിരുന്നതും, വരലാഭത്തിനശേഷം ആ മുരളിയെ നിരസിച്ചുകൊണ്ടാണ് അയാളുടെ പെരുമാറ്റം. വിഷ്ണുവിനെ അത്രയും കണക്കാക്കിയിട്ടില്ല. ആകയാൽ ശൈവമതം പ്രചരിച്ചിരുന്ന കാലത്തെ സന്തതിയായിരിക്കണം 'ദാസകവധം' കഥയെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വൈദികകാവ്യങ്ങളിൽ ശിവനാണ് പ്രാധാന്യം കാണുന്നത്. Mohenjo—Daro ചരിത്രത്തിൽനിന്ന് ശിവനേയും കാളിയേയും മാത്രമല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവങ്ങളേയും അക്കാലത്തെ ദാസിയർ സേവിച്ചിരുന്നതായി അറിയുന്നില്ല. • ഈ വഴിക്ക് ആശ്ചര്യപ്പെടുന്നോക്കുമ്പോൾ ക്രിസ്താബ്ദത്തിനു വളരെ കാലംമുമ്പ് തന്നെ കഥയ്ക്ക് പ്രചാരംവന്നതായി വിചാരിക്കണം.

‘ദക്ഷിണകേരളത്തിലെ ഐതിഹ്യം.’

ഇനി മറ്റൊരു സംഗതികൂടി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. കാളി സമുദ്രം തെക്കും വടക്കും വ്യത്യാസപ്പെട്ട കാണുന്നതായി ഞാൻ ഇതിനു മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കളമെഴുത്തിനെപ്പറ്റി വിവരിക്കുന്ന ഐതത്തിൽ ‘ഭഗവതി’യും ‘കാളി’യും തെക്കൻഭാഗങ്ങളിൽ പ്രത്യേക കളമെഴുതിവരുന്ന സമ്പ്രദായവും സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവിടെ ‘കാളി’യും ‘ഭദ്രകാളി’യും വെച്ചേറെ വൃക്കുകളായി തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ‘കാളി’ ഉത്തരകേരളത്തിലെ കാളിയും, ‘ഭദ്രകാളി’ ‘കണ്ണുകി’യുമായിട്ടാണ് അവിടെ ഏകീകരിക്കുന്നത്. ഈ വ്യത്യാസത്തിനു കാരണം കണ്ടു പിടിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ദാസകവധം കഥയ്ക്ക് ദക്ഷിണകേരളത്തിലും പ്രചാരം

* Sir John Marshall, Introduction to Mohenjo—Daro and Indus Civilisation, p. vii.

രമിപ്പെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ആകഥ വിവരിക്കുന്ന ഒരു പാട്ടും നമുക്ക് ത്രീമാൻ സി. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സന്ധാഭിമുതന്നിട്ടുണ്ട്. * പക്ഷേ ഇതിൽ ഉത്തരകേരളത്തിലെ പാട്ടുകളിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ള ഇതിവൃത്തം പലവിധത്തിലും ദോഷപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ട്. നാരദന്റെ ആവലാതിനിമിത്തമല്ല ശിവൻ 'ഭദ്രകാളി'യെ സൃഷ്ടിക്കുന്നത്. 'താരിക'†ന്റെ മോക്ഷ ക്ഷണ്ഡത്തിൽനിന്ന് പൊന്തിയ പുകകൊണ്ട് പരമശിവൻ ഇരിക്കപ്പെട്ടാകുമ്പോഴാണ് വിഷ്ണു പാമ്പാൽ വിഷ്ണു വന്നുകയറി സമഭൂമിവാ രണത്തിന് 'ഭദ്രകാളി'യെ സൃഷ്ടിക്കാനുപദേശിച്ചതനുസരിച്ചാണ് അതിന്നൊരുപെടുന്നത്. ഭാതകന്റെ പൂർവ്വത്താനന്ദമോ, ദേവാസുരയുദ്ധമോ അതിലില്ല. പക്ഷേ ഇതിലും ഭാതകൻ തപഃചെമ്പ് വരം വാങ്ങുന്നുണ്ട്. വരം കൊടുക്കുന്നത് ശിവനാണ്; ബ്രഹ്മാവല്ല. ഇതിൽ ഭാതകൻ തന്നിടെയെന്നാണ്. അതിനാലുപരമ, ഭാതകന്റെ വരണമകൊണ്ടും, മന്ത്രബദ്ധമകൊണ്ടും അവനെ കൊല്ലാൻ സാധിക്കാതെ പടയിൽനിന്ന് പിന്തിരിയുന്നവനായ കാളിയെ, അവന്റെ മന്ത്രം അപമരിച്ച് സഹായിക്കുന്നുവെന്നാണ് ഉദ്ദേശ്യം പകരം വിഷ്ണു വാണ്. ശക്തിയുള്ള ഭാതകൻ പോയൊളിക്കുന്നത് പാതാളത്തിലല്ല; പാലാഴിയിലുമാണ്. അയാലിടത് കയറിയതിന്നിടാണ് കാളിയെ ധർമ്മസങ്കടത്തിലാക്കുന്നതും. വേതാള (മേതാളം?)ത്തിനെ ഈ പാട്ടിന്റെ കർത്താവും വിടുന്നില്ല. ആ പിശാചിനെ ഉപയോഗിക്കുന്നത് ഭാതകവധം കഴിഞ്ഞ് പടയെ കൈലാസത്തിലേക്കു കൊണ്ടു പോകാനാണ്. ഭാതകന്റെ പത്നിയായ മനോഭാഷ പകരം ഒരു 'വനമുന്യാളാ'ണ് ഈ പാട്ടിൽ കാണുന്നത്. ഭാതകവധത്തിന്റെ ഈ പകർപ്പ് ഭാഷാവിഷയമായി പ്രാധാന്യമുള്ളതാണെങ്കിലും അത് 'തോറം പാട്ടി'നേക്കാൾ പഴക്കമുള്ളതാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. തോറം പാട്ടിനേയും, കൃത്തിനേയുംപറ്റി ഇതിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ആവക കഥാപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ പ്രചാരത്തിൽവന്നതിനു ശേഷമായിരിക്കണം ഈ പാട്ടിന്റെ ഉത്ഭവമെന്നും ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വിഷ്ണുവിനുള്ള പ്രാധാന്യവും അതിന്റെ അർപ്പാചിന്തയെത്തിന് മനോരമ തെളിവാണ്.

* പഴയപാട്ടുകൾ മന്നംഭാഗം, പുറം 62-79.

† ഇതാണ് ഭാതകൻ ആ പാട്ടിൽ കാണുന്ന രൂപം.

‘ഭദ്രകാളിയും കണ്ണകിയും.’

‘ഭദ്രകാളി’ ‘കണ്ണകി’യായി രൂപം മാറിയതാണു് മറ്റൊരു പരിവർത്തനം. കണ്ണകിയെപ്പറ്റിയുള്ള ചെറുതിവൃതം ‘ആ സന്തീരഭരം മധുരപുരിയെ നശിപ്പിച്ചതിന്നശേഷം കൈമാന്ദിരന്റെ ഉത്ഭവ സ്ഥാനത്തിന്നഭിമുഖമായി നടന്നു് മോരരാജ്യത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു് നശിപ്പിച്ചവരുടെ മരിവിൽ ഒരു വേരേമരത്തിന്റെ മൂലയിലെത്തി അവിടെവെച്ചു് ഭാരിയെ ഭാരത്തിൽനിന്നു വേർപെടുത്തി’ എന്നാണു്. ഈ അത്ഭുതസംഭവത്തെ മേൽക്കൂട്ടവൻ ആ സ്ഥലം സന്ദർശിച്ചു് റിമാലയത്തിൽനിന്നു് ഒരു ശിഖകൊണ്ടുവന്നു് ‘കണ്ണകി’യുടെ ഒരു പ്രതിമയെപ്പോക്കി കൊടുക്കല്ലൂർ പ്രതിഷ്ഠിച്ചുവന്നതും അതേ ചെറുതിവൃത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാണു്.[†] ഈ കഥയും അതിനെ സംബന്ധിച്ച മറ്റു വിവരങ്ങളും കോവിലൻ കഥയ്ക്കു് ചുരുങ്ങാറാൽ അമിട്ടു. ‘മിഥുനത്തിങ്കൽ കണ്യാമ്പാല ഇളന്തോവടിക്കൽ, മേൽക്കൂട്ടവന്റെ ഇഷ്ടസ്ഥലമാണെന്നും മരിച്ചവർക്കു് അഭയം വരുത്തിക്കൊടുക്കുന്നതു് അവിടെ നേരിട്ടിരുന്നു ഒരു കഥയാണെന്നും വിവരണങ്ങൾ വാചിച്ചുനോക്കേണ്ടതാൽ അറിയാവുന്നതാണു്. ആ വക സംഭവങ്ങൾ എഴുതിക്കൊടുക്കുന്നതിന്നു് ‘കണ്ണകി’ക്കു് കഥയ്ക്കു് പ്രസ്താവിക്കുന്നതു് പ്രമാണമാണെന്നു് തീർച്ചയാക്കുന്നതാണു്. അതിന്നു ചുരുങ്ങുന്ന കൊടുക്കല്ലൂർ ഒരു വലിയ വ്യാപാരകേന്ദ്രമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നും, മതവിഷയത്തിലും അതിന്നു് ഒരു പ്രാധാന്യമുണ്ടായിരുന്നതിന്നാലാണു് എന്നും യഹൂദന്മാർ, നസ്രാണികൾ മുതലായവർ അവിടെത്തന്നെ പള്ളികളെടുത്തവർ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതും ഉറപ്പാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വിദേശീയർക്കെന്ന അതിന്നു് ധാരാളം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ടു്.[‡] കൊടുക്കല്ലൂരിൽ മറ്റൊരു കാര്യത്തിൽ കാണുന്നതുപോലെ ഒരു ശ്രീമൂലസ്ഥാനവും, വിഗ്രഹപ്രതിഷ്ഠയുള്ള മറ്റൊരു സ്ഥലവും, ഉണ്ടെന്നു ഇതിന്നുചുരുങ്ങുന്ന പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഈ സ്ഥലമാററം ‘കണ്ണകി’യുടെ വാവിന്നശേഷമായിരിക്കാറുള്ളതു്. മോരരാജാക്കന്മാരുടെ

* സി. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, മലയാളത്തിലെ പഴയപാട്ടുകൾ, പുറം 83.

† ഫേർ. പി. നാരായണൻ നായർ, മിഥുനത്തിങ്കൽ മുഖവുര ഭാഗം xxvii. പുറം 289. K. R. R. Dikshitar, Silppadikāram Introduction p. 7.

‡ K. P. P. Menon, History of Kerala, vol. I, p. 297-312.

Dr. P. J. Thomas, Roman Trade Centres on the Malabar Coast p. 4.

മായി കേരളീയർക്കുണ്ടായ 'ബന്ധ'ത്തിന്റെ ഒരു സന്ദർഭമാകാം അതെന്നും എടുത്തുപറയേണ്ടതില്ല. 'കണ്ണകി'യുടെ കഥക്ക് കൊടുക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വടക്കോട്ട് പ്രചാരമില്ലാതിരിക്കുവാനും അവിടെനിന്നു തെക്കോട്ട് ഭദ്രകാളിപ്പാട്ടിന്റെ വിഷയം അതായി പരിണമിക്കുവാനും കാരണമുണ്ടായിരിക്കണമല്ലോ. മേലരാജാക്കന്മാരുടെ സ്വാധീനശക്തി കൊടുക്കപ്പെട്ടവനും വടക്കോട്ടു വ്യാപിച്ചിരുന്നില്ലെന്നാണോ ഇതിൽനിന്ന് ഉൾനോക്കേണ്ടത്? 'കാളിപ്പാട്ട്' എന്നൊരു കൃതി ദാരുകവയം കഥയെ വിസ്തരിക്കുന്നതായി ഭംഗിണകേരളത്തിലും കാണുന്നതുകൊണ്ട് ആ പ്രമേയത്തിന് കേരളമൊട്ടു വ്യാപിച്ചുണ്ടായിരുന്നതായി കരുതണം. 'കണ്ണകി'യുടെ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ പഴയ 'കാളി' അല്ലെങ്കിലോ പിൻവാങ്ങിയിരിക്കാമെന്നു കരുതേണ്ടത്. 'കണ്ണകി' മധുരാനാശത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമാക്കിയ സംഹാരാഗ്രത ഒരു പ്രത്യേകസ്വീകരണത്തിന് അവരെ അർപ്പിക്കുകയായിരിക്കണം. കാളിയെക്കാരും ശക്തികൂടിയത് 'ഭദ്രകാളി' എന്ന് വകിതിക്കുവാനും അതുതന്നെയായിരിക്കണം കാരണം. 'നൈമിഷപ്പട്ടി'യെന്നൊരു ഭയങ്കരവേദത്തെപ്പറ്റി മലമ്പുഴയുടെ ഇടയിലും പ്രസ്താവങ്ങൾ കേൾക്കാം. 'കണ്ണകി' ഒരു സ്ത്രീ പറ്റിയെടുത്തതായി കഥയുളളതിനാൽ ആ മുതിർന്നവനെന്നായിരിക്കണം അങ്ങനെയൊരു നാമകരണം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. പക്ഷേ, അവർക്ക് ഒരു മനോഭാവത്തിന്റെയോ, ഒരു ഭയങ്കരപ്പിശാചിന്റെയോ സ്ഥാനം മാത്രമേ അവർ അറിയപ്പെട്ടിട്ടുള്ളൂ. ഉത്തരകേരളത്തിലെ 'കാളി'—അവിടെ കാളിയും ഭദ്രകാളിയും പ്രത്യേകവ്യക്തികളായിട്ടല്ല കാണുന്നത്—തന്റെ "പാത തടവു, അധികാരവും, ഉഗ്രതയും" അനുഭവമുറപ്പാക്കുകയെന്ന പരിപാലിച്ചുപോന്നതായി കാണുന്നു. ആയുധങ്ങളുടെ 'ഭഗവതി' വന്നുകൊണ്ടുപോകുന്ന ഉത്തരകേരളത്തിലെ 'അമ്മ'ക്ക് മാനുഷാനുഭവം, സമാനതയോ വന്നിട്ടില്ല. തെക്കൻകാളി, 'കണ്ണകി'യോ, 'ഭഗവതി'യോ വഴിമാറിപ്പോകുന്നത് താൻ തെക്കുപോകണമെന്നായിട്ടല്ല. ഈ സംഭവം പരിത്രകാരനായുടെ പ്രയത്നം ആകുമ്പോഴാണ്. മേലരാജാക്കന്മാ

* 'കണ്ണകിപ്പാട്ട്' എന്നൊരു കൃതി മേലിന്നാമകേരളത്തിൽ മലമ്പുഴയുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരത്തിലുണ്ട്. അതിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങൾ മേൽനോട്ടത്തിൽ ശ്രീമാൻ പി. ശിവഭാഷാപിള്ള, ഐ. ഐ. എന്നീ കേരളകവികളായിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, കണ്ണകിയിൽ പ്രചാരമുള്ള 'നല്ലഭാഷാക്കര'ത്തിനും ഇതിനും ചിലഭാഗങ്ങളിൽ സാമ്യമുണ്ട്. വി. നാരായണൻ നായർ, ചിലപ്പതിപ്പും മലമ്പുഴ, പേജ് xxxii. തമിഴ് ഭാഗങ്ങളിലും അടുത്തായിരിക്കണം അതിനു കാരണം.

തന്റെ ശക്തി തെളിക്കുന്നപോലെ വടക്കും വ്യാപിച്ചിരുന്നവെങ്കിൽ മേന്മാനായ വ്യത്യാസം സമേവിക്കയില്ലായിരുന്നു. അവർ 'കേരളം' അല്ലെങ്കിൽ 'മലയാളം' അധീനമാക്കിയെന്ന് ഘോഷിക്കുന്നതിന് അവരുടെ അധികാരശീത കൊടുക്കല്ലോ, തിരുവഞ്ചിക്കുളമോ, ആയിരുന്നു വെന്ന് ഒരു പുതിയ വ്യാഖ്യാനം നൽകാൻ കാളിയെ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു കിടക്കുന്ന സേവാശ്രമങ്ങൾ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. അതിനപ്പുറമുള്ള "കേരളം" ലിപ്തവിന്റെ ആശ്രമനവരെ തനിമയായുമായിത്തന്നെ വളർത്തുന്നതായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

‘ആശ്വസനമർത്തിനുശേഷമുള്ള കഥകൾ.’

‘കാളി’ കേരളത്തിലും, ‘കണ്ണകി’ തമിഴുദേശങ്ങളിലും കടിച്ചിരുന്നപോലെ ‘മാരിചാസുരമുട്ടിനി’ മൈസൂരിലും, ‘ഭാഷാചണ്ണി’ ഉത്തരേന്ത്യയിലും (ബാക്കുളാഴിക്കെ) അധിവസിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭക്ഷണശക്തി അന്തരിച്ച സതിദേവിയുടെ മൃതഭാരം ശിവൻ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി എന്നും, അങ്ങിനെ ഭാഗ്യവേഗം വിഷ്ണു പിന്നാലെചെന്ന് ആ മൃതശരീരത്തിന്റെ അവയവങ്ങൾ മറിച്ചുവെന്നും, ഓരോ അവയവവേറിണ സ്ഥലം ഓരോ ‘കാളി’ക്ഷേത്രമായി പരിണമിച്ചുവെന്നുമാണ് ഉത്തരേന്ത്യയിലെ ഒരു പ്രധാനതത്വവും. ദേവീഭാഗവതം, ദേവീചാമുന്ദം എന്നീ പുരാണങ്ങളിൽ ദേവി, ‘ദുർഗ്ഗ’ മുതലായ അവതാരങ്ങളെക്കൂട്ടി അസുരന്മാരെ കൊന്നുവെന്നും, ഓരോ അവതാരങ്ങൾക്കും പ്രത്യേകം മാഹാത്മ്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ പ്രത്യേകവിധത്തിലുള്ള ആരാധനകളും രൂപമുഖമാണ്ണിന്നുവെന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്നു. രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിലും സമുദായകാര്യങ്ങളിലും ഉണ്ടായ കോളിളക്കങ്ങൾ തെക്കോട്ടും തിരിച്ചുടിച്ചു. ചില കഥകൾ ഇങ്ങനാട്ടും ഒഴുകിവന്നു. ‘കാളീഭക്തക’ന്മാരുടെ വിശ്വാസങ്ങൾ അപ്പോഴേക്ക് വേരൂന്നിയതിനാൽ അവയെ ഇളക്കാനുള്ള ശക്തി ആ കഥാതരഗങ്ങൾക്കുണ്ടായില്ല. എന്നാലും ചില ‘കാവുകൾ’ ‘ദുർഗ്ഗ’ കൈവശപ്പെടുത്താതിരുന്നില്ല. ബ്രാഹ്മണർ ശാന്തിവേണമെന്നുയർപ്പാൻ അങ്ങിനെക്കൊരു മാററം കൂടാതെ കഴികയില്ലെന്നു വന്നു. പക്ഷെ ഇങ്ങിനെ സങ്കല്പത്തിലും, ആരാധനയിലും ചില വ്യത്യാസങ്ങളെപ്പറ്റുവെങ്കിലും കഥകൾക്ക് വലിയ പ്രചാരം സിദ്ധിക്കുകയുണ്ടായില്ല. ഭക്ഷണശക്തി മുടക്കിയ ശിവൻ ‘കൊട്ടിയുരി’രിക്കുന്നുണ്ടെ

കിലും സതിദേവിയുമായി ആ പെരുമാറ്റം ക്കു വന്ധ്യയായി കാണുന്നില്ല. തിരുമാന്ധ്യംകൊണ്ടു് 'മാന്ധ്യം' 'ഉമയ്യം' വന്നു കയറിയെങ്കിലും ഉമയ്യയോ, മാന്ധ്യംതന്നെയോ, മന്ത്രപുസ്തകം പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടില്ല. തിരുവയനാട്ടുകാവിൽ 'വിവചനം' 'വെളി' 'സാമി' 'രാജ' 'അമ്മ'യുടെ വള കൊണ്ടുവരാൻ കാരണം. തെക്കോട്ടുപാകത്തോറും 'കണ്ണകി' അതിന്നു് മുമ്പുതന്നെ സ്ഥലംപിടിച്ചതായിക്കണ്ടു്. ചേൽവയിലും 'വിവചനം' 'വെളി' 'സാമി' 'രാജ' എഴുന്നള്ളി. 'കന്യാകുമാരി' മാത്രം സ്വാതന്ത്ര്യം പരിപാലിക്കാൻ ശക്തയായില്ല. നാരായണൻ പാർവ്വതിയെ—സപ്തവർഗ്ഗവായിരന്ന മോക്ഷാപത്രിയെ—കാണണമെന്ന ആഗ്രഹം അവിടുത്തെ സ്ഥലപുരാണത്തിൽ കടന്നുകൂടി. എന്നാലും സതിയോ, മഹിഷാസുരമർദ്ദിനിയോ അവിടെ പ്രവേശിച്ചില്ല. ഇതിൽനിന്നൊട്ടും ഗ്രാമിക്കാരുടെ കാമിപ്പാട്ടുകളിൽ ഏതൊരു പാട്ടും, കഥയും, സാമ്യങ്ങളും ഉത്തരേന്ത്യയിൽ അവയെപ്പറ്റി രേഖപ്പെടുത്തു് ഉണ്ടാകുന്നതിന്നുമുമ്പു് മേൽക്കേട്ടതിൽ വേത്രനിട്ടുണ്ടായിരുന്നതെന്നുള്ളതാണു്. നേരെമറിച്ച്, കേന്ദ്രഭാരതത്തിലെ സാമ്യം രം ഒരു കാലത്തു് ഉത്തരഭാരതത്തിന്നുപോലും അതു് ഉത്തരഭാരതത്തിലും വ്യാപിച്ചിരുന്നതായിട്ടാണല്ലോ Mohenjo—Daro വിഖ്യാതമായ ചരിത്രകൊണ്ടു് വെളിവാകുന്നതു്. അതു് ഏതുവിധമായിരുന്നാലും കേരളത്തിലെ കാമിപ്പാട്ടുകളുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്നു് ഏതൊരു പാട്ടും ഭംഗം വരുത്തിയില്ലെന്ന തീർച്ചപറയാം. ഈ പ്രകൃതം തന്നെ നിശ്ചിതം തോററങ്ങുവേക്കും, പാട്ടുകളിലേക്കും നന്നായി തിരിഞ്ഞുനോക്കാം.

‘പാതത്തോററം.’

‘പാത’യിൽ അഞ്ചാമത്തെ ചടങ്ങായിട്ടാണു് ‘തോററം’ എന്ന പ്രിയ നാമകണക്കത്താൽ ‘തോററ’ത്തിന്നു മുമ്പുചേർത്തിട്ടുള്ള കറിയുടെ പ്രസ്താവത്തിന്നു്. ‘പാത’യെന്ന അടിയന്തിരത്തിന്റെ പ്രാപ്തിയെക്കുറിച്ച് യാതൊരു പക്ഷാപന്ധത്തിന്നും അവകാശമില്ല. അമ്മയെ വൃദ്ധ (പാല) തിന്നോടു അനുബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു സങ്കല്പമേ അതിലുണ്ടുള്ളൂ. അമ്മയുടെ രൂപത്തെപ്പറ്റി ഒരു ‘രൂപ’മില്ലാത്തതാണു് അപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി. മനുഷ്യസമുദായത്തിന്റെ പരിണാമത്തിൽ അതിപ്രാചീനമായ ഒരു ദശയാണു് ഇതു് സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്. അതിൽകാണുന്ന ‘കുത്തിത്തപ്പ’വും (രക്തസേവ) ‘തിരിയ

ഴിച്ചവർ' (തീരസവ) ഈ ഉത്തരവിനെ അടിയറപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതിനെ ഒരു 'മലശാക്കിര'മായി സങ്കല്പിച്ചുകാണുന്നതും ഒരു പ്രത്യേകതയായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മലയുമായി ബന്ധമാണ് അതുകുറിക്കുന്നതെങ്കിൽ ആ സംഗതിയും ആരാധനാവിതിക്കുമുള്ള പഴക്കത്തിന് മനോരമ തെളിവായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വൃക്കപൂജ, രക്തസേവ മുതലായ സംസ്കാരവിശേഷം ചരിത്രാതീതകാലത്തുമാത്രമേ മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ കടികൊണ്ടതായി കരുതുന്നള്ളൂ. അതിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങളായി ചില ആചാരങ്ങൾ മാത്രമേ ആധുനികസമുദായത്തിൽ അവശേഷിച്ചിട്ടുള്ളൂ. വൃക്കത്തിന്റെ സ്ഥാനത്ത് കൊമ്പുമാത്രമായി. രക്തത്തിന്റെ സ്ഥാനത്ത് കരുതിവെള്ളവുമായി.

എന്നാൽ 'പാനയെപ്പോലെ പഴക്കമുള്ളതാണോ അതിന്നു ചൊല്ലുന്ന തോററം' എന്നുള്ള ചോദ്യം അസ്ഥാനത്തിലടങ്ങുന്ന് പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഒന്നാമത്ത് ഇതിന്റെ സ്വരൂപത്തിന്നു തന്നെ കാലാന്തരത്തിൽ വളരെ മാറ്റങ്ങൾ വന്നിട്ടുണ്ട്. കർമ്മികൾ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്ന സാഹിത്യമാകയാൽ അവർ മാറുമ്പോൾ സാഹിത്യത്തിന്റെ സ്വരൂപത്തിന്നും മാറ്റം വന്നുക്കാവുന്നതല്ലല്ലോ. നമുക്കു പരിച്ഛേദം വരുത്തേണ്ടതും പഴയതിൽ ചില വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തേണ്ടതെന്നു തോന്നാറുണ്ടല്ലോ. ഇങ്ങിനെയാണു വാസ്തവ പാന കഴിക്കുന്ന കർമ്മികൾക്കു വരാവുന്നതാണല്ലോ. പക്ഷെ പതുക്കെ വേണ്ടിയാൽമിക്കയില്ല വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തുന്നത്. ആനന്ദത്തിനാണു്കൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള സാഹിത്യത്തിലേ അങ്ങിനെവന്നു സംഭവിക്കരുള്ളൂ. അമ്മയുടെ അനുഗ്രഹത്തിനായി ചെയ്യുന്ന 'കർമ്മത്തി'ന്നോ, ചൊല്ലുന്ന 'വാക്യ'ന്നോ, ഉണ്ടാകാവുന്നമാറ്റം അത്തരത്തിലാവുകയില്ല. കർമ്മികൾ മിക്കവാറും പ്രതിഫലത്തിന്നുമാത്രം അടിയന്തരം നടത്തു നാവരായിരിക്കയില്ല. അവരും 'അമ്മ'യെ സേവിക്കുന്നവരും നല്ല ഭക്തന്മാരും ആയിരുന്നിരിക്കണം. അവർക്ക് കർമ്മത്തിന്റെഫലം, അതായത് അമ്മയുടെ പ്രീതിയാണ് ഉദ്ദേശം. അതു നിറവേറ്റുവാൻ ചൊല്ലുന്ന പാട്ട് കടന്നുകൂടി നന്നാക്കണമെന്നു തോന്നിയാൽ അതുപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കുന്നത് അമ്മയുടെ കടാക്ഷലാഭത്തിന് അധികം സാധായിക്കുമെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിനോലാകാം അവരുടെ പ്രവൃത്തിമാറ്റം.

പിന്നെ കാലക്രമംകൊണ്ട് ഭാഷാശീതിക്കു വരുന്ന വ്യത്യാസങ്ങളും അവയുടെ സാഹിത്യത്തിനെ സ്തംഭിപ്പിക്കുന്നതാണല്ലോ. ഈ വക മാനുഷങ്ങൾകൊണ്ട് സാഹിത്യത്തിന്നു ഗുണമല്ലാതെ ദോഷമുണ്ടാകുന്നതല്ല. അജ്ഞതകൊണ്ടുവരുന്ന മാനുഷങ്ങളാണ് അവയെ ഫ്രീപ്പെടുന്നത്. പഴയവകയിന്റെ അതിർ മനസ്സിലാവാതെവന്നാൽ അതിന്നു പകരം ഒരു പുതിയവകക്ക് ചേർക്കുന്നത് ചിലപ്പോൾ ഗുണകരമാകുമെന്നു പറയാം. * ആദ്യം കാണുന്ന 'വാഴ്' തന്നെ രൂപഭേദത്തിന് നല്ലൊരു ഉദാഹരണമാണ്. അമയമാത്രം ഉപാസിച്ചിരുന്നുകാലത്ത് മറ്റു ദൈവങ്ങളെ സ്തുതിക്കുന്നതിനും തുടങ്ങിയല്ലോ. ഗണപതിയും, ശിവനും, വിഷ്ണുവും മറ്റുള്ള പലരും പിന്നീട് വന്നതായിരിക്കണം. ഈ നിരക്കു നോക്കുമ്പോൾ 'ഭാതകിൻതോറൻ'ത്തിന്റെ പീഠികയായി കാണുന്ന 'എട്ടു ലിക്കു വാഴ്', കളപൊട്ടുകാർ ഉപയോഗിക്കുന്ന 'നിറങ്ങളും' അധികം പഴക്കമുള്ളതാണെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഗ(ക)ണപതി ഭഗ(പക)വാണെപ്പററിയുള്ള ആദ്യത്തെ നാലുവരി മറ്റു ഉളവയേക്കാൾ അധിക പഴക്കമുള്ളതുമാണ്. കേരളത്തിൽ പലദിക്കിലും അതിന്നു പ്രധാന്യം കാണുന്നു. † 'തോറൻ' പലദിക്കിലും ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാകയാൽ ഓരോ ദിക്കിലെ 'കാവ്യ'കളെപ്പററി പ്രത്യേകം 'വാഴ്'കൾ ചേർക്കേണ്ടതായി വന്നുവരിക. ദേവിയെ മാത്രം സ്തുതിക്കുന്ന രണ്ടാംപേജയിൽ "ആദിയേ.....വിണ്ണവർ തോറും പൊണ്ണ!" മറ്റുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽനിന്ന് വേർതിരിച്ചു നില്ക്കുന്നു. ഇനി ഭാഷാശീതിമാത്രം നോക്കുന്നതായാൽ,

“ചൊല്ലുന്നാനുപാലെ ചൊക്കനെക്കൊന്നുരണ്ടും”

എന്നിപ്രകാരമുള്ള തനി മലയാളപദങ്ങളും,

“കണ്ണനെ, കമലക്കണ്ണ!; കരിച്ചകിട്തിനൊത്തൊന്നെ!”

പണ്ണിയ, പാച്ചരത്തിൽ പുതയ്ക്കപ്പെറ്റ മൂർത്തി!”

എന്ന മണിപ്രവാള പ്രയോഗങ്ങളും, ചിലപ്പോൾ കാണുന്ന സമ്പ്രദായപ്രകാരമായ ശ്ലോകങ്ങളും അടുത്തുതന്നെ കാണുന്നു.

* മലിന്ദ് 'അമ്പലത്തോളം', 'അമ്പലനാഥം' എന്നൊക്കെ കാണുന്ന ചിലപ്പോൾ ഏതാ ഒരു മലയോരപേരെന്നു ഓർമ്മ വരികയാണു്. (മലയാളം) കേരളത്തിനെ മുദ്രിച്ച്) മേൽപറഞ്ഞതാണെന്നു്.

† ചിലയിടയിൽ ചൊല്ലുമുള്ള അഞ്ചുപ്രകാരം പാദിപ്പം ഇത് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

തോററത്തിനുള്ളിൽ കടന്നാലും ഈവക പ്രകാരമേതേതും കാണുന്നതാണ്. പക്ഷെ അതിൽ വാഴ്ത്തിയുകാണുന്നതുപോലെ ഒരു സ്വാതന്ത്ര്യം കൈകടത്തിക്കാണുന്നില്ല.

“മഴപോലെ പല്ലു, കന്താണിപോലെ മൂക്കു, കൊഴുപോലെ നാവു, കണ്ടുകിണറ്റിൽ മിന്നാമി. ഞ്ഞുപോലെ കണ്ണിലെ മിഴിരണ്ടും” * എന്ന വേതാളത്തിന്റെ വണ്ണം തനി മലയാളമാണെങ്കിൽ അതിന്നു മുമ്പുള്ള ഖണ്ഡിക, “കാട്ടാൻ കാട്ടിനാമോരു മെല്ലുവോളമെല്ലു” രൊ നത്തലവനെപ്പിടിച്ചു് വിതച്ചി തൊടുകുറിയാടി ശോഭിച്ചുകണ്ടാൾ, ‘പിന്നെ രണ്ടാനത്തലവനാക്കെ.....കണ്ടവരായി ശോഭിച്ചു കണ്ടാൾ, പിന്നെ രണ്ടാനത്തലവനാക്കെ.....കനകവട്ടമായി ശോഭിച്ചുകണ്ടാൾ, പിന്നെ.....തൊടുശ്ശേലമായി ശോഭിച്ചു കണ്ടാൾ” എന്നിങ്ങിനെ മണിപ്രവാളത്തിനെ എതിരേല്ക്കാൻ നില്ക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഉദാഹരണങ്ങൾ ഇതിൽ സുലഭമാണ്. അതുകൊണ്ട് ആകൃതിയൊരതും ആധാരമാക്കി ഈ തോററം പാട്ടിന്റെ കാവനിണ്ണയമെഴുതുന്നത് ശരിയാവാറിടയില്ല. തനി മലയാളപക്ഷമെന്തെന്നും ആശ്രയിച്ചു് ആലോചിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ ആദ്യത്തെ രൂപത്തെപ്പറ്റി എങ്കിലും ഉറപ്പിക്കാനാവാത്തതു. “കാട്ടുകാരെ, തണ്ണീർ ചുരുക” മുതലായ പ്രായോഗങ്ങൾ ഇപ്പോൾ പ്രാചീനമെന്നു കരുതിവരുന്ന മലയാളഗ്രന്ഥങ്ങളിൽപോലും കാണാത്തവയാണ്. തമിഴിലും ഇവ പ്രാചീനശൈലിയായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് തമിഴുസമ്പ്രദായം സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ക്രിസ്തുവർഷാരംഭത്തിലോ മറ്റോ ആയിരിക്കണം ഈ തോററം പാട്ടിന്റെ ഒന്നനമെന്നു പറയുന്നതായാൽ അത് ശരിയാവാമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ക്രിയക്കുറഞ്ഞ പക്ഷപരമ്പരപ്രത്യയങ്ങളും † ഈ അഭിപ്രായത്തെ പിൻതാങ്ങുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഈവക പ്രത്യയങ്ങൾ കൂടാതെതന്നെ ക്രിയയെ പ്രയോഗിച്ചിരുന്നവെന്നു തെളിയിക്കാറുള്ള ഉദാഹരണങ്ങളും ഇതിൽതന്നെയാണ്. ദ്രേകാളിയും, ‡ കാത്യായനീദേവിയും § ‘അരുളിച്ചെയ്തു’ തുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടു താൻ. മറ്റു കഥാപാത്രങ്ങളേക്കാൾ പ്രാധാന്യവും സാന്നിദ്ധ്യവും

* പുറം 20.

† വാങ്ങൽ ശൈലി (പുറം 18.)

അഴുത്തണുതിനാൾ (പുറം 20.)

കാളിനാൾ (പുറം 22.)

കേടേണ്ടാൾ (പുറം 30.)

‡ പുറം 23.

§ പുറം 29.

അർഹിക്കുന്ന അവർ അങ്ങിനെ ചെപ്പുകാണ്ടന്ധോൾ ആ പ്രയാഗമാണ് മലയാളത്തിന്റെ പുരാതനസ്വഭാവങ്ങൾ തീരാമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അതിന് മാഹാത്മ്യമാഹോദയം അറിയിച്ചു.

‘പാനാത്മാനന്ദം’ ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേകകേന്ദ്രത്തിലെ പരമേവതയെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിക്കാത്തതുകൊണ്ട് അത് വളരെ വലിയൊരു പൊതുവെ ഉപയോഗിക്കാൻ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണെന്നു ഉൾക്കൊണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കളപാട്ടിന്റെ കാലമായപ്പോഴേക്കു ‘തിരുമാന്ധാകുന്നതെന്തെ അമ്മ’ക്ക് പ്രാധാന്യം വന്നുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആ സംഗതിയും അതിന്റെ പ്രാചീനതയ്ക്ക് മനോഹരം തെളിവാണ്.

ഇനി തോററത്തിന്റെ സാഹിത്യഗുണം പരിശോധിച്ചു. ഈ പ്രകൃതം മതിയാകാം. തോററത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം ‘അമ്മ’യുടെ കഥ എല്ലാവർക്കും മനസ്സിലാവുന്ന രീതിയിൽ ചൊല്ലി കേൾക്കുന്നവർക്ക് അമ്മയിൽ ഭക്തിജനിപ്പിക്കുന്നതാണ്. അതിലധികം ചെമ്മുകൊണ്ടെന്നതായാൽ അത് കർമ്മവിന്റെ മിടുക്കായിട്ട് കണക്കാക്കാം. സർവ്വമായ ആഗ്രാഹിതീ ഈവക പാട്ടുകളുടെ ഒരു പ്രത്യേകതയാണ്. അമ്മയെ പുകഴ്ത്തുന്നതല്ലാത്ത ഭാവം അധികമുണ്ടാവാത്തതും കാരണമെന്നു ചിലർ ചിലർ, അ നായകന്റെ യോഗ്യതകളെല്ലാം അവസ്ഥാനുസരണം വായനക്കാരന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതു മൂലം. കൈലാസംവരെ അമ്മയെപ്പറ്റി ചെല്ലുവാൻ അമ്മയ്ക്ക് കൈയ്യും പോരായ്മയില്ല. * ആരുധാസ്രവിദ്യയിൽ അതിവിശേഷമായ ആവിർ കാളിയോട് വീരവാദമൊഴുന്ന മാഗം പൂക്കും കൊള്ളാതെ വായിക്കാൻ പ്രയാസമാണ്. † ഇതിലെ വണ്ണനകൾക്ക് തനയത്വം കൂടുമെന്ന് പറയാതെ അമ്മില്ല. വണ്ടിനെയും തണ്ടിനെയും പിടി കൂടാതെതന്നെ അവയെ പ്രയാഗങ്ങളാക്കി സാമഗ്രികൾ ‘മലയാള’ത്തിലുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്ക് ഈവക പാട്ടുകൾ ധാരാളം ലക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നുണ്ട്. അമാനുഷമായ രൂപങ്ങളെ വണ്ണിക്കുന്നതാണ് അതിരോഴ്ചകളുടെ അത്ഭുതം, അല്ലാതിടങ്ങളിൽ നിത്യം പരിചയമുള്ള

* ‘അങ്ങിനെ പോകപ്പോയി ശ്രീകൈലാസത്തിന്റെ വടക്കെത്താഴ്വരയിലായിരുന്നു അമ്മയെപ്പറ്റി അമ്മയെപ്പറ്റി അമ്മയെപ്പറ്റി’ (പുറം 13.)

† ‘മാതാൾ—മൊട്ടൻ കൊട്ടുന്നതി! പെരികളെല്ലാം ശബ്ദം.....’ (പുറം 33.)

വസ്തുക്കളെക്കൊണ്ട് പെരുമാറുന്നു, ഇതാണ് തോററപാട്ടുകളിലെ കവിതാഭിതി. ഇതിൽ ആദ്യത്തേതിന്നു ഉദാഹരണമാണ് വേതാളത്തിന്റെ വണ്ണന.

• “കാട്ടാനക്കാട്ടിലാമ്മാൻ ചെല്ലവോളംചെയ്ത്, കൊന്നത്തലവനെ പ്പിടിച്ച് തിരുമ്മി തൊടുകറിയായി ശോഭിച്ചുകണ്ടാരം.....”

ഇത് വേതാളത്തിന്റെ ചമയലാണ്. സ്വരൂപവണ്ണന ഇതിലും സരസമാണ്,—

“മഴപോലെ വല്ല, കൊഴുപോലെ നാവ്, കുന്നാണിടലയെ മുക്കി.....” എന്നിത്യാദി നോക്കുക.

ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഇതിൽ ഉപയോഗിച്ച ഉപമകളുടെ സ്വാർത്ഥസ്വത്തുപുറനി രണ്ടുവാക്കു പറയുന്നത് അത്യാവശ്യമാണ്,—

നാരദൻ ഭാതകാൻറ ദീപ്തികളെട്ട് ഓടുന്നത്, “ഗന്ധധൻ മുഖിൽ പാണ്ഡിതന്മാർപ്പോലെയും, പുലിമുഖിൽ പശുവിനെപ്പോലെയും, പൂശകൻമുഖിൽ എലിയെപ്പോലെയും”[†] ആണ്. “തെളയക്കൊരു മല വിതന്നുവേദകപോലെ”[‡] യാണ് കാളിയും വേതാളവും തമ്മിലുള്ള ഇടിക്കാഴ്ച. § രത്നപാണ്ഡുക്കിടക്കുന്ന ശവക്കുടം കാകൻ, കഴി മുതലായ പക്ഷികൾ അവ കൊത്തിത്തന്നുമ്പോൾ “തെളിക്കൊണ്ടും, മെമ്പരുത്തിക്കൊണ്ടും ഉണ്ടമാവുകെട്ടിയാരെപ്പോലെ”[¶] യാണ് ശോഭിക്കുന്നത്. ഭാതകാൻറ അലർച്ച ‘കടലും കാവേരിയും’ അലരുന്നതുപോലെയാണ്. അയാൾ എല്ലാവരും മരിച്ച് എഴുന്നേയ്ക്കാൻ ‘കൊമ്പു കഴിച്ച് മരപോലെയാക്കി’[‡] ഈ വക പ്രയോഗങ്ങളുടെ സ്വാർത്ഥസ്വം ആധുനികകവികൾ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണ്. വിസ്താരമേന്താൽ ഉദാഹരണങ്ങൾ ചുരുക്കേണം.

‘ഇരട്ടിച്ചു’ പ്രയോഗങ്ങൾ തോററത്തിൽ മാത്രമല്ല, കളുപാട്ടു മതലായവയിലും കാണുന്ന ഒരു വിശേഷവിധിയാണ്. ഒരേ അർത്ഥത്തിൽ രണ്ടു പദങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുപ്രയോഗിക്കുന്നത് ഇതിൽ ഒരു വിഭിന്നഭാവമെങ്കിലും കാണുന്നത്. “മോഹസുരയുലം പെരുമ്പോത്ത്, ¶

* പുറം 20.

† പുറം 21.

‡ പുറം 35.

† പുറം 12.

‡ പുറം 34.

¶ പുറം 21.

യഥാസ്ഥാനംകോലം, * തിരുനാമപ്പേര്, അഞ്ചു പഞ്ചാക്ഷരം, എട്ടു അയ്യ വസകൾ† എന്നിവ സ്വലമായിട്ടു കാണാം. ഈ ഇരട്ടിപ്പ് അമ്മത്ത കൊണ്ടു സംഭവിക്കുന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. തോററപോട്ടിലെ മറ്റു ഭാഗങ്ങൾ നോക്കുമ്പോൾ പാണ്ഡിത്യംകുറഞ്ഞ ഒരാളുടെ കയ്യട യാണ് അതെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 'പെരുങ്കുന്നമാമല'‡ എന്നീ മല യാളപദങ്ങളും അങ്ങിനെ ആവർത്തിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. ശക്തിക്കു വേണ്ടി അങ്ങിനെ ചെയ്തായിരിക്കണമെന്നതന്നെ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഭാതകനും മനോഭരിയും തമ്മിലുള്ള ഒടുവിലത്തെ കൂടിക്കാഴ്ച, 'പടപൊതവാൻ പോകുന്ന ഭർത്താവേ!'§ എന്നാരംഭിക്കുന്നഭാഗം, 'കുത്തത്തേ, തമ്പുരാട്ടി!'§ എന്നു തുടങ്ങുന്നഭാഗം, 'കാളിയെ ശിവ പുത്രിയാണെന്നറിഞ്ഞു' ഭാതകൻ ക്ഷമായാചനം ചെയ്യുന്നഭാഗം' ഇവ യെല്ലാം മനസ്സിൽ തട്ടുന്നവതെന്നുമാണ്. തന്റെ കൃതി വായനക്കാരുടെ മനസ്സിൽ ഒരിളക്കമുണ്ടാക്കേണമെന്നദ്ദേശമുള്ള ഒരു കവി തനിക്കുള്ള ശക്തി വേണ്ടുവണ്ണം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടുതന്നെയാണ് അതു വായിക്കുമ്പോൾ തോന്നുന്നത്. ആകപ്പാടെ നോക്കുമ്പോൾ 'പാനത്തോററം' സ്ഥിതിശ്ചാരാമത്തിൽ ശോഭിക്കത്തക്ക ഒരു നല്ല കസ്യമാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല.

തോററത്തിന്റെ അവസാനത്തിലും, കളത്തിനേയും പാട്ടിനേയുംപറ്റി പ്രസ്താവിക്കുന്നതുകൊണ്ട് 'പാന'ക്കും, 'പാട്ടി'നും ഉപദേശം ഗിച്ചിരിക്കുന്ന കൃതി കാലക്രമംകൊണ്ട് ഒന്നായപേരായിരിക്കുന്നു.

'പന്തലിട്ടു പാട്ടുതരുക'¶ എന്നു പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ കുറച്ചു അസ്വരസമുണ്ട്. പാട്ട് ഗൃഹാന്തർഗതത്തിലോ, കാവുകളിലോ ചെയ്യുന്ന കർമ്മമാകയാൽ പന്തൽ അതിന്നാവശ്യമില്ല കാവുകളിൽ സ്ഥലസൗകര്യമില്ലെങ്കിലും പന്തലിടാറുള്ള. ആ പന്തൽ ഇന്നുവിധംവേണമെന്ന് നിർവ്വന്ധവുമില്ല. പാമ്പുപന്തലിൽ പാട്ടിനുള്ള സൗകര്യവും കാണാറില്ല. ഈ ഭാഗം പിന്നീട് കൂട്ടിക്കലർത്തിയതായിരിക്കുമോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

* പുറം 33.

† പുറം 15.

‡ പുറം 36.

§ പുറം 37, 38.

§ പുറം 32.

¶ പുറം 42.

“കിഴക്കു പടിഞ്ഞാറ് എഴുക പാകിക്കൊള്ളും, തെക്കു പടിഞ്ഞാറ് വെള്ളിപ്പയറു പാകിക്കൊള്ളും” • എന്ന ഭാഗമേ ഇതിൽ പന്തലിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുള്ളൂ.

‘ഭാതകൻ തോററം.’

‘ഭാതകൻ തോററ’ത്തിന്നുമുമ്പുള്ള ‘പന്തലവലമാരം,’ ശരിയായിട്ടുള്ള പാനപ്പന്തലിന്റെ ഒരു നല്ല വിവരണമാണ്. †

ഭാതകൻതോററം ‘പാനത്തോററ’ത്തിന്റെ ഒരു സംഗ്രഹം പോലെയാണിരിക്കുന്നത്. ആകൃതികൊണ്ട് ചെറുതാണെന്നിവിടെ സ്വാരസ്യംകൊണ്ട് അങ്ങിനെയല്ലതാനും. നിർമ്മൂന്നസംഗ്രഹമായിട്ടല്ല. വേതാളത്തിന്റെ വണ്ണനയും മറ്റും പ്രകൃതത്തിന്നു യോജിച്ച സൗസമാക്കിക്കൊണ്ടുതന്നെയാണു് കവി പോകുന്നത്. “എന്ത്യാൻ പൂവും, പൂത്തും ചുട്ടു്” ‡ കഥയും, തൃശ്ശിവപേരൂർ വടക്കെ ഗോപുരത്തിലുള്ള ഭൂതത്താനെ കാളി അകവെട്ടിയിട്ടെന്നതും, ഇതിൽ കാണുന്ന പതുമകളാണ്. ‘പാനത്തോററ’ത്തിൽ പ്രത്യേകം ഭഗവതിമാരെയോ, ദേവന്മാരെയോ സ്മരിച്ചു കാണാത്തതിൽനിന്നു് ഭക്ഷത്രനിർമ്മാണത്തിന്നും വിഗ്രഹനിർമ്മാണത്തിന്നും മുമ്പുള്ള ഒരു കൃതിയാണെന്നൊരിക്കലാവാത്തതാണ്. ‘ഭാതകൻതോററ’ത്തിലെ പ്രസ്താവങ്ങൾ ‘തോററ’ത്തിനെ അപേക്ഷിച്ച് അതിനുള്ള ആധുനികത്വവും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ രണ്ടു പ്രസ്താവവും പിന്നീടു് വല്ലവരും ചേർത്തതായിട്ടുണ്ടു് എന്നു ചോദിക്കുന്നതായാൽ അതിനുള്ള മറുവടിയും വെറും നിഷേധത്തിലാവാൻ തരമില്ല. ഇതു രണ്ടും പിന്നീടു ചേർത്തതാണെങ്കിൽകൂടി അതുകൊണ്ടു കാലനിർണ്ണയം സുക്കരമാകുന്നില്ല. എന്ത്യാൻ കേരളത്തിൽ കയറീട്ടു് കാലം വളരെയായി. പത്തനംതിട്ടസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിലെ ശാന്തികൂടി കരസ്ഥമാക്കിയിട്ടാണ് എന്ത്യാൻ, അല്ലെങ്കിൽ, പോററി ഈപ്പാറം സ്ഥിതി

• ഭാഗം, 43.

† ഇതു് ചിററുരിൽനിന്നു കിട്ടിയതാണെന്നു് ഇതിനുമുമ്പു് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവിടെ ഇപ്പോഴും ‘പാന’ ശരിയായി നടക്കുന്നുണ്ടു്. ഭൂതവിസംഭവത്തിലും ‘പാന’ ആശ്വാസിക്കാറുണ്ടു്. ‘പള്ളിപ്പന്തലായിട്ടാണ്’ കഴിക്കാറുള്ളതു്. ഇതിനുള്ള അദ്ധ്യക്ഷം പറയത്തു് വിട്ടില്ല, പാനംകഴിക്കുന്നത് ചൊല്ലാറുള്ളതാണ് പതിവു്.

‡ ഭാഗം 59.

ചെയ്യുന്നത്. കേരളത്തിലെ അനവധി ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ എമ്പ്രാൻ മാറാൺ ശാന്തിചെയ്യുന്നതും. തുളനാട്ടതന്നെ ഒരു കാലത്തു് കേരളത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണെന്നായിരുന്നു ഐതിഹ്യം. * 'തുളക്കുറം'† തീർന്നെന്നായി ഇപ്പോഴും വെളിച്ചപ്പാടന്മാർ കരുതിക്കാണു്. പരശുരാമൻ കൊണ്ടുവന്ന ബ്രാഹ്മണവർഗ്ഗങ്ങളിൽ ഒന്നായിട്ടാണു് തുള എമ്പ്രാനേയും കണക്കാക്കിയിട്ടുള്ളതു്. അപ്പോൾ അവരും നല്ലവണ്ണം പഴക്കം കൂടിയവർ തന്നെയാണു്. ഇനി തൃശ്ശിവപേരൂർ വടക്കുന്നാഥ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ കഥയാണെന്നിൽ പരശുരാമൻ യാത്രപറഞ്ഞു വിരിഞ്ഞവഥയായിട്ടാണു് അതിനെ അവിടുത്തെ സ്ഥലപുരാണം മോഷി കുന്നേതു്.‡

സാഹിത്യമംഗീയക്കാൾ ആഖ്യാനമംഗീയമാണു് കവി പ്രതിപാദനത്തിൽ ഭിക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതെന്തെന്തെ വ്യക്തമാവുന്നുണ്ടു്. ആഖ്യാനരീതി 'പാനന്തോററ'ത്തിന്റെ തൊരുപിടിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയാണു് പോകുന്നതു്.

“ആഭിഹരികളേ! ആനന്ദത്തേൻകടവേ!”

'കണ്ണായഭവനൻ', 'മഞ്ചനം' മുതലായ പ്രയോഗങ്ങളിൽ കാണുന്ന അമിഴ്ചവ അതിന്റെ ഭാവഭേദമായ പിററുരിസ് തമിഴ്നാട്ടുമായുള്ള ബന്ധത്തെ വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ടു്.

'അരന്തലണച്ചു തിരുനാൾപേരവിളിപ്പ'ന്നതുവരെയുള്ള ചടക്കുകളെക്കുറിച്ചു് തനിമലയാളമാണുതാനും. ഈ സംഗ്രഹത്തിൽകൂടി വേതാളത്തിനെ രണ്ടു മൂന്നു വരികളെക്കൊണ്ടെങ്കിലും വണ്ണിക്കാതെ വിടുന്നില്ല. § 'ചെറുപ്പേരു' 'വിളിപകരുക' ¶ എന്നീ പ്രയോഗങ്ങൾ ഭാഷാശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ ദ്രുമയെ അർഹിക്കേണ്ടതാണു്.

* കോളാപ്പതി, ഭാഗം 4. Dr. Gundert, Malayalam English Dictionary, p. 474.

† തുളനാട്ടിലെ സമ്പ്രദായപ്രകാരം അററ കുററം തീർക്ക എന്നർത്ഥം. വടക്കൻ പാട്ടുമലിയാളക്കു് തുളനാട്ടു വിളിയെപ്പറ്റി പ്രസ്തുതിച്ചുകാണുന്നതിനാൽ ആനന്ദു് ഒരു കാലത്തു് സംസ്കാരസമ്പന്നമായിരുന്നുവെന്നു് ഉപരിപക്ഷണിയിക്കുന്നു.

‡ ചരിത്രാതീതകാലത്താണല്ലോ, ആ വീരൻ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടുണ്ടെന്നിൽ— കേരളത്തെ ചരലിപ്പിന്നു വീരങ്ങളെത്തിട്ടുള്ളതു്.

കളംപാട്ട് അഥവാ, ഭാഗ(രി)കവയം.

ഇത് 'പാനാശോര'ത്തിന്റെ ഒരു പരിച്ഛിരിച്ച പതിപ്പാണെന്നു പറയാം. ഈ പരിച്ഛാരത്തിൽ പല വ്യത്യാസങ്ങൾ വന്നു ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. ഒന്നാമത് ഇതിന്റെ ജനനകാലത്തോടുകൂടി കാളി കേരളത്തലം കേരളത്തിൽ പരക്കിലുള്ളതായി സ്ഥാപിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. തിരയാന്ധാരകുനിലമെന്ന അമ്മയ്ക്ക് സാന്നിദ്ധ്യവും കൂടിയിരിക്കുന്നു. മറ്റുള്ളവയോടൊക്കെ വേർപെട്ട്, യമൻ, നിഷ്കന്തി മുതലായ അഷ്ടദിക്പാലന്മാർ, ബ്രഹ്മാ, വിഷ്ണു, മഹാദേവൻ ഈ മുൻനിരയ്ക്കും, അവരുടെ അനുചരന്മാർ, ത്രിപുരമുഖവടിമാർ എന്നിവരെയും കർത്താവിന്റെ മാനാദൃഷ്ടിയിൽ തെളിഞ്ഞുകാണുന്നുണ്ട്. ദേവാസുരയുദ്ധം ഒന്നു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിൽ അസുരവംശം മുടിഞ്ഞുപോയതിനാൽ, ഭാര്യയെ മുതലായ അസുരകന്യകമാർ പാതാളത്തിൽ ഉളിക്കേണ്ടിവന്ന ഒപ്പിയിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ടാണ് കഥ ആരംഭിക്കുന്നത്. അക്കാലത്ത് ജാംബവാൻ ജീവിച്ചിരുന്നെന്ന് †

കേരളത്തിൽ "ചേകവന്മാർ" പ്രമാണികളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ പല കാലങ്ങളേയും, പല കാലങ്ങളേയും സൂചിച്ചുകൊണ്ടാണ് പാട്ട് പ്രവഹിക്കുന്നത്. രണ്ടു ശോരത്തിൽനിന്നും നമുക്കു പരിചയപ്പെട്ടതായ പ്രമേയം എത്രത്തോളം വിസ്തരിക്കാമോ അത്രത്തോളം പരത്തിക്കൊണ്ടാണ് കളംപാട്ട് പോകുന്നത്.

"ഭാര്യയെക്കുറിച്ചു ഗർഭാലസ്യം, പുളികടിയടിയന്തരം, ഇതറില്ലപ്പണി" മുതലായവയിൽ കവി നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നുമാത്രമല്ല അവയുടെ വണ്ണം, ആചാരവും അനുഭവവും ഇണക്കിക്കൊണ്ടാണ് ചെല്ലിട്ടുള്ളത്. "ആറാമാസം ഉരുത്തിരിഞ്ഞു, ഏഴാമാസം എഴുന്നമുഴങ്ങി" ‡ "മാണിക്യം, തൂണായി; മരതകമേ, പോതികയായി;

* വാല്മീകി, ഭാഗവതം, ഭാഗം 74, 75.

† ഭാഗം, 76. ജാംബവാന്റെ ജംബവാൻ,—

യെവേനകാലമേ പെരുവനയുരമെല്ലി

മുഴുപ്പുവണ്ണം വെള്ളമെപ്പിടിയന്തം.

ഒന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ സന്ദർഭം ഒരു കഥയിലും പറഞ്ഞുകാണുന്നില്ല. ഇതിൽ ഭാഗവതന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം അങ്ങിനെ ചെല്ലുകയായി കാണുന്നു.

‡ ഭാഗം, 78.

അണിചിത്രമേ, കഴക്കോലായി; വൈരമേ, മാവടയായി" എന്നീ പ്രയോഗങ്ങൾ ശാസ്ത്രപ്രതിപാദനത്തിന് സാക്ഷ്യതികപദങ്ങളിലെന്ന് മലയാളത്തിനെപ്പറ്റി പഴിപറയുന്നവരെ വെല്ലുവിളിക്കുന്നോപാവിരിക്കുന്നു. 'തപശിതാ നോവുനാത്' എന്ന തുടങ്ങിയുള്ള നിലവിളികളി വിസ്തരിക്കാതെ കവി അടങ്ങുന്നില്ല. ആവക സന്ദർഭങ്ങളിൽ നമ്മുടെ തറവാടുകളിലുണ്ടാകാറുള്ള പരിതഃസ്ഥിതികളുടെ നല്ലൊരു ചിത്രീകരണം കവി സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുപോലെ പിള്ളാണവന്റെ ജനനസമയത്തുണ്ടായ ഭിന്നിമിത്തങ്ങൾ, ആ അസുരവീരന്റെ തപസ്സ്, ഈവക ഇനങ്ങളിൽ കൈണ്ണവും വിടാതെ വിസ്തരിക്കുന്നുണ്ട്. ആകപ്പാടെയുള്ള പ്രതിപാദനരീതി അലങ്കാരസരസവും, വിവരണബഹുലവുമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. 'തോററ'ങ്ങളിൽ കണ്ടതുപോലെ കാപ്പുങ്ങൾ അക്ഷരത്തിൽ മുതക്കി അർത്ഥത്തിൽ പൊങ്ങിക്കിടക്കുന്നുപോകുന്നതിനല്ല കളംപാട്ടിൽ വാസന കാണുന്നത്. പലതരത്തിലും പല രൂപത്തിലും ഇതിനുമുമ്പ് പ്രചാരം വന്നിട്ടുള്ള പ്രമേയത്തിൽ കഴിയുന്നതും വൈചിത്ര്യം കവർത്തി പ്രതിപാദിക്കാനാണ് കവി ശ്രമിക്കുന്നത്. അത് ഘലപ്രമോയിട്ടുണ്ടുതാനും. എന്നാൽ ഇങ്ങിനെ വണ്ണിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നതാലും സംഭവങ്ങൾ പൂർണ്ണപരവിരുദ്ധമാകാതിരിക്കേണ്ടകാപ്പും ചിലപ്പോൾ വിസ്തരിക്കുന്നതായി കാണുന്നുണ്ട്.

അസുരവംശം മുടിഞ്ഞതായിട്ടാണ് കഥാരംഭത്തിൽ നമ്മെ ധരിപ്പിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഭാരതകരാജാവ് തന്റെ സാമ്രാജ്യം സ്ഥാപിച്ചുവെന്നായി ജാംബവാന്റെ ശംഖധ്വനികേട്ടപ്പോഴേക്ക് "വിലങ്ങുകളിലും, വിലകുക്കികളിലും, അടവുകളിലും, ആരൂഢങ്ങളിലും ഓടിയൊളിച്ചു കിടക്കുന്ന അസുരപ്പടയെല്ലാം" * പുറത്തുവരുന്നതായിക്കാണെന്നു. പക്ഷേ, ഈ പ്രമാദംവരുത്തിയ കവിതയ്ക്കു മറ്റൊരു സേവികത്വം പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറ്റു കൃതികളിൽ ഒടുവിൽ അഗതിബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണായി മനോഭരിയെ വഞ്ചിച്ച് "ബ്രഹ്മാപദേശം" കൈക്കലാക്കുന്ന കാത്രിയന്നിദേവി, † ഇതിൽ ഭാരതൻ ബ്രഹ്മാവിനോടു വരുംവാങ്ങി വിന്യാസവിധിയിൽകൂടെ പോകുമ്പോൾ കടന്നു കയറി അവരംഭം വോദിക്കാനായി കണ്ണടക്കുന്നുണ്ട്. അവൻ ആ സമയത്തു "കാട്ടിൽ കിടക്കുന്ന സ്രീകളാലും, പശുവിനാലും വരും വാങ്ങുന്ന പുത്തൻ

താനല്ല" * എന്നു ധിക്കരിച്ചപ്പോൾ "കറളപറഞ്ഞിട്ടെങ്കിലും കൊല്ലിക്കുന്നുണ്ട്" എന്നൊരു ശാപവും ഭേദി നൽകി. ഇങ്ങനെ പിന്നീട് ഭാരതകന്തെ ചരിക്കാൻ ഒരു വഴിയുണ്ടാകുന്നതിനാൽ കാത്യായനീഭേദിയുടെ ഭേദവിവരത്തെ വഞ്ചനപ്രയോഗം അകാരണമല്ലെന്നാവുന്നുണ്ട്. ഇത് ഔചിത്യപൂർവ്വം കവിചേർന്നിട്ടുള്ളതാണെന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല.† 'ഭാരതൻ തോററ'ത്തിൽ വേതാളത്തിനെക്കൊണ്ടു ഇങ്ങനെ ചെയ്തികുന്നുള്ളു. വേതാളം മുഴ പാട്ടിലും ആ സ്ഥാനത്തു വരുന്നുണ്ട്.

"എന്നോ മഹാപാപി! കാട്ടിൽകിടക്കും പുഴവിനെയും, പിശാചിനെയും അതു എന്റെ പരശ്ശുകൊണ്ട് പെട്ടിത്തറന്നുമാറാക്കുന്നുണ്ടെന്നു" എന്നീ ഭാഷയിൽ ഒരു ശാപവും തരുന്നുണ്ട്. ‡

ഭാരതകലോകനിർമ്മാണമാണ് പിന്നീട് വിവരിക്കുന്നത്. അങ്ങിനെയാണുമാത്രം തന്നെ ഭാരതകൻതോററത്തിലില്ല. പാമ്പുത്തോററത്തിൽ ആ ഭാഗമുണ്ടോ എന്ന് നമുക്കിട്ടിയ പാരത്തിൽനിന്നു അറിയാനും തരമില്ല. നാരദനായിട്ടുള്ള ശുഭിമുഖിനു ശേഷമേ നമുക്കു 'പാമ്പുത്തോററ' ആരംഭിക്കുന്നുള്ളു. മയനേയും, വിശ്വകർമ്മാവിനേയും അതിവേഗമായി നിറയാഗിക്കുന്നു. 'ഏഴുചുറകിടങ്ങ് മുറിച്ചു', മൂന്നു ചുറകിൽ പടർപ്പിച്ചു' എന്നു തുടങ്ങിയ അതിന്റെ അലങ്കാരങ്ങളും വികാസങ്ങളും വിസ്തരിച്ചുകൊണ്ടാണ് പോകുന്നത്. § പിന്നെ ജാതന്മാൻ പെരുന്താകൊട്ടി പതിനാലു ലോകത്തേയും അറിയിക്കുന്നു. അസുരപ്പടകളെല്ലാം വന്നുചേറും. അതിനുശേഷം അയാളുടെ ദിഗ്വിജയമായി.

അപ്പുരിപ്പാലകന്മാരിൽ അഗ്നി, സൂര്യൻ, വരുണൻ, വായു ഇവരൊക്കെ കാഴ്ചയായി ജയിക്കുന്നത്. നവഗ്രഹങ്ങളുടെ നേർക്കാണു പറിക്കുന്നതെന്തെങ്കിലും. അയാളുടെ ആക്രമണരീതിയും സാധാരണ

* ഭാഗം, 33.

† അമിതമാണെന്നുള്ളതിൽ ദുർബ്ബലന്റെ ശ്ലോകപരമതത്ത്വം ഈ സാരം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

‡ ഭാഗം 84.

§ യേശു അസുരശിപ്പിയായത്. വിശ്വകർമ്മവേദം ശേഖരിച്ചിരിക്കുന്നത്. വിശ്വകർമ്മനെക്കുറിച്ചു നിർവ്വചിക്കുന്ന ആവശ്യമില്ല.

‡ ഭാഗം 85.

മല്ല. വാനനാമങ്ങളിൽ, “വെള്ളിയെ കാലോടിച്ചാൻ, ശനിയെ കണ്ഡറിഞ്ഞാൻ, ചൊവ്വയെ വാവുകൊണ്ട്, ബുധനെ ബോധംകലക്കി,” * ഇങ്ങിനെയാണു് ജയിക്കുന്നതു്.

കാലകേയന്റെ മകളായ മനോദരിയെ വിവാഹം † ചെയ്താണു് ഭാതകന്റെ പിന്നെത്തെ കൃത്യം. അങ്ങിനെ ആ രാജാവിന്റെ ശക്തിയും തനിക്ക് അധീനമായി.

ഇവിടുന്നുണ്ടാട്ടു പുരംണപ്പായയിൽ ദേവന്മാരുടെ സമരം വിഷ്ണുവിനെ അറിയിപ്പാനായി അവർ യാത്രയാകുന്നു. വിഷ്ണു ഈ ഘട്ടത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതു് ഭാതകൻതോററത്തിരില്ല. കളപാട്ടിന്റെ കാലമാകുമ്പോഴേക്കു് വിഷ്ണു കേരളത്തിൽ കടിയേറിയെന്നു ഇതിൽ നിന്നുഫരിക്കണം. വിഷ്ണു അവരെ കൈലാസത്തിലകാണു് കൊണ്ടു പോകുന്നതു്. ശിവന്റെ മാഹാത്മ്യം അപ്പോഴും ഉദ്യത്തിൽ നില്ക്കുന്നുണ്ടെന്നു താല്പര്യം. യോഗവിദ്രകൊള്ളുന്ന വിഷ്ണുവിന്റെ തിരുനയനങ്ങളെ നെ വണ്ണിക്കാതെ കവി മനോഭൂപോകുമില്ല. “പുതുതായി മലന്നിരുനോരു ചെമ്പാമരപ്പുവിന്റെ പുറയിതൾ കളഞ്ഞു്. അകയിതൾ വരംകണക്കെ നിങ്ങളുടെപട്ടു് ചൊവ്വയെ മീനാമിറിയിരിക്കുന്ന തിരുനയനങ്ങളെക്കൊണ്ടു് പരക്കെമിഴിച്ചു” ‡; ഈ അവലാദപ്രയോഗം അഭിനവകാളിഭാസനാദര്യം ഹർഷരാജയും തലകുനീപ്പിക്കുന്നതാണു്. കൈലാസത്തിൽചെന്നു് ശിവനെ സ്മരിക്കുന്ന പദ്യശകലം § ഇതിൽ നിന്നു വേർതിരിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നുവെന്നു പറയാതെ തരമില്ല. ത്രിമൂർത്തികളുടെ യോഗത്തിൽ അവർ അവരുടെശക്തിയെടുത്തു് ദേവിമാരെ സൃഷ്ടിച്ചു. ¶ യജനം, സമ്പ്രദണ്ഡനം, ഇന്ദ്രനം ഈ യോഗത്തിൽ ചേർന്നു സൃഷ്ടികൃത്യം നിറവേറി. ഈ ദേവിമാരുടെ യുദ്ധം പരാജയത്തിൽ കലാശിച്ചപ്പോൾ ഭാതകന്റെ പ്രാബല്യത്തിന്നു് അതിരില്ലെന്നായി. പറയദിക്കുന്നായി വീണ്ടും ജാബാവാനെ വിളിച്ചു. ജാബാവാൻ

* ഭാഗം 86.

† മനോദരിയെ ചരയിക്കുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന ആമോണങ്ങളുടെ പേരുകൾ അറിഞ്ഞിരിക്കണമെന്നു്. ആമോരിനും, വിനാമതിനും, കഴുത്തിൽ പച്ചരായ, പവിടരായ, മുത്തുരായ, മുത്തുക്കുളയായ. മുടികടകം എന്നിവയാണു്. (ഭാഗം 87).

‡ ഭാഗം 89.

§ “കേതകിഴാ! പാരമ്യോതി പരമേശ്വര! ലോനി!” ഭാഗം 89.

¶ ഭാഗം 90.

എന്തുചൊല്ലി പറയടിക്കേണമെന്ന് മോദിച്ചപ്പോൾ ഭാതകൻ ചെല്ലുന്ന കല്ലുന അതിനുമുമ്പുവന്ന ദേവിമാരുടെ ജനനത്തിന് മേന്മയുതവരായ ദേവന്മാരുടെ ദോഷങ്ങളുടെ ഒരു പട്ടികതയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ശകാരവർണ്ണമാണ്. *

പിന്നെയാണു് നാരദന്റെ രംഗം. ഋഗ്വേദത്തിൽ വിഷ്ണു ഭഗവാൻ നാമഗീതപാടി കൈലാസേശ്വരൻ ഇത്തരഗീതം പാടുവാൻ പോകുന്ന വഴിക്കാണു് നാരദൻ ഭാതകനെ കണ്ടുപിടിക്കുന്നത്. ആരണ്ടു ദേവന്മാർക്കും അപ്പോൾ കൊടുക്കുന്ന ആശീർവാദിഭാഷക പരിഹാസകവനത്തിൽ അഗ്രസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നുണ്ടു്.

“.....മഹാദേവനെ പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്ന തനിച്ചിടയെല്ലാം കളവോളംചെയ്തു് എനിക്കും എന്റെ കോടാർക്കാടി പടയം പമരേന്ദ്രസ്താനം പഴയഹിരാസ്താനം ഉരട്ടുവാനും ഉറക്കുവാനും പാമകനാക്കുന്നോളമുണ്ടോ നാരദോ.....” ഇതാഞ്ഞിവിടെ ഭാതകന്റെ ആശീർവാദവും പൊഴിയുന്നതു്.

ഈ ദീർഘത്തിങ്കേട്ടു് പുണ്യകവ്യം വീണയുമിട്ടോടുന്ന നാരദനെ, തോന്നാക്കാൻ ചെയ്യുന്നപോലെ ഭാതകവധകന്മാരും “ഇതുമുമ്പിൽ ശിഷ്യൻപാക്കയും—” എന്ന പ്രകാരത്തിൽ ഉപമിക്കുന്നുണ്ടു്.

നാരദന്റെ സമക്ഷേകട്ടു് കൈലാസേശ്വരൻ ഇളകിവരാറുവന്നു. തനിക്കുണ്ടായ ‘പുകുട്ടി’വിന്റെ ഫലമായി കാളിപ്പാട്ടു് തനിക്കുണ്ടു്. കാളിപ്പാട്ടു് പണിമുക്കു ആയുധങ്ങളും കല്ലിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. കാളി ഭാതകനെ കൊല്ലാമെന്നു സത്യവച്യം നന്ദിമഹാകാളനെ തന്റെ സേനാപതിയാക്കി ഭൂസ്സുദയോടുപ്രഭി ഭാതകനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുന്ന വഴിമുക് കാട്ടിത്തന്നെ വേതാളവും വാഹനമായി ചേരുന്നു. അവിടു നാഷ്ടോട്ടു് മോക്ഷയാത്രയായി പോകുന്നു. ഇവരുടെ സംഭാഷണം കര നേരംപോക്കേളതാണു്. † അധികം താമസിക്കാതെ മൂന്നു ഭാതകനെ ഭയന്ന് രാടിഞ്ഞാളിച്ച മാതാക്കളെ കണ്ടുണ്ടുതന്നു. അവരും അകമ്പടിച്ചുടി ആളുവിളിച്ചു യുദ്ധരൂഢിയിക്കുമ്പോൾ.

ഇവരുടെ ശബ്ദംകൊണ്ടു് ഭാതകരാജധാനി ച്ചേർത്തു ഇടിത്തൊഴുപ്പാൾ മാത്രമേ ഭാതകൻ ആരാനിതെന്ന അനേചയിക്കുവാൻ

* ഗാഢം 93, 94.

† പാഠം 100, 101.

ഇടക്കിയുള്ള. ദൂതനെവിട്ടു. ദൂതനും ഭയന്ന് * മടക്കി. ഒടുവിൽ മന്യ വന്നവരെപ്പോലെയാലു ഇപ്പോൾ വന്ന പടയും അതിന്റെ തലയാളിയും എന്നറിഞ്ഞ് ഭാരകനും യുദ്ധത്തിന് കോപ്പിടുന്നു. യുദ്ധംമുറക്കുന്നു. പ്രേകാളിക്കു വിജയലക്ഷണങ്ങൾ കാണുന്നില്ല. ഭാരകന്റെ ബലവീര്യം അസാമാന്യമായി കാണുന്നു. കാത്യായനീഭേവി മകളെ സഹായിക്കാനായി വന്നുചേരുന്നു. ഭാരകന്റെ മന്ത്രജ്ഞലം കരസ്ഥമാക്കാനായി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വേഷത്തിൽ മനോരമിയെ സമീപിച്ച് എത്രകുക്കിയിൽപ്പെട്ടവളല്ലെന്നു ധരിപ്പിച്ച് കാത്യാനേടുന്നു. അതിനെപ്പറ്റി ഭൂതോദയമുണ്ടായി ഭാരകൻ അറുനായിലേക്കുവന്ന് വിവരംചോദിച്ചുറിഞ്ഞ് നിഷ്ഠുളമായ തന്റെ ധർമ്മപതിക്കുവന്ന അമ്പലമോളത്ത് പരിതപിക്കുന്നു. താൻ വിരസപർശ്ശം പ്രാപിക്കാൻ ഉറയ്ക്കുന്നു. കാളിയെ താൻ ശിവഭക്തനാണെന്നറിയിച്ചതിൽ ഗുണമില്ലെന്നറിഞ്ഞ് ആ വീരൻ അതിഭയങ്കരമായി യുദ്ധംചെയ്തു മരിക്കുന്നു. ഇവരുടെ വാസ്തോരും കൈപ്പോരും † വിവരിച്ചത് വായിച്ചുരസിക്കേണ്ടതാണ്. കേരളത്തിലെ അമൃതസുന്ദരനായ കാളീഭാരകന്മാരും സ്വീകരിച്ചതു പോലെയാണ് വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ഭാരകനെക്കൊന്നു കാളി 'തിരുമാന്ധാരകനിപാത'യാണെന്നു സങ്കല്പത്തിലേക്ക് പാട്ടുവസാനിക്കുന്നു. ഭാരകവധത്തിനെ തുടർന്നു കൊണ്ട് ചില 'വാഴ്കുക'ളും, 'പാട്ടുക'ളും ഉള്ളവ നാമുടേ പ്രശംസയെ അർഹിക്കുന്നുണ്ട്. കളമെഴുതി പാട്ടുകഴിപ്പാൻ കഴിവില്ലാത്തവർ ഒരു പണമോ കുറച്ചുവിയോ കൊടുത്ത് കുറുപ്പിങ്ങനെക്കൊണ്ട് കഥ വാദിക്കുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായവുമുണ്ടുണ്ട്. അതിന് അവരുടെ ഇടയിൽ വെറും 'ഭാരികവധം' എന്നാണ് പറയാറുള്ളത്. അത് പകലാണ് പതിവ്. അത് വാസ്തവത്തിൽ ഒരു 'വഴിവാട്' തന്നെയാണ്. കഥാകൃദൻ കുറുപ്പ് പാടുന്നതല്ല. അവിടെയും ഇവിടെയും തൊട്ടുവെക്കമാത്രമേ ചെയ്യാറുള്ളൂ. ആ ഘട്ടത്തിൽ നമ്മുടെ സമുച്ചയത്തിലുൾപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള 'വാഴ്കി'ന് ഒരു സ്ഥാനമുണ്ട്. പാട്ടുകഴിപ്പിക്കുന്ന ഭക്തന് ഇതിനെപ്പറ്റി യാതൊന്നും അറിയാത്തതുകൊണ്ട് എന്തുചൊല്ലിയാലും അയാൾക്ക് വിരോധവുമില്ല. കളത്തിൽ പാടുന്ന പാട്ട്, വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വലത്തിനുള്ള പാട്ട് ഇവയെല്ലാം അതാത് സന്ദർഭങ്ങളിൽ പാടുന്നവയാണ്.

‘കാലവും കർമ്മവും.’

ഇതിന്റെ കർമ്മരൂപവും കാലവും നിർണ്ണയിക്കുന്നത് എളുപ്പമല്ല. തിരുമാനധാരകന് ഭഗവതിയുടെ പ്രസ്താവം, * മേകവരെപ്പറ്റി രണ്ടു സ്വപ്നം,† ഇതെല്ലാം നോക്കുമ്പോൾ ത്രി അ. 5-6-ാം വാക്യങ്ങളിലോ ആ ചിഹ്നമാൻ വായിക്കാവുന്നതാണ്. അക്കാലത്തുണ്ടായ പേവകന്മാരുടെ കാലത്തെ പരാമർശം ഒരു വെളിച്ചം കാണുന്നത്. രാജ്യയിൽ ഇടക്കിടവന്നിട്ടുള്ള മാനസികവും അതിൽ കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ കാണുന്ന ത്രാശ അതിഭയനകരമായിത്തീർന്നു വ്യവസ്ഥിതിക്കുവാൻ നിർദ്വാരമില്ല. ഇത് പാടിവരുന്ന കാപ്പുവാരിൽ രണ്ടു തരണമായിരിക്കണം കർമ്മം. ഇക്കാലത്തെ ത്രാശ ആദ്യത്തേതായിരിക്കുവാനും വരിയില്ല. മനോഭാവംകൊണ്ട് ഇതും വളർന്നുവന്നതായിരിക്കാനിടയുണ്ട്. വേദാധ്യാസൻ കൈമിനി, സ്വന്തൻ, സൗതി ഏന്തിവർഷ്, അവർ അവരുടെ ശിഷ്യന്മാർ, ഇങ്ങനെ പാരമ്പര്യവരിക്ക് ഉപദേശിച്ചുവന്നതാണല്ലോ മഹാഭാരതം. അതുപോലെ ഈ വക പാട്ടുകൾ ഗണപതിമറിച്ച കവിയീൽനിന്ന അയാളുടെ ശിഷ്യൻ, പിന്നെ ശിഷ്യന്റെ ശിഷ്യൻ ഇങ്ങനെ രാജാക്കന്മാർ ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് ഈ പാട്ടും വളർന്നുവന്നതായിരിക്കണം. മനോഭാവം അതിൽ കൈവെക്കാൻ തരമില്ല. ഇപ്പോഴും ഇതവർ കൈവിട്ടിട്ടില്ല. രേഖപ്പെടുത്തിയതുതന്നെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടായിരിക്കണം.‡ ഇപ്പോഴും കളമെഴുതും പാട്ടും പഠിപ്പിക്കുന്നതു ഗ്രന്ഥനോക്കിട്ടല്ല; മൊല്ലിക്കൊണ്ടുതന്നെയാണ്. മന്ദു മുതലായ പ്രസ്ഥാനസാഹിത്യംപോലെയൊണ് ഇതിന്റെയും വളർച്ച. പാണ്ടത്താററക്കാതം, കളംപാട്ടു കാരം ഇപ്പോൾ ഒന്നിച്ചു കഴിയുന്നവരല്ലെങ്കിലും ഇവർ സൃഷ്ടിച്ചവന്ന ‘കാളിസാഹിത്യ’ത്തിന് അന്യായം ബന്ധമുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്കു സംശയമില്ല. ത്രാപണസമ്പർക്കംകൊണ്ട് കുപ്പിന് അന്യവ്യാസിതപം കിട്ടിയെന്നൊരു മെച്ചമുണ്ട്. പക്ഷെ അന്യവ്യാസികളെല്ലാവരും ദൈവത്തിലുള്ള വരല്ലായ്യാൽ കുറുപ്പും മറുക്കേതോപജീവികളും കൂടിക്കഴിയുന്നതായി കാണുന്നില്ല. കാളീഭക്തന്മാരെ മറുക്കുവാൻ അകറ്റിനിർത്തിയിരിക്കുമോ എന്തോ?

* പാ. 36.

† പാ. 75.

‡ അതുകൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള പ്രമാണങ്ങൾ കണക്കില്ല.

ഈ തോററങ്ങളും പാട്ടുകളും ഭാഷയുടെ ഒരു പ്രാചീനദേശമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നുള്ളതിലേക്ക് സാശയമില്ല. 'പാട്ടുകളെന്ന സാമാന്യമായി അവയെപ്പറ്റി പറയാറുണ്ടെങ്കിലും അതിന്റെ രൂപരൂപം ആ പേരിനു യോജിച്ചതാണോ എന്നു പറയാൻ പ്രയാസമുണ്ട്. അധികഭാഗവും ഗദ്യരൂപമാണ് അവയുള്ളത്. 'നമ്പ്രണി' ശ്രുതിയാക്കി കറുപ്പുവാരും മററടിയന്തരക്കാരും ഈ കൃതികളെ നിട്ടിച്ചെല്ലുന്നതുകേട്ടാൽ ഗദ്യത്തിനും പദ്യത്തിനും നടുവിലായി ഒരു സ്ഥിതിയുള്ളതായിട്ടാണ് നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടുക. ചില ഭാഗങ്ങൾ തനിപ്പാട്ടുകളായിട്ടുണ്ട്. പാമ്പത്തോററ വിസ്തരിക്കുവാൻ സമയമില്ലാത്തപ്പോൾ അതായത് 'കാളിപ്പാൻ' കഴിക്കുമ്പോൾ, കാളിയുടെ അനന്തതാഴ്ത്തിക്കി അവസാനിപ്പിക്കുന്നതായി ഒരു ചെറിയ 'തോററം' പാമ്പക്കാർ ചൊല്ലാറുണ്ട്. നാരദനും ഭാതകനായുള്ള സമാധാനം; അതിന്റെ ഫലമായി നാരദൻ കൈവാസത്തിൽചെന്നു പരമേശ്വരനോടു സമാധാനത്തിൽ; അതുകേട്ട് കോപാകലനായ രാമൻ വിഷജ്വാലയെറിഞ്ഞു; മൂന്നാത്രക്കണ്ണിയിലൂടെ കാളിയെ ജനിപ്പിക്കൽ; ഇതുമാത്രമേ അതിൽ വിഷയമുള്ളൂ. എല്ലാം ഒരു മണിക്കൂർക്കൊണ്ട് ചൊല്ലിത്തീർന്നു. ഇതിൽ ആദ്യവും അവസാനവും ഓരോ വ്യോമമുണ്ട്. അതുരണ്ടും പാട്ടായിട്ട് ചൊല്ലാവുന്ന രീതിയാണ്. ആദ്യത്തേത് ഇങ്ങിനെയാണ്,—

“ആതി(ഭി) തൻ കരുവിനെ! അടകൊടു ജയ! ജയ!
 അമ്പുറ ക(ഗ)ണപതിയരുളുക! ജയ! ജയ!
 കാരണമായുള്ള കവിമാർകൾ ജയ! ജയ!
 കലനുള്ള പന്തൽത്തനിൽ ഏഴുനോർകൾ ജയ! ജയ!
 പങ്കുറപ്പു മകളായിരുന്നവരും! ജയ! ജയ!
 പാലയ്ക്കൽ മരുവീടും കലദൈവം ജയ! ജയ!
 പാവ്തി ഉറഞ്ഞെഴും പാനയ്ക്ക ജയ! ജയ!
 പാനയ്ക്കിടലയാരമായ്ക്ക ജയ! ജയ!
 മോപ്പു, വാളോടു, വീടും (റം), മരക്കോവും ജയ! ജയ!
 എണ്ണപ്പാഴും കലദൈവമിരിപ്പേടും ജയ! ജയ!”

പാമ്പക്ക് വെളിച്ചപ്പാട് വരുമ്പോൾ ചൊല്ലുന്ന ഭാഗമാണ് താഴെപ്പേർക്കുന്നത്,—

“ഇളകിവരിക ദേവി! പുഴാവിളകിവരിക, വരിക, ദേവി!
 പു വിളകിവരിക, ദേവി! പുരമിളകിവരിക, ദേവി!

കാവിളകി വരിക, വരിക, ദേവി!
 കടുമലരിളകി വരിക ദേവി! കോട്ടയിളകി വരിക ദേവി!
 കോമരമിളകി വരിക ദേവി!
തിരികൊണ്ടും, ആകാശപകിരികൊണ്ടും
 ഇളകി വരിക, ദേവി!
 അടിക്കിട്ടോരാവണമതകുപ്പാനം
 മുടിക്കിട്ടോരണിപ്പുവോലകൾ പൊളിപ്പാനം
 നാട്ടിയോരു നന്മാലതകുപ്പാനം
 കൂട്ടിയോരു കരുതികുടിപ്പാനം
 കൂട്ടിയോരു വെള്ളരിയമതു ചെസ്താനം
 ഇളകി വരികപോലും! തെസ്തമെ!"

പാമ്പയുടെ അറുപാമ്പത്തിൽ 'പാമ്പയിളകുക' എന്ന ഫലിതം ഉൾക്കൊണ്ട് ഇതു ചൊല്ലുന്നത്. പാമ്പയിലെ മിക്കഭാഗങ്ങളിലും ഇതിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. 'പാമ്പ', 'കരുതി' എന്നിവയ്ക്കുള്ള സാന്നിദ്ധ്യവും ഇതുകൊണ്ട് തെളിയുന്നുണ്ട്. തോററുപാട്ടുകൾ പകർത്തിയെടുത്ത ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഇവ കാണുന്നില്ല. പാമ്പയുടെ ഭാഗങ്ങളിൽ ഇതു വിട്ടൊഴിയാതെ നില്ക്കുന്നുണ്ട്. ഈ വക 'വാഴുക'മായിരിക്കണം പാമ്പയുടെ പ്രാരംഭകാലത്തുണ്ടായിരുന്നത്. 'കഥ'യുണ്ടായതു പിന്നീടായിരിക്കണം.

• അഭിപ്രായകൾ (പരാമർശം):—ഇതു പാട്ടുമോൾ പാമ്പയെക്കുറിച്ചുള്ള ചില പലകൾ പൊളിക്കുന്നതാണ്.

ദദ്ദോൽ പത്തി

(കിളിപ്പാട്ട്).

ഇതുവരെ നമ്മുടെ ഹൃദയം വിഷയമായിത്തന്നെ പാട്ടുകളിൽ നിന്ന് കിളിപ്പാട്ടിലേക്കു പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അതിലെ അനന്തരം തന്നെ തീരെ മാറിയിരുന്നില്ല നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്നതാണ്. ഇതിൽ കവി വായനക്കാരനിൽനിന്ന് അകന്നുനില്ക്കുന്നതുപോലെയാണ് തോന്നുന്നത്. കഥയ്ക്കും കേരളീയതയ്ക്കും തീരെ അറിയില്ലെന്നു. ഇതിനുമുമ്പ് കേരളത്തിൽ ഈ കഥയ്ക്കു പ്രചാരമുണ്ടെന്നോ, കാളിയെപ്പറ്റിയ പല കാവ്യങ്ങളും കേരളീയർക്കറിയാമെന്നോ കവി സങ്കല്പിക്കുന്നില്ല. ഏതോ ഒരു പുരാണകഥ അതിനാനുസരിച്ച പരിതസ്ഥിതികളോടുകൂടി നമുക്കു വിവരിച്ചു തരുവാനാണ് കവി ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഇതിൽ മാന്യതയുടെയും ശൈലിയുടെയും പ്രസ്താവം മാത്രമേ ഇതിവൃത്തത്തിൽ കേരളീയർക്കുള്ള അവകാശം സ്ഥാപിക്കാനുള്ള ഒരു തെളിവായി കാണുന്നുള്ളൂ. പ്രതിപാദ്യരീതിയിലും നമുക്കു പരിചയമുള്ള വസ്തുക്കൾ കറങ്ങുവന്നു. മനോഹരവും ഭാഷാകനം കേരളീയരായിട്ടാണ് ഇതുവരെയും നമുക്കു പ്രത്യക്ഷമായിത്തന്നത്. അവരുടെ കുട്ടിയും, മെങ്ങയും, പച്ചികുടിയും, മൂർത്താലാട്ടവും, മണിക്കിന്നും, മുടിമുറയണയാരവും കേരളത്തിലെ രാജവംശങ്ങളുടെ പ്രഭാവത്തിന്റെ ഒരു പ്രതിബിംബമായിട്ടുമാത്രമേ നമുക്കു തോന്നുകയുണ്ടാകയുള്ളൂ. കാളിയുടെ ഭൂതങ്ങൾപോലും 'നിന്നെന്നക്കി', 'നടപ്പറകൊട്ടി', 'എച്ചിൽതീനി' മുതലായവയാണ്. ഇവരുടെപേര് ഏറക്കൂറു പരിചയമുള്ളതുപോലെയാണിരിക്കുന്നതും. 'കൊഴുപോലെ നാറും', 'മഴുപോലെ മൂക്കും' ഉള്ള വേതാളവുകൂടി നമ്മുടെ മുത്തശ്ശിക്കു മകളിൽ പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു വിചിത്രസൃഷ്ടിയാണ്.

കിളിപ്പാട്ടിൽ ഇവരെക്കൂടെ വിദേശീയരെപ്പോലെയാണ് നമുക്കു തോന്നുന്നത്. കഥപറവാൻവരുന്ന കിളിയുടെ ജന്മസ്ഥലം നന്നുറപ്പു കാണാം. കേരളേതരങ്ങളിൽ പ്രചാരമില്ലാത്ത കഥയാണ് ഭാഷകഥയെങ്കിലും, മാർക്കണ്ഡേയമഹർഷി ശിവജിരാവിനോടു പറയുന്നതായിട്ടാണ് കഥയെ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. കഥ പറവാനുള്ള കാരണത്തന്നെ കാശ്മീരരാജാവായ ചന്ദ്രദേവനനുപറിയ പൈകടവുമാണ്. നായാട്ടുകഴിഞ്ഞ് വിശ്രമിക്കുന്ന രാജാവിന്റെ അനുകൂലം അടുത്തുകുറുത്ത ഒരു പുറം കത്തിപ്പൊളിച്ചപ്പോൾ അതിൽനിന്ന് ഒരു

ഭൂതം പറപ്പെട്ടു. ആനകളെ വിഴുങ്ങിയതിനുശേഷം അത് രാജാവിന്റെയും, അദ്വൈതത്തിന്റെ അനാചാരസാക്ഷ്യവുമെന്നെ തിരിച്ചറിയ്ക്കുക. അവർ പ്രാണരക്ഷയ്ക്കായി രാജി സുതീക്ഷ്ണാഭ്യർത്ഥിക്കുകയുണ്ടായി. ആ മഹർഷി ഭൂതത്തിനെ വണങ്ങി രാജാവിനെ ഹിംസിക്കരുതെന്ന് അപേക്ഷിക്കുകയും ആ സത്വം പിൻവാങ്ങി. മഹർഷിയിൽനിന്ന് ആ ഭൂതം കാളിയുടേതാണെന്നറിയുകയും കാളിയുടെ മാഹാത്മ്യമറിവാൻ രാജാവിന് കൌതുകമുണ്ടായി. സുതീക്ഷ്ണൻ പറയാനും തുടങ്ങി. ഇങ്ങിനെയാണ് കാളിപ്പാട്ടിലെ കഥാവാതം. സുതീക്ഷ്ണൻ ചന്ദ്രസേനനോടുകൂടിയ കഥ മാർണ്ഡവൻ ശിവശർമ്മയോടു വിവരിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.* ഇതാണ് പൗരാണികവാതകളുടെ പലതരം. എന്താണിത്, ഈ 'കേളിമാഹാത്മ്യം' മാർണ്ഡവപുരാണത്തിലുൾപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. കേവലം ശൈവമായ ഭക്തിവൃത്തം എങ്ങിനെ ഉണ്ടായോ പകർന്നുപോയെന്നു നോക്കുക. ഭക്തിവൃത്തം കഥാപാത്രം പിന്നിട്ട് കളിപ്പാട്ടിൽ കാണുന്ന മാതൃകകളാണ് വിവരിക്കുന്നത്. പ്രതിപാദ്യരീതിയും വ്യത്യാസമുണ്ട്. അധികം വിശ്ലേഷിക്കാതെ, അത്യാവശ്യം അവയോടൊപ്പമുള്ളതാണ് കാളിപ്പാട്ട് പ്രവഹിക്കുന്നത്. 'ഭക്തിമാഹാത്മ്യം' എന്നുമാണു് അതിന്റെ പേര്. ഇതാണ് ഇതിന്റെ വിശ്ലേഷം. അത് കളിപ്പാട്ടിലില്ലാത്തതാണ്. പുരാണങ്ങളിലെല്ലാം അസംഖ്യം ആദ്യം ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് ഇത്രയേക്കാണ്.† അതു കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം മറ്റുള്ളവയുടെയെല്ലാം തിരിച്ചറിയ്ക്കുക. മനസ്സിലാക്കുക മനോരമയെ വിവാഹം വെച്ചു. ഭക്തിയുടെ അഭ്യർത്ഥനയോടു കൂടി സമീപിക്കുകയുണ്ടായി. അവയുടെ സമീപം ഗ്രാമവാസികളായിരുന്നു. ബ്രഹ്മാവിന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം അവർ വിഷ്ണുവിനെ പ്രാപിച്ചു. അവിടെനിന്ന് എല്ലാവരും ശിവനെ കണ്ട് സമീപിക്കുകയുണ്ടായി. കൈലാസത്തിലെത്തി. പിന്നെ മറ്റുള്ളവരുടെയും വേഷം. വ്യത്യാസങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ മുന്നോട്ടുവെക്കുന്നതിനാൽ ഇവിടെ വിശ്ലേഷം

* മാർണ്ഡവൻ ശിവശർമ്മയോടു പറയുന്ന കഥാവാതം പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല.

† കേളിമാഹാത്മ്യം എന്നല്ല.

‡ അവനും, ഇത്രയേക്കാൾ ഇവയുടെ കഥ നോക്കുക.

§ കളിപ്പാട്ടിൽ കഥാകഥാകർമ്മം കേൾക്കുന്ന മനോരമ.

രിഷണിപ്പു. വേതാളിയെ വണ്ണിക്കൊന്നൊന്നും കിളിപ്പാട്ടുകാരൻ മിന
 കെട്ടുന്നില്ല. പക്ഷേ ആറാമദ്ധ്യായം മുഴുവനെ രണ്ടാമതെത്തിൽ
 നില്ക്കുന്ന കാളിയെ സ്നേഹംപെട്ടാൻ വിനിയോഗിക്കുന്നുമുണ്ട്. ഏഴാ
 മദ്ധ്യായംമുതൽ യുഗം യേകരമായിത്തീരുന്നുണ്ട്. യുഗാവസാന
 ത്തിൽ ഭാഗ്യകൗതുകം കൊണ്ടുശേഷം കാളി കൈവാസത്തിലേക്ക് തിരിച്ചു
 വരുമ്പോൾ ദേവിയുടെ ഉഗ്രതശമിപ്പിക്കുവാൻ കട്ടികളായി വഴിയിൽ
 കിടക്കുന്നത് നന്ദികേശപരനും, ഗണേശനാമാണ്; ദേവതാപരനും
 വീരഭദ്രനാമല്ല. അതിന്നുപുറമെ വഴിയിലെ അപസൗർ സൂതിക്കുന്ന
 തുമുണ്ട്.* കളംപാട്ടിൽ നന്ദികേശപരൻ സേനാധിപത്യം വഹിക്കു
 ന്നതിനാൽ അയാളാ കാളിയോടുമുടി കൈവാസത്തിലേക്ക് മടങ്ങുകയാ
 ണ് ചെയ്യുന്നത്. ഒടുവിൽ കാളി ഭണ്ഡകാരണ്യത്തിലാണ് ഗോകര
 ക്ഷാത്രിയം അധിവസിക്കുന്നതും. കേരളവുമായി യാതൊരുബന്ധവുമില്ലാ
 തെയാണു് ഭദ്രാശ്വതിയിലെ കാളി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. നാ
 തിൽ വിവരിച്ച കഥയാകട്ടെ, കേരളേതരദേശങ്ങളുമായി ബന്ധമില്ലാ
 തെയെമിരിക്കുന്നു. ആയുസംസ്കൃതകൊണ്ട് കേരളത്തിലെ കാളിക്ക് ഒടു
 വില്ലെന്നായ നേട്ടമാണു് കിളിപ്പാട്ടു്. വെറുനാട്ടുകാരെ ഇടയിൽ പാത്ര
 മായിത്തന്നാൽ മാഹാത്മ്യം മതിയാകയ്ക്കെന്നു കരുതിയതുകൊണ്ടോ,
 പുരാണങ്ങളിലേററിവെച്ചാൽ അതുകൊണ്ട് സ്വീകരിക്കുകയും വന്നുപോ
 മെന്ന് ഒരുപ്രകാരം ജനങ്ങൾ—കേരളത്തിലുള്ളവർ തന്നെ—വിശ്വസിച്ചു
 തുകൊണ്ടോ ഇഷ്ടിക്കുന്നയാൾ പദവി ഭദ്രകാളിമേ് കൈവന്നു. ഇതു
 കൊണ്ട് പ്രയോജനം വ്യക്തമാകാതെയാണിരിക്കുന്നത്. പ്രസിദ്ധമായ
 മാഹാഭാരതപുരാണത്തിൽ ഇഷ്ടിക്കുന്നയാൾപാശ്ചാത്യനും കാണാത്തതി
 നാൽ കേരളേതരനാൽ ഈ ഇതിവൃത്തം സമ്പന്നനായിട്ട് പശ്ചാത്യരിച്ച
 തിന്നശേഷവും അംഗീകരിച്ചിട്ടില്ലെന്നു കരുതേണ്ടിയായിരിക്കുന്ന പലയാ
 ഉത്തിൽ കാളിയു് മറ്റു പലതരത്തിലും പ്രതിഷ്ഠപരിമുക്തിയിലായിരുന്ന
 തിനാൽ ഇതുകൊണ്ട് സ്ഥാനഭ്രംശമുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു സമധാനിക്കാം.
 പുരാണത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചുകാണുന്ന കഥകളേയും കാമ്പുക്കളേയും
 വിശ്വസിക്കാതിരിക്കുവാൻ മറ്റൊരു കാരണവുമുണ്ടു് ഭദ്രാശ്വതിയിലാ
 രൻ സമ്പാദിച്ചുവെന്നുമാത്രമേ അയാളുടെ സാഹിത്യചരിത്രമുകൊണ്ട്
 മെച്ചമുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. ഈ വഞ്ചനകളാതെതന്നെ ഭദ്രകാളിയെപ്പറ്റി

ഒരു കിളിപ്പാട്ടെഴുതി ചാരിതാർത്ഥം നേടുവാൻ അതിന്റെ കർത്താവിന്നു കെല്പുണ്ടെന്നുള്ളത് അതിലത്തെ കവിതാസൗന്ദര്യം ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. നിസർഗ്ഗസൗന്ദര്യം രീതിയിൽ സരസമായി ആഖ്യാനം ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുന്ന ഒരു കവിയാണ് ദ്രോൺപത്തിയുടെ കർത്താവെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല. കളംപാട്ടിൽ ഉപയോഗിച്ച അലങ്കാരങ്ങളൊന്നും അയാൾ ആവർത്തിക്കുന്നില്ല. എഴുത്തച്ഛനെ ഉപജീവിച്ചുകൊണ്ട് ആയോധനവണ്ണനകളും മറ്റും തന്മയത്വത്തോടുകൂടി ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഒരു കവിയെന്ന നിലയിൽ മാത്രം നമുക്കു ആമാന്യനെ അഭിനന്ദിച്ചുകൊണ്ട് തൽക്കാലം തൃപ്തിപ്പെടാം. ഭാഷകവധം കഥയെ പുരാണത്തിനകത്താക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെ പ്രേരിച്ചിട്ടു സാഗതികൾ പ്രശംസാർഹമാണെന്നു പറയാൻ വഴികാണുന്നില്ല.

എന്നാൽ ഈ പ്രമേയത്തെ 'ദ്രോണാഭിമാനാത്മ്യമെന്ന' പേരോടുകൂടി സംസ്കൃതഭാഷയിലേക്കു പരിവർത്തനം ചെയ്യാനായിരുന്ന സിംഹൻ കാപട്യത്തിൽ ദ്രോൺപത്തിക്കാണെന്നേക്കാൾ ഒരു പടിമീത്തയാണ് നില്ക്കുന്നത്. കേരളത്തിലെ ചില സ്പ്രികളുടെ ആവശ്യപ്രകാരമാണ് ദ്രോൺപത്തിയിൽ കിളി കഥപറയാൻ തുടങ്ങുന്നത്. ആ കിളിയോ തിരുമാന്ധാംകുന്നാൽ മേട്രത്തിലെ ഉത്സവംകണ്ടു വരുന്നവഴിക്കാണ് ആഖ്യാനത്തിനൊരു തുടക്കമെന്നതും. ഈ കേരളസ്സർഗ്ഗത്തിൽ വിട്ടൊഴിച്ചിട്ടാണ് നമ്മുടെ ഗിദ്യാണകവി ആഖ്യാനമാരംഭിക്കുന്നത്.

“ഉടമേ സുഖമാസീനം മാർണ്ഡേയമേഹാമുനിഃ •

പപ്രച്ഛ പ്രശ്നയാനന്ത്ര ശ്ലീവശാർ മഹീസരഃ”†

എന്നുമതിൽ എങ്ങോ എവിടെയോ എന്നാമാതിരിയിലാണ് ആരംഭിക്കുന്നത്. കിളിപ്പാട്ടിൽ അത്താഴ തർക്കമയാണെന്നു പറയാതിരിക്കുന്നവസ്ഥക്ക് ദ്രോണാഭിമാനാത്മ്യം അതിനുശേഷമുണ്ടായതെന്നുവരികെ നാൽ അപ്രകൃതമല്ലെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. രണ്ടും താരതമ്യപ്പെടുത്തിനോക്കിയതിൽ കാണുന്ന വ്യത്യാസങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കവിയുടെ സമാരംഭംകൊണ്ട് സംസ്കൃതാഭിജ്ഞാർക്കുകൂടി ഈ ഭാഷകവധം കഥയറിയാനിടയായിരുന്നു ഒരു

• മലേമധ്യം, പാഠം 14.

† പണ്ണിശാലിൽ സുഖമായിരിക്കുന്ന മൗര്യേയമേഹാമുനിയോടു മഹീശരോ വെന്ന ബ്രാഹ്മണൻ സവിനയം ചോദിച്ചു.

മെച്ചമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു വേണമെങ്കിൽ പറയാം. പക്ഷെ അതോടു കൂടിത്തന്നെ അതിനെ മാർഗ്ഗേധ്യപുരാണത്തിൽ ചേർക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ച കൃതിമത്ഭവം അവർ മനസ്സിലാക്കുമെന്നുകൂടി ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഭാഷയിൽ വീണ്ടും ഈ പ്രമേയം തർജ്ജകളായി അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹാകവി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ, * വാസുദേവശർമ്മ, † വള്ളത്തോൾ ‡ എന്നിവരാണ് അതിന്നുത്തരവാദികൾ. ഇതിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടു പേരും 'ദ്രോൺപത്നി'യെന്നു തങ്ങളുടെ കൃതികൾക്കു നാമകരണം ചെയ്തവരാണ് പ്രത്യേകകാരണമുണ്ടായിരുന്നവോ എന്നറിയില്ല. 'ദ്രോൺകാളിമാഹാത്മ്യ'മാണ് അവരുടെ കൃതികളുടെ മൂലം. അതിന്നുനൂതനുള്ള 'ദ്രോൺപത്നി'ഗ്രന്ഥം അവർ കണ്ടിരിക്കാനിടയില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ, പരിഭാഷക ഇനിയുമോ എന്ന് സംശയമാണ്. വള്ളത്തോളാകട്ടെ 'ദ്രോവതാര'മെന്ന പേരുമാറി; വൃത്തം ധ്യാനാക്ഷിപ്തകവേകൂടി ആസ്വാദ്യതരമാക്കി. ഈ പരിഭാഷകളുടെ ഒരു താരതമ്യനിർണ്ണയം ഇവിടെ അത്യാവശ്യമല്ലായ്കയാൽ അതിന്നു തുറിയുന്നില്ല. അതിപ്രാചീനകാലംമുതൽക്ക് ഇക്കഴിഞ്ഞ തലമുറവരെ കാളിയുടെ മാഹാത്മ്യം മഹാകവികളെക്കൂടി ഇളക്കിത്തീർക്കാൻ ശക്തിയുള്ളതായിരുന്നുവെന്നതിന്നു ഈ കൃതികൾ സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നുണ്ട്. ഇക്കിഴിനെ കേരളത്തിന് പുരാതനകാലം മുതൽക്ക് നാളതുവരെയുണ്ടായിട്ടുള്ള സംസ്കാരപരിണാമങ്ങളിലെല്ലാം ഒരു നല്ലപങ്ക് വഹിച്ചിട്ടുള്ള നാമുടെ 'അമ്മ' അല്ലെങ്കിൽ 'കാളി' സർവ്വോൽക്കരംഭണ വാർത്തിക്കട്ടെ !!

കിളിപ്പാട്ടിന്റെ കാലത്തെപ്പറ്റി രണ്ടുവാക്കുകൂടി പറഞ്ഞ് ഈ പ്രകൃതം മതിയാക്കാം.

കല്ലിൽനിന്നു കിട്ടിയ ഒരു പ്രതിയിൽമാത്രമേ അതെഴുതിത്തീർത്ത തിയ്യതി കാണുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. ടി അതുപ്രകാരം രണ്ടുപ്രതി

* ഇദ്ദേഹത്തിന്റെകൃതി വളരെ അനൗപമനംചെയ്തിട്ടും ഏകീകൃതമായിട്ടുണ്ടായില്ല.

† ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതി, ഫേസ്. ടി. റിപ്പീയർ 1078- (മഹ. വ.)-ൽ അച്ചടിച്ചിട്ടുണ്ട്.

‡ 'ദ്രോവതാരം' (പത്മ) എന്നു പരിഭാഷം ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾപ്രസിദ്ധി. (B. V. Book Depot, Trivandrum, 1936 M. E.)

§ മണലപ്പാനമെ അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ടാണു പാണവരം സ്ഥിരപ്പെട്ടത് ?

§ ഇതാണ് ത്രീശൂർ മതം കൃഷ്ണവർണ്ണവർണ്ണൻ ഏകീകൃതം.

ഉപസംഹാരം.

• ഇതിലൊന്ന് ഏറെ അപരവശമുണ്ട് കി. കൃഷ്ണപ്പി തന്നെയാണ്.

† കോട്ടാരത്തിൽ ശബ്ദത്തിന്, മേൽതിരുവിലെ ദിശാദേശം, പുറം 29. മേൽ
കൽക്കിനാ തിരുമുണ്ഡാംകുന്നിലെക്ക് അധികം ദൂരമില്ലെന്നതിനാൽ കല്ലുകൾ നന്നായി
പുറത്തുകൾ അവിടുത്തെ മേൽത്തറയിൽനിന്നുവെക്കേണ്ടതാണ്.

† ചുരുക്കം 1, പേജ് 88, 92, 232, 235.

യാൽ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അടുത്തപതിപ്പിൽ അവയ്ക്കും സ്ഥാനമുണ്ടാവുന്നതാണ്. അതിവേഗം ഭാഷാഭിമാനികളുടെ സഹായം പ്രത്യേകിച്ച് അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ എന്ന വിഷയം ഞാൻ ഗവേഷണത്തിനായി സ്വീകരിച്ചപ്പോൾ അതിനെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളും പാട്ടുകളും ശേഖരിക്കുന്നതിലും അവയുടെ പാഠ ശരിപ്പെടുത്തുന്നതിലും, നേരിടാവുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകളും പ്രതിബന്ധങ്ങളും എനിക്കനുഭവപ്പെട്ടതുപോലെ അപാരമായിരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ കരുതുകയുണ്ടായില്ല. എന്നാലും പിന്നോക്കം മടങ്ങാതെ ഞാൻ ആവശ്യം പരിശ്രമിച്ചു. പല സ്നേഹിതന്മാരും ഉള്ളഴിഞ്ഞ സഹായങ്ങൾ എനിക്കു ചെയ്യുന്നതിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ സഹായസഹകരണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഇപ്പോഴെങ്കിലും ഇങ്ങിനെയാരുഗ്രന്ഥം പുറത്തിറക്കുവാൻ എനിക്കു സാധിക്കുമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. അവരുടെ പേരുപറഞ്ഞത് 'നന്ദി'യെന്ന രണ്ടക്ഷരത്തിൽ എനിക്ക് അവരോടുള്ള കടമ തീർക്കാവുന്നതുമല്ല. അവരുടെ ഏറ്റവും അധർമചെയ്യുന്ന സഹായത്തിന്റെ വണ്ണവും, അത്രത്തോളം അളവറന്നതാണ്.

കേരളത്തിലെ പല പണ്ഡിതന്മാരും വിട്ടൊഴിച്ചതും, കേരള സംസ്കാരവുമായി ആന്തരമായി ഇടകലർന്നിട്ടുള്ളതും ആയ ഒരു വിഷയമാണിത്. ഇതിപ്പോഴും അന്ധകാരത്തിൽതന്നെയാണ് കടികൊള്ളുന്നതും. എന്റെ പരിശ്രമം അതിൽ ഏതാണെങ്കിലും 'വെളിച്ചം തുറന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ എനിക്കു ചരിതാത്മ്യത്തിനു അവകാശമുണ്ട്. കുറവുകൾക്കും കുറവുങ്ങൾക്കും ഞാൻതന്നെയാണുത്തരവാദി. നിർമ്മാസര ബുദ്ധികളായ സഹൃദയന്മാർ ഇത് മനസ്സിൽനി വായിച്ച് ദോഷങ്ങൾ സഹോദരബുദ്ധ്യ മൂണ്ടിക്കാണിച്ചുതരുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് തൽക്കാലം വിരമിക്കുന്നു.

മേലന്നാട്ട് അച്യുതമേനോൻ.

കേരളാജനസമുദയത്തിന്റെയും അനവധാനതകളുടെയും പാട്ടുകളിൽ വന്നിട്ടുള്ള കഷ്ടപ്പാടും അസംഖ്യമാണ്. സംസ്കൃതശാസ്ത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള തകിടംമറിച്ചിരിക്കുന്നത് അധികം. പ്രാചീനമലയാളപദങ്ങളുടെ അർത്ഥം മനസ്സിലാവാത്തതുകൊണ്ടുള്ള പിഴകളും കുറവുമാണ്. പാഠങ്ങൾ പലതരത്തിലും സുഗമമായിരിക്കണമെന്നിരിക്കുന്നത്. അടുത്തപതിപ്പിൽ ശരിപ്പെടുത്താനാകുന്ന സമാധാനിക്കുന്നു.

BIBLIOGRAPHY—(English).

- Ananda Coomaraswami—Introduction to Indian and Indonesian Art. p. 2, 74.
- Anantakrishna Iyer, L. K.—Lectures on Ethnography p. 21.
- Achyuta Menon, C.—Cochin State Manual, p. 29.
- Barnett (Dr.) L. D.—Hindu Gods and Heroes, p. 93.
Do. —Indian Antiquities, p. 37.
- Calverton, Y. F. Sex expression in Literature, p. 51.
- Crooke—Folklore of N. India, p. 73.
- Dikshitar, K. R. R.—Silappadikāram Lalita Cult, p. 105.
- Elmore—Dravidian Gods in Modern Hinduism, p. 75.
- Frazer, G.—Golden Bough, Vol. I. PL. IV., p. 43.
- Fawcett—Nayars of Malabar, p. 16, 40.
- Fergusson, J.—Tree and Serpent worship, p. 7, 8.
- Gilbert Murray—Four stages of Greek Religion, p. 93.
- Gundert (Dr.)—Malayalam English Dictionary, p. 116.
- Howard Moore, J.—Savage survivals, p. 36, 56.
- Hartland—Primitive Paternity, Vol. I., p. 47, 48.
- Longhurst—Annual Report of the Archeological Dept., Southern circle, 1915-16, p. 19.
- Marshall, Sir John—Introduction to Mohenjo—Daro or Indus civilisation, p. 85.
- Menon, C. A.—Ancient Kerala, p. 55,
Do. —C. R. Reddy Commemoration Volume, p. 24.
- Padmanabha Menon, K. P.—History of Kerala, p. 105.
- Payne, E. A.—Śāktās, p. 2, 3, 6, 92, p. 107.
- Sister Nivedita—Kāli, the Mother, p. 76.
- Thomas (Dr.) P. J.—Roman Trade centres on the Malabar Coast, p. 105.
- Thompson & Spencer—Introduction to Bengali Religious Lyrics, Śāktā, p. 73, 93.
- Vendryes,—Language, Introduction, p. 99.
- Vivekananda—Lectures Vol. VI., p. 48.
- Whitehead—Village Gods of S. India, p. 57, 75, 86.
- Woodroffe, Sir John—Sakti & Śākta, p. 3, 96.

ഗ്രന്ഥനാമസൂചി

- അച്യുതമേനോൻ, സി.—വടക്കൻപാട്ടുകൾ, പേജ് 34.
 ഇളംകോവടികൾ—ചിലപ്പതികാരം, പേജ് 20.
 എഴുത്തച്ഛൻ—മഹാഭാരതം, പേജ് 55.
 —അദ്ധ്യാത്മരാമായണം, പേജ് 117.
 കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാട്—ഭദ്രാൽപത്തി, പേജ് 5, 100, 101.
 കഞ്ചൻനമ്പ്യാർ—പുറകഥകൾ, പേജ് 6.
 കഞ്ഞിരാമമേനോൻ, സി.—ഇതിഹാസകഥകൾ, പേജ് 27
 ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, സി. പി.—മലയാളത്തിലെ പഴയപാട്ടുകൾ,
 പേജ് 63, 104, 105.
 ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ—പ്രാചീനകുരളം, പേജ് 27.
 ചെറുശ്ശേരി—കൃഷ്ണഗാഥ, പേജ് 7.
 തിരുത്തക്കുറേമ്പർ—വിനോദിനി, പേജ് 20.
 നാരായണൻ നായർ, വി.—ചിലപ്പതികാരം, പേജ് 106.
 പരമേശ്വരൻ മുസ്സൂത്ത്—പാരമേശ്വരി, പേജ് 5.
 മീനാക്ഷിണമ്മ, ടി. എ.—സൗന്ദര്യലഹരി വ്യാഖ്യാനം,
 പേജ് 94, 95.
 രാമവിഷ്ണുഭാഷി, കെ.—കേരളത്തിലെ നാടകവേദി, പേജ് 61.
 രാമൻമേനോൻ, കെ.—ദേവീപുരാണം, പേജ് 97.
 ശങ്കരാചാര്യർ—സൗന്ദര്യലഹരി, പേജ് 3.
 ശൃകണ്ണി, കൊട്ടാരത്തിൽ—ഐതിഹ്യമാല, ഭാഗം VIII,
 പേജ് 28, 90.
 ശാമമേനോൻ, സി. വി.—ദേവീഭാഗവതം, പേജ് 3, 107.

കണ്ണകിപ്പാട്ട്.
 കേരളോല്പത്തി.
 ചോറനാനിക്കര ക്ഷേത്രം.
 ഭാഷകൻ തോറം.
 ഭാഷകവധം.
 ദേവീമാമാന്തൂര.
 പാശ്ചാത്യരാമകല്പം.
 പ്രാധാനികരമ്മസ്വര.
 വേതാളചരിതം (കിളിപ്പാട്ട്.)

Kāli-Worship in Kēraḷa

Part II

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ

മുണ്ടാക്കിയ ഭാഗം

ഭദ്രകാളിപ്പാട്ടുകൾ

പാന.

(ഒരു കുറിപ്പ്.)

പാനത്തോററം വായിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് പാനയെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു വിവരണം അത്യാവശ്യമാകയാൽ അത് താഴെ കുറിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ദ്രേകാളിയുടെ സേവാക്രമത്തിൽ എല്ലാകൊണ്ടും പ്രധാനവും പ്രാചീനവുമായ രീതിമാണ് പാന. “പാനയ്ക്കൊരുക്കിയത് പന്തലിൽ കഴിഞ്ഞു” എന്ന പഴഞ്ചൊല്ലുപ്രകാരം പാണ്ടപ്പണിമുതൽക്കു പാനയുടെ കാര്യത്തിൽ നിഷ്പർവ്വവണമെന്നു വരുന്നുണ്ട്. “പാന”¹ എന്ന വാക്കിന്റെ വ്യുൽപ്പത്തിയെപ്പറ്റി നിർണ്ണയിക്കുന്നത് എളുപ്പമല്ല. “പാന(ക)പുഷ” “പാനയും കളിയും” എന്നീ സമ്പ്രദായദേശങ്ങളിൽ “പാന” കാണുന്നുണ്ട്. ഇതിൽ ആദ്യത്തെതിൽ കരുതിക്കൊണ്ടുള്ള തുല്യമാണ് വിശേഷവിധി. ഇത് ദ്രേകാളിക്കു മാത്രമല്ല താനും. മാത്തൻ, കരികുട്ടി മുതലായ മില്ലറക്കൈവങ്ങൾക്കും “പാനപുഷ” ചെയ്യാറുണ്ട്. “പാനയും കളിയും”മാകട്ടെ ബ്രാഹ്മണവ്രേണ്ഡന്മാരെ വിനോദമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. അതിൽ കരുതിയുമില്ല, തുല്യമുണ്ടില്ല. “പാനിയ”വും “പാന”യുമായിട്ടു ബന്ധമുണ്ടെന്നു ചിലർ വിശ്വസിക്കുന്നു. മേൽവിവരിച്ച “പാനയും കളിയും” ആ വിശ്വാസത്തിന്നടിസ്ഥാനമില്ലെന്നും കാണിക്കുന്നു. “പാന”² ഒരു തനിമയോളം പദമായിട്ടു വിചാരിക്കുന്നതായിരിക്കാം ഉചിതമെന്നു തോന്നുന്നു. പല വിഭവങ്ങളോടുകൂടി ചെയ്യുന്ന ആരായണ എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് ഈ പദം ഇപ്പോൾ ഉപയോഗിച്ചു വരുന്നത്.³ “പാനത്തോററം”, “പാനപിടിക്കൽ”, “പാനപ്പാട്ട്” എന്നീ പ്രയോഗങ്ങളിൽനിന്ന് “പാന”

1. Dr. Gundert ഇതു “പാനം” എന്ന ശബ്ദത്തിന്റെ തത്സംവദമായിട്ടാണ് കരുതുന്നത്.

2. വെള്ളവും മറ്റും സൂക്ഷിക്കുന്ന പാത്രത്തിന് “പാന” എന്നും “പാനി” എന്നും പേരുണ്ട്. അതിലൂക്കിയ പദാർത്ഥമെന്തെല്ലാ ആരായണക്ക് “പാന” എന്നു പേരുവന്നു കണ്ടെന്നില്ല. “കുവു” ശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥം ഈ ഉദാഹരണിന് അനുയോജ്യമായി നില്ക്കുന്നുണ്ട്.

3. “പാനകൊള്ളുക” എന്ന പ്രയോഗം ഈ അർത്ഥത്തിനെ ബലപ്പെടുത്തുന്നു.

ശബ്ദത്തിന് പഴക്കവും പ്രാമാണ്യവും ഉണ്ടെന്നു പറയേണ്ടതില്ല. അന്നു വധി ദ്രാവിഡശബ്ദങ്ങളുടെ വ്യക്തതയിലോളം ഇതിന്റേതും അത്താതമായിട്ടാണ് ഇപ്പോളിരിക്കുന്നത്.

പന്തൽ.

പാതക്ക് ആദ്യമായി വേണ്ടത് പന്തലാണ്. പാതപ്പന്തൽ പിന്നെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു പ്രാചീനഗാനം ഈ സങ്കല്പത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതായിട്ടുണ്ട്. അത് ചിററുരിൽ (കൊച്ചി) നിന്നാണ് കിട്ടിയിട്ടുള്ളത്. പന്തൽപ്പന്തലിന്റെ സാമാന്യമടങ്ങുകൾ അതിൽ വിവരിച്ചപ്പോലെ തന്നെയാണ് മറ്റുദിക്കുകളിലും. സമുദ്രത്തായി അറുപത്തിനാലു കാലു പാതപ്പന്തലിനു വേണമെന്നാണ് വിധി. ഇതിൽ നടുക്കുള്ള നാലുകാലിന്റെ ഉള്ളിലാണ് കാലിയെ കുടിവെക്കുന്നത്. അതിന്നു ചുറ്റുമുള്ള പതിനാറുകാലിനാകും പാതക്കാൽ പല കൾക്കൾക്കുമായി നികുതിവെക്കണം. അതിന്നു ചുറ്റുമുള്ള ഒരുദശം കാണിക്കൽക്കുളിക്കുന്നതിനും മറ്റുദശം പാതക്കാൽക്കുളിപ്പിച്ചാൽ നോക്കണം. പന്തൽക്കൽ കഴിച്ചിട്ടുണ്ടാതിന്നുകൂടി മറ്റൊന്നും നോക്കണം. കാലിക്ക് പ്രത്യേകമായ "കൊടിയായ്" ഭിരസങ്ങ (അതായത് ചൊവ്വയും വെള്ളിയും) ഉണ്ടെങ്കിൽ പന്തൽക്കൽ നാട്ടുവാൻ പാടുമുണ്ട്. പന്തൽക്കൽക്കൾ പാലകൊണ്ടായിരിക്കണമെന്നും നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാത നിശ്ചയിച്ചുഭിരസം പന്തൽ വൃത്തിയാക്കി പാതക്കാൽ പ്രവേശിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ ശുദ്ധമാക്കുക എന്നൊരു മടങ്ങുണ്ട്. അത് പാതകഴിക്കുന്ന വീട്ടിലെ സ്ത്രീകൾക്കു വേണമെന്നാണ് ആചാരം. 'പന്തൽ ശുദ്ധി' കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നത്തെ പ്രധാനകർമ്മം പാലക്കൊന്നു എഴുന്നള്ളിക്കുകയും നാട്ടുമാണ്.

പാലക്കൊന്നു നാട്ടൽ.

ഇത് പാതയെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളം ഒരു പ്രധാന മടങ്ങാണ്. നല്ല മറ്റൊന്നും നോക്കി പാതക്കാൽ വാദ്യശാലാപത്തോടുകൂടി അടുത്തുള്ള ഒരു പാലയുടെ അടുക്കൽ ചെല്ലും. ആദേശത്തു അവകാശമുള്ള ആശാരിയും കൂടെ ഉണ്ടാവും. അയാൾ മൂന്നുപിരിവുള്ള ഒരു കൊമ്പുനോക്കി വെട്ടും. അതു താഴ്ത്തിറക്കിക്കൊണ്ടുവന്ന് പാതക്കാരിൽ പ്രധാനിയുടെ കൈവശമേല്പിക്കുന്നു. അഗ്നിസാക്ഷിയായിട്ടാണ്

ഈ കർമ്മം ചെയ്യുന്നത്. അയാൾ അതുവാങ്ങി, വിളക്കും വാദ്യക്കാരും മുഖിലായി ആഴംമാഴാത്താടുകൂടി പന്തലിലേക്ക് കൊണ്ടുവന്നു. പന്തലിന്റെ നടുക്ക് ശുദ്ധിയെത്തിച്ചുള്ള നാലുകാലിനാകളെ കെട്ടിവിതാനിച്ച് ഉള്ള 'മണ്ടക'ത്തിനെ മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം ചെയ്ത് അതിന്റെ നേരെ നടുവിൽ ആപാലക്കൊമ്പ് നാട്ടും. പിന്നീട് വിതാനങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കും. വിതാനങ്ങൾക്കു കാൽമായി ഉപയോഗിക്കുന്നത് കരുത്തോല, വാഴശ്ശോല, വെള്ളത്തണിന്റെ ഇളനീർ, കവുങ്ങിൻപൂക്കൾ, മാവില എന്നിവയാണ്. പാലക്കൊമ്പിന്റെ കിഴക്കുഭാഗത്തായി ഒരു പീഠവും, അതിനോട് "ചുവപ്പും" ഒരു വാളും വെച്ചിരിക്കും. ഈ പീഠത്തിനോട് ദശവതി എഴുന്നള്ളി ഇരിക്കുന്നവെന്നാണ് സങ്കല്പം.

പൂജ.

വിതാനങ്ങൾക്കുശേഷം പൂജ ആരംഭിക്കുന്നു. പാമ്പക്കാരുടെ ഇടയിൽ പ്രധാനിയായ ആശാനായിരിക്കും ഈ കർമ്മം നിർവ്വഹിക്കുന്നത്. പക്ഷെ ഇത് മറ്റുപൂജകൾപോലെ ഇങ്ങനെയല്ല ചെയ്യുന്നത്. നാലു ദശവതിയും നാലുപൂജയും ഒരു അംഗുലം വെച്ചുകൊണ്ടാണ് പൂജ ചെയ്യപ്പെടുന്നത്. കലിപ്പും കറിയും കഴിഞ്ഞു, തെളിഞ്ഞുവെച്ചു, പൊന്നാരത്തോലിൽ അരിയിൽകെട്ടി, അരിവള കൈത്തണ്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ട്, ആശാൻ ഒരു ദാഹത്തുനിവൃത്തി. പൂജാസാമഗ്രികൾ—പുഷ്പം മുതലായവ—മരപ്പൊതുക്കളിലെടുത്തുകൊണ്ട് ഒരു പരികർമ്മികൾ ആശാന്റെ ഇരുഭാഗത്തുമായി നില്ക്കും. ആശാൻ താളത്തിൽ ഗുണമെടുത്ത് ഒരു കലാശമാവുവാൻ കൈകാണിക്കും. അപ്പോൾ മെച്ചളും, പുവ് മുതലായവ ക്രമത്തിൽ ഏകത്തുകാടാക്കുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള പൂജ ഏകദേശം നോരമണിക്കൂറോളം നീണ്ടുനില്ക്കുന്നുണ്ട്. അതു കഴിഞ്ഞാൽ "കത്തി തപ്പി"മായി. ഒരു പക്ഷെ താട്ടപാത്രത്തിൽ (ഇതിന് "ചരക്ക്" എന്നാണ് പറയുന്നത്) നിറച്ചിട്ടുള്ള കത്തി വടക്കുഭാഗത്തുവെച്ച് അന്റെ ദേവനാലുകാലിനാകളായി പൂജക്കാരൻ ഒഴിക്കും. ഇത്രയും ആവശ്യപ്പെട്ട പൂജക്കാരൻ കലികയറുമെന്നാണ് വിശ്വാസം. ഉടനെ ഒരു വാൾ അയാളുടെ കയ്യിൽ കൊടുക്കും. അതെടുത്ത് താട്ടഹസിച്ചും കൊണ്ട് 'മണ്ടക'ത്തിന് ചുറ്റും മൂന്നുതവണ തൊട്ടി പ്രദക്ഷിണം ചെയ്ത്,

1. ഇത് 'മണ്ടക'ത്തിന്റെ ഒരു ദക്ഷിണപ്രകാരമാണെന്നു.

2. ചുവന്ന പട്ട്.

നാലുവശത്തേക്കും അരിയും പൂവും അയാൾ എറിയും. കാളിയുടെ പന്തൽ സകലബാധകളിൽനിന്നും സുരക്ഷിതമായി എന്നാണു് ഈ ചടങ്ങിന്റെ അന്തരാരത്നം.

തിരിയുഴിച്ചത്.

പിന്നിടുമു ചടങ്ങു് “തിരിയുഴിച്ചത്”ാണു്. നന്നരണ്ടു മുഴം നിളമുള്ള കനത്ത തിരികൾ വാഴമ്പോളക്കുളിമായി കൂട്ടിക്കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ പന്തൽ കയ്യിലെടുത്തു് ഏകദേശം പൂജക്കുള്ള നൃത്തംപോലെ യുള്ള അഭാവോടുകൂടി ‘മണ്ടക’ത്തിനാചുറ്റും ചെയ്യുന്ന അഗ്നിപൂജയാണു് “തിരി ഉഴിച്ചത്”. ഇതു് വളരെ അപമാനമുള്ള ഒരു ക്രിയയാണു്. അദ്യാസംകൊണ്ടു് മെയ് വഴക്കം വന്നിടുമു വഴം മാത്രമേ ഇതിന്റെ ചടങ്ങുകളെല്ലാം ശരിയായി നിർവ്വഹിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. കലാരസികനാണെ ആകുന്ദിക്കുന്ന ഒരു നന്നാരത്തം നൃത്തപ്രദർശനമാണു് ഈ ചടങ്ങു്. പൂജകഴിഞ്ഞു് ക്ഷീണിച്ചിടുമു ആശാൻ പന്തൽ കയ്യിലെടുത്തു് മൂന്നുപ്രദർശിനും ചെയ്തശേഷം അതിന്നു് പ്രത്യേകമായ ഭൂമിയിടുമു ശിഷ്യന്മാരിലൊരാളെ തിരിയുഴിച്ചുവാൻ ഏല്പിക്കുകയാണു് പതിവു്. ഇതു് അവസാനിച്ചാൽ കറച്ചുനേരം പാനക്കാർ വിശ്രമിക്കും.

കേളിക്കയ്യു്, പാനപ്പിടുത്തം.

വിശ്രമസമയത്തു് കാണികളെ രസിപ്പിക്കുവാനും പാനയ്ക്കു് ആളുകൾ കൂടുവാനും ഒരു ‘കേളിക്കൈ’ ചെയ്ത, ചട്ടമം എന്നിവാദ്യങ്ങളോടുകൂടി ഉണ്ടാവും. വാസ്തവത്തിൽ ഈ സമയം എല്ലാവരും വിശ്രമത്തിന്നും ലഘുഭക്ഷണത്തിന്നും ഉള്ളതാണു്. ഇതു് ഒരു നാഴികനേരം നിലനില്ക്കും. അതിനശേഷം ‘പാനപ്പിടുത്തം’ എന്ന ഒരുണ്ണം ഉണ്ടു്. ഇതിൽ പാനക്കാരുോടുകൂടി ഉത്സാഹികളായ കുറെ ചെറുപ്പക്കാരും കൂടുന്നതാണു്. പാലകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പാനത്തണ്ടുകൾ കയ്യിൽപിടിച്ച് ‘മണ്ടക’ത്തിന്റെ ചുറ്റും പാനക്കാരുടെ സഹായം നൃത്തംവെക്കുന്നതിന്നാണു് ‘പാനപ്പിടുത്തം’മെന്ന പറയുന്നതു്. ഇവരുടെ നൃത്തം ഏഴെട്ടു തരമുണ്ടു്. പാനത്തണ്ടിന്റെ ഒരു അലക്ഷു് കവുങ്ങിൻപൂക്കൾ തൂക്കിക്കൊണ്ടു് പന്തലിൽ ഇവർ താണുകളിക്കുന്നതു കാണുവാൻ വളരെ കൌതുകമുള്ളതാണു്.

തോററം ചൊല്ലൽ.

ഇതിനുശേഷമാണ് "തോററം" ചൊല്ലൽ. പാനക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള വാദ്യക്കാർ 'മണ്ടക്'ത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തിലിരിക്കുന്നു തോററം ചൊല്ലുക.

വെളിച്ചപ്പാട്.

തോററം കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വരവായി. വെളിച്ചപ്പാട് ദേവിക്ക് അഭിമുഖമായി വന്നതിന്, ചിലമ്പെടുത്തു കവടി ആദ്യം അടുത്തുവന്നു. പിന്നീട് ചിലമ്പ് കാലിശേൽക്കട്ടി, വാളെടുത്തു 'മണ്ടക്'ത്തിനു മുന്നും മൂന്നു പ്രദക്ഷിണംവെക്കും. അതോടുകൂടി പാനക്കാരുടെ പാനപ്പിടുത്തക്കാരും ചേർന്ന് വലിയഘോഷം കൂട്ടിക്കൊണ്ട് 'മണ്ടക്'ത്തിനു മുന്നും രാടി കുറുമ്പുനേരം അങ്ങനെ തകർത്തു തിനുശേഷം മണ്ടകം അഴിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ തച്ചുപൊളിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. പ്രാചീനത്തിന്റെ സ്മൃതിസ്ഥിതിസാഹചര്യം ഉദാഹരിക്കുകയാണ് ഇങ്ങനെ 'മണ്ടകം' ഉണ്ടാക്കുന്നതും, അവതരിക്കുന്നതും, ഭട്ടവിൽ തകർന്നുപോയ പരിപാടികൊണ്ട് കുറിക്കുന്നതെന്നാണ് പാനക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസം. ഈ കോലാഹലം അവസാനിച്ചാൽ വെളിച്ചപ്പാട് കാലിയുടെ അരുളപ്പാടെന്ന നിലയിൽ "കുറ്റിക്കം". പാനച്ചെക്കിച്ച് അമ്മയുടെ സന്തോഷം പാനക്കാരിയും ഉടമസ്ഥനേയും അറിയിക്കുക എന്നുള്ളതാണ് കുറ്റിയുടെ ആന്തരം. പാന പ്രത്യേകം വല്ല 'കാലിലമ്മ'യെ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതാണെങ്കിൽ ആ സന്നിധിയിലേക്ക് പാനക്കാരുടെ ഉടമസ്ഥനും കൂടി പോയി അവിടെവെച്ച് അവസാനിപ്പിക്കുന്നതും ഒരു പതിവാണ്.

പാന "കുറ്റിപ്പാന"യെന്നും "പള്ളിപ്പാന"യെന്നും രണ്ടുതരത്തിലുണ്ട്. ഒരു പകൽകൊണ്ടുവസാനിക്കുന്ന പാനക്ക് "കുറ്റിപ്പാന"യെന്നും, രാവു പകലുമായി കഴിക്കുന്നതിന് "പള്ളിപ്പാന"യെന്നുമാണ് പറഞ്ഞുവരുന്നത്. ഇവ രണ്ടിന്റേയും മാടങ്ങൾക്ക് പറയത്തക്ക വ്യത്യാസമൊന്നുമില്ല. പള്ളിപ്പാനയുടെ അവസാനത്തിൽ—

1. വള്ളവനാട്ടുതലയിൽ നടപ്പുള്ള തോററം ഇതിനുള്ളത് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്. ചിറുർ (കോച്ചി) പ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രചാരമുള്ളതാണ് "മേലകൻ തോററം" എന്ന തലമേലാട്ടുകി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്.

അതായത് രാത്രിയിലത്തെ ആവേശത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ—
 'കനലിൽ ചൂടും' എന്ന ഒരു ചടങ്ങുകൂടിയുണ്ട്. പിലാവിന്റെ വിറകു
 കത്തിച്ച് ഏകദേശം അരയാളം ഉയരത്തിൽ കൂട്ടിയുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള
 കനലിൽ വെളിച്ചപ്പാടും പാനക്കാരന് കൂടി ചാടുന്നതിനാൽ 'കനൽ
 ചൂടും' എന്നു പറയുന്നത്. ഇവരുടെ ചാടുകൊണ്ട് തിന്മകൾ കെട്ടു
 പോകണമെന്നാണ് ആചാരം. വിറകുകൂട്ടിയ ഉടനെ അതിന് തീ
 കൊളുത്തുന്നത് മറ്റൊന്നാണെന്നു വേണമെന്നാണ് വിധി. ഇതിന്
 പാനക്കാരുടെ ഭാഷയിൽ "മേലരിക്കൊളുത്തുക" എന്നാണ് പറയു
 ന്നത്. പാലക്കൊന്ന് കൊണ്ടുവരുവാൻ പോകുന്നതുപോലെ മേലെ
 റിക്കൊളുത്താൻ പോകുന്നതും വാദ്യോപാധിത്തോടുകൂടിയാണ്.

പാന മധ്യകേരളത്തിൽ മാത്രം—അതായത് വള്ളുവനാട്,
 പൊന്നാനി, ഏറനാട്, പാലക്കാട്, കൊച്ചിയിൽ ഏതാനുംഭാഗം—
 നടപ്പുള്ള ആരാധനാസമ്പ്രദായമായിട്ടാണ് ഇപ്പോഴിരിക്കുന്നത്. കേര
 ളത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗങ്ങളിലെല്ലാം പാനമ് അത്രത്തോളം പ്രചാര
 മുള്ളതായി കാണുന്നില്ല. അവിടങ്ങളിൽ കുളമെഴുത്തിനാണ് അധിക
 പ്രാധാന്യം. പാനകഴിക്കുന്നത് സാധാരണ നായന്മാർ തന്നെയാണ്.
 അവരിൽ പല ഉൾപ്പിത്തവകളും ഉള്ളതിൽ ചിലർ ചിലയിടങ്ങളിൽ
 അവരുടെ സ്ഥിതിയനുസരിച്ച് കർമ്മത്തിനും അധികാരികളായിട്ടാണി
 രിക്കുന്നത്.

പാണത്തോററം അഥവാ കാളിനാടകം.

“തുണവാഴ്”

ഗണപതി ദഗവാണേ, നന്മ തൊന്നൊന്നിരപ്പൻ.
തുണപെടുക ശിവപുത്തിരായെ,¹ വൃദ്ധ പാൽച്ചോറുതന്നെൻ.
പണമുടയരവുതാനൽ പമളികൊള്ളുന്ന മായവനെ!
ഇണയടിത്തൊഴുതിരുന്നേൻ ഇമ്പമായ് നൽകെനിക്ക്.

കലമതി മൂട്ടമരൻ മാമലപ്പെണ്ണുമായി
ഇണപിരിയാതെ ചേണാൻ കാണലിൽ? പോയി
.....പിറന്നുണ്ടായ
ഗണപതിയെന്നും പിള്ളെ നിറ.....

.....
.....നാനായ് വേദപുണ്യ
അരനടനമൊൾ താനും അന്നിറം പിടിയുമായി
ആദരാൽ വന്നു പുകഴ്ത്തു ശ്രീധിമുണ്ടായ്

[അഴകേറും വിനായകൻ താൻ

.....
അനാരമെന്നീപ്പന്തൽ തന്നിലകം പുകഴ്ത്ത.....
മിന്നെയിൽ മലമശാസ്ത്രം പണിയിലുരവെ.....
..... ഒരുവാകേണം അന്തരിയാതെ.

ആദിത്യമനുവും തോന്നി..... ..വന്ന മാലോകർ മുഖിൽ
നിന്നങ്ങുതടവിച്ചുള്ള ദേവി! നാൽവെട-
പ്പൊരുളേ, താമ്രേ, നാവിനമെന്നു തന്നിൽ
നാഴിക... ..സരസ്വതി തുണക്കെനിക്ക്.

2. ആദിയെ അഖിലനാഥെ, അരിപൊരുളായ ദേവി,
വെളിയെ, വിളവെ, വിളെ വിണ്ണവർ തോററം പെണ്ണെ!

1. പുതിയ ഏനം ഒരു പദം കണ്ടുവന്നു.

2. കളിപ്പ.

മോതിതാനരിച്ചുപോലെ¹ സന്ദർശനം² കൂടി
നിതിയിൽ കമയുരപ്പൻ നീ തെളിഞ്ഞാരുക വാണി!

വാഴ്ത്തു.

3. അലകൾ നടുവിലാമ്പനനന്തനാം പള്ളിതല്ലെ
പരിചൊടു മേവീടുന്ന ആനന്ദരൂപൻ തന്റെ
വയറുടെ നടുവേ നേരെ മുളച്ചെഴും കമലപ്പൂവിൽ
പരിചൊടു കടികൊണ്ടിടും സ്രുതികണ്ഠാവൃതന്റെ
പ്രിയതമയതായദേവി സംഗീതസാമിത്യാങ്ങൾ-
ക്കധിപതിയായ മായ, അമലമാതാവേ, പോററി!
ഉതകിയിന്നൊരിക്കലന്റെ തളന്നെഴും നാവൃതവേൽ
തളിരടി മെല്ലെവെച്ചു കൂത്താടുക സരസ്വതി നീയ്യ്.
4. കാലിയുണ്ടവി മേച്ചു കഴലുതി വനങ്ങൾത്തോറും
നീളവേ കളിച്ചുമെമ്പാ³ നീലക്കാർവണ്ണാ പോററി,
കാലമേയുന്നേളി⁴ണം മലശാത്തിര⁵ത്തിനിപ്പോൾ
മാലാകർ മുവിലെന്നെത്താത്തേണം തമ്പുരാതേ.
കണ്ണനെ, കമലക്കണ്ണാ, കരിമുക്തിനിറമൊത്തൊനെ
മണ്ണിനെയമുന്ന മായ, മായകൾ വെല്ലുവോനെ
പണ്ണിയാ,⁶ പൂജ്യരത്തിൽ പുരുഷനെപ്പേററ മുത്തി,⁷
നണ്ണിയ കഥകൾ ചൊൽവാൻ നമുക്കുൻ തുണക്കിരിക്ക്.
'(കൃഷ്ണനായവതരിച്ച് കൃപയുള്ള ജനങ്ങളെയെല്ലാം
വൃഷ്ടീവശോധിതിച്ച് രക്ഷചെയ്തിടും വിരാ!
മിഷ്ട സാരമിയായിട്ട് കൈവേർകലം മുടിക്കാ
വിഷ്ട കൈവലുതും ത്രികൃഷ്ണൻ തുണക്കെനിക്ക്).

1. അനന്യസ്വം നോക്കുക.
2. സംരക്ഷണപുതിയേഴുപടി, അലകൾക്കടുത്തടി. നളചരിതത്തിലെ
'സന്ദർശനം' ഇവിടെ അനുസ്മരിക്കത്തക്കതുണ്ട്.
3. 'വാഴ്ത്ത' പദാന്തരം
4. മലയായ മലനാട്ടിനെയും സംരക്ഷിക്കുന്ന ശാസ്ത്രം.
5. പുണ്യമുള്ളവനെ.
6. അജ്ഞാതൻ വിരവിയാത് ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.
7. ഇത് പിന്നീട് ചേർത്തപോയിരിക്കുന്നു.

മലകിൽ മഹിമപൊങ്ങും മാഞ്ഞോട്ടുകാവു¹ തന്നിൽ
 പരിവൊടു മത്സവീടും ദേവി ശ്രീ ഭദ്രകാളീ!
 കലുഷതകളുവാനായിട്ടരിവെഴും പന്തൽ തന്നിൽ
 പദതളിർ കമ്പിടുണേനംബിക തമ്പുരാട്ടി!

അവനിയീലുരപൊങ്ങും ദിവ്യമന്യാത്രശൈലേ
 മത്സവീയ മമ നാഥേ ദേവി ശ്രീ ഭദ്രകാളീ
 പദതളിർകമലം ബാൻ കൈതൊഴുന്നേനിതേനം
 തിരമഴുകിയ പാനശകകനി തമ്പുരാട്ടി.

²(കാലാഞ്ചകൻ കലിമലാപാദനിന്ദുമൂലൻ
 കാതണ്യവാരിനിധിജഗ്രാമാപതീശൻ
 കാമദേവീഷാ ത്രിണയനം ത്രിദശൈലവന്ദ്യം³
 വന്ദേ സമസ്തഭവനേശ്വര മഹാമയം).

നല്ലരനാനയായി നവമ്പു⁴മാ പിടിച്ചുമായി
 ചെല്ലവെ വനത്തിൽപുഷ്പ വേഗത്തിൽ⁵ കളിച്ചുകാലം
 ചൊല്ലുന്നാനപൊലെ ചൊക്കുമ്പുണ്ടും കൊമ്പും
 കന്യകൾ പുകഴ്വേണ്ണം ഗണപതിപിറന്നാനനോ
 കാളിനാടകം കഥയുരപ്പാൻ കണ്ടർമകൻ ഗണപതീയും
 [തുണക്കെനിക്കു്.

ഹരിയെന്നൊഴെഴുത്തു വാഴൂ, ഏൻ ഗുരുനാഥൻ വാഴൂ,
 ഗണപതി വാണിമാളും അരുമൻ അനന്ദ വാഴൂ,
 പാൽക്കടൽമധു വാഴൂ, പാവുതിദേവി വാഴൂ,
 പാനമിന്നടിയനിട്ട നന്മണിപ്പന്തൽ വാഴൂ,
 പന്തലിൽക്കയുപാവി പലതരം പട്ടുകൊണ്ടു്
 ചന്തമായ് വിതാനിച്ചുനന്ദം ഭാലയും നിരക്കെതുകി

1. വള്ളവനാട്ടിലുള്ള ഒരു കളിപ്പാട്ടുകാരനും.
2. ഇതും പിന്നീടു് ചേർത്താണ്.
3. മാനം വികാരമുള്ളവനും, മൂന്നു കാഴ്ചപ്പാടുകളിലധിപനും, ത്രിദശൈല(ദേവ സമൂഹ)ങ്ങൾ വന്ദ്യനും ആയ ശിവനെ വന്ദിക്കുന്നു.
4. നല്ല എന്നതിന്റെ ദൈവനാമ രൂപം, നന്മയെന്നർത്ഥം.
5. 'മെരുട്ടി' എന്നൊരു പാഠവും കാണുന്നുണ്ട്.

പൂക്കുലമാല നല്ല പൂമലർ ചെമ്പഴുക്കു
 കുളിയുൾ, കരിമ്പു, തേങ്ങ, മാഞ്ഞുളിർ, മാത്തളങ്ങ
 എനീവ പലതുംകൊണ്ട് മേളമായവയരിച്ച
 പന്തലിൽ നാട്ടിനോരു കുല്ലുകുവൃത്തം¹ വാഴ്,
 അഴകേറും മണിവിളക്കുൾ ത്രിമഹാദേവൻ വാഴ്,
 പറന്നിറച്ചുരിയും നെല്ലും വിഷ്ണുവും വിധിയും വാഴ്,
 അഴകിനോക്കത്തേക്കു അമരവേലിയതം² വാഴ്,
 കിഴക്കുഭാഗത്തുവെച്ചു പൊന്തണിപീരം വാഴ്,
 പൊന്തണി പീരത്തിനേൽ ഇരുന്നരുളുന്ന ദേവി
 മന്ദമവൈതിരുൻ നന്മകളായ കാളി
 നാങ്കവേദത്തിൻ നടുവേപോയൊരു നാരായണാശ്രയിൽ
 കളിച്ചരുളും (വാക്കും) കളിച്ചാത്തനും³ വാഴ്.

-
1. പലതായൊന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.
 2. ദൈവഭയം.
 3. പാതൻ ദൈവത്തിലെ പഴയ ദൈവങ്ങളല്ല.

പാനത്തോറ്റം.

കി. മ. ൧.

തൂറിപാൽക്കുളിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നാമഗീതങ്ങളും പാടി തൂറികൈലാസത്തിന്നു പോകുന്നോൻ തൂറിനാരദൻ തിരുവടി. അവനെ ഏഴുനിലമാടത്തിനേലിരുന്ന് കണ്ടു ചൊല്ലുന്നോൻ കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്:—

“ആരാ പോകുന്നത് നാരദനല്ലയോ, നി എവിടെനിന്നു വരുന്നു ഏഴങ്ങോട്ടുപോകുന്നു” എന്നു കേട്ടാൻ കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്.

“അതാനോ തൂറിപാൽക്കുളിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നാമഗീതങ്ങളും പാടി തൂറികൈലാസത്തിന്നു പോകുന്നോ” എന്നു അളിച്ചെഴുതു തൂറിനാരദൻ തിരുവടി.

അതുമെന്നിയെ കേട്ടുകൊണ്ടു ചൊല്ലുവാൻ കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്. “ആരെടാ ഇന്ന് ബ്രഹ്മനാകുന്നത്, ആരെടാ ഇന്ന് വിഷ്ണുവാകുന്നത്, ആരെടാ ഇന്ന് മഹാദേവനാകുന്നത്” എന്നുകേട്ടാൻ കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്.

“ഇവർകളെല്ലാവരും എന്നെ പേടിച്ച് ഓടിപ്പോന്ന് എന്റെ ഷെകുറി¹ലുണ്ടല്ലോ കിടക്കുന്നു. അമ്മഹാദേവനല്ലയോ എന്നോടി² വേശപ്പെണ്ണങ്ങളെ തോറ്റിവിട്ടു. അവനാലുക്കുപ്പെട്ടോരുമെയും ഗംഗയും എന്നാവരിരുവരെയും പിടിച്ചു കെട്ടിയിഴിച്ചു കൊണ്ടുപോന്ന് എന്റെദേവി മനോദരിക്ക് ഇരിവർ വസ്ത്രപ്പിണാക്ക³ശാരാക്കി വെക്ക

൧. ശൈകവധം പാട്ടിടാനും, തോറ്റത്തിടാനും, പ്രാമുഖ്യം നേരുന്നതാണെന്നതിലും പാട്ടിൽ ഇതിനുമുമ്പ് മേതകൻ, പിള്ള മനേവൻ, ഇവരുടെ ഒന്നും പരാമുഖം എന്നിവ വിവരിച്ചതിനുശേഷമാണ് ഈ സംഭവം ഉടക്കുന്നത്. മേതാകൻ പിടിച്ചൊട്ടും ഈ ശമോഷ് അനുസരിക്കുന്നത്. ഇതിനു മുമ്പുള്ള ഭാഗം എങ്കിലും ചിട്ടിയ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നില്ല.

1. വെള്ളമൊഴുന്ന ചാലു.
2. ഹനിക്കാശവണി ഈ വേലുപാളി (തോറ്റി)സൃഷ്ടിച്ചു. ഏന്നാഴ് മനോ എന്ന മനോദരിയെ പ്രായാഗം നോക്കുക.
3. വേൾപ്പെട്ടു.
4. രണ്ടുമാരി രാസിക്കാർ.

നേതു മുണ്ടോ നാരദ! അതു മല്ല താനിന്നും കേളോ നാരദ! ശ്രീ
കൈലാസപർവ്വതത്തെ മുവടെ കത്തിപ്പറിച്ച് എടുത്തുകൊണ്ടുപോന്ന്
എന്റെ മനോഭവിക്ക് നീരാട്ടുകുലം വിളയാട്ടുപാറയുമാക്കി വെക്ക
നേതു മുണ്ടോ നാരദ!

അതു മല്ല താനിന്നും കേളോ നാരദ! ശ്രീമഹാദേവൻതന്നെ
പിടിച്ചുകെട്ടി ഇഴച്ചു കൊണ്ടുപോന്ന അവന്റെ കററച്ചിടയെല്ലാം
കരകരച്ചിടക്കുവായുചെയ്ത് എന്റെ ഗോപുരമായപ്പോൾ പാക്ക
മിടുവാനും, പഴയതി വാപ്പാനും, എനിക്ക് വിടയോട്ട്ത്തിന്നും അരക്ക
നാക്കി നിൽക്കുന്നതുമുണ്ടോ നാരദ!

“അതതു മല്ല താനിന്നും കേളോ നാരദ! നീയു മിന്നിക്കൊട്ട്
നിത്യമായ് ഇവിടെവന്നു നാമഗീതങ്ങളും പാടാതൊഴികിൽ നിന്നെ
ചിറയിലിട്ടു ചവിട്ടുവൻ” എന്ന് അട്ടഹാസമവറിക്കൊണ്ടു കൂടിനാൻ
കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്.

അപ്പോൾ നാരദൻ എപ്പകാരം മേയായിടാനു എന്നാൽ:—
ഗരുഡൻ മുഖിൽ പാമ്പിനെപ്പോലെയും, പൂവിളവിൽ പാമ്പിനെ
പ്പോലെയും, പൂശകൻ മുഖിൽ ഏലിയെപ്പോലെയും, ഗുരുമുഖിൽ
ശിഷ്യനെപ്പോലെയും മറമറമിറുക്കി കെലുകെലവിറച്ചു ഗുണികളും
(തുഞ്ചിക=വീണ) പുസ്തകവുമിട്ടും കളഞ്ഞു് രാജത്തുടങ്ങിനാൻ ശ്രീനാ
രദൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ പോകുപോയി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിയുടെ
തിരുമുഖിൽചെന്ന് തൊഴുതു നമസ്സരിച്ച് വീണാൻ ശ്രീനാരദൻ
തിരുവടി.

അനന്തരം “എന്തെ നാരദ നിന്നുടെ ഭവ”മെന്നരുളിച്ചെയ്തു
ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുണർത്തിനാൻ നാരദൻ. “അയ്യോ സ്വാമി
ഭഗവാനെ ഭാതകനാകുന്നൊരുസുരൻ വന്ന് അഹമുരിച്ച് കഴുത്തുറപ്പാ
നായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാൻ ഭഗവാനെ. അതു മല്ല താൻ ഭഗവാനെ.

-
1. ഇത് വേഷനായ് ഭൂതന്റെ പഴയരൂപമാണ്.
 2. കല്പനമൾ കൊണ്ടുപോകുന്ന ഒരു രാജം.
 3. ഇത് കഞ്ചൻനാട്ടുരാജാക്കന്മാരുടെ (പുഴക) (പുള)നെ അർത്ഥിക്കുന്നു.

ആരെടാ ഇന്ന് ബ്രഹ്മനാകുന്നത് ആരെടാ ഇന്ന് വിഷ്ണുവാകുന്നത് ആരെടാ ഇന്ന് മഹാദേവനാകുന്നത്" എന്ന് കേട്ടാൻ കളിയന്ദ്രൻ ഭാതകരാജാവ്.

"അതുമല്ല താൻ ഭഗവാനെ! നിന്ദിതവദിയാൽ ഉമകല്ലെട്ടോതെയും ഗംഗയും എന്നവരിതവരേയും പിടിച്ചു കെട്ടിയിട്ടച്ചു കൊണ്ടു പോയി അവന്റെ ദേവി മനോദിക്ഷ് ഇരിവർ വഴുപ്പിണാക്കുവാൻ രാക്ഷി'വെക്കുന്നതുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനെ!"

"അതുമല്ല താൻ ഭഗവാനെ! ത്രികൈലാസപർവ്വതത്തെ ചുവക്കെത്തിപ്പറിച്ചെടുത്തു കൊണ്ടുപോയി അവന്റെ ദേവി മനോദിക്ഷ് നിരാട്ടകല്പം വിളയാട്ടപാറയുമാക്കി വെക്കുന്നതുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനെ!"

"അതുമല്ല താൻ ഭഗവാനെ! അവൻ പറഞ്ഞതിനാൽ ഒന്നുണ്ടല്ലോ അടിയത്തിന്റെ പഴനാവിൽ ഉമകത്താതെ ഇന്ന് അവൻ പറഞ്ഞതെല്ലാം അപ്പുണ്ണത്തന്നെ അറിയിപ്പോയാക എങ്കിൽ നിന്ദിതവദിയെന്നു പിടിച്ചു കെട്ടിയിട്ടച്ചു കൊണ്ടുപോയി കുറച്ചിടയെല്ലാം കക്കുകുളിപ്പോലെയോ മെയ്യോ അവന്റെ ഗോപുരവായുക്കൽ പക്കമിടുവാനും പഴയതിവാറ്റാനും അവന്നു വിടയോട്ടത്തിനും അരക്കനാക്കി നില്ക്കുന്നതുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനെ!"

എന്നിങ്ങിനെ ഉള്ളതും ഇല്ലാത്തതും ചെന്നുണർത്തിക്കത്തക്കി ത്രിനാഭൻ തിരുവി.

അപ്പോൾ കൂററമ്പാലിയന്ദ്രൻ കൂടെ മണിനാൻ നാഭൻ പറയും കരള കേൾപ്പാനായിക്കൊണ്ടു ഓടിനാൻ കളിയന്ദ്രൻ ഭാതകരാജാവ്.

അങ്ങിനെ പോകുപോയി ത്രികൈലാസത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വരയിലാമ്മാറ് ചെന്നുനിന്ന് അറകൂടി വിളിക്കത്തക്കിനാൻ കളിയന്ദ്രൻ ഭാതകരാജാവ്.

1. ഇവിടെ വഴുന്ന് പാലിയെ കുറിക്കുന്നതായി കരുതണം. ഉമയും ഗംഗയും ഐക്യമായി കഴിച്ചിരിക്കുന്നു.
2. ഈ ഭാഗം മായകവധത്തിലില്ല.

അപ്പോൾ എപ്രകാരം വിളിക്കുന്നുതെന്നാൽ:—“അവനെപ്പിന്തിൽ അണിക്കെലാസത്തിലേക്ക് നിന്ന് മാനിക്കുക! പേയ്യും കിളിയൊഴിയും തന്നാടൊരു വാഹനമേറിയന്നു ശ്രദ്ധാടും ഗുണവും ഉഴരിൽ പലതിരിയുൾ ഉത്തമനെ ഏൻ കൈവാളാൽ അറക്കവും തക്കതൊക്കളുകവാലി¹ ശപര” എന്ന് അറകൂകി വിളിക്കത്തുടങ്ങിനാൻ കളിയസുരൻ ഭാരക രാജാവ്.

അന്നേരത്തുകേട്ട് “ഹാ! ഹാ! കഷ്ടമേ താനും, കൈസുരൻ വന്ന് തച്ചുപിച്ച അഴച്ച് ഇവിടെയും ഇരിക്കാട്ടുന്നില്ലയല്ലോ. എന്നാൽ ഒരു നാന്നുക² വാളുകൊടുക്ക” എന്നുതളിച്ചെഴുതു ത്രിമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അതുകേട്ടൊരു നാന്നുകവാളുകൊടുത്താമൊഴുവറ്റ് അപ്പോൾ “മഹാദേവനോടും തിറ³ കൊണ്ടും” നെന്നും ചൊല്ലി അറകൂരിച്ചു പോകത്തുടങ്ങിനാൻ കളിയസുരൻ ഭാരകരാജാവ്.

അന്നേരം ദിവ്യവചനം സുകൊണ്ട് പാഞ്ചതളി ത്രിമഹാദേവൻ തിരുവടി:—“അറിയത്തറാപായം” തൊന്നങ്ങളൊ പണ്ട് കണ്ട(ണ്ണ)ത്തിലൊരു കാളകൂടവിഷത്തെ സംഗ്രഹിച്ചിരിപ്പു, അതിനെക്കൊണ്ടൊരു കാളിയെന്നൊരു പെണ്ണിനെ തൊററവിട്ടാൽ കൊല്ലാം ഈ അസുരനെ” എന്ന കല്പിച്ച് തൃക്കണ്ണിമൽ പിടിച്ചുകെട്ടിയിരുന്നൊരു കാളകൂടവിഷത്തെ മുന്നാൽ തൃക്കണ്ണിൽ പാഞ്ചതളി ത്രിമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ ത്രിമഹാദേവന്റെകൊലം എപ്രകാരമെന്നാൽ ജടയോടു ജടയെല്ലാം കെട്ടുപെട്ട് അടങ്ങി: നാഗങ്ങൾ ഭൂതങ്ങളും ഭയപ്പെട്ട് ഓടത്തുടങ്ങി. മഹാദേവന്റെ കോപംകണ്ട് മഹാദേവിയും ഓടുകയും ഒളിക്കുകയും തുടങ്ങി.

1. ഇതിന്റെ അർത്ഥം വൃക്കശമവെന്നില്ല. മാനിഭം, മാനക്കം എന്നീ വാക്കുകളുടെ അപവാദമാകുന്നവരോ ആകാവുന്നതാണ്. മാനിപരയുക എന്നർത്ഥം വരുത്തിക്കൊണ്ടു്.
2. കെട്ടിനടക്കുന്നു.
3. മലാലിശപാൽ, ശിവൻ.
4. ഇത് കാളിയുടെ വാളിന്റെ പേരായി സ്വധാതന മലായാലിക്കാരെ വാക്കാണ്. വിഷ്ണുവിന്റെ വാളിന് ‘നാന്നുക’ എന്നാണ് പേര്. വാളിന് പശ്ചാത്താലിടം മലായാലിക്കാരാണ്.
5. കപ്പം.

¹അപ്പോൾ കോപംചെന്ന് പാലാണി (ഹാലാണി)യോടും കൂടി അതിരൻ ചെന്നുവെവിച്ചു (ഉദ്ധരിച്ചു) വിഷ്ണുപത്രപൻ.

പക്ഷം പതിനാലാം, ചെച്ചാഴ്ചയെന്നൊരാഴ്ചയും, വിശാഖമെന്നാലും, കൂടിയ മേടമെന്ന രാശിക്ക് ശയരൻ തൻ മുതലായുടനെ നെറിയെടുക്കുന്നതിനിന്ന് ഹാ! ഹാ! എന്നൊരു ശബ്ദത്തോടുകൂടി അങ്ങനെയൊക്കുന്നമാമുപോലെ വന്നു പിറന്നാളി പരമശൈവി ഭാഗ്യഭക്താളി.

പിറന്നുവീണ ഭക്താളി പിന്നെ എപ്രകാരം അഹങ്കരിക്കുന്നു എന്നാൽ—നഗ്നരൂപിയായി തിരുത്തൽ നിന്നാളി ശ്രീഭക്താളി മറിയപ്പോപ്പി² കൊടുത്താളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി അതിനെ തിരുത്തലിൽ ചാർത്തിക്കൊണ്ടാൾ ശ്രീഭക്താളി.

പിന്നെ എപ്രകാരം അഹങ്കരിക്കുന്നു എന്നാൽ—“പരമ പരമ പണിയെനിക്ക്, പാരം മലയും വിഴുങ്ങവെന്ന! അരിയ മഹാ കടലെ കലക്കി കടപ്പുറം! മലകൊണ്ടുപറഞ്ഞിപ്പറന്ന! പലമുന്നരെ തിരയൊഴിപ്പറന്ന! ഉരയുക്കുണ്ഡശവതി പെരുമാനെ ജാതമാകിലും അടിയനെ പടയകാരണം വിരിയപ്പണിയരുൾചെയ്തു മഹാദേവ” എന്നാൾ ശ്രീഭക്താളി.

³കരുമുണ്ടു കാളി! കളിയസുരൻ അസുരാന്മാരൻ പെരിയ കൈലാസം മേലേറി പോർവേങ്ങി അഴകു⁴നോൻ ഭൃത്യൻ ഭാജകൻ.

അവനെയും കൊന്ന് ദേവകളേയും ബ്രാഹ്മണ വർഗ്ഗത്തേയും രക്ഷിപ്പാവാക മകളേ” എന്നുതളിച്ചപ്പോൾ ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

1. വിഷ്ണുശിവന്മാരോടൊക്കെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. വിഷ്ണു-ശ്ലോഭിനിയും വ്യാധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നവൻ. ഈ അർത്ഥത്തിൽ വിഷ്ണുശ്ലോഭിനിയന് യോഗിപ്പിടാലാലും.
2. ശ്ലോഭിനിയും മുതലായിട്ടുള്ളവർ—ആരുകരണ.
3. മുമ്പന്ന പട്ടിമേൽ കയറുന്ന ഭരിച്ചത്. അതിന്നു പേര് തന്നെ ഇപ്പോൾ ‘ചേപ്പേ’ എന്നായിരിക്കുന്നു.
4. കരുമ-കരു.
5. ശോഭിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

പിൻഭാഗം തൊഴുതുണർന്നിനാൾ. “ആയുധവും പടയുദ്ധങ്ങളും അവനെയിൽ അടിയത്തിനും വേണം ആയുധവും പടയും” എന്നാൽ ശ്രീഭദ്രകാളി.

പിൻഭാഗം ആയുധങ്ങളും തോറിക്കൊടുക്കുന്നതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—വളയും, വളം, തണി, വീണ്ടി, ഇരുമ്പുലക്ക, നാനെക്കം പള്ളിവാൾ, ത്രിശൂലം, പാത്രവട്ടക എന്നിങ്ങിനെ പതിനാറു തൂക്കെപ്പുഷ്പം രാക്കവണ്ണം ആയുധങ്ങളും തോറിക്കൊടുത്തതി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“പിൻഭാഗം വാഹനം തരുവോടുക ഭഗവാദന!” എന്നു തൊഴുതുണർന്നിനാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു:—“അവഗതമാളാകുന്ന കാട്ടുകടൻ വസിപ്പോൾ, വേതാളാകുന്ന പെരുമ്പിശാമു. അവളെ ഏറ്റുവാഹനമാക്കിക്കൊണ്ടുപോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുണർന്നിനാൾ.—“ഇവിടുന്നത്രത്തോളം എന്തിനേൽ വിടുകൊള്ളാവൂ” എന്നാൽ ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:—എന്താ മാമാകിലോ നമ്മുടെ ശുണ്ഡവിഭൂതത്താണെ. അപ്പോൾ മെല്ലവേ വന്നു പുറപ്പെട്ടാൻ ശുണ്ഡവിഭൂതത്താൻ. അവന്റെയും എപ്രകാരമെന്നാൽ:—മുച്ചാണെ നീളമുള്ള; ഗുഹാലക്ഷമുണ്ടു; അവനെക്കണ്ടാശ്ചര്യപ്പെട്ടരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“അയ്യോ എന്താ നിൻ തലയെടുപ്പായോ?, നിൻ വയറെടുപ്പായോ?, നീയെന്നെ എടുപ്പായോ?, നിന്റേ പട എടുപ്പായോ?” എന്നു അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

പിൻഭാഗം തൊഴുതുണർന്നിനാൻ:—“ഇതേതു മരുളിച്ചെയ്തതനുരാട്ടി! നിന്റേതവടിയും നിന്റേതവടിക്കുള്ളൊരു പടയും ശ്രീ അടിയത്തിന്റെ ഒരു മുഖിലും കരയേറിക്കൊണ്ടാലും” എന്നാൽ മുഖലോഴിഞ്ഞുകാട്ടിനാൻ ശുണ്ഡവിഭൂതത്താൻ. കന്നോടുകനും മലയോട് മലയിണങ്ങിയോരവകത്തിന്റേൽ കരയേറിയവപ്പുതും ചെപ്പു

വായുക്കൊണ്ടിട്ടാവാതെ ഇളക്കുന്നതായിട്ടവ ഇളക്കുമല്ല" എന്ന് കൌതൂഹലത്തോടെ ഗുണധി (ചന്ദ്രശേഖരൻ) ഭ്രാന്തനായ.

പിന്നീട് തൊഴുതുന്നതിനാൽ ശ്രീദ്രകാളി:—‘ഇവിടന്ന് എത്രയൊക്കെ വഴിയുണ്ട് ദാരുണപാപം’ എന്നു.

“എഴുത്തു രചനകൾ വഴിയുടനീളം” നാമകീഴെപ്പറയുന്ന ശ്രീമാനാചാര്യൻ തിരുവടി.

പിന്നീട് “ഇവിടുന്ന് അതുകൊണ്ടും ഇപ്പോഴത്തെതിലിരുന്നേണം അഭയത്തിന്റെ പങ്ക്” എന്ന തൊഴിലുറക്കിനാൽ പ്രീദ്രകാളി, അപ്പോൾ പ്രീമറോവെന്റെ വചനം ശ്രദ്ധയിലെവാങ്ങാൻ വലഞ്ഞ തൃക്കൈയ്യുകൊണ്ട് നോടിമുഖമിയോരത്തേയും പുതുച്ചെമ്പെയ്ത് പിന്റേന്നാൾ ഇപ്പോൾ പററപൊടിഞ്ഞാപൊലെ വന്നതെന്നുള്ളപ്പി പിശാ മൂപ്പുകൾ.

റിന്നീട് തൊട്ടുണർത്തിയതും:—“ജ്ഞാനമെന്നതോ അതോ
കുന്ന പൊലകൾക്കുവേണ്ടിയാണ് അതിനെ മോശംവേ” എന്നാൽ
ഇതുകൊണ്ട്.

അല്ലാഹു അയച്ചിട്ടുള്ള ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:— അടി
 യാദവനെ, പൊടിയാദവനെ, പൊത്തിപ്പിടിപ്പവനെ, പട്ട് നിണതി
 വനെ, ഇച്ചിൽതിനി, നിന്നെങ്കി, കൊട്ടുപ്പിശാച്, കൊളുപ്പിശാ
 ച്ച്, മാനത്തു, നടുവുകൊട്ടി, പീടകൊട്ടി, നടുത്തിന്നായി നിക്കാ
 ത്തിരിപ്പവനെ, 'ഇ'വെന്ന് മൊല്ലവനെ, അലവായൻ, വിടവായൻ
 എന്നിങ്ങനെ അനേകന്മാരായും കൊടി പിശാചുപ്പട്ടം തോറിക്കൊ
 ടുമാതരി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

പിന്നീട് അമ്മളിപ്പെട്ടു ത്രിമാന്ദവേൻ തിരുവടി:—ഇതു കേൾപ്പായോ മകളേ! ത്രീകുങ്കാളി! മൂന്നും നിനക്കു മുതലവർ അറു വർ പാവമാതം പടയും പോയി നടെ? ഭാതകനെ കൊല്ലുവാനായി. അവർ ഭാതകനെ കൊന്നോളമില്ല. അവർ തമ്മളിങ്ങു വന്നാളമില്ല. എന്നാൽ നിജമെന്നോടൊരു സത്യമെഴുത്തു പോകേണം മകളേ, എന്നാലുമില്ലെഴുത്തു ത്രിമാന്ദവേൻ തിരുവടി. അപ്പോൾ സത്യം

പലവും പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി. ¹—അവൻ ചത്തു പഴക്കാരു അരിനരകം പൂശ്ശേൻ. ഭാതകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്മേൽ വാരേൻ ഭഗവാനെ. ഇരുവരെ വിവാഹമെടുപ്പൂ രണ്ടിനെയും ദാമരീയത്തി രണ്ടിനെയും സുഖമിരുത്തിയോരു മഹാപാപിയായുള്ളൊരുത്തൻ, അവൻ ചത്തു പഴക്കാരു അരിനരകം പൂശ്ശേൻ. ഭാതകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്മേൽ വാരേൻ ഭഗവാനെ!

‘തണ്ണീരെന്നും ചൊല്ലി നാവിന്മേൽ ചെമ്പുതകിപ്പുകണാരു കൊടുപാപിയായുള്ളൊരുത്തൻ, അവൻ ചത്തു പഴക്കാരു അരിനരകം പൂശ്ശേൻ. ഭാതകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ!

‘ജ്ഞാപറവും പട്ടണിരത്തിയാൽ മുനിയ്ക്കെന്ന് ശരംതൊട്ടത്തൊരു മഹാപാപി ഭൂഷൻ, അവൻ ചത്തു പഴക്കാരു അരിനരകം പൂശ്ശേൻ. ഭാതകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ!

‘വാങ്ങം കിടക്കും ചെമ്പരശ്ശിയിൽ ചേരമ്പാമ്പത്തൊഴൊടിച്ച് കുത്തിയോരു മഹാപാപിയായുള്ളൊരുത്തൻ, അവൻ ചത്തു പഴക്കാരു അരിനരകം പൂശ്ശേൻ. ഭാതകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ!

‘തീണ്ടാൻ മൂന്നുകുളിച്ച്, പശുവും വ്യാഘ്രങ്ങളെയും നിശ്ശരണിയോരു മഹാപാപി ഭൂഷൻ, അവൻ ചത്തു പഴക്കാരു അരിനരകം പൂശ്ശേൻ. ഭാതകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ! സത്യം തിരുന്നിലകളുൻ പറയൂ! ഭാതകനെ എൻ കണ്ണിൽ കാണുന്നാകിൽ അവനെയും കൊന്ന് അവന്റെ തലയും തലമുടി ചൂഡാമണിയും കൊണ്ടെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ”!

1. ഈ വാചകത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗം വിട്ടുപോയിരിക്കുന്നു. ഇതിനെ തുടർച്ചയായ് സത്യവാചകത്തിലേറ്റും ‘അവൻ’ ആകുമെന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. ഭാതകവചത്തിൽ ഇതു വിസ്തരിക്കുന്നില്ല.

2. വരം എന്നതിന്റെ പഴയരൂപം.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്ത ത്രിമുഖദേവൻ തിരവടി:—“പോ
അ പോയ മലർ, സത്യമല്ലാ; ത്രിമുഖദേവൻ വരുത്തുമെന്ന് പട
പാഞ്ഞുപോയത്” എന്നരുളിച്ചെയ്ത ത്രിമുഖദേവൻ തിരവടി.

അപ്പോൾ ത്രിമുഖദേവൻ, “യാതാമകിലും ഭാഗ്യമെന്നും
കൊണ്ട് വരുത്തുമെന്ന് ത്രിമുഖദേവൻ വരുത്തുമെന്ന്. ഇപ്പോൾ
ഇപ്പോൾ പടപാഞ്ഞുപോയത് പോകുന്നു” എന്ന് കൊല്ലത്താടെ
തൊട്ടത് അനന്തരവും വാങ്ങി ഉണ്ടാകുന്നതാണെന്ന് മുമ്പിൽ മറി
ച്ചൊപ്പ് മടക്കിയത്. അടിയുന്നതും ചാങ്ങി ത്രിമുഖദേവൻ പെരുതിനാൾ
ത്രിമുഖദേവൻ.

അങ്ങനെ കൊല്ലമാപ്പാലാത്താടും കൂടെ കൊട്ടി അലയ
രിച്ചുകൊണ്ട് ഏതാലും ഗോപുരത്തിൽ കൂടെ എഴുന്നള്ളുന്നതും അ
പ്പോൾ ഏതാലും ഗോപുരത്തിൽ കൂടെ എഴുന്നള്ളുന്നതും അവനെ
അങ്ങനെയെടുത്തു ത്രിമുഖദേവൻ.

“ഇതു കേൾപ്പാത്താക, നന്ദികേശവൻ! അതാണു ഭാഗ്യമെന്നാ
യെന്നാ” പോകുന്നതും നിന്നുടെ മുമ്പിൽ നന്ദികേശവനെക്കൂടെ
എന്നിട് സഹായമായി അവരോടുകൂടി” എന്നരുളിച്ചെയ്ത ത്രിമു
ഖദേവൻ.

“കൂടെക്കൂടെ പോയാക”. എന്നാൻ നന്ദികേശവൻ.

അപ്പോൾ ത്രിമുഖദേവൻ നന്ദികേശവനെക്കൊണ്ട് നാന
കെട്ടെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ട് കൊല്ലമാപ്പാലാത്താടും കൂടെ കൊട്ടി അലയ
രിച്ചുകൊണ്ട് എഴുന്നള്ളുന്നതും ത്രിമുഖദേവൻ പടയും.

അങ്ങനെ പോകുന്നതിൽ അമ്പലവഴിമാകുന്ന കാട്ടിൽ കൂടെ
എഴുന്നള്ളുന്നതും അപ്പോൾ വേതാളമാകുന്ന പെരു പിശാച്
എപ്പോഴും കിടന്നുറങ്ങുന്നതെന്നാൽ:—ഉയേമാപുത്രത്തിൽ തലയും
വെച്ച്, അസ്സമനാപുത്രത്തിന്മേൽ കാലം നീട്ടി, തെരുവുമേലും, വടമല
മേലും, രണ്ടുകൂടും വെച്ച് പാതാളംപോലെ കിടന്നുറങ്ങുന്ന വേതാള
നെട്ടിയണന്നെഴുന്നേറ്റിരുന്ന് ചൊല്ലുവാൻ എത്രകാരമെന്നാൽ:—

1. യാതെന്നാമകിലും.
2. ഇന്നു എന്നതിനുള്ള ഉപയോഗമാകും.
3. മേൽ എന്നെന്ന് നമ്മുടെ ഭാഷയിൽ പറയാറുണ്ട്. അപ്പോൾ അപ്പോഴെന്ന
തും ഇന്നെന്നാൽ.

“ആരോ ആരോ എന്റെ ആശ്രമത്തിൽ കൂടെ കൊട്ടിയവൻ റിപ്പുകൊണ്ടു വരുന്നത്. യാത് യാതൊരുത്തനെയെങ്കിലും ഞാനും എനാനും ഒട്ടെഴുതിക്കണമെന്നും” ചൊല്ലി കാട്ടാനക്കാടു പുക്കു കാടുകൾ കിനാൾ¹ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാച്. കാട്ടാന കാട്ടിലാമമാൻ ചെല്ലുവായും ചെല്ലു രൊണത്തലവനെപ്പിടിച്ചു തിരുമി തൊടുകറി യായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ രണ്ടു ആനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു കാതിൽ കണ്ടലായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ രണ്ടാമത്തെ തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു കൈക്കൽ കനകവളയായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ ഇരുപത്തൊന്നു ആനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു കഴുത്തിൽ നെട്ട മംഗല്യമായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ മൂപ്പത്തൊന്നാമത്തെ തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു മുലക്കുളമായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ അറുപത്തിയെട്ടു ആനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു അറുപതു കിഴിയിനിയായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ ഒന്നിരുന്നൂറു ആനത്തലവന്മാരെ കൊട്ടിക്കൊന്നു കടിച്ചു മുറിച്ചു ഭരണിച്ചു ഏഴുനൂറ്റാണ്ടിലെ തണ്ണീരും മുറുകി² പിന്നെ രണ്ടു ആയിരം ആനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു അമലാനന്ദാദിപോലും ചെല്ലു അപ്പനാ നിന്ന വലരത്തെ ചുവടെ പറിച്ച് ഇരുപതു പല്ലികത്തി നില്ക്കുന്ന വേതാളത്തിന്റെ രൂപം എഴുതുകയെന്നാൽ:—

‘മഴപ്പൊല പല്ലം, കൊഴപ്പൊല നാവു, കരാനിരപാലെ മുക്കു, കണ്ടുകിണറിൽ മിന്നാമിന്നാഴ്ചപാലെ കണ്ണിലെ മിഴിണ്ടും, പെരുമ്പാമ്പു കൊന്നു തൂക്കിയതുപോലെ കൈയ്യും കാലും, ഒട്ടകത്തിന്മേൽ ഉണ്ണികടിച്ചാറെപ്പോലെ മുല രണ്ടും, താനോരു മുതുകിൻ വിത്തു പോയിക്കിടക്കുന്ന വയറു, നിന്ന പാറപ്പറമ്പു പാടവള്ളി പടന്നാറെപ്പോലെ നാത്തും തൊമ്പരും, ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന വേതാളത്തെ കണ്ടു “എന്തെക്കൊന്നാകുന്നു? എന്തുപറ്റുതമോ?” എന്നതളിച്ചെഴുതി ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അതോ നിന്ദിതവടികൾ ഏകവാഹനമാകപ്പെട്ടോരു വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാച്” എന്ന് തൊഴുതുണർത്തിനാർ അമാത്യവർഗ്ഗമെല്ലാം.

1. കടു കറകു കടു ചെറുതാക്കു—നടന്നു കീഴുകു മേന്നതിനുള്ള ഉപയോഗമാണ്.
 2. കണ്ഡവം.
 3. കടിച്ചു.
 4. ഇത് വണ്ണനമ്പര രണ്ടുപേരും അനുഭവവ്യക്തമാണ്.

അപ്പോൾ വേതാളത്തെക്കുണ്ട് ഭദ്രകാളിക്കും സ്വപ്നം ഭയമുണ്ടായി. ഭദ്രകാളിയെക്കുണ്ട് വേതാളത്തിനും സ്വപ്നം ഭയമുണ്ടായി. അപ്പോൾ തെരുവുകൊമ്പിലെ വിത്തന്നപോകും കണക്കെ ചെന്നുപോയെന്നോത്തന്നേരം കാരക വീണ്ടു നമസ്സരിച്ചാൽ വേതാളമാകുന്ന പെരുവിശാമ്.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. “ഏഴുനീവ് ഏഴുനീവ് വേതാളമേ പെരുവിശാമേ, എന്തു നിന്നുടെ ദുഃഖം”മെന്ന് അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. “നിന്മുതൽ ഉപരിപ്പില്ലായ്മയോ” എന്നും അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുണുങ്ങിനാൾ വേതാളവും “അടിയൻ വേതാളമേ, ഏഴു വേതാളവും പെരുവിശാമേയെന്നായിരുന്ന കാലത്തു അന്ന് അസുരകളുടെ നിന്നത്തെ തിവാനായിക്കൊണ്ടല്ലോ അടിയനെ തോറി! അന്നല്ലോ അടിയത്തിന്റെ പൈതൃകം തീർന്നിരിക്കുന്നു” എന്ന് തൊഴുതുണുങ്ങിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുവിശാമ്.

“അപ്പോൾ അതിൽപന്ന നീയേതു ഉപരിപ്പില്ലായ്മയോ” എന്നും അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അടിയൻ നന്നിരുന്നായിരം ആനത്തലവന്മാരെ കൊട്ടിക്കൊന്ന് കടിച്ചു മുറിച്ചു കേണിച്ചു, ഏഴു സമുദ്രത്തിലെ തണ്ണീരും മുറുകി അങ്ങിനെ തരന്നെ പട്ടിണിയുണ്ടിട്ട് ഇവിടെത്തന്നെ കിടപ്പതേരുള്ള” എന്ന് തൊഴുതുണുങ്ങിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുവിശാമ്.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“ഇതുകാണു. ഞാനോ ഭാരതത്തെ കൊല്ലുവാൻ പോകുന്നോത്തന്നേരം നീയും കൂടെ പോരുവോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. “എന്നാൽ നിന്നെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയാൽ എഴുതായിട്ട് കെണിച്ചു കൊണ്ടുപോന്നുകൂടാ. എന്തിനാ നിനുടെ പോരുവോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ട് കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചാൽ വേതാളമാകുന്ന പെരുവിശാമ്. അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു “എന്ത് വേതാളമേ! പെരുവിശാമേ! നിനക്കെകൊട്ടി ചിരിച്ചു?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുന്നപ്പിന്നാൾ വേതാളവും:—“അതോ, നിന്തിരുവടീഷ് മൃതാവർ അറുവർ പാവ'മാരും പടയുപോയി നകട് ഭാരികനെ കൊല്ലുവാനായി. അവർ ഭാരികനെ കൊന്നോളമില്ല, അവർ തടച്ചിട്ടു വന്നോളമില്ല. എന്നാൽ നിന്തിരുവടി താനെ രതിത്തി പോയുണ്ടോ ഭാരികനെ കൊല്ലൂ!” എന്ന് അടിയൻ ചിരിച്ചു. അപ്പോൾ ദ്രേകാളീഷ് പെരുകിനകോപം ചെന്ന കോപാലസി യോടും കൂടി “യാതമാകിലും ഭാരികനെ എൻ കണ്ണിൽ കാണുനാകിൽ അവനെയും കൊന്ന് അവന്റെ ഇടത്തെ തുവണ്ണമേൽ നിറച്ച് കൊ ട്ടു മതു(ധു)രിച്ച് ഇരിപ്പോരി മാംസമുണ്ടല്ലോ, അത് നിന്നുപോ ളുകൊണ്ട് വെട്ടി തിന്നാമാറാക്കേണ്ടു്. എന്നുതളിച്ചു ഹ്രീദ്രേകാളി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുന്നപ്പിന്നാൾ:—“പോരും, പോരും, സത്യ മെല്ലാം! നിന്തിരുവടി ഭാരികനെ കൊന്നോളം തെറ്റ്, അടിയത്തിന് അരമാംസം ഭക്ഷിച്ചോളം തെറ്റ്. അടിയത്തിന് ഏതാൽ നിന്തിരു വടിയും നിന്തിരുവടിമേളോര പടയു കൂടി അടിയത്തിന്റെ ചുമലിലും കരയേറിക്കൊണ്ടാവു്”മെന്ന് മുരളൊഴിഞ്ഞു കാട്ടിനാൾ വേതാളമാകു ന്ന പെരുമ്പിശാമു്.

അപ്പോൾ ഹ്രീദ്രേകാളിയും ഗുണധവിദൂതത്തിന്റെ ചുമലി ന്ന് മുറിച്ചൊപ്പു് മടക്കി വേതാളത്തിന്റെ ചുമലിലിട്ടു അടിയന്നും ചാർത്തി ഹ്രീപാദം പെരുകിനാൾ³ ഹ്രീദ്രേകാളി. മെല്ലവെച്ചെട്ടു കൊണ്ട് നിവരത്തുടങ്ങിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമു്.

അപ്പോൾ മേഘത്തോട് ഇട ഇടതട്ടി ചേച്ചായി അതളിച്ചെഴു ഹ്രീദ്രേകാളി:—“ഇറക്കിറക്കു് വേതാളമേ! പെരുമ്പിശാമെ! നിന്നുടെ മഴതരിരിന്നാലും ഭാരികനോടു യുദ്ധമൊട്ടു വെൽവേണെന്നു തോന്നുന്നു” എന്നുതളിച്ചെഴു ഹ്രീദ്രേകാളി.

എന്നതുകേട്ടു് വേതാളം തന്നുടെ നടുക്കൊണ്ടു് ഏഴുപത്തിരണ്ടു മടക്കി പിന്നെ മൂന്നു മടക്കുവോളം ചെഴു മുഴക്കുവാൻ കൊണ്ടുപോ കത്തുടങ്ങിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമു്.

അപ്പോൾ ദ്രേകാളിയുടെ തിരുമുക(പ്ര)പദേശം എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നതെന്നാൽ:—വയത്തെ കണ്ണു് ആദിത്യൻ, ഇടത്തെ കണ്ണു് ചന്ദ്രൻ, നെറ്റിത്തൂക്കണ്ണു് അഗ്നിയായി ശോഭിക്കുന്നു.

1. അനുജന്ധം നേക്കുക.

2. മുമ്പെ.

3. ശവതി ഇന്നു എന്നതിന് ഉപചരമായി പറയുന്നതു്.

അങ്ങിനെ കൊട്ടിയവകെട്ടുകൊണ്ട് വണ്ടിനകം ചേരാം (മധ്യ)മേൽപൂർവ്വപോലെ എഴുന്നള്ളുന്നോരുനേരം “ദാതകരാജാവിനോടടുത്തു” ഇവിടേക്കാമോ വരണം” എന്നും ചൊല്ലി ഉഴറി ഓടത്തുടങ്ങിനാർ പാവമാരും പടയും.

അതുകണ്ടെടുത്തപ്പോൾ ത്രിദൈവം:—“ഓടാഞ്ഞിരുന്നോടാഞ്ഞിരുന്നാമോരേ, അങ്ങാടിയിലൊത്തുനിന്നാമോരേ, ഇതു കടവിൻ. ഞാനോ ദാതകനെ കൊൽവാൻ പോകുന്നോരുനേരം നിങ്ങളും തിരഞ്ഞു അവനെ കാട്ടിക്കൊടുത്താക” എന്നുതളിച്ചപ്പോൾ.

അതുകേട്ട് ദൈവം മുമ്പേ പോകത്തുടങ്ങിനാർ പാവമാരും പടയും. ‘വേണി’വനത്തിൽ പിറന്നേൻ, പിറക്കാളി² എന്നല്ലോ എന്നിങ്ങനാമ്.

അങ്ങിനെ പോകുമ്പോൾ ദാതകരാജാവിന്റെ അടുത്തുനിൽക്കുന്നവരോട് ചെല്ലുമ്പോൾ ചൊല്ലി “എന്തൊക്കെയാണിത്? എന്തൊക്കെയാണിത്?” എന്നുതളിച്ചപ്പോൾ ത്രിദൈവം.

അതോ ദാതകരോടൊന്നിനെ നന്ദിമഹാകാളൻ. ഹാ! കഷ്ടമേതാനും എ.ന.ര.യെ കൈമാറ്റം ഇതിനോടൊപ്പം³ എന്ന് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടുതളിച്ചപ്പോൾ ത്രിദൈവം.

അങ്ങിനെ വേതാളവും ത്രിദൈവത്തെയുംകൊണ്ടുപോയി ദാതകരാജാവിന്റെ അടുത്തുനിൽക്കുന്നവരോടൊന്നിനെ ചൊല്ലി “കിഴക്കേഗോപുരവാതിൽക്കൽ ചെന്ന് എട്ടുലക്ഷം പടകൊണ്ട് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമ്. തെക്കേഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് എട്ടുലക്ഷം പടകൊണ്ട് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമ്. പടിഞ്ഞാറെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് പെട്ടുലക്ഷം പടകൊണ്ട് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമ്. വടക്കേ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് പെട്ടുലക്ഷം പടകൊണ്ട് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമ്.

1. വേണി=മേൽ.

2. യെമ്മനയുതയായ കാളി. പിറന്നേൻ യെമ്മനയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ അർത്ഥത്തിന്നു മേൽക്കിടം അധികം പ്രസക്തി.

3. ഭക്ഷിച്ചു, യുദ്ധവും തന്നിടൊപ്പം—മേൽ കൊണ്ടുവന്നു.

വേതാളത്തിന്റെ വയറു നിറഞ്ഞു ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ നടുവിൽ ചെന്ന് രാടി നൃത്തംവെച്ച് കളിക്കത്തുടങ്ങിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമ്.

അതുകണ്ടുളളിച്ചു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“ഇതുകേൾപ്പോയാക, നന്ദികേശവര! (നന്ദിമഹാകാള) നമ്മുടെ പിശാമു പടമാരെക്കൊണ്ട് ഭാരികലോകം ഏഴു മുററിയിടിപ്പൊതും ചെയ്ത് ശോധിച്ചു പടയൊണ്ട് അപ്പുവലാരം ചെയ്യണമെന്നു തളിച്ചു ശ്രീഭദ്രകാളി. അതുകേട്ടു നന്ദിമഹാകാളനും പിശാമുപടമാരെക്കൊണ്ട് ഭാരികലോകം ഏഴു മുററിയിടിപ്പൊതും ചെയ്ത് ശോധിച്ചു പടയൊണ്ട് അപ്പുവലാരം ചെയ്യാരല്ലോ പിശാമുപടമാരല്ലോ.

അപ്പോൾ:—“അപ്പുതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ! മഹാരാജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദളി.

“അപ്പുല്ല ദേവി!” എന്നാനസുരരാജാവു ഭാരികൻ.

മുന്നാമതും അപ്പുവലാരം ചെയ്യാരല്ലോ പിശാമുപടമാരല്ലോ.

“മുന്നാമതും അപ്പുതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ! മഹാരാജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദളി.

“അപ്പുല്ല കേൾ, ദേവി! നമ്മുടെ കിഴക്കേ സമുദ്രവും പടിഞ്ഞാറേ സമുദ്രവും തമ്മിൽ വിരുന്ന വന്നിട്ട് അഴുക്കു ‘യത്രെ’ എന്നാനസുരരാജാവു ഭാരികൻ.

മുന്നാമതും അപ്പുവലാരം ചെയ്യാരല്ലോ പിശാമുപടമാരല്ലോ.

“മുന്നാമതും അപ്പുതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ! മഹാരാജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദളി.

“മുന്നാമതും കേൾ, ദേവി! നമ്മുടെ ആനത്തലവന്മാരും കതിരത്തലവന്മാരും തങ്ങളുടെ പന്തിയറിയാത്തതഴുക്കു ‘യത്രെ’ എന്നാനസുരരാജാവു ഭാരികൻ.

-
1. } നേരലോകം പറയുക.
 2. } അലഞ്ഞു ശബ്ദമുണ്ടാകുക.

“നാലാമതും ആറ്റുവക്കരം ചെയ്ക്കാരുല്ലാ പിശാചുപടമാ
രല്ലാം.

നാലാമതും “ആറ്റുതാ കേൾക്കുന്ന മന്നവനെ! മരൊരാ
ജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“ആറ്റുല്ല കേൾ, ദേവി! ഭൂമിയിൽ ചെലുകടി മനസ്സർ
മത്തിട്ട് മേയോക്കത്തിന് പോവാൻ വഴിയറിയാത്തു കിടന്ന് അഴ
യ്ക്കയായ്” എന്നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

അഞ്ചാമത്ത് പഞ്ചികുപ്പയും മരതകുപ്പയും ഭൂതകുപ്പയും
പ്രീതികാളികുപ്പയും പിശാചുപ്പയും കൂടി എട്ടു ദേവന്മാർ പൊട്ടുമാറ്
അട്ടംനാലിട്ടുചെല്ലുന്നപ്പോൾ ഭാതകരോകം ഇടിക്കു പൊളിക്കു
ഭൂമിയിലൊഴുകുന്നവീടും, എഴുന്നേറ്റിരുന്ന ദേവിക്കുളക്കുടിനാലു
അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

“ജന്മാരോ, ബുദ്ധരോ, എന്നെ നടക്കിയത്. അരനോ, അറ
മകനോ, നാലനോക്കത്തകമാരനോ, പോത്തേറിയ യമൻ അനോ,
അമ്പൽ റിറയ കണ്ണുകയോനോ, ശഡീപതി കള്ള ഇന്ദ്രനോ, യാതോ
യാതൊരുത്തരെയെങ്കിലും വാങ്ങിയെന്നിങ്ങു വാടാ ഭൂതാ” എന്നാന്നു
രൊജാവ് ഭാതകൻ.

അതുകേട്ടു പോകുപോയി മൂപ്പന് ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ
നടുവിൽ ചെന്നു പുറപ്പെട്ടാൻ ഭൂതൻ.

അതുകണ്ടു കൊന്ന ഭക്ഷിപ്പാനായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാൻ പിശാചു
പടകൾ. അതുകണ്ടുചെല്ലു പ്രീഭദ്രകാളി:—“ഏതുമേ ചെയ്യരുത്!
അവനെ. നമ്മുടെ അമാത്യവർഗ്ഗം അവന്റെ പുറത്തും ചെല്ലായിരി
ക്കണം. അവന്റെ അമാത്യവർഗ്ഗം നമ്മുടെ പുറത്തും വരായിട്ടിരിക്ക
ണം” എന്നുചെല്ലു പ്രീഭദ്രകാളി. “എന്നാൽ നാം കണ്ടോടെയൊളം
ഉണ്ടാക്കി അയക്ക” എന്നുചെല്ലു പ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു പിശാചുപ്പട്ട എല്ലാപേരും കൂടി വിചാരിച്ചു യുദ്ധ
ഭൂമിയിലൊത്താൻ നില്ക്കുന്നതിന്നു ഇലമരത്തെ മുറുകെ കയ്യിപ്പറിച്ച് ഇല
ഉറക്കിക്കളഞ്ഞു കറ കറ മുറിച്ചു തടിക്കാക്കി കെട്ടി ഭൂതന്റെ കഴുത്തിൽ
തട്ടിക്കൂട്ടി വിട്ടാരല്ലാ പിശാചുപ്പട്ടമാരല്ലാം.

1. കൂട്ട, എന്നത് റിക് എന്നാക്കി പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

അപ്പോൾ ദൂതനെപ്പകാരം പോകുന്നിതെന്നാൽ:—¹ദൈവം ദൂതനെയും, ദൈവം തടിയുെയും, ദൈവം ദൂതനെയും തടിയുെയും, ദൈവം തടിയുമേൽ ദൂതനെയും, ഇങ്ങനെ ഉരുണ്ടും പിറണ്ടും, ചെല്ലുരുങ്ങി നാനല്ലോ ദൂതൻ.

അതു ദൂതൻ കണ്ടാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ:—
“എന്നെ കയ്യടത്താനും, പട അറിവാൻ പോയ ദൂതന്റെ വരവ് എത്രയും അഴിയില്ലാത്തതാണെന്നു. ആരെങ്കിലും നിന്റെ കയ്യടിയിൽ തടി കൂട്ടി വിട്ടത്”, എന്നും ചൊല്ലി തടിയെല്ലാം പൊളിച്ചത് എടുക്കിക്കൊണ്ടു ധീരനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

അന്നേരത്തു ചൊല്ലിനാനല്ലോ ദൂതൻ:—“ദൂതനടിയൻ വിട കൊണ്ടു, തിടയെന്നു നേരിട്ട വിടകൊണ്ടു, കാതമെല്ല വിടകൊണ്ടു, കയ്യട്ട് അറുപ്പാനായിട്ട് കൂടിനാൻ ലെമുവർ.² എത്രയും പരയത്തൻ പെരുമാണെ! എത്രയും കയ്യടിയിൽ പെരുമാണെ പട, നിന്നുറപ്പൻ മണ്ണിൽ പിറന്നു പൊരുളുക വെച്ചെ കരത്തിന്നു പിറക്കി വിട്ടവൻ. വിട്ടവൻ മാമുനിമാരു വിട്ടല്ലാൻ വിട്ടുതുകേൾ.”

“ആരോ പെരുമാണെ എന്ന് അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.”

“പെരുമാണെ പേർ പെരുമാണെ! ദൈവിയുമാനും; തിട്ടനും കുറിക്കൊണ്ടു തിട്ടനായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാൻ ലെമുവർ. കണ്ണൻ തന്നിട ശരണം പോകുന്നല്ല” എന്നാൻ ദൂതൻ.

“കണ്ണൻ പണ്ടു വെണ്ണകുട്ടുണ്ട് കടലിൽ കിടക്കുമ്പോൾ ചില കാലമവൻ തന്നെയും തിട്ടനും കെട്ടിക്കൊണ്ടു പോന്നു മണ്ണിലാക്കുവൻ” എന്നാൻ അസുരൻ ഭാരതരാജാവ്.

“മറിച്ചുപറയാതെ, എൻ പെരുമാണെ! മറുകി³ മറുകി വരുന്നതെ, ഉയരോ വിധിയുതോ ജീവിച്ചുതോ മെച്ചമൊട്ടും വന്നുതുളിച്ചു, കൊടി കൊടിയറിഞ്ഞുപോലെ കൊന്നു കേൾപ്പാനായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാൻ, മുടിയും കടകവും കയ്യടത്ത മൂർത്തി⁴ തന്നിട ശരണം പോകുന്നല്ല” എന്നാൻ ദൂതൻ.

1. ദൈവവയലിൽ ഈ ദേശം നോക്കുക.
2. രാജവൃത്തന്മാരായ ദൂതന്മാർ—പേരിലുള്ള അർത്ഥം നോക്കുക. വടക്കൻ പാട്ടുകൾ Vol. I പേജ് 182.
3. പേടിയുക.
4. ശിവൻ.

1. അധികം.
2. ശമ്പളം.
3. ഹൈന്ദവം—നമ്മുടെ ഭരണവും ആശയവിരുദ്ധമാണ്. (ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥം സ
സംസ്ഥാനം).
4. അന്ധനായ നിയമപ്രതിനിധിയെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുകയും ചെയ്യും.
5. അന്ധനായ നിയമപ്രതിനിധിയെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുകയും ചെയ്യും.

രാജാവിന്റെ ചോദ്യം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തിയെന്നു; ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ പുറത്തുവന്ന പാലിയിലുണ്ടായത് യോഗ്യമല്ലെന്നു തീർത്തു.

അതിനേയും കേട്ടു പോകത്തക്കതിന്നു ദൂതൻ. പോയതിന്നു നോക്കി അടുത്തുള്ളതേ അന്യരല്ലെന്നല്ലാം. അങ്ങനെയും ദീർഘമായതും പലയൊരുകാരും, നാഗനാണമെന്ന പലയൊരുകാരും, ധൃമകേതുവും പലയൊരുകാരും, മുടികടക'കളായിരുന്ന പലയൊരുകാരും, കാവകേയനും പലയൊരുകാരും, പതിനാറായിരം വിദ്വാന്മാരും അന്നു കടന്നു പലയൊരുകാരും, എന്നിങ്ങനെ ദാരുണരാജാവു നിരന്തരം അതിനെ കണ്ടു ഭദ്രകാളി പലനിരന്തരങ്ങളായിരുന്നു.²

അത് എന്തുകാരും നിരന്തരം അന്നാൽ:—ഗണപതിയും ശുഭ്രമണിയനും പലയൊരുകാരും, യമനീലകണ്ഠനും നിരവധിയായിരുന്ന പലയൊരുകാരും, നന്ദിവർമ്മഗോപാലനും തിരുമണിയനും പലയൊരുകാരും, ശ്രീധരൻ പലയൊരുകാരും കരതീർത്ഥനും പലയൊരുകാരും, അയ്യപ്പനും ശ്രീധരനും പലയൊരുകാരും, ശ്രീഭദ്രകാളിയും പലയൊരുകാരും, എന്നിങ്ങനെയും ഭദ്രകാളി പലനിരന്തരങ്ങളായിരുന്നു. ദാരുണരാജാവും കച്ചരുകെട്ടി വിൽക്കുക മുതലായ ആവശ്യമായിട്ട് ശരവും തിരികെ പോകാൻ ധരിച്ച് യമസന്നദ്ധനായിരുന്നതായെന്ന്, പലി പട്ടിയ തേൻമേൽക്കുന്നതിനു ശ്രദ്ധിച്ചു ചെല്ലുന്നതും കാത്തു നോക്കുന്നതായെന്നു അന്യരായ് ഭാവിച്ചു.³

“എതിർപ്പിൻ! മുടികടൻ!” എന്നാൽ ശ്രീഭദ്രകാളി. ആനയും ആനയും തമ്മിൽ കെട്ടി, തേരും തേരും തിരികെപ്പോയെന്ന്, ആളിൽ കെട്ടിയും വാളിൽ കെട്ടിയും തോളിൽ കെട്ടിയും ഏറിയതുകൊണ്ടും മഹാകൃഷ്ണമായിക്കൊണ്ടു യമം തുടങ്ങിയ കാലത്ത് അങ്ങനാൽ മകൾ ശ്രീഭദ്രകാളി ഭാവികവധം ചെയ്താണായിക്കൊണ്ടു തോറി എന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ യമം കാരണമെന്നു കളിച്ച് ഭരിമാൻ ആകുന്ന കലമേൽ കരറി പാളിയിലും പലിനും എടുത്തോളം ചെയ്തു വിശ്വാസമായിരുന്നതിന്നു എഴുന്നള്ളി ശ്രീകാർത്ത്യായനീഭവേ.

1. മുടി (മിടിം) മടകം (മയ്യ:മേണം) മറ്റു കളിയന്മാർ—രാജാക്കന്മാർ.
2, 3. അന്യരും നോക്കുക.
4. ഇരുന്നെടുത്തു—ശിവൻ.

യുദ്ധം കണ്ടു നിന്നവനെ—“ഇങ്ങു വരുവായോ മകളേ! നീ എത്രകാരം കൊല്ലുന്നതും അസുരനെ” എന്നു തിരിച്ചുപോയി.

“അതാ യാതാ യാതൊരുതാലും യുദ്ധം ചെയ്തു കൊല്ലുന്നുണ്ടെ” നന്നായിട്ടുപോയി.

“ഇതു കേൾപ്പോക്കുക മകളേ! മറ്റൊരാളി! അവനു മുമ്പാകെ ദേവിയെക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തു. അതു നമ്മുടെ പുറത്തു വരുമ്പോഴേ അവനു മുന്നെകെട്ടപ്പെട്ടു” എന്നു തിരിച്ചുപോയി.

“എന്നു വെട്ടു മറ്റൊരാളിനെക്കൊണ്ടു പോവുന്നതൊന്നാവാമെന്നു ചിന്തിച്ചു” എന്നു വിചാരിക്കുന്ന കാലത്തു അവളിട്ടുപോയി.

“നീ അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു അയക്കുന്നില്ല എന്നു ഞാൻ മുമ്പാകെ ചിന്തിച്ചു കൊണ്ടുപോവുന്നുണ്ടെ” നന്നായിട്ടുപോയി.

അപ്പോൾ തിരിച്ചുപോയിയും ചെന്നുകിടന്നതൊന്നാവാമെന്നു കേൾക്കുന്നവനും ചെന്നു ‘ദാരുണനെ ഞാൻ യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹി വിളിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു അയക്കുന്നില്ലെന്നും’ അതായിട്ടുപോയി.

അതുകേട്ടു തിരിച്ചുപോവുന്നതും മറിയാനാകുന്ന കലയെ അവിടെ നിൽക്കുമ്പോഴും ചെയ്തു, പള്ളിയിലും പവിഴവും അവിടെ മാത്രം വെച്ചു, എത്രയും ദാരിദ്ര്യം പെരുകിയതും അഗതിബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വേണത്തേ ധരിച്ചു ദാരുണന്റെ കോട്ടവാതുക്കളെക്കൊണ്ടു ചെയ്തുവെച്ചു, “ചിത്രപ്പള്ളിയിലേക്കു! ദാരുണത്തി! ദാരുണന്റെ ദേവി മനോഹരി! ദൈവവും തന്നെയാകും” എന്നുപേർക്കിട്ടാൽ അഗതിബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണും. അതുകേട്ടു ദേവി മനോഹരിയും തന്നെയാകും മറ്റൊരാളെ കോരിക്കൊണ്ടുവെച്ചു കൊടുത്താൽ ദേവി മനോഹരി.

“അർത്ഥ(ത്വം)മനസ്സം(ത്വം)” വനത്തൂടെ പോവുമ്പോൾ തന്നിൽപ്പെരിയോർ തട്ടിപ്പറിച്ചുകൊള്ളും” എന്നുതളിച്ചെഴു പറ്റുകൊൽ കൊണ്ടും പുറംകൈകൊണ്ടും¹ നീക്കിവെച്ചാളഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.

പിന്നെ അനാടകം പട്ടുകിൽ തേവാനം² മെന്നിവരൊത്തം തെക്കൊണ്ടെവെച്ചു കൊടുത്താളല്ലോ ദേവി മനോദരി.

“ഇതുമടുത്തുമെന്നാൽ നിത്യം കിട്ടും പിമുളടി കിട്ടാ മകരേ! എന്നുതളിച്ചെഴു പറ്റുകൊൽകൊണ്ടും പുറംകൈകൊണ്ടും നീക്കിവെച്ചാൾ” അഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക ദേവി മനോദരി! അനന്ത(ത്വം) വേണ്ടിയും ഐശ്വര്യം വേണ്ടിയും വന്നൊരുത്തിയല്ല, എത്രയും മോഹാർത്ഥ(ത്വം)മപേക്ഷിച്ചു വന്നൊരുത്തിയത്ര. എന്നാൽ വീയും നിന്നുടെ ഭർത്താവും അറിഞ്ഞിരിപ്പൊരു രണ്ടു ബ്രഹ്മോപദേശമുണ്ട്. അത് തെത്തർ ജപിക്കിൽ ഇരുവർ ജപിക്കൊല്ല. ഇരുവർ ജപിക്കിൽ മൂപ്പർ ജപിക്കൊല്ല. നിനക്ക് നെടുമംഗലത്തിനും നന്ത്. നിന്റെ ഭർത്താവ് യുദ്ധം ചെയ്യിപ്പാനും നന്ത്. എനിക്ക് മോക്ഷത്തിനും നന്ത്. അത് രണ്ട് ഉരു ചൊല്ലിത്തരുവോയാക” എന്നുപേക്ഷിച്ചാളഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.

അതുകേട്ട ദേവി മനോദരിയും, തമ്മടെ ബ്രഹ്മോപദേശത്തെയും ബോധിപ്പിച്ചു കൊടുത്താൾ ദേവി മനോദരി.

അങ്ങിനെ അസുരകളുടെ മുമ്പത്തെ ആകാഷിപ്പുവോതും ചെയ്ത്, ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ നടുവിൽ ചെന്ന് ഭദ്രകാളിയുടെ വലത്തൊരുകയ്യിലായിൽ രണ്ട് ഉരു ചൊല്ലിക്കൊടുത്തു. മേലെ ഒരു തനിക്കു അന്നേ അന്നി അങ്ങിനെ ഭാഷകനെ കൊല്ലുവാനുള്ളാരുപദേശത്തെ ചൊല്ലുവോതും ചെയ്ത്, മറുമാനാകുന്ന കലമേൽ കരയേറി പള്ളിയിലും പവിഴമണ്ഡം എടുക്കുവോതും ചെയ്ത്, വിസ്താഭവി(വീഥി)യിലേയ്ക്ക് എഴുന്നള്ളി ശ്രീകാർത്ത്യായനീ ദേവി.

അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു ശക്തികെട്ട് മറുക്³ മുറുകി ചൊല്ലുവോതല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ:—

1. പുറംകൊല്ലം പുറംകൈയും അശ്രീകരമായിട്ടാണ് ഗണിക്കേണ്ടതു്.
2. ഒരുതരം വിവിതമായ കേഴപ്പ.
3. മറുകി-പരിഭവിച്ചു, പേടിച്ചു.

'ഇതു കേൾപ്പോയാക അസുരവിരോധം! "നമ്മുടെ ഗുഹ തിരികെ എത്താനൊരു അപജയം ഉണ്ടായിത്തന്നു" തോന്നുന്നു. എന്താൽ ഞാൻ ചെന്ന് അറിഞ്ഞു വരട്ടെ. നിങ്ങൾ യുദ്ധം പിഴയാതെ ചെയ്യാം" എന്നാൽ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

അതായതെന്നെ വിളിച്ചു യുദ്ധത്തിനായി അയക്കല്ലോ ഉറ തി? ചൊല്ലി കൊ-കൊടുക്കുന്നതല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

അർദ്ധം:—"അതുകൊണ്ട് തിരക്കുവേഗം തിരിച്ചു നില്ക്കേണം. വാളുകൊണ്ട് വെട്ടുമ്പോൾ വാങ്ങിട്ടു നില്ക്കേണം. കറുത്ത കൊണ്ട് കയ്യുമ്പോൾ കാക്കി നില്ക്കേണം. വില്ലുകൊണ്ടുവെട്ടുമ്പോൾ വാങ്ങിട്ടു നില്ക്കേണം. ചാക്കുകൊണ്ടുവെട്ടുമ്പോൾ പകച്ചിട്ടു നില്ക്കേണം. മാത്രംകൊണ്ടുവെട്ടുമ്പോൾ തിരിഞ്ഞിട്ടു നില്ക്കേണം. ഉടലിനെ തേക്കല്ലോ ഉറതിചൊല്ലി കൊടുപ്പും ചെയ്യും, തേക്കട്ടെ മറഞ്ഞു മറന്നു മരിച്ചിട്ടില്ലാത്തവർ ചൊല്ലുവോളം ചെയ്യും:—'ഇങ്ങനെ വരുവോയാക ദേവി മനോദഹി! ഇവർക്കെന്തെ വരുത്തണമെന്നു കേൾക്കിയാതെ ചൊല്ലിയവയോയാക' എന്നാൽ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ:—

"എത്രമൊന്നു ചൊല്ലൂ ദേവദാസ!" എന്നാൽ ദേവി മനോദഹി.

"ആദ്യത്തെ ശ്രമം വന്നോരിട്ടല്ല" എന്നാൽ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

"ഇന്നൊട്ടു മദ്ധ്യം(നേ)നേരത്തു" എത്രയും ദാരിദ്ര്യം പേരുകിയോരതി ബ്രാഹ്മണി വന്നു"വെന്നാൽ ദേവി മനോദഹി.

"അവൾക്ക് നീ എന്തൊന്നു കൊടുത്തു?" എന്നാൽ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

"ഞാൻ ഒരു താലം മണ്ണുവെള്ള കോരിക്കൊണ്ടു വെച്ചു കൊടുത്തേൻ ദേവദാസ!" എന്നാൽ ദേവി മനോദഹി.

"അത്(ത്വം)മനസ്(ത്വം)ം' ദേവൻ വന്നതുകൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ തന്നിൽപെരിയോർ തട്ടിപ്പിറച്ചുകൊള്ളുമെന്നും' ചൊല്ലി പുറകാൽ കൊണ്ടുപുറംകൊണ്ടു തട്ടിക്കളഞ്ഞാളാതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെട്ടു".

1. ദാമവയം വിശ്വമിശ്ന.

2. വേലിന്റെ നീരി. (ഉടലി കേണമെ പാടുന്നാമുണ്ടു)—യെട്ടുംപുറം അത് ഏതും അർത്ഥവാരം.

“പിന്നെ നീ എന്തൊന്നു കൊടുത്തു” എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

“ഞാൻ ഉടുക്കുന്ന പട്ടുതുകിൽ തേവായമെന്നിവനെ തിരഞ്ഞു കൊണ്ടു വെച്ചു കൊടുത്തുൻ ഒത്താവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദഹി!
“ഇതുടുത്തുമെന്നാൽ നിന്റും കിട്ടും പിമുക്തിയാ മകളേ!” എന്നുചൊല്ലി പുറംകൈകൊണ്ടും പുറംകാൽകൊണ്ടും തട്ടിക്കളഞ്ഞാൾ അഗതി ഈ ഫണിപ്പെണ്ണ്.

“പിന്നെ നീ എന്തൊന്നു കൊടുത്തു” എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

“ഇതു കൈമാറ്റുവാക ഒത്താവേ! ‘നമ്മുടെ ബ്രഹ്മാപദേശം എത്രയും നന്നുപോൽ. അവൾക്കു മോഷണത്തിന്നും നിന്തിരുവടിക്കു പട ജയിപ്പാനും നന്നുപോൽ. എനിക്കു നെടുമുടയ്ക്കുത്തിന്നും നന്നുപോൽ. അതു് ഒത്തൻ ജപിക്കിൽ ഇവർ അധിക്കനല്ലോ’ പോൽ. ഇരുവർ ജപിക്കിൽ മൂവർ ജപിക്കു നല്ലുപോൽ’ എന്നു പറഞ്ഞു നോയിപ്പിച്ച വാനെ നമ്മുടെ ബ്രഹ്മാപദേശത്തെ ഒത്തമൊഴി ചൊല്ലിക്കൊടുത്തൻ ഒത്താവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദഹി. “നല്ല നല്ല ദേവീ! ഞാൻ ചെയ്ത പരാക്രമം എന്നുടെ ബലമെന്നോർത്തിരിപ്പൂ. എന്നുടെ ബ്രഹ്മ ശക്തിയുടെ ബലമത്ര. എനിക്കു വന്നോരുപിഴ എന്നുടെ മാനദാനം വരായ്” എന്നു ദേവിക്കു തുടങ്ങിനാൻ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ. “സ്രീകളോട് ഉപദേശം തീർത്തവരും മരമേറി കൈ വിട്ടവരും മരണ സൂച്ഛിമൊക്കു”മെന്നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ. “നീയ്ക്ക് നിനാലാ വോളം അത്ഭുതം(ത്ഥ)ത്തേയ്ക്കൊക്കു വനാഞ്ചരമൊഴിയെ പോയ്ക്കോ യാക” എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ. “ഞാനിന്നു ദ്രോഹിയോട് പടവെട്ടി വീഴ്ത്തുവല്ലോ പ്രാപിക്കുന്നേ”ന്നെന്നാ. അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

“പടപോരുവാൻ പോകുന്ന ഒത്താവേ! പാപി അടിയത്തെ അതൊഴിച്ചല്ലേ പോകുന്നു. ഞാനെഴുത്തുപ്രായത്തിലെ ദേവിയാനി പോന്നേൻ! പോവാൻ വഴിയറിയുന്നില്ലേ! പോവാൻ പുരിയാവ തറിയുന്നില്ലേ! ഞാനിനി വാഴുന്നോ? ഇരിപ്പുന്നോ!” എന്ന് മുറുകി ദേവിക്കു തുടങ്ങിനാളല്ലോ ദേവി മനോദഹി.

ദേവി മനോഹരിയുടെ ദമ്പതെക്കണ്ണ് മാറണമെന്നു കണ്ടു
 അമ്മയ്ക്കും മിഴിവുവെച്ചി മന്ദനപ്പട്ടമിട്ടെഴിഞ്ഞു മുറുക്കി കുടിയെ
 കയ്യിൽ കെട്ടി വിൽപ്പാൻ ചാക്കി ആവനാഴിയിൽ ശരവും തിരക്കി യേശു
 പാക്കോലം ധരിച്ച് ഭുജനസന്ദേശനായൊരും ചെല്ലു പൂവുകെട്ടിയ
 തേർമേൽ കരയേറി യേശുവി ചുറ്റത്തിയായൊരും നടുക്കാനാർത്തം
 നസരരാജാവ് ഭാതകൻ.

‘എതിർന്നിൻ! ചുറ്റിപ്പിൻ!’ എന്നാൾ പ്രതികരകാളി:—

“ആനയും ആനയും താഴിൽകെട്ടി, തേരും തേരും തിരക്കിപ്പാ
 ഞവും, വാളിൽ കെട്ടിയും, ആളിൽ കെട്ടിയും, തോളിൽ കെട്ടിയും, ഏറ്ററി
 എറ്റിയും. മനോഹരമായിക്കൊണ്ടു യേശു തുടങ്ങിയ കാലത്ത് “ധന
 ചന്ദനം വാസനയും എട്ടുദിക്കിലും ഏഴുവകത്തിലും ആനറിന്നെ
 അദ്ധിഷ്ഠിച്ചുവെന്നുതന്നെ കടിയേറ്റു കടൽപെരുക്കു മാറത്താലെ
 കേട്ടായോ”? എന്നാൾ പ്രതികരകാളി.

ഭാതകൻ—“കേട്ടേൻ കേട്ടേനെടി! ചെവികളെല്ലാം ദേവി
 പ്പോൾ നിന്നോടു, വായനയും പേരും പേരും കേട്ടുതന്നു ഇരിപ്പോടനാ
 ഞാൻ. തൊട്ടു വിടിച്ചു വാളും തോളും അകപ്പെടുത്തി കെട്ടി ശു
 വിർച്ചിപ്പിട്ടു ചവിട്ടുന്നതെന്തെന്നാൻ അസരരാജാവ് ഭാതകൻ.

കാളി—“കെട്ടാതെ കണ്ടോ, രാവണാനെ! കെട്ടുകാരും നിന്ന
 കത്തറിയായതല്ലോ എടാ! ഖണ്ഡത്തിലിരുന്നതെന്തെന്നാ! നിന്മേൽ വെട്ടിത്താ
 ഞ്ഞു, അന്നുടെ അണിക്കൈലാസം ഏറ്റുവോ” എന്നാൾ പ്രതികരകാളി.

ഭാതകൻ—“ഏറ്റും ഏറ്റും എന്ന് നിനച്ചു നേരെ കൂറിട്ടു ഒരു
 കൂട്ടം ഗോപുരം, ഒരു കൂട്ടം ഉമകു, ചുറ്റുകാളിയിൽനിന്ന് പേയാട്ടാടും പിശാ
 ചെ!” എന്നാൻ അസരരാജാവ് ഭാതകൻ.

കാളി—“പിശുവാരുള്ള അസുര! അസുര! നിന്നുടെ കടൽ
 കീറി തിട്ടവാൾ കരിയൊക്കി അല്ലൽ തീർത്തു അന്തർവേദം മേൽവേദമെന്തെന്നാ
 ഞാൻ പ്രതികരകാളി.

1. ഇവിടെ പാമ്പും ശിശുക്കളും അന്തർവേദം.
2. തടവ്.
3. രാവണനെയും പാമ്പെയും ഇവനെ.
4. ഇതേ ഖണ്ഡത്തിൽനിന്നുവന്നതും.
5. ഉച്ചയുമാകാം. തീർത്തു-ഉച്ചയുമാകാം.

എന്നിങ്ങിനെ വാസ്തവമിട്ടു്¹ കൈപ്പോൽ തുടങ്ങിയ കാലത്തു് ദേവസ്വത അസുരപ്പടയാട്ടമാര്, അസുരപ്പട ദേവസ്വതയാട്ടമാര്, അസ്സോര അസുരപ്പട മികച്ചു കാണായെല്ലോ. അസ്സോരം ദ്രേകാമിഷം നന്ദിമഹാകാളനും ക്ഷീണിക്കത്തതാതോളം പട ചതു പുണ് കോപിച്ചാനല്ലോ നന്ദിമഹാകാളൻ.

അസ്സോരം ദ്രേകാമിഷം പെതകിന് കോപാചെയ്ത് കോപാഗ്നിയാടംകൂടി ഒന്നാമത്തേതു് പടകൂട്ടി ദ്രേകാമി. ഒരു വരണകോടി പടചതു ഭാതകന്. രണ്ടാമത്തേതു പടകൂട്ടി ദ്രേകാമി. രണ്ടുവരണം കോടി പടചതു ഭാതകന്. മൂന്നാമത്തേതു പടകൂട്ടി ദ്രേകാമി. മൂന്നു വരണംകോടി പടചതു ഭാതകന്. നാലാമത്തേതു പടകൂട്ടി ദ്രേകാമി. നാലുവരണംകോടി പടചതു ഭാതകന്. അഞ്ചാമത്തേതു പടകൂട്ടി ദ്രേകാമി. അഞ്ചുവരണംകോടി പടചതു ഭാതകന്. ആറാമത്തേതു പടകൂട്ടി ദ്രേകാമി. ആറുവരണംകോടി പടചതു ഭാതകന്. ഏഴാമത്തേതു പടകൂട്ടി ദ്രേകാമി. ഏഴുവരണംകോടി പടചതു ഭാതകന്. എട്ടാമത്തേതു പടകൂട്ടി ദ്രേകാമി. എട്ടുവരണംകോടി പടചതു ഭാതകന്. ഒമ്പതാമത്തേതു പടകൂട്ടി ദ്രേകാമി. ഒമ്പതുവരണംകോടി പടചതു ഭാതകന്. പത്താമത്തേതു പടകൂട്ടി ദ്രേകാമി. പത്തുവരണംകോടി പടചതു ഭാതകന്. എന്നിങ്ങിനെ രാശോരോ അസുരവിംഗാർ ചതുക്കിടക്കും പോർക്കളമല്ലാം ഏഴനുയോജന നിളാ മന്തുരയോജന അകലം എന്നീ പോർക്കളത്തിൽ നായോട്ട നരി, കാകനോട്ട കഴ എന്നീ പരിവകളെല്ലാം കൊത്തിപ്പിരിച്ചു ഭക്തിക്കു തുടങ്ങിയപ്പോൾ തെച്ചി²കൊണ്ടും ചെമ്പത്തത്തികൊണ്ടും ഉണ്ടു മാലകെട്ടി തുടിച്ചാക്കു സ്റ്റാലെ ശോഭിക്കുന്നു. അശോകം നിറയെ പൂത്താക്കുസ്റ്റാലെ ശോഭിക്കുന്നു. പ്ലാശ് നിറയെ പൂത്താക്കുസ്റ്റാലെ ശോഭിക്കുന്നു.³ അങ്ങിനെ യിരിക്കുന്ന യുദ്ധഭൂമി മൂപ്പത്താകാത്തവം നോക്കിക്കണ്ടാണെല്ലോ അസുര രാജാവു് ഭാതകൻ.

1. ഇദ്യുക്ത-ഇവിടെ തെളിക്കുക എന്നർത്ഥം. കറക്കുക എന്നതാൺ സാധാരണ അർത്ഥം.
2. ചിമരിയിൽ ഇതിന് ചെങ്കി എന്നും പേരുണ്ട്. ഭാഷാശാസ്ത്രത്തിൽ "അക്ഷരമാല" എന്ന വകുപ്പിൽപ്പെടുന്നതല്ലെങ്കിൽ.
3. ഇതിലെ മാലകളുടെ സ്വഭാവവും നോക്കുക. ചുമപ്പ് നിറമെന്നല്ലാം.

“എന്നോ കല്യാണ! താനും, എല്ലാവരും പത്തിട്ട്, കൊമ്പു കഴിച്ചു മരകപാലം തൊടുന്നതായി” എന്ന് ദേവിക തുടങ്ങിനാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

“ഇപ്പോൾ മാനി അൻ ഗ്രന്ഥിമാവക്കു പോയാൽ എന്നുടെ അഭിമാനത്തിന് മാനം വരും” എന്നു കല്യാണ തന്റെ തേർത്തട്ടിൽ കിടന്നൊരു വെളിച്ചമുള്ളതെന്ന് തുടങ്ങിനാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

അതു വെളിച്ചമുണ്ട് മിതെ ചിന്തയെ തെറിച്ചുപോയല്ലോ. പിന്നെ തന്റെ തേർത്തട്ടിൽ കിടന്നൊരു ബ്രഹ്മണ്യമുള്ളതെന്ന് തുടങ്ങി ഭദ്രകാളിയുടെ പടയല്ലോ ഏറ്റവും കൊല്ലത്തുടങ്ങിനാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

അതു ദുരവ കണ്ടെത്തിച്ചുവെന്ന് ഭദ്രകാളി. “ഇതു കേൾപ്പോയാൽ, ഭാഷക! തിരുവനന്തപുരം ജയിച്ചിരിക്കുന്ന പുരുഷനല്ലേയോ നിന്റ! ബ്രഹ്മവിഷ്ണു മഹേശ്വരന്മാരോട് നേർ വിട്ടല്ലയോ? സ്ത്രീകളോട് പുരുഷന്മാർ വടിയും തടിയും മെടക്കു കൊണ്ടല്ലോ” എന്നു തുടങ്ങി ഭദ്രകാളി.

അതുകൊണ്ട് മെന്യാവസ്ഥയെന്നു കല്യാണ പടിഞ്ഞാറേ സമുദ്രതീരത്താലോ ഏറ്റവും കളഞ്ഞൊന്നല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

അതുകൊണ്ട് ഭദ്രകാളിയും അവിടെനിന്നു ഗണപതിയെക്കൊണ്ട് ചുറ്റിയെടുത്തു ഭാഷകന്റെ തേരും തേർത്തട്ടുമെല്ലാം തമ്മുകയറാമല്ലോ ഭദ്രകാളി.

ഭാഷകൻ തേർത്തട്ടിനു വീണ്ടു വിന്ധ്യൻ എഴുന്നേതായോജന ഓടി, കാവേരി മുന്തായോജന ഓടി, നാഗമണ്ഡലത്തിൽ പുക്കൊളിച്ചൊന്നല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

1. ഇവിടെ വരുന്ന അക്ഷരമു. വഴിയിൽ പല അക്ഷരമു.
2. മേന്യാവസ്ഥയെന്നായിട്ടു പിരി.
3. ബ്രഹ്മവിഷ്ണു മഹേശ്വരന്മാരും.
4. മര.
5. നാഗമണ്ഡലം.

നാഗമണ്ഡലത്തെ മുറുകെ കത്തിപ്പിരിച്ച് ഉയരമാനപദ്യം നോക്കിയെറിഞ്ഞതളി ശ്രീദ്രകാളി.

അപ്പോൾ ഉയരമാനപദ്യത്തിന്റെ വടക്കേ താഴ്വരയിലായി മാർ പുകക്കാളിപ്പാണെല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

“നിശ്ചോ പദ്യതമേ! എന്നുടെ ശത്രുവിനെ വെച്ചുകൊണ്ടു ചെല്ലുന്നതു്? എന്നാൽ നിന്നോടുകൂടിപ്പിരിച്ച് സമുദ്രത്തിൽ കലശ നാശമെന്നു്” നന്മളിച്ചെല്ല ശ്രീദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു മേപ്പട്ടു പദ്യതതാൻ:—“വേരാമൃതമൊക്കെ ണ്ടു പാതാമൃതമെപ്പോയാക. നിശിതവലിയുടെ നാവുകൊണ്ടു് ത്രിഭുവനമൊക്കെ പരത്തിപ്പോയാക. നിശിതവലിയുടെ തുളുമ്പ കൊണ്ടു് ആഭിരൂപന്റെ തേർത്തട്ടെപ്പോയാക. ഉച്ചക്കു അന്തിപ്പെട്ട മാർ പേരും പാപ്പോയാക” എന്നാൻ പദ്യതതാൻ.

അപ്പോൾ ദ്രകാളിയും വേരാമൃതമൊക്കെ ണ്ടു പാതാമൃതമെപ്പോയും ചെല്ലു്, തുളുമ്പകൊണ്ടു് ആഭിരൂപന്റെ തേർത്തട്ടെപ്പോയും ചെല്ലു്, ത്രിഭുവനമൊക്കെ പരത്തിപ്പോയും ചെല്ലു്, ഉച്ചക്കു അന്തിപ്പെട്ട മാർ പേരും പാപ്പോയാകതു് “അശനാർ മകൾ ദ്രകാളി യുദ്ധം മാനിപ്പോയാമെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ എന്നുടെ ദേവിയെ കാണേണ”മെന്നു കല്പിച്ച് പരിമാറുന്നു” അസുരനെ കുറുകെ കുറുകെ കൊഞ്ചിപ്പിടിച്ചുളളു്, ആകാശമാറ്റം നോക്കി എറിയതു്, ദുഃഖപ്രിയശബ്ദം വേണി. കടലും കാവലിയും അമ്പരന്നുപോലെ അമ്പരച്ചുടക്കിനാലെല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

“കത്താതെ! കത്താതെ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! കൊല്ലരുതേ! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! പന്ത്രണ്ടാമിത്യനാണം! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! പതിനൊന്നു അഗ്നാണം! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! പത്തുതൊന്നാണം! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ഒമ്പതു് (നവ)ഗ്രഹങ്ങളാണം!³ കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! എട്ടു് (അഷ്ട) വസുക്കളാണം!⁴ കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ഏഴു് ആയുതാണം!

1. ഉയരമാനപദ്യം ഒരു പാദമുണ്. “ഉയരമാന” “അസുരമാന” തിന്റെ അർത്ഥമെന്നായിരിക്കാം.

2. പെരുമാറുന്ന ഹനതിന്റെ ദേശപ്രാപം.

3, 4. ആവർത്തിക്കൽ.

കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ആത്മധാരമാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! അഭയ പഞ്ചാക്ഷരമാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! നാലുവേദത്താണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! മൂന്നു മൂർത്തികളാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ഇരുവര അശ്വിനി ദേവകളാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ഒന്നു ബ്രാഹ്മണനാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! തിരുനെത്രത്തിങ്കൽ പിറന്നൊരു തമ്പുരാട്ടി എന്ന് അടിക്കിഴ്ന്നപ്പോഴത്രേ അറിഞ്ഞു. നിന്തിരുവടിക്കും നിന്തിരുവടിയുടെ പടയ്ക്കും അടിക്കിഴ്ന്നപ്പോടിയായി കിടപ്പേന്നെന്ന്! ദേവിക്കു ഇതുടങ്ങിനാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

ദാരുകരാജാവിന്റെ ദുഷ്ടതയെക്കുട്ട ദേവി മനോഹരിയുടെ ഇമ്പാനിദ്രയെന്നും അവൾ കണ്ടുതരികിനാനല്ലോ? അനിന്നെക്കാഴ്ചി മാത്രം വിളിച്ച് അറിയിക്കത്തക്കിനാനല്ലോ ദേവി മനോഹരി. "അട്ടിൽ അടിയോരു കാണ്കൊടിച്ചാൾ വന്ന് എൻ അർദ്ധവേദിപ്പായോരു തേരം തേർപ്പടുമല്ലോ സമുതകണ്ഠ ഭൂമിയിലധാരമാവ് ഭാടുന്നതും കണ്ടുണന്നേൻ തോഴിമാരെ!"

"അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ! അട്ടിൽ അടിയോരു പെൺകൊടിച്ചാൾ വന്ന് എൻ അർദ്ധവേദിപ്പായോരു പൊത്തിപ്പിടിച്ചെടുത്തു് ആകാശമാഗ്ഗം നോക്കിഎറിഞ്ചാവ് മൂലത്രിശുലഭത്തിന്ദ്രഭേറു കടലും കാവേരിയും അലരുന്നതുപോലെ അലരുന്നതു് കേട്ടുണന്നേൻ തോഴിമാരെ!"

"അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ! പാലാലെ അടികഴുകി പട്ടാബ്ജ അഭിരോധി, വെള്ളവിളക്കിൽ കപ്പുരത്തിരിയുമിട്ടു, പട്ടമെത്തമേൽ ഇമ്പാനിദ്രയെക്കൊള്ളും എന്നുടെ ദർശാവ് ഇപ്പോൾ വെറുനിലമെ കിടന്ന് ഉഴിക്കുന്നതും കണ്ടുണന്നേൻ തോഴിമാരെ!"

"അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ! നമുടെ അസുരവംശമശേഷം കൊന്ന മുടിയുന്നതും കണ്ടുണന്നേൻ തോഴിമാരെ!"

'അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ! ഞാനിനി വാഴുന്നോ ഇരിപ്പോ', എന്ന് മാഴ്ചി ദുഷ്ടിമത്തുടങ്ങിനാനല്ലോ ദേവി മനോഹരി.

1. വേദൻ ഹിന്ദുക്കൾക്കുണ്ടെന്ന് ഇതിൽനിന്നും തെളിയുന്നു.

2. അതികയ്യായ കിനാവ്.

അതു കണ്ടതരിച്ചപ്പോൾ ത്രിദൈവാലി:—“മഹാകൃഷ്ണ! താനാ
 ഇത്രാധിപനായി അധിപനായും പടയും കൊണ്ടിട്ട് എനിക്കും എന്റെ
 പടയ്ക്കും രൈനേരത്തെ ഭാരം തീർന്നിട്ടു അല്ലോ. എന്താൽ എന്റെ
 പടയെ താൻതന്നെ കാണേണ”മെന്ന് കല്പിച്ചു കൊടുമാർപ്പുപങ്കാൾ
 തൊടുമുടി കൊട്ടി അലംകരിച്ചുകൊണ്ട് എഴുന്നേറ്റു ത്രിദൈവാലിയെ
 പടയോ.

2. പിഴാവു: ഇവിടെ വലിയൊക്കെ കൂറാകും.

അതു ദിവ്യചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടിങ്ങൊരു പ്രീതിദാദവൻ തിരുവടി. തൃക്കുശ്ശിയിലെന്നോരു തിരുമാച്ചു¹ കൊണ്ടു് രണ്ടു ഗ്രാമികമാരൊക്കെ നിർമ്മിച്ചു്, അരനിറയെ കിത്തിണിയും കെട്ടി, കഴുത്തിൽ പാലിനമ്പവും കെട്ടി, പൊന്നും മൂരക്കാവായുധവും കൊടുത്തു്, രണ്ടു ഗോപുരവാതിൽക്കൽ കാവചാണി നിറത്തി. “ഇതു കേൾപ്പിനോടോ ഗ്രാമികമാരൊക്കെ! എന്നുടെ മകൾ ഭദ്രകാളി ദാരുകവധം ചെയ്തൊരു ചെപ്പൂ എന്തെന്ന ക്രമം കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് വരുന്നോളെന്നു തോന്നുന്നു” എന്നൊരു മിമച്ചു പൂ പ്രീതിദാദവൻ തിരുവടി.

“എന്നാൽ കൊട്ടി പ്രീതികൊലാസം വരുത്തുമെച്ചു് പടയകം പുകയോൾ രണ്ടൊക്കെയും പാഞ്ഞു് മുഖകളിപ്പൊഴാക” എന്നൊരു മിമച്ചു പൂ പ്രീതിദാദവൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ കൊട്ടി പ്രീതികൊലാസം വരുത്തുമെച്ചു് പടയകം പുകയോൾ രണ്ടൊക്കെയും പാഞ്ഞു് മുഖകളിപ്പൊഴൊരു ഇരുപ്രാണിക മാന്മാരപ്പോൾ.

വലഞ്ഞ മുഖകളിച്ചവൻ വീരഭദ്രൻ, ഇടഞ്ഞ മുഖകളിച്ചവൻ കേരളപാലൻ, എന്നിങ്ങിനെ രണ്ടു തിരുനാഗ(രോത്ഥം) വിളിച്ചു തളി. അപ്പോൾ പാതികാലം മുഖക്കണ്ണുടെ ശരിച്ചുവല്ലോ പ്രീതി കാളിഷ്.

പിന്നെയും ഭഗവാനെ കൊല്ലുവാനായ്ക്കൊണ്ടു് എന്തെന്നൊരു പ്രീതികാളിയും പടയും.

അതുകണ്ടുമിമച്ചു പ്രീതിദാദവൻ തിരുവടി.

ഇതുകേൾപ്പൊഴാക നന്ദികുശലം! എന്നുടെ മകൾ ഭദ്രകാളി ദാരുകവധം ചെയ്തൊരു ചെപ്പൂ എന്തെന്ന ക്രമം കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് വരുന്നോളെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ നോക്കൊരു മരുവിലാസതിരുനൃത്തം നില്ക്കുന്നതെന്ന് അരുളിച്ചെച്ചു പ്രീതിദാദവൻ തിരുവടി. അതുകേട്ടു നന്ദികുശലൻ ആടത്തൊട്ടവിൽ കിടന്നോരു മണിപ്പിടാമെടുത്തു് പൊടിയെടുപ്പു് പൂവിട്ടാരായിച്ചു് ഗന്ധപുഷ്പധൂപ

1. അഴകു്, മേലിള, ഒരിയം.

2. അനുബന്ധം നോക്കുക.

3. വലിയപാളം.

ദിവസമെങ്കൊണ്ടു പൂജിച്ചു കഴിഞ്ഞു പശുതച്ചു തോൽമുടി വാർ വലിച്ചു മണിപിടിപ്പിച്ചു. ¹

ഉമാഭഗവതിയും ഗംഗാഭഗവതിയും കൂടി താമരമാങ്ങി—
മഞ്ജുവിലാസതിരുനാളും നിന്നരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അതു എപ്രകാരമെന്നാൽ:—²കടംതുടി വീണയും മറിമാ
നോടു വെണ്മഴ ശുദ്ധവും മാവയും മുദ്രയും അക്ഷപടത്തോടു വണ്ണു.....
ശ്വേതനി നിറഞ്ഞൊരു.....തൂണു.....ന്ന കങ്കണമായി
കരിക്കൊട്ടിമുത്തംകൾ കങ്കണമിട്ട കരങ്ങൾ പിരിഞ്ഞെന്ന ചണ്ഡലി
ഭൂതമായോരു പാമ്പിനെ കണ്ടുമായിട്ടു കുമ്പുടി മറിഞ്ഞ കണ്ണികൾ
തൊട്ടൊഴി താമരപ്പൂക്കൾ കടംതുടി കൊട്ടിയൊരാളു ജഗത്തിൽ
മുഴങ്ങി.

“തൂങ്ങുത നാരദനെന്ന കണക്കെ-സംഭ്രമമായിതു വാനവർ
നായകൻ” എന്നിപ്രകാരം എഴുന്നള്ളി തിരുനാളും നിന്നരുളി ശ്രീമഹാ
ദേവൻ തിരുവടി.

അതുകണ്ടു രണ്ടാം തിരുനാളും നില്ക്കുമ്പോഴേക്കു ശ്രീഭദ്രകാളി.
അതു എപ്രകാരം തിരുനാളും നില്ക്കുന്ന എന്നാൽ:—കുരിപ്പിപ്പിച്ചു
കടുത്തുവ ശുദ്ധമുത്തം, കരത്തിൽ മഴവടയേന്തി, നിന്നക്കുടർമാല കഴി
ത്തിലണിഞ്ഞു, വിളിച്ചുവരുന്ന കരുത്ത നിറത്തിൽ ഉരുട്ടിയ കുമ്പിഴി മുറു
ക്കിയ വാളിമുക്കി, അണഞ്ഞു പെരുത്തോരു കോപം അടക്കിയ താര
നാവിമുളയു കാന്തൻ മേലാരെ മേലാരെ മേലാരെ എന്നിപ്രകാരം എഴു
ന്നെള്ളി തിരുനാളും നിന്നരുളി ശ്രീഭദ്രകാളി. തിരുനാളും നിന്ന
തോല്പിക്കാതാഞ്ഞു നഗ്നരൂപതിരുനാളും നിന്നരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ
തിരുവടി.

അപ്പോൾ നാണമടഞ്ഞു തലകമ്പിട്ടാളെല്ലാം ശ്രീഭദ്രകാളി.
‘ഭാഹുവും കോപവും തീർന്നുവോ, മകളേ!’ എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാ
ദേവൻ തിരുവടി.

1. മേൽ-മേൽനിന്നു വിഷയരൂപം, നൂറുനൂറ്റാണ്ടു വരുന്ന വാദ്യം കൈയും
രാമി എന്നു സാരം.

2. ഇന്നുവരും പാണിനിയോഗം കടംതുടിച്ചു മേലാരും. ഇതേ ആട്ടിയിൽ രണ്ടു
കൊമ്പുള്ള മേൽ സാധനവുമുണ്ട്. കടംതുടിച്ചാൻ മേൽ കാമ്പു മേൽമേൽ
മേൽ പ്രധാനവിനോദമായിരുന്നു. ഇതേ മേൽ നൂറുനൂറ്റാണ്ടു വരുന്ന വാദ്യം
നോട്ടു യുടിയെന്നു.

“കോപം തീൻ, ദാഹം തീൻ” എന്ന് തൊഴുതുണർന്നിനാളെല്ലാം ശ്രീദ്രകാളി.

“എങ്കിൽ സമുദത്തേകാരി പെരുവോടുക!” എന്നുതളിച്ചെഴു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അത് അടിയത്തിന് ഒരു കവിൾപ്പാട്ട്¹ പോരാ”. എന്ന് തൊഴുതുണർന്നിനാളെല്ലാം ശ്രീദ്രകാളി.

“എങ്കിൽ കാട്ടിക്കോ കപാലം,² ഏറുകൊൾ ശോണിതം”³ എന്ന് വലത്തെ ചെറുവിരൽ ത്രണപ്പെടുത്തി കപാലത്തിൽ കാട്ടി. കപാലം നിറഞ്ഞു രധിരവെള്ളം മറശ്ശാനായി⁴ ഒഴുകിത്തുടങ്ങി. അതു ദ്രകാളി ഒട്ടു പാനംചെയ്തു. അതുകണ്ട് പിശാചുപ്പടകൾ കിടക്കയും, കുളിക്കയും, തുടിക്കയും, അഹങ്കരിക്കയും, തുടങ്ങിനാരെല്ലാം പിശാചു പടമാരെല്ലാം.

“ദാഹവും കോപവും തീൻവോ, മകളേ!” എന്നുതളിച്ചെഴു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“ദാഹവും കോപവും തീൻ ഭഗവാനെ!” എന്ന് തൊഴുതുണർന്നിനാൾ ശ്രീദ്രകാളി.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക മകളേ! ദ്രകാളി! നിത്യവിഭത്തിൽ ലാജാവിരിപ്പു മകളേ!” എന്നുതളിച്ചെഴു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അടിയൻ ശ്രീകൈലാസത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വരയിലാലാജാവിരിപ്പു” എന്ന് തൊഴുതുണർന്നിനാൾ ശ്രീദ്രകാളി.

“അതു താനും വരാ മകളേ, മഹാദേവൻ കൊടുത്തു മഹാ കാളി എന്നും വരാ. മഹാകാളികൊടുത്തു മഹാദേവനെന്നും വരാ. നീയും ഞാനും കൂടി ഇരുന്നാൽ നിന്നെ കീർത്തിയായിരിക്കും എന്നെ കീർത്തിയില്ലാതെയും ഇരിക്കും. എന്നാൽ നീയും പോക സ്നേഹി കൺ ഭൂമിയിൽ⁵ ചെറു കുടി മനുഷ്യ⁶ക്ക് പരദേവതയായി പോവോയാക മകളേ!” എന്നുതളിച്ചെഴു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

1. ഒരു കവിളക്കും.

2. കപാലം.

3. ചോര.

4. വലിയ അമ്പി.

5. ഇവിടെ കേരളം.

6. രാക്ഷസരെ അപകുടിച്ച് ജീവിച്ചവർ ചെറുതായതുകൊണ്ടാണ് ഈ പേര് വന്നത്.

“അടിയൻ പോകയില്ല മലനാട്ടിനാമന്മാർ—നിനിപ്പോർ നിരസിപ്പോർ, പെൺപിടപിശാമ്യ” എന്നു ചൊല്ലുവാൻ.”

“അതേയും ചെയ്യാമെങ്കിൽ! രൊണമിവാരികൾ ഞ്ഞെടു കാൽ പന്തലിട്ടു, കളവും പാട്ടും തരാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ഹ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേയും ചെയ്യാത്തവർ അറുപത്തിനാലുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ഹ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേയും ചെയ്യാത്തവർ മപ്പുത്തിക്കണ്ടുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ഹ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേയും ചെയ്യാത്തവർ പതിനാലുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ഹ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേയും ചെയ്യാത്തവർ നാലുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ഹ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“കിഴക്കുപടിഞ്ഞാറു ഏഴുക(തണ്ടു)പാകിക്കൊള്ളാം. തെക്കു വടക്കു വെള്ളിക്കയറു പാകിക്കൊള്ളാം. കിഴക്കു പടിഞ്ഞാറു പൊന്നിൻമുറ വിരിച്ചുകൊള്ളാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ഹ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. ചെമ്പരത്തിപ്പൂവു, കരുത്തങ്ങിനോല, പൂക്കുല, മാല എന്നിവരൊക്കെണ്ടു നിന്റെ രൂപത്തെ നിർമ്മിച്ചുകൊള്ളാം മകളേ!”¹ എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ഹ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“പൊന്നിൻപൊടിക്കു പകരം മഞ്ഞപ്പൊടി കൊള്ളാം. വെള്ളപ്പൊടിക്കു പകരം അരിപ്പൊടി കൊള്ളാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ഹ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അഞ്ചരനപ്പൊടിക്കു പകരം കുമ്പുപ്പൊടി കൊള്ളാം എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നു വസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു അഞ്ചുവസ്ത്രമാക്കി നിന്റെ രൂപത്തെ നിർമ്മിച്ചുകൊള്ളാം” നിന്നുടെ കളം (ബ്രഹ്മകളം) വിഷ്ണുവിതാനം കാഞ്ചനം കേൾപ്പാനും വരുന്നവർ ഇതു² ഇന്ദ്രാദികൾ എന്ന് സങ്കല്പിച്ചുകൊള്ളാം, പോയാക, മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ഹ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

1. അനുബന്ധം നോക്കുക.

2. ദൃഷ്ടാന്തം.

"കൊട്ടുന്നന്നേതു സങ്കല്പിച്ചു കൊള്ളുവോയാക, മകളേ! ഭദ്ര കാളി! നീയും പോകപ്പോയി കർമ്മഭൂമിയിൽ ചെറു കുടിമനുഷ്യൻ കലപരദേവതയായി പോകയാക, മകളേ!" എന്നുതളിച്ചെഴുതു ത്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

"ഇതേതും ചെച്ചാത്തവർക്ക് അകവെട്ട, പുറവെട്ട, അരച്ചു രൽ, മുച്ചുരൽ, അഗ്നികോരി (തീപ്പാറി), പെരിമ്പനി, കള്ളിമുളൻ, കരിഞ്ചപ്പട്ട! എന്നിങ്ങിനെ തൊണ്ണൂറു മഹാവ്യാധികളെ കൊടുപ്പോയാക! അത് നിന്നെ സേവിച്ചവർക്ക് ഖ്യിച്ചു കൊടുപ്പോയാക മകളേ!" എന്നുതളിച്ചെഴുതു ത്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. "നീയും പോകപ്പോയി കർമ്മഭൂമിയിൽപോക്ക് ചെറുകുടി മനുഷ്യൻ കലപരദേവതയായി പോവോയാക, മകളേ!" എന്നുതളിച്ചെഴുതു ത്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ ഭാതകന്റെ ശിരസ്സുവെച്ച് നമസ്കരിച്ചാളല്ലോ ത്രീഭദ്രകാളി. അപ്പോൾ രക്തവസ്ത്രം കൊടുത്തതളി ത്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. അതെടുത്തു ചാർന്നുകൊണ്ടാളല്ലോ ത്രീഭദ്രകാളി.

"ഇതു കേൾപ്പോയാക, മകളേ! കാളി! ഇതെങ്ങും വെഴുത്തു കത്തല്ല. നിന്നുടെ ഇടുത്തുകൈയിലാമ്മാൻ പിടിച്ചോയാക" എന്നു തളി ത്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

പത്തലങ്കാരം .

ആമോവോടു ലോകരവതരിച്ചിടം—പന്തക്കാലവപത്തി
 [നാലിൽ
 കരുതിനാലകമെകൊണ്ടു—കോണിനോടേഴുക'കെട്ടി
 കോതുട്ടൻ കയറുപാകി—സുരിയനാദിഷം മുന്വ
 നല്ലനാരിമാരടിച്ചു നീക്കി—നലമെഴുമവനിതനിൽ
 ചാണകനിർ തളിച്ചു—സരസമായി മെഴുകിപ്പിന്നെ
 താരിറത്തിട്ടു വന്ദിച്ചിവിടെ—നിന്തിരുവടികീഴ്

[സ്മൃതിച്ചിട്ടന്നേൽ
 എന്ന്നാണ്ട ചിറുർക്കാവാണ്ട കണ്ടേമാളി—

—ശ്രീപാദാ വാഴ്വര വൈരമേ.—
 ഇന്തിരമലമേവെണ്ടാത—പാലനിപ്പുനിന്തിന്നാൻ
 ആദിശ്രീമഹാഗണപതി—അപ്പാവവെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്ന
 ചിരസ്താഴ് ചിരപ്പാർപ്പത്തി—ചിതറിന നടുററത്തു
 കൊടിയും കയറും നീക്കി—വായയറും നീക്കി
 ഞാലന്നും കുഴികഴിച്ചു—പുത്തിരവോക എന്ന
 നെല്ലോടരിയുമിട്ടു—ജലഗന്ധപുഷ്പധൂപ-
 ദീപശാലകൊണ്ടലയ്ക്കിച്ചു—നാട്ടിനാർ പാലതന്നെ
 ആകാശാതിമലയർ താനമെ വൈരമേ.—

പാകിന വിതാനത്തിമൽ—പണികളും തിന്മമേന്മേൽ
 ചേതമാറററകൊന്നു—ചെന്തളിർ പ്പട്ടം മറും
 ചേലകൾ പമുജ്ചോദ—ഏഴതിന പലവുകൊണ്ടു
 വിതാനവുമൊതക്കി—നൽത്തൂണു പൊതിഞ്ഞു
 നൽപ്പടിയുംവെച്ചു—നേർതൂലാം കുഴികൾ ശോഭെ
 അതളിന വിതാനത്തിമൽ—കരുത്തോല നിരക്കത്തുകി
 കസുരങ്ങൾ പലതും നന്നായ്—വെളുത്തവെററിലയും

[പഴക്കം
 മാനുലിരയ്ക്കാൽ തൂക്കി—തളുത്ത പൂക്കലയും മാല
 താമരപ്പൂവുമേന്മേൽ—നിറത്തൊടു പവിഴത്തുമേൽ

നേർ മുത്തുമാലയുകി—കുത്തനെഞ്ചെരി വെഞ്ചെരി
 കണ്ണാടിക്കപ്പി നിരപ്പിന്നൊമ്പരരിച്ചിട്ടിതമാനപരം തൻ
 കിള കഴിപ്പാൻ? പാതാതെ എഴുന്നള്ളമെ!—
 കാൽച്ചിലമ്പൊലിച്ചുകി—കുറുക്കുൻ മകളെ! പോന്നി
 അരുളിന വിതാനത്തിൽ—വെച്ചുതൊരി വിളക്കു തേച്ചു
 വെളിച്ചെണ്ണ നിറയെ വിളിച്ചി—അക്കിയചേല കിറി
 അഴകിയ തിരിയുളി—ആയിരം കരിൻകരപോലെ
 എത്രയുമാനന്ത(ന)നൽ—വിളക്കും വിളക്കുപോൽ
 വിളക്കുമാറ വിനയകുന്ന്—അമളുചെയ്യുവാൻ
 പരിപ്പിനോടേയുളപ്പം—പതവിയിലിളവിൻ അന്നം
 വരുത്തരി പയറുമെളും—മാമ്പഴമെന്നിവയെല്ലാം
 മധുരത്താൽ പൂമലിരുന്നി—എങ്ങത്താടിപ്പിളിപ്പിതല്ലാം
 ഗണേശൻ താനും വസിക്ക—ഇപ്പറമ്പൽകിഴ് വരമരുളി
മാറെ.—

ആളികറകളെ!¹—ആനന്ത(ന)ത്തൻകടലെ,
ചോതി മണിവിളക്കെ—ശോഭക്കൽമുതലിയുമെ!²
 വേദാന്തപ്പരാണമെ!—പുരാണമാ എന്തും മൺപ്പെണ്ണ!
 ഉഗ്രഗിരിയെന്നും³—കൊണ്ടുവിനാക്കിലും പൂക്കുവയും

-
2. ആദ്യം കാര്യമായതുള്ള കിള. അത് നല്ല മുത്തുക്കുടിയായിരിക്കണമെന്നു്. അപ്പോൾ മുതൽ അത് അനശ്വരിയെന്നു് സാരം.
 3. ഇവിടെ വിഷയത്തിനെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടു് കറ(കാലിന്ത്യ)യോ പ്രായം ഗിളിപ്പിച്ചത്. കണ്ടർ-കണ്ണർ-നീലകണ്ണർ (ശിവ) എന്നർത്ഥം.
 4. അടുത്ത കഴിക്കുക എന്നതിനുള്ള ഉപമാവായത്—മാമ്പഴവും രാമക്കുടുംഭം എന്നു് ചോദിക്കുന്നതിലും അടുത്തെന്നു് പറയുക.
 5. പരവി എന്നതിന്റെ തത്ത്വം.
 6. അരുളി എന്നായിരിക്കും എന്നു തോന്നുന്നു.
 7. ഇഷ്ടിച്ചു.
 8. പാമ്പുതീ പരമേശ്വരന്മാരെ ആളികറവെന്നു പറഞ്ഞിതു് ആയി നാലുകിളപ്പാട്ടുകൾ സൂചിച്ചിരിക്കുന്നു. ചിങ്ങപ്പാൾ ചായനും കടലിയും ആയും കാണാം. കയ്യൂർത്തരം നോക്കുക. പേജ് 2.
 9. ശോഭക്കൽ-ശോഭയ്ക്കു കൽ അതായത്—ചന്ദ്രബായിലെ കവ. മുഖി-മുഖമായിട്ടുള്ള ആൾ ധരിക്കുന്ന ചരം-ചന്ദ്രധരൻ, ശോഭക്കൽമുതലിയമ്മ-ചന്ദ്രധരന്റെ ഭാര്യ—പാമ്പുതീ.
 - 10: ഉഗ്രഗിരിയിൽ നിന്നും.

പൊന്നണിയും പുഴവും—മെമ്പെ¹¹റും ചരക്കോലും
 കണ്ണാടിയും¹² ചുറ്റും¹³ പിടിക്കും—കണ്ണാടയവന്ത¹⁴നുടെ
 വെണ്ണോലക്കുമ്പിൽ കണക്കും—ചിരഞ്ചാലപുലമ്പാടി
 പുണ്യോലക്കുമ്പിൽ കൈവരും—പുറപ്പുറം¹⁵ വിളിക്കാക്കത്തെ
 മഞ്ഞാ¹⁶പ്പുവരിയും—മാന്തും മണിയും തിരിയും
 പത്രമുറവും മൂന്നുമെന്തിയ—തിരുവാളം മൂലത്തന്നെ
 മറവാക്കെ മഞ്ചന¹⁷തട്ടി—മുഖമെഴുതി
 മാന്തട്ടു കണ്ട മലയോരത്തി—കുനിയുകമേൽ,¹⁸ ചാത്തൻ¹⁹
 കുമ്പാമ്പുർ²⁰പള്ളിക്കുമ്പൾ—മറമുഖർ മലയർ വന്തു
 അണിവിടൽ പന്തരിട്ടു—പന്തരിൽ പാറുവരിച്ചു
 കെട്ടുപുറപ്പുറവിരത്തി²¹—കിടക്കുന്ന താളം താളി
 അല്ല²²കൈയെ പിന്നിയെ²³—തീർപ്പാക്കും, വേർപ്പാക്കും²⁴
 വേർപ്പാക്കി തെളിയിപ്പാക്കും—മന്ത്രകൾവെളിയുന്നതും
 പുഴയ്ക്കൊരോലിനാലും മറവാക്കെ മലയോരത്തി മൈവമേ
 വരിക നിവർത്തേരി—താമരപൂക്കളെടുക്കി
 മെട്ടു മൂർവാഴ, മൈവമേ!—എൻമന്ത്രശാലൊഴു,
 മന്ത്രി²⁵ പിറന്നാൻ—മുഖമെഴുതി²⁶ താൻ പിറന്നാൻ
 മലയണിക്കുമെഴുതി²⁷—മന്നത്തിരവിയിൽമേൽ വെട്ടൻ²⁸
 കോതൻ നാരിയെടുത്തു പള്ളിമലയരം²⁹ വന്നും തേരം
 തേർത്താനവും വാഴ മൈവമേ!
 വെള്ളിത്തേർ പിടിച്ചു പൊന്നത്തേരമാണമ്മ
 ശവരി³⁰യൊട്ട ശവരിപ്പുട്ടി—വിരകാളമുതി³¹

11. നല്ല ശേരം.	12. വെൽക്കണ്ണാടി.
13. തിരുവാഴ മടങ്ങുവെച്ചതു്.	
14. ഇന്ദ്രൻ.	
15. പകുറ്റി.	16. മഞ്ഞപ്പുറം അരിയും.
17. മഞ്ഞളം മറവം കട്ടിയ മന്ത്ര കുറിച്ചതു്.	മലയണിയെന്നും പറയും.
18, 19, 20. ഓരോ മൈവത്തോടു ചേർ.	
21. പര കിടക്കി നിറത്തിവെച്ചിട്ടു്.	22. അല്ലലുണ്ടാക്കുന്നു.
23. പിശുവെണ്ണയെക്കൊണ്ടുള്ള ശേരം.	24. വേർപെടുത്തുക.
25, 26, 27, 28, 29. മലയമേൽമേൽ വഴയരങ്ങേത്തമേൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്.	
30. കട്ടമലയോരയെ വശനം.	31. വിരകാളമു.

എന്നിപ്രകാരമായിരിക്കുന്നോരു ഭൂമിദേവിയുടെ
 ആദിയാതത്തെച്ചൊല്ലി കുററായിത്തൂറു ഗുണത്തെവരുത്തിട്ടു
 നെഞ്ചെപ്പത്തിരും³² ചരക്കോലാലെ പാനവും
 നടത്തിവെച്ചു കത്തിരും³³ കണ്ടെടുത്തു കുറമററിത്തന്നുകാലം
 മരുതകായിലെയും വില്ലി ശില്ലിയോടുകൂടി ചുമ്പിൽ
 അനലൊടു³⁴ പുനലു³⁵മാടി—വെള്ളനെല്ലൊരിക്കലും ചാർത്തി
 തേവാരം നിയതം വെണ്ണിരരുപ്പിൽ പരിഹാരംചെയ്തു
 ഏഴുവർ ശേകവ³⁶രാതമ്പടത്തിരിക്കാമുത്തി-
 കരുതിയുമരുമുപ്പാരം—ശോഭയിൽ തുളുത്തുളു-
 ത്തിക³⁷തല തെക്കുകാട്ടി—തെക്കുദേവതയ്ക്കുവേണ്ടും
 തിറമൊടു വെലിക്കൊടുപ്പാൻ—പാടിന മലയരെല്ലാം
 മുരശൊടു തുടിയറത്ത്—മുവന്തിക്കാലമായി
 കലങ്കലിവിരർ വന്തു—വണമിക്കൊണ്ടു കാതത്താൽ
 നീതിവട്ടം അടിനിര വെളുക്കുമെടുത്തിത്താഴയും³⁸
 തെഴുകും³⁹ തളിർ,മണിയരയാൽകൊന്നു;
 മണിച്ചുണ്ട കാഞ്ഞിരത്തോലെന്നിവ
 ചുഴലിക്കുത്തി ഇന്തിരൻ നന്ത്⁴⁰വളർത്തു
 കൊന്നുപ്പുമാലയുകി—കുതത്തോല കുവുങ്ങിൻപുറു
 കെകനകനകപ്പാലം—ചെറുപ്പാടു മണിവിലക്ക
 വച്ചാട പറനിരപ്പു—കുട്ടുവാൻ ക്രവാശോടി⁴¹
 ഒരു കുവുങ്ങിൻപുക്കുലയും—പൊറുണിയും പൂതാവും
 ചെഞ്ചരവും ചരക്കോലും—കണ്ണാടിമുറുളും പിടിത്ത
 കണ്ണായവേവനരുടെ ചെഞ്ചോലക്കുയിൽകണക്കെ⁴²
 ചിലമ്പൊലി പുവമ്പെപ്പാടി പൂഞ്ചോലകുറത്തിദൈവം
 പുനന്തു⁴³ടൻ വിളിത്താരത്തെ.

32. പ്രാണം—(വരുന്നിടം അഥവാ).	33. വഞ്ചന.
34. നീയ്.	35. വെള്ളം.
36. ചെകവർ.	37. പ്രകാശമുള്ള, കിമൾ (പ്രകാശം) (ചിട്ട്).
38. പൂരേക്കൽ.	39. മൈനം.
40. ചുവന്നശീല.	41. ചെറിയ രോമി (കുവാൻ തുടങ്ങാത്തത് എന്നർത്ഥം).
42. കണ്ണായവേവനൻ—ദൈവം മുഴുവനും കണ്ണായ വേവനൻ—ദൈവനാൽ, ചെ വഞ്ചോലയിൽ—ദൈവിയുള്ള മഴുണങ്ങിയ (നന്ദനം) കയ്യിൽ—അത്ര മാനുഷരായ ശബ്ദങ്ങളോടുകൂടി ഏതെങ്കിലും.	43. പുകഴ്ന്നി.

എട്ടു ദിക്കു വാഴ് . .

എട്ടുദിക്കുവാഴ് ദൈവമേ, എന്തൊക്കെയാടുവാഴ്
 പത്തുദിക്കുവാഴ്, പതിനാറു(ചോഡശ) കരയുവാഴ്
 [ദൈവമേ!

ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും വാഴ്, അലകുടൽമലയോൻവാഴ്,
 ആദിദൈവതയും വാഴ്, ബ്രഹ്മമാലയും വാഴ്,
 പേകളും പടരുംവാഴ്, എരികുന്തൽ മറയോൻവാഴ്,
 ഏഴുപറപ്പാണർവാഴ്, എന്തെ ദൈവവാഴ്,
 കരുതിനകവിഷമുനിൽ ഗണപതിതാനുംവാഴ്,
 രെമിപ്പൊതലകുതന്നിലുള്ള ദൈവത്തെ എല്ലാം
 ഡാസിപ്പൂ ചൊല്ലുവാനൊ സമ്മതില്ല, ശക്തിപാവാ
 നിറസിപ്പൂ കഴികാവണ ഇന്ധനമെല്ലാം തമ്മിൽ
 [പോറെറണം

ഈശ്വരന്റെ മികുതിപൊങ്ങും മികവഴും പാലനാട്ടി
 അവന്റെയും ഇവിടെയും താനാ(സ്ഥാനാ)ദിദൈവതയായി
 [നിർപ്പും

ആനക്കൊക്കമേ! നീലമാമുകിൽ നിറഞ്ഞി! ശക്തി!
 നിമിഷത്തിലേഴുന്നള്ളണം
 അണിമതി ജടയിൽ മുടി അരന്നെ മുന്നാത്രക്കണ്ണിൽ
 അഴകിവന്നുതെവിപ്പോൾ താഴെ അഞ്ജനനിറത്തി! ശക്തി!
 ആഴിമുഴലകുതന്നിവവനിച്ചിരേററിക്കുന്ന
 അളികളിലാളികളി വയനാടു, കളപ്പുരയ്ക്കർ,
 പഴയന്നൂർക്കാവു, വാഴ് ദൈവമേ!

പോക്കുലി, പുരവുക്കാവു, പൊന്തലരൂപാകാവു,
 കിരാമ്പുഴ, പരിമുനെല്ലൂർ, കുമാരി, കുന്നംപാറ,
 കൂഴന്നൂർ, കഴിയക്കുന്ന, തെളിയൂർ, തെളികാവു,
 തേൻപുഴ, തേൻപുക്കാവു, തെരുവൂർ, തെച്ചിക്കാവു,
 എരാളന്റേം കോട്ടം, കോട്ടം, രെരുമു, രെരുമക്കുന്ന
 എന്തൊക്കെ മക്കൾ കാവു, പിഴകൊല്ലം, പിഴാരിക്കാവിൽ,

• അനുജന്ധം നോക്കുക •

വിലസുന്ന വില്ലിപതുർ, റീതിയിൽ മേഘമുതുകാവ്,
 അരക്കണ്ണർവാണി, നെല്ലയർവാണി, അടിച്ചിൽപാറ,
 നൽമാണു, തെക്കും കൊല്ലം, കല്ലമുതുകാവു,
 ശക്കരൻ, ശക്കരൻപേരായ്, ചാത്തന്നമുതുകാടൻ,
 മഞ്ചാടിക്കുത്തമംപള്ളി, വടപുരം, വാവിമയ്ക്കൽ,
 തട്ടന്തൂർ, തട്ടക്കാവ്, പുന്നിത്തൂർ, പനങ്ങാട്ടു,
 പാനങ്ങാട്ടു, പഴയപാന, കൊമ്പനങ്ങാട്ടു, കൊല്ലം,
 വയലൂർ, കടക്കാപ്പള്ളി, അഴകിയ കാവാകുളവും,
 അറ, അറിനാലു മഞ്ചം, അടവിയിലുൽപ്പുരവും
 ഉറയപ്പെട്ടോരു ദൈവമേ!

അമൃതമാർക്കു മൂന്നുനൂറു വരുന്നാരു ദൈവമേ!
 അമൃതമാർക്കു ചൊൽവിളികളു വരുന്നാരു ദൈവമേ!
 മരണമുൾക്കാർക്കു മെച്ചാടി മെച്ചാത്തു വരുന്നാരു ദൈവമേ!
 തൊന്നു കച്ചാണ്ടും മെച്ചാണ്ടും വെച്ചു നൂരിച്ചു
 അറയരിച്ചും ആരാധിച്ചും വിളിക്കുന്നേനെന്നൊക്കെ
 ചിറകുറുക്കാവാണു കണ്ടുമാറ്റിയും,
 കോട്ടയിൽ വാഴും വേട്ടക്കുത്തമകുറും,
 കടകുത്തിയിൽ വാഴും നല്ലയുറും,
 അമ്പൊട്ടു വെച്ചു പാന അഴകൊട്ട നടുത്തുതായെ!
 ഓം എണ്ണത്തോരോരോധാരം വാഴൂ,
 ആം എണ്ണത്തോരോരോധാരം വാഴൂ,
 ഹരിയെന്നത്തോരോ നല്ലയുറും വാഴൂ, ദൈവമേ!
 ഓമെന്നും, ആമെന്നും, ഹരിയെന്നും മൂന്നുനല്ലയുറും വാഴൂ
 [ദൈവമേ]

നാവിനെപ്പട്ടത്താൻ നാരായണൻ വാഴൂ,
 സ്രഷ്ടാൻ ബ്രഹ്മൻ വാഴൂ, നീതിക്കു വിഷ്ണുവാഴൂ,
 സംഹരിപ്പാൻ ശാസ്ത്രേശ്വരൻ വാഴൂ,
 മനുഷ്യമാട പീഠം പതുക്കലും ചരക്കൊൽ വാഴൂ,
 നാട്ടിടയാരു നമ്പാല വാഴൂ,
 നമ്പാലയ്ക്കു നാങ്കു വൈരം വാഴൂ,
 നാങ്കു വൈരത്തിന്മേൽ വസുക്കുപ്പട്ടാരു
 നാലുവർ ശ്രീകൃഷ്ണാക്ഷനാരു വാഴൂ ദൈവമേ!

വാമകളും വരകളും വാഴ്ച,
 പൂമകളും പുനൽകളും വാഴ്ച,
 കൂട്ടിനോക്കു മണ്ഡപം വാഴ്ച,
 മണ്ഡപത്തിലുറച്ചപ്പോഴാണു
 സർവ്വ ഭൂതപ്രിയാമുഖകളും വാഴ്ച ദൈവമെ!
 തെക്കും കൊല്ലം ത്രിനഗരം വാഴ്ച,
 വടക്കും കൊല്ലം മാമുവി വാഴ്ച,
 എഴുപതു വാഴ്ച, എഴുപത്തിരണ്ടുവിവാഴ്ച,
 പകൽ വാഴ്ച അഭിത്യൻ വാഴ്ച,
 രാവേഴും ചന്ദ്രഗോപാൽ വാഴ്ച,
 അഭിത്യനേയും ചന്ദ്രനേയും
 മുറുപ്പിറുപ്പി വരുംമേയ്ക്കു നില്പോരു
 നാൾമീൻ കോൾമീൻ നാക്കുതാമരകളും വാഴ്ച ദൈവമെ!
 ഭൂമിക്കയയ്ക്കാമൊന്നി നില്പോരു
 കറുക, ചെറുകുളം, കഞ്ഞിപ്പുഴ, മുക്കുനീർ,
 പൂവാങ്കുറമ്പു ശേഖരപ്പുറം പത്തും വാഴ്ച, ദൈവമെ!
 കിഴക്കു ഉദയമാനപർവ്വതം വാഴ്ച,
 പടിഞ്ഞാറുസ്തോമനപർവ്വതം വാഴ്ച,
 തെക്കു ത്രിമുഖപർവ്വതം വാഴ്ച,
 വടക്കു മഹാമലയ ഭൂമിക്കു പൊക്കിയായ് നില്ക്കും പർവ്വതം
വാഴ്ച ദൈവമെ!

അതിശയം വസിക്കപ്പെട്ടോരു
 സപ്തർഷി അയ്യം യാഗിയിയ്യ ദിനാവാരം വാഴ്ച, ദൈവമെ!
 പറങ്കിപ്പാൻ വിശ്വകർമ്മാചാര്യൻ വാഴ്ച,
 തോൽപ്പത്തപ്പാൻ പറച്ചാമ്പുക്കൻ വാഴ്ച,
 കോളുവലിപ്പാൻ വാസുകി വാഴ്ച,
 ചൊവ്വത്തമ്പൻ പറഞ്ഞത്തമ്പ വാഴ്ച,
 ഓം എന്നു ശബ്ദം പറഞ്ഞാൽ വാഴ്ച,
 പറയുകയ്ക്കു ഹര ഹര എന്നും ശിവ ശിവ എന്നും
 രണ്ടു നല്ലക്കാരും വാഴ്ച, ദൈവമെ!
 എന്റെ ഇടത്തും വലത്തും ഇടിക്കും വഴിവാണാക്കാരും വാഴ്ച,
 ഇനിക്കു വിദ്യ ബോധിപ്പിച്ചതെന്നോരു ഇരുവിനുടെ
 ത്രിപാദം ഇണയടി രണ്ടും വാഴ്ച, ദൈവമെ!

ദാതകൻ തോററം..*

ശ്രീകന്ധകങ്ങളാലി ശൈലോക്യനായകി അഴകിയഭേവി
ആനന്ദ സന്ദരി നിന്തിരുവടിയെക്കൊണ്ടു സ്തുതിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നോൻ.
അടിയൻ എവിടെ പിഴച്ചു പോകുന്നുതെല്ലാം ക്ഷമിച്ചുകൊള്ളണം
കുന്നിയാവെ¹.

എങ്കിലോ പണ്ടു ദേവാസുരയുദ്ധമുണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു ദേവ
കുന്മാരകിന്ദ്രശ്ചന്ദ്രന്മാരുടെ പക്ഷമായിരുന്നു അന്നസുരകുലത്തെല്ലാം
അശേഷമെ കൊന്നു മുടിച്ചു കളഞ്ഞു ശ്രീപാൽക്കടലിൽ പള്ളി
ക്കുറുപ്പുകൊണ്ടരുളും അച്ഛതൻ ജഗൻ വിഷ്ണു² നാരായണസ്വാമി.

അന്നസുരകുലത്തിരുവർ ശ്രീകന്യാക്കന്മാർ കൽവിഖലപാർ
ത്തിൽ പുകൊളിച്ചു കിടന്നു. നാമുള്ളനാളെ നമ്മുടെ വശമെല്ലാം
അശേഷമെ കൊന്നു മുടിച്ചു കളയുമാറുവന്നവല്ലോ. നാമിനി ആരെ
ചെന്ന കാണുന്നുവെന്നും, എന്തെല്ലാം നല്ലതെന്നും, അസുരകുലത്തിരു
വർ കന്യാക്കന്മാരപ്പോൾ.

ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ചെല്ലുകിലോ ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ല
ച്ചൻ നമ്മുടെ വശമെല്ലാം അശേഷമെ കൊന്നു മുടിച്ചുകളയും. ശ്രീ
പാൽക്കടലിൽ ചെല്ലുകിലോ ശ്രീനാരായണൻ തിരുവടി നമ്മുടെ വശ
മെല്ലാം അശേഷമെ കൊന്നു മുടിച്ചുകളയും. നാമിനി സത്യലോകം
പോവുതെന്ന്³ പോകപ്പോയി⁴ ചെന്നു, പൊയ്ക്കയിൽ കളിച്ചു പകൻ
ടുത്തു, ചില പുഷ്പങ്ങളുമുള്ളതെ കൈപിടിച്ചു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയുടെ

* ചിന്താവിതാനിന് കിടിയത്.

1. പരമേശ്വരനായ—“ശ്രേഷ്ഠനായാലോവ, അനന്തനായാലോവ” എന്ന
പ്രശംസകൾ പ്രസ്താവിക്കുകയും മറ്റും സംഭവിക്കുന്നത്.

2. ജഗത്തിൽ ഏറ്റവും നിറഞ്ഞവൻ—വിഷ്ണു എന്ന ശബ്ദം വിശ് എന്ന
ശബ്ദവിതാനിനാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. അതിന് പ്രശംസിക്ക, പരമേശ്വര എന്നർത്ഥം
മുണ്ട്.

3. ചല്ലംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഇഹയുടെ മുമ്പത്ത്.

4. പോവുകതന്നെ എന്നർത്ഥം (പോകവത്).

5. പോകുവാനായി—പുറപ്പെട്ടു.

ശ്രീപാദവിടെ എന്ന കല്പിച്ച കിഴക്കനോക്കിനിന്ന പൂവാരയിച്ചു തപസ്സുതുടങ്ങിനാർ അസുരകുലത്തിൽ ശ്രീകന്യാക്കന്മാരെ! ദൈവമേ. അങ്ങിനെയും ചിലവെന്ന് തപസ്സു ചെയ്യുകയുണ്ട്! ശ്രീകന്യാക്കന്മാർ.

അതുകൊണ്ടും പ്രത്യക്ഷമായില്ല ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് തപസ്സുകൊണ്ടു ഇക്കാര്യം സാധിക്കുമല്ല എന്ന നിശ്ചയിച്ചു തപസ്സു ചെയ്യുകയുണ്ടാൽ ദാനവതിയാകുന്ന കന്നിയാവൂ. ഇത് തപസ്സുകൊണ്ടു ഇക്കാര്യം സാധിക്കേണ്ടും ഞാനെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തപസ്സുതുടങ്ങി ദാരുണതിയാകുന്ന കന്നിയാവൂ. അക്കാലത്തു പ്രത്യക്ഷമാകുന്ന ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിയിട്ടുണ്ട്. കേൾപ്പോളുമുണ്ടോ ശ്രീകന്യാക്കന്മാരെ! നിങ്ങളെന്നെക്കുറിച്ചു തപസ്സു ചെയ്യുന്നതിനെക്കുറിച്ചു കേൾക്കട്ടെ ഞാനെന്നാൻ ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിയിട്ടുണ്ട്.

കേൾപ്പോളുമുണ്ടോ നന്മാരെ നിങ്ങളെന്നെക്കുറിച്ചു തപസ്സു ചെയ്യുന്നതിന്നു തക്കവണ്ണമെല്ലാ?

ഇത് തപസ്സുകൊണ്ടു സാധിക്കുമല്ല എന്നു നിനച്ചല്ലോ തപസ്സു ചെയ്യുകയുണ്ടു ദാനവതിയാകുന്ന കന്നിയാവൂ.

“എങ്കിലോ നിങ്ങളു അന്തിനേരത്തു അല്പനായിട്ടും അത്രമെന്ന നായൊരു പത്രനാണായി വരിക”യെന്ന വരവും വരപ്രസാദവും കൊടുത്തരുളി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിയിട്ടുണ്ട്.

ഇത് തപസ്സുകൊണ്ടു ഇക്കാര്യം സാധിക്കേണ്ടും ഞാനെന്നു നിശ്ചയിച്ചല്ലോ തപസ്സു ചെയ്യുകയുണ്ടു ദാരുണതിയാകുന്ന കന്നിയാവൂ.

“എങ്കിലോ നിങ്ങളു അന്തവും ഞായനാഴ്ചയും അപരപക്ഷത്തിൽ¹ പ്രതിപദവുമാകുന്ന നാൾ എത്രയും ബലവീര്യമുള്ളൊരു പത്രനാണായി വരിക”യെന്ന വരവും വരപ്രസാദവും കൊടുത്തരുളി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിയിട്ടുണ്ട്.

കേൾപ്പോളുമുണ്ടോ ശ്രീകന്യാക്കന്മാരെ! നിങ്ങൾ ശ്രീകൈലാസത്തിൽ ചെന്നു മണിയുന്നത്രണം² കണ്ടു മാലയിട്ടുകൊണ്ടു അവനോട നമോദനവും ചെയ്തു ഗർഭത്തെ ശരിച്ചുകൊടുവിൻ എന്നരുളിച്ചെയ്ത കണ്ടു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിയിട്ടുണ്ട്.

1. കഴിഞ്ഞു എന്നർത്ഥം. (പരമ്പരാഗതം).
 2. തക്കതായ കാണുമുണ്ടാകുന്നമല്ലോ. 3. ചന്ദ്രനവക്ഷം.
 4. ശ്രേഷ്ഠനായ തുറൻ ദൈവം വസുദൈവം മണിയൻ എന്നു വേണ്ടു.

അതിനെക്കേട്ടോരു ശ്രീകന്യാക്കുവാരിരുവരും ശ്രീകൈലാസത്തിൽചെന്ന മണിയരുണകുണ്ടു മാലയിട്ടുകൊണ്ടു അവനോടനുരോധവ്യയെ ഗർഭത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടാർ അസുരകുലത്തിൽവർ ശ്രീകന്യാക്കുവാരിനെ ദൈവമെ!

കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ ശ്രീകന്യാക്കുവാരെ! ദേവഗർഭം അസുരഗർഭം ഇപ്പോഴെ പ്രസവിച്ചുകൊൾകെ വേണ്ട എന്നാൻ മണിയരുൻ.

അതിനെക്കേട്ടോരു ശ്രീകന്യാക്കുവാരിരുവരുണ്ടു തങ്ങളുടെ ഒരു പൊതുവനത്തിലൊക്കെയും ചെന്ന അന്തിമനുള്ള അറ്റുനാലിട്ട അത്ര മന്നായൊരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചുകൊണ്ടാർ ഭാനവതിയാകുന്ന കുന്നിയാവു്.

അത്തറും ഞായറാഴ്ചയും അപരദേശത്തിൽ പ്രതിപദവുമാകുന്ന നാളെത്രമൊഴിവു് നായൊരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചുകൊണ്ടാർ ഭാതമതിയാകുന്ന കുന്നിയാവു്.

അസുരൻ പിറന്ന ഭൂമിലോകത്തിൽ വിഴുനാപ്പോൾ ആദിത്യൻ പരിവേശം തുടങ്ങുന്നു. മണ്ണു വിണ്ണാകുന്നു! മരം പറിയിുന്നു! മഹാസമുദ്രം കലങ്ങുന്നു.

നാലിനോടെ നാമാനീരാടി, അഞ്ചിനോടെ അഞ്ചാനീരാടി ഏഴിനോടെ ഏഴാനീരാടി! പത്തിനോടെ പത്തുഗർഭം നിർത്തിച്ചു. പതിനൊന്നിനോടെ പല പുണ്യാശം നിർത്തിച്ചു, ഇരുപത്തൊന്നിനോടെ, ഇരുപത്തൊന്നാൾ ഭാനവതി പെററവനു ഭാനവനെന്നും ഭാതമതി പെററവനു ഭാതകനെന്നും അന്തരലഭിച്ചു തിരുനാൾ പേരു വിളിച്ചുകൂട്ടു ശ്രീകന്യാക്കുവാരിരുവരും ദൈവമെ.

അക്കാലത്തു ചോദിക്കുമ്പോഴെന്നു ഭാനുപതിഭാനുവേദനൻ¹ ഭാതകൻ:—‘കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ മാതാപിതാമാരെ! നമ്മുടെ വംശത്തിങ്കൽ മറന്നാലില്ലൊരു തന്നെയൊ’ എന്നു്

1. ആദിത്യന്റെ പുരിഷ്കാരം കാരണീയം കുന്നെന്ന നാമം പ്രമാണം. (പരിവേഷം).
2. മുഴിയിടത്തു—ഭാതകനായും, ഭാതകപതി.
3. പെററുക എന്ന കാര്യത്തെ ചടങ്ങുകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഏറ്റവും മോശമായതും തന്നെ. 11-ാം വരിയും പലാലിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം കേൾക്കൽ ഏറ്റവും കൂടുതലും. 14-ാം വരിയുമാണ് പലാലിക്കുക.
4. ഭാനവപതി ഭാനുവേദനൻ എന്നതിന്റെ മുമ്പാകെ. ഭാനുവേദനാവാവു്.

‘മകനെ ദാരുണ! പണ്ടു ദേവാസുരരുപയുണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു ദേവകിന്നരകിപുരുഷന്മാരുടെ പക്കലായി നിന്നുകൊണ്ടു അന്നു നമ്മുടെ വംശമെല്ലാം അശേഷമേ കൊന്നുമാറ്റി കളഞ്ഞു ത്രിപാൽക്കടലിൽ പള്ളിക്കാപ്പുകൊണ്ടുതളം അമൃതൻ ജഗൽവിഷ്ണു നാരായണസ്വാമി.’

‘അന്നു ഞങ്ങൾ ത്രികണ്യാക്ഷന്മാർ കൽവിളപാരത്തിൽ പെട്ടൊളിച്ചു തപസ്സു ചെയ്തു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയുടെ അനുഗ്രഹത്തിനാലല്ലോ ഇന്നു നിന്നു ദാനവന്മാര ഉണ്ടായി മകനെ! ദാരുണ!’

‘തൃക്കൈലാസം വാഴൂ ദൈവമേ!

‘തൃമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ വാഴൂ!

ദാരുകപുരം വാഴൂ!

ദാരുകരാജ്യത്തു ദാനപതി ദാനവേന്തൻ ദാരുകരാജാവു വാഴൂ!

ദാരുകരാജാവിന്റെ ധർമ്മപരിവാരം! വാഴൂ!

ധർമ്മപരിവാരമിരിക്കും ശോപരമണിപണ്ണശാല വാഴൂ ദൈവമേ.

‘കേൾപ്പാതുമാണോ മകനെ ദാരുണ! ഇനിനും ദേവകളോടു യുദ്ധം വേണ്ടുകിലോ ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയെക്കുറിച്ചു തപസ്സു ചെയ്തു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയോടു വാവും വരപ്രസാദവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകേണം മകനെ ദാരുണ!’

എന്നു ദാരുകമാതാവു പറഞ്ഞതു പാമാർത്ഥമെന്നും കല്പിച്ചു മേഘമാർഗ്ഗം കരേറിച്ചെന്നു കളിച്ചൊരു പകുന്ദത്തു അഴകിയ ചില പപ്പങ്ങളാണു കൊണ്ടിട്ടു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയുടെ ത്രിപാദം ഇവിടെ എന്തു കല്പിച്ചു കിഴക്കേനോക്കി നിന്നു പുച്ചാരായിച്ചു തപസ്സു തുടങ്ങി നാൻ ദാനപതി ദാനവേന്തൻ ദാരുകൻ.

അങ്ങിനെയും പലവർഷം തപസ്സു ചെയ്തു കണ്ടു ദാനപതി ദാനവേന്തൻ ദാരുകൻ

അതുകൊണ്ടും പ്രത്യക്ഷമായിച്ചു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്ലച്ചൻ.

1. ദാനപന്തൻ, ഭൃത്യന്മാർ, സേനകൾ മുതലായവർ.

2. അത്ര ഉയരത്തിൽപോയി എന്തു കാൽപറ്റും.

തെക്കൻ മടക്കി തെക്കൻകൊണ്ടൊരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും തെവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

തെക്കൻ മടക്കി തെക്കൻകൊണ്ടൊരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും തെവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

തെക്കണ്ണടച്ചു തെക്കൻ തുറന്നൊരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും തെവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

വടകാലത്തു അരയോളം നിറനിന്നിന് ഒരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും തെവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

കാറുകാലത്തു കരിംപാറപ്പുറത്തിരുന്ന് കാറും വെയിലും കൊണ്ടു ഒരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും തെവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

അരയാൽവൃക്ഷത്തിന്മേൽ കരയ്ക്കറി അരയാൽ കൊമ്പത്തു ഒരു കാൽകെട്ടി കിഴക്കുംതൂക്കുതൂക്കി ഒരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും തെവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

താനിരിക്കും വെള്ളിപ്രാപിതം ചുറ്റും അഗ്നികണ്ഡം കഴിച്ചു വരികപ്പിലാ'കീറി, നൂനെയും വീക്കി, അഗ്നിമഹാമം ചെയ്ക്കാരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും തെവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

തന്റെയൊരു തുഞ്ചത്തും വീണയും വായിച്ചൊരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും തെവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

തന്റെ കയ്യിലിരുന്നോരു വാൾകൊണ്ടു വലഞ്ഞു കണ്ണായി¹ വന്നി ഇടത്തെ കണ്ണായിൽ പുറപ്പെട്ടിട്ടു കൊലപ്പെടുത്തുവാൻ ഇടത്തു നോക്കു നോക്കു "നില്ല നില്ല ഭാതകാ! നി എന്തെങ്കിലും തപസ്സു ചെയ്തു നിണക്കു ഏറെമുഖ്യം വരും വേണമെന്നു" ചോദിച്ചു² ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ.

"ഇരിക്കൊ രാവും പകലും ചാവാരഞ്ഞാരു വരും തരേണം. കല്യാണം, ഇന്ദ്രധാരം, ആമൃതം, ആമൃതധാരം ചാവാരഞ്ഞാരു വരും തരേണം"മെന്നാൻ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാതകൻ.

അങ്ങിനെ ഭാതകൻ മുക്കൊടി അസുരരെ തോററിക്കൊടുക്കുന്ന ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ.

കുളവിൽ താരിയ രാക്ഷസൻ പതിനാറായിരം അസുരരോ ഭാക്കുമേയും ശേഷമുള്ള രാക്ഷസരെയും തോററിക്കൊടുക്കുന്ന ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ.

ബ്രഹ്മൻ ഭണ്ഡാര്യമായി തോററിക്കൊടുക്കുന്ന.

വിശ്വാർജ്ജുനനും ശിവാർജ്ജുനനും³ രണ്ടു മന്ത്രങ്ങളും ബോധിപ്പിച്ചു കൊടുക്കുന്ന ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ.

അങ്ങിനെ വരമെല്ലാം വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോക മെല്ലെ നട കൊണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാതകൻ.

'നില്ല, നില്ല, ഭാതകാ! ഇനിയുമൊരു വരാമുണ്ടു ഇരിക്കുന്ന. സ്രീകുമാരൻ കൊലപ്പെടാതെ വരാമുണ്ടു ഇരിക്കുന്നു. അതിനേയും കൂടി വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാതകരാജാവേ!' എന്നരുളിച്ചെയ്യുകണ്ടു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ.

അതിനെയും കേട്ടു കേളാത്തൊക്കണ്ടു പോക നടകൊണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാതകരാജാവ്.

അട്ടയാലും, പല്ലിറേൽ പഴുക്കുളാലും, പശുക്കുളാലും, സ്രീകുമാലും വരും കൊള്ളേണ്ടൊരു പുരുഷനോ ഞാനെന്നു അഭിമാനപ്പെട്ടു അഹങ്കരിച്ചുപോക നടകൊണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാതകരാജാവ്.

1. കണ്ണവായിൽ.

2. ഇവിടെ കിയൻ പുരുഷപ്രയോഗമില്ല.

3. സുഷിമ.

4. ഇം മന്ത്രങ്ങളുടെ പേരുകൾ മോഹ പാളിപ്പം മിന്നാതിരുന്ന കാണ്മ.

‘എങ്കിലോ ഹിതകു കാലാന്തരത്താൽ സ്രീകളാൽ കൊലപ്പെടുക’¹ എന്ന ശപിത പദത്തെപ്പറ്റി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കി.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെക്കണ്ണുപോക നടകൊണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഷകരാജാവ്.

‘അകാളമെന്ന കാട്ടുകുളുക്കെ പോകുന്നപ്പോൾ² ഭാരകന്റെ അട്ടഹാസവും പൊടിതളവും³ നിദ്രയിൽ കേട്ടു വിഷയത്തെ ഏഴുനീറു നില്ക്കുന്ന അച്ചുവടി⁴ വേതാള പെരുമ്പിശാമ്യ്. രണ്ടാന കയ്യിൽ കടകം ധരിച്ചു, രണ്ടാന കാതിൽ കട⁵ അണിഞ്ഞു, നാലാനകൊണ്ടു അമ്മാനമാടി, പന വലിച്ചു പൽകൊമ്പിട്ട്⁶ നില്ക്കുന്ന അച്ചുവടിവേതാള പ്പെരുമ്പിശാമ്യ്.

‘നില്ല, നില്ല, ഭാഷക! ബ്രഹ്മവേനോടു വരവും വരപ്രസാദവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകുന്ന നിത്യ ഏഴന്നാടുകൂടെ ഒരു വരം വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോവേണമെന്ന് അച്ചുവടി വേതാള പ്പെരുമ്പിശാമ്യ്.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെക്കണ്ണുപോക നടകൊണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഷകരാജാവ്.

‘എങ്കിലോ നിന്റെ വലത്തെ ഇടയിലേക്ക് കൊടുത്തു നിന്നു മുങ്ങിപ്പോകുന്നു, അതിനെ ഞാനെന്റെ വെള്ളിനാളാൽ വെട്ടി പാത്ര

1. നിന്നെ മോലപ്പെടുക എന്നുള്ള പ്രയാഗം വ്യാകരണവിധിയനുസരിച്ചതല്ല. പാശ്ചാത്യർ മുതിർന്നവരുമായിരുന്നു.

2. അകാലവലയത്തിലെ വേതാളവസ്ത്രം അക്ഷകം.

3. ഈ പ്രയാഗം ഇപ്പോൾ മേൽക്കൽ നടപ്പിലാക്കിയിരിക്കുന്നു. ‘പോകം പോൾ’ എന്ന മുഖപ്രകാശത്തിന് ഇപ്പോൾ പ്രമാണം. ഇവിടെ വർണ്ണരൂപം അന്നെ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

4. പൊടി, തൂലി ഇവ രണ്ടും മോ അർത്ഥം കറിക്കുന്ന പാശാളാണ്. മോ നിപ്പറയുവാൻ ചിലപ്പോൾ ഇങ്ങിനെ ആവർത്തിക്കാറുണ്ട്. ഇവിടെ പൊടിവെട്ടിച്ചു വരുന്ന ശബ്ദത്തെയാണ് കറിക്കുന്നത്.

5. അച്ചുവടിവ് എന്ന് ഭൂവൻ രൂപം. രൂപം വാസ്തവവസ്തുവായുള്ള ഒരു സാധനം എന്നർത്ഥം. അഞ്ച് പട്ടിപ്പട്ടം-സന്ധിയിൽ അച്ചുവടിവ് എന്നൊക്കെ ഉണ്ട്. അഞ്ചുന- (മേൽപ്പടുന്ന) ആകെ എന്നും അർത്ഥമാകാം.

6. കാതിനുള്ള ആലാണം.

7. പല്ലിൽ കടന്നിരിക്കുന്നത് എന്ന് അർത്ഥം.

8. ഇവിടെ വിശേഷാലായും മേൽക്കൽ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

വട്ടകയാൽ കിടിക്കുന്നുണ്ട് തോ'ന്നെന്ന് വീഴും പറഞ്ഞു വിചാദം കൂറി' കണ്ടു അച്ചുവടി വേതാള പ്പെരു പിശാച്.

അതിനെയും കേട്ടു കേളാതെ കണ്ടു തന്റെയൊരു ഭാരകാ പുരം നോക്കി പോക നടക്കൊണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേണൻ ഭാരക രാജാവ്.

തന്റെയൊരു ധർമ്മപരിവാരികൾക്കും ഗോപുരമണിപണ്ണശാ വജ്ജളിൽ ചെന്നു മെച്ചുന്നിത്തുകണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേണൻ ഭാ രകരാജാവ്.

'അക്കാലത്തുമെ വൈവരേ! ശ്രീകൈലാസത്തിൽ അടിതളി ആധാരങ്ങൾ മടന്നു. കളികറി തേവാരങ്ങൾ മടന്നു. എന്തുനും പുറം പുറത്തും മടന്നു' എന്നിവണ്ണം വരുവാനവകാശമെന്ന ശ്രീമ ഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ.

'കേൾപ്പോരുമുണ്ടോ ദൂതന്മാരോ! മഹാമേരുപർവ്വതത്തിൽ മാലാഴി എന്നൊരു വൃക്ഷത്തിൽ കീഴ് പന്തിരണ്ടു പുനാരണാരുണി രിക്കുന്നു. അവരെച്ചെന്നു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരണ'മെന്നതളിച്ചെഴുതുകണ്ട ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ.

അതിനെക്കേട്ടോരു ദൂതന്മാരുണ്ടു ആവേഗ'ത്തോടു കൂടി പുറ പ്പെട്ടു മഹാമേരുപർവ്വതത്തിൽ മാലാഴി എന്നൊരു വൃക്ഷത്തിൽ കിഴിരിക്കുന്നോരു പന്തിരണ്ടു പുനാരണാരുണെ ചെന്നുകണ്ടാൻ ദൂതന്മാരു മെ വൈവരേ!

എന്നു വന്നുകാരിയെന്നു ചോദിച്ചുകണ്ടു' പുനാരണാരുണ മപ്പോൾ.

'ശ്രീകൈലാസത്തിൽ ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ അരുളിച്ചെ ഴ്വവിട്ടു നിങ്ങൾ പന്തിരവരെയും കൂട്ടി പോരേണ'മെന്നു. അതിനെ

1. വൃക്ഷമേരി വിവാദിച്ചു എന്നർത്ഥം. പഴയ പ്രായോഗം. ഭാഷയിലാ മറ്റും ഈ പ്രയോഗമുണ്ട്. ക്രിയക്ക് പര്യായപ്രയോഗമില്ല.

2. ഏവാനും മെച്ചയെന്നതിനെയുണ്ട്. പാളിന്റെ കേരളീയരും നോക്കുക.

3. പക്ഷത്തിന് ഇങ്ങിനെയാണുപോ' മെട്ടിയില്ല.

4. സാരമം.

5. ഇവിടെയും ക്രിയക്ക് പര്യായപ്രയോഗമില്ല.

കേട്ടൊരു പന്തിരണ്ടു പുനാരോധങ്ങളെ ആവേശത്തോടും കൂടി പുറപ്പെട്ട ഭാഷകന്റെ നാട്ടിൽക്കൂടി പോക്കുന്നോരു നേരത്തു ഓടിമണി¹ വന്നു വഴിതടുത്തു കണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്ദൻ ഭാഷകരാജാവ്.

പുനാരോധൻ:—‘ഞങ്ങൾ ത്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ത്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചെന്നു വേദഗീതങ്ങളോതുവാനും, കൊട്ടുവാനും, പാടുവാനും, ആടുവാനും, പോകുന്നു’² എന്നാൽ പന്തിരണ്ടു പുനാരോധരപ്പോൾ.

ഭാഷകൻ:—‘നിങ്ങളുടെ നല്ലച്ചൻ ഞാനെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ! നിങ്ങളുടെ നല്ലമ്മ എന്റെ ദേവിയെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ! നിങ്ങളുടെ നല്ലച്ചൻ എന്നിങ്ങ ചട ചിരക്കയും പക്കം³ വെക്കയും പഴയതി വാക്കയും വേണം’.

‘നിങ്ങളുടെ നല്ലമ്മ എന്റെ ദേവിക്ക് മറ്റൊരുകൾക്കും താല്പിചികയും, വിളയാട്ടമുണ്ടാകുകയും, വേണമെന്നു പഴിയും പരിഹാസവും പറഞ്ഞുകണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്ദൻ ഭാഷകരാജാവ്.

അതിനെക്കേട്ടൊരു പന്തിരണ്ടു പുനാരോധരാവേശത്തോടും പുറപ്പെട്ട ത്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ത്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചന്റെ ശ്രകാക്കൽ ചെയ്ത വീണനമസ്സരിച്ചു പന്തിരണ്ടു പുനാരോധരപ്പോൾ.

‘കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ നല്ലച്ചാ! ഞങ്ങൾ ഭാഷകന്റെ നാട്ടിൽ കൂടെ പോക്കുന്നോരുനേരത്തു ഭാഷകൻവന്നു വഴിതടുത്തു പഴിയും പരിഹാസവും പറഞ്ഞു നല്ലച്ചാ!’ എന്നാൽ പന്തിരണ്ടു പുനാരോധരപ്പോൾ.

എന്തെല്ലാം പഴിയും പരിഹാസവും പറഞ്ഞുതെന്നുകേട്ടു ത്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ.

‘നിങ്ങളുടെ നല്ലച്ചൻ ഞാനെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ, നിങ്ങളുടെ നല്ലമ്മ എന്റെ ദേവിയെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ, നിങ്ങളുടെ നല്ലച്ചൻ എന്നിങ്ങ ചിരക്കയും പക്കം വെക്കയും പഴയതി വാക്കയും വേണം,

1. ആവർത്തിക്കുന്നതു നോക്കുക.

2. പോകുന്നിടം + ഏൻ, പോകുന്നുകേൾ. ഇവിടെ ക്രിയക്ക് നചുംസമ പ്രത്യയമാണ്.

3. പക്കം=മാധവിന്റെ ആദരത്തിനും, ഭൃത്യന്മാർക്കും ഒന്നായി കൊടുക്കുന്ന ദാനത്തിനും ഇത് പക്ഷെ.

1. ഇമ്മിനെന്റേഷൻ സംഭവം വേറൊരു കൃതിയിലും മുന്നെറിയില്ല. ആകയാൽ റെക്കർഡ്-മേയർക്കുവേണ്ടി ഉണ്ടാക്കുന്ന രേഖാസൂചി.
2. കാർട്ടിയുടെ മരണശേഷം.
3. ഇംപ്രൊവിസ്റ്റ് പല റൂൾപ്രകാരം പറയുന്നുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ കാലം ഉള്ള വരകൾ കൈമാറ്റം എന്നതും ചിലർ യോജിപ്പിക്കുന്നു (മേൽപറഞ്ഞ). കാർട്ടിയുടെ രൂപം മേൽപറഞ്ഞിട്ടും സന്തോഷിതമാണ്.
4. വിഴി-വിതയ്ക്കൽ, ഉത്തരം എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്.
5. സാധാരണ നായാട്ട് എന്നതും. ആഗ്രഹം എന്നർത്ഥം വരാം. വേർതിരിവിന് ആഗ്രഹിക്കുക എന്നർത്ഥമുണ്ട്. അതിൽ നിന്നാണ് വേർതിരിവ് വിവരണം എന്നർത്ഥമുണ്ടാകുന്നത്.
6. മെന്റിൽ-അഭിപ്രായപ്പെട്ട ചില സമയം, ചിലർക്കു ഇതിന് നല്ല മെന്റിൽ എന്നും പറയാം.

തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. എട്ടുശാല, എട്ടുതു കൊട്ടിൽ¹, വാതിൽ, തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. പൂമന്ത്രശാല തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. ഗണങ്ങൾ പെരിയ ഭദ്രകാളിയും പെരുമ്പടയ്ക്കും തോററിക്കൊടുക്കുന്നു.

കുരുതിപെരിയ കുരുതികാമനെയും പള്ളി²പെരിയ ശേഷത്ര പാലനെയും പെരുമ്പടയ്ക്കും തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. ഇവയെല്ലാം തോററിച്ചുകൊണ്ടു വെള്ളിയാഴ്ച, പൂവതന്നാപ്പോൾ (വെളിക്കുന്നപ്പോൾ) വെൺപല്ലിടേട്ടപ്പൂ, വെളിക്കുളിച്ചു, വെൺമാറെറടുത്തു, വലത്തെയ്യിൽ വാളം ഇടത്തെയ്യിൽ കപാലവുമേന്തി അകാളമെന്നും കാട്ടുകുത്തുടെ ചെന്ന വേതാളമെ! വേതാളമെ! എന്നു നെരണ്ടു വിളിപകൻ³ കണ്ടു ത്രിമഹാദേവർ കണ്ടതാളി.

അന്നേരത്തു ആരെന്റെ ചെറുപ്പേരീറിയായെ വന്ന വിളിക്കുന്നതന്നുകേട്ടാൻ അച്ചുവടി വേതാളപ്പെരുമ്പിശാച്⁴.

അന്നേരത്തു അച്ചുവടി വേതാളമെ! വേതാളമെ! എന്നു നെരണ്ടു വിളി പകന്നുകണ്ടു ത്രിമഹാദേവർ കണ്ടതാളി.

അന്നേരത്തു 'എന്തു മകളെ! കണ്ടതാളി! നീ പോന്നകാമ്പുമെന്നെ' ചോദിച്ചു കണ്ടു അച്ചുവടി വേതാളപ്പെരുമ്പിശാച്⁵.

'നീയും കൂടി പോരെന്നും ഭാതകപുരത്തിന്നു വഴി കാട്ടേണ'മെന്നാൾ ത്രിമഹാദേവർ കണ്ടതാളി.

'ഞാൻ കൂടി പോന്നാൽ നീ എനിക്കു 'എന്തു തമ്പ'മെന്ന ചോദിച്ചുകണ്ടു അച്ചുവടിവേതാളപ്പെരുമ്പിശാച്⁶.

'ഭാതകന്റെ വലത്തുപുറത്തിരിക്കുന്നതാ മുന്നാഴി തടിയരമാം സ്തൈത താരണ്ടു ഞാ'നെന്നു വിശ്വാസത്തിൽപടിയെ അതളിച്ചെഴുകണ്ടു ത്രിമഹാദേവർ കണ്ടതാളി.

1. സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്ന സ്ഥലം.

2. ദേവകളുടെ അകമ്പടിയിൽപ്പെട്ട ഭരതം.

3. വിളിപെരിയ എന്നും ഒരു പാഠം കാണുന്നു. പള്ളിയാണു് അധികം ചോദിക്കുന്നതു്.

4. വിളിപകൻ—ഇറക്കു വിളിപ്പു. പകരം-ഇറക്കു പറയുക എന്നർത്ഥം തരിച്ചുകേൾ.

5. ചോന്നാപ്പർ

6. തടിയരവും(ചോക്ക)മാസവും.

അവിടുന്ന് വേതാമുത്തേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു തൃശ്ശിവപേരൂർക്ക് മെന്ന് തൃശ്ശിവപേരൂർ വടക്കും ഗോപുരവാതിൽ കാത്തിരുപ്പാതെ ത്രിഭുതത്താനെ മെന്ന് വിളിച്ചുകൊണ്ടാൽ ത്രിമഹാദേവർ കണ്ടുമാളി.

‘എന്തു കണ്ടെ! കണ്ടുമാളി! നീ പോന്നുകാട്ടു’ മെന്ന് മോദിച്ചു കണ്ടു ത്രിഭുതത്താനപ്പാൾ.

‘നീ കൂടി പോരേണം ഭാരതകൻപുറത്തിന്നു വഴികാട്ടേണമെ’ ന്നാൾ ത്രിമഹാദേവർ കണ്ടുമാളി.

ഞാൻ കൂടി പോന്നാൽ നീ എന്തിന്നു എന്തുതരുമെന്നു മോദിച്ചുകണ്ടു ത്രിഭുതത്താനപ്പാൾ.

‘ഭാരതകന്റെ നാല്പത്തിയൊന്നു മുളകളെ കടൽ വരിച്ചു മാലയിട്ടുതരണു ഞാ’ന്നെന്ന് വിശ്വാസത്തിൻപടിയെ അരുളിച്ചെയ്യുകണ്ടാൽ ത്രിമഹാദേവർ കണ്ടുമാളി.

അവിടുന്ന് ത്രിഭുതത്താനെയും കൂട്ടി തെളിച്ചു തന്റെ കളി കൂട്ടി പെരുമ്പടയല്ലോ കരവിട്ടു? കൂട്ടുവോളം മെയ്യു ഭാരതകൻപുറത്തു ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവിന്റെ വടക്കുംഗോപുരവാതിൽക്കു വാഴമാറുമെന്നു ചൂണ്ടിയൊന്നുവരികണ്ടാൽ ത്രിമഹാദേവി കണ്ടുമാളി.

അന്നോരത്തു ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവുണ്ടു “കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ മുത്തവാരെ! നമ്മുടെയൊരു വടക്കുംഗോപുരവാതിൽക്കുവാ മോഹൊരു പെരുന്തോ (ലൊറ്റു) കേൾക്കുന്നു. അതിനെ മെന്ന് അറിഞ്ഞുപോരുന്ന” മെന്നാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവ്.

അതിനെക്കൊട്ടാതെ മുത്തവാഴവഗത്തോടും കൂടി പുറപ്പെട്ടു മെന്ന് വടക്കുംഗോപുരവാതിൽക്കുവാമോ മെന്ന് നോക്കുമ്പോൾ മഞ്ഞുപോലെ ഉച്ചിറന്നു കണ്ടാൽ ത്രിമഹാദേവി കണ്ടുമാളിയും പെരുമ്പടയുമെ ദൈവമെ!

1. തൃശ്ശിവപേരൂർ പ്രസ്താവം ഈ പാട്ടിന്റെ കാലം ഒരു മഹാജന്മത്തിന്നുണ്ടായിന്നു ഭാരതകൻപുറത്തുണ്ടെന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു പാട്ടുകുറിപ്പിൽ അതോളം കൂടിയൊരുതൊഴുപ്പിനെപ്പറ്റിയൊരു വിവരം ഉണ്ടെന്നുവരികയാൽ നിസ്തർക്കമായിരിക്കാം സൂചന കാണുന്നിട്ടു.

2. ശബ്ദമുണ്ടാക്കി. കടൽ-ശബ്ദം.

3. സമാവധിച്ചായ വിശേഷണം പ്രായണ എന്ന വിധത്തിൽ ഒരു വടക്കും ഗോപുരം, വടക്കൻ ഗോപുരം, വടക്കുംഗോപുരം.

4. അത്രനിമിശമായി എന്നർത്ഥം.

എലഞ്ഞിയിൽ¹ കൊമ്പേറിനോക്കിക്കണ്ടാർ ദൂതന്മാരെപ്പോൾ.

എലഞ്ഞിയിൽകൊമ്പും ദൂതന്മാരും കൂറിപ്പാട്ടിൽ² വീഴുമോ
രുന്നോക്കിക്കണ്ടാൾ ത്രീമാനദേവർ കണ്ടുമാളി.

‘കൊല്ലലാ! കൊല്ലലാ! പെരുമ്പടയെ നിങ്ങൾ. നമ്മുടെ ദൂത
ന്മാർ അങ്ങാട്ടുചെല്ലും; അവരുടെ ദൂതന്മാർ ഇങ്ങാട്ടുപോതും. അവ
രെയിലും ചെന്നു ഭാഷകനോടു യുദ്ധത്തിനൊരുമ്പെട്ടു വരുവാനായിക്ക
ട്ടെ’ എന്നുരുളിച്ചെയ്യുകണ്ടു ത്രീമാനദേവർ കണ്ടുമാളി.

അതിനെക്കേട്ടോരു ദൂതന്മാരെ ചെല്ലുന്നോരു നേരത്തു എന്തു
നമ്മുടെ വടക്കുംഗോപുരവാതുക്കൾൊരു പെണ്മകൾ (ചൊല്ല) കേട്ടതെ
ന്നു ചോദിച്ചുകണ്ടു ഭാനുപതി ഭാനുവന്തൻ ഭാഷകരാജാവ്.

ത്രിമാനദേവർ കണ്ടുമാളിയും പെരുമ്പടയുണ്ടു യുദ്ധത്തിനാ
മോറൊരുമ്പെട്ടു വന്നു നിവൃന്നതെന്നാർ ദൂതന്മാരെപ്പോൾ.

അതിനെക്കേട്ടോരു ഭാഷകരാജാവു തന്റെറയൊരു പടകളെ
യെല്ലാം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വടക്കുംഗോപുരവാതിൽക്കുമുമ്പാകെചെന്നു. ഒരു
യുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ ഇരുയുദ്ധം പടതോററു കണ്ടു
ത്രിമാനദേവർ കണ്ടുമാളിയും.

ഇരുയുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ മൂന്നുയുദ്ധം പട
തോററു കണ്ടു.

മൂന്നുയുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ നാലുയുദ്ധം പട
തോററു കണ്ടു.

നാലുയുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ നാട്ടിന്നും വിട്ടിന്നും
അവസനായി പോകത്തുടങ്ങുന്ന ഭാനുപതി ഭാനുവന്തൻ ഭാഷകരാ
ജാവ്.

ത്രിമാനദേവർ കണ്ടുമാളിക്ക്³ ഗണങ്ങൾ പെരിയ ദ്രുമാളി⁴
യും പെരുമ്പടയും കൊന്നൊടുക്കത്തുടങ്ങുന്നു.

1. എലിപ്പെള്ളം കൊമ്പും എന്നൊരു പാദം കാണുന്നുണ്ട്. അതു ചെറിയ
കൊമ്പുള്ളതും അവിട് കയറി നോക്കി എന്നു അർത്ഥമുണ്ട്.

2. മഴകുറുപ്പിട്ടുള്ളിട് എന്നതിന്റെ മുമ്പാലും വായിരിക്കുന്നു.

3, 4. ഇവിടെ കണ്ടുമാളിയും മറ്റൊരു യുദ്ധം വേറെയാണെന്നു സങ്കല്പിച്ചിരി
ക്കുന്നു.

കരുതിപെരിയ കരുതിരാമനേയും പള്ളപെരിയ കേശത്രപാലനേയും പെരുമ്പടയേയും കൊന്നൊടുക്കിക്കവരുത്തു ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവു്.

അന്നാരയ്യ മഞ്ഞുപോലെ ഒളിപരന്ന കണ്ടാരം ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളിയും പെരുമ്പടയുമേ, ദൈവമേ!

ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചുണ്ണ തൃക്കാക്കൽപെരു വീണ്ടു നമസ്സരിച്ചു കണ്ടാരം ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളിയുമേ, ദൈവമേ!

“എന്തു മകളേ! കണ്ടുകാളി! നീ പോന്നകാളുമെന്തെ”ന്നു ചിരിച്ചു ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചുണ്.

‘പടയും പടയുമു വരും തോററപോയി നല്ലച്ചു’ എന്നാരം ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

‘കേൾപ്പോളുമെന്തോ, മകളേ! കണ്ടുകാളി! ഭാരതകൻ അരുനോടെ വരവും വരുപ്രസാദവും മേടിച്ച് കൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ടു’ന്നു ചിരിച്ചു കണ്ടുകാളി ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചുണ്.

‘എന്തെല്ലാം വരും മേടിച്ച് കൊണ്ടു’കേട്ടാരം ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

‘അവന്നോ രാവും പകലും ചാവാരത്തൊരു വരും മേടിച്ച് കൊണ്ടു’ കല്യാണം, ഇരുപാലം, ആളാലം, ആരയത്താലം, അകത്തിന്നും, പുറത്തിന്നും, ചാകാരത്തൊരു വരും മേടിച്ച് കൊണ്ടു’.

‘ബ്രഹ്മൻ ഭണ്ഡായയമായി തോററിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു’.

‘വിശ്വാർജ്ജുനിയെന്നും ശിവാർജ്ജുനിയെന്നും രണ്ടു ശ്രീമന്ത്രത്തെയും നോയിപ്പിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടു’.

‘ആമെങ്കിലൊ അതിനെ പെരു മേടിച്ച് കൊണ്ടുപോരു, മകളേ!’ എന്നു ചിരിച്ചു കണ്ടുകാളി ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചുണ്.

‘അതിനെക്കൊട്ടൊരു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളിയുണ്ടു കിറീതൊ’രു തൂണിയടുത്തുകണ്ടു പാറിയൊ’രു തല ചീന്തിക്കൊട്ടിക്കണ്ടു കററി

1. ഭാരതകവയത്തിൽ ഇങ്ങിനെ അഗതിപ്പെട്ടായി പോന്നതു് ഭാരതമേ, കാളിയല്ല.

2. കിറിയെന്നതാണു
3. പാറിയെന്നതാണു } കിറീന, പാറീന എന്നും പരോന്നമുണ്ടു.

മൂലം പഴമുറവും കൈവിടിച്ചു അഗതിപ്പെണ്ണാകുതിയായി ഉത്തതി
രിഞ്ഞു ഭാഷകാപുരത്തു ഭാഷകരാജാവിന്റെ നാലിലും¹ നടുമുറത്തു
വന്നു പറപ്പെട്ടു കണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുമാളിയുമേ, ദൈവമേ!

അന്നേരത്തു ശ്രീകണ്യാക്കുമാരിരുവരുണ്ടു ദേവഗീതങ്ങളോ
തി ഇരിക്കുന്നു.

അന്നേരത്തു പവിഴംകോരി മും നിറപ്പുവെച്ചു കൊടുക്കുന്നു.
പവിഴത്താൽ കോരി പറ നിറപ്പുവെച്ചു കൊടുക്കുന്നു.

‘ഇവയെല്ലാം വേണ്ടായിരിക്ക, നിങ്ങൾ പടിമുറ്റത്തിയിരിക്കുന്ന
ശ്രീമന്ത്രത്തെ ബോധിപ്പിച്ചു തരേണ’മെന്നു കേട്ടാൽ ശ്രീമഹാദേവി
കണ്ടുമാളി.

അന്നേരത്തു ശ്രീകണ്യാക്കുമാർ തങ്ങൾ പടിമുറ്റത്തിയിരി
ക്കുന്ന ശ്രീമന്ത്രത്തെ ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നു.

അതിനെയെല്ലാം തന്റെ വലത്തെ കണ്ണായിൽ² കേൾപ്പോ
തുപെയ്യു അവിടുന്നു മെലുപന്നു കണ്ടാൽ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുമാളി

തന്റെയൊരു പടക്കൂട്ടത്തിൽ വന്നു പടക്കാൽ³ വിളിപ്പിച്ചു
കണ്ടു അടുരേസിമു അമ്പലമിമു അന്നുപോലെ വടക്കുംഗോപുരവാതു
ക്കൽ ചെന്നുപറിക്കണ്ടാൽ ശ്രീമഹാദേവി കണ്ടുമാളി.

അതിന്നുക്കേട്ടോരു ഭാഷകരാജാവു തന്റെയൊരു പടക്കൂട്ട
യെല്ലാം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വടക്കുംഗോപുരവാതുക്കലാത്താറുചെന്നു.

തെയ്യലും പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ ഇരയുലും പട
തോറുകണ്ടു ഭാനപതി ഭാനവേരൻ ഭാഷകരാജാവ്.

ഇരയുലും പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ മൂന്നയുലും പട
തോറു കണ്ടു.

മൂന്നയുലും പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ നാലയുലും പട
തോറു കണ്ടു.

1. ഭാഷകരാജാവിന്റെ അന്നേയും നമ്പുചുരുപാലെയെന്നു മെന്തിരിക്കുന്നതു്.

2. കണ്ണായിൽ എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം. കണ്ണവായ-കണ്ണുപോരം.

3. പടക്കൂട്ടം-പടക്കുറേളം (വലിയ കൂട്ടം.)

നാവുചുറ്റും പടപൊതു കാണുന്നപ്പോൾ സാട്ടിനും വീട്ടിനും അലസനായി പോകത്തക്കതന്നെ ദാനപതി ദാനവന്തൻ ഭാരകരാജാവ്.

കുളിയിൽ പെരിയരാജാവിന്റെ പതിനാലായിരം അസുരരാജാക്കളെയും ശേഷമുള്ള രാജാക്കന്മാരെയും കൊന്നുകളഞ്ഞുതന്നെ ത്രിമഹാദേവർ കണ്ടുപോയി.

ഇതവനമാടത്തിൽ പുറക്കാളിച്ചുകണ്ടാൻ ദാനപതി ദാനവന്തൻ ഭാരകരാജാവ്.

ഇതവനമാടവും തെളിപ്പിച്ചു പുറപ്പെട്ടിട്ടു കണ്ടാൽ ത്രിമഹാദേവി കണ്ടുപോയി.

ഇതവനമാടത്തിൽ പുറക്കാളിച്ചുകണ്ടാൻ ദാനപതി ദാനവന്തൻ ഭാരകരാജാവ്.

ഇതവനമാടവും തെളിപ്പിച്ചു പുറപ്പെട്ടിട്ടുകണ്ടാൽ ത്രിമഹാദേവി കണ്ടുപോയി.

വാളെടുത്തതിന്റെ ശാഠ്യംനോക്കു നേരത്തു നാലിലും നടുവറയ്ക്കു ചാടിക്കൊണ്ടാൻ ദാനപതി ദാനവന്തൻ ഭാരകരാജാവ്.

ദാരുണൻ തന്റെ പാതിരമാർ നീളമുള്ള തലമുടി(കുന്തൽ) മുറുപ്പിച്ചിട്ടു വെട്ടിക്കണ്ടാൽ ത്രിമഹാദേവി കണ്ടുപോയി.

‘കൊല്ലലാ, കൊല്ലലാ, കണ്ടുപോയി! ഞാൻ ബ്രഹ്മദേവനോടു വരവും വരപ്രസാദവും മേടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാൻ ദാനപതി ദാനവന്തൻ ഭാരകരാജാവ്.

‘എന്തെല്ലാം വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കേട്ടാൽ ത്രിമഹാദേവി കണ്ടുപോയി.

‘ഞാനോ രാവും പകലും ചാവാത്തൊരു വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ട്. കല്പാലം, ഇരുമ്പാലം, ആഭാലം, ആയുധത്താലം, അകുതിനും, പുറത്തിനും, ചാകാത്തൊരു വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ട്.’

‘ബ്രഹ്മൻ ഭണ്ഡായുധമായി തോറനിത്തന്നിട്ടുണ്ട്. വിശ്വാൻ മണിയെന്നും ശിവാൻ മണിയെന്നും രണ്ടു മന്ത്രമെന്തെന്നും ബോധിപ്പിച്ചു തന്നിട്ടുണ്ടെന്നാൻ ദാനപതി ദാനവന്തൻ ഭാരകരാജാവ്.

1. ചെയ്യുംകണ്ടുണ്ടാക്കിയ അറ.

അതിനെക്കൊണ്ടും കേട്ടുകേൾക്കുകയും അങ്ങനെയൊക്കെയും അപരപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപക്ഷവും ആകുന്ന നാൾ അനന്തിനേരത്തു അകത്തുനിന്നും പുറത്തുനിന്നും കൂടാതെ വടക്കുനിന്നു തന്റെ ഇടയ്ക്കുവെച്ചിട്ടുള്ളതിൽ ഭാഷകനെക്കൊണ്ടും തന്റെയൊരു ദാസ്യത്താലുള്ള പെരുവിരൽനഖാകൊണ്ടും ഇടത്തെ കണ്ണായിൽ ഉറന്നുനോക്കുവാൻ വലതുപുറത്തു പോയിക്കണ്ടു.

ഭാഷകന്റെ തലയുമുള്ള എറിഞ്ഞുകണ്ടു. ഭാഷകന്റെ കടൽ വരിച്ചു മാലയിട്ടു മൊക്കെ കൊണ്ടു കൊണ്ടുപോയിട്ടു കണ്ടു ത്രിമഹാദേവർ കണ്ടുമാരി.

ഭാഷകന്റെ വലതുപുറത്തു ചുനാഴി അധിമോഹത്തെ വേട്ടാളത്തിന്നു കൊടുത്തുകണ്ടു.

ഭാഷകന്റെ നാല്ക്കുതിരമാർ നീളുമുള്ളൊരു കടൽ വരിച്ചു ത്രിമഹാദേവർ മാലയിട്ടുകണ്ടു ത്രിമഹാദേവർ കണ്ടുമാരി.

ഭാഷകന്റെ ചക്കം വേരും പൊതിയും തന്റെയൊരു പെരുവിരൽനഖാകൊണ്ടും പിടിച്ചുപറ്റിയും ചെയ്തു.

ഭാഷകന്റെ തലയെടുത്തു തന്റെയൊരു പെരുവിരൽനഖാകൊണ്ടും പെരുവിരൽനഖാകൊണ്ടും ചെയ്തു ത്രിമഹാദേവർ മാലയിട്ടുകണ്ടു ത്രിമഹാദേവർ നല്ലച്ചന്റെ തൃക്കാക്കൽ കൊണ്ടുപോയി കാഴ്ചവെച്ചു കൈയൊഴുക്കുകയും ത്രിമഹാദേവി കണ്ടുമാരിയുടേ, ദൈവമേ!

ഭാഷകൻതോററം സമാപ്തം.

1. ചക്കാ എന്നതിന്റെ ദർശനം.

2. വായ്നിറച്ചു കലക്കുകയും.

3. ഇടക്കടൽ.

4. വൃക്കയും.

5. പിശും പിശിതത്തിന്റെ അർത്ഥമെന്നും ഉപോദ്ധർമ്മത്തിലുള്ള ചിന്തയെ മേൽനോട്ടം അർത്ഥം.

നിറങ്ങൾ . .

ചെമ്പൊന്നും പുറവടിമിഴിലോ കൈതൊഴുന്നേൻ,
 മോവടിത്തളിഴി കൈതാ ചെപ്പുതൊഴുന്നേൻ,
 ഇമ്പിക്കൈയൊത്ത തിരുത്തുട തൊഴുന്നേൻ,
 ഇകിൽപട്ടിണിയിൽ പൊന്നുടഞ്ഞാൻ തൊഴുന്നേൻ,
 നാരയാലിനിലയൊത്തൊരുതടം കൈതൊഴുന്നേൻ,
 അവർശരണാഴിയുന്ന ചുഴിവാ കൈതൊഴുന്നേൻ,
 മേരുക്കുന്നിനെവെന്നാ തിരുമുല തൊഴുന്നേൻ,
 മേളം താവികൾ മാറിൽ മണിമാലാ തൊഴുന്നേൻ,
 ത്രക്കച്ചിവിളകുന്ന വളഞ്ഞവാൾ തൊഴുന്നേൻ,
 തെളിവിൽ വട്ടക ശുലം തലയോ കൈതൊഴുന്നേൻ,
 കരവാൻ മിളന്നാമ്പു കളകണം തൊഴുന്നേൻ,
 കഴ കാതിലണിയും കണ്ടലം കറുവി തൊഴുന്നേൻ,
 വട്ടത്തിങ്കളെവെന്ന തിരുമുഖം തൊഴുന്നേൻ,
 വളഞ്ഞുഴച്ചൊക്കെറിവോ പല്ലൊടു നാവു തൊഴുന്നേൻ,
 വട്ടക്കണ്ണൊടു നെററി കനൽക്കണ്ണു തൊഴുന്നേൻ,
 മഴക്കാറിന്നിരുളൊത്ത തിരുച്ചി തൊഴുന്നേൻ,
 അടിയിന്നു ചുടിയൊളം ഉടൽകണ്ടു തൊഴുന്നേൻ,
 അഴകോടെ തിരുമാന്ധാകെന്നിലമേ! തൊഴുന്നേൻ.

ഇതിൽ ആദരഭാവത്തിൽ അടിക്കൊട്ട് മുടിവരെയും, നന്നായെന്നു മുടി
 കൊട്ട് അടിവരെയും, എന്ന കുമ്പിടിയോട് വിവരിക്കുന്നത്. ഈ വാക്യം (ആശം)
 വളരെ മനോഹരമുള്ളതും മനസ്സരയളവു നേരുന്നതാണ് കളംവാട്ടുമഴിക്കുന്നവരുടെ
 ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസം. കളം വാക്കുന്നതിൽ രാജാ അവയവങ്ങൾക്കു ചല്ലിച്ചിട്ടുള്ള
 നിറങ്ങൾ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ഇതിന്നു "നിറംവാട്ടക" എന്നു പറഞ്ഞു
 വരുന്നത്.

1. മേലണിയുന്ന ആരണക്കുടം.
2. കളകണ്ണം.
3. നാക്കുപ്പ് (മേഘം).
4. വളമുവക്കുട തലച്ചുരിക്കല പ്രധാനപ്പെട്ട കളിയിൽക്കൂടാൽ കിരമാന്ധനും
 കണ്. പഴക്കത്തിലും അത് മറ്റു കലകളെ അതിശയിച്ചു നില്ക്കുന്നതെന്നാണ്
 കേൾവി.

കാറിൻനിറമൊത്ത തിരുമുടി തൊഴുന്നേൻ,
 കനൽക്കണ്ണും തിരുന്നെറി തിരുക്കു കൊത്തൊഴുന്നേൻ,
 വിശ്വസ്ത മിഴിയും നാസിക കവിൾ തൊഴുന്നേൻ,
 തേങ്ങാരിയലരം പല്ലൊട്ട നാവു തൊഴുന്നേൻ,
 വാണകഴ കുന്ദി¹ ഇവരണ്ടും തൊഴുന്നേൻ,
 മാന്മിച്ച കരലാരമരവത്തെ തൊഴുന്നേൻ,
 ഭാതകൻ തലവെട്ടി പിടിച്ച കൈ തൊഴുന്നേൻ,
 തങ്കം നിൻ കരവാൾ വട്ടക ശുഭം തൊഴുന്നേൻ,
 മാറിടം വളർ താലി മണിമാല തൊഴുന്നേൻ,
 മഹാമേഘവിനോവന തിരുമുഖ തൊഴുന്നേൻ,
 നേരയാലിലയൊത്തൊരുമരം കൈതൊഴുന്നേൻ,
 തെറിഞ്ഞ പൂശുതിൽ പട്ടുടയാട തൊഴുന്നേൻ,
 വാരണക്കരവെന തിരുത്തുട്ട തൊഴുന്നേൻ,
 വളർചെപ്പൊടിഞ്ഞാടിം മുഴക്കാൽ കൈ തൊഴുന്നേൻ,
 കേതകിമലരാത്ത കണക്കാൽ കൈ തൊഴുന്നേൻ,
 കേവലം പുറവടി വിരൽനകം(വെ) തൊഴുന്നേൻ,
 തിരുമുടി, തലായിട്ടിടൊളം തൊഴുന്നേൻ,
 നിറമോടെ തിരുമാന്ധാങ്കുനിലമേ! തൊഴുന്നേൻ.

1. തുനയക്കുറുപ്പ് കഴവോരെയൊക്കിട്ടുള്ള കുഞ്ഞാലനം.

വാക്യം . ൧

(മൂന്നാം നട.)

രാജാക്കന്മാർ കന്യാ അതിലിടുന്നവരും,
ശ്രീരാജാക്കന്മാർ കൂടിയാടിക്കളിച്ചവരും,
മാരാരിത്തിരുമണ്ണിലൂടെ പിറന്നവരും,
മാരാദേവന്മാരുടെ മേൽ ചെന്തപ്പവരും,
ദാരിദ്ര്യ കടർമാർ മാറിയതിന്നവരും,
ദാരിദ്ര്യ കടർമാർ കോരിയെടുത്തവരും,
നാടാകെ പരിചരിച്ചിരിക്കുന്നതായ് താനും,
തിരുമാന്മാർക്കു നീക്കം വിട്ടുവെക്കുക!

• ഇത് പുതിയ ഒരു വാക്യം. "നിരപരാധ" സംഭവത്തിലേക്കുള്ള
അന്വേഷണം ഇതുവരെയുണ്ടായിട്ടില്ല.

1. മഹാമഹത്വം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന രാജാക്കന്മാർ (മഹാമഹത്വം), മേൽ-മേൽ.

കളം പാട്ട്.

കാളിയുടെ രൂപം പലനിറത്തിലുള്ള പൊടികൊണ്ട് നിഖ
 തൈഴ്തി, അതിനെ പൂരിച്ച് പാട്ടുപാടി സേവിക്കുന്നതിനാണ് "കളം
 പാട്ട്" എന്നു പറയുന്നത്. നീളവും വീതിയും കണക്കാക്കി എഴുതിയ
 അല്ലെങ്കിൽ ചരടൊ, രൂപത്തിനാണ് "കളം"മെന്നു പറയുന്നത്. ഇ
 ത്ത്, സാധാരണ കാവുകളിലോ, അല്ലെങ്കിൽ, നമ്പൂതിരിമാരുടെ ഇല്ലക്ക
 ലിലോ, നായർപ്രഭുക്കന്മാരുടെ വീടുകളിലോ, മാത്രമേ നടത്തിവരാറുള്ളൂ.
 കളമെഴുതുന്നത് 'കല്ലാററക്കുറപ്പ്' എന്നൊരു വഴ്കാരാണ്. കളം
 പാട്ട് കഴിക്കുന്നത് രാത്രിയാണ് പതിവ്. എന്നാൽ അതിന്റെ ചട
 ങ്ങ് പകൽ തിരിച്ചാ പതിവായിട്ടായാൽ ആരംഭിക്കും. പാട്ട് നിശ്ച
 യിച്ച ദിവസം ഏകദേശം ഉച്ചതിരിയുമ്പോഴേക്കുതന്നെ കാപ്പ് സ്ഥല
 തെത്തും. കളമെഴുതേണ്ട സ്ഥലത്തു വന്നിരുന്ന് അയാളുടെ 'പാപ്പണി'
 എടുത്ത് അല്പം പാടും. ഈ ചടങ്ങിന് 'ഉച്ചപ്പാട്ട്' എന്നാണ് പറ
 യുന്നത്. പിന്നെ വൈകുന്നേരത്തോക്കുള്ള വട്ടങ്ങൾ രെക്കുകയായി.
 അരിപ്പൊടി, (വെളുത്തപൊടി) മഞ്ഞപ്പൊടി, കറുത്തപൊടി, ചില
 ഇലകൾ കൂട്ടിപ്പൊടിച്ചിട്ടുള്ള പച്ചപ്പൊടി, ചുക്കുപൊടി¹ എന്നിവ
 തെച്ചുറാക്കുകയായി. വിളക്കുവെച്ചാൽ കളമെഴുതുന്ന തുടങ്ങും. മേല്പറ
 ഞ്ച പൊടികൾ കൂട്ടി കലർത്തിത് ഏകദേശം എഴുതിനിറത്തിലുള്ള പൊടി
 കൾ കുറുപ്പ് ഉണ്ടാക്കും. ചുക്ക്, കണ്ണൂ, മാവ് മുതലായി പൊന്തിനി
 ല്ലേണ്ട ഭാഗത്ത് ഇത്രയിത്ര അരിയും പൊടിയും ഇടേണമെന്ന് വ്യവ
 സ്ഥയുണ്ട്. ഏകദേശം മൂന്നുമണിക്കൂറ് കഴിയുമ്പോഴേക്ക് കളം എ
 ഴുതി പൂർത്തിയാകും. കാളിയുടെ അതിഭയങ്കരമായ രൂപമാണ് എഴുത
 ുന്നത്. നാലുകയ്യായിട്ടും, എട്ടുകയ്യായിട്ടും, പതിനാലുകയ്യായിട്ടും കാളി
 യെ വരയ്ക്കാറുണ്ട്. അത് ഉടമസ്ഥന്റെ ആവശ്യപോലിരിക്കും.

കളമെഴുതിക്കഴിഞ്ഞാൽ കുറുപ്പ് കൈ കഴുകാനെന്നതിലായിൽ
 പുറത്തേക്കു പോകും. ആ സമയത്ത് ഒരു നമ്പൂതിരി വന്ന് കളം പൂജ
 കഴിക്കും. കളമെഴുതിയ കൽമി അറിയാതെ പൂജിക്കയാണെന്നു തോന്നും

1. നമ്പൂതിരി-വീണാപാലയയുള്ള ഒരു വാദ്യവിശേഷം. ഇളംമണ്ണ് കൂടി
 പിടിക്കാതെ കുറുപ്പ് ചെയ്യാറുള്ളു.
 2. ഇളം മണ്ണ്.

അപ്പോഴത്തെ സമ്പ്രദായങ്ങൾ കണ്ടാൽ. നമ്പൂതിരി മണികിഴക്കു നായ് വളരെ പലതുകയാണ്. മാതാൻ വളരെ മെല്ലെയാണ് ചെണ്ട കൊട്ടുന്നതും. കുറച്ച് മടങ്ങിവരുമ്പോൾ പൂജകഴിഞ്ഞുവെന്ന് രാൾ പറയുകയുണ്ടാകും. അനേകങ്ങളിൽ, തെക്കുപുറത്ത് കുറച്ചുതന്നെ യായിരുന്ന പൂജകഴിച്ചിരുന്നതെന്നാൽ അറിയുന്നത്. അതുകൊണ്ടാൽ കുറച്ചുവേണ്ട ആകാശം നിവൃത്തിയെന്നതായി നടിക്കുന്നത്. നമ്പൂതിരിക്ക് കേരളസമുദായത്തിൽ പ്രാബല്യം വന്നതോടുകൂടി പൂജിക്കുന്ന കർമ്മം കഴിഞ്ഞതായിരിക്കണം.

ഇതു കഴിഞ്ഞാൽ കുറച്ച് പാട്ടുതുടങ്ങുകയായി. അപ്പോൾ പാടുന്നതാൽ ഇതിൽ ചേർന്നിട്ടുള്ള 'ഭാഗവതപാട്ട്'. സമയവും സൗകര്യവും അനുസരിച്ച് കുറച്ച് പാട്ട് വില്ലുരിക്കുകയോ കുറച്ചുകയോ ചെയ്യും.

പിന്നീട് വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വരവായി. അയാൾ കളത്തിന്റെ കാലുൽ വന്ന് ചിലമ്പെടുത്തു കിഴക്കും. അതോടുകൂടി നന്നേ അട്ടിമറയും പുറപ്പെടുവിക്കും. ചിലമ്പ് കാലിൽ ഇടുമ്പോഴേക്ക് അയാൾക്ക് കലി കയറും. ആവേശത്തോടു കൂടി കളം മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം വെച്ച് വീണ്ടും കാലുൽവന്ന് നൃത്തം വെക്കും. അത് കഴിഞ്ഞാൽ അരിയെറിഞ്ഞ് ഉടമസ്ഥനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു കൊണ്ടും അടങ്ങും. കളമൊന്നും എഴുതാതെ ഈ പാട്ടുമാത്രം പാടിക്കുന്നതും ഒരു വഴിവാടായി ചെച്ചാറുണ്ട്. ഇത് പകലാണ് പതിവ്.

(വാക്യം)

വാക്യം, വാക്യം ചോദ്യം ദൈവമേ, വന്നുവെത്തിയതിനായി വാക്യം,
വിന്നവിശക്കോ! മനസ്സാർ വാക്യം,

എൻ ആചാര്യൻ വാക്യം, അഗ്നിയും വാക്യം,

യമൻ, നിര്യതി, വരണൻ, വായു, സോമ, നീശാനൻ എന്നി
ങ്ങനെ എട്ടുദിക്കും പത്തുദിക്കും പതിനാറുകോടിമേലും നിറയപ്പെട്ടിരി
പ്പോയ ദൈവങ്ങൾക്കെല്ലാം തിരുവുള്ളമായിരിക്ക ചോദ്യം ദൈവമേ!

പതിനായിരക്കോടി ബ്രഹ്മാണഡഭേദതയും വാക്യം,

വെതിനായിരക്കോടി വിഷ്ണുഭാവഭേദതയും വാക്യം,

എണ്ണായിരക്കോടി ഇരശ്ചരമഹാഭേദതയും വാക്യം,

ഏഴായിരക്കോടി സപ്തമാതൃക്കളും വാക്യം,

ആറായിരക്കോടി ദർശനം മഹാഭേദതയും വാക്യം,

അയ്യായിരത്തി അഞ്ഞൂററി അയ്യമ്പത്തൊന്നാറുകോടി അക്ഷര
മഹാഭേദതയും വാക്യം,

നാലായിരത്തി നാലുററി നാല്പത്തിരണ്ടര ചാരപാലകന്മാരും
വാക്യം,

മൂവായിരത്തിമൂന്നുററിമൂപ്പത്തിമൂപ്പാദിഭേദതയും വാക്യം,

രണ്ടായിരത്തിരണ്ടുററിരവത്തിരവർ സുരാസുര മഹാഗണ
പതി അരുളകയും വാക്യം,

•വളുവനാട് രാജ്യത്തിന്നു കിട്ടിയത്. അവിടെ നടപ്പുള്ള കളംപാദാ
ണിമ്. ദേശികർ ഭൂമി രൂപത്തിനാണ്. കല്പനാരുടെ ഇടയിൽ അധികം
പ്രസിദ്ധി.

1. പടം ദേശിയരെന്നു അറിയുന്നില്ല.

2. ദിക്ഷ് എന്നർത്ഥത്തിലാണ് ഇവിടെ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. ദിക്ഷയുടെ
ദൂതിയരൂപമായിരിക്കാം. സോമനെ അഷ്ടദിക്പാലകന്മാരുടെ ഉദ്ദേശ്യ
ത്തിട്ടില്ല.

3. ദിക്ഷ്.

രൊയിരത്തി ഒരുനൂറ്റി ഒന്നുശോഭി തിരുപുരചേവടിമാരെ
കണ്ടു കണ്ടു കൂടമേന്നാൽ കുതിരാംപാച്ചി'ലുണ്ടാം; നമ്മുടെകുറവേ,
നാഗഭൂതപദം, നമ്മനാലിഗുവിനമ്മനത്തിൽ ദിഗുവിവിശേഷമേകിലും,"
അയ്യപത്തൊന്നിൽ മോട്ടുവിരിയുന്നോരു ദൈവസ്തുതി വാക്കുതന്നെ.

കേട്ടാൽ കേട്ടവർകൾക്കെല്ലാം കേട്ട കേൾക്കും തീരും,
കേൾപ്പിച്ചവൻ ഗംഗാസ്നാനഫലം വരും,
ചൊന്നവനു അഭിപ്രേതാത്മസിദ്ധി വരും,
കാവ്യകേൾപ്പിൽ കട്ടമലർ നാറും
ചൊല്ലുകേൾപ്പിൽ പൂക്കൾ ഇതൾ വിരിയും,
രാജാവ് കേൾപ്പിൽ രാജ്യം പരിപാലിക്കും,
വേകവർ കേൾപ്പിൽ പടകലഹത്തിന്നു ശൌര്യപുരുഷനാ
രായിരിക്കും.

സ്രീകൾ കേൾപ്പിൽ നെടുമംഗല്യത്തിന്നു മേനമേനനും കാലം
ചെല്ലും,

പശു കേൾപ്പിൽ പാലിൽ പെരുന്താകും,
ബ്രാഹ്മണർ കേൾപ്പിൽ വേരത്തിന്നു വിശേഷികളായിരിക്കും,
രാജ്ഞീകേൾപ്പിൽ ശാസ്ത്രമതാകും,
ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരിവ കേൾപ്പിൽ ചടങ്ങുവേരും,

1. അനേകം ഭക്തനീതിനാണ് ഈ വാക്കു സാധാരണ ഉപയോഗിക്കാറുള്ളത്. ഇവിടെ ഏല്പാലിയിലും ഏല്പുവാങ്ങലു കേൾക്കുകയാണ് കറിക്കുന്നത്. 'വേലിയുൾപ്പട്ടമ' എന്നതിന്നു 'അരിശംകൊള്ളുക' എന്നു ദുരിച്ച അർത്ഥം വന്നതു പോലെ ഈ വാക്കിന്നും സംഭവിച്ചതാണ്.

2. പാറം ശരിയല്ലെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

3. അഭിപ്രേതം—പഴയ അർത്ഥത്തിൽത്തന്നെ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു—ആ ഗതിയുണ്ട്. അർത്ഥം—പുരുഷാർത്ഥം.

4. തോട്ടം അല്ലെങ്കിൽ തോപ്പ്.

5. ഇല്ലാതെ ഈ വാക്കിന്റെ അർത്ഥം ദുരിച്ചിരിക്കുന്നു.

6. പുഷ്പങ്ങളുള്ള കടം.

7. യുദ്ധം.

8. ഏല്പുവായം മേന്മാനമില്ലാത്തവരായിരിക്കുക.

മരണം മണി മന്ത്രവും തിരുന്നതീർത്ഥവും,

കഴിഞ്ഞാൽ മഹാഗണാ'കപോലും ദൈവമേ!

നക്ഷത്രൈകപദത്തിൽ ചന്ദ്രഭഗവാനോടു ഫണമണിനാഗം ഫണം വിരിപ്പൊതും, പാമ്പു കടിപ്പൊതും, ആവേശിപ്പൊതും, ഗന്ധനോടും തന്നോടുമുള്ള ധ്യാനങ്ങളെ അറികവേണ്ടി താൻ പെരുങ്കുടിയാനാ തിരുങ്കുടിയിൽചെന്ന് അറിഞ്ഞവറവേതും, നീന്തയാതാവഴി വരവും, അമ്പർനാട്ടി¹ൽ തിരുപറവെപ്പൊതും,² ഭവനീദേവത പുകൾ ചെയ്യുമാറ് പണ്ട് നിന്തിരുവടി ഭൂമിമണ്ഡലത്തിങ്കലില്ലപോലും.

എന്നാൽ നിന്തിരുവടി ഭൂമിമണ്ഡലത്തിൽ വന്ന് അവതരിപ്പാനുള്ള കാരണത്തെയും പരാക്രമത്തെയും അടിയനിതാ അറിയിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നേൻ.

ഇത് മുമ്പു കിഴക്കുഭാഗത്ത് നൂറൊട്ടു മുഖമുള്ളൊരു പൊന്നിൻ ശ്രീപിറമിട്ട് അതിന്മേൽ പെരുകിയഴുകിയൊരു പുളിപ്പുവാട വിരിച്ച്, പതവിതോരു ചില ചെറുതാമരപ്പൂവുകളെക്കൊണ്ടു ഇരുളിതളായുളിച്ച്, ആവാഹിച്ച്, പൂജിച്ച്, സൂതിച്ച്, വന്ദിച്ച് വണക്കംചെയ്തു വിളിക്കുന്നോൻ പോലും.

ദേവി അതിന്മേലിരുന്ന് ഒരു തൃക്കാൽ തണ്ടു നാഴിമേലും, ഒരു തൃക്കാൽ ഹനീറപ്പിന്മേലും, വെള്ളരിമേലും, വെള്ളിശരക്കോലുമുണികാളിനാടകം³ കഥകൾപ്പാനായിക്കൊണ്ട് ഇരുന്നതളുവോയാകാ!

ആറിലും അഴകുതാഴെ⁴, അരൻ മണികഴൽ നല്ലാളേ⁵, ആനനസ്യന്ദരി, ആദോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലുമേ! പോലും മുളതായേ!

1. പരം ശക്തിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

2. അമ്പർ-ഇശ്വരന്റെ. അമ്പർ, മരുഭൂമി(ദേവന്ദ്രൻ), ഇമ്പർ(അച്ചൻ) ഇങ്ങിനെ ശ്രദ്ധയിൽ കീഴ്ചാട്ടാലായിട്ടാണ് ഇമ്പർ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നാണ് ദ്രാവിഡസിദ്ധാന്തം.

3. ഗേവതിയുടെ ഭാഗം പരാക്രമങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

4. ഇര പോർ ഇര അടിയന്തരത്തിനും കുമിഴുള്ള ഭരണ മലാസനകൾക്കും കലയുടേയുള്ള തന്ധം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

5. അഴകളവളെ!

6. മംഗിയുള്ള തലമുളിയുള്ള സ്ത്രീയെ!

എങ്കിലോ പണ്ട് മൂന്നുനൂറ്റാണ്ടിരത്തിമുപ്പതിനായിരത്തിമുവാ
 യിരത്തിമുനൂറുമുപ്പതിമുപ്പാദി ദേവകളും കൂടി, ആറുനൂറ്റാണ്ടിരത്തി
 അറുപതിനായിരത്തിആറായിരത്തിഅറുനൂറുനൂറുപത്തിഅറുവർ അ
 സുരർകളും കൂടി പണ്ട് ദേവാസുരയുദ്ധം പെരുമ്പോരുണ്ടായിരുന്ന
 കാലത്ത് അന്നു അവിടെ ഓടി ഒളിച്ച് വിലപാരം പക്ഷ് കിടപ്പവർ
 നാപുപർ അസുരസ്രീകന്യാക്കന്മാരാണ്. അവരുടെ പേരെപ്രകാര
 മെന്നാൽ:—

ഭാനുപതിയെന്നും, ദിനപതിയെന്നും, ബാണകയെന്നും, മേഘി
 ഷികയെന്നും;¹ അതിൽ ഭാനുപതിയും ദിനപതിയും കൂടി നിരൂപിച്ച്
 ആലോചിച്ച് 'ആകാശ നമുക്കു അസുരവംശം പെരുക്കാ'വെന്നു കമ
 ലാസനൻ ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയെ ചാർന്നു തപസ്സുചെയ്തൊരല്ലോ ഭാനു
 വഭാസ്ത്രാക്കന്മാരിരുവരും.

ബ്രഹ്മൻതിരുവടിയും തപസ്സുചെയ്തൊരു പ്രീതിപ്പെട്ട് ആത്മ
 സന്തുഷ്ടനായി, ആനന്ദസ്വരൂപനായി അരുളിച്ചെയ്തു "കേരളപ്പോരാക
 ഭാനുപതി, നിശ്ചയം കേകമനസ്സായിനിന്ന് തപസ്സുചെയ്തൊളല്ലോ.
 നിനക്കുതൃപ്തം നന്നായിരിപ്പോരു പുത്രൻ പിറക്കവന്ന് കാരകനെന്ന
 നാമവും തന്നേൻ, കാരകാപരി രാജ്യവും തന്നേൻ, കേരളപ്പോരാക
 ദിനപതി, നിശ്ചയംകൊട്ട് ഏകമനസ്സായിനിന്ന് തപസ്സുചെയ്തൊളല്ലോ.
 ഏകവിദ്യമെ, കൈലാകൃമെകൂടെ സാധിപ്പോരു പുത്രൻ പിറക്കവന്ന്
 പിള്ളഭാനുവെന്നു നാമവും തന്നേൻ, ഭാഷകപരി രാജ്യവും തന്നേൻ"
 എന്നു രണ്ടു പാൽചോറുറുപിണ്ഡത്തെ ഗർഭഭവത്തിൽ അഭിമന്ത്രിച്ചു
 കൊടുത്തരുളി.

അതുകേട്ടവർകളും തൊഴുതു വിടയും വാങ്ങിക്കൊണ്ട് പടി
 ഞ്ഞാറെ സമുദ്രവീഥിയിങ്കൽ ചെന്നു വാണികദ്രേണാകുന്ന രാജാവിനെ
 മാലയിട്ട് ഭർത്താവായിനാളെല്ലോ ഭാനുപതിയാകുന്ന അസുരസ്രീ. ദിവിക
 രാജാവിനെ മാലയിട്ട് ഭർത്താവായിനാളെല്ലോ ദിനപതിയാകുന്ന അ
 സുരസ്രീ.

1. ഈ പെരുമരം മോദാ ഗുഹയിൽ മോദവിധത്തിലാണ് കണ്ടെത്തിയത്.
 അനുഷ്ഠാനം നോക്കുക.
 2. പുഷ്പപ്രഭാതം ചേർത്തിരുന്നതു നോക്കുക. ഭ്രാന്തപം സൂചിപ്പിക്കുന്നിടത്ത് ഇങ്ങിനെ പതിവുണ്ട്. ഉദാഹരണം:—'അമ്മയെപ്പറ്റം'.
 3. സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

അങ്ങിനെ അർത്ഥക്കന്മാരും ഭാഷ്യന്മാരും കൂടി സവിശ്വ വസി
 പ്രീരിക്കുന്ന കാലത്തു്, അമ്മാസത്തിൽ ഗർഭമുണ്ടിട്ടു്, നന്നാമാസം
 ഒളികലറു്, രണ്ടാമാസം തിരണ്ടുതണ്ടു്, മൂന്നാമാസം മുലക്കുണ്ണു്
 കറുത്തു, നാലാമാസം നടുക്കുരിച്ചു്, അഞ്ചാമാസം പഞ്ചവടിയായി,
 ആലിലപോലെയിരുന്നോരണിവയറെല്ലാം വിമളിച്ചെഴുന്നാൽ, മൂന്നുപോ
 ലെ മുഖം വെളുക്കയും, കോട്ടുവായിടുകയും, വെള്ളനീരൊഴുകത്തുടങ്ങി
 ഭാഗവർ ഭാഷ്യാക്കന്മാർക്കിതവർക്കും.

അവർകൾക്കും ആറാമാസം ഉരുത്തിരിഞ്ഞു്, ഏഴാമാസം
 എഴുന്ന മുഴങ്ങി, എട്ടാമാസം തൊട്ടണിപ്പുറങ്ങു്, ഒമ്പതാമാസം പൂരി
 യുണകല്യാണം എത്രയും പ്രപഞ്ചമായി ചമയിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാ
 രമെന്നാൽ:—

നാലുവേദമെന്നോടപ്പു പൂട്ടി, ചന്ദനമേ പൂശുകീറി തീർത്തിട്ടെ
 രിച്ചു്, വെയിടാരമെന്നൊരു വെള്ളിക്കീടാരമേറി, മാന്ദനം ചോല
 യിനു് നീർകോരിക്കൊണ്ടുവന്ന പകറു്, തിരുങ്കുടി'യെന്നൊരു മുക്കം
 തകർത്തിട്ടു്, അഴന്നൊലി'യെന്നൊരു ഉഴുന്നം വരുത്തിട്ടു്, കുങ്കുടി'യെ
 ന്നൊരു തേങ്ങാചിരകിയിട്ടു്, പൂരിയഞ്ചും കലന്നിട്ടു് വേദപ്പൊരുൾ
 കുണ്ണു് തൃക്കണ്ണാപുരമെന്നൊരു കഞ്ഞിവെച്ചു് വാങ്ങി തേവർതിരുമുറ്റാ
 ററിൽ ഉപ്പും കലന്നിട്ടു് പണ്ടെയിരുന്നൊരു പൊന്നിൻതളികയിൽ കോ
 രിവിത്തി തിരുപിലാവിലയെന്നൊരു പൊൻപിലാവിലകൊണ്ടു ചുറ്റുഞ്ച
 തോടെ കോരി ഉപജീവിക്കത്തുടങ്ങി ഭാഗവർ ഭാഷ്യാക്കന്മാർക്കിതവരും.

അവർകൾക്കും ദശമാസം തികഞ്ഞവാനെ അണിചിത്രകൂടം
 പണിയെച്ചിപ്പിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

മാണിക്കമേ തൂണായി, മരതകമേ പോതികു്യായി, അണി
 ചിത്രമേ കഴുകോലായി, മൃഗത്ത മോന്തായമായി, വൈരമേ മാവയായി,

1. വയുതായിവന്നു.
2. ഗർഭിണിനും ഗർഭിണിക്കും ഉണ്ടാവുന്ന വളിച്ചും വൃശ്ചാസവും വിവരിച്ചി
 ലിരുന്നതു നോക്കുക.
3. നാലുവേദി—ചോലകൊമ്പി-എന്നർത്ഥം. 'വസന്ത'യുടെ സവിധമാണ്.
4. }
5. }
6. }
7. മാനാഹരമായി അലങ്കരിച്ച ഭവനം.
8. ഒരു തൂണിമേൽചത്തു വെയ്ക്കുന്ന തണ്ടു്—മരണിക.

അയ്യ് ഡൊന്നാൽ¹ മേഞ്ചു, ഡൊഡൊന്നാൽ² മുക്കൾ മുടിഞ്ചു, അതി നകളുത് ഇഴററുചന്ദനപ്പള്ളിക്കുട്ടിവിട്ട് ഇഴററുകയറുകെട്ടി, ഇഴററിലും പൂജ് മേൽനൊന്തു നിവവിളിക്കുതുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

തലയിതാ നോകുന്നതേ, ദാമദാദേവഭഗവാന്തേ! കൈതായോ,
കുഴങ്ങിതാ നോകുന്നതേ, കാമദേവഭഗവാന്തേ! കൈതായോ,
മാറിടം നോകുന്നതേ, മാധവഭഗവാന്തേ! കൈതായോ,
മലയിതാ നോകുന്നതേ, മകന്ദഭഗവാന്തേ! കൈതായോ,
വയറിതാ നോകുന്നതേ, വാസുദേവഭഗവാന്തേ! കൈതായോ,
അരപ്പുരേരം നോകുന്നതേ, ആനന്ദഭഗവാന്തേ! കൈതായോ,
നാഭികേരം നോകുന്നതേ, നാരായണഭഗവാന്തേ! കൈതായോ,
തുടയിതാ നോകുന്നതേ, സുബ്രഹ്മണ്യഭഗവാന്തേ! കൈതായോ,
മുഴുപ്പാലിതാ നോകുന്നതേ, മുക്കുലോകനായകരേ! കൈതരുവിൻ,
കണ്ണയാലിതാ നോകുന്നതേ, കരുണാകരഭഗവാന്തേ! കൈതായോ,
പുറവടികൾ നോകുന്നതേ, പ്രമീലവിഭഗവതിമേ! കൈതരുവിൻ,
നവമണികൾ നോകുന്നതേ, നക്ഷത്രാലികളേ! കൈതരുവിൻ,
ഇടയിടയെങ്ങും നോകുന്നതേ, പ്രധികൾ ഇന്ദ്രാലികളേ! കൈ
[തരുവിൻ,

സർപ്പാഗ്രം നോകുന്നതേ, സർപ്പഗണസഞ്ചനരേ! കൈതരുവിൻ,
എന്നിങ്ങിനെ ഇഴരേഴുനാല് കാലം ഇഴറുപോയാററിമായി. അത്യന്തം നന്ദനമായിരിപ്പാത്ത പുത്രനെ പ്രസവിച്ചാളല്ലോ ദാനവതിയായ അസുരസ്ത്രീ.

അസുരകൾക്കു പണ്ടു പിറന്നു വീണാലപ്പോഴേ ഉരിയാടമാറുണ്ടല്ലോ. പണ്ടു ബ്രഹ്മശക്ത്യാ പിറന്നുവീണ കാരകൻ എഴുന്നേറ്റിരുന്നു ചൊല്ലുവെന്നല്ലോ.

“കേൾപ്പോയാക, അസുരമാതാവേ! എന്തു നമ്മുടെ ആഹാര സ്ഥിതിക്കെ”ന്നു കേട്ടാനല്ലോ കാരകൻ.

“കാര്യം കനിയും മകനേ!” എന്നാൾ അസുരമാതാവ്.

1. മേലിടയായ പൊന്തം.

2. നല്ലപൊന്തം.

3. ഭൂലോകനായകരെ! (പാറന്തരം.)

“കായാവതവണ്ണമുള്ള, കനിയാവതപ്രകാരമുള്ള” എന്നു കേട്ടാൻ കാരകൻ.

“കായ കുറഞ്ഞിരിപ്പു, കനി ചുവന്നിരിപ്പു, മകനേ!” എന്നാൽ അസുരമാതാവ്.

അപ്പോൾ പിറന്നാൾ ഉഷക്കാലമുളളിപ്പയന്നതളിത്തളിതു ഭഗവാൻ. അതു് കാരകൻ കണ്ടു് “മേലേ ചുവന്നുകാണാകുന്ന പഴം നക്ഷത്രപരിവിഷാദമോ” എന്നു കല്പിച്ചു് ആദിത്യമണ്ഡലത്തിൽ പാഞ്ഞൊങ്ങാൻ കാരകൻ. അതുകണ്ടു് ആദിത്യഭഗവാനും “ഹാ കഷ്ടമേ! ഇന്നലെ പിറന്നോരസുരൻ ഇന്നെന്നോടു ധ്വലത്തിനായി വരികയോ?” എന്നു കല്പിച്ചു് തന്റെ വേൽകൊണ്ടുനിന്നാരളി.

അതു് കാരകന്റെ വർണ്ണപ്രഭം തന്റെ കാരകനും ചതു് ശ്രവണത്തിൽ വീണു് കാരകയുടേം കഥമുടിച്ചിരിക്കുന്ന കാലത്തു് ചൊല്ലാഴ്ന്നാൽ മദ്ധ്യവാനെന്നതു് എത്രയും കൂരമായിരിക്കുന്ന രാശിക്കു പിറന്നാനല്ലോ പിള്ളഭാനവൻ. അവൻ പിറക്കുമ്പോൾ എന്തെല്ലാം ദൃശ്യകണ്ടെന്നാൽ:—മേൽമേൽ വീണു ചിതറി, വിളികൾ തെളിഞ്ഞു ഉറായി, സപ്തസ്വഗരം കലങ്ങി, ചതുർഗുണവും നടുങ്ങി, അസുരകൾ കൊല്ലാക്കും ആനന്ദം വന്നു്, അമരകൾക്കെല്ലാം അഴലായിത്തോന്നി, ആദിത്യൻ പരിവേശിച്ചു്, അന്തകൻ ഉള്ളടങ്ങി, ഗുഹറൻറിന്നു്, പക മേയുള്ള പശുഗുഹപണിജാതികളെല്ലാം ദിക്കറിയാതെയും, ദേശമറിയാതെയും, രാടിമെളിച്ച ഭൂകമ്പമുണ്ടായിരിക്കുന്ന രാശിക്കു പിറന്നാനല്ലോ.

പിറന്നു വീണു പിള്ളഭാനവൻ എഴുന്നീറ്റിരുന്ന ചൊല്ലുവ നല്ലോ.

“കേൾപ്പോയാക, അസുരമാതാവേ, ആരു നമ്മുടെ ബന്ധുക്കളാകുന്നതും, ആരു നമ്മുടെ ശത്രുക്കളാകുന്നതും” എന്നു കേട്ടാനല്ലോ.

“ബന്ധുക്കളെന്നും ശത്രുക്കളെന്നും വിശേഷിക്കേണ്ട¹ മകനേ, ദേവവംശമെന്നും, അസുരവംശമെന്നും രണ്ടു വംശമുള്ളതിൽ അസുര വംശം നമ്മുടെ വംശമാകുന്നു. അതിനെ അശേഷം അമൃതവ²കൊന്നു മുടിച്ചുതളി നാരായണസ്വാമി; വിഷ്ണുഭഗവാൻ അതിനെ നിത്യവാസം

1. വിശേഷഭേദം ക്രിയയാക്കിയിരിക്കുന്നു.

2. ശുവിടെ ആവർത്തി കേരിക്കാവണിയുണ്ട്.

യിക്കൊണ്ട് ബ്രഹ്മൻതിരുവടിയുടെ അനാഗ്രഹത്താലെ നില്ക്കുമായി മകനെ! ദേവകുളിയുംകൂടംവ പോയി ബ്രഹ്മൻതിരുവടിയെ ചാർത്തി തപസ്സുചെയ്ത് വലിയ വരജ്ജം വാണങ്ങളും വാണാളും വാങ്ങി കൊണ്ടുവരുന്നവനായാക. മകനെ!” എന്നാൽ അസുരമാതാവ്.

അപ്പോൾ പിററൊന്നാൾ ഉഷക്കാലമേ ശത്രുനാശം വരുത്തുന്നുണ്ടെന്നു കല്പിച്ച് സുതികാഗ്രഹത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട് ഗോകണ്ഠകുര പക്ഷ്, സുരകൊണ്ട് തുകി, മാസംകൊണ്ടുളിച്ചു, ജലസ്സംഭം നാട്ടി, വല്ലവനായി വലിയവനായിനിന്ന് തപസ്സുചെയ്താനല്ലോ പിള്ളഭാനവൻ. ശീതകാലത്ത് ജലത്തിനടെ നടുവിൽ തപസ്സുചെയ്താനല്ലോ. ഉഷ്ണകാലത്ത് അഗ്നിയുടെ നടുവിൽ തപസ്സുചെയ്താനല്ലോ. പിന്നെ നാലു ദാഗത്ത് നാലുകണ്ഡം കഴിച്ച്, അതിൻ നടുവിൽ അറൽമണി¹വിട്ട്, സവ്യ ജ്ഞപിരി²വിട്ട്, ഒരു കാലയ്ക്കായി ഒരു കണ്ണടച്ച്, ഏകപാദമുടയവനായി നിന്ന് തപസ്സുചെയ്താനല്ലോ. അതുകൊണ്ടും പ്രത്യക്ഷമായില്ല ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി. പിന്നെ പരന്നു പോകുന്ന പരവശാതികളെല്ലാം തന്റെ മുടികടകത്തിനേലിരുന്ന് മുട്ടയിടുകയും, മരങ്ങളെ ഉളവാക്കുകയും, വായിൽ ഇരുകൊട്ടക്കയും, വാങ്ങിത്തഴുകയും, തന്നെ താനറിയാതെ തപസ്സുചെയ്താനല്ലോ. അതുകൊണ്ടും പ്രത്യക്ഷമായില്ല ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി.

“ഹാ കഷ്ടമേ! എന്നുടെ തപസ്സും തപോമഹിമയും പോരാ തൊട്ടില്ലയോ ഭഗവാൻ പ്രത്യക്ഷമാവാഞ്ഞാൽ? ഇനി എന്നുടെ അംഗങ്ങളെല്ലാം മുറിച്ചു് അഗ്നിയ്ക്കിവിട്ട് ഹോമിക്കുന്നുണ്ടെന്നു കല്പിച്ച് വലിയൊരു കണ്ഡം കഴിച്ച് വലിക്കുപ്പിവാറ് പൂർവ്വകീറി തീച്ചിട്ടെരിച്ച് കുന്നക്കത്തി³വളയും വരും നിറുപ്പാളെന്നിവ⁴ തെളു തെളു കടയിച്ച് കണ്ഡത്തിൻ കരസ്സാമോടുവെന്ന് നിറുപ്പാളെ കഴുത്തിൽ വെച്ചാനല്ലോ.

അപ്പോൾ പ്രത്യക്ഷമായ് അരുളിച്ചെയ്തു “നില്ല നില്ല, പിള്ള ഭാനവ! നിന്നുടെ തപസ്സും തപോമഹിമയും കണ്ട് ഞാൻ വളരെപ്രീതനായി. എന്നുടെ പ്രീതിയാലെ നിന്നുടെ അധിരത്തിൽ തെളുളളി ഭൂമിയിങ്കൽ വീഴ്കാലം നിന്നെക്കാട്ടിൽ ബലവീരിയുള്ള വർ പ.തിന്നാറായിരം മായാഭാനവനാർ വന്നുളവാകും നിന്നെ ശേഷിയായിട്ട്. ഇനി നീ ചെയ്യുന്ന വരമെല്ലാം തരുന്നാണെന്നരുളിച്ചെയ്തു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി.

1. സഞ്ചരൻ.	2. അറൽമണൽ-കരിമണൽ.
3. ഇംകുന്ന കന്നി.	4. വെള്ളാപാലെ തിട്ടക്കുളുവാൾ.
5. നിന്നെക്കാൾ ശേഷി(ശക്തി)യുണ്ടായിട്ട്.	

അതുകേട്ട തൊഴുതുണഞ്ചിനാനല്ലോ പിള്ളഭാനവൻ.

“തെവരം തരികിൽ വാണാളും¹ വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

മുക്കോടി അരക്കോടി വാണാളും കൊടുത്തരുളി.

“സ്വപ്നം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

പതിനാനായിരം ഇളകരിആനക്കുള്ള ബലം കൊടുത്തരുളി.

“രാവു പകലും വെച്ചു കൊല്ലത്താത്ത വരം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ആ വരവും കൊടുത്തരുളി.

“അകത്തും പുറത്തും വെച്ചു കൊല്ലത്താത്ത വരം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ആ വരവും കൊടുത്തരുളി.

“ആണാളും, ആയുധത്താളും കൊല്ലത്താത്ത വരം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ആ വരവും കൊടുത്തരുളി.

“ആയുധം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ചന്ദ്രായുധം ബ്രഹ്മണ്യം കൊടുത്തരുളി.

“വാഹനം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ഓഷ്ഠരാക്ഷസമാകുന്ന തേർ കൊടുത്തരുളി.

“ഇനി ഇത് പോരാ! നിന്തിരുവടിയൊഴെ തെതിരുനാമപേരു കൂടെ വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

“എങ്കിലോ നീയില്ലോ പിള്ളഭാനവനല്ലയോ?”

ഭാനവേന്ദ്രൻ ഭാഷകരാജാവെന്ന് മുടിവെച്ചു അഭിഷേകവും ചെയ്തു വിശ്വാപതിയെന്നും സ്വാഹാപതിയെന്നും രണ്ടു ബ്രഹ്മാപദേശവും ചെയ്തു, “ഇത് നീയും നിന്റെ ദേവിയുമല്ലാതെ മററാരാണു അറിയുന്ന നാൾ നിനക്കു മരണം അകപ്പെട്ടു” മെന്നരുളിച്ചെയ്തു.

1. വാഴ് + നാൾ (അയ്യപ്പ്) എന്നു പഴയസന്ധി നിജപ്രകാരം വാണാൾ എന്നാകും. “ഭീരുക്കണ്ണാണുചാലു” എന്നു ചീലാതിലകസുരത്തിന്റെ മുതിന്നാക്ക.

അതുകേട്ട് ഭാഷകരാജാവും ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയെ തൊഴുതു പ്രക്ഷിപ്തംവെച്ച്, അഭിവാദ്യംവെയ്ക്കു, അനുജനെയും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകത്തുടങ്ങി.

“നില്ല, നില്ല, ഭാഷകരാജാവേ, നീയുണ്ടല്ലോ ഒരു വരം ചൊല്ലിക്കൊള്ളാഞ്ഞാലും, ഞാനാണല്ലോ ഒരു വരം അറിഞ്ഞു അറഞ്ഞതും?” അതെന്നെന്തെന്തെങ്കിലും കേട്ടാനല്ലോ. “സ്രീകളാൽ കൊലപെടാത്ത വരവും കൂടി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നുതളിച്ചു.

അതുകേട്ടസുരരാജാവും നിന്നാൻ, നിലം മൂന്നാൻ, ആത്മാൻ, അട്ടമസിച്ഛാൻ, “കേൾപ്പോയാക, ഭഗവാനേ! ആദിത്യകിരണങ്ങളിൽ നമിപ്പവം നില്പാത്തുമാണോ? വായുഭഗവാന്മേൽ പൊടിപറപ്പുതു മണ്ടോ? അഗ്നിയിൽ ജ്വലം പൊടിക്കുമാറുണ്ടോ? യേശുതാഴെ കൂടിവരുന്ന സ്രീകൾ എന്നാടു് യേശുവെയ്ക്കു് ജയിക്കുമോ? ആ വരം എനിക്കു വേണ്ട!” എന്നുനസുരരാജാവു് ഭാഷകൻ.

“എന്നേ മഹാപാപി, സ്രീകളാകുന്ന സ്രീകളെ കൈയും എന്നെയും നിന്ദിച്ചു പോകുന്നതിന് കാലാന്തരംകൊണ്ടു് ഒരു ദേവ സ്രീയാലെ കൊലപ്പെടു്”മെന്നു ശപിച്ചു മറഞ്ഞതളി.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെ അട്ടമാസമലറിക്കൊണ്ടുപോക പോയിവെന്ന് വിന്ധ്യാടവിയിൽകൂടെ പോകുമ്പോൾ കണ്ടാളല്ലോ കാത്തായനീദേവി.

“ആരെടാ പോകുന്നത് ഭാഷകരാജാവല്ലയോ, ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയോടു് എല്ലാവരും വാങ്ങിക്കൊണ്ടല്ലേ പോകുന്നത്? നിശ്ചയനാൽ ഒരു വരവും കൂടി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നുതളിച്ചുയ്ക്കു ശ്രീകാത്തായനീദേവി.

“അതുകേട്ടസുരരാജാവു് കാട്ടിൽ കിടക്കുന്ന സ്രീകളാലും, പതുവിനാലും വരം വാങ്ങുന്ന പുരുഷൻ ഞാനല്ല” എന്ന് ചൊല്ലി അഹങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു പോകത്തുടങ്ങി.

“എന്നേ, മഹാപാപി, കാട്ടിൽ കിടക്കും സ്രീകളേയും, പതുവിനെയും, സൂര്യ(സൂര്യ) മൊപ്പിച്ചു പോകുന്ന നിന്നെ കാലാന്തരം കൊണ്ടു് കുറുപ്പാത്തതിങ്ങനിലും കൊല്ലിക്കുന്നുണ്ടെ”ന്നു ശപിച്ചു മറഞ്ഞതളി.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെ അട്ടിമാടുന്നവരിൽനിന്നും പോകുവാൻ ചെന്നു അത്ഭുതമായിത്തീർന്നു. അത്ഭുതമായിത്തീർന്നു. അത്ഭുതമായിത്തീർന്നു.

“അതുകൊണ്ട് പോകുന്നത് ഭാഷകവധം വെട്ടിയെടുക്കുകയും, ഇപ്പോൾ തിരുവടിയോടു എല്ലാവരും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകുന്നത്, നീ എന്നാലൊരു വരവുകൂടി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നാൽ വെട്ടിയെടുക്കുന്ന പിശാച്.

അതുകേട്ടുസരസമായി “കാട്ടിൽ കിടക്കും അപ്പിനാലും, പഴുവിനാലും, പിശാചിനാലും വരും വാങ്ങുന്ന പുരുഷൻ ഞാനല്ല” എന്നു ചൊല്ലി അന്തരിച്ചു പോകത്തുടങ്ങി.

“എന്നെക്കുറിച്ചാവി, കാട്ടിൽ കിടക്കും പഴുവിനെയും, പിശാചിനെയും, സൂര്യ(സൂര്യ) മൊഴിച്ചു പോകുന്നതിന് കാലാതരം കൊണ്ട് നിന്റെ ഇടത്തുപുറത്തുനിന്നും ശബ്ദം കേൾക്കുകയും ചെയ്തു മധുരിച്ചിരിക്കുന്ന മാംസവണ്ണമുള്ളതും; അതു എന്റെ പക്ഷം കൊണ്ടുവെട്ടി തിന്നുമാറാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് സത്യമായി നാപ്പടച്ചിട്ട്¹ കാട്ടിൽ മറഞ്ഞാലല്ലോ വെട്ടിയെടുക്കുന്ന പിശാച്.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെ അന്തരിച്ചുകൊണ്ടു പോകുവാൻ ചെന്നു തന്റെ പണ്ടു പണ്ടുള്ള രാജാക്കന്മാർ പണിയെടുത്തു കിടക്കുന്ന രാജധാനിയെല്ലാം നോക്കിക്കണ്ടു അമരാപതി പക്ഷം മയനെയും വിശ്വകർമ്മാവിനെയും തന്റെ ധിക്കാരത്താലേ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോൻ ഭാഷകവധം പണിയെടുപ്പിക്കു തുടങ്ങിയതെല്ലാം കാരണങ്ങൾ:—

ഏഴുപിറന്റു കിടങ്ങു കീറിച്ച്, മൂന്നുപിറന്റു മതിൽ പടുപ്പിച്ച്, നാലുപിറന്റു നാലു ഗോപുരം നാട്ടിച്ച്, അതിൽ നടുവിൽ തിരിക്കാത്ത ഏഴുനിലമാടം പണിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. എല്ലായിലും മേലെനില പൊന്നുകൊണ്ടു മേഞ്ഞു, അതിൻകീഴെനില വെള്ളികൊണ്ടു മേഞ്ഞു, അതിൻകീഴെനില ചെമ്പുകൊണ്ടു മേഞ്ഞു, പിന്നെയുള്ള പൊന്നും വെള്ളിയും ചെമ്പും ഒന്നിന്നൊന്ന് ഇടയിട്ടു മേഞ്ഞു നല്ലൊ.

1. നാലുപിറന്റു പടച്ചൊല്ലി എന്നർത്ഥം.

പിന്നെ അതിനകത്ത് ചമയുന്ന പ്രാസാദങ്ങളെപ്പകാരമെന്നാൽ:—

മാടമേ മേട് മാളിക, കൂട് മേ കൂടഗോപുരം, ആട്ടരങ്ങ്, ഉണർ വിരി, രാവിലിരിക്കും മാടം, പകലിരിക്കും മാടം, ഉറന്നറ, ഉറക്കറ, ആ നപ്പന്തി, കുതിപ്പന്തി, യന്ത്രശാല, യന്ത്രശാല എന്നിങ്ങനെ ക്ഷണ മാത്രംകൊണ്ടു പണിയെഴുതിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നല്ലോ.

പിന്നെ പുറത്തുമാത്രമേ മനോഹരമായൊന്നാകാതെ വഴിവട്ടം കുറിയും പുറം തട്ടിനിൽക്കി ചതുരശ്രമാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നല്ലോ.

പിന്നെ മയങ്ങലും വിശേഷമാവിനെയും വിളിച്ച് കടകൊടുത്ത്, തഴകൊടുത്ത്, കൂറയാരണങ്ങൾ കൊടുത്ത്, വളയിട്ടു സ്ഥാ നിച്ച് അമരാപരിചിരേക്ഷ് യാത്രയാക്കി വിട്ടാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

പിന്നെ പറന്നുപോകുന്ന പറവജാതികളെല്ലാം തന്റെ മതിൽകിടങ്ങിനേരിരിക്കരുതെന്നു കല്പിച്ച് കുന്നുകുത്തി, വളയും വളം, നിറുക്കുന്നിവ തെളുത്തു കടയിച്ചു മതിൽകിടങ്ങിനേൽ നിൽക്കിപ്പിരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

ഇനി പണ്ടു പണ്ടത്തെ യോഗിമാർ ശോധിച്ചു പടയുണ്ടെങ്കിൽ അറിയേണമെന്നു കല്പിച്ചു അമ്മവാണെ വിളിച്ചു “കേൾപ്പോയാക അമ്മവാണേ! മണിപ്പോൾശേഖ് വിളിപ്പോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടു അമ്മവാനും ശബൈട്ടുള്ള ജലഗന്ധപുഷ്പധൂപമീപങ്ങൾക്കൊണ്ടു പൂന്തിച്ച് വിളിക്കത്തുടങ്ങി.

അപ്പോൾ ശബൈന്റെ ധ്വനികളുമാരെ ഓരോരോ വിലങ്ങുളിലും, വിവകുങ്കികളിലും, അടവികളിലും, ആശ്രമങ്ങളിലും ഓടിച്ചെറിയിക്കുന്ന അസുരപ്പട്ടയെല്ലാം, “നമുക്കു നമ്മുടെ രാജ്യത്തു് ഒരു രാജാവു വന്നുവരായി എന്നു തോന്നുന്നു. ഇനി നാം അവിടേക്കുപോകണം”മെന്നു കല്പിച്ച് ദിക്പഥത്തെ ഓടി അടുക്കത്തുടങ്ങി.

ഇമ്മച്ച കണ്ണു മിഴിക്കുമ്പോഴേക്കു് ഗണിക്കരുതാത്തൊളം പടവന്നുതുടങ്ങി.

1. മാളികതന്നെയായി കോപ്പാഴ്ചിടിക്കുന്ന സ്ഥലം എന്നർത്ഥം.

2. ഉള്ളിലുള്ളും പുറംകൊന്നിലുള്ളതുമായ ഒരു സ്ഥലം. അതു ഇവരായെ സ്ഥലമായി.

അതുകണ്ടാശ്ചക്രപ്പെട്ടു ഇതു പടയുള്ള നാം എല്ലാവരോടും ജയിക്കണമെന്നു കല്പിച്ചു നാലവർ തനിക്കു സേനാപതിയാക്കിക്കൊണ്ടാൻ. അവരുടെ പേരെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

അരബ്ബാണനെന്നും, ഭീഗ്വബാഹുവെന്നും, ധൂമകേതുവെന്നും, മുടികടകണ്ഠിയെന്നെന്നും എന്നിങ്ങനെ നാലവർ നാലു നാമവുമെകൊടുത്തു്, നാലവർക്കും പടയും കൊടുത്തു്, നാലുഗോപുരത്തിലും കാവലാക്കിനിർത്തി, “ഇനി നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടുന്ന പടയേ ക്ഷണിച്ചോതാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

അപ്പോൾ അവർകൾക്കും ഗണിക്കത്താങ്ങോളം പട വന്നു കൂടി. അതുകണ്ടാശ്ചക്രപ്പെട്ടു് “ഇതു പടയുള്ള നാം എല്ലാവരോടും ജയിക്കണമെന്നുകല്പിച്ചു്, എത്രയും ഉപരിചരിതകവചധാരാധാരായാ¹രെയും, എത്രയും വേദികളായോരെയും², പത്താമുനച്ചയ്യു³ കളിച്ചു് നിൽക്കുന്ന ഉഷയും ഗായത്രിയും രണ്ടു ശരങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചു്, രാശിവശത്തെ മുടിച്ചു്, “ഉദിച്ചു വരുന്ന ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും എന്റെ പ്രാസാദത്തിൻമേലെ ഉദിക്കയും അസ്തമിക്കയും അരുതെ”ന്നു കല്പിച്ചു് വെച്ചു നാളക്കാലം യുദ്ധംചെയ്തു പത്താംനാളാൽ വിജയിച്ചുദിക്കയും അസ്തമിക്കയും തുടങ്ങി ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും.

അഗ്നിദയാടു യുദ്ധംചെയ്തു് ആജയയെപറിച്ചുകൊണ്ടാൻ. യമനോടു യുദ്ധംചെയ്തു് പാശം പറിച്ചുകൊണ്ടാൻ. നിരൂതിദയാടു യുദ്ധംചെയ്തു് അവൻ യുദ്ധം മാനദത്തെ രാടിപ്പോയാൻ. വരണനോടു യുദ്ധംചെയ്തു വരണാസ്രം പറിച്ചുകൊണ്ടാൻ. വായുവിനോടു യുദ്ധം ചെയ്തു് വായുസഞ്ചാരം അടക്കിക്കൊണ്ടാൻ.

സോമനോടും ഈശാനനോടും യുദ്ധംചെയ്തു് ജയിച്ചു് വാനാമങ്ങളിൽ വെള്ളിയെ കാലൊരിച്ചാൻ, ശനിയെ കമ്പനിക്കൊന്നാൻ, മൊഗ്ദ്ധയെ വാവുകൊണ്ടു്⁴, ബുധനെ ബോധാകലക്കി, വ്യാഴത്തെ തിറകൊണ്ടാൻ, ദേവസ്രീകളെ അസുരസ്രീകളാക്കി നിർത്തി, അസുരസ്രീകളെ

1. ഉപരിചരിതകവചധാരാധാരായാ എന്നർത്ഥം. ഉപരിചരിതകവചധാരാധാരായാ എന്നർത്ഥം.
 2. യുദ്ധം.
 3. അധികാരം കൈക്കൊള്ളിയെന്ന് സാരം.
 4. വാപുരകാഷ്ഠം എന്നതിന് നിക്പ്രദോഷി എന്നർത്ഥം കണ്ഠിക്കുവേണ്ടുന്നതെന്നും. വാവു് ചരക്കുവായായിരിക്കണം.

വേദസ്പ്രീകമാക്കി നിൽക്കി, പശുഭിക്ഷിപ്പിച്ചു രാജാക്കന്മാരെ പിടിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്ന് ശോചനീയമായിത്തീർന്നിട്ട് ഭണ്ഡിപ്പിക്കത്തക്ക നാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

“കേൾപ്പിക്കാം, അസുരവീരന്മാരെ, ഇനി ആത്മ നന്മയെ വന്ന കാണാത്തവരും, ആത്മ നന്മയെ തിരഞ്ഞെടുത്തവരും” എന്നു കേട്ടാനല്ലോ.

അസുരന്മാരും നാലൊന്നുഭാഗം വാണിരിപ്പവനല്ലോ കാല കേയനാകുന്ന രാജാവ്, അവൻ നന്മയെ വന്നുകണ്ടെത്തില്ല, നന്മയെ തിരഞ്ഞെടുക്കില്ല.

‘എങ്കിൽ കാലകേയപുരം നോക്കിയപ്പോൾ നമ്മുടെ പെരുമ്പട’ യെന്ന അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

അപ്പോൾ പടയോട്ടം പടയോട്ടമല്ലെന്നത് എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

ആനന്ദവും, കരിന്ദവും, സിന്ധുവും പുലി പന്നിമലയും, കരടി കാട്ടാനന്ദവും, കാട്ടുപാമ്പിന്ദവും, എട്ടിടാമ്പലും എന്നിങ്ങനെ താഴെ തന്നെ വാണിരിപ്പവനല്ലോ ഭാരതൻ കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന കാലകേയനാകുന്ന രാജാവ്.

“ഓ കഷ്ടമേ, ഭാരതരാജാവും പടയോട്ടം നമ്മോട് യുദ്ധത്തിനായി വന്നു. അവനോട് യുദ്ധമെങ്കിലും ജയിപ്പാൻ പാലം പണിയിട്ട്, ഉപായംകൊണ്ടു ജയിക്കാവൂ, അറിഞ്ഞാൽപോലും, എന്റെ മകൾ താമരയോലയെന്ന കന്യകയെ അവൻ ദേവിയായിക്കൊടുക്കുന്നുണ്ടെന്ന് കേൾപ്പിച്ച്, കന്യകയെ പെരുക്കി പ്രീതിയാടുകയായിത്തീർക്കത്തക്കവണ്ണം പ്രവർത്തിക്കുമെന്നാൽ:—

അഴകിയൊരു ചില പട്ടവസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു ചേല മുറിച്ചു പ്പിച്ച്, കൈക്കൊല്ലാം അഴകിയൊരു മോതിരം ആലാമതിരും, പീന മോതിരം, വൈദ്യുതമോതിരം, കഴുത്തിൽ പട്ടമോല, പവിഴമോല, മുത്തമോല, മുത്തപ്പായം, മുടികടകം, ചെറുരാവണ്ണമോലയെടുത്ത്, ചെറുരാവ തത്തിൻ മുകളിൽ കരേറിയെടുത്ത്, കോലർ മണികടയും പിടിച്ചിച്ച്, കൊട്ടുമാപ്പലയൊരത്തോളം കൂടി ഭാരതന്റെ പടയോട്ടം നടുവെ കൊണ്ടു ചെല്ലത്തക്കവണ്ണം നാനല്ലോ കാലകേയനാകുന്ന രാജാവ്. അതു ഭാരതൻ

കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നല്ലോ കാമദേവൻ. തന്റെ പശ്ചാത്താപത്തെ പ്രയോഗിച്ചപ്പോൾ വാടി മയങ്ങി തേർത്തട്ടിൽ വീണിരുന്നല്ലോ ഭാരതകരാജാവ്. അപ്പോൾ ആലവട്ടം വെഞ്ചാമരകൊണ്ടു വീശി ഉണർത്തി “കേൾപ്പോയാക, ഭാരതകരാജാവേ! പത്തനം വിജയങ്ങളുള്ള രാജാക്കന്മാർക്ക് ഞാൻ ഞാൻ മാലയിടേണമെന്നു കല്പിച്ചു അവർക്കും കൊടുക്കാത്തതിനിപ്പു ഇവൾ. ഇവൾക്ക് തക്കൊരു ഭർത്താവ് നിന്തിരുവടിയേ ഉള്ളു” എന്ന കൈപിടിച്ച് കാട്ടിക്കൊടുത്താനല്ലോ കാലകേയനാകുന്ന രാജാവ്.

അതുകേട്ട ഭാരതകരാജാവും കന്യകയെ പെരുമകിന പ്രീതിയോടും കൂടി തന്റെ ഏഴുനിധ മാടത്തിൽ കൊണ്ടുവെച്ച്, രണ്ടു ബ്രഹ്മോപദേശത്തേയും ബോധിപ്പിച്ചു കൊടുത്താനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

“കേൾപ്പിനൊ, അസുരവീരന്മാരേ, ഇനി ആരു നമ്മെ വന്നു കാണാത്തവരും ആരു നമുക്കൊരു തിന്മ തരാനുണ്ടെന്നും” എന്നു കേട്ടു നല്ലോ.

“ദേവരാകന്തു് ദേവകൾ, ഗ്രന്ധികൾ, യജ്ഞകിന്നാരഗന്ധർ സിദ്ധവിദ്യാധരബ്രാഹ്മണവർഗ്ഗമെന്നീജനങ്ങളെല്ലാം നമ്മെ വന്നുകണ്ടതു മില്ല, നമുക്കൊരു തിന്മ തന്നെയുമില്ല”.

“എങ്കിൽ ദേവലോകംനോക്കിയടുക്ക നമ്മുടെ പെരുമ്പടയെന്നു അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ:

അപ്പോൾ ദേവരാകന്തു് പടയെന്ന്, ദേവകളെ അടുത്തു, ഗ്രന്ധികളെ തപസ്സാഴിപ്പിച്ചു, ബ്രാഹ്മണവർഗ്ഗമെന്നീജനങ്ങളെല്ലാം അവരുടെ സന്ധ്യാനിഷ്കാലികൾക്കു വേർപെടുത്തി, അവർ കളും നിലവിട്ടോടിപ്പോയി ത്രിപാൽക്കടലിൽചെന്ന് ഭഗവാനെ പരിവൃതമുടയോരായിനിന്ന് സ്തുതിക്കയും ഹരികയും തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“അച്യുതാ! പോററി! ഉണന്നുളള, ആനന്ദാ! പോററി! ഗോകുളമേരിക്കും ഗോവിന്ദാ! പോററി! ഉഴഴിയെ ഭരിക്കും ത്രീഭാമോദര!” ഇപ്രകാരം സ്തുതിക്കുന്നതും എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നു വിഷ്ണുഭഗവാനെ ന്നാൽ:—

അനന്തരേൽ ശയനമായി. ആകാശം മേക്കട്ടിയായി, ഗംഗ തിതടാട്യായി, നക്ഷത്രങ്ങൾ പശുമാലമായി, ചന്ദ്രാദിത്യന്മാർ മണി വിളക്കായി, പ്രീതേവതിയും ഭൂമിദേവിയും തിരുമുടിയിൽ പാദപാദമുഷ്ട് മായി, സർവ്വലോകമെന്നൊരു പള്ളിക്കൂട്ടിവിന്മേൽ യോഗനിദ്രക്കൊള്ളുന്ന വിഷ്ണുഭഗവാന്റെ തിരുനയനങ്ങൾ എപ്പകാരമെന്നാൽ:—

പുതുതായി മലർന്നിരുന്നൊരു ചെമ്പന്തരപ്പുവിനുടെ പുറയി തൾ കളഞ്ഞു അകയിതൾ വരം കണക്കെ നീണ്ടിടംപെട്ട് ചൊവ്വാ യെചീന്തി ചീറിയിരിക്കുന്നു തിരുനയനങ്ങളെക്കൊണ്ടു പരക്കെ മിഴിച്ചു പാൽതളിമെച്ചു:—

“എന്തു ദേവകളെ, പ്രധികളെ, നിങ്ങൾ വന്ന സ്തുതിപ്പാനും റ്റുവിപ്പാനും ഉള്ള അവാധം.”

“കേൾപ്പോയാക, ഭഗവാനേ! ഭാഷകനെന്നൊരസുരനുഭായി ട്ടുണ്ട്. അവനേറെ അറഞ്ഞരിച്ച് അടിയങ്ങളുടെ സന്ധ്യാനിഷ്ഠാദി കർമ്മങ്ങളെ വേർപെടുത്തി അടിയങ്ങളും നിമിഷാദിപ്പോവാൻ നിന യ്ക്കു നന്ദ ഭഗവാനേ!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തി.

“എഴിലോ നിങ്ങളും നടപ്പിൻ കൈലാസത്തിന്; ഞാന മിതാ അവിടേക്കു വരുന്ന” എന്നുതളിമെച്ചു.

അതുകേട്ടവർക്കും തൊഴുതു വിടയും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു കൈലാ സത്തിൽച്ചെന്ന് മഹാദേവൻ തിരുവടിയെ പരിവൃതമുയോരായ്നിന്ന സ്തുതിക്കയും റ്റുവിക്കയും തുടങ്ങിയതെല്ലാകാരമെന്നാൽ:—

“ദൈതർക്കിപ്പോ! പരമേശ്വരതി! പരമാത്മാവേ! പോററി!

വേദരൂപ! വിശാഖാക്ഷാ! പോററി! പാർവ്വതി വല്ലഭാ! പോററി!

ജാമകടചന്ദ്രശേഖരാ! പോററി! കാളകണ്ഠാ! കറുകണ്ഠാ!

തിരുനീലകണ്ഠാ!”

എന്നിങ്ങിനെ സ്തുതിക്കുന്നേരം അപ്പോൾ അവിടെ (ചെമ്പന്തരപ്പുൽ പള്ളിയേറി ചേരുമാൻ നിഞ്ചൻ)¹ വസിക്കും നാരുമൻ ബ്രഹ്മൻ ചൊല്ലി, പ്രീതേവതേവേരി എഴുന്നള്ളി വിഷ്ണുഭഗവാൻ.

1. തിരുവടയോട് തിരുടാടായിട്ടുള്ളത്.

2. പാദപാദമുഷ്ടം—കാലു് അലാടിക്കൊണ്ടു് ഏണൽമുക്കണം.

3. ഇതിലെ ഉപമയുടെ സ്വഭാവവും അനുഭവവ്യക്തമാണ്.

4. ഇദ്ദേഹം പിന്നീടു ചെമ്പൈലിയിൽ.

5. പാദം ശമിപ്പുടന്നെന്നു അർത്ഥം.

അന്നത്തിന്മേലേഴുന്നള്ളി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർ മുഖമുഖം കൂടി, “ആരാലേ ഈ അസുരൻ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടു, ആരാലെ കൊലപ്പെടു” എന്നു ചിന്തിച്ചു.

ബ്രഹ്മൻ പ്രസാദിച്ചു “അസുരൻ ദേവസ്രീയാലെ കൊലപ്പെട്ടു” എന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി.

‘എങ്കിൽ ബ്രഹ്മൻവേണം മുമ്പിൽ പടതോറുവാൻ.’

അപ്പോൾ ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി ബ്രഹ്മാണി’യെ

പടക്കയച്ചുതരി.

വിഷ്ണുഭഗവാൻ വൈഷ്ണവിയെ പടക്കയച്ചുതരി.

മഹാദേവൻ മഹേശ്വരിയെ പടക്കയച്ചുതരി.

സുബ്രഹ്മണ്യഭഗവാൻ കൈമാരിയെ പടക്കയച്ചുതരി.

യമഭഗവാൻ വാരാഹിയെ പടക്കയച്ചുതരി.

ഇന്ദ്രഭഗവാൻ ഇന്ദ്രാണിയെ പടക്കയച്ചുതരി.

എന്നിങ്ങിനെ ആറുപേർ പട മരുമാരെയും തോറ്റിരിക്കാത്തതു, അവർക്ക് അക്കാരായുധങ്ങളും അന്താൻ തന്നുടെ വാഹനങ്ങളും തോറ്റിരിക്കാത്തതു് പിൻമാറ്റമില്ലാതെ.

“കേൾപ്പോയാക, അമ്മമാരെ! നിങ്ങളും പോകപ്പോയ്ക്കൊന്നു, ഭാതകനെ നന്നാക്കുവാനേയും കൊണ്ട്, ദേവബ്രാഹ്മണരെ രക്ഷിപ്പോയാക!” എന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി.

അതുകേട്ടവർക്കും തൊഴുതു വിടയുംവാങ്ങിക്കൊണ്ടു് ഭാതകന്റെ യുദ്ധഭൂമിയിൽച്ചെന്നു് ആളു് കൂക്കിവിളിക്കത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ പണ്ടെങ്ങും പടമാറ്റാരാളും കേളാഞ്ചൈ അസുരൻ “ആരെങ്കിൽ വന്നു”¹ കയ്യിച്ചു് കണ്ണും ചുമത്തി കയ്യുരട്ടുകെട്ടി, വിൽചരട്ടു് മുറക്കി, ആവനാഴിയിൽ ശരം തിരക്കി, യുദ്ധപ്പോക്കോലാ ധരിച്ചു്, യുദ്ധസന്നദ്ധനാവോളംചെയ്തു്, പുലിപ്പട്ടിയ തേരിന്മേൽ കരയേറി, യുദ്ധഭൂമി മുഴുത്താറുകാതം നട്ടങ്ങു പാഞ്ഞാത്താനല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാതകൻ.

1. ബ്രാഹ്മിയെന്നും ഇദ്ദേഹിപ്പേരെന്നും.

2. മറ്റൊരുപേരുടെ ആരംഭം, കേതരിയായി എന്നു സാരം.

3. ആരംഭം എന്നെങ്കിലും അർത്ഥമുള്ളതെന്നു മുമ്പത്തെ ഭാഗത്തു്.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ ബ്രാഹ്മണി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? ബ്രാഹ്മൻ തിരുവടിയായ് പടയ്ക്കു പ്പെട്ടവരും, ബ്രാഹ്മണിയെന്നെനിക്കുനാമം, ബ്രാഹ്മണേയ് ആയുധം, അന്നും ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് തെമ്പെട്ടെൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതകനോടവളും ചെന്നു് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

ഇതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ വൈഷ്ണവി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? വിഷ്ണുഭഗവാനായ് പടയ്ക്കു പ്പെട്ടവരും, വൈഷ്ണവിയെന്നെനിക്കു നാമം, ശംഖുവക്ത്രം ആയുധം, ഗരുഡൻ ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് തെമ്പെട്ടെൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതകനോടവളും ചെന്നു് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ മഹേശ്വരി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? മഹാഭൈരവൻ തിരുവടിയായ് പടയ്ക്കു പ്പെട്ടവരും, മഹേശ്വരിയെന്നെനിക്കുനാമം, ഗുരുവക്ത്രം ആയുധം, ഗുരുഭാ ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് തെമ്പെട്ടെൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതകനോടവളും ചെന്നു് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ കൌമാരി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? സുബ്രഹ്മണ്യ ഭഗവാനായ് പടയ്ക്കു പ്പെട്ടവരും, കൌമാരിയെന്നെനിക്കുനാമം, വേലു വക്ത്രം ആയുധം, മയിൽ ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് തെമ്പെട്ടെൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതകനോടവളും ചെന്നു് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ വാരാഹി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? യമഭഗവാനായ് പടയ്ക്കു പ്പെട്ടവരും, വാരാഹിയെന്നെനിക്കുനാമം, പാശഭണ്ഡ് ആയുധം, പോയ്തു് ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് തെമ്പെട്ടെൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതകനോടവളും ചെന്നു് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ ഇന്ദ്രാണി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? ഇന്ദ്രഭഗ

വാനാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവർ, ഇന്ദ്രാണിയെന്നെനിക്കുനാമം, വിദ്യം ശർവം ആയുധം, ഐശ്വര്യം ഏറ്റുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ട് തെമ്പൊട്ടൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാതകനോടവളും ചെന്ന് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

എന്നിങ്ങിനെ ആരൂപം ആനാളുകാരും യുദ്ധംചെയ്തു അവരുടെ മെയ്യിൽ ഒരു ഉരു¹ കാണായില.

എന്നി ആരൂപം ആനാളുകാരും വെട്ടുന്ന യുദ്ധംചെയ്തു എന്നെന്നു കല്പിച്ച് ബ്രഹ്മാണിയും ഭാതകനുംകൂടി യുദ്ധംചെയ്തു.

പിറന്നൊരു വൈദ്യനും ഭാതകനുംകൂടി യുദ്ധംചെയ്തു.

മൂന്നാദിവസം മഹേശ്വരിയും ഭാതകനുംകൂടി കെട്ടി മുട്ടി മഹാശൂരമായിക്കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയകാലത്തു², ചന്ദ്രായുധം എടുത്തിട്ടു കിന്നാനല്ലോ.

അതു മഹേശ്വരിയുടെ വക്ത്രസ്ഥലത്തു³ ശോഭിച്ചപ്പോൾ മഹേശ്വരിയും കോപംചെന്ന്, കോപാധിപതിയോടുംകൂടി മൂലശൂലം കൊണ്ട് ഭാതകന്റെ നെഞ്ചു⁴ലോറത്തൊന്നു കുത്തിയപ്പോൾ അവിടെ നിന്നു നിരൂപിച്ചാളല്ലോ.

എന്റെ ബ്രഹ്മശക്തി ഇവിടെവെച്ച് മെച്ചമാക്കുന്നുണ്ടെന്നു കല്പിച്ച് ശൂരന്മാരിൽവഴിയെ ഒഴുകി തടിച്ചത്തിൽ ഒരു തുളി ഭൂമിയിൽ വെച്ചു വിശ്ലിഷ്ടപ്പാൾ ഭൂമിയിൽ, ഓമിന്നുവാളോടുകൂടി പതിനായിരം മാധാഭാവവാർ വന്നുവെച്ചിട്ടു ഭാതകരാജാവിന് ശേഷിയായിട്ട്. അതുകണ്ട് പാവമാരും പടയും യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റവർ തോറ്റവർ എന്നു കല്പിച്ചു, വണ്ടു⁵മിതുന്നങ്ങൾ⁶ ചേരും മധുരലർച്ചകാവിൽ ഓടി ഒളിച്ചാളല്ലോ പാവമാരും പടയും.

അന്നും ചെന്ന് ആത്മാനല്ലോ, പിറന്നാളും ചെന്ന് ആത്മാനല്ലോ. മൂന്നാദിവസം ആത്മാനു ഭൂതരെ കാണായില.

“അമ്പലാൽ ഇന്ദ്രഭൃഗുവാകും കേൾക്കുമാൻ പറ അറിയിപ്പൊക്ക!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

1. ഒരു മുറിവോ ചത്തോ ഉണ്ടായില എന്നർത്ഥം.

2. എരുത്തിനും ഉണ്ണിനും ഇര വേണ്ടത്. ശക്തിയുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

3. മിഥുനം എന്നതിന്റെ രത്നം.

അതുകേട്ടു ജാമമവാന്നു പറയെടുത്തു. പൊടിച്ചെട്ടു, പറ ചുവടു കോറുവെട്ടു, “എന്തൊക്കെല്ലൊക്കെട്ടെ പെരുമാറേ!” എ ന്നാൻ ജാമമവാൻ.

“അമ്മശിരസ്സുണ്ടോ, അഗാധിനൻ. അവനാൽ പടക്കുപ്പെ ട്വവർ ബ്രഹ്മാണിവന്നെന്നോട്ടു പൊതു പോർത്തോറു പോയാളോ. ബ്രഹ്മൻ വന്നെന്നോട്ടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ ബ്രഹ്മ ലോകം എന്നുടെ ഭാഷകപരിനഗരി എന്നൊക്കെല്ലൊക്കെട്ടോ. എനി യും കേളോ, ജാമമവാൻ!”

“മന്ത്രം പാൽ വെണ്ണയുണ്ട്, മന്നാടിമാർ¹ മോഷകടിച്ചു, അ മ്ലിമാരോടേറുകൊണ്ട് കിടപ്പുവൻ വിഷ്ണു. അവനാൽ പടക്കുപ്പെ ട്വവർ വൈഷ്ണവി വന്നെന്നോട്ടു പൊതു പോർത്തോറു പോയാളോ. വിഷ്ണു താൻ വന്നെന്നോട്ടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ ശ്രീ പാൽക്കടൽ എന്നുടെ ഭാഷകപരിനഗരി എന്നൊക്കെല്ലൊക്കെട്ടോ. എനിയും കേളോ, ജാമമവാൻ!”

“ചുരു ചുട്ടു ചുടലക്കളത്തിൽ എല്ലെവന്യുകൊതു്, തലയോ ട്ടിൽ കൈപ്പുമേറു നടപ്പവൻ കള്ളക്കപാലീശൻ. അവനാൽ പട ക്കുപ്പെട്വവർ മഹേശ്വരി വന്നെന്നോട്ടു പൊതു പോർത്തോറു പോ യാളോ. മഹാഭവൻ താൻ വന്നെന്നോട്ടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ കൈവാസം എന്നുടെ ഭാഷകപരിനഗരി എന്നൊക്കെല്ലൊക്കെ ട്ടോ. എനിയും കേളോ, ജാമമവാൻ!”

“മറവൻ, കുറവൻ, കുറഞ്ഞിയെ താരമാക്കിവെപ്പവൻ,² കൂറയി ല്ലാത്ത സുബ്രഹ്മണ്യൻ. അവനാൽ പടക്കുപ്പെട്വവർ കൈമാരിവന്നെ ന്നോട്ടു പൊതു പോർത്തോറു പോയാളോ. സുബ്രഹ്മണ്യൻ താൻ

1. മന്നാടിമാർ-ഇടച്ചിമാർ. ചെഴിൽ ‘മന്ത്രം’ എന്നാണ് ഭൂപം.

2. മറവൻ-കൂറൻ, മറം എന്ന വാക്കിന് കൂറ എന്നാണ് ഇല്ലാത്തതെ അർത്ഥം. പഴയ അർത്ഥം വിട്ടും എന്നാണ്. “മറ്റൊരുമറവൻ-കവിനോ മകെ”-കുറവൻ-കവയൻ എന്നർത്ഥം. കുറവൻ എന്ന പഴയ അർത്ഥം പരാജയം എന്നായി മാറിയിരിക്കുന്നു. കൂറൻ-കൂറൻ. സുബ്രഹ്മണ്യൻ ഒരു മഹാദേവനാണെന്നാണ് ശാഖിവാക്കു വിശ്വാസം. മേയിലുള്ളവൻ-തന്നെത്തന്നെയാൻ എന്നർത്ഥം ഇവിടെ ഉപയോഗിക്കുന്നു. കുറവൻ-ഇവിടെ വളിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു (മേയ്) എന്നതിന്റെ അർത്ഥം.

വന്നെന്നോടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ കമാറലോകം എന്നുടെ ഭാഷകപുരിനഗരി എന്നുചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ. എന്നിങ്ങനെയോ കേൾക്കട്ടോ, ജാമ്ബവാന്തേ!”

“യത്ന മനുഷ്യരുടെ ഉയിർപ്പോലും മറുകി മറുകി കിടപ്പുവൻ യമൻ അറുക്കുവമോപാവി. അവനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടവരും വാതാഹി വന്നെന്നോടു പൊരുതു പോർത്തോറു പോയാളെടോ. യമൻ വന്നെന്നോടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ യമലോകം എന്നുടെ ഭാഷകപുരിനഗരി എന്നുചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ. ഇനിയും കേൾക്കട്ടോ, ജാമ്ബവാന്തേ!”

“തന്മേൽ നിറയ കണ്ണുള്ളവൻ ശമീപതി, കള്ള ഇന്ദ്രൻ. അവനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടവരും ഇന്ദ്രാണി വന്നെന്നോടു പൊരുതു പോർത്തോറു പോയാളെടോ. ഇന്ദ്രൻ താൻ വന്നെന്നോടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ ഇന്ദ്രലോകം എന്നുടെ ഭാഷകപുരിനഗരി എന്നുചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ. എന്നിങ്ങനെയോ കേൾക്കട്ടോ, ജാമ്ബവാന്തേ!”

“ദേവലോകം അസുരലോകം എന്നുചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ.

അസുരലോകം ദേവലോകം എന്നുചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ.

എന്നെ പെരെറടുത്ത മാതാപിതാക്കന്മാർ കേൾക്കുമാറു കൊള്ളട്ടോ വെന്നിപ്പറ ജാമ്ബവാന്തേ!”

എന്നിങ്ങിനെ ഈശ്വരലോകം കേൾക്കുമാറു പറഞ്ഞിയിപ്പോയുചെയ്തു് ദേവീമനോഭരിയും ഭാഷകരജാധിപനായിട്ടു ഏഴുനില മാടത്തിൽ മൂത്തുചതുരംഗം പൊരുതിയിരിക്കുന്ന കാലത്തു് ശ്രീപാൽക്കുടലിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നിരുമഗീതം¹ പാടുവോളംചെയ്തു് ശ്രീകൈലാസത്തിൽ ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിക്കു ഗുത്തഗീതം പാടുവാനായിക്കൊണ്ടു എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അതു് ദൂരമേ കണ്ടുകൊണ്ടാനല്ലോ ഭാഷകരാജാവു്.

“ആരെടാ പോകുന്നതു്, നാരദനല്ലയോ? നീ എങ്ങനെന്നു വരുന്നു? എങ്ങോട്ടുപോകുന്നു?” എന്നുതളിച്ചെഴുതു.

1. പതിവായി പാടുന്ന ഗീതം.

“ഞാനാ ത്രിപാൽക്കുടവിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നിയമഗീതം പാടുവോതുമെപ്പോൾ, ത്രിമുഖഭാസത്തിൽ ത്രിമുഖഭാവൻ തിരുവടികൾ നൃത്തഗീതം പാടുവാനായിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു.” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“എങ്കിൽ ഇതുകേട്ടി കേട്ടുകൊണ്ടു പോടോ, നാരദാ! ആരിന്നു വിഷ്ണുവാകുന്നത്? ആരിന്നു മഹാഭവനാകുന്നത്? ഇവർകൾ എല്ലാവരും എന്നെ പേടിപ്പോടി കഴുകുറിപ്പ് തന്നെ കിടക്കുന്നതുമുണ്ടോ, നാരദാ! അതേതുമല്ലെടോ, നാരദ! മഹാഭവനമല്ലയോ എന്നോടു ചില ദേവസ്ത്രീകളെ പോഷയായാകാക്കി വിട്ടതു? അതിന് അവനുടെ ഉമയും ഗംഗയും ഇരുവരെയും പിടിച്ചുകെട്ടി എന്റെ ദേവിക ഭാസികളാക്കിക്കൊള്ളുന്നതുമുണ്ടോ, നാരദാ! അതേതുമല്ലെടോ നാരദാ! വിഷ്ണു എന്നു പൊല്ലുന്ന കള്ളനെത്തന്നെ പിടിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്ന് എനിക്ക് അടിപിടിചവനാക്കിക്കൊള്ളുന്നതുമുണ്ടോ, നാരദ! അതേതുമല്ലെടോ നാരദാ! മഹാഭവനെന്നെന്നെ പിടിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്ന്, കുറച്ചുടയെല്ലാം കളവോതുമെപ്പോൾ, എനിക്കും എന്റെ കോടാർകോടി പടക്കും പക്കംവെപ്പാനും പഴയതിവാല്പാനും, ഉടുപ്പാനും, ഉറക്കുവാനും പാലകനാക്കിക്കൊള്ളുന്നതുമുണ്ടോ, നാരദാ! അതേതുമല്ലെടോ, നാരദ! ദേവകളുടെ കൂറും പറഞ്ഞു കഴുകുറിപ്പ് തന്നെ കിടക്കുന്ന നിന്നെയും പിടിച്ചു കെട്ടി ചിറയിലിട്ടു ചവിട്ടുന്നുണ്ടെന്ന് അട്ടമാസം അലറിത്തുടന്ന അസുരന്മാരെപ്പോലും പുസ്തകവും വീണയുമെല്ലാം ഇട്ടു ഓടത്തുടങ്ങി.

അപ്പോൾ എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നുതെന്നാൽ:—

ഇരുമുഖിത് ശിശ്രുകനപ്പോലെയും, മാർക്കാരുമുഖിത് മുഷികനെപ്പോലെയും, കെലുകെലെ വിറച്ചു മനം മുറുകി മങ്ങിപ്പോയി കൈലാസത്തിലാലാലാലാലെന്ന് ദീർഘനമസ്സാരമായി വീണാനല്ലോ ത്രിനാരദൻ തിരുവടി.

“എഴുന്നീല്പ്, എഴുന്നീല്പ്, നാരദ! എന്തു നിന്നുടെ ദേവമെന്തു, ദേവമെന്തു”ന്നുരുളിച്ചെയ്തു ത്രിമുഖഭാവൻ തിരുവടി.

അതുകേട്ടു എഴുന്നീറ്റിരുന്ന്, “കേൾപ്പോയാക, ഭഗവാനെ, ഭാഷകനെനന്നാരു അസുരന്മാരായിട്ടുണ്ട്. അവനേറെ അമരമിട്ടു്

1. കഴുകുറിപ്പിടയുന്ന ചാല.

അടിയങ്ങളുടെ പന്ധാനിഷ്ഠാദികൾങ്ങളെ വേർപെടുത്തി, ആരിന്നത്ര ഫലം തിരുവടിയുണ്ടെന്നുപോൽ!! ആരിന്ന വിഷ്ണുഭഗവാനാകുന്നുപോൽ!! ആരിന്ന മഹാദേവൻ തിരുവടിയുണ്ടെന്നുപോൽ!! നിന്മുഖമിമാനല്ലൊ വരം അവനെ പേടിമൂലം കഴുകുറിൽതന്നെ കിടക്കുന്നതുമുണ്ടു പോൽ!! ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലപോൽ!! ഭഗവാനേ! നിന്മുഖമിമാനല്ലൊ അവനാടു ചിദ്രേവസ്ത്രീകളെ യാത്രയാക്കിവിട്ടിട്ട്, അതിന്നു നിന്മുഖമിമാനല്ലൊ വടിയുടെ ഉമയും ഗംഗയും ഇരുവരെയും പിടിച്ചുകെട്ടി, അവന്റെ ദേവിയെ ഭാസിക്കുകയാണു കൊള്ളുന്നതുമുണ്ടുപോൽ!! ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലപോൽ!! ഭഗവാനേ! വിഷ്ണുഭഗവാനെന്നു പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി, അവനെ അടിപിടിയവനാക്കിക്കൊള്ളുന്നതുമുണ്ടുപോൽ!! ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലപോൽ!! ഭഗവാനേ! നിന്മുഖമിമാനല്ലൊ പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി കുറുമ്പുടയല്ലൊ കളവോളംപെട്ടു, അവന്നും അവന്റെ കോടാർകോടി പടക്കും പടക്കുമെല്ലാം, പഴയതി വാല്യാനും, ഉറുട്ടുവാറും, ഉറക്കുവാറും പാലകനാക്കി നില്ക്കുന്നതുമുണ്ടു പോൽ!! ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലപോൽ!! ഭഗവാനേ! ദേവകളുടെ ക്രൂരപറഞ്ഞു കഴുകുറിൽതന്നെ കിടക്കുന്ന അടിയനെയും പിടിച്ചുകെട്ടി ചിറയിലിട്ടു ചവിട്ടുന്നതല്ലൊ അടുമാസം അലറിശ്രുട്ടുന്ന അസുരനെക്കൂടി പൃസ്തകവും വീണയുമെല്ലാം ഇട്ട് ഓടിപ്പോന്നേൻ. അന്നേരം അടിയത്തിന്നു വന്നാത്ത ദയം രിക്കലും തീരാവതല്ല, ഭഗവാനേ!” എന്നു പിന്നെയും പിന്നെയും തൊഴുന്നതായിനാനല്ലൊ ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു ഭാതകരാജാവും നാരദനെ കണ്ടുപറയുകയത്രെ പ്രവൃത്തിയാകുന്നതു്. എന്നാൽ നാരദന്റെ കരള കേൾക്കേണമെന്നു കല്പിച്ച് കൈലാസത്തിന്റെ വടക്കു താഴ്വരയിങ്കൽച്ചെന്ന് ആയുർ കൂടി വിളിക്കത്തക്കമിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“ആരാശിരസ്സിൽ അണിക്കൈലാസമേനി, പോരായ്മപേരി കിളിമൊഴിപെരുത്തുന്നൊക്കൊരാസനമേനി കൊത്തക്കണവല്ലി

പാമ്പാടും പാഴ്ത്തലയ്! കള്ള കലപാഖീശാ! കൊമ്പാലീശാ!”¹ എന്നിങ്ങിനെ ആത്മ ക്രൂരി വെട്ടിക്കത്തുടങ്ങി.

അതുകേട്ട് ത്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിയും കോപംചെന്ന് കോപാലഗ്നിയിലോടും കൂടി, നെറിയെണ്ണയും വിറച്ചു, ജടാധാരങ്ങളെല്ലാം ഒന്നൊക്കെ തൊടാതെ ആളയ്ക്കുടങ്ങി, നാഗങ്ങളെല്ലാം ചിററിത്തലയോടുകൂടി, ഭൂതങ്ങളെല്ലാം ഭൂമിമുച്ചാളയ്ക്കുടങ്ങി, ഭാഷകലോകം വിറക്കത്തുടങ്ങി.

“ഉററുമായി കൊന്ന മുടിക്കുന്ന അസുരനെ ആറന്മുളയിലിപ്പാൻ ഉപായം എന്തുകാരെന്നാൽ:—അറിഞ്ഞൊരാലായം തൊന്നുണ്ടല്ലോ, പണ്ടു കണ്ടത്തിങ്കൽ കാളകൂടവിഷത്തെ സമ്പ്രദിച്ചിട്ട്, അതിന്നു കാളി എന്നൊരു പെണ്ണിനെ തോറി വിട്ടാൽ ഈ അസുരനെ ക്ഷണമാത്രംകൊണ്ട് കത്തിക്കൊല്ലുന്നുണ്ടെ”ന്നു കല്പിച്ചു കാളകുണ്ടം, കറകുണ്ടം, തിരുനിലകുണ്ടം എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നുവരയായി സ്ഥാപിച്ചു കിടക്കുന്ന കാളകൂടവിഷത്തെ എടുത്തു എട്ടാംപാതാളംനോക്കി എറിഞ്ഞരുളി. അപ്പോൾ ചൊങ്ങിപ്പോയൊരു പുകതോന്നി. പുകയകത്തുശ്ശീതോന്നി. അഴലകത്തുഗിർത്താന്നി. പകം പതിന്നാലു തോന്നി. ചൊവ്വാഴ്ച ചെന്നൊരു ആഴ്ചയും തോന്നി. വിശാകമെന്ന തിരുനാളും തോന്നി. അതുകൊണ്ടും ശക്തിപോരാഞ്ഞു ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ്വരൻ മൂവരും കൂടി ത്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിയുടെ മൂന്നാംതിരുനേത്രത്തിൽ പാർത്ത കാലത്തു, അങ്ങനെപ്പറക്കുന്നപോലെ, മാമലപോലെ, ഹാ! ഹാ! എന്നു ശബ്ദത്തോടും, പതിനാറു ബാഹുക്കളോടും കൂടി പോന്നു പിറന്നരുളി പ്രസന്നരൂപി, പരമമൈത്രി, ത്രിദൈവകാളി.

‘ആറിലും അഴകതായേ!’² അരൻമണികുഴൽ നല്ലാളേ!³

ആനന്ദസുന്ദരി, ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാകന്നിപ്പാമേ പോലും! മൂലതായേ!’

പിറന്നുവീണ ദൈവകാളി എന്തുകാരും അറയരികുനേരെന്നാൽ:—“പരമാ, പരമാ, പണിയെന്നിങ്ക്; പാശെഴും മലയെടുത്തു

1. പാമ്പ്-പാശാ ഏന്നർത്ഥം-അലഞ്ഞതിശ്ചൈവം സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു.

2. ശക്തി.

3. ഇതിന്നു മുമ്പുണ്ടായ അറവിലും അഴകറിയിപ്പമേ!

4. ഹരന്റെ പെൺകിടപ്പവ.

മറച്ചിടുവാനെ, മലകൊണ്ടു പന്തടിക്കുവാനെ, ഉഴുറ്റി ഉണർത്തിടുവാനെ ഉരിയാടുവാൻപെരുമാനെന്നു, എന്നെ പടത്തുകാരണം പെരികപണി അരുള, ഭഗവാനേ!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“കരുണയുണ്ടോ, മകളേ, കാളി! കൊടിയുസരൻ പോർവേണി വന്നൊഴുത്ത്, ചിത്രനാം അവനെയുംകൊണ്ട് ദേവബ്രാഹ്മണരെ രക്ഷിപ്പാറായാക!” എന്നു അഭിമുഖ്യം ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അവന്നു പടയും ആയുധവുമുണ്ടോ?” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ, ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഉണ്ടെ”ന്നു അഭിമുഖ്യം ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“എങ്കിലോ അടിയന്തിനം പടത്തോററിത്തരുവോയാക!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

തൂറുതൂറായിരം കോടി ദേവപ്പടയും തോററിക്കൊടുത്തരുളി.

“ആയുധം തോററിക്കരുവോയാക?” എന്നാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

കന്തം, കിഴക്കിട, ഇഴററവാൾ, മിണ്ഡി, മിണ്ഡി, ഇരുമ്പുവക്ക, പള്ളിവാൾ, ത്രിശൂലം, പാത്രവട്ടക എന്നിങ്ങിനെ പതിനാറു ബാഹുക്കൾക്കു തക്കോരു ആയുധങ്ങളും തോററിക്കൊടുത്തരുളി.

“വാഹനം തോററിക്കരുവോയാക!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

“ഏകസ്ഥം, കണവീര്യം, മഹാകാളം, മധുരത്തം എന്നിങ്ങിനെ നാലുകാടുള്ളതിൽ (അമ്പ)മഹാകാളമാകുന്ന കാട്ടിൽ വസിപ്പവളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്. അവളെ ഏറ്റുവാഹനമായി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നു അഭിമുഖ്യം.

“ഇവിടെനിന്ന് ഭാരതപുരിയ്ക്കു എത്രയോളനവഴിയുണ്ടെ”ന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഏഴുനൂറുയോളനയുണ്ടെ”ന്നു അഭിമുഖ്യം.

“എങ്കിലോ അടിയന്തിന്റെ പട ഇവിടെനിന്ന് അത്രത്തോളം ഇടവേദി കൂടാതെ നിൽക്കേണ”മെന്നു തൊഴുതുണർത്തി ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ ഭഗവാന്റെ വലത്തെ തൂത്തുടയിൽ തട്ടിയരുളിയ കാലത്തു് പുതുമഴപെയ്തു് പിററന്നാൾ ഈയാഹേററകൾ പൊടിയും കണക്കെ പൊടിയത്തുടങ്ങി പിശാചുപടകൾ. അവരുടെ പേരെഴുതാമെന്നാൽ :—

അടിച്ചാടവനെ, പൊടിച്ചാടവനെ, പൊത്തിപ്പിടിപ്പവനെ, ഇച്ചിച്ചുണ്ണി, നിന്നൊന്നക്കി, താളംകൊട്ടി, നെറുമുലച്ചി, തെവരിപ്പല്ലി, അഴലാക്ക, ഇരോലാക്ക, ധൂമ്രധൂമ്രായംകണ്ണി എന്നിങ്ങനെ പതിനാറു നൂറ്റാണ്ടിനുള്ളിലെ പിശാചുപടയും തോറിക്കൊടുത്തു. “മൂന്നു നന്നക്കു മുത്തപേർ അറവതപാവമാരും, പടയും പോയിട്ടുണ്ട്. അവർ ഭാതകനെ കൊന്നുതുളിച്ചു; അവരിങ്ങു വന്നുതുളിച്ചു. എങ്കിൽ നീയെ നോക്കൊരു സത്യമെല്ലാ പോകേണ” മെന്നുളിച്ചു.

അതുകേട്ടു ദ്രോഹിയും നാനാജാതിയായുള്ള സത്യങ്ങൾ പല തും തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“സത്യം തിരുനീലകണ്ഠൻ തിരുവടിച്ചാണു്, ഭാതകനെ എൻ ദൃഷ്ടിയാലെ കാണേനാകിലോ, അവനെയും കൊന്നു് അവന്റെ ശിരസ്സും കൊണ്ടു കൈലാസത്തിന്നു വരേൻ ഭഗവാനെ!” എന്നു തൊഴുതുണങ്ങി.

“പോരും പോരും മകളെ സത്യമെല്ലാം, കൈലാസം വലത്തു വെച്ചു് പടപറപ്പെട്ടുപോയാക!” എന്നുളിച്ചു.

മുറിച്ചൊപ്പം മുലയിലൂലവും കൊടുത്തു കാലത്തു് മരങ്ങൾ മുറിഞ്ഞു വീഴുമാറും, മലകൾ ഇടിഞ്ഞു തകരുമാറും, പെട്ടെന്നു അട്ടമം സിദ്ധിച്ചുളിച്ചു.

“അടിയനിന്നു കൈലാസം വലത്തുവെക്കയില്ല. ഭാതകനെ കൊന്നു ശിരസ്സുംകൊണ്ടു വരന്മോഴു വലത്തുവെപ്പു!”.

“എങ്കിൽ ഇടത്തുവെച്ചു പട പറപ്പെട്ടുപോയാക” എന്നു ളിച്ചു. ഇടത്തുവെച്ചു പട പറപ്പെട്ടു തുടങ്ങി മുമ്പിലത്തെ മൊയ്താഴ്ന്നാൾ പറപ്പെട്ട പട പിന്നത്തെ മൊയ്താഴ്ന്നാളും പറപ്പെട്ടു കൂടിയില്ല.

ദ്രോഹിയും ഭണ്ഡികന്റെ ചുമലിൽ കരയേറി എഴാം ഗോപ രവാതിൽകൂടെ എഴുന്നള്ളിതുടങ്ങി. അപ്പോൾ അതിൽ വസിക്കുന്ന നന്ദികേശമൻ.

“കേൾപ്പോയാക നന്ദികേശമൻ! നീയെന്നിക്കൽക്കച്ചനോ ടൊക്കമല്ലാ. നിന്റെ മകൻ നന്ദിമഹാകാളനെ എനിക്കു സേനാ പതിപാക്കി തരുവോയാക!” എന്നുളിച്ചു.

“കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയാലോ” എന്നാൻ നന്ദികേശമൻ.

അപ്പോൾ നന്ദിമഹാകാളനെക്കൊണ്ട് പള്ളിനാത്തകം എടുപ്പിച്ചപ്പോൾ വെള്ളം അമ്പമൊക്കെമാകുന്ന കാട്ടിൽകൂടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അതിൽ വസിക്കുന്ന വേതാളം തെളിയുന്നതും, “ആരോ എന്റെ ആശ്രമത്തിൽകൂടെ കൊട്ടിയവയരിച്ച് വരുന്നു. യാതൊരാളൊന്നെത്തന്നെയും ഞാനൊട്ടേറെ അടയ്ക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു” കേൾക്കുകയും, ഒരു മാട്ടാണെന്ന് കണ്ടുപിടിച്ചു. രണ്ടാമത്തെ വേതാളം കൊണ്ടു കണ്ടുപിടിച്ചു, ഇരുപത്തൊന്നാമത്തെ വേതാളം കൊണ്ടു നെടുമംഗലംവരെയും കണ്ടുപിടിച്ചു, മൂപ്പത്തൊന്നാമത്തെ വേതാളം കൊണ്ടു മുഖക്കുരുവായി കണ്ടുപിടിച്ചു, അറുപത്തൊന്നാമത്തെ വേതാളം കൊണ്ടു അരയിൽ കിടന്നിരുന്നവനെ കണ്ടുപിടിച്ചു, രണ്ടാമത്തെ വേതാളം കൊണ്ടു കാലിൽ പാടുകുടിയായി കണ്ടുപിടിച്ചു, ഒന്നിരുന്നവനെയും ആനത്തലവനെയും കൊന്നു കുറിച്ചു, ഏഴു സമുദ്രത്തിലെ തണ്ണീരും പെരുങ്കി, അപ്പനും നിന്നിരുന്നോരു ഇലമരത്തെ മുറുക്കി കത്തിപ്പിറിച്ചെടുത്തു, ഇലയുരി കളഞ്ഞു പല്ലിയായി കണ്ടുപിടിച്ചിരിക്കുന്ന വേതാളത്തിന്റെ സ്വരൂപം എത്ര കാര്യമെന്നാൽ:—

മഴപ്പോലെ പല്ലി, കൊഴുപ്പോലെ നാവ്, അന്തരീക്ഷംപോലെ വായ, കണ്ണാണിപ്പട്ടനാട്ടിയാരെപ്പോലെ മുക്കം, ഇരുമ്പുകിടാരം മുട്ടുകുത്തിയപ്പോലെ കണ്ണും, ആകാശത്തോളം ഭൂമിയോളം ഇടവേളയോളം ഉള്ളതും, എന്നിങ്ങനെ ഇരിക്കുന്ന വേതാളത്തിന്റെ സ്വരൂപത്തെക്കണ്ടു ഭദ്രകാളിക്കും ഭയമായി, ഭദ്രകാളിയെക്കണ്ടു വേതാളത്തിനും ഭയമായി.

“എന്തിനു കാണാകുന്നതു പറ്റുവാമോ?” എന്നു തളിച്ചെഴുതുകാളി.

“പറ്റുതമല്ലെൻ തമ്പുരാട്ടി, തിരുവടിയുടെ ഏറ്റുവാഹനമത്രെ!” എന്നാൽ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ഹാ! കഷ്ടമേ, വാഹനത്തെക്കണ്ടാൽ എത്രയും അഴകിയതെന്നു തോന്നുന്നു. വേതാളമേ, പിശാചേ!” എന്നു വിളിച്ചുതളിച്ചെഴുതുകാളി.

“എന്താവൻ തമ്പുരാട്ടി!” എന്നു വിളിക്കുക തമ്പുരാട്ടിയോടല്ല.

“നീ എത്ര മൊന്നും ഉപജീവിക്കുമാറില്ലേ?” എന്നു തളിച്ചെഴുതുകാളി.

1. കാലിയിടുന്ന തുരന്നും.

2. കടിച്ചു, കഴിച്ചു—ഉപജീവിക്കുക.

“പ്രാതുകിട്ടിപ്പൂ, തമ്പുരാട്ടി! പണ്ടു ചോപായുഗത്തിൽ വേദാസുരയുദ്ധം പെരുമ്പോരണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു് അന്നസുരകളുടെ നിന്നെത്തിവാനു് തോററി. അന്നടിയത്തിന്റെ പഴവയു് അരവയറായി കിടപ്പു. ഇന്നൊരു കാട്ടാന കാട്ടുപൂക്കു്, ഒന്നിത്തൊറായിരം ആനത്തവവന്മാരെ കൊന്നുകുരിച്ചു്¹ അടവിയിങ്കൽ പട്ടിണിതന്നെ കിടക്കുമാറുള്ളു” എന്ന് തൊഴുത്തുണർന്നിനാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാമു്.

“ഹാ! കഷ്ടമേ, ഒന്നിത്തൊറായിരം ആനത്തവവന്മാരെ കൊന്നുകുരിച്ചിരിക്കുന്നു. എങ്കിൽ ഞാനോ പോകുന്നു ഭാഷകനെ കൊല്ലുവാൻ നിനക്കു പോരുവോയാക” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടു് കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാമു്.

“എന്തു പിശാമേ, നീ കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചെ”ന്നു കോപിച്ചുരുളിച്ചെയ്തു.

“മനേനമല്ലെൻ തമ്പുരാട്ടി, മുന്നും നിന്തിരുവടിക്കു മുത്തുപേൻ അറവതും പാമ്പമാതും പടയും പോയിട്ടുണ്ടു്. അവർകൾ ഭാഷകനെ കൊന്നുതുളിച്ചു; അവരിങ്ങു വന്നുതുളിച്ചു. എങ്കിൽ നിന്തിരുവടിയായെ കൊലപ്പെടുമെന്നു നിനച്ചു് കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചെ”ന്നു വേതാളമാകുന്ന പിശാമു്.

“സത്യാ തിരുനീലകണ്ഠൻ തിരുവടിയായു്, ഭാഷകനെ എന്റെ ദൃഷ്ടിയായെ കാണേനാകിലോ, അവനെയും കൊന്നു് അവന്റെ ഇടത്തു ടുപ്പു് വണ്ണമേൽ ശേച്ചുകൊഴുത്തു് കയ് ചുമധൂരിച്ചിരിപ്പൊരു മാംസമണ്ഡമുണ്ടല്ലോ, അതു നിന്റെ പാശുകൊണ്ടു വെട്ടി തിന്നമാറാക്കുന്നുണ്ടെന്നു്” അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീദ്രകാളി.

“നിന്തിരുവടി ഭാഷകനെ കൊന്നുതുമൊക്കും, അടിയൻ അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചതുതുമൊക്കും. എങ്കിൽ നിന്തിരുവടിയും നിന്തിരുവടിയുടെ പടയുൾകൂടി അടിയത്തിന്റെ ചുമലിൽ കരയേറിക്കൊൾവോയാക!” എന്നുചൊല്ലി ചുമൽകിഴിഞ്ഞു് കാട്ടിക്കൊടുത്താളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാമു്.

1. കിട്ടിപ്പൂ.

2. മന്ദാലിനിയെന്നു എന്നർത്ഥം.

3. ഇവിടെ ഇട എന്നർത്ഥം.

അതുകേട്ടു ദ്രകാളിയും ഭണ്ഡികന്റെ മുചമിൽനിന്ന് മുറിച്ചു വെട്ടുതെറ്റ് വേതാളത്തിന്റെ മുചമിരിട്ട് ത്രീപാദം കുറുകിനാളല്ലോ.

എട്ടുതൂക്കൊണ്ട് നിവണ്ണപ്പാദം മേഘത്തിനിടയിൽ പുക്കൊളിച്ചാളല്ലോ ത്രീദ്രകാളി.

“ഇറക്കിറക്കും, വേതാളമേ! പിശാചേ! നീ ആകാശത്തോടും ഭൂമിപ്പാടും ഇടവേദ കൂടാതെ നീളം. ഞാനോ അന്തമായിരിപ്പൊരുത്തിയല്ലോ. എന്നെ ഈ വിധം കൊണ്ടുപോകുന്നാകിൽ ഞാൻ ഭാതകനോടു യുദ്ധത്തിനൊട്ടും ശേഷിയില്ലാത്തപോം.” എന്നുതളിച്ചെഴു ത്രീദ്രകാളി.

“ഹാ! കഷ്ടമേ, ഇനുള്ള പെണ്ണുങ്ങൾക്ക് ഒട്ടുംതന്നെ നാനമില്ലയോ? തെത്തിയുടെ വണ്ണവും നീളവും സ്വപ്നം കറക്കാമോ?” എന്നു വൊല്ലി നടുക്കൊണ്ട് മുപ്പതാറുണ്ടു മടക്കിട്ട് മുഴങ്ങാലുകത്തി പുറങ്ങാവിച്ചുകൊണ്ട് പോകത്തുടങ്ങിനാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

അപ്പോൾ എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്ന ത്രീദ്രകാളിയുടെ തിരുമുഖപ്രദേശമെന്നാൽ :—

വലത്തുകണ്ണാദിര്യൻ, ഇടത്തുകണ്ണ് പന്ദൻ, നെററിതൃക്കണ്ണഗ്നി എന്നിങ്ങനെ മൂപ്പതാ കൂടി ഉദിച്ചാക്കൊപ്പാലെ ശോഭിക്കുന്നു. അങ്ങിനെ കൊട്ടമാപ്പുവയാത്തൊട്ടുകൂടി വണ്ടുമിതുന്നങ്ങൾ ചേരും മതു മലർ പൂയാവിൽകൂടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി.

അപ്പോൾ അതിൽ വസിക്കുന്ന പാവമാരും പടയും “ഭാതകരാജാവും പടയും ഇവിടെയും വന്നു, നമ്മെ കൊൽവാൻ” എന്നു കല്പിച്ചു ഓടുകയും ഒളിക്കുകയും തുടങ്ങി.

“ഓടാതെ, ഓടാതെ അമ്മമാരെ, അമ്മായിനമ്മമാരെ, നെഞ്ചകത്തിൽ പിറന്ന കാളി എന്നെന്നിക്കുന്നാമേ. ഞാനോ പോകുന്ന ഭാതകനെ കൊല്ലുവാൻ. നിങ്ങൾ കൂടി പോരുവോയാക!” എന്നുതളിച്ചെഴു ത്രീദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു പാവമാരും പടയും ദ്രകാളിക്ക് മുമ്പടയായി പോകത്തുടങ്ങി. അങ്ങിനെ കൊട്ടമാപ്പുവയാത്തൊട്ടുകൂടി പോകുമ്പോൾ കാണായി ഭാതകരോകം.

1. ഇത്തരം എന്നെന്തെങ്കിലും ആചാരവാരം.

2. നിരണ്ണാപ്പാലെ വധിച്ചതില്ലെന്നർത്ഥം. അന്നം=അത്, അന്നം (മേലിരിക്കുന്ന) എന്നതിന്റെ സംഗ്രഹരൂപവുമാവാം.

3. അധികം ചെന്നുവരേ.

“എന്തിനു കാണാകുന്നത് രാജ്യമോ?” എന്നു അഭിചെയ്യും.

“രാജ്യമല്ലെന്ന് തന്മൂലം! ഭാഷകലോകമത്രേ!” എന്നാൽ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ഹാ! കഷ്ടമേ! എന്നാൽ ശാസനം കൈമാറ്റം ഇതിനോടൊപ്പം!” എന്നു അശ്വതുലാഭിചെയ്യും പ്രതിരോധം.

വേദാദിവും ദ്രോഹാദിയെ യഥാർത്ഥമായിത്തന്നെ കൊണ്ടിറക്കുവാനും ചെയ്യും, കിഴക്കെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് ഏഴുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ. തെക്കെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് എട്ടുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ. പടിഞ്ഞാറേ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് ഒമ്പതുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ. വടക്കെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് പത്തുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ.

അങ്ങിനെ വായു നിറയാഞ്ഞതൊന്നും, വായു പിളർന്നു കിടന്നു കളല്ലോ. അതു ചില അസുരവിരന്ദന്മാർ കണ്ടു് ഒരു കല്ലിന്റെ വിചലപാശമെന്നു കല്പിച്ചു് അതിൽ ഇറങ്ങി ഓടുകയും, മരിക്കുകയും തുടങ്ങി.

വായു നിറഞ്ഞതൊന്നും, മെല്ലെവെ മറുക്കിപ്പിടിച്ചു ദ്രോഹിയുടെ തിരുമുഖിൽ നൃത്തംവെച്ചു കളിക്കത്തുടങ്ങി.

അതുകണ്ടു ദ്രോഹിയും “കേൾപ്പോയാക, നന്ദിമഹാകാളാ! നമ്മുടെ വേദാദിത്തിന്റെ പൈതൃകം ഒട്ടു തീർന്നു. ഇനി നമ്മുടെ പിശാച് പടകളെ എല്ലാവരെയും വിളിച്ചു് ഭാഷകലോകം ഏഴു ചുറ്റിട്ടു് ശേഷിച്ച പടകളെക്കൊണ്ടു് ആറ്റുലങ്കാരം ചെയ്തിപ്പോയാക!” എന്നു അഭിചെയ്യും.

അതുകേട്ടു നന്ദിമഹാകാളനും പിശാചുപടകളെ എല്ലാവരെയും വിളിച്ചു് ഭാഷകലോകം ഏഴുചുറ്റിട്ടു് ശേഷിച്ച പടകളെ ആറ്റുലങ്കാരം ചെയ്തിപ്പിക്കത്തുടങ്ങിയതെന്തുകാരെന്നാൽ:—

“ആറ്റുപാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ, മഹാരാജാവേ, ജന്മാവേ! പടവന്നു നിന്നെ എന്നു തോന്നുന്നു” എന്നാൽ ദേവിമനോദി.

“ആറ്റുപല്ല ദേവി കേൾക്കാകുന്നത്. നമ്മുടെ അസുരവിരന്ദന്മാരുടെ അഹങ്കാരമത്രേ.” എന്നു അസുരരാജാവു് ഭാഷകൻ.

1. പദ്യപ്രായശഃ ക്ഷേപയില്ല. ‘ബ്രഹ്മവേ’ തനിക്കുണ്ടോ—ജ്ഞാപ്തനേ.

രണ്ടാമതും അക്രമപരീക്ഷാചെയ്യാനല്ല.

“രണ്ടാമത്തും ആപ്പിതാ കേൾക്കുന്ന മന്നവനെ, മഹാമാന്ദാബെ, ഭക്താമവ!” എന്നാൽ ദേവീമനോദി.

“അപ്പൂട്ട ദേവി കേൾക്കാകുന്നത്. ആനത്തലവനായും കിതി
 തലവനായും തമ്മിൽ പരിതിരിയ്ക്കട്ടെ ഇപ്പോഴൊക്കെ.” എന്നൊരു
 സന്ദേശം ഓരോരുത്തർക്കും.

മൂന്നാമതും ആപ്പിൾക്കാരും ചെയ്യാനുള്ളൂ.

“മൂന്നാമതും അസ്സാതാ കേൾക്കുന്നു, മന്നവനെ, മഹാമാരാ വെ, തോരാവെ!” എന്നാൾ ദേവിമനോദരി.

“അപ്പൂർണ്ണ ദേവി കേൾക്കുകയ്ക്കുന്നു”. കിഴക്കെ സമുദ്രവും പടിഞ്ഞാറേ സമുദ്രവും തമ്മിൽ വിതന്നു ചെന്നു ഇഴുകിയത്രെ.”

നാലാമതും അറുപ്പലനാൽ ചെന്താനല്ലോ.

“നാലാമതും ആപ്പിന്താ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ, മഹാരാജാവേ,
ഭയ്ക്കാവെ!” എന്നാൽ ദേവിമനോദി.

“ആപ്പിൾ ദേവി കേൾക്കാകുന്നത്. ഭൂമിയിൽ ചെറുകുടിയിൽ ചെറുമനുഷ്യൻ ചത്തു യമലോകത്തേക്ക് അന്തരികൻ കെട്ടിയിടിക്കുമത്രെ.” എന്നാണസുരരാജാവ് ഭാര്യകൾ.

അഞ്ചാമത്ത് പഞ്ചകവടയും, മരതകവടയും, മുകുളിയും കൂടി എട്ടുദിന പൊട്ടുമാട് പെട്ടെന്ന് അട്ടമനസിയായിത്തീർന്നു.

അപ്പോൾ ഭാഷകൻറെ ഏഴിനി മേടം ഏഴോടത്തിടിഞ്ഞു പൊടിഞ്ഞു ഭൂമിയിൽ ശയനമായി³ വീണ് ഏഴിനീറിത്തന്ന് ഉയിർക്കു തുടങ്ങിനാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

“ആരോ ആരോ എന്നെ നടുക്കിയത്. അരുന്നോ, ആർക്കും കുന്നോ, പൊന്നോടൊത്ത. കർമ്മരുന്നോ, മോക്ഷേനിയവന്നോ, ശചിപതി കളളളുന്ദന്നോ, യാതോയാതൊരുത്തനെങ്കിലും അറിഞ്ഞു വാ ദൂതാ!” എന്നു ചൊല്ലി ദൂതനെ യാത്രയാക്കി വിട്ടാനല്ലോ.

1, 2. അഗ്രാമീയരുടെ പടയുടെ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടത്.

3. കിടക്കുന്ന ശ്വാതിരി വീശാ എന്നു അർത്ഥം.

ദൂതനും പോകുവോയി മെന്ന് ഒരു ഇലാമരത്തിൽ ചുരുളേറി നോക്കിയ ദിക്കിലൊക്കെ പട കണ്ടു ശക്തികെട്ട്, ബലികെട്ട് മനം മുറുകി മുറുകി പോയവനല്ലോ.

“അറിഞ്ഞു വന്നായോ ദൂതാ”.

“അറിഞ്ഞു വന്നിരിയെൻ പെരുമാനെ, നീണ്ട ജടയും വളഞ്ഞ മേഴുവും ചുമ്പിൽ അറുവത പെണ്ടി’മാതം നിറഞ്ഞു കോവിലുക്കുപേക്ഷ എന്നാൻ” ദൂതൻ.

“ആരേണോ, പെണ്ണോ, എന്നു നിശ്ചയമായി അറിഞ്ഞു വാ ദൂതാ!” എന്നാനസരമാവാവ് ഭാരതകൻ.

കണ്ടാമതും ദൂതനും പോകുവോയി മെന്ന് ഒരു കല്ലിന്റെ വിവരപരത്തിൽ കൂടെ പിശാചുപടയുടെ നടുവെമെന്ന പുറപ്പെട്ടാ നല്ലോ.

പിശാചുപടകൾ കൊന്നു മരണിപ്പാനായി കൂടിനാരല്ലോ.

“കൊല്ലാതെ നാം കണ്ടൊരു അടയാളമുണ്ടാക്കി അയക്കേണ” മെന്നതളിച്ചെഴുതൂ ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു പിശാചുപടകൾ എല്ലാവരുംകൂടി നിശ്ചയിച്ചു, ഒരു ഇലാമരത്തെ ചുരുടെ കത്തിപ്പിറിച്ചെടുത്തു കുറുക്കനെ ചുരിച്ചു ദൂതന്റെ കഴുത്തിൽ തടികൂട്ടിവിട്ടാനല്ലോ. അപ്പോൾ എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നു ദൂതനെന്നാൽ:—

രക്തം ദൂതനാറ്റം, രക്തം തടിയുറളം, ദൂതനേൽ തടിയുറളം, തടിയുറേൽ ദൂതനാറ്റം, അക്കിനെ ഉരുണ്ടും, പുരണ്ടും, തിരിഞ്ഞും, മറിഞ്ഞും മൊല്ലുന്നതു ദൂരമേ കണ്ടുകൊണ്ടാനല്ലോ ഭാരതകരാവാവ്.

“ആരെടാ ദൂതാ, നിന്റെ കഴുത്തിൽ തടികൂട്ടിവിട്ടു”നുമൊല്ലി തടിയെല്ലാം പൊളിച്ചു എടുത്തിരിപ്പും ആരാധിച്ചാനല്ലോ അസ്പരമാവാവ് ഭാരതകൻ.

“ദൂതനടിയൻ വിടുകൊണ്ടൻ, കാലത്താലെ വിടുകൊണ്ടൻ, കഴുത്തെയുതുത് തിരാനായി കൂടിനാരവർകൾ. മുടിയും കടകവും കളയാതെ മുതൽ? തനിക്കു ശരണംപോകനല്ല!” എന്നാൻ ദൂതൻ

1. പെണ്ണമ്മൾ, തമിഴിൽ പെണ്ടിർ എന്നാണ് രൂപം.

2. ശിവൻ.

“മുത്തി പണ്ടു ബാണൻ പലകാലം വാതിൽകാത്തു കിടപ്പു വൻ. അവനെത്തന്നെ പേർത്തിരിപ്പാനോ. പേടിയാതെ നില്ലെ” നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

“പേടിച്ചാലൊട്ടും ആഴ്ന്നു ഗതിയുമില്ല. കൂടിച്ചാവാൻ പറഞ്ഞിട്ടില്ല. നമ്മളിൽ പണ്ടു സേവിച്ച നാൾ കുറിച്ചു ജീവിതം² തരുവോയാക!” എന്നാൻ ദൂതൻ.

“മെച്ചോ, പൊയ്യോ” എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

“മെച്ചെന്നാകിലും പൊയ്യെന്നാകിലും പേയ്നാൻ കാളിവന്നു നിങ്ങളെയൊക്കെ അറയ്ക്കു തിന്നുമ്പോൾ ഞാൻ താനോ നോക്കിയിരിക്കയില്ല. ഞായം നാളെ പറഞ്ഞുകൊള്ളാം” എന്നാൻ ദൂതൻ.

“പോ, പൊരുത്തമില്ലാത്ത കള്ളോ, മഹാദൂതാ!” എന്നു മൊല്ലി തന്റെ കച്ചിടേൽ കിടന്നോരു കനകവളയ്ക്കിച്ച് ദൂതന് ജീവിതപ്പൊന്നാക്കി⁴ എറിഞ്ഞുകൊടുത്താനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

ദൂതൻ ജീവിതം ഒട്ടും സംശയിക്കാതെ എടുത്തുകൊണ്ട് ചെന്നപ്പള്ളിയിൽ ചെന്ന് “നിദ്രയോ ദേവി, നിന്റെ ഭർത്താവിന് ചാവതു കാലം വന്നുടുത്തു. യുദ്ധത്തിന്നു പോകുമ്പോൾ വിവേകി തടുത്തിരിപ്പോയാക!” എന്നു മൊല്ലി വന്നാഞ്ഞരന്നോക്കി പോയന്നല്ലോ.

ദൂതൻ പോയ്ക്കാലും തനിക്കൊരു വാടും വരരുതെന്നു കല്പിച്ച് അരബാണനെവിളിച്ചു പട നിരത്തുക്കുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

അരബാണനും പടയൊരുഭാഗം, ദീഗ്വബാഹുവും പടയൊരുഭാഗം, പതിനാറായിരം വെള്ളിവില്ലമ്പരക്കരും പടയൊരുഭാഗം, കാല കേയനും പടയൊരുഭാഗം, ഭാഷകരാജാവും പടയൊരുഭാഗം.

ഭാഷകരാജാവ് പടനിരത്തുന്നതുകണ്ട് ദ്രക്രാളിയും പടനിരത്തത്തുക്കുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

1. ജീവിച്ചിരിക്കുക എന്ന സ്ഥിതി.
2. ശമ്പളം.
3. പേയ്-പിരോയ്. തരിശിൽ പേയൻ എന്നും പ്രവേശ്യ. ‘ആർ’ പൂജക ജ്ഞാപനം.
4. പേയ്-പേയ് നാണു. പൊന്നിന് സ്വർണം, ചോരം, നണ്ണും എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ട്.

ഗണപതിയും സുബ്രഹ്മണ്യനും പടയോരുദാഗം, അയ്യനും ഭൃതദ്രുപയോരുദാഗം, ഇളികൾ കരുതിരാമനും¹ പടയോരുദാഗം, നീല വട്ടാരിയും² നന്ദിനന്ദുഗോപാലനും³ പടയോരുദാഗം, യമനിക്കുനും⁴ തിരുമാണിമലയും⁵ പടയോരുദാഗം, ഭദ്രകാളിയും പിശാചുപടയോരുദാഗം.

ഭദ്രകാളി പടനീളത്തുണതുകണ്ട് ദാരുണരാജാവ് കഴിച്ച് കണ്ണും ചുമത്തി കമുഴുകുകട്ടി, വിൽമാടുകുകട്ടി, ആവനാടിയിൽ ശരം തിരുകി, യുദ്ധപ്പോർക്കാരം ശരിച്ച് യുദ്ധസ്ഥലനാവോളുമെപ്പൂറ് പാരിപ്ലവിയതേരിടവൽ കരയേറി യുദ്ധഭൂമി ചുറ്റത്താകാത്ത നടുക്കെ പാഞ്ഞൊങ്ങാനാല്ലാ അസുരരാജാവ് ദാരുകൻ.

ആനയും ആനയും തമ്മിൽകെട്ടി, തേരും തേരും തിരക്കിപാഞ്ഞു, വാൾക്കുവെട്ടി, തോൾക്കുവെട്ടി, ഏററി എറിഞ്ഞു മഹാമുരമായികൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയകാലത്തു്, “ഈശനാർ മകൾ ഭദ്രകാളി ദാരുകന്മാരുടെന്നു തോറ്റി എന്നു തോന്നുന്നു” എന്നു കല്പിച്ച് പള്ളി വില്ലും പവിഴമ്പും എഴുപ്പാളുമെപ്പൂറ്, വിസ്ഫോടവിചിക്ഷൽനിന്ന് യുദ്ധഭൂമിയികലാമമാർ എഴുന്നള്ളി ത്രികാത്ത്യായനീഭേവി.

അഷ്ടിനെയുദ്ധം കണ്ടുനിന്നവാര “ഇങ്ങുവരുവോയാക, മകളേ! നി അസുരനെ എപ്പകാരം കൊല്ലുന്നു?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ത്രികാത്ത്യായനീഭേവി.

“അടിയൻ യാതൊരുത്തൊരുനാളുക്കാരും യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടെങ്കിലും ആത്തു ക്രൂരവിളിമിട്ടെങ്കിലും കൊല്ലുന്നുണ്ടെന്ന് അരുളിച്ചെയ്തു ത്രിഭദ്രകാളി.

“അതൊന്നും വരാ, മകളേ! അവനും അവന്റെ ഭേവിയും അറിഞ്ഞിരിക്കും ബ്രഹ്മാപദശേഷം. അതു നമ്മുടെ പുറത്തു് വരുന്നാലേ അവനും മരണം അകപ്പെട്ടു!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ത്രികാത്ത്യായനീഭേവി.

“അതു ചെന്നു ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടുവരുവാനാരുമില്ല.” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ത്രിഭദ്രകാളി.

1.4 മുത്തളിൽ പ്രമാണിമല.

5. ഇവരുടെ തുടയിലുള്ള മേ സ്ത്രീ.

6. ശംഗത്ത്.

“അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്ക് വരാതാക്കിക്കൊള്ളുന്നതുകൊണ്ട് ഞാൻ ചെന്നു ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടുവരാ”മെന്നുള്ളൊരു ശ്രീകാഞ്ചാലനീദേവി.

“സത്യം! തിരുനിലകളുടെ തിരുവടിയാണ്! ഭാഷകനെ എൻ ദൃഷ്ടിയാലെ കാണേനാകിലോ, അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്ക് വരാതാക്കിക്കൊള്ളുന്നുണ്ട്” എന്ന് സത്യമായി തൊഴുതെന്നതിന്നു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു ശ്രീകാഞ്ചാലനീദേവിയും ഒരു അഗതിയാണെന്നിരുടെ വേഷം ധരിച്ചു ഭാഷകന്റെ കോട്ടവാതിൽക്കൽ ചെന്നു ഭദ്രകാളി¹ മിരക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“നിന്ദയോ ദേവി, ശ്രീമംഗല്യയോ ദേവി, ഭാഷകരാജാവിന്റെ പത്നി, ഭദ്രകാളി² തത്ത്വവോടുക!” എന്നുള്ളൊരു ചുരുക്കം.

അതുകേട്ടു ദേവി മനോഭവിയും ഒരു താലം ചുരുക്കത്തെയും കോരിക്കൊണ്ടുകൊടുത്തു.

“അതും അനന്തം”³ മകളേ!” എന്ന് ചൊല്ലി പുറംകൈ കൊണ്ടും പുറംകാലുകൊണ്ടും തട്ടിനിക്കി എറിഞ്ഞു കളഞ്ഞു.

പിന്നെ താനടുക്കും പട്ടയകിൽ ഒന്നു തേവായെ,⁴ കൊണ്ടു കൊടുത്തു.

“ഇത് ഉടുത്തുകൊണ്ടു നടന്നാൽ നിത്യം കിട്ടും ഭദ്രകാളിയും കൂടി കിട്ടാ മകളേ!” എന്ന് ചൊല്ലി നടുവെക്കീറി എറിഞ്ഞു കളഞ്ഞു.

“അനന്തം വേണ്ടിയും, ചെറുശ്ചെറും വേണ്ടിയും, വന്നൊത്തതിയല്ല. ഭാഷകന്റെ അപേക്ഷിച്ചു വന്നൊത്തതിയത്രേ. എങ്കിൽ നിന്റെ ഭർത്താവ് എന്തെങ്കിലും ചെയ്തിരിക്കുന്നു?” എന്നുള്ളൊരു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഭദ്രകാളിയോട് യുദ്ധത്തിന്നു പോയിരിക്കുന്നു” എന്നാലും ദേവിമനോഭവി.

1. ഭദ്രകാളി.

2. സത്യം! തിരുനിലകളുടെ തിരുവടിയാണ്! ഭാഷകനെ എൻ ദൃഷ്ടിയാലെ കാണേനാകിലോ, അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്ക് വരാതാക്കിക്കൊള്ളുന്നുണ്ട് എന്നുള്ളൊരു ശ്രീകാഞ്ചാലനീദേവി.

3. അനന്തം വിലപിടിച്ച പട്ടം.

4. ദേവതയോടുകൂടി ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

“എവിടെ നിന്നും നിന്റെ ഭർത്താവും അറിഞ്ഞിരിക്കും ബ്രഹ്മോപദേശം എനിക്കെത്രയും മോക്ഷമാകുന്നു. അതേതു മല്ല, രാജാജൻ ജപിക്കിൽ ഇരവർ ജപിക്ക നല്ല, ഇരവർ ജപിക്കിൽ മുപ്പർ ജപിക്ക നല്ല” എന്ന ചൊല്ലി അപേക്ഷിച്ചവരേ ബ്രഹ്മോപദേശം തെ ഉരു ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു.

കാത്ത്യായനീദേവിയും അസുരകളുടെ നാലത്തെ ആകാശിപ്പോ തും ചെയ്ത് ദ്രകാരിക്ക് രെ ഉരു ചൊല്ലിയവരേ, മേലെ ഉരു സന്ദിശ വടിയ്ക്ക് താനെ പൊന്നി. ഭാഷകനെ കൊല്ലുവാനുള്ള ഉപദേശത്തെ തീർപ്പാക്കുംചെയ്ത്, മറിമാനാകുന്ന കലയിലേക്ക് അയ്ക്കി പള്ളിവില്ലും പവിഴവനവും എടുപ്പാക്കും ചെയ്ത്, വിസ്തൃതവിധിമിഷിയാലാജാദ് എഴുന്നള്ളി ത്രികാത്ത്യായനീദേവി.

അശ്വിനാശിരിക്കുന്ന കാലത്തു് ഭാഷകരാജാവിന് ചില ഭൂമി മിക്കത്തും കാണായി.

“കേൾപ്പോയാക! അരബാണാ, നമുക്കു ഗൃഹത്തിൽ ഏതാ നാം അപചയമുണ്ടായി എന്നു തോന്നുന്നു. ദേവിമനോഭരി മണിക്കിണ നിൽ വീഴുകയോ, മുടിമുലദണ്ഡാരം! ദേവകൾ കട്ടുകൊണ്ടുപോകയോ, ബ്രഹ്മോപദേശം മാറുന്ന പോകയോ, ഏതാ അപചയമുണ്ടു്”ന്നു കല്പിച്ചു് അരബാണനെ വിളിച്ചു് ദേവകൾക്കും മറുചൊല്ലി കൊടു പ്പോതും ചെയ്തു് തേങ്ങട്ടു പിടിച്ചു മറഞ്ഞു.

പനനപ്പള്ളിയിൽപെന്ന്, “നിദ്രയോ ദേവി! ഇവിടെ ഉണ്ടായ വൃത്താന്തം ഒട്ടും മെലിയാതെ ചൊൽവോയാക!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“ഏതു മൊന്നും ഉണ്ടായിലെൻ ഭർതാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോഭരി.

“ആരുമൊരു ദ്രുതം വന്നൊരില്ലയോ?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“ഇന്നലെ ഒട്ടു മദ്ധ്യാഹ്നനേരത്തു് തെ അഗതി ബ്രാഹ്മണി വന്നു” എന്നാൾ ദേവിമനോഭരി.

“അവൾക്കു് നീ ഏന്തൊന്നുകൊടുത്തു്?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“തെതാലും മന്തുരണങ്ങളെ കോരിക്കൊണ്ടുകൊടുത്തു. അ വൾ ‘അതും അനതും മകളേ, വനത്തിൽകൂടെ പോകുമ്പോൾ കള്ള

1. കിരീടം മുഖമായ വില്പിപ്പിച്ച രാജാവിന് നമ്മൾ സൂക്ഷിക്കുന്ന പെട്ടി.

മുഴുന്ന് തട്ടിപ്പിറിച്ചുകൊടുത്തു മകളേ, 'എന്നു ചൊല്ലി പുറംകൈകൊണ്ടു പുറംകാൽകൊണ്ടു തട്ടിനീക്കി എറിഞ്ഞു കളഞ്ഞു' എന്നാൾ ദേവി മനോഭവി.

“പിന്നെ നി എന്തൊന്നാക്കൊടുത്തു?” എന്നുതളിച്ചു.

“അവൾ അത്ഭുതം വേണ്ടിപ്പോ ചെറുശപ്പം വേണ്ടിയും വന്നു രാത്രിയല്ലേ പാൽ. മോക്കുമാർ (അപേക്ഷിച്ചു) വന്നുതന്നിരുന്നു. ബ്രഹ്മാപദേശം അവൾക്ക് എത്രയും മോക്കുമാർക്കുപോൽ. അതേ തുളുപോൽ, രാത്രി ജപിക്കിൽ ഇരുവർ ജപിക്കാല്ല, ഇരുവർ ജപിക്കിൽ മൂപ്പർ ജപിക്കാല്ല, എന്നു ചൊല്ലി അപേക്ഷിച്ചുവാനേ, ബ്രഹ്മാ പദേശം ഒരു ഉരു തോടിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. അല്ലാതെ എത്രമൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നെന്ന് ഭയംവേ!”

“നല്ലത്, നല്ലത്, മഹാപാപി ഞാൻ ചെയ്യും പരാക്രമമെല്ലാം നിന്നുടെ പരാക്രമമെന്ന നിരൂപിച്ചിരിയെന്നോ, എനിക്കു വന്ന പാപി! സ്ത്രീകളോടു സാരോപദേശം ചെയ്യുന്നവനും പെരുമരമറി കൈവിടുന്നവനും മരണം സൂക്ഷ്മമെന്നു” സസാരോജാവ് ഭാതകൻ.

“എങ്കിൽ മകൾ ദേവി, നീയും നിന്നാലോടും അത്ഭുതം കോരിക്കൊണ്ടു വന്നാത്തതും നോക്കി പോയാക! അന്ധനായ് ഭദ്രകാളിയോടു പടവെട്ടി വിട്ടുസ്വർഗ്ഗം പ്രാപിക്കാൻ പോകുന്നു!” എന്നുസസാരോജാവ് ഭാതകൻ.

അതുകേട്ടു ദേവി മനോഭവിയും ദേവിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“ഏഴാണ്ടുപ്രായത്തിലെ ദേവിയായി പോന്നോൻ! പോവാ നോ വഴിയറിയിന്നീവ! പോയി പിരിയുക അറിയിന്നീവ! അടിയത്തെ ആക്കൊഴിച്ചുപോകുന്നു മഹാപാപി!” എന്നുചൊല്ലി ദേവിക്കത്തുടങ്ങി.

ദേവി മനോഭവിയുടെ ദേവത്തെ, സാറിക്കത്താത്തു തന്റെ മാനുഷ്യ, ക്രൂരതയോടെ ചികിത്സിച്ചതി, ഇന്ദ്രനീള വരത്തി യുദ്ധഭൂമിയിൽചെന്ന്, കച്ചരടുകെട്ടി, വിൽക്കുമാറുക, ആവനാഴിയിൽ ശരം തിരുകി യുദ്ധപ്പോക്കോലം ധരിച്ചു യുദ്ധസന്നദ്ധനാവോളം ചെയ്ത്, പുലി പുട്ടിയത്തരിനേൽ കരയേറി യുദ്ധഭൂമി മൂപ്പത്താറുകാതം നടുങ്ങു പാത്താത്താനല്ലോ അസാരോജാവ് ഭാതകൻ.

ആനയും ആനയും തമ്മിൽകെട്ടി, തേക്കും തേക്കും തിരക്കിപ്പാഞ്ഞു, വാൾക്കുവെട്ടി, തോൾക്കുവെട്ടി, എററി എറിഞ്ഞു, മഹാശൂരമായിക്കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്തു്, പടരെയധനി, കൊട്ടുമിടക്ക, പല ദേവതയും പണിചെയ്തിട്ടുക, എനിക്കിന്നെ കൈപ്പോലത്തിട്ടു് വാസ്തോതതുടങ്ങിയ കാലത്തു് എന്തുപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“ആലുഷുണ്ടു് അരൻ തന്നാട്ടാൽനായിട്ടു പോന്നിടുന്നതും കേളെടാ! ബാണങ്ങളാൽ മാറപിളപ്പേൻ. വാൾമുനയാലെ വയറെരിറി കടൽമാവയെടുത്തു് കാലത്തെ കാമനെ കൊന്ന പുരാനടിപ്പുറേൻ”² എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

“കാലനേയും കാമനേയും കൊന്നതുപോലെ കാളി, നിത്യെന്നെ ജയിച്ചിട്ടുമോ? ആണല്ലാതെ വന്ന കാളി! നിന്നെ ഞാൻ പാകുട് മാക്കുവൻ. ബിരാനിറവും പൂണ്ടു പോരിനായ് വരികിലോ നെറി‘പോരാ പോരിനെ’ന്നാനസാരജാമു് ഭാഷകൻ.

“നെ(റ)റിപറയുന്ന അസാരം, മൂന്നും നിൻ പെരുമ്പടയെല്ലാം വാളാൽവെട്ടി കൊന്നുചിട്ടു മ(ക)ൻ നി പറയുന്ന ദൃഷ്ടതയെല്ലാം ക്ഷമിച്ചിട്ടിത്തരൊന്നും മറ്റൊരുഭൂതവും ഇത്ര വിഷിമു് പറഞ്ഞതുമില്ല. കയ് ചുപിയ് ചു ദേഹമെ”ന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

“കയ് ചുപിച്ചിഴക്കുന്ന അച്ചിരിയ്ക്ക!” കേൾ. നാളമറപ്പോൻ നാറക്കവളാൽ, തോററിയതെല്ലാം തീക്കനാൽകണ്ണൻ; ഈ പകയെല്ലാം നിന്നോടു വീട്ടുവാൻ വാൾക്കിരപോരാത്ത അച്ചിരിയെൻറ വാക്കുകൾകെട്ടാൽ വിവരമെന്നും!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

1. വിഷം (അലോഹമത്തിന്റെ അത്ഭവം.)

2. കലാപനയും കലാപനയും കൊന്ന പുരാനു് (ദേവനും) അടിപ്പുറുൻ. (ശരണം പ്രാപിക്കും.)

3. പാകുടാ-കാളി (പ്രാട്ടുതത്തിന്റെ അത്ഭവം). കേരൻ ബധീനത്തിലാക്കി ഇഷ്ടദൈവമെ ചെട്ടും ഏത താഴ്ന്നു.

4. നിരപ്പു്, കേൾ, ബ്രഹ്മയും പരമശിവനുമുള്ള യുദ്ധം ശരിയല്ല ഏത സാരം. നിറം ശരിയല്ലോ നീ ബ്രഹ്മണത്താലു ഏത പരിഹാസം. നെററിയേനും പുരം മരണനം. നെററി-മരണശൃംഗത്തിന്റെ നേരെ ചേരിയായിട്ടുള്ള മുൻഭാഗം. നിനക്കു് മരണശൃംഗം പോര ഏതേനും.

5. നിഷയിച്ച (ധിക്കരിച്ചു) ഏതതിന്റെ ദുഷിച്ചരൂപം.

6. അസാരൻ (അശ്വാദസിക്കുന്നവൻ.)

“ലക്ഷണമെന്നവലക്ഷണമേതും അറിയാതെ എടി! ഭൂതപാപി, നിന്ദിതനകൻ അക്ഷണമേകൻ യമധർമ്മപയസ്സൻ!” എന്നു നസരമാജാവ് ഭാഷകൻ.

“വാടംകുവെന്ന പൂരാനോടുകൂടെ വരുത്തിടുവാൻ വാടംകുവയിലിട്ട മുഴക്കലമെന്താൻ ആത്മവന്നതനിശ്ചയില? മണ്ണിൽ വീണു പുരണ്ടതാരെടാ? ദേവനായ ശിവൻ മകൾ കാളി ഞാൻ!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

“ദേവനായ ശിവൻ മകൾ കാളി നീയെപ്പോലെ തെരുവിൽ വെലിയേറുന്നു നടന്നുകൊൾ! ആവതില്ല നിനക്കൊന്നാഭേദനാൽ, ആഴ്ചകേട്ട വരുത്തിടുവാൻ” എന്നു നസരമാജാവ് ഭാഷകൻ.

“വാസവതം മറയവതം വാണിപ്പം എന്തൊടുമൊന്നു നീ അണക്കിലോ മറയാതെ യുദ്ധംചെയ്തു ജയിച്ചുകൊൾ!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

എന്നിങ്ങിനെ വാങ്ങാത്തതില്ലെന്ന് കൈപ്പൊതളടങ്ങിയ കാലത്തു് എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

ദേവപ്പട്ട, അസുരപ്പട്ടയോടുമാറു, അസുരപ്പട്ട ദേവപ്പട്ടയോടു മാറു അതിൽ മെകച്ചുകാണായി അസുരപ്പട്ട.

“ഇപ്പോൾ ഗണിക്കരുതാതോളം പടകൊല്ലാം” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

അതുകേട്ട ഭദ്രകാളിയും നൊന്നൊന്നും പടയെടുത്തു പടയൂടി നാരല്ലോ. രണ്ടെക്കോടി പടയെടുത്ത ഭാഷകൻ.

രണ്ടൊന്നൊന്നും നാലൊന്നൊന്നും പടയെടുത്തു പടയൂടിനാരല്ലോ. നാലുവെക്കോടി പടയെടുത്ത ഭാഷകൻ.

കുറുത്താൽ പത്തുനൂറ്റൊന്നൊന്നും പടയെടുത്തു പടയൂടിനാരല്ലോ. പത്തുനൂറ്റൊന്നൊന്നും പടയെടുത്ത ഭാഷകൻ.

അങ്ങിനെ പോകുന്നതിലൊന്നും നായോടു നരി കഴുകോടു കാകൻ എന്നിങ്ങിനെ ഓരോരോ അസുരവിരന്ദാരുടെ കുടർമാലയൊന്നും

-
1. ചോരായു, അവതനം.
 2. മതിയാക്കി.
 3. കണ്ടൊന്നുംചെയ്തു എന്നർത്ഥം.

കത്തു നിറച്ചുതു് ഓരോ വൃക്ഷത്തിൽ കൊണ്ടുവെച്ചു ഭക്ഷിക്കു തുടങ്ങി. അപ്പോൾ എപ്പകാരം ശോഭിക്കുന്നു വൃക്ഷങ്ങളെന്നാൽ:—

തെളികൊണ്ടും ചെമ്പാത്തികൊണ്ടും ഉണ്ടാല¹കെട്ടിയുരുക്കി യാറെപോലെയും, അശോകം നിറയെ പൂത്താറെപോലെയും, പ്ലാശു നിറയെ പൂത്താറെപോലെയും ശോഭിക്കുന്നു.²

അങ്ങിനെ കൊമ്പുകഴിച്ചു മരപ്പാലെ “തെവനായി യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റ ഗ്രാമത്തിലേക്കു പോയാൽ അഭിമാനത്തിന്നു വാട്ടം വരും” എന്നു കല്പിച്ചു തന്റെ തേർതട്ടിൽ കിടന്നോരു ചന്ദ്രമാന്ദസം എടുത്തിട്ടുക്കി. അതു വജ്രമുദിക്കും മീതെ മുറിക്കുമ്പോയി. പിന്നെ തന്റെ ബ്രഹ്മണ്യം എടുത്തു ദ്രോഹിയുടെ പടക്കല്ലാം എററി എററി കൊല്ലുതുടങ്ങി. ദ്രോഹിക്കും ഗണിക്കത്തൊത്തോളം പട ചതു.

“കേൾപ്പോയാക ഭാഷകരാജാവേ! ത്രിപവനസ്രികളോടു ജയിച്ചിരിക്കുന്ന പുരുഷനല്ലയോ? ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണു മഹേശ്വരന്മാർ നിന്നോടു നേർപെട്ടിരയോ? സ്രികളോടു പുരുഷന്മാർ തങ്ങളു തടിച്ചെടുത്ത യുദ്ധം ചെയ്യുന്നത് എത്രയും ആണ്യമോ?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ത്രിദ്രോഹി.

അതുകേട്ടു “ദൈത്യമത്രേ!” എന്നു കല്പിച്ചു തേരും മൂന്നുമുഴറി സമുദ്രത്തിൽ എറിക്കു കളഞ്ഞാനാല്ലാ ഭാഷകരാജാവ്.

അതുകണ്ടു ഭഗവതിയും ഗണപതിയെക്കൊണ്ടു ചുക്കി എടുപ്പിച്ചു ഭാഷകന്റെ തേരും തേർതട്ടുമെല്ലാം എററി ഉടമു് ഭൂമിയിങ്കൽ ശയനമായി വിഴ്ന്നു. ഭാഷകൻ ഓടത്തുടങ്ങി.

“ഓടാതെ, ഓടാതെ, ഭാഷകരാജാവേ! ത്രിപവനസ്രികളോടു ജയിച്ചിരിക്കുന്ന പുരുഷനല്ലയോ? ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണു മഹേശ്വരന്മാർ നിന്നോടു നേർപെട്ടിരയോ? സ്രികളോടു പുരുഷന്മാർ ഓടുന്നതു എത്രയും ആണ്യമോ?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ത്രിദ്രോഹി.

അതു കേട്ടു കേളാതെ ഓടത്തുടങ്ങി. വിന്ധ്യൻ എഴുന്നേറ്റുയോജന ഓടി. കാവേരി മുന്തൂരയോജന ഓടി. നാഗമണ്ഡലത്തിൽ പക്കക്കാളിച്ചാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

1. ഇടതിങ്ങി പുകപടലം വേണിച്ചതു തേരും രാമ. (അവലംബമില്ലാത്ത ഉപയോഗിക്കുന്നത്.)

2. ഏല്പും ചുക്കുന്നിറങ്ങേ. ഉപയോഗം സമാധാനം നോക്കുക.

ഏഴ് സപ്തമാത്രകമാണ്! കൊല്ലത്തനെ! തമ്പുരാട്ടി!
 ആറ് ആശാമാണ്! കൊല്ലത്തനെ! തമ്പുരാട്ടി!
 ആഞ്ചു പഞ്ചാക്ഷരമാണ്! കൊല്ലത്തനെ! തമ്പുരാട്ടി!
 നാലു വേദമാണ്! കൊല്ലത്തനെ! തമ്പുരാട്ടി!
 മൂന്നു മുഹൂർത്തമാണ്! കൊല്ലത്തനെ! തമ്പുരാട്ടി!
 ഇരുവരശ്വനീവേകമാണ്! കൊല്ലത്തനെ! തമ്പുരാട്ടി!

ഏകസ്വരൂപം ബ്രഹ്മമാണ്! തിരുനെത്രത്തിൽ പിറന്ന
 തമ്പുരാട്ടി എന്നുചെയ്തിപ്പോഴേ അറിഞ്ഞുവെള്ള. നിന്തിരുവടിക്കും
 അടികീഴിൽ പൊടിയായി കിടപ്പേ"ന്നെന്നുചൊല്ലി ദ്രാവികത്തുടക്കിനാ
 നല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

അങ്ങനെയിരിക്കുന്ന കാലത്ത് ദേവിമനോദരിയും നിദ്രയ്ക്കു
 ന്നു കണ്ടോരു സ്വപ്നമല്ലാം തന്നായത്തോഴിമാരെ വിളിച്ചു അറിയി
 പ്പിക്കു തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

അസുരന്മാരും അശ്വന്മാരും ചുടിയുന്നതും കണ്ടുണന്നേൻ തോഴി
 മാരെ! അതേതുരല്ലെൻ തോഴിമാരെ! എന്റെ ഭർത്താവ് പാലാലടി
 കഴുകി പട്ടാലടിത്തോർത്തി പട്ടമെത്തമേൽ കരയേറി ഇമ്പനിദ്രകൊള്ളു
 ന്നു ഭർത്താവ് വെറുനിവരേ കള്ളുകൊണ്ടു ഉഴലുന്നതും കണ്ടുണന്നേൻ
 തോഴിമാരെ."

പകൽ കിടന്നറങ്ങിയാൽ പെസപ്തസ്സരം പലതും കാണും
 മകളേ!" എന്നു ചൊല്ലി ബദ്ധവത്തത്തിനാരല്ലോ നാഗത്തോഴിമാരും.

അങ്ങനെയിരിക്കുന്ന കാലത്ത് ഭാഷകരാജാവിനെ മുഖത്തുടക്കു
 ലത്തിനേൽ നിന്നുഴിച്ചു പാദാദികേശവും കേശാദിപാദവും സൂക്ഷിച്ചു
 നോക്കി, "ഇവനെ നന്നുകൊണ്ടും കൊല്ലുവാൻ യോഗ്യപോരാ. ഇരു
 വിനഴകിയവരെ¹ കൊല്ലത്തത്. വിദ്യയുള്ളവരെ കൊല്ലത്തത്. യുദ്ധ
 ത്തിൽനിന്ന് ആയുധം മുറിയ്ക്കുവരെ കൊല്ലത്തത്. എന്നുരനോടു
 ആണയിടാതെ പോരായ്ക്കിൽ, ഇവനെ കൊല്ലാതെ വിട്ടുകൊടുത്താൻ"
 എന്നുതളിച്ചെഴുതു ശ്രീദ്രകാളി.

1. മൂലധാരം, സ്വാധീഷ്ഠാനം, മണിപുരം, അനാഹതം, വിശുദ്ധി, ബ്രഹ്മം.

2. ഇരുവിനാപ്താമല അഴകളുവര എന്നർത്ഥം. ഇവിടെ അഴക് എഴു
 തിയിലല്ല. വിദ്യതിയാണു്—ഇരുവിൻ തന്മയപ്പെട്ടവർ എന്നാവാം. മലസ്ഥലം
 മരപ്പെടുത്തി നാലുശതവും വളയ്ക്കുന്നതിന്നു് അഴക് എന്നു പറയുന്നതല്ലാ.

“ശത്രുവിനെ മടിച്ചിൽവെച്ച് പേവാക്ക് അരുളിച്ചെയ്യേ?” എന്നു കോപിച്ചാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ഇവനെന്നും വരും വാങ്ങിട്ടുണ്ട്. രാവു പകലും കൊല്ലരുതാത്ത വരും കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീദ്രകാളി.

“രാവു പകലും വേണ്ട. സന്ധ്യക്കുറച്ചു കൊൽവായാക!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“അകത്തും പുറത്തും വെച്ച് കൊല്ലരുതാത്ത വരും കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീദ്രകാളി.

“അകത്തും പുറത്തും വേണ്ട. ഇടയ്ക്കുവെച്ച് കൊൽവായാക!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ആണാലും ആയുധത്താലും കൊല്ലരുതാത്ത വരും കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീദ്രകാളി.

“ആണാലും ആയുധത്താലും വേണ്ട. നിന്ദിതവടിപ്പടെ തിരുനഖങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഉടവിൽപാറ്റി! കൊൽവായാക!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

അതുകേട്ട് ദ്രകാളിക്കും കോപംവന്നു; കോപാഗ്നിയോടുകൂടി പതിനാറു തൃക്കുയിലെ തിരുത്തയ്യക്കുളെല്ലാം അകലെ നിക്ഷേപിച്ചുവെച്ച് പതിനാറുതൃക്കുക്കൊണ്ടും യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്ത് എത്ര കാര്യമെന്നാൽ :—

തയ്യക്കുളെക്കുളെ, തകർക്കുളെക്കുളെ, കടൽമാലയെടുത്തു് ഉടലിലണിയുമൊക്കെയും, അങ്ങിനെ തച്ചും, കഞ്ഞിയും, പിച്ചിയും, മാന്ദിയും വീര്യസ്വർഗ്ഗം പ്രാപിച്ചാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ. വലത്തുടപ്പുവെട്ടി വളമ്പാറ്റവിന്നു കൊടുത്തു. ഇടത്തുടപ്പുവെട്ടി വേതാളത്തിന്റെ സത്വം പിഴക്കുതെ കൊടുത്തു. ശിരസ്സുവെട്ടി വെറുപ്പാലും വെണ്ണ്, കരളുപറിച്ച് കുറിച്ചിട്ട്, കരളുപറിച്ച് ഉത്തരീയമിട്ട്, മറ്റേ ശവശരീരങ്ങളെല്ലാം ഓരോരോ ദിക്കുനാക്കിയും ദശനോക്കിയും എറിയുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ ഓരോരോ മുക്കിൽനിന്നും മുമ്പിൽനിന്നും മുക്കുകയും മുക്കുകയും തുടങ്ങിയതെത്രകാരമെന്നാൽ :—

1. കഞ്ഞിയിറക്കി.

2. ഇവിടെ കടൽമാലയായത് മാറ്റിയിരിക്കുന്നത്.

“തൊഴുത്ത് കിട്ടിയെന്നിച്ച്, തൊഴി കിട്ടിയെന്നിച്ച്, നാൾ കിട്ടിയെന്നിച്ച്, ബാക്കി കിട്ടിയെന്നിച്ച്, എല്ലാ കിട്ടിയെന്നിച്ച്, ഒട്ടെ കിട്ടിയെന്നിച്ച്, ഒട്ടെ തന്നെ കിട്ടിയെന്നിച്ച്” എന്നൊരു അമ്മുപ്പിശാമ്യം.

ഹേ! കഷ്ടമേ! ഇത്രവലിയൊരു അമ്മുപ്പിനെപ്പോലെയും പടയും കൊണ്ട്, എന്റെ പട്ടക്ക് ഒന്നേറെത്തെ പെടാമെന്നു പ്രതിജ്ഞിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇനി എന്തെന്നു പട്ടത്തിൽ താതന്നെ തന്നെ കാണണമെന്നു കല്പിച്ച് പ്രിയമാർഗ്ഗം വെച്ച് തിരുവടിയെ കൊൽവാൻ കോപത്തോടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി പ്രിയദ്രോഹി.

അതു തന്റെ ദിവ്യവക്ത്രസ്സുകൊണ്ടുറപ്പിച്ചു തന്റെ തൂക്കത്തിലേ തിരുമാച്ചുകൊണ്ട് രണ്ടു പ്രിയമാർഗ്ഗം നിർമ്മിച്ചു, “കേൾപ്പോയാക! പ്രിയമാർഗ്ഗം, എന്നുടെ മകൾ ദ്രോഹി ഭാതകവയം ചെയ്താലും ചെയ്തു എന്നെക്കൂടി കൊല്ലാൻ കോപത്തോടെ വരുന്നു. കൈലാസം വലത്തുവെച്ച് ഗോപുരവാതിലകം പൂകുമ്പോൾ രണ്ടാകളും പാഞ്ഞു ചേർന്നുവെച്ചു. “കേൾപ്പോയാക! പ്രിയമാർഗ്ഗം!” എന്നുതന്നെയും പ്രിയമാർഗ്ഗം തിരുവടി.

അമ്മുപ്പിനെ കൈലാസം വലത്തുവെച്ച് ഗോപുരവാതിലകം പൂകുമ്പോൾ രണ്ടാകളും പാഞ്ഞു ചേർന്നുവെച്ചു. വലത്തു കടിച്ചവൻ വീരഭദ്രൻ, ഇടത്തു കടിച്ചവൻ കേശവൻ, എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു തിരുനാമപ്പേരും വിളിച്ചുതന്നെയും. പാതികോപം ചേർന്നു കടിച്ചു. രണ്ടാകളും പാതികോപത്തോടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി പ്രിയദ്രോഹി.

“കേൾപ്പോയാക! നന്ദികേശവൻ! എന്നുടെ മകൾ ദ്രോഹി ഭാതകവയം ചെയ്താലും ചെയ്തു എന്നെക്കൂടി കൊല്ലാൻ കോപത്തോടെ വരുന്നു. മത്തവിലാസം തിരുനാമം നിൽക്കേണ” മെന്നുതന്നെയും പ്രിയമാർഗ്ഗം തിരുവടി.

അതുകേട്ടു നന്ദികേശവനും മണിപ്പിടാവെടുത്ത് കൊടുത്തുടങ്ങി. ഉമാഭഗവതിയും ഗംഗാഭഗവതിയും താളമൊത്തത്തുടങ്ങി. മറ്റു വാനം ആട്ടരംഗത്തിൻ നടുവിൽ തിരുനാമം തുടങ്ങിയതെപ്പോലെ മെന്നാൽ:—

1. തുടങ്ങുന്ന പ്രകാരം പട്ടം എഴുന്നള്ളിക്കുന്നു
2. കറ, ചുട്ട.

“കണ്ഠവകുന്തളിയെന്തുടി വീണയ്ക്കു-
മറിമാനൊട്ടവെണ്മഴ ശുദ്ധവും,
മാലയുറ്റയുമെപ്പൊക്കത്തൊട്ടു-
മേന്തി നിറഞ്ഞുവരുന്നമണ്ഡിക,
തട്ടൊഴിതാളമുഗേകടത്തുടി-
കൊട്ടിയൊക്കൊച്ച ജഗത്തിൽ മുഴങ്ങി.”¹

ഇങ്ങനെയൊരു കണ്ടു തൊഴുതെന്നു അംബരവാസികൾ അറിയാതെത്തൊട്ടും കൂടി ഭദ്രകാളിയും തിരുഗുണം നിൽക്കുമ്പോഴായിത്തീർന്നുവെന്നു കാണുന്നതാകുന്നു:—

“കത്തിവിടിച്ചു കടത്തില ശുദ്ധ-
മുയർത്തി കരത്തിൽ മുഴപ്പടയെന്നി,
നിന്നുകടർമാല കഴുത്തിലണിഞ്ഞു-
കറമരനിറത്തിലുരുട്ടിയകറ്റു, “ഘോര! ഘോര!”

എന്നിങ്ങനെ തിരുഗുണം നിന്നുരുളി.

തിരുഗുണം നിന്നു തൊട്ടിലൊക്കെത്തൊട്ടു നഗ്നസ്വരൂപമായി തിരുഗുണം നിന്നുരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

താനി² മറഞ്ഞു തല കവിട്ടാളാല്ലാ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“നമോ മകേ ഭദ്രകാളി, കോപവും താപവും തീർന്നിതോ?”

എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അടിയത്തിന്നിപ്പോൾ കോപം തീർന്നു, ദാഹം തീർന്നിട്ടു!” എന്ന് തൊഴുതുണർത്തി ശ്രീഭദ്രകാളി.

“എങ്കിൽ കാട്ടിക്കോ കപാലം! ഏറുകോ ശോണിതം!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

കപാലം കാട്ടിയവാനേ, അധിരവെള്ളമേറാവല്ലാനായി³ ഭദ്രകാളിയുടെ അടി. പിശാച് പടകൾ കടിക്കയും, കുളിക്കയും, അഹങ്കരിക്കയും തുടങ്ങി.

1-2 ഇതു പൂജാവിധിയാണെന്നു കരുതിയിരിക്കുന്നു. അനുബന്ധം നോക്കുക.

3. അങ്ങനെയൊരു അർത്ഥത്തിലാണ്. പഴയ ഭൂതരൂപം.

4. കൈയെ വെള്ളംപൊലെ വലിയ ആനായി.

“കേൾപ്പോയാക! മകളേ! ദ്രോഹി, നീ ഇവിടെവെച്ചു കാഴ്ച ഇവിടെയെങ്ങും വെപ്പാൻ തക്കവഴമുണ്ടല്ല. എങ്കിൽ നിന്റെ ഇട തെരച്ചിൽ ഒരു അന്യധരാണി പിടിപ്പോയാക” എന്നതളിപ്പെട്ടു ശ്രീ മഹാദോഷൻ തിരുവാടി.

"കേരപ്പാചാക മകളേ! നീ എവിടത്തിലാവാമറിയാമെന്നു?" എന്നരുളിച്ചെയ്തു പ്രിയമാദേവൻ തിരുവടി.

“അതൊന്നും പോരാ മകളേ, നീയും ഞാനും കൂടിയിരുന്നാൽ നിന്നെ കീഴ്ത്തിയാക്കും.¹ മഹാകാളിവട്ടത്തു മഹാദേവനെന്നും വരും.² ഭൂമിയിൽ ചെറുകുടിയിൽ ചെറുമനാശ്വർഷ കലപരദേവതയായി പോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതാനന്ദം വരാ മകളേ, അവിടെയുള്ളവർ വന്ദിപ്പോടെ
 ഡോ. ഉഴുത്ത്,³ പാട്ട്,⁴ താലപ്പാലി⁵ എന്നിവരെ നന്ദം.

[illegible]

പാട്ടാകിലെവണ്ണമെന്നാൽ:—നൂററെട്ടുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരം. ഇതതും ചെച്ചാത്തവർ അറുപത്തിനാലുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരം. ഇതും ചെച്ചാത്തവർ മുപ്പത്തിരണ്ടുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരം. ഇതേതും ചെച്ചാത്തവർ പതിനാലുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരം. ഇതേതും ചെച്ചാത്തവർ എട്ടുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരം. ഇതേതും ചെച്ചാത്തവർ നാലുകാൽ പന്തലിട്ട കിഴക്കുപടിഞ്ഞാറേഴകറൊട്ടു തെക്കുവടക്കു വെള്ളിക്കുറുപാവി പൊന്നിൻകൂറ വിതാനിച്ചുകൊള്ളും. പൂക്കുല, മാല, കുരഞ്ഞെങ്ങിനോല, നിറമോരചെമ്പഴുക്കു എന്നിവററക്കൊണ്ടു നിന്റെ അരങ്ങിനെ അലങ്കരിച്ചുകൊള്ളും. വെള്ളിപ്പൊടിക്കു പകരം അരിപ്പൊടി കൊള്ളും. അഞ്ചനപ്പൊടിക്കു പകരം കൃഷ്ണപ്പൊടി കൊള്ളും. പൊന്നിൻപൊടിക്കു പകരം മഞ്ഞപ്പൊടി കൊള്ളും. എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നു വണ്ണങ്ങളെക്കൊണ്ടു അഞ്ചു വണ്ണമാക്കി നിന്റെ അരങ്ങിനെ അലങ്കരിച്ചുകൊള്ളും.

“ബ്രഹ്മകളും,² വിഷ്ണുമാൽ,³ ഇശ്വരൻ വിതാനം; കാഞ്ചനം, കേരളപ്പാറ വരുന്നവർ, ഋഷികൾ ഇന്ദ്രാദികളെന്നു സങ്കല്പിപ്പോയാക! പാടുന്നതു തുഞ്ചതുനാരദനെന്നു സങ്കല്പിപ്പോയാക! കൊടുന്നതു നന്ദി കേശവനെന്നു സങ്കല്പിപ്പോയാക! അരിയും തിരിയും പിശാചുക്കൾക്കു കൊടുപ്പോയാക! പൂവും പൂക്കുമായും നിന്നെ മുമക്കുന്ന ദേവതക്കു കൊടുപ്പോയാക! ആവിയും പുകയും നീ ഈശ്വരനിയ്ക്കുക⁴ ആഹാരമാക്കിക്കൊൾവോയാക!

“ഇതതും ചെച്ചാത്തവർക്ക്, വസ്ത്രം, കള്ളിമുളളൻ, അകവട്ട, പുറവട്ട, അഗ്നിക്കൊടി, പെരുമ്പനി⁵ എന്നിങ്ങിനെ തോണ്ണുററാലു മഹാപ്രാധികളെ കൊടുപ്പോയാക.

“നിന്നെ നിനപ്പുവരെ നീയും നിനപ്പോയാക! നിന്നെ മറപ്പുവരെ നീയും മറപ്പോയാക!

-
1. പന്തൽ സംയോജന പാതക്കാണ് പതിവ്.
 2. ബ്രഹ്മകൾ-ബ്രഹ്മവു്. ബ്രഹ്മവചനത്തിൽ പദാന്തിരിക്കയാണ്.
 3. വിഷ്ണുമാൽ-മേൽ ഏക പരത്താൽത്തന്നെ വിഷ്ണുവാണു്.
 4. 12 രാസങ്ങൾക്കു് ഏന്നൽ.
 5. ഇതിൽ ചിതയും വസ്ത്രവുമെ വകയെടുത്തുണ്.

എന്നുരുളിച്ചെയ്ത ശ്രീമാമാഭേവൻ തിരുവടിയുടെ അരുളപ്പാടാലു പരശുരാമനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടോരു മായുമ്പടവന നാട്ടി¹തൽ കമ്മഭൂമിയിങ്കൽപോന്നു നിന്നിരുവടിക്കുടിവാസമാരുളേളാരു തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽപോന്നു ഉലകഴിഞ്ഞു വരുവോയാകപോലും!!

പ്രസന്നരൂപി, പരമേശ്വരവി ഭദ്രകാളി! ആറിലും അഴകതായേ! അരൻ മണികഴൽ നല്ലാളേ! ആനന്ദസുന്ദരി, ആരാമലൈനുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേപോലും മൂലതായേ!!

അടിയൻ നിരസിരുവടിയെക്കൊണ്ടു ഇത്രനരം സ്മരിച്ചതു കററമെന്നാകിലും ഗുണമെന്ന സമർപ്പിപ്പോയാക! മക്കൾമെയ്യും വിളയാട്ടെല്ലാം മാതാപിതാക്കൾ പൊറുക്കുവണ്ണം പൊറുത്തുകൊൾവോയാക!

അടിയത്തെ നിൻ മകനെന്ന കാത്തുരക്ഷിപ്പോയാക!

ആറിലും അഴകതായേ!

അരൻ മണികഴൽ നല്ലാളേ!

ആനന്ദസുന്ദരി, ആരാമലൈനുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേപോലും മൂലതായേ!!

ചാസ്സ്-താളം.

കരിയാകാർമുക്കിൽ ഉരുവാ'മുടയവരും,
കുന്നലൊരികണ്ണുവുരുട്ടിമിഴിപ്പവരും,
വലിയ ഭാനവൻ ബലത്തെ കറുപ്പവരും,
വരികയെന്നല്ലോ വളരെ വിളിപ്പവരും,
ധരണിമേവുന്ന പൊരുതൊരുസുരന്റെ
തലയുറുത്തുപോയി കൈലാസം പൂക്കവരും,
സരസമായി നാടൊക്കെയുംസ്മായി പൂക്കവരും,
തിരുമാന്ധാകുന്നില്ലോ വാഴുന്നഞ്ചികേ!

1. ഉരുവാ-അമൃതം.

2. സസായി എന്ന അർത്ഥമുണ്ട്. പഴയവിതിപ്രകാരം 'ക'കരത്തിനേറെ
മുമ്പിൽ 'ഇ' ചേർത്തായിരിക്കണം.

വാഴ്ച .

കേട്ടെന്നുള്ളിപ്പെട്ടവരുവോടുകൂടും വൈരമേ!

കേട്ടുപോന്ന പ്രീതിപ്പെട്ട് വിളയാടി എഴുന്നള്ളി

[വരുവോടുകൂടും]

അങ്ങിനെ, അന്നിമുഖമാണവേ, ലോകമാണവേ, പിതാവേ!

ആനിയും അഴകിയവരും, അരൻ മണികഴൽ നല്ലൊരു,

ആനന്ദസന്ദർഭം, ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധ്യംകുന്നി-

[മുമ്പേ പോലും മൂലത്തായേ!

ശക്തിനേത്രത്തിങ്കൽത്തന്നി! അയ്യോലേലധനികാരവേ!

ശക്ത ശിവൻ മകളേ! ഭാര്യൻ നിമി.....കൊടികും

ഭദ്രേ! ഭദ്രകാളി ഭഗവാന്റെ മുന്നാം തിരുനേത്രത്തിങ്കൽനിന്ന്

ഉജ്ജ്വലിച്ചവരുമാരായിത്തന്നി! കേട്ടെന്നുള്ളി

[വരുവോടുകൂടും]

ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധ്യംകുന്നിലുമേ! പോലും

[മൂലത്തായേ!

കേളാകിനായപോലും! എന്നുമേ! നിൻചരിതം

കേളാകിനായോ, വാളാൽ വരും കരുതിവെള്ളത്തിലൊളം

കളിച്ചു നിൽപോയാകുംപോലും, ഈരേഴുധാരേഴുജഗത്തിന്നും

മനോരഥമായി നില്പോരു മണിമകുടസ്സുകൾമേ!¹

തേനതലിയും കതിരുകനാൽ മൂലമന്ത്രം സാധിപ്പാനായിക്കൊണ്ടു്

പൊലുമാരിയും, മൂലമലരും, മുഴങ്ങാരു നാക്കിലയിൽ വെള്ളരിയും,

കണ്ണിടൽവെറുവിലും, കുന്നിപ്പഴക്കയും, ചെപ്പും, പനനിറവും,

നന്നാറുവിളക്കും, കൊളുത്തിവെട്ടു് ആദരാൽ വണങ്ങി

ചൊല്ലി സ്തുതിച്ചവരുമിട്ടു് വിളിക്കുന്നേൻപോലും,

ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധ്യംകുന്നിലുമേ! പോലും മൂലത്തായേ!

1. കേട്ടുകേൾക്കും എന്നതിന്റെ പഴയരൂപം.

2. നിഷ്പക.

3. അഴിയക്കടം എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം.

കുത്തനിറം നിറമുണ്ടാകുമ്പോൾ കാലിയെന്ന പേരുണ്ടായോ?

മുട്ടുവാളും കൂടാതെ മേയ്ക്കും എന്നിലയും അവിളിയും നാഗം മേന്മ കണ്ഡവങ്ങളും ഈശ്വര തൃക്കുട്ടിയെപ്പറ്റും

നല്ലായ്മയോടൊപ്പം കൂടി കൊട്ടുമെ ത്രിവർണ്ണശുഭമിട്ടു പൊതു പോക്കും കൂകിനായോ? പടയുടെ മഹാകാളി എണ്ണവാ നത്താത്തോളം അസുരനീരവാശ കൊന്ന കൊന്ന കൈലാസം പുക്കായോ?

പെണ്ണോ ആ.....ദുഷ്ടാമകളും നിന്ദ്യ സാക്ഷാൽ ത്രിമൂല ഭദ്രകാളിപ്പാദം! ആരോമലന്നുടെ തിരുമാന്ധാഃകന്നിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

മുട്ടുപുഴ്ചൊഴുപ്പു വിളിപ്പെട്ട വരുവോയാകപോലും ദേവി! ചെങ്കോഴി ആദരവ് കളിയാട്ടം കണ്ടു മേവിനായോ?

കൈതാഴ പാതിരനേരം വിളിപറഞ്ഞു പാത്രവട്ടകളും കയ്യിൽ പിടിച്ച് വേതാളത്തിൻ കഴുത്തിലേറി കൊട്ടുമാറ്റുവങ്കാരത്തോടും കൂടി കേട്ടേഴുന്നള്ളി വരുവോയാകപോലും!

ആരോമലന്നുടെ തിരുമാന്ധാഃകന്നിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

വെട്ടി പിളന്നോരസുരരാജാവു ഭാതകൻ തല നഷ്ടപ്രതിഷ്ഠയാകും മണികണ്ഠൻ മകളെ! ദിക്കൊല്ലാം പൊത്തത്തിലായോ? ദശയിലറയാടി മേവിനായോ?

വട്ടമെ വിടുകൊള്ളും മാടവും ചെമ്പററിവായോ? പൊൻമാട കടവിലായോ? പോക്കും അഞ്ചും മേവിനായോ? ഏകമ്പക്കളരിക മുസിനാൽ കേട്ടേഴുന്നള്ളി വരുവോയാക പോലും!³

ആരോമലന്നുടെ തിരുമാന്ധാഃകന്നിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

1. മുട്ടുപുട്ട്. ഒരു മംഗളത്തിൽ ആദ്യം വരുന്നത്.

2. അധീനത്തിലായോ?

3. അനന്യസം അക്ഷയം.

ഉദിച്ചു വരുന്നോരു ഉയേമാനപദ്യം വലംചെയ്യ്, അഭിഷേകപദ്യം വലംചെയ്യ്, ത്രികൂടപദ്യം വലംചെയ്യ്, ത്രികാഞ്ചനപദ്യം വലംചെയ്യ്, വിന്ധ്യൻ, മഹാമത്ത്¹ എന്നിങ്ങിനെ ചൊല്ലപ്പെട്ടുതാരു സപ്തലോകപദ്യങ്ങളും വലംചെയ്യ് വാഴ്ച വരിക..... തുളനാട് വലവെച്ചു, മാണിക്കനാട് കാന്താപുരം വലംചെയ്യ്, നല്ലാളംചെയ്യാളം വലംചെയ്യ്, നാഗതീർത്ഥം, കോടിതീർത്ഥം വലംചെയ്യ്, ശങ്കരനേത്രനാരായണപുരം വലംചെയ്യ്, വടക്കൂടെ ഗംഗയാടി, ഗോകണ്ഠമാടി, കന്യാകുമാരിതീർത്ഥമാടി, പടിഞ്ഞാറിന്മേൽ സുവർണ്ണവിഹി വലംചെയ്യ്, ശിവനാമനോരു സുന്ദരപ്രിയൈകൈവാസത്തിലേനിന്ന് പ്രിയ ഹാദേവൻ തിരുവടിയുടെ അരുളപ്പാടാലേ പരഹുമാമനാൽ വടക്കുപ്പെട്ടോരു മാരുമ്പടവെന്നാട്ടികൽ കർണ്ണമിയികൽ പോന്ന് നിന്തിരുവടിക്കു ധിവാസമായുളളാരു തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽപോന്ന് ഉലകഴിഞ്ഞുവരുവോയാക പോലും!

ആരാമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലേമേ! പോലും മൂലതായേ!

ഏകമ്പരണവിട്ടും വലംചെയ്യ്, മഹാകാളം മധുരത്തം വലംചെയ്യ്, നാലുശ്ശേരിവാഴും നാല്പിരിങ്ങാട്ടു വലംചെയ്യ്, അത്തിക്കാട് ആനക്കാട് വലംചെയ്യ്, അത്തിപനയന്നാറകാവു വലംചെയ്യ്, പൊരുതുക്കുണ്ടാരു ത്രിപോർക്കുലിക്കാവു വലംചെയ്യ്, കുറിച്ചുകുണ്ടാരു കുമാലിക്കാവു വലംചെയ്യ്, കുത്തിക്കൊന്നുകൊടിക്കു വലംചെയ്യ്, വളച്ചുകുണ്ടാരു തിരുവളയനാട്ടുകാവു വലംചെയ്യ്, കൊടുന്നുലി വലിവാലും എന്നിങ്ങിനെ എണ്ണെട്ടുപത്തിനാല് യോഗകന്യകമാരുടെ യോഗ.....
.....വസിക്കപ്പെട്ടുവോളംചെയ്യ്, തിരിഞ്ഞുപോന്നോരു തിരുമാന്ധാംകുറു വലംചെയ്യ്, നിന്തിരുവടിക്കു ധിവാസമായുളളാരു തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ പോന്ന് ഉലകഴിഞ്ഞു വരുവോയാക പോലും! ആരാമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽമേവും മൂലതായേ!

1. കർണി പ്രയാഗ അപ്പുർമായികുന്നെള നോക്കുക.

2. തുളനാട് പന്ത് പല കാഴ്ചക്കാരും കീർത്തിപ്പെട്ടതായിരുന്നു. 'തുളക്കുറും തീർത്ഥം' എന്ന പദത്താൽ ഇതിനെത്തന്നെ എന്നാണർത്ഥം. കേരളത്തിലെ വെളിച്ചപ്പാട് ഇങ്ങിനെ കല്പിക്കുന്നതും പതിവാണ്.

നിന്തിരുവടിയും നിന്തിരുവടിയുടെ ശ്രീമൂലസ്ഥാനത്തിൽനിന്ന് പാട്ടുമണ്ഡപത്തിൽവാമമാറ എഴുന്നള്ളി കൊള്ളുമ്പോൾ എന്തെല്ലാം അലയാരെന്നാൽ:—കൊള്ളത്തിയോരു വിളക്ക്, കൊടിക്കൂറ്റ, കണ്ണാടി, പീഠം, വെള്ളരി, ആവിയും, പുകയും, വ്യാഴം, പാട്ടു തണ്ണീരമുതൽ, താലപ്പൊരി, ജലം, ഗന്ധം, പച്ചക്കറ, ധൂപം, ഭീപം, നേളം, വാദ്യം, വേദം, ഗീതം, ഗുണം, താളം, വാക്കിൻ രസം, മനസ്സിന്നു വരുന്ന ഏനിക്കിന്നെ ഈരോഴ് പൂക്കളെക്കൊണ്ടു കൊണ്ടാടി ചൊല്ലി സ്മരിച്ചുവരുമിട്ടു വിളിക്കുന്നെൻ നോലും ആശ്വാദമെന്നുടെ തിരുമാന്ധാങ്കനിലമ്മേ! പോലാമുലതാമര!

കളത്തിൽ പാടുന്ന പാട്ടുകൾ.

അമ്മനിശ്ചയ—(തൃപ്തതാളം).

1. അമരകൾ പലതുമ്പുരതമിണക്കി അമൃത കടത്തുകാലം
അവ കടൽ തന്നിലന്നു പിറന്ന ഹരൻ മകളായതോ! നീ!
2. ഉൾക്കളങ്ങളിലും ഹരനുടെ തിരുമൈ ഉടലൊർപാതികൂർ
ഉടമയിൽ പകുത്തുക്കിടക്കൊണ്ടുകൊ ഉദകമായി.....
3. ഇരുപതു മഞ്ചമൊരു പതിനാറുനീതമൊടെ പതുക്കെല്ലാം¹
ഇടകലരുന്ന വിപിമയുത്രപുടലോരുശക്തിയോ! നീ!
4. പുതുലേരിമുതളിർനാളി കലയരും പുരികുഴൽ തടവൻതായെ!
പുകഴ്വെ തൊഴുന്നേൻ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമന്നിന
[മുലതായേ!
5. അന്തകവൈരി പണ്ടലർബാണനെ കണ്ണിലാക്കി നീക്കി,
അന്നുടെയയി തിമരം കനൽ കണ്ണിലഴുകൊടുത്തായമായെ!
6. ചന്തമേരും കരത്തിലുരത്തുവാളോടെ ശുലമേന്തി,
ചണ്ഡികാമണ്ഡവത്തിലമൻ ചോരയെക്കരിയെ!
7. ഭംഗിയോടെ പെരുമ്പട കൂളി ചോരയോടെ ഭൂതമെല്ലാം,
പാപികളെ കലത്തോടെ വേരപ്പുവളെ! തൊഴുന്നേൻ.
8. മന്തിരവാചാ² കേൾപ്പൊരുളായ തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽവാഴും
മുനമൊട്ടുരത്തുളളരവി നിമുഴൽക്കിതാ കൈതൊഴുന്നേൻ.

1. എല്ലാമുടി 51, സരസ്വതിയെന്നു താഴ്വയ്ക്കും. റുന്ദ സങ്കല്പവും ഇതിലുണ്ട്.

2. ഭരതപുഷ്പം അരിയേന്നവർ എന്നർത്ഥം.

നിറം—(ഏകതാമൂലം).

(1) ഇഷ്ടമായി കാട്ടാനെ കാതിലിടുന്നവരും—ഇളകിന തിരുമുദം പെരുത്തുപോയി വേതാമുദേറവരും.

(2) കൃഷ്ണിച്ച് ദാരുക്കുൻറ തല പൊയ്ക്കുവരും¹—കടുനിണം കൊണ്ടുണ്ടെന്നു കൂമികൾ ഉത്തേജിപ്പുവരും.²

(3) മാനദാലവെട്ടി തുണ്ടിയിടുന്നവരും—മുതലയോടങ്ങുലർത്തല പൊയ്ക്കുൻ വരും പിടിപെട്ടവരും.

(4) ഇഷ്ടമായി വാഴുമെൻറ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ—പല ഇണ്ടുളോടിനത്തി വാഴുന്ന ഒരേവി! കൂപ്പുന്നേൻ.

മട്ടുമാറി.

(5) അരുന്നെരികണ്ണിൽ വന്നുപിറന്നു തോന്നിന ചണ്ഡികേ! നീ! അരിവലവരങ്ങല്ലെടു പോരാത്താൻ അരുന്നെരു ശക്തിയോ? നീ!

(6) വളർത്തി മെല്ലെ തളളി വരുന്ന മംഗല്യം—ഗംഗയോ നീ! മതിലുമ്മിൽ മണ്ഡലവെന്തടവിന്നു മാമലമയയോ നീ!

(7) തൈവരും നിശ്ചലേ സുന്ദരനൊക്കാന നീലകുരുളിയോ? നീ! മലർ മകളോ! പൊൻമാലയണിഞ്ഞ നീലവട്ടാരിയോ? നീ!

(8) അമകൾ വന്നു കടികൊള്ളുമ്പോൾ തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ വാഴും—കഴിവിന്നുവെളുത്ത കാത്തുരുളേണം അംബികേ! മുലതായേ!³

1. നെഞ്ചു പിടുന്നവരും—പാദമുദം

2. പകുത്തുമാടുന്നവരും.

3. ഇതിൽ കളിമയപ്പുറിയുള്ള പല സങ്കല്പങ്ങളും കവർത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇതിന്നു മുഖിലാണു പംക്തിയിൽ സുന്ദരൻ ചമ പ്രസ്താവിടുന്നു.

പന്തുവരാളി

ത്രിപുടത്താളം.

വരിക ഭാതക! പൊത്ത്വതിന്നായി
വളരെ വാപേശി¹യരുളിയമ്മതാൻ,
'വരബലാകൊണ്ടു മരിച്ചു നിന്നുടെ
വംശമൊക്കെവെ മുടിപ്പനിന്നു ഞാൻ.
കരളപേശാതെ കറുക നില്ലെടാ
കരളരൂപ്പേൻ ഞാൻ കരക്കു² ഭാതക.'
കയർത്ത ഭാതകൻ ശിരസ്സുറുത്തമ്മ
തിരുമാന്ധാഃകന്നിലോ വാഴുമെന്നുബികേ!

ആദിയും അന്തവും വേദവുമായിവരും
ആദിയായി വേദത്തിൻ കാതലൊഴിപ്പവരും.
മൃതൻ³ പണ്ടു വെന്തൊരു കണ്ണിൽ പിറന്നവരും
ശുദ്ധം കപാലങ്ങൾ കയ്യിൽ ധരിപ്പവരും.
മാതേക്കും മന്ദലവീരനും നല്ലാക്കും
മാനിക്കും വല്ലഭൻ ചാത്തനും⁴ ചേറ്റാടും
ആദിയായി നില്ക്കുന്ന തിരുമാന്ധാഃകന്നിലോ
ആടും കനൽക്കണ്ണി! കാത്തുകൊള്ളേണമേ!

അസ്ഥികൊത്തണയും തിരുമേനിയെ-
ലാറുമവിളിച്ചുടന ശങ്കരാ!
ഗുരുമാടിയനേരം കനൽക്കണ്ണിൽ
നിർമ്മലമായി ജനിച്ചുള്ള കാളി!

1. പൊക്കുവിളിക്കുക.

2. കരക്കൽ.

3. കരകൻ— മൃതം മുതലായവ വേണങ്ങളാക്കിയവനെന്നർത്ഥം.

4. ചാത്തനൻ പ്രസ്താവം ആ ദൈവത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം സൂചിക്കുന്നു.

പത്തുദിക്കിലുമൊത്തിളകൊണ്ടവരും
 പാത ചിങ്ങമേന്തി വെർപ്പാടും.
 അത്തൽ തീർത്തുസുരൻ തലകൊണ്ടവരും
 തിരുമാന്ധാകുന്നിലോ വാഴമെന്നുമിതേ!
 കാതിലാന സിംഹമിട്ട കാളിതന്നെ
 അടിത്തൊഴുവാൻ പോകുന്നപ്പോൾ
 ഭാതകുനെ കൊല്ലുവാനായി ചെന്നവരും
 ഭാതകവയമെന്ന ചൊല്ലി—പാരിലിങ്ങിനെ
[പാമല്ലത്തം!]
 കന്നോടൊത്തൊരു കൊന്മമാരെല്ലാം
 സുന്ദരനീക്കെലാസമേ!!

വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വലത്തിനുള്ള പാട്ട്”.

(ചാസ്സ് താളം).

അമൃതപ്രസാദം അഥവാ അമൃതപ്രസാദം
അമൃതപ്രസാദം അഥവാ അമൃതപ്രസാദം

കുളിര വാനവർ സൂതിചെയ്തോരതുതം
കമന³ കൂളിമാൻ പടക്ക മിടംചൊല്ലാം.

ഇമകിയോടിപ്പോയെതിർത്താരുടെന
ഇതൊക്കെ വെട്ടി ശിക്ഷയുറപ്പാക്കും.

**വളരെ വാറും പീഠം കൊടുക്കുമെന്നമ്മതാൻ
തിരുമാന്ധാകുന്നില്ലോ വാഴ്ചെന്നെഞ്ചിടുക!**

(မဋ္ဌမိက)

പരിചരണത്തിൽ അമ്പിളിമൂടും അന്തകവൈരിതൻറ—
 ഏരിപൊരിയകിടത്തിന കണ്ണിലമ്പിനൊടുങ്ങവിച്ച്—തെളു തെളു
 മിന്നും വാൾമുന യുള്ളി വൈരവുമിട്ടുണഞ്ഞ—സുരരിപുവായ ഭാര്യ
 കനെ പിടിച്ചു കഴിഞ്ഞതത്ത്—കടർന്നിണ്മാല മാറിലണിഞ്ഞ ഭൂതഗ
 ണങ്ങളോടും,

ഇടു തുടേ നല്ല ചെങ്കുരുതി പുനർ കടിച്ചാടുമെന്നു—കളികളി
 ഖാണ്ടകാവു പുകഴ്ന്ന തിരുമാന്ധാകുന്നിൽ വാഴും,

കഴിയില്ലാത്ത കഠിനതയോടെയും അംബിടക! മൂലതായ!

● പ്രകീർണ്ണം. 1. ജലയവരം. 2. കമറക-ശബ്ദിക്കമ.

3. കടൽ-പ്രായസസ്ഥിനിയമപ്രകാരം 'കടൽ' ആയിരിക്കണം. 'ഒന്നി'—

ഭദ്രാൽ പത്തി

(കിളിപ്പാട്ട്)

ആമുഖം.

കയ്യെഴുത്തുപ്രതി.

കാളിത്തോറാങ്ങൾ തേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണ് ഈ കിളിപ്പാട്ടിന്റെ ഒരു കയ്യെഴുത്തുപ്രതി 'കളംപാട്ട്' കഴിക്കുന്ന ഒരു സ്റ്റേഡിയത്തിന്റെ കൈവശം എത്തിച്ചത്. 'ഇത് വിശേഷവിധിയായി പാട്ടു കഴിക്കുമ്പോൾ ഞങ്ങൾ ചൊല്ലാറുണ്ട്' എന്ന മുഖവുരയോടുകൂടിയാണ് തന്നതും. ഏതായാലും ഇരിക്കട്ടെ എന്നു കരുതി ഞാൻ വാങ്ങി വായിച്ചുനോക്കിയപ്പോഴാണ് തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്ന് അച്ചടിച്ച 'ഭദ്രാൽ പത്തി'യുടെ മറ്റൊരു കയ്യെഴുത്തുപ്രതിയാണ് അതെന്നു മനസ്സിലായത്. രണ്ടും കൂടി ഒത്തുനോക്കിയതിൽ തിരുവിതാംകൂർ പതിപ്പിനേക്കാൾ പാഠശുദ്ധിക്കൊണ്ട് ഇത് അധികം സ്വീകർത്താണെന്നും ബോദ്ധ്യമായി. കൂടാതെ, ടി. പ്രസിദ്ധീകരണം പല ഭാഗത്തും അപൂർണ്ണമാണ്. ഇത് പൂർണ്ണമായും കണ്ട്. ആ സ്ഥിതിക്ക് എന്റെ "കാളിസാഹിത്യ"ത്തിൽ ഇത് ചേർക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി പിന്നീട് സാശയമുണ്ടായില്ല.

കിളിപ്പാട്ടിന്റെ പ്രാധാന്യം.

ഈ സമുച്ചയത്തിൽ ഈ കിളിപ്പാട്ട് ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിന് മറ്റൊരു കാരണവും കൂടിയുണ്ട്. കാളീസേവയുടെ പ്രധാനമായ രണ്ടു വശമാണ് 'പാന'യും, 'കളംപാട്ടും'. അവയ്ക്കുസ്പദമായ തോറാങ്ങളും പാട്ടുകളും കാളിസാഹിത്യത്തിന്റെ വളർച്ചയിൽ ഓരോ പടികളാണ്. എല്ലാറ്റിനും വിഷയം ഭാഷകവധം തന്നെയാണെങ്കിലും അവയുടെ നിർമ്മാണത്തിന്നു ഉത്തരവാദി ഒരു കച്ചല്ലെന്നു അവ താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കുമ്പോൾ സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ട്. നിർമ്മാണകാലവും അതായത് ആരാധനാസമ്പ്രദായത്തിന്റേതുപോലെതന്നെ ഭിന്നമാണ്. 'മുടിയേറു' എന്ന പേരിൽ മറ്റൊരു സേവാക്രമവുമുണ്ട്. അതിന്നും ആസ്പദമായ ഒരു പാട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ മാതൃക എന്റെ പരിശ്രമങ്ങളെ അവഗണിച്ച് ഇപ്പോഴും എുന്നിൽനിന്നു അകന്നു നില്ക്കുകയാണ്. ഈ ഓരോ

പരമനത്തിലും ആരാധനാസമ്പ്രദായം വ്യത്യാസപ്പെട്ടു കാണുന്നതു പോലെ അവയ്ക്കുപുറത്തുമായ പാട്ടിന്റെ ഭാഷയ്ക്കും, രീതിയ്ക്കും, കെട്ടിനും വ്യത്യാസമുണ്ട്. അവയിൽ കാണുന്ന വളർച്ചയുടെ ഭേദവിഭവത്തെ പടിയാമായി കരുതാവുന്നതാണ് ദ്രോൺപതി കിളിപ്പാട്ട്.

കിളിപ്പാട്ടിന്റെ ഉത്ഭവം.

തോററവും, പാട്ടും ചില പ്രത്യേകവർഗ്ഗങ്ങൾക്കു സ്വത്തായി കരുതിവന്നതിനാൽ ചെറുപ്പക്കാർക്കു അവ ആസ്വദിക്കാനായി പൌകുട്ടുമാരോ സന്ദർശമാ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവ കർമ്മകളുടെ മന്ത്രം പോലെ ഗുരുമായി സ്വീകരിച്ചു വരികയുണ്ടായി. എന്നാൽ കാളി എല്ലാവരുടേയും ഉള്ളിൽ കുടികൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ ആ ദേവിയുടെ മാഹാത്മ്യം എല്ലാവർക്കും പാരായണം ചെയ്യാനാകുന്നതായ ഒരു രൂപത്തിൽ ഉണ്ടാവേണ്ടെന്നു ഭിക്ഷായി. വേദത്തിനും മന്ത്രത്തിനും സമം പ്പിക്കാറുള്ള അധികാരികളും സാഹിത്യത്തെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളം നടപ്പില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ആ ഉപാധിയെ കവിയും ആശ്രയിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിലാക്കിയാൽ സാന്നിദ്ധ്യം കൂടുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നവരുടെ ആവശ്യത്തിനും 'ദ്രോണാർജുനമാഹാത്മ്യം' എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം¹ സംസ്കൃതത്തിലും ആവിർവിച്ചു. കാളിമാഹാത്മ്യം ആദ്യം കയറിക്കൂടിയത് ഭാഷയിലോ സംസ്കൃതത്തിലോ എന്നുള്ള പ്രശ്നം ഇവിടെ നേരിടുന്നുണ്ട്. മണിപ്രവാളമായ കറേളയായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുകാണുന്ന ഭാഷകവ്യം പാട്ടിനുശേഷം അതിന്റെ പരിപൂർണ്ണരൂപത്തിൽ ഒരു കിളിപ്പാട്ട് ഉത്ഭവിച്ചുവെന്നു കരുതുന്നത് കേവലം അസംഗതമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. മാഹാത്മ്യങ്ങളെല്ലാം ഗീട്ടാണത്തിലേ കീർത്തിച്ചുകൂട്ടി എന്ന് ശരിക്കുന്നവരോട് "ദേവീമാഹാത്മ്യ"ത്തിൽ ഭാഷകനെക്കൊന്നു കാളിയെ കാണാത്തതു് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് ചോദിക്കേണ്ടതായും ഇരിക്കുന്നു. മലയാളികളുടെ പ്രത്യേക പരദേവതയും ഭാഷകസംഹാരിണിയും ആയ 'അമ്മയെ' വാഴ്ത്തുന്നത് മലയാളഭാഷയിൽതന്നെയാവാതെ അധികം ന്യായം കാണുന്നത്. സംസ്കൃതത്തിലും കാളിയെ സ്തുതിക്കേണ്ടെന്നുള്ള ആവശ്യം പിന്നീട് നേരിട്ടിട്ടുള്ളതായിരിക്കണം. ഭാഷയുടെ ആവശ്യം വീണ്ടും പ്രബലപ്പെട്ടതുകൊണ്ടായിരിക്കണം.

1. ഇത് വാചസ്പതി ടി. ഷസ്ത്രി. പാലക്കാട് ട്രസ്റ്റ് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയത് (1103).

കണക്കം ആധുനികകാലത്ത് മൂന്നു കൃതികൾ * സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഭാഷാപരിഭാഷയായി ഉണ്ടായിത്തീർന്നത്. എന്നാൽ പ്രകൃതഗ്രന്ഥവും 'ഭദ്രകാളീമാഹാത്മ്യ'വും താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കുമ്പോൾ എച്ച് എതി നെയാണു് ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു നിശ്ചയിക്കാൻ പ്രയാസമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. കിളിപ്പാട്ടുകാരൻ അത് ഒരു തർജ്ജമയാണെന്നു പറഞ്ഞുകാണുന്നില്ല. ആഖ്യാനരീതി രണ്ടിലും തെറ്റാലെയുണ്ടാകാം. എന്നാൽ ചിലഭാഗങ്ങളിൽ കിളിപ്പാട്ടുകാരൻ സംസ്കൃതകവിയെ രേഖി ത്വദീകൃതിയും, ആശയസൗകുമാര്യത്തിലും അതിശയിക്കുന്നുണ്ട്. (വൃ ത്യാസങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇവിടെ ആ വർത്തിക്കുന്നില്ല). ഒരു മൂലഗ്രന്ഥത്തിനെ ആശ്രയിക്കുന്നതുകൊണ്ടുള്ള അസാധാരണ കിളിപ്പാട്ടിലെ കവിതയിൽ എവിടെയും കാണുന്നതു മില്ല. അത് 'ഏഴങ്ങുനാളി'ൽ തടവില്ലാതെ ഒഴുകുന്നു. അനാവശ്യ മായ വണ്ണനകളില്ല. ആവശ്യാലേയ്ക്കു് അത്യധികം സംഗ്രഹിക്കുന്നതുമില്ല. രേഖിത്വമുപ്ലവം, രസാഗ്രഹണവും, പാത്രാനുസരിയും ആയ പ്രതിപാദനംകൊണ്ടു് രസംവിടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണു് കിളിപ്പാട്ടിൽ ആഖ്യാനം നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഈ അഭിപ്രായം സംസ്കൃതകൃതിയെ ക്കറിച്ച് പ്രസ്താവിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. രണ്ടിനും തമ്മിൽ കാണുന്ന സാമ്യം കിളിപ്പാട്ടിനെ ആസ്പദമാക്കി സംസ്കൃതത്തിൽ ഒരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതുകൊണ്ടുണ്ടായതല്ലയോ എന്നും ബലമായി സംശയമുണ്ടായിരിക്കുന്നു.

കിളിപ്പാട്ടിന്റെ കർത്താവ്.

ഈ പ്രകൃതം രചിച്ചാക്കി ഇതിന്റെ കർത്താവിനെക്കുറിച്ച് നൊരാഞ്ഞുവോക്കാം. തിരുമാന്ധാകുന്ന് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പ്രസ്താവം കൊണ്ടു് കിളിപ്പാട്ടു് ആരംഭിക്കുന്നതിനാൽ ആ പരമേശ്വരയെ ആരാധിക്കുന്ന രാജാവിരിക്കണം അതിന്റെ കർത്താവ് എന്നുവരികാവുന്നതാണു്. ആ ക്ഷേത്രത്തിന്നു് അടുത്തുള്ളവരിൽ രാജാവിരിക്കുന്ന മെന്ന് ശ്രീമാൻ ഉള്ളൂർ ഉറവിക്കുന്നതും അപ്രകൃതമല്ല. ഇതിലെ ഭാഷ 'വള്ളവനാട'നായിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഒരു രസികൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു

- * 1. മഹ. കയംഗം മേലാൽപതി (1068).
2. വാസുദേവൻ പൊന്നിയുടെ മേലാൽപതി (1078).
3. വള്ളത്തോളിന്റെ മേലാൽപതി (പാമ്പ) (1096).

ട്ടതിലും അർത്ഥമില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. പൊറയന്നൂരിന്റെയും പുത്താ നത്തിന്റെയും ഭാഷകളെ ആ സ്ഥായി പലരും എടുത്തുപറയാറുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് കവി വളമുവനാട്ടുകാരനാണെന്നു അനമാനിക്കാമെന്നിരിക്കട്ടെ. ആ സ്ഥാനം ഒരു നമ്പൂതിരിക്ക് കൊടുക്കേണ്ടതാണെന്നും ചിലർക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. ഇതിൽ “വംശസ്രീകൾ” എന്നു കാണുന്ന പ്രയോഗം ‘പരസ്രീകൾ’ എന്നായിരിക്കുമോ എന്നു പക്ഷാന്തമുണ്ട്. തി. പതിപ്പിൽ രണ്ടാമത്തെ പാഠമാണ് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും. ആ പാഠം അംഗീകരിക്കുന്നപക്ഷം നമ്പൂതിരിമാർ, അമ്പലവാസികൾ നായന്മാർ എന്നിവരുടെ സ്രീകളെക്കുറിച്ച് ആ പദം ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടെന്നുള്ളതിനെ ആസ്പദമാക്കി കവി നമ്പൂതിരിയായിരിക്കേണ്ടമെന്ന് വാദിക്കുവാനവകാശമുണ്ട്. പക്ഷേ ഇതിന്നടിസ്ഥാനമായ പദം ഇന്നുതാണെന്ന് തീർച്ചപ്പെടുത്താതെ ഈ വാദത്തിന്നു ബാധമുള്ളു. ഞാൻ കണ്ട മൂന്നു പ്രതികളിൽ ‘വംശസ്രീകൾ’ എന്നുതന്നെയാണു് പാഠം. ‘വ, പ’ എന്നീ അക്ഷരങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ വ്യത്യാസം പ്രകാശം ഏഴുതിയെന്നും വരാം. ഒരു നിട്ടവിനെ ആരൂയിച്ചാണു് അതിന്റെ സ്വരൂപം ഇരിക്കുന്നതു്. അതിനെമാത്രം ആസ്പദമാക്കി ഒരു വാദമുഖം പുറപ്പെടുവിക്കാമോ എന്നാണു് ചിന്നത്തെ ചോദ്യം.

മറെറാരഭിപ്രായം.

ഒരു തികഞ്ഞ കാളീഭക്തനായിരുന്ന ശ്രീമാൻ മഹാ ഉദയ വർമ്മരാജാവവർകളുമായി ഞാനിതിനെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുശമുണ്ടായിരുന്ന ഒരു താളിയോലഗ്രന്ഥം എന്റെ പ്രതിയുമായി ഞാൻ ഒത്തുനോക്കുകയുണ്ടായി. പ്രസിദ്ധ മാന്ത്രികനായ കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാടാണു് ഇതിന്റെ കർത്താവെന്നു ഒരൈതിഹ്യമുള്ളതായി അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു അറിയാനിടവന്നു. കല്ലൂരിലും വളമുവനാട്ടുതാലൂക്കിലല്ല. പക്ഷേ കല്ലൂർ ഒരു കേളികേട്ട കാളീഭക്തനായിരുന്നു. കല്ലൂരിപ്പുക്കാർ തിരുമാന്ധാകുന്ന് ക്ഷേത്രത്തിൽ കുറച്ചുകാലം ഭജനമിരിക്കണമെന്നു വ്യവസ്ഥയും രിക്കപ്പെട്ടായിരുന്നുവത്രേ. ആ വഴിക്ക് ആചോചിക്ഷന്മാരും തിരുമാന്ധാകുന്ന് ക്ഷേത്രപ്രസ്താവത്തിന്നു ഔചിത്യവും മതിയായി. പിന്നെ, തിരുമാന്ധാകുന്നിന്നു് കേരളത്തിലെ കാളീക്ഷേത്രങ്ങളിൽവെച്ച് ഒരു മേൽക്കോയ്മസ്ഥാനമുണ്ടെന്ന് ഒരു പക്ഷമുണ്ട്. തിരുമാന്ധാകുന്നിലുമെ കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭഗവതിയുടെ

ജ്യേഷ്ഠത്തിയാണെന്ന് ഒരു സങ്കല്പവുണ്ട്. തെക്കേക്കാട്ട് ദേശിരി തിരുവനന്തപുരത്തു കൊണ്ടുപോയി ഈ 'അമ്മയെ' ഉപാസിക്കുന്നു. സാമൂതിരി 41 ദിവസത്തെ പൂജ തളിയിൽവെച്ച് മേപ്പടി ക്ഷേത്രത്തിലേക്ക് ചെയ്യുന്നുണ്ട്. പല 'കാവ'കളിലുള്ള അമ്മമാർ തിരുമാന്ധാംകുനിലമ്മയെ 'മൂത്തമ്മ'യായിട്ടും കരുതുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ കിളിപ്പാട്ടിൽ ഈ കുനിലമ്മയെ സ്തരിക്കുന്നതിനും ധാരാളം ന്യായമുണ്ട്. കല്ലർന്നുതിരിപ്പാടിന്റെ കർത്തൃത്വവും ഈ കൃതിയെ സംബന്ധിച്ചുതന്നെ അപ്രകൃതമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ.

പ്രസാധകൻ.

ഭദ്രാൽപത്തി

(കിളിപ്പാട്ട്).

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

- “നന്ദനപ്പംകാവിതൽ¹ നന്ദിച്ചു വസിക്കുന്ന
2 സുന്ദരരൂപേ കിളിപ്പെരുതലേ! വരിക നീ.
നിന്നെക്കണ്ടതുമുഖം ഞങ്ങൾക്കു മനതാരിൽ
4 വന്ന സന്തോഷമെന്തു ചൊല്ലുന്നതു മനോഹരേ!
കല്പകവൃക്ഷഫലപകപ്പങ്ങൾ ഭജിക്കയാൽ
6 ക്ഷൽപിപാസകൾ നിനക്കില്ലെന്നു വരികിലും,
നല്ലൊരു തെളിതന്നും പഞ്ചസാരയും പാലും
8 വെല്ലവും നല്ല സേകമില്ലാത്തതും,
എല്ലാമേ ഭജിച്ചുനിന്നാവസ്വത്തും തീർത്ത്²
10 കല്യാണശീലേ! പരമാനന്ദ³യിതന്നാലും.
എങ്ങനെയിന്നിപ്പൊളതു വന്നതു നീയും പുന-
12 ഞ്ഞിനി സ്തോഷിപ്പുന്നതെന്നതും പറഞ്ഞാലും.”
സുന്ദരീജനത്തിന്റെ വാക്കുകളേവം കേട്ടു
14 നന്ദിച്ചു കിളിമകളിത്തരം ചൊല്ലിപ്പിന്നാൽ.
“എത്രയും പ്രസിദ്ധമാം മാനസാതുഗൈലകേളേ⁴
16 ചിത്രമാം മഹോത്സവം കാണുകിന്നാഴ്ന്നൊടു ഞാൻ.

1. സ്വർഗ്ഗജന്മം ഞ്ഞാലിപ്പിച്ച് കിളിയുടെ ദിവ്യരൂപം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

2. തീർത്തു. പാരാനന്ദം (തി. പ.)

3. പരമാനന്ദമെന്നാലും—പാരാനന്ദം (തി. പ.)

4. വള്ളവനാട്ടു താലൂക്കിൽ അങ്ങാടിപ്പുറത്തുള്ള കിരമണ്ഡാം എന്ന ക്ഷേത്രത്തിനടുത്താണ് ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. മണ്ഡാതവിനേയും, ഇദ്ദേഹത്തിനേയും ധരിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണിത്. അദ്ദേഹം ശിവനെ അപ്രസാദിച്ചു പ്രത്യേകമായി നിത്യചുമ്മൂട് ഒരു ശിവലിംഗം ആവശ്യപ്പെടുകയും, ശിവൻ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അതു പാർവ്വതിയുടെ അധീനതയിൽ അതു കടക്കി കിരമണ്ഡം അവിടെ ശരിയായി. കൊടുത്തതുകൊണ്ട് വാങ്ങിയതെന്നായി ശിവൻ. ഉടനെ പാർവ്വതി കിളിയെ ഭൂതപ്പട്ടാഭാഭാസം കണ്ടു മിന്നി വാലാൽക്കൊണ്ടായി കൊണ്ടുവന്നതായെന്നു.

- തത്ര ചെന്നോരോരമതുതങ്ങളും കണ്ടു
 18 ചിത്താനന്ദന തത്ര വസിച്ചു ചിലദിനം.
 പോകെകനാഗന്ധാകം കാളിയെ വന്ദിച്ചുകൊ-
 20 ണ്ണാകുലങ്ങളും തീർത്ത വന്നോരു സുഖമൊക്കും,
 നിങ്ങളെക്കണ്ടിടവാന്നിനിമ വന്നിടീനേൻ,
 22 ഭംഗിച്ചൊല്ലുകയല്ല സത്യമെന്നറിഞ്ഞാലും.”
 ഇത്തരം കിളിമകൾ ചെയ്തതു മേട്ടനേരം
 24 ചിത്തമൊക്കെ വരസ്സികിടും ചൊല്ലിടിനാർ.
 “ഞങ്ങളെക്കണ്ടിടവാൻ വന്നിതു നീയെങ്കിലോ
 26 ഞങ്ങൾക്കു ഭാഗ്യമേറുമുണ്ടെന്നു പറയട്ടെ.
 മൂന്നു നീ യോരോകഥ ചെയ്തതു നിനയ്ക്കുമ്പോ-
 28 മിന്നമുണ്ടല്ലോ സുഖം ഞങ്ങൾക്കു മനതാരിൽ.
 എന്നതു മുമ്പെന്ന് മോന്നട്ടു ചൊരിക്കുന്നതു
 30 മൂന്നു നീയതു പറഞ്ഞിടേണം മടിയൊതെ.
 ആരാകുന്നതു ഭദ്രകാളിയെന്നതു മവ-
 32 മൂന്നുടെ പുത്രിയെന്നും ജനനിയെന്നെന്നും,
 ജനവും, കർമ്മങ്ങളും, വീര്യവും, മഹത്വവും,
 34 നന്നായിൽ ഞങ്ങളോടു ചൊല്ലേണം മനോഹരം!
 ഉത്തമകല്പവൃക്ഷഫലങ്ങൾ ഭീഷ്മന്താൽ
 36 ചിത്തത്തിൽ സമസ്തവും നിനക്കു അറന്നുവല്ലോ.”

മണ്ഡാകവിന്റെ ശിഷ്യനെന്നു തന്നെ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരിക്കാത്തതാണ് ചെങ്കുട്ടൻ. കളിയുടെ പക്ഷം ഭയിച്ചു. മണ്ഡാന്താവ് അപ്പോൾ ശിവലിംഗം രംഗിച്ചിട്ടിട്ട് കാലിയെ സ്തുതിച്ചു. കളി പ്രസാദിച്ചവെങ്കിലും ശിവലിംഗം കൂടാതെ ഉടഞ്ഞിപ്പോകാത്ത പീഠത്ത് ഒരു ചെങ്കുട്ടൻ വന്നുവെട്ടി. ശിവനും ചാർന്നിട്ടും അവിടെ പ്രത്യക്ഷമായി. ശിവലിംഗം വിട്ടിട്ടില്ലാൻ കഴിയാത്തതിനാൽ ചാർന്നി അവിടെത്തന്നെ അധിവസിക്കാമെന്നായി. കളിക്ക് “ശ്രീഭയസ്ഥാനം” (ശിവലിംഗലിംഗസ്ഥാനം) കെട്ടേണ്ട പ്രയോക്താവും കൂടിയിട്ടുണ്ട്. കേരളനാടത്തിന്നുശ്ശേരിയിൽ കളി വന്നു ഇര കഥ എത്ര നേരം വിശ്വാസാർത്ഥമാണെന്നു നിർണ്ണയിച്ചുകൊണ്ട്. പ്രയോക്താക്കൾക്കുണ്ടല്ലോ ഇങ്ങിനെത്തന്നെ കഥകൾ ധാരാളമുണ്ട്. “കിരോരവിൽകുന്ന” പ്രായം ഇത് എന്ന സംഭവത്തെക്കുറിച്ചിരിക്കുന്നു.

1. ചാമ്പ്രീകൾ—പാറനേരം (തി. പ.) : കേരളവർണ്ണന ഇതേസമയം തന്നെയുള്ള (കേരളവർണ്ണന) നൂറ്റാണ്ടിലെ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നുണ്ട്.

- എന്നതുകേട്ടു കിളിപ്പെരുതലും ചൊല്ലിനിനാ-
 38 മിന്നതു വിസ്തരിച്ചു ചൊല്ലുവാനതതാക്കും.
 എങ്കിലും ദ്രോഹി തന്നുടെ ചരിതങ്ങൾ
 40 പങ്കുജിഴിമാരേ! ചൊല്ലുവൻ മുതക്കി ഞാൻ
 ഭൂസുരന്ത്രേയനാകും ശിവശർമ്മാവിനോടു
 42 ഭാസുരതപാനിധിയായി മാർണ്ഡേയൻ¹
 രാദരാദോ കഥയ്ക്കുൾചെയ്തിട്ടുന്നതിൻ മദ്ധ്യേ
 44 പാരമാം വാത്സല്യത്താലിത്തമതരംചെയ്തു :—
 “അന്തണന്ത്രേയ! തവ ഭക്തിവിശ്വാസം കണ്ടു
 46 സന്തോഷം മമ ഏദി പാരമുണ്ടാകുമുലം,
 എത്രയും ശ്രദ്ധം പുരുഷാർത്ഥസാധകം പര-
 48 മുത്തമം ദ്രോഹിചരിതം ചൊല്ലിടുവൻ.”
 എന്നതരംചെയ്തു മുനിന്ത്രേയനും ദ്രോഹി-
 50 തന്നെ വന്ദിച്ചു കേന്ദ്രാ പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ:—
 ‘പണ്ടൊരുകാലം കാശ്മീരാഖ്യമാം നഗരത്തി-
 52 മുണ്ടായി ചന്ദ്രസേനനെന്നൊരു നരപതി.
 ധന്യനെത്രയുമവൻ സുന്ദരൻ മഹാബലൻ
 54 തന്നുടെ രാജ്യം പരിപാലിച്ചു വാഴും കാലം,
 താപസരക്ഷാർത്ഥമായൊരുനാൾ ശുഗന്ധർമ്മം²
 56 ചാപബാണങ്ങൾ കയ്യൊണ്ടാനന്തൻ മുക്കുളനി,
 മന്ത്രിവൃന്ദങ്ങളോടും വ്യാധസേനകളോടും
 58 അന്തർമ്മാദനെ ചെന്നു ഭണ്ഡകാരണ്യപുഷ്പ,
 ക്രൂരശാസ്ത്രസിംഹസുകരാദികളായ
 60 ചോരസന്തപങ്ങളേയും കൊന്നുകൊന്നവരെല്ലാം,
 ചെന്നൊരു ശിവാതലേ വിക്രമിച്ചൊരുശേഷം
 62 മന്നവൻ താനും മൂത്ര പൊങ്ങു തുടങ്ങിനാൻ.

1. കഥക്ക് പുറത്തുള്ളവകത്താണുള്ള ഒരു ഇവിടെ പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു.
 തോരണമിഴി, കളംപാട്ടമിഴി ഇങ്ങിനെയുള്ളതായിട്ടു.

2. ഈ വരി നി. പതിപ്പിൽ ഇല്ല.

- ഭൂപതി സമീപത്തു രണ്ടു വാരണങ്ങളെ
 64 ഭൂപാലസചിവന്മാർ ബന്ധിച്ചാർ വൃക്ഷമുഖേ.
 തത്സമീപത്തുനില്പു മുന്നതവല്ലികം¹ ക-
 66 ണ്ടുത്സാഹത്തോടും കത്തിത്തകർന്നാർ ഗരുക്കളും
 അന്നേരം വല്ലികത്തിൽനിന്നാശു പുറപ്പെട്ടാ-
 68 നന്നതനൊമ്പമാ നഞ്ജനശൈലാലോലം.
 തീക്കനൽപോലെ മൂന്നു വളർച്ച²നേത്രങ്ങളും
 70 ദാസ്സരപ്രകാശങ്ങളാകിയ ദാഹ്യങ്ങളും,
 പാതാളസമാനമാം വദനകുഹാരവും,
 72 ഭൂതസംത്രാസന³മായുമുള്ളൊരു വദനവും,
 രാമാരമാം ത്രിശൂലവും⁴ കയ്യിലാണ്ടു കോപത്തോടും
 74 വാരണഭയത്തേയും പിടിച്ചു ഭക്ഷിച്ചുടൻ
 കോപത്തെ സ്സഹിച്ചാഞ്ഞു സിംഹനാദവുമൊഴു
 76 ഭൂപതിയുടെ നേരെ വേഗേന ചെന്നിടീനാൻ.
 അന്തകൻ വരുന്നിതു ഭക്ഷിപ്പാനെന്നു ഏദി
 78 ചിന്തിച്ചു ഭയത്തോടും ഭൂപനം മന്ത്രികളും
 സന്തപരമോടുന്നതു കണ്ടവൻ പിന്മേ ചെന്നാ-
 80 നത്തലോഭവർ സുതീർണ്ണാശ്രമേ ചെന്നാനേരം
 ഭൂപതിവരനോടു ചോദിച്ചാൻ മുനിവരൻ:—
 82 “താപമുണ്ടായതെന്തു ചൊല്ലുക നരപത്മ!
 ഘോരമായോരുഭൂതം പിന്നാലെ വന്നിടുവാൻ
 84 കാരണമെന്തു ചൊൽക ദീതികൾ തീർത്തിടുവൻ!”
 എന്നതുകേട്ടനേരം വന്ദിച്ചു നരപതി
 86 വിന്നതയോടും പറഞ്ഞിടീനാൻ സഗൽഗഭം.
 “വാരണസ്ഥമായ വല്ലികത്തിങ്കൽനിന്നു
 88 ഘോരനാമിവൻ പുറപ്പെട്ടതിങ്കോപത്തോടും

1. പാറ.

2. വളർച്ചയുള്ളവ.

3. ഹൃദയവികാരവും ഭയപ്പെടുത്തുന്നതു്.

4. ഭുജനയുദ്ധ ശൂലം.

- വാരണഭയത്തെയും ഭക്തിച്ചി ജിതശ്രമം¹
 90 പാരാതെ ഞങ്ങളെയും ഭക്തിപ്പാനെത്തിടിനാൻ.
 കാരണമെന്തെന്നതു, മാഞ്ഞു മറിഞ്ഞാലി,
 92 കാരുണ്യവാരാണിയേ! പാഹിമാം തപോനിയേ!"
 മാനവശരണൻ ചൊന്ന വാക്കുകൾ കേട്ടനേരം
 94 ജ്ഞാനമദ്ധ്യം² സപ്പു മറിഞ്ഞു സുതീക്ഷ്ണനും
 'ഭൂപതിവരനോടു ചേരിയായെന്നു'ചൊല്ലി,
 96 താപസൻ മഹാഭൂത തന്നോടു ചൊല്ലിടിനാൻ.
 "ദേവിയോ കാളിതന്റെ ഭൂതജാലക്കുടിപൻ നീ,
 98 ദേവരാജനെപ്പോലും വധിക്കാമല്ലോ തവ
 എന്തുമൊന്നറിയാതെ ഭൂപതിവരനിന്ന
 100 ചെല്ലുപരായം ഭവൻ പൊറുത്തു കൊള്ളേണമേ!
 ഇന്നതിനായിക്കൊണ്ടു ഞാനിതാ വന്നിരിക്കേണം."
 102 എന്നതുകേട്ട ഭൂതം വന്ദിച്ചു നടകൊണ്ടാൻ.
 എന്നതുകണ്ടു സ്തപ നേരവും വിസ്മയിച്ചു
 104 വന്ദിച്ചു മുനിവരൻ തന്നോടു ചോദ്യംചെയ്താൻ.
 "ആരാകുന്നിതു കാളിയെന്നുചൊല്ലുന്ന തവ-
 106 ജ്ഞാതെ പുത്രിയെന്നും ജന്മവും, കർമ്മങ്ങളും,
 വിസ്തരിച്ചതൾചെയ്തു കേൾപ്പുതിന്നഭിപ്രായം
 108 ചിത്തത്തിലേററും വളർന്നിടുന്നു യോനിയേ!
 ആകയാലിവയെല്ലാ മരുമിച്ചെയ്തിടേണം
 110 ചോക്കുക തപോനിയേ! സപ്പുജ്ഞാനല്ലോ ഭവൻ."
 എന്നതുകേട്ട മുനിശ്രേഷ്ഠനും മരുമിച്ചെയ്താ-
 112 നിന്നിതു ചൊല്ലിടുവൻ കേട്ടാലും വഴിഭാഗവെ
 "പണ്ടൊരുകാലം ദേവഭാനവസമരത്തിൽ
 114 കൊണ്ടുൽനേർവണ്ണൻ ചെന്ന ഭൈരവനെ വധിക്കുമ്പോൾ
 സന്തതിനാശംകൊണ്ടു ഭൈരവനാരികൾ ചിലർ
 116 സന്താപത്തോടുംചെന്ന പാതാളേ മേറീടിനാൻ.

1. വൃദ്ധനും ഊരത.

2. ജ്ഞാനദൃഷ്ടിക്കൊണ്ടു്.

- 118 അന്നൊന്നുനാളിൽ ദൈത്യനാരിയാം ഭാരമതി
ഖിന്നയായ് ഭാനവതി തന്നോടു ചൊല്ലിയിനാൾ.
'കഷ്ടമെത്രയും ദൈത്യവാശവിദ്യമേവന-
120 തൊട്ടുമേ സുഖമില്ല, ശോകവും വളന്നു.
ഹന്ത! നാമിഷവരം ജീവിച്ചു വസിക്കുമ്പോൾ
122 സന്തതിനാശം ഭവിക്കുന്നതു കഷ്ടമല്ലോ.
എത്രയും വൃദ്ധരല്ലോ നമ്മുടെ ഭർത്താക്കന്മാർ
124 പുത്രന്മാരവർക്കിനി യുണ്ടാകയില്ല നൂനം.
സന്തതം പാതിവ്രത്യമുള്ളനാം പരമാരം
126 കാഞ്ഞായ് വരിപ്പതു ധർമ്മവുമാലു പാർത്താൽ.¹
എന്നതുമാലം ചതുർമുഖനെ സ്സേവിച്ചു നാം
128 നന്ദനലാഭത്തിന്നു വരക്കൾ വാങ്ങിഭേണം.'
എന്നതുകേട്ടു ഭാനവതിയും സന്തോഷിച്ചു
130 ചെന്നവരിചവരം ശോകമണ്ണു മഹാക്ഷേത്ര
പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യേ വായുഭക്ഷണത്തോടും നിന്ന
132 ചഞ്ചലമെന്നെ ചതുർമുഖനെ സ്സേവചെയ്താർ.
രണ്ടിരപതുദിനം നിശ്ചലം സേവിച്ചതു
134 കണ്ടു സന്തോഷപൂർണ്ണ ധാരാവാ പ്രത്യക്ഷനായ്
ഇഷ്ടമാംവരം വരിച്ചാലെന്നതുകേട്ടു
136 തൃപ്തിയോടവർകളും വരിച്ചു ചൊല്ലിയിനാൻ:—
"ദൈത്യഭാനവവാശവ്യഭൃതം ശൈലഭക്ഷാഭോ
138 പുത്രവാശഭാഭേണം നിന്നുടെ കൃപയാലേ"
എന്നതുകേട്ടനേരം "പുത്രന്മാരങ്ങാം നിങ്ങൾ-
140 കൈ"നാരംചെയ്തു മറഞ്ഞിയിനാൻ വിരിഞ്ചനം.

1. ഈ നാലുവരിയിലുള്ള ആശയം ഇതിന്റെ ഉപരേഖ സങ്കല്പിക്കുന്ന സം-
സ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല. അതിന്റെ നേർത്തർജ്ജമയായ ദോഷാപഹ്നി പാണ്ഡിത്യ-
ശൈലിയിൽ ഇതിനെത്തന്നെ ചേർന്നത്.

"—ഭർത്തൃക്കന്മാർ മന്യവരികൾ:-
മോരന്നാക്കിട്ടു രഞ്ചിപ്പതവർ
പെരുന്നൊരിക്കൽ നാമങ്ങിരിക്കാമ
വീരഭാനവവാശം നന്ദിക്കൊലം—".

- എത്രയും മോടത്തോടും ചെന്നവരിരുവരും
 142 മർത്ത്യപ്രശ്നവചയ്യ സുഖിച്ചു വാണിടിനാർ.
 അക്കാലമിരുവരും ഗർവ്വമുണ്ടായ്വന്നു
 144 പാണ്ഡുരോത്തവ വരം മിഥ്യയായ് വന്നിടുമോ?
 കാലത്താൽ പരിപൂർണ്ണമായിവന്നിതു ഗർവ്വം
 146 ബാലകനാൽ മുണ്ടാസ്സന്നിതങ്ങിരുവരും.
 ഭാതമത്യാത്മജന ഭാതകന്യന്നനാമം
 148 വീരൻ ഭാനവൻ ഭാനവതിതന്നുടെ പുത്രൻ.
 വീരനാം ഭാതകനെ മുദ്രതകൊണ്ടു ചിലർ
 150 ഭാരിക'ന്നെന്നു പറഞ്ഞിടുന്നു ലോകത്തിങ്കൽ.
 ഭാതകഭാനവന്മാരുടെവിദ്യോത്തരശേഷം
 152 ഘോരരൂപങ്ങളാക മുൽപാതങ്ങളു'മുണ്ടായ്.
 അർക്കമണ്ഡലംഭേദിച്ചുൽക്കർഷ്ടൽപ്പതിച്ചു,
 154 രക്തവർഷംചെയ്തു, ഗർഭിച്ചു മേഘങ്ങളും
 പത്തുദിക്കിലു മഗ്നിജ്വാലകൾ കാണാസ്സന്നു,
 156 പൃഥ്വിയും' പശുതങ്ങളൊക്കെയും വിറച്ചുതേ!
 ധ്രുമകേതുവും ഗഗനത്തിൽവന്നുദിച്ചിതു
 158 ശ്രമിയുമാകാശവും മറഞ്ഞു തിമിരത്താൽ.
 ഇത്തരമുൽപാതങ്ങൾ പിന്നെയുമോരോതമ-
 160 മെത്രയും ഘോരങ്ങളായ് കണ്ടിതങ്ങളല്ലാവരും.
 ബാലന്മാരിരുവരും ലീലയാ വളന്നാടൻ
 162 കാലേന യൗവനം വന്നുദിദ്യോരനന്തരം
 ആത്മവശത്തെ നശിപ്പിച്ചതു വിഷ്ണുവെന്നും,
 164 പത്മജൻ വരപ്രദെന്നതു മറികയാൽ
 ഭാതകൻ ഗോകുണ്ഠത്തെ പ്രാപിച്ചു വിരിഞ്ചനെ
 166 ഘോരമായ് തപഃചെയ്തു വാണിതു നിരാകലം.

1. ഇത് കുംഭാഭ്യക്ഷനുടെ ഭാരികനെ ചാഭിച്ച് പറഞ്ഞതായിരിക്കണം.
 2. മുനിഷിഷ്ടങ്ങൾ.
 3. കൊള്ളിയിൽ (നക്ഷത്രം).
 4. പൂമരാജാവ് ഭരിച്ച വ്യാനസ്ഥപ്രഭൃതിമളമൊണ്ടു് പൃഥ്വി എന്ന പേര് കിഴി എന്നു പുരാണകഥ.

- 168 ഏറിയകാലം ദോഷപരിഹാരം ചെയ്തശേഷം
വാമനാശനൻ തന്നെ കാണാത്തു കൊണ്ടിരിക്കും
- 170 ദോഷം, തന്റെ ഗുണമുള്ള ദോഷമില്ലായ്മ
ദോഷമില്ലാത്ത നീള കണ്ണിൽ വെട്ടുന്നതും
- 172 ഉദ്യമിയിൽ പതിച്ചൊരു രക്തബിന്ദുവിൽനിന്നു
സമുദ്രം വിരിഞ്ഞു തൽക്ഷണം പ്രകാശിച്ചു.
- 174 ദോഷമില്ലാത്തതും ചെയ്തിട്ടു കണ്ടതും:—
“പാപമെത്രയും അവ സാധനം കണ്ടുക!
- 176 ഇന്നുമേൽ അവ രക്തബിന്ദുക്കളവനിയിൽ
ചെന്നുവീഴുകിലതിൽനിന്നുനന്നായും
- 178 നിന്നോടു സമന്മാരായുണ്ടാകും ദാനവന്മാർ
പിന്നെയൊന്നൊന്നുവരും വേണ്ടതു ചെയ്തിട്ടു.”
- 180 എന്നതുകേട്ടതും ദോഷമില്ലാത്തതും
വരിച്ചു വിരിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നതിച്ചാൻ:—
- 182 “യക്ഷകിന്നരദൈത്യന്മാരുടെയും ദേവ-
പക്ഷിപന്നഗമുഖദേവന്മാരികളാലും,²
- 184 മർത്യന്മാരികളാലും, താപസശാപത്താലും,
മുതിർന്നവർ മുഖമുഖമുണ്ടാകേണം ഞാൻ.
- 186 നാരിമാരെപ്പോലെയും വേർപെടുത്തുവാനുമാ-
ലാലും മൃത്യു വെച്ചിടത്തെന്നും മമ.
- 188 സംഗമം മേൽ വെച്ചിടുന്നായിരിക്കാണ്ടു
മംഗലമാകും ബ്രഹ്മമണ്ഡലം നൽകിത്തന്നു.
- 190 അയ്യതമത്തഗജവെലുണ്ടാകേണം.
മയനസമമായ മായയുണ്ടാകേണം.

1. ഇം സമാജംമേൽ മാവന്നനെ അനുസരിച്ചിരിക്കുന്നു.

2. മുൻപാണുവാർ യുദ്ധം വിദ്യാധരൻ, അപ്സരസ്സുകൾ, ഗുഹ്യരായ്, സിദ്ധന്മാർ, ഭൂതന്മാർ ഇവരും ദേവന്മാരിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ദേവന്മാർക്കു കൈമാറ്റം.

3. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല. ‘നാരിമാരെപ്പോലെയും’ (ഭി. പ.) എന്ന പാഠം അയ്യതമമാണെന്നു സ്പഷ്ടമാണ്.

- താമസി മായാവതി¹ എന്നിവ മന്ത്രദായം
 192 താമസമെന്ത്യ മമ നൽകേണമിവയെല്ലാം.”
 എന്നതുകേട്ട ധാതാവ“അിനേതന്നൊക്കെ”
 194 നന്ദിയാടത്തരംചെയ്തു ചോദിച്ചാൻ മധുരമായ്:—
 “സ്രീകുമാരവയ്യത്വ മെന്തുനി വരിയ്ക്കാഞ്ഞു
 196 കൊൽകയില്ലെന്നുതാങ്ങോ, വിസ്മയമാകുകൊണ്ടോ?”
 എന്നതുകേട്ടനേരം ചിരിച്ചു ഭാതകനും
 198 വന്നാത മോദത്തോടും പത്തജനോടു ചൊന്നാൻ:—
 “സ്രീകുമാരവയ്യത്വം ഞാനിന്നു വരികിലോ
 200 നാകികൾ² പഴിച്ചിടും, ലോകതം നിന്ദിച്ചിടും.
 ലോകത്തിൽ പുമാന്മാർക്കു ലജ്ജയുണ്ടെന്നാകിലോ
 202 സ്രീകുമാരവയ്യത്വ മാറാനും വരികുമോ?
 രഹാരമാം മമ രൂപം കാണുന്നാനരന്തന്നെ
 204 നാരിമാർ തുല്യ³തുല്യമോടുമേ ചപലമാർ.”
 എന്നതുകേട്ടനേരം ധാതാവുമന്ദരംചെയ്തു
 206 “നിന്നുടെ ഏരി ഗർവ്വമിത്രയുണ്ടാകുമുഖം,
 ദിവ്യയായോത നാരി നിന്നെയും വധിച്ചിടും.
 208 ഗർവ്വമുണ്ടായാലുണ്ടോ നല്ലതു വന്നിടുന്നു!
 നിന്നുടെ ദാതുയെന്ത്യ ദിവ്യമാം മന്ത്രദായ-
 210 മന്ത്രശാക്രികിലോ നിഷ്ഠുലമതു പിന്നെ;
 മന്ത്രങ്ങൾ ഫലിക്കാതെ ഭണ്ഡവും ഫലിക്കയി-
 212 ല്ലന്തരമില്ല”നതു കേട്ടു ഭാതകൻ ചൊന്നാൻ:—
 “ഏതൊരു ദിവ്യസ്രീയെന്നാകിലും വധിക്കുമെ-
 214 ന്നേതുമേ മമ ഏരി ഭീതിയുമില്ല തെല്ലും;
 പേ പറയാതെ ഗമിച്ചാലു!”മെന്നതുകേട്ടു
 216 താപസഗണത്തോടും മറഞ്ഞു വിരിഞ്ചനും.

1. മന്ത്രാവേതകൾ, മന്ത്രങ്ങൾക്ക് മറ്റുംപാളിൽ മോദനാപര വേദനയാണ്.
 പേര് 82.

2. നാകത്തിലുള്ളവർ—ദേവന്മാർ. ഗരുഡന്റെ പഴിയണ് അന്ധർക്ക്
 അധികം അസഹ്യം.

3. തുലാ=പഞ്ചതി.

- 218 ഭരതകന്താനും മദമത്തനായ് നടകൊണ്ടു
പാതാതെചെന്ന പിതൃമാതൃവനനംചെയ്തു.
- 220 ദ്വേഷ്യന്താം ഭാനവനെ വന്ദിച്ചു വൃത്താന്തങ്ങളെ-
ളൊട്ടൊഴിയാതെ പറഞ്ഞൊരുകാരും മോദത്തോടും
- 222 ചിത്രമാം രാജധാനി തീർത്തുതന്നീടുകെന്നു
മിത്രമാം മയനോടു ഭരതകൻ ചൊല്ലിയിനാൻ.
- 224 പശ്ചിമാംബുധി¹ തീരെ മയനം ക്ഷണംകൊണ്ടു
വിശ്വലോകമുന്മാദം പുറത്തു തീർത്തിനാൻ.
- 226 അപ്പരിയുടെ ചിത്രം ചൊല്ലുവാനുത്തരം
ശിശുമാമിത്രപുരം² നിന്ദ്യമാമതുകണ്ടാൽ.³
- 228 ചിത്രമാംപരിചങ്ങളു ഭാവകൻ സന്തോഷിച്ചു
വസ്ത്രരത്നാഭിഷേഘാം മയന നൽകിയിനാൻ.
- 230 മിത്രബന്ധക്കളോടും ഭരതകൻ ചെന്ന പിന്നെ
ചിത്രമാം പരിതത്തിൽ വാസിച്ചു സുഖമത്തോടും.
- 232 ചക്രത്തെ ബുദ്ധ്യപ്പെട്ടു പാതാളദേശത്തിങ്കൽ
പുക്കൊളിച്ചിരിക്കുന്ന ദൈത്യദാനവരെല്ലാം
- 234 വൃത്താന്തംകേട്ടു ചെന്ന ഭരതകൻ തന്നെക്കുടുംബം-
തെയ്യം മാനിച്ചിതു ഭരതകനവർകളെ.
- 236 ദൈത്യദാനവഗണമൊക്കെയുമൊരുമിച്ചു
മിത്തത്തിൽ നിരൂപിച്ചുണ്ടറച്ചു കാഴ്ചയ്ക്കേറും,
- 238 ഭരതകൻ തനിപ്പരിവേഷവും ചെയ്തീടിനാൻ.
പാതാളനന്ദം പുണ്ടു വാണിതു ദൈത്യന്മാരും.
- 240 സംഖ്യയില്ലാതെയുള്ള ദൈത്യസേനകളോടും
ശങ്കയും കൈവെടിഞ്ഞു ഭരതകൻ വാണിയിനാൻ.
- 242 അല്പായുരമെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നിനെയും ഞാൻ
മുഖമലാചനമോരോ! ചൊല്ലുവൻ കേട്ടുകൊൾവിൻ.⁴

ഒന്നാംദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

-
1. ഭരതകൻ രാജധാനി കേരളക്കരയിലായിരിക്കുമോ?
2. ഭംഗിയുള്ള ഇന്ദ്രപുരം—ദേവാലയം
3. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈ പുരിയെ വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ട്. (ദേവകീമാ
ഹാജ്യം. ഏറ്റം 67 72, പ. 22.)
4. ദേവകീമാഹാത്മ്യത്തിൽ ഇവിടെയല്ല അവസാനിക്കുന്നത്.

രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

- അങ്ങിനെ വാഴുകാലം ഭാതകണാനദിനം
- 2 മങ്ങാതെ പടയോട്ടം മോചിച്ചു പുറപ്പെട്ടു.
ഇന്ദ്രനെ ജയിക്കണമെന്നോളം സുരാലയെ
- 4 ചെന്നാശു യുദ്ധത്തിനായ് വിളിച്ചാൻ മഹേന്ദ്രനെ.
ലസ്തപദമർഷാപാതോമരീടിന്ധിപാല-³
- 6 മുൽഗരീഗദാചക്രപട്ടസ്ത്രാലാഭികൾ
ഹസ്തത്തിലെടുത്തുകൊണ്ടുനന്തകായന്മാരാം
- 8 ദൈത്യന്മാരുടെ സിംഹനാദവും ജ്യാഘോഷവും,
തേരുരൾ നാദങ്ങളും, ദേതികൾ നിനാദവും,
- 10 മേരികൾ നാദങ്ങളും കേൾക്കുവാൻ സുരേന്ദ്രയ്യൻ
എന്തിനെനോളും നോക്കുന്നേരത്തു ദൈത്യബല-
- 12 മന്തമില്ലാതെ കണ്ടു സംഭ്രമമുണ്ടു ശീരൂപം
പാവകനാദിവാകപാലന്മാരൊരുമിച്ചു
- 14 ദേവഗന്ധർവ്വസിദ്ധകിന്നരഗണത്തോടും
മോരമാമൈരാവതം തന്നുടെ മുകാഭി-
- 16 പ്രാഭാതെ ചെന്നു മോരസംഗരം തുടങ്ങിനാൻ.
പിന്നെയുണ്ടായ യുദ്ധമോഷങ്ങൾ ചൊല്ലീടുവാൻ
- 18 പന്നഗാധിശൻപോലു മാളല്ലെന്നുചൊല്ലാം.
ഭാനവദേവബലം തങ്ങളിലേററനേരം
- 20 മാനികളായുള്ളവർ മരിച്ചാൻ തെരുതെരെ.
ഹസ്തങ്ങൾ മുറിഞ്ഞിട്ടും, പാദങ്ങൾ മുറിഞ്ഞിട്ടും,
- 22 മസ്തകം തകർന്നിട്ടും, കണ്ഠങ്ങൾ മുറിഞ്ഞിട്ടും,
നേത്രങ്ങൾ പൊടിഞ്ഞിട്ടു, മുഖം പിളർന്നിട്ടു-
- 24 മാഞ്ഞായ് നിലവിളിച്ചോടുന്ന ചിലരെല്ലാം;

1. "വഡ്ഗമധാപഷ്ടപാപ" എന്ന റി. പദം അന്ധധാരണ. ഇഷ്ട-ശരം, ചർമ്മ-പരിച്.

2. മരുതം ശരം.

3. കവണ.

4. മുരണ്ടി.

5. മരുതം കന്ദം.

- അസ്രിശസ്രിശങ്ങളെറ വിഴുന്നു ചിലരെല്ലാം;
 26 മത്തവാരണങ്ങളും ചത്തങ്ങ പതിക്കുന്നു;
 തേരുകൾ തകരുന്നു; വീരന്മാർ മരിക്കുന്നു;
 28 ഭിതക്കളൊഴിക്കുന്നു;¹ പോരകളൊരിക്കുന്നു.²
 ഇത്തരം കോലാഹലമാകിയ സമരത്തിൽ
 30 ചത്തിയ ബഹു ദേവദൈത്യന്മാരെന്നേവേണ്ടു.³
 ഭാനവനാശം കണ്ടു കോപിച്ചു ഭാതകനും
 32 വാനവർ നാഥനോടു സംഗരത്തിന്നു ചെന്നാൻ.
 പിന്നെയങ്ങവർതമ്മിലുണ്ടായ യുദ്ധമോഷ-
 34 മിനാരചെയ്തിടുവാൻ കാലമോ പോരായല്ലോ.
 ശത്രുസന്ധിപ്പടയെല്ലാം മറഞ്ഞു ഭിഗന്നര-
 36 മെത്രയും മോഹമായി വന്നിതു യുദ്ധമപ്പോൾ.
 ദിവ്യാസ്രവചം തുടങ്ങിയിനാൻ ഭാതകനും
 38 സർപ്പവും വജ്രാഗ്നിനാ വാസവൻ ഭരിപ്പിച്ചാൻ.
 ഭാതകൻ ബ്രഹ്മമണ്ഡമെടുത്താനതുമനും
 40 പാരമായ് മേപ്പെട്ടു ദേവകൾ മുനിമാരും.
 പ്രത്യസ്രമില്ലായ്മയാൽ നില്ക്കയില്ലെന്നുതാളൂ
 42 സത്വരം ദേവരാജൻ വിബുധഗണങ്ങളോടും
 ഭീതിയോടോടി ഞൊളിച്ചിടിനാൻ ഗുഹാത്തരേ;
 44 പ്രീതനായ് ജയമേരി മോഹിച്ചു ഭാതകനും.
 നാകലോകത്തിലുള്ള രത്നങ്ങളെല്ലാമെടു-
 46 ത്താകലമെന്ത്യെ കല്പവൃക്ഷവും⁴ പഠിച്ചുടൻ
 സ്വർഗ്ഗത്തിലസുരസേനാധിപന്മാരെ വാഴി-
 48 ച്ചുൽഗതാനനും നിജ മന്ദിരം പക്കിടിനാൻ.
 ലോകപാലകന്മാർക്കുള്ളൊരുത്തമസ്ഥാനങ്ങളി-
 50 ലാകലമെന്ത്യെ കൈത്യവീരരെ കാല്പിച്ചവൻ

1. മരിക്കുകയെന്നു—പാറന്നും (തി. പ.)

2. ഇര പറ്റുന്ന കൂടുന്നതിൽ ഒളിച്ചു—സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല.

3. ബഹു ദൈത്യന്മാരെന്നു പറയണം—പാറന്നും (തി. പ.)

4. കല്പവൃക്ഷം പഠിച്ചുടൻ (തി. പ.) മന്നിലധിപം കല്പവൃക്ഷ

- ഭൂമിയും പാതാളവും ജയിച്ചു ജിതശ്രമം
 52 സാമോദം ഗോബ്രാഹ്മണദ്രോഹവും തുടങ്ങിനാൻ.
 ദേവതാലയചിജഗ്രാമങ്ങൾ ഭവിപ്പിച്ചു;
 54 ദേവതാപ്രതിമകളൊക്കെയും പൊടിച്ചുതേ;
 ഗോക്കളെ തെന്താഴ്ത്തിവിട്ടുടച്ചു കൊല്ലളിവെയ്യു;
 56 ശ്വാക്കളെക്കൊന്നു കടിപ്പിച്ചിതു പാമ്പന്മാരെ;
 ഇഷ്ടിയുമഗ്നിഹോത്രം യാഗവുമിവയെല്ലാം
 58 മുടിച്ചു; തീർത്ഥജലമൊക്കെയും തുഞ്ചിടിനാൻ;
 മാർഗ്ഗശാലക¹ളെല്ലാം തകർത്തു കളഞ്ഞുടൻ;
 60 മാർഗ്ഗവൃക്ഷങ്ങളെല്ലാം ചേരിച്ചു കുറാരത്താൽ;
 കലശ്ശീരുന്നങ്ങൾക്കു ദോഷവുമുണ്ടാക്കിനാൻ;
 62 കലശി വിഷം മാർഗ്ഗരൂപതായത്തിലൊല്ലാം.²
 ഇത്തരം പലവിധം ലോകപീഡകൾ ചെയ്താൻ
 64 മത്തരം ഭാനവനാൻ ഭാതകുനിയോഗത്താൽ.
- അക്കാലം ഭാതകനും മയ്യന്നിനിയായ
 66 പുഷ്പരവിലോചന തന്നെയും വേട്ടിടിനാൻ.
 നാമവും മനോഭവിയെന്നവർക്കൊക്കുന്നതു
 68 കോമളാംഗിയായവൾക്കൊത്ത നാരികളില്ല.
 കാമിനീമണിയോടുമൊന്നിച്ചു മിഥാമിശ്രം
 70 കാമലീലയുചെയ്തു ഭാതകൻ വാണിടിനാൻ.
 കാമുകനായുള്ളൊരു ഭാതകൻ പ്രിയയുടെ
 72 കോമളരൂപംകണ്ടു തന്നെത്താൻ മറക്കരുത്,
 അധരാമൃതപാനം ചെയ്തുമെല്ലാഹോരാത്രം
 74 സുധയും മധുരമില്ലിത്രയെന്നൊത്തു വാണാൻ.
 സുന്ദരിമാരായുള്ളൊരുസ്ത്രീകളേയും
 76 പന്നഗസ്ത്രീകളേയും ഭാതകൻ ബലത്താലേ

1 വഴിയമ്പലങ്ങൾ.

2. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ കല്പിതമുള്ളതാണെന്ന് കാണുന്നത്.

“രേരേരേച്ചു ചുട്ടുനശിക്കുക” (മ. ഭാ. പേജ് 33, ശ്ലോ. 17)

- കൊണ്ടുപോന്നിങ്ങ മനോദരിതൻ ഭാഗ്യത്തിനായ്-
 78 കൊണ്ടു പാപ്പിച്ചിടനാനെന്തൊരു കണ്ണുമാണ്റാൽ.
 പാദസംവാഹനാദി¹ ഭാസികർമ്മങ്ങളെല്ലാം
 80 ഖേദമനമെല്ല വാണാനുസ്മൃതികളെല്ലാം.
 ഇത്തരം ത്രൈലോക്യത്തിലുമുള്ളത ജനങ്ങളെ
 82 നിത്യവു മോദാതരം മോചിച്ചു മഹാമലൻ.
 മദ്യപാനവുമെല്ല മരണനായ് ദിവാനിശ-
 84 മുദ്രാഗതനാടും നന്ദ ഭാഷകൻ വാണിടിനാൻ.²
 മൊല്ലിനേനിന്നു രണ്ടാമദ്ധ്യായം മുതക്കി ഞാൻ
 86 മല്ലോപനമാരെ! മൊല്ലവൻ കേട്ടുകൊറവിൻ.³

രണ്ടാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

1. ചംചുഴിച്ചുക. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ ഭാസികർമ്മം വേദംയും സിദ്ധ
 റിക്കുന്നുണ്ട്. (മ. രം. പേജ് 34, 35, ശ്ലോകം 22, 31).

2. 'മുദ്രാഗതനാടും മരണനായ് നന്ദ അൻ വാണിടിനാൻ'—പാദനന്ദൻ
 (തി. പ.)

3. കഥാശേഷം—പാദനന്ദൻ.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

- ഏറിയ കാലമേവം കഴിഞ്ഞൊരനന്തരം
- 2 പാരമാമഴൽപ്പൂണ്ടു ദേവവൃന്ദങ്ങളെല്ലാം
താപസന്മാരോടൊതു സത്യലോകത്തുമെന്ന
- 4 താപേന വിരിഞ്ഞ്നെക്കണ്ടു വന്ദിച്ചീടിനാൻ.
സമഭംഗപ്പൂണ്ടു വന്ന ദേവസഞ്ചയത്തോടു
- 6 പങ്കജാസനൻ ചൊരിച്ചീടിനാൻ മധുരമായ് :—
“എന്തൊരുമൂലം നിങ്ങളെല്ലാരു മൊരുമിച്ചു
- 8 സന്താപത്തോടുമത്ര വന്നതു ചൊല്ലീടുവിൻ!
എന്തെന്നാകിലും തീർത്തുകൊള്ളുവ”¹ നെന്നുകേട്ടു
- 10 സന്താപമുണ്ടായതിൻ കാരണമുണർത്തിച്ചാൻ.
“പങ്കജാസന! ഭവാൻ നൽകിയ വരത്തിനാൽ
- 12 ശങ്കയും കൈവെടിഞ്ഞു ഭാതകനായദൈത്യൻ
നാകർദ്ധാകാഭി.മൂന്നുലോകവും ജയിച്ചുടൻ
- 14 നാകനാരികളെയും ദാസിമാരാക്കീടിനാൻ.
പാപികളായ ദൈത്യസഞ്ചയം ദിനംതോറും
- 16 താപസവിപ്രഗോഹത്യാദികൾ ചെയ്തിടുന്നു.
പിന്നെയുമവരോരോ ഏകത ചെയ്തിടുന്നു—
- 18 തൊന്നൊഴിയാതെ പറഞ്ഞിടുവാനതതാക്കും.
ഇക്കാലമിതിന്നൊരു ശാന്തിയില്ലെന്നാകിലോ
- 20 നില്ക്കരുമില്ല ലോകമെന്നതു മുന്നർത്തിക്കാം.
തത്രെലോകുവാസികളായുമേളാരു ജനങ്ങളെ
- 22 തത്രെലോകുനാഥ! പരിപാലിച്ചു കൊള്ളേണമേ.”
ഇത്തരം ദേവവാക്യം കേട്ടൊരു വിരിഞ്ചനും
- 24 ചിത്തകാരുണ്യത്തോടും മനമായതരചെയ്തു :—
“എന്നുടെ ദോഷംകൊണ്ടിന്നിങ്ങിനെ വന്നതെല്ലാം
- 26 മെന്നിരിക്കിലും കാലഗതിയെന്നറച്ചാലും.

1. ‘ഏതെങ്കിലും ഞാൻ തീർത്തുകൊടുവേണമെന്നുമേട്ട—പാഠം: അതും (തി.പ.)

- കഴിഞ്ഞ കാഴ്ചകൊണ്ടു ചിന്തിച്ചിട്ടെന്തുഫലം
 28 വഴികൾ നിനക്കുണമാപത്തു തീർത്തിട്ടുവാൻ.
 എല്ലാതരമൊരുമിച്ചു പോകനാം അറിയാഞ്ഞിട്ടു
 30 മല്ലഭാഷനനോടു സങ്കടമുണർത്തിപ്പാൻ.
 ആത്മരക്ഷണത്തിന്നു പാത്രമാം നാശായണ-
 32 നാൽകൾ തീർത്തു നമ്മെ രക്ഷിക്കുമസംശയം.”
 എന്നുതരമൊഴിച്ചു ദേവതാപസഗണങ്ങളോ-
 34 ടൊന്നിച്ചു വിവിഞ്ചനം അറിയാഞ്ഞിട്ടിതര ചെയ്താൻ.¹
 എല്ലാതരമൊരുമിച്ചു ദൈത്യന്മാരുടെന്നവനി-
 36 മല്ലഭാഷനായതല്ലാ മൂന്നാഴ്ചയായതെന്നും
 നന്നിച്ചു മുറിയു മവരോടൊന്നിച്ചെയ്താ-
 38 “നൊന്നിച്ചു നാമെല്ലാം ചൈലാസേ ഗമിക്കേണം.
 സഹോദരമൃത്തിയാകും അഭ്യന്തരനിയന്മാർക്കും
 40 സാഹചര്യവതല്ല ഭാഷകളെത്തേറ്റതെന്നു.”
 എന്നുതരമൊഴിച്ചു വരോടൊന്നിച്ചു കൈലാസാദ്രെ
 42 ചെയ്താൻ, സങ്കടങ്ങൾ അത്രനോടുണർത്തിച്ചാൻ.
 എന്തിനി വേണ്ടതെന്നു ശങ്കരൻ നിരന്വദി
 44 ചിന്തിച്ചു വിവിഞ്ചനോടിത്തരമൊഴിച്ചു:—
 “ഭാനവേന്ദ്രൻ വോൻ കൊടുത്തോരായുസ്സിന്നു
 46 ഹാനി വന്നിട്ടുവാനും കാലമിന്നടുത്തിട്ടുതാ?”
 ഇത്തരമൊഴിച്ചു പത്മസംഭവനത്തരമൊഴിച്ചു
 48 “ദൈത്യൻ ദിഗ്ഗണ്ഡു നൽകിയതില്ലല്ലോ ഞാൻ;
 നാരിമാരൊഴിഞ്ഞു മൽസ്യയുദ്ധം മനങ്ങളാൽ
 50 ഭാഷകനവധൃതപം നൽകിയെന്നതെല്ലാം.”
 എന്നുതരമൊഴിച്ചു മായവനത്തരമൊഴിച്ചു-
 52 “നിന്നു ഞാനെങ്കിലൊരു കൗശലം ചെയ്തിട്ടുവൻ.

1. 24 മുതൽ ഇതുവരെയുള്ള വരികൾ തി. പതിപ്പിൽ കാണുന്നില്ല. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിന്റെ തർജ്ജമയായ ‘ദേവതാപത്രി’യിൽ ഇതിവടങ്ങിയ കൃത്യം അല്പം വ്യത്യാസപ്പെട്ടു കാണുന്നു. വർദ്ധനവ്—ദേവതാപത്രി, പാ. 19, 20.

- ഇന്നു നാം മൂന്നുപേരുമിത്രനും യമൻ തുഹി¹
 54 നെന്നിവരാദപേരും സ്രഷ്ടിക്കു നാരിമാരെ;
 സ്വായുധങ്ങളും നിജ ചിഹ്നവും നൽകീടേണ-
 56 മായവക്കുണാലവർ ഭൈത്യനെ വധിച്ചീടും.”
- എന്നതുകേട്ടു തദ്ദൻ സന്തോഷിച്ചതുകൊണ്ടു
 58 “നന്നു നന്നിതു സ്രഷ്ടിയെല്ലാ നാം വൈകീടാതെ.”
- ബ്രഹ്മാവിൻ ദേഹത്തിൽനിന്നുനന്നുമാരുനാരി
 60 ബ്രഹ്മാണിയെന്ന നാമം പുണ്ടാതു പുറപ്പെട്ടാർ;
 ഇന്ദ്രനമിത്രാണിയെ; വിഷ്ണുവും വൈഷ്ണവിയെ;
 62 സ്കന്ദനും കേശമാരിയെ; യമനും വാരാഹിയെ;
 ശങ്കരൻ മഹേശ്വരിതന്നെയും നിർമ്മിച്ചുൻ
 64 പരമനേത്രമാർ മൗരസംജ്ഞയും നൽകി.
 തങ്ങൾ തങ്ങൾക്കുള്ള വാഹനായുധങ്ങളും *
 66 മംഗലചിഹ്നങ്ങളും നൽകിനാരെല്ലാവരും.
 ഏറിയ സേനകളും കൊടുത്തു മാതൃക്കളെ
 68 മാതൃകവധത്തിന്നു പോകുന്ന നിന്യാഗിച്ചാർ.
 ബ്രഹ്മാണിമുഖ്യന്മാരും മാതൃക്കളാദപേരും
 70 ബ്രഹ്മവിഷ്ണുചിഹ്നസ്കന്ദവാസവയമന്മാരെ
 വന്ദിച്ചു നമസ്സരിച്ചാശീർവാദവും വാങ്ങി
 72 നന്ദിച്ചു ദേവഗണതാപസാജ്ഞയോടും,
 ഒന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു നാലംഗപ്പടയോടും,
 74 ചെന്നു മാതൃകൻ തന്റെ മന്ദിരം വളഞ്ഞുതേ.
 വീഴ്ചമെന്ന മാതൃസൈന്യങ്ങളെതുനേരം
 76 ദേഹികൾ മോദ്ധിച്ചാത്തു വിളിച്ചു നിന്നിടിനാർ.

1. സുബ്രഹ്മണ്യൻ.

- * 1. ബ്രഹ്മാണി—അയന്നു വരുന്ന, ആയുധം വില്പി, ബ്രഹ്മസേന.
- 2. ഇന്ദ്രാണി—ശങ്കരൻ വരുന്ന, വലം ആയുധം.
- 3. വൈഷ്ണവി—ശങ്കരൻ വരുന്ന, വലം ആയുധം.
- 4. കേശാരി—മയിൽ വരുന്ന, മുസലം ആയുധം.
- 5. വാരാഹി—പാമ്പു വരുന്ന, മുസലം ആയുധം.
- 6. മഹേശ്വരി—മരു വരുന്ന, ശൂലം ആയുധം.

ദാസ്യം കൈകൾ മെന്തെപ്പോലെ കിടന്നു

- 78 ദാസ്യം മാനുഷസമ്പ്രദായങ്ങൾ കേട്ടെന്നും,
എന്തെന്നോളം ചെറു സംഭവംപൂണ്ടു ശിരസ്സു-
80 മന്ദിരം നിർമ്മിക്കുന്ന ഭൂതനെ നിന്ദിക്കുകയും.
വാത്സല്യമില്ലാത്തതിന്റെ വന്നൊരുത-
82 നാശംകൈകൾക്കുണ്ടു ദൈവരാജനോടറിയിച്ചാൻ:—¹

“സന്ദർശനം നാശം വന്നുവെന്നു”²

- 84 മൊന്നിച്ചു വന്ന നാലുപ്രകാരം വന്നിടത്തും.
വീട്ടുവുമെന്തെന്നു നാശംകൈകൾക്കുണ്ടെന്നും
86 ശെമ്മിളക്കിയ! സൈന്യം കാണുകയും ചെയ്തു!”
ഭൂതവാക്യങ്ങൾ കേട്ടു ദാസ്യം നിന്ദിക്കുകയും
88 ചേതസി മെന്തെപ്പോലെ ഭൂതനോടുചെയ്താൻ.
“ചെന്നു നീ മഹാകാലാചാര്യനോ³ സേനാപതി
90 തന്നോടു മെ വാക്യം വൈകാരിക ചൊല്ലിടുക.
ദാനവസേനയോടു മിശ്ഠാഴ്ചചെന്നു ദൈവ-
92 മാനിനിമാരെ കേൾക്കുവാനെന്നു ശിരസ്സു
കൊണ്ടിറങ്ങുന്ന ഭാസിപ്പറമ്പിൽ ചേർന്നിടത്തും
94 കണ്ടാൽ നന്നാകുമെങ്കിൽ കണ്ടിട്ടു നിരൂപിക്കാം.”

ഇത്തരം ദാസ്യംകൈകൾ കല്പനകേട്ടു ഭൂതൻ

- 96 സ്വതന്ത്രം സേനാപതിയോടുചേർന്നു ചൊന്നാൻ.
സ്വാമിശാസനമേവം കേട്ടാൽ സേനാപതി
98 ഭീമജനവസൈന്യം മൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു.
ദൈവരാജനോടു ചെന്നുവന്നു മാനുഷ-
100 സന്നിധിയെ ചെന്നു സേനാപതിയും ചൊല്ലിടുന്നാൻ:—

1. ഇതേ അർത്ഥം വരികൾ തി. പരിഷ്കരിച്ചിട്ടു.

2. ‘മെന്തെന്നും’—(തി. പ.)

3. ‘മഹാകാലാചാര്യനോ’; മഹാകാലാചാര്യനോ.

4. തി. പരിഷ്കരിച്ചു കാണുന്ന “മഹാകാലാചാര്യനോ” എന്ന വാക്കു പ്രമാണം
നന്നായാണു്.

- “കാമിനിമാർക്കു കാമസംഗമം മെന്ത്യ മഹാ-
- 102 ഭീമമാം ദൈത്യന്മാരോടൊന്നിനെ പോർചെയ്യുന്നു?
- വാമദാഹകരത്തിലോ ദക്ഷിണവസ്ത്രത്തിലോ
- 104 കോമളഗാത്രമാരെ! ചാപങ്ങൾ ധരിക്കേണ്ടു?”
- ശത്രുധം തൊട്ടിടാമോ? നാരിമാക്കൊത്തനാളും
- 106 മാധകളൊന്നും ഫലിച്ചീടുകയില്ലവിടെ!
- അന്ധകാരങ്ങൾക്കൊന്നുജോക്കാതെ ശീലവും പോന്നു
- 108 സന്തതം മനോദരി ഭാസിയായ് വാണീടുവിൻ!‘
- ഇച്ഛിച്ച ദൈത്യന്മാരോടൊന്നിച്ചു വാണീടുവി-
- 110 നിശ്ചയാ പോരാജ്ഞിയാ? കേശകുണ്ഡലംചെല്ലൻ.
- സൈന്യമുണ്ടെന്നുതാനുള്ള ഗർവ്വങ്ങൾ തുടങ്ങേണ്ട
- 112 ദൈത്യത്വനഭവിച്ചിടാതെ പോന്നീടുവിൻ.”
- ഇത്താമവനോരോ ഔഷാകും ചൊല്ലുന്നേ-
- 114 മന്ത്രങ്ങൾ വന്ന മെയ്യിൽ തറച്ചു തെരു തെരേ.
- ഒന്നു സംഭവിച്ചവൻ വന്നോരു കോപത്തോടും
- 116 നന്നനന്നെന്നു പറഞ്ഞെന്തങ്ങൾ തുകിടിനാൻ.
- സേനകൾ തമ്മിൽ പോരുചെയ്തു നിന്നീടുണേരും
- 118 ഭാനവസൈന്യമെല്ലാം നശിച്ചു നിമിഷത്താൽ.
- സത്വരം ചക്രംകൊണ്ടു വൈഷ്ണവിതാനുജപോൾ
- 120 ദൈത്യസേനാധിപന്റെ കണ്ഠവും മുറിച്ചുതേ!

1. ‘കാമസംഗമെന്നിയെ — (തി. പ.) ഇവിടെ യുദ്ധമാകയാൽ ‘സംഗമം’തി നുണ് അധികം ചേർന്നിട്ടു. ‘കാമിനിമാർ..... പോർചെയ്യുന്ന—’ എന്നാകും ഇവിടെ അർത്ഥം. അത് ധ്യാനകരണവിഷയമാണ്.രോദാ കടമാ പോർചെയ്യുവാൻ; എന്നാക്കിയാൽ ശരിയായി. മിക്ക കരുതേജസ്വതികളിലും ഇപോരും അന്നെയാണ്.

2. ഈ ചൊല്ലുകളോടൊന്നും സംസ്കൃതകൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല.

3. കഥയില്ലാത്തതും.

4. ‘ഭാസിയാരുത്താരുവിൻ’—(തി. പ.)

5. ‘പോരാജ്ഞി’—(തി. പ.)

6. ഇത് ‘പ്രാധാന്യം’യുടെ ചങ്ങതിയാണ്. ‘ഭീമത, ‘മെന്ത്യ’ എന്നിവ യാണ് ശരിയായ ശബ്ദം. ‘മെന്ത്യ മുണ്ടിനാവണി മെന്ത്യ’ എന്ന് വെണ്ടെന്നി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്.

7. ‘ഭാനവസൈന്യാധിപൻ’—(തി. പ.) ദിവിതാക്ഷരപ്രസംഗം ചേർത്തി.

- പേരതിൽ മരിയാത്ത ദൈത്യന്മാരോടിയൊന്നു
 122 ഭരതനോടു വാത്സന്യോക്താവു മറിച്ചിച്ചാർ.
 മാനിയാം ദൈത്യശ്ചരൻ വാത്സകൾ കേട്ടനേരം
 124 ഭാനവനായുള്ളൊരു തന്നെക്കു പുറുങ്ങനെ
 ഭാനവസേനയോടു മയച്ചു, നവനപ്പോൾ
 126 ഭാനവും നടിച്ചൊഴു പോരിനായ് ചെന്നിടിനാൻ.
 നീലാദ്രിതൂലനവൻ മുറ്റും ധരിച്ചൊരു
 128 കാലദൂതനെപ്പോലെ ചെന്നതു കണ്ടനേരം
 ഭീതിപൂണ്ടിതു മാതൃസൈന്യങ്ങളെക്കണ്ടു
 130 ഭീതിചെന്നിയെ രുദ്ധചെയ്തിതു മാതൃക്കളും.
 ഘോരസംഗരംചെയ്തു നിന്നീടും ഭഗന്നരര
 132 പാരിച്ചു കോപമോടും ദേവിയും മഹേശ്വരി
 ഭാനവവക്ത്രസ്ഥലെ കത്തിനാൾ ശൂലകൊണ്ടു
 134 മീനനായവൻനിന്നു വിറച്ചു വിവരനായ്
 ഘോരമാമതവിയാറൊലിക്കും ഗിരിപോലെ!
 136 ഘോരയുദ്ധമായിച്ചൊഴു മരിച്ചു വീണിടിനാൻ.
 ചാകാതെയുള്ള ദൈത്യസേനകളോടീടിനാൻ
 138 നാകികൾ മാതൃക്കളെ പുണ്യവർവും ചെല്ലാർ.
 ചിത്തസന്തോഷത്തോടും വാണിതു മാതൃക്കളും.
 140 ഇത്തരം മൂന്നാമദ്വായം ചൊല്ലിനൻ ചുരുക്കിത്താൻ.

ഭൂനാമധ്യായം സമാപ്തം.

1. ഭൂനാമധ്യായം — ബുദ്ധാർക്കമാലയ്ക്കും ആന്തരകണ്ഡത്തിൽ.

“നീലമുഖനാൻ ഭൂമിയിൽനിന്നാട്ടി

നാലഞ്ചുവഴിവടങ്ങുവിടരുവോലെ.

മോരയുദ്ധമായിച്ചു കരളതരിയെപ്പോലെ”

എന്ന ശുദ്ധനവയുടെ വണ്ണ നേരക്കുക.

നാലാമദ്ധ്യായം.

- അഗ്രജൻ മരിച്ചതുകേട്ട ഭാതകൻ പാരം
- 2 വ്യഗ്രതപുണ്ടു; പിന്നെക്കോപിച്ചങ്ങഴുന്നേറ
‘ഇന്നു ഞാൻതന്നെ ഗമിച്ചിട്ടവൻ പോരിക്കുന്നു’
- 4 സന്നദ്ധനായി പ്പെരുത്തേരിലങ്ങേറിടീനാൻ.
മന്യുശാപമങ്ങോടൊപ്പാഴേ ഭൈരവനാത-
- 6 മെയ്യും മോദപുണ്ടു പിന്നാലെ പുറപ്പെട്ടാർ.¹
സംഖ്യയില്ലാത്ത ഭൈരവസേനകൾ മഹാഭോ
- 8 ശംഖമുദിച്ചിമുഖവാദ്യങ്ങൾ മുഴക്കിനാർ.
വാരണവാജിരഥശബ്ദമോഷങ്ങൾകൊണ്ടും
- 10 വിരാനവഗണ സിംഹനാദങ്ങൾകൊണ്ടും
മോരമൊഴുത്ത ചെറുക്കാണൊലിശബ്ദം²കൊണ്ടും³
- 12 പാരമായി വിറച്ചിതു മൂന്നുലോകവുമ്പൊൾ.
- ഇത്തരം മോഷത്തോടും ഭാതകൻ പുറപ്പെട്ടു
- 14 സത്പരം മാതൃഗണസന്നിധൗ ചെന്നശേഷം
കോപിച്ചു മാതൃക്കളോടിത്തരം ചൊല്ലിടീനാൻ:—
- 16 “പാപിയുമാരേ! നിങ്ങൾക്കായുധം തൊട്ടീടാമോ?
എന്തൊരുമുഖം നിങ്ങൾ സംഗമംചെയ്തിട്ടവൻ
- 18 ചന്തമുണ്ടെന്നതൊത്തു വല്ലതും കാട്ടീടാമോ?
എന്നെയും ഭയപ്പെട്ടു മറഞ്ഞു ധരണിയി-
- 20 ലന്നവുമിന്നതിദീനതാമിന്ദ്രാഭികൾ
നിങ്ങളെ നിയോഗിച്ചുതെങ്കിലോ, മരിച്ചീടാ-
- 22 തങ്ങളു പോയ്ക്കാൾവിൻ, കണ്ടുകൊള്ളുവിനല്ലായ്കിലോ!”

1. ഇരവി തി. പതിപ്പിലില്ല.

2. ഇതിലെ ‘ശബ്ദം’ മേലി അടുത്തുകിനാൽ അനുവദിക്കണം. പാരമർശകരിലുള്ള ശബ്ദങ്ങളിൽനിന്ന് ‘അങ്ങൊലി’യെ വേർതിരിക്കുന്നതായി അർത്ഥമുണ്ടാകുന്നു.

3. ഇരവരികൾ തി. പതിപ്പിലില്ല.

- എന്നുവെച്ചു ശരവർഷം ചെല്ലുന്നവ-
 24 നെന്നുമേ മാതൃഭവനത്തിൽ തറച്ചീട!
 പിന്നെയുപേക്ഷേയമയച്ചു മന്ത്രദായം
 26 നന്നായിപ്പിടിച്ചതും നിഷ്പാദമായിത്തല്ലാം.
 നാരിമാരോടു ഫലിച്ചീടുകില്ലവെന്നു
 28 വാരിഭാഗവശാപമെന്നേരേ നിനച്ചവൻ,
 “താത മാതാക്കൾ നിങ്ങൾക്കാരെ”ന്നു ഭയത്തോടും
 30 മാതൃക്കളോടു ചോദിച്ചപ്പോഴെ ചൊന്നാരുവൻ :—
 “ബ്രഹ്മേശ,വിഷ്ണു,യമ,ഷണ്ഡ,മഹേന്ദ്രനാഥൻ
 32 നിമ്മിച്ചാൻ ഞങ്ങളാവേരെയു മറിഞ്ഞാലും;
 ദോഷശാപശാപഭൂതരും ഞങ്ങളെ കൊന്നീടുവാൻ
 34 കേവലം പ്രാകൃതനാം നീ മതിയായോ മൃഗം!
 നിന്നെക്കൊല്ലുവാൻ ഞങ്ങൾ പോരുമെന്നതും നന്നും
 36 പന്നഗങ്ങളെക്കൊൽവാൻ നകലി¹കെന്തു ഭണ്ഡം?
 ദൃഢനാം മറിച്ചനെക്കൊന്നതും സുഭാദിയെ
 38 പെട്ടെന്നു വധിച്ചതു മംബികാദേവിയല്ലോ.²
 ആയതു കൊണ്ടുതന്നെ സംഗമ നാരിമാർക്കു
 40 ആയുധമെടുത്തിടാമെന്നതും വന്നുതല്ലോ.
 വല്ലഭത പരയാതെ പുരുഷനെനാകിൽ നീ
 42 നില്ല നില്ലാക്കുണം നേരിട്ടു രണാങ്കണേ
 കൊല്ലുവൻ ഞങ്ങൾ”മെന്നു കേട്ടു ദാരുകൻ പാരം
 44 വല്ലാതെ കോപം പൂണ്ടു സായകവർഷം ചെല്ലാൻ.
 ശക്തി,വല്ലാ,സി,ഗദാ,ചക്ര,ശൂലങ്ങൾ³ പിന്നെ
 46 പ്രത്യേകം മാതൃക്കൾക്കു നേരായി പ്രയോഗിച്ചാൻ.
 എല്ലാമേ ഖണ്ഡിച്ചുവെപ്പൊഴേ ദൈത്യഭൂതനെ
 48 നല്ല ബാണങ്ങൾകൊണ്ടു മുടിനാരതുമേനരം.

1. ചെൽകിരി.

2. ഇവിടെ അച്ഛദാവിഡസത്യങ്ങൾ ചർച്ചയിരിക്കുന്നു. തോരണ
 മീലും മലംപാടുകളിലും സുഭാദികൾക്കു കഥ പറയുന്നില്ല.

3. “ശക്തിവല്ലാസിനൈചക്രശൂലങ്ങൾ” (തി. പ.)

- ഭാഷകൻ ബഹുവിധം മായകൾ കാട്ടീടിനാൻ
 50 മേലാരമായ് ഭാവാനലൻ വന്നിതങ്ങൊക്കെശിശി;
 ഭൂതവേതാളപ്രേതരാക്ഷസപിശാചന്മാൻ¹
 52 ഭൂതലേ നിറഞ്ഞതിമേലാരമായ് ശബ്ദിക്കുന്നു;
 വാരികളൊക്കെശിശി വന്നാശു പരക്കുന്നു;
 54 മേലാരസുപ്പുക്കൾ പാഞ്ഞുവന്നാശു വിഴങ്ങുന്നു;²
 പപ്പുതങ്ങളും വന്നു വീഴുന്നു സേനാമദ്ധ്യേ;
 56 സുവ്യാലാകുല മിവകുണ്ടതിദയംപൂണ്ടാൻ.
 ഇത്തരം മായകളു കോപിച്ചു മഹേശ്വരി
 58 നേത്രാഗ്നിതന്നിൽ മായയൊക്കയും ദഹിപ്പിച്ചാൾ.
 പിന്നെ തൻകരസ്ഥിതമായിട്ടും ത്രിശൂലത്താൽ
 60 നെ കത്തിനാൾ ദൈത്യൻ തന്നുടെ ഗുഹാത്തരേ.
 അന്നേരം ദൈത്യഗുഹത്തിങ്കൽനിന്നൊക്കെ രക്ത-
 62 ബിന്ദു വീണിതു ചെന്നു ഭൂതലേ പതിച്ചപ്പോൾ
 അതിൽനിന്നുത്ഭവിച്ചാരായിരം ദോഷന്മാ-
 64 രതിവിസ്മയം വിധിവരവൈഭവാമാന്താൽ!
 പിന്നെയും രക്തബിന്ദു വീണിതു തെക്കുതെരെ
 66 മുന്നേതുപോലെത്തന്നെ ദൈത്യരുമുണ്ടായ്തന്നെ.
 ശോണിതോ³രുവന്മാരാം മേലാരമാനവന്മാരാൽ
 68 കോണിയു മാകാശവും പൂർണ്ണമായ് ചമഞ്ഞുതേ.
 എന്നതുകണ്ടു മാതൃസംഘവും ഭയത്തോട്-
 70 മന്ത്രോന്യമുരചെയ്താ⁴ “നൈതിനിശ്ചയേണു നാം;
 രക്തസംഭവദൈത്യപൂർണ്ണമായ് മഹീതലം;
 72 ശക്തിയും ഭാതകനും സമമുണ്ടിവകുല്ലാം;

1. ഭാഷയിൽ പാരായുഷം എന്നാണ് സാധാരണ പ്രയോഗം. കാളിയുടെ ഭാഗത്തും മേലവേതാളത്തിനെ ചാർന്നുണ്ടു്.

2. “പറക്കുന്നു” (തി, പ.)

3. രക്തം.

- രക്തബീജത്വ¹മിവകൊഴിയുമെന്നൊക്കെയും;
 74 നില്ക്കയില്ലിപ്പോളിവരോടു നാമതുപോ²
 സ്വത്വം മറഞ്ഞു വാണീടുകെ"ന്നരുളുവർ
 76 തത്രൈവ ഹിമാലയ മറഞ്ഞു വാണീടിനാർ.³
 മാതൃക്കൾ മറഞ്ഞൊന്നനേരത്തു ഭാഷകനും
 78 പ്രീതനായേനും ചിരിച്ചിത്തരം ചൊല്ലീടിനാൻ.
 "മേലാരന്മാരായ രക്തസംഭവന്മാരെക്കണ്ടു
 80 നാരിമാർ ഭയത്തോടു മോടിപ്പോഞ്ഞുമിമുതേ!
 മേലാരാമിവരെക്കൊണ്ടെന്തിനിമുട്ടേണ്ടതാ
 82 പോരിനാണെന്ന ജനമൊക്കെയുമോടിയല്ലോ!"
 എന്നതുകേട്ടനേരം മന്ത്രിമാരുചെയ്താ-
 84 "കിന്നിപർക്കളെ ദ്രോണക്കു നിന്യാഗിക്ക."
 എന്നതുകേട്ടനേരം ഭാഷകൻ ചൊല്ലീടിനാൻ
 86 "മുന്നമേ ദ്രോണക്കുണ്ടല്ലോ ജനമേറും;
 ആകയാലിന്നി സ്പർദ്ധലോകത്തെ ദോഷിപ്പാനായ്
 88 വൈകാതെ കല്പിച്ചയച്ചീടേണമിവരെ നാം,
 പോരിനായത്രവന്ന നാരിമാരുടെ താത്-
 90 ന്നാക്കൊല്ലുവാനയച്ചീടേണമല്ലൊയ്യദോ."
 എന്നതുകേട്ട വൃദ്ധനായോരു മന്ത്രിചൊന്നാ-
 92 "കിന്നിഹ സാഹസങ്ങൾ ചെയ്തില്ലോ നാശമുണ്ടാം.
 വൈരിതൻ ബലമറിയാതെ സാഹസംചെയ്തു
 94 വീരനാം ഭഗവാനനുജനാശം വന്നു."

1. രക്തബീജത്തിന് ഉൽപാദനംചെയ്യുക എന്ന സ്വഭാവം.

2. "നില്ക്കയില്ലിവരോടനുമുപോളും" (തി. പ.)

3. ഹിമാലയത്തിൽ മറഞ്ഞുവെന്നു പറഞ്ഞതിൽനിന്ന് മറയ്ക്കപ്പെട്ടവനി
 അവിടെയാണെന്ന് മറയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അത് പാശ്ചാത്യരുടെ കീഴ്
 ന്നാണെന്ന് മുൻപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് (പേജ് 147). സാഹസങ്ങളെപ്പറ്റി പേരെ
 ന്നികൾ അത്ര ശ്രദ്ധിക്കാറില്ല.

4. 'മുഖ്യനാശം'യിൽ ആവർത്തിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പദങ്ങൾകൊണ്ട് അ
 രിയ സാധ്യത്വം വന്നിരിക്കുന്നു.

- ഇത്തരമോടോന്നവർ ചൊല്ലി വാഴുന്നനേരം
 96 തത്ര ചെന്നിതു ബലാൽ നാരദമോദനി.
 ഭാഷകനതുന്നേരം പൂജിച്ചു മുനീന്ദ്രനെ!
 98 പാരാതെ കശവജാലം ചൊല്ലിയോരനന്തരം,
 “ലോകവാത്സകളെല്ലാം ചൊൽകെ”നു പറഞ്ഞപ്പോ-
 100 ളാകലമേന്യേ മുനിശ്രേഷ്ഠൻ മരുപചെയ്താൻ :—
 “ധാതാവു സത്യലോകേ സൗഖ്യമായ് വസിക്കുന്നു;
 102 ഭൂതേശൻ കൈലാസാദ്രൗ വാഴുന്ന സുഖത്തോടും;
 വൈകുണ്ഠലോകേ സുഖം വാഴുന്ന നാരായണ-
 104 നാകചമില്ലിവർക്കു മുവർക്കും സുഖംതന്നെ.
 മുവരും ബ്രഹ്മിന്ധിതി സഹോരകർത്താക്കന്മാർ;
 106 ദേവകളെയും പാലിച്ചിടുന്നതവരല്ലോ.
 തൽപാദരജസ്സുകൾ ശിരസി” ധരിക്കിപ്പോ
 108 കെല്ലേറും ഭൂതിജ്ഞാക്കളെയും നശിച്ചുപോ.
 തൽകഥ പറകിലും കേൾക്കിലും ഭൂതിജ്ഞ-
 110 ളാക്കെയും നശിച്ചിടും ഹൃദ്ധിയും വരുമല്ലോ.”
 ഇത്തരമേകട്ടെ കോപപൂർവ്വ ഭാഷകൻ ചൊന്നാൻ :—
 112 “നിസ്രപനാകുന്ന നീ ചൊന്നതു പോരും! പോരും!
 ആത്മജയോടൊത്തു നിത്യവും രമിക്കുന്ന
 114 പത്മസംഭവൻ മഹാധന്യനെത്രയുമാണ്മാൽ!
 പൂജിച്ചു വേണ്ടതെല്ലാം നൽകിയ ബലിതന്നെ
 116 വ്യാജേന ബന്ധിച്ചോരു ധർമ്മിയുൻ നാരായണൻ!
 ഭൂതപ്രേതജോടു ജാനിച്ചു മുഖലയിൽ
 118 പ്രീതനായ് നൃത്താചെയ്തു ഭിക്ഷയുമേറു ശിവൻ,
 ലജ്ജയെന്നിയെ ദിഗംബരനായ് നടക്കുന്ന
 120 തിരജന മറിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നതോ നിനച്ചു നീ?

1. അറോഹിണ്യം കലംപാളിയാ നരരേണ സ്വീകരിക്കുന്നതു ഇതു അം. യോടുകടിയല്ല.

2. “ഭൂലംനി” (തി. പ.)

- താടികൾക്കു ശീലമിരിക്കുന്നെങ്കൽ പണ്ടു
 122 പേടിപ്പിച്ചിടും ബാധിച്ചില്ലാത്ത ജനങ്ങളെ.¹
 ഇത്തരം മേ ശത്രുസ്തുതിചെയ്യുന്നതിന്നു
 124 സത്വരം താടി കരിച്ചയച്ചിടണമിപ്പോൾ.”
 എന്നുചെയ്തു കോപിച്ചവനുമേഴുന്നേറാ-
 126 നന്നേരം ദൈവേണു മറഞ്ഞു നാരങ്ങനും.
 സത്വരം കൈമാന്ദ്രാഭയെന്ന് ശങ്കരൻതന്നെ,
 128 ചിത്തതാപേന വന്ദിച്ചിത്തരം ചൊല്ലിനിന്നാൻ :—
 “ഹാലോലാലന! പരമേശ്വര! ജയ! ജയ!
 130 നീലമോഹിത!” കാലനാശന! ജയ! ജയ!
 ത്രൈലോക്യവാസികളായുള്ളോരു ജനങ്ങളെ
 132 ത്രൈലോക്യനാഥ! പരിപാവിയുകൊള്ളണമേ!
 സൈപരായോരോദിഗി സഞ്ചരിക്കുന്നോരു ഞാൻ
 134 ഭാരകാസ്യഗൃഹേ ചെന്നിതു യദൃച്ഛയാ.
 റുതാന്തമെന്നോടവനോരോന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ
 136 മൃത്യുശാസന! തവ ദൈവം ചെറു ചൊന്നാൻ.
 അന്നേരം കോപിച്ചവൻ നിന്തിരുവടിതന്നെ
 138 നിന്ദിച്ച ചൊന്നൊക്ക ചൊല്ലുവാനുള്ള ഞാൻ.
 എന്നെയും ദർശിച്ചവരാനിപ്പാൻ തുടർപ്പോൾ
 140 വന്നോരുഭീത്യാ മറഞ്ഞത്ര വന്നിതു ഞാനും.
 താരകസുന്ദരോത്യാദികളായുള്ളവ-
 142 രാരുമേ നമോദേവം ചൊല്ലിയതില്ല മൂന്നും.
 ഇത്തരമെങ്കിലിന്നു ലോകങ്ങൾ നശിച്ചുപോം.
 144 മത്തരാമസുരന്മാർക്കില്ലാരു നാശമേതും.
 ഘോരമായ് മാതൃഗണം സാഗരചൈതന്യശേഷം
 146 ഭാരകരതോരുവന്മാരായ ഭാനവന്മാൻ

1. “പേടിപ്പിച്ചിടും ബാധിച്ചില്ലാത്ത ജനങ്ങളെ” (സി. പ.) ഇതിന് പ്രകൃതത്തിൽ അർത്ഥമുണ്ടാകാൻ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു.

2. നീലനിറം കഴുത്തിലേവിടം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ലേഖനം (പുഷ്പം). ജടയുടെ വസ്ത്രമായിരിക്കണം.

- 148 ക്ഷോണിയിൽ നിറഞ്ഞതു കണ്ടോരു മാതൃക്കളും
 ക്ഷീണതയോടും മറഞ്ഞതാളിട്ടു വസിക്കുന്നു.
 ഇന്നതുമൂലം ദൈത്യവീരനെ സ്സഹേരിപ്പാ-
 150 നന്യനേക്കുണ്ടീല ഞാൻ നിന്തിരുവടിയെന്ത്യ.
 വീരനാം പുരന്മാരെ¹ ബൃസ്മമാക്കിയപോലെ
 152 മാതകളേയും കൊന്നു പാലിക്ക ജഗത്രയം.”
 നാരദനേവാചൊന്ന സത്യവാക്കുകൾകേട്ടു
 154 ഭാതകനോടു പാരം കോപിച്ച് പുരാണകൻ
 ദോഷാരമായട്ടുമാസം ചെന്തെഴുന്നേറ്റനേരം
 156 മീരേഴലോകങ്ങളും വിറച്ചു ഭയത്തിനാൽ.
 നാലാമതദ്ധ്യായം ഞാൻ ചൊല്ലിനേൻ ചുരുക്കമായ്
 158 പാലോലും മൊഴിമാരെ! ശേഷവും കേട്ടുകൊൾവിൻ!

നാലാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം

1. ക്രിഷ്ണൻ (വിദ്യഭാഷി, താരകക്കണ്ണ്, കലോജ്ഞ). ഇവർ ശിവ കേതയാചാരികനാകിലും ശിവൻ അവരെ മഹാബ്രഹ്മതാസ്സനം—ദേവന്മാരുടെ സങ്കടം തീർക്കുന്നതും !!

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

- കാലാരി ഘോരരൂപം കയ്യോണ്ടു നില്ക്കുന്നേരം
- 2 ഫാലനേത്രത്തിൽനിന്ന ധൂമവും പുറപ്പെട്ടു;
വാനിയും പുറപ്പെട്ടു വിഷ്ണുവിംഗങ്ങളോട്-¹
 - 4 മൊന്നു സാദിച്ചിതു ദേവതാപസന്മാരും.
അന്നേരം തദനേത്രം തന്നിൽനിന്നുതവിച്ചൊ-
 - 6 മൃത്യുനകോപമുത്രിയാകിയ ദ്രേകാളി.
അഞ്ജനഗിരിപൊലെ വളന്ന് ഭേദത്തോടും,²
 - 8 കണ്ണരങ്ങളെക്കാതിലുന്നിത്തു ശോഭയോടും,
എണ്ണമില്ലാത്ത വക്ത്ര നേത്രങ്ങളോട്-
 - 10 മണ്ണവശബ്ദതുല്യ ഘോരശബ്ദങ്ങളോടും,
വഹനിജവാകുലങ്ങളായ് നേത്രങ്ങളോടും,
 - 12 സുന്ദരകാമമേഖലതുല്യമാ വണ്ണത്തോടും,
പശ്ചിമതുല്യ കുമ്പരവും ധരിച്ചിതി-
 - 14 ദുർപ്പാരകോപത്തോടും കാളിയെ കാണുന്നേരം,
നാകികൾ ഭയത്തോടു മോടിയൊക്കെച്ചിട്ടിതു
 - 16 ലോകങ്ങൾ വിറച്ചിതു, ശൈലങ്ങൾ പതിച്ചുതേ!
ഇത്തരം കാളിതന്റെ ഘോരമാംരൂപം കണ്ടു
 - 18 മിത്തവിദ്രമംപൂണ്ടു ഗൌരിയുജകൾമെയ്ക്കാൾ :—
“ബാലികേ! മമ സുതേ! ഘോരമാം അവരൂപം
 - 20 മാലോകർ കണ്ടു മയപ്പെട്ടതാ മണ്ടിട്ടനം.

1. തീപ്പൊരികൾ—തി. പതിപ്പിൽ, ‘വിഷ്ണുവിംഗങ്ങളോടു മെന്നസംഭരിച്ചിതു, കൽപരം പണിഞ്ഞിതു ദേവതാപസന്മാരും’ എന്നാണ് പാഠം. അതു പ്രകാരം ധൂമനീനും സ്മിതവിംഗങ്ങളാണെന്ന് സങ്കല്പിക്കണം. സദ്രമിച്ചതും അവതന്നയാണെന്നു വരുമെന്നും. പിന്നെ ശിവനെ അപ്പോൾ ശന്തനോജനത്തിൽ മെലിക്രവദിച്ചു.

2. തി. പതിപ്പിൽ “അഞ്ജനഗിരിപൊലെ ഘോരരൂപങ്ങളായ്” എന്നാണ് പാഠം കണ്ടെന്നത്. അപ്പോൾ ഈ വിശേഷണം കണ്ടാക്കുകയാണ്. കാളിയല്ല, കഷ്ടമുഖ രൂപമാണ് നൂലു അറിയുന്നത്. സന്ദൃശ്യമെന്നതിൽ “ശാലാകണ്ഠനമോദ്ധവനികൾ” എന്നാണ് കണ്ടെന്നത്. മ. മ. വേദം.....

- 22 ആകയാലിനിക്കുണ്ടു രൂപത്തെ സ്സഹരിച്ചു
ലോകഭർത്താക്കൾക്കുപ്രകൃതപത്തു ധരിച്ചാലും!
മാതൃക്കളാരുപേരിന്നുള്ളവകുഗ്രയായി-
- 24 പ്രീതിക്കൈക്കൊണ്ടു ചാമുണ്ഡാഖ്യയായ് വസിക്കു നീ.
പ്രീതിയോടെവം ഗൌരീതന്നുടെ വാക്യാകേട്ടു
- 26 മാതൃപാദത്തെ വന്ദിച്ചെത്രയും വിനിതയായ്
മോഹമാം നിജരൂപമപ്പോഴു മറച്ചിതു.
- 28 പാരമാനന്ദംപൂണ്ടു ലോകവാസികളെല്ലാം.
ഏകവക്ത്രവും, മൂന്നു സന്ദരഭനേത്രങ്ങളും,
30 കൈകളും പതിനാറുണ്ടായുധഭാവത്തോടും,
ദിവ്യമാല്യാഭരണഭൂഷിതശോഭയോടും,
32 ദിവ്യരൂപയോ കാളിതന്നെക്കണ്ടതുനേരം.
നന്ദിച്ചു¹ മടിയിൽവെച്ചാഴ്ന്നു ചെല്ലുകൊണ്ടു
- 34 വന്ന സന്തോഷത്തോടെ ശങ്കരനന്ദരചെയ്തു :—
“കണ്ണുകാളാഖ്യയുളളൊരെന്നുടെ പുത്രിയായി-
36 ട്ടുണ്ടായ തവ ‘കണ്ണുകാളി’²യെന്നല്ലോ നാമം,³
മൽഗമസ്ഥിതകാളകൂടത്തിൻ കാളവണ്ണം
38 തപസ്സാത്രേ ശോഭിക്കയാൽ കാളിയെന്നൊരുനാമം,
ദൈവം⁴ മമ കോപം മുത്തീയായ് വന്നതവ
40 ദൈവവിയെന്നൊരു നാമമുണ്ടാകും ഭദ്ര!
പിന്നെയും ഭദ്രകാളീ, ചാമുണ്ഡാ, ദ്രാമിയം
42 നിന്നുടെ നാമങ്ങളുണ്ടസംഖ്യമറിഞ്ഞാലും!”

ഏന്നരചെയ്തു കണ്ണുകാളിക്കു ധരിപ്പാനായ്
44 സന്ദരഭമായ ഭക്തിവർമ്മവും നൽകിപ്പിന്നാൻ.

1. തി. പതിപ്പിൽ “വന്ദിച്ചു” എന്നു കാണുന്നത് പ്രമാണമെന്നായാൽ. അതിൽ കൈവെക്കുകയല്ലെന്നു പരിവൃ.

2. നന്ദോദിഷ്ടയായി “കണ്ണുകാളി” എന്നാൽ പാശ്ചാത്യർ.

3. “കണ്ണുകാളിയെന്നെന്നൊരുമുണ്ടാകും അവ” എന്ന (തി. പ.) പാദം മടിയിൽവെച്ചു വെച്ചിട്ടു സന്ദർഭത്തിന്നു യോജിച്ചതല്ല.

4. ദൈവം.

- വന്ദിച്ചു കാളിതാനും താതാനാദിയിച്ചും-
- 46 “ഉന്നു ഞാനെന്തുചെയ്തു വേണമെന്നരുൾചെയ്തു.”
- എന്നതുകേട്ടു മഹാഭവനമരുൾചെയ്തും-
- 48 “നിന്നു നീ ദാതകനാമെന്നെ വധിക്കേണം!
- ഖലനാമവനീരഞ്ചായിരംഗരുലു
- 50 ബലവുരുണ്ടു മായാബലവുരുണ്ടു പാരം.¹
- നാരിമാക്കൊഴിഞ്ഞൊക്കും കൊന്നുകൂടായ്ക്കൊണ്ടു
- 52 പാരാതെ ചെന്നവനെ വധിച്ചു വരികു നീ.”
- എന്നതുകേട്ടുനേരം കാളിയുരുണഞ്ചിപ്പാ-
- 54 “ഉന്നു ഞാൻ ദവൽകൃപകൊണ്ടുവൻ തന്നെക്കൊൽവൻ!
- ഇന്നു വാഹനായുധസനകൾ നൽകീടേണം-”
- 56 മെന്നതുകേട്ടുനേരം ശങ്കരനരുൾചെയ്തു:—
- “വക്ത്രമായാത ചഡ്ഗം, തോമരം, ത്രിശൂലവും,
- 58 ചക്രവും, മുൽഗരവും, ചാപവും,മിവയെല്ലാം
- ഇന്നു ഞാൻ നൽകീടുവൻ തപസ്സമായാതം പുന-
- 60 ഞാനിപ്പു നൂറുകൊടി ബ്രൂതങ്ങൾ ഗമിച്ചീടും.
- പിന്നെയും കൂളികളും² പോന്നീടും നിരവധി
- 62 ചെന്നു നീയവരോടും ദൈത്യനെ വധിച്ചാലും.
- എത്രയും മോഹരൂപമായാത വേതാളിതാ-
- 64 നത്തരദാഗേ കൈലാസാചലേ വസിക്കുന്നു.
- ചെന്നവളുടെ കണ്ണാമറി നീ ഗമിച്ചാലും-
- 66 മിന്നു കൈണ്ഡികൻ³ കാട്ടിത്തന്നീടുമവളെയും.”
- എന്നതുകേട്ടുനേരം കാളിയും താതൻതന്നെ
- 68 വന്ദിച്ചു നമസ്സരിച്ചാശിപ്പാദവും വാങ്ങി!
- ആയുധങ്ങളുംവാങ്ങി ബ്രൂതജാലങ്ങളോടും
- 70 വായുവേഗനമെന്നാൾ കൈലാസോത്തരമേഗേ.

1. ‘ബലമാണവൻ മായാബലവുരുണ്ടു പാരം’ (തി. പ.)

2. ശൂതങ്ങളുടെ വകാരം.

3. ഇംസ്ഥാനത്തു കുംഭാട്ടിൽ ‘ചുണ്ഡചിത്രതന്ത്രി’നാണ്.

- അന്നേരം തത്ര ശയിച്ചീടുന്ന വേതാളിയും
 72 നന്ദിച്ചു കാളിത്താന മവളോടുകൂടെയും:—
 “സന്തതം കിടക്കുന്നതെന്തു നീ; തവ ഹൃദി
 74 ചിന്തിതം നൽകീടുവെന്നെന്നീ വഹിച്ചാലും!”
 എന്നതുകേട്ടു കാളിത്തന്നോടൊന്നാമുവ-
 76 “മിന്നെഴുന്നേല്പാനുതെന്നിമുഖ വിശപ്പിനാൽ.
 കരസിപ്പുരണമതിന്നു വേണ്ടതു നൽകീടുകി-
 78 ലിഷ്ടം ഭവതിയെ വഹിച്ചുകൊണ്ടിടവൻ.
 എന്നല്ല പോകുമിന്നൊക്കെയും വഹിച്ചീടാ-”
 80 മെന്നതുകേട്ടു ഭദ്രകാളിയുടേതൾപെയ്യ:—
 “മാതകഗൃഹേചനം ദൈത്യവിരരൊക്കാനു
 82 ചോരയും മാസേജും വേണ്ടതു നൽകീടുവൻ.
 നെറിച്ചു ഏറായിരം ശവശരം നൽകീടുവ-”
 84 നെന്നുകേട്ടുഴന്നോ: മോദന വേതാളിയും
 സ്നാനവുമെന്തു ഗിരിധാതുക്കളലംകരി-¹
 86 ച്ചാനന്ദമോടു² ചതാമാലുവും ധരിച്ചുടൻ³
 ഭദ്രകാളിയെ നിജ കണ്ഠത്തിൽ വഹിച്ചിതു;
 88 ഭദ്രമായ് ഭൂതങ്ങളും വസിച്ച് പൃഷ്ഠഭാഗേ.
 അന്നേരം നന്ദിമഹാകാളനും പുറപ്പെട്ടു;
 90 വിന്നതവെടിഞ്ഞാശു നടന്നു വേതാളിയും.
 ഭൂതങ്ങളുസംഖ്യമായ് പൃഷ്ഠതു വസിപ്പതു
 92 വേതാളിയിങ്ങതതില്ലെന്നുമെന്തൊരു ചിതും!
 വാദ്യങ്ങളോരോതരം ഘോഷിച്ചു ഭൂതങ്ങളും-
 94 മുദ്യോഗത്തോടു മാതുവിളിച്ചു പോകുന്നേരം

1. ചലകളിലുണരുന്ന ധാതുഭൂതങ്ങൾ—കാവിമണ്ണുകൾക്കായവ, വാതകളായവ കറുക്കുകയായിരിക്കുന്നു.

2. “ആരോവരും ചതാമാലുവും ധരിച്ചുടൻ” (തി. പ.) ഇതിൽ പ്രസംഗം പേരി.

3. വേതാളിനിന്നു വളികൊണ്ടാണ് മറ്റാ: പുഷ്പങ്ങൾകൊണ്ടല്ല.

- കാനനേ മറഞ്ഞിരുന്നീടുന്ന മാതൃക്കളും
 96 ക്ഷിണതയോടും¹ ചെന്ന കാളിയെ വണങ്ങിനാൻ.
 നന്ദിച്ചു കാളിതാനും സോഭിമാരെപ്പുണ-
 98 ന്നമ്പുനമോദമവരൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു.
 മാതൃസേനകളോടും ഭൂതജാലങ്ങളോടും
 100 മാതൃക്കളേഴുപേരും ഭാതകുപ്പരം പുഷാൻ.
 സത്പരം നാമുപുറം വളഞ്ഞു സൈന്യങ്ങളു-
 102 മുത്തരപോരിചെന്ന വാണിതു മാതൃക്കളും.
 ഭൂതങ്ങളുടെ സിററനാദോഘാഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 104 മാതൃസേനകളുടെ അൊന്നൊലിശബ്ദം² കൊണ്ടും,
 വേതാളിതന്റെ 'ഹി' 'ഹീ' ശബ്ദോഘാഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 106 ഭൂതങ്ങൾ മുഴക്കുന്ന ദേരിശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടും,
 കൂലികളാക്കുന്നോരു സ്ത്രീഹശബ്ദംകൊണ്ടും,
 108 കാളിതന്നട്ടുമാസഘോരശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടും,
 വാരണവാജിരഥനേമിഘോഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 110 പാരമായ് വിറച്ചിതു മൂന്നലോകവുടപ്പോൾ.
 കാമിനീ മനോഭരിയൊന്നിച്ചു മിവാതിരും
 112 കാമലീലകൾചൊല്ലു ഭാതകൻ വസിക്കുംപോൾ,
 ഘോരശബ്ദങ്ങൾകേട്ടു സംഭ്രമിച്ചെഴുന്നേറാ
 114 കാരണമറിയാനായ് ഭൂതനെ നിയോഗിച്ചാൻ.
 ചെന്നവനത്തരമോ ഗോപുരം കടന്നപ്പോൾ
 116 നന്ദിതാൻ കണ്ടു പൊത്തിപ്പിടിച്ചു കോപത്തോടും,
 താഡിച്ചങ്ങൊരുവൃഷം കണ്ണത്തിൽ കെട്ടിവിട്ടാൻ;
 118 പീഡിച്ചു മുതൻചെന്ന ഭാതകനോടുചൊന്നാൻ.
 "ഭാനവരാജ! ശത്രുകാനനഭാവാനല!
 120 ദിനനാമമെന്നു പ്പരിപ്ലാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ.
 വൈരികൾ പിടിപെട്ടു കണ്ണത്തിൽ ബന്ധിച്ചൊരു
 122 ഭാതകൻ ദാഹകൊണ്ടു ദിനതപെരുകന.

1. 'സേനകളോടും' (തി. ച.)

2. 'ചഞ്ച്' 158, വരി 11.

- നിത്യവും മദ്യപാനംചെയ്തു കാന്തയോടൊത്തു
 124 മത്തരായ് വാഴുന്നവർ¹ വാത്സന്യെന്തിനേയും?
 സംഖ്യയില്ലാത്ത ശത്രുസേനകൾ മുഴുവവും
 126 ശങ്കകൂടാതെ വന്നു നില്ക്കുന്നു രണത്തിനായ്,
 ഏഴുനാരിമാരവക്കാത്രയമാകുന്നിതു-
 128 മേഴിപ്പുമൊരുനാരി നാഥയെന്നതും തോന്നാം.
 ആയവളുടെ ഗാത്രമഞ്ജനഗിരിസിമ-
 130 മായതപിനങ്ങൾ²ളായിരട്ടെ ഭജങ്ങൾ,
 തീക്കനൽപോലെ വൃത്തനേത്രങ്ങൾ മൂന്നുണ്ടവർ-
 132 കക്കർശ്ശികൾ³പോലെ നാലുണ്ടു ഹോസ്തങ്ങൾ,
 ദൈവനാദകേട്ടാലേവരും വിറച്ചുപോം,
 134 ഘോരയാമവരും പേർ കാളിയെന്നാകുന്നുപോൽ!
 ശുദ്ധചക്രാസിദ്ധാപാദ്യായങ്ങളുമുണ്ടു
 136 കാലനിന്നൊരു നാരീരൂപമായ് വന്നുപോലെ.
 ഇന്നു ഞാൻ പലതരം പറഞ്ഞിട്ടെന്തു കാര്യം
 138 ചെന്നവളുടെരൂപം കാണുമ്പോളറിഞ്ഞീടാം.”
 ഇത്തരം ഭൂതവാക്യം കേട്ടു ഭാഷകൻ ചെന്നു
 140 ചിത്തസന്ദ്രോഭമുണ്ടു ചിന്തചെയ്തുകൊണ്ടും
 ഭൂതനെ സ്തംഭിപ്പാനുചെയ്തയച്ചോരനെന്നരും
 142 ചേതസ്സു മുറുപ്പിച്ചു മന്ത്രികളോടു ചൊന്നാൻ :—
 “വിരനാം നമോദിന സുഗരം ചെയ്തിടുവാൻ
 144 നാരിമാർ വന്നതൊത്താലെത്രയും ചിത്രം വിത്രം.
 ചെന്നരിസൈന്യമെല്ലാം സന്ദർശിച്ചാശു നിങ്ങൾ
 146 കന്യകമാരെണ്ണിപ്പിടിക്കുകൊണ്ടുനീടുവിൻ!”
 ഇത്തരം ഭാഷകന്റെ ശാസനം കേട്ടനേര-
 148 മുത്തമനാശയെട്ടു മന്ത്രികൾ പുറപ്പെട്ടാർ.

1. “മത്തരായ് വാഴുന്നവർ” (തി. ച.)

2. നീണ്ടു തടിച്ചവ.

3. ‘ശിഷ്ടകൾ’ (തി. ച.) പ്രകൃതപാശ്ചാത്യ സമാന്യരും.

- 150 ധൂമ്രം, ധൂമ്രാക്ഷനം, കരകൻ, ജയന്ധനം,
താമ്രാക്ഷൻ, കൃപാണനം, ബാണനം, സ്ഥൂണൻതാനം,
എന്നിവരെട്ടു മന്ത്രിശ്രേഷ്ഠന്മാർ സൈന്യങ്ങളോ-
152 ളൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു പോർമുഖേനേനം,
ഭൂതസാമന്തരോടും കാളിയെക്കണ്ടവർ
154 ദീതിയും വിന്ധ്യവും കോപവുമുണ്ടാക്കുന്നു.
അന്തമിപ്പാതെയുള്ള ദൈത്യസേനയെക്കണ്ട
156 സാന്താപ്യത്താടു ദ്രുകാളിയുമവനിനാൾ.
ദൈവമായ കാളിതന്നുടെ നാദം കേട്ടു
158 പാരതിൽ തെങ്ങു തെങ്ങു വീണിതു ഭാനവന്മാർ.
ഭൂതവന്ദവും ദൈത്യസേനയും തമ്മിൽ പിന്നെ
160 ചേരുന്നി കോപത്താടും സംഗമം തുടങ്ങിനാർ.
ശത്രുവൃദ്ധികൊണ്ടു മുടിനാർ പരസ്പരം
162 ചിത്രമെന്നരചെയ്താർ കണ്ടുനിന്നവരെല്ലാം.
ബന്ധുസായകശ്ലോപപട്ടസപരശധ-
164 മുൽഗരപ്രാസഗഭാതോരവജാലികൾ
അന്ത്യോന്ത്യം പ്രയോഗിച്ചതേററ സേനകൾക്കെല്ലാം
166 മമിന്നായ്വന്നു കാലം കരവു മുരവു.
വീരരായുള്ള ജനം നേരെ പാഞ്ഞടുക്കുന്നു;
168 ദിക്കുകളായുള്ള വരോടിയെങ്ങാളിക്കുന്നു;
ഘോരസംഗരചെയ്തു ശൂരന്മാർ മരിക്കുന്നു;¹
170 വാരണങ്ങളും ചത്തു ഭൂമിയിൽ പതിക്കുന്നു;
ഘോരകളോരോവഴി പാരമായെറവിക്കുന്നു;
172 ദൈവവിതൻറ നാദം നീളവേ പരക്കുന്നു;
പല്ലകൾ കടിക്കുന്നു; തല്ലകൾ തടുക്കുന്നു;
174 വില്ലകൾ കുലയ്ക്കുന്നു; നില്ലെന്നങ്ങരയ്ക്കുന്നു;

1. 'നാദം' (തി. പ.) നാദേണിന്നാണ് അധികം സ്വരസ്യം.

2. ഈ ബന്ധുവരികൾ തി. പതിപ്പിലില്ല.

- മുഷ്ടികൊണ്ടിടിക്കുന്നു; ദൃഷ്ടികൾ¹ മുവക്കുന്നു;
 176 കഷ്ടമെന്നരക്കുന്നു; പെട്ടെന്ന്² കിടക്കുന്നു;
 അമ്പുകൾ തറക്കുന്നു; കമ്പംപൂണ്ടൊഴിക്കുന്നു;
 178 വമ്പുകൾരക്കുന്നു; കമ്പിട്ടു കളിക്കുന്നു;
 ഇത്തരമോരോ യുദ്ധഘോഷങ്ങളുണ്ടായതു
 180 വിസ്തരിച്ചുരചെയ്താനാവതല്ലൊരുവനും.
 ഇത്തരം ഘോരമായസംഗരം കാളിതാനം
 182 ദൈത്യസേനയെക്കൊന്നു വീഴ്ത്തിനാൾ തെരു തെരെ.
 പിന്നെ വേതാളിയോടു ചൊല്ലിനാൾ “വൈകാതെ നീ,
 184 തിന്നാലും ശവമെല്ലാം രക്തപാനവും ചെയ്യേ!
 കൂലികൾ കൂടെപ്പോരു മവക്കും കൊടക്കെ”ന്നു
 186 കാളിതൻ വാക്കുകേട്ടു മോരനെ വേതാളിയും,
 സത്പരം കൂലികളോടൊന്നിച്ചു പറപ്പെട്ടു
 188 രക്തപാനവുംചെയ്തു നൃത്തവും തുടങ്ങിനാൾ.
 ദൈത്യന്മാരുടെ ശവസഞ്ചയം വേതാളിയും
 190 പരതു മന്ദ്രമും നൂറുമൊന്നിച്ചു തിന്നിടീനാൾ.
 എല്ലുകൾ കടിക്കുന്ന ശബ്ദഘോഷങ്ങൾ കേട്ടാൽ
 192 പല്ലുകൾ വളംകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചതെന്നുതോന്നും.
 ഇത്തരമിതന്നുരുകാടി ഭാനവശവം
 194 സത്പരം ജീച്ചൊട്ടുതുപ്പിയാമ്പ് വേതാളിയും,
 രക്തതാമസികളിൽ മുക്കിയും കൂലിയിട്ടും³
 196 രക്തപാനവുംചെയ്തു നൃത്തവും തുടങ്ങിനാൾ.
 എന്നതുപോലെതന്നെ കൂലികൾ ദൈത്യശവം
 198 തിന്നാശ്ശു രക്തപാനംചെയ്തതി തുപ്പിച്ചുണ്ടാർ.
 അന്നേരം കാളിതാനം ശുദ്ധചക്രാസികളാൽ
 200 കൊന്നു വീഴ്ത്തിനാൾ ദൈത്യമന്ത്രികളെങ്ങരേരും.

1. “ഷ്ഠ്കൾ” (തി. പ.) ഷ്ഠ്കൾക്കു മേൽ നിന്നു ഭരണതാണ്? മോവാ
 കൊണ്ടു കണ്ണുവെക്കുന്നതു് സ്വാഭാവികവുമാണ്.

2. കിഴു്.

3. “മേലിയിട്ടും” (തി. പ.) വളമുവന്നുടേക്കേ മേലിയിട്ടു് എന്നാണ്.

- 202 ചാകാതെത്തുള്ള കൈയ്യേന്തുകാളാടിപ്പൊയർ;
നാകികൾ കാളിതന്നെ പ്പുണ്ഡർവ്വചെങ്കാർ.
- 204 ദാനവസൈന്യങ്ങളെക്കൊന്നു കണ്ടനേരം
സാനന്ദം മാത്രമേ കാളിയെ വാഴ്ത്തിയിട്ടു.
- 206 നല്ലൊരു ജന്മശ്രീയാം സഖിയോടൊത്ത്
കല്യാണമോടും തത്ര വാണിതു കാളിതാനം.
- 208 പഞ്ചമധ്യായം ഞാൻ ചൊല്ലിനേൻ മുതൽക്കു
മഞ്ചലമിദാനെ! ശേഷവും കേട്ടുകൊൾവിൻ!

അഞ്ചാമധ്യായം സമാപ്തം.

ആനാമല്പ്രായം.

- ഭാതകനിനിവന്നു കാളിയോടെതിർന്നിടം
- 2 പോരതിപ്പോരമായിട്ടുണ്ടാകരുതേനേം;
ഇന്നതു വഴിപോലെ കാണേണം നമുക്കെല്ലാ-
- 4 മെന്നുചിന്തിച്ചു ദേവവൃന്ദവും മുമിമാരും
ആകാശമാശ്ശേ വന്ന നിറഞ്ഞൊരനന്തരം
- 6 ലോകൈകമാതാവായ കാളിയെ കണ്ടീടിനാർ.
ദേവിയെക്കണ്ടു വന്ദിച്ചെത്രയും ഭക്തിയോടും
- 8 ദേവതാപസഗണം സ്തുതിച്ചു തുടങ്ങിനാർ:—
“പോകനിർമ്മാണസ്ഥിതിസഹോരശിലേ! ദേവി!”
- 10 ശോകനാശിനി! ഭക്തവത്സലേ! നമോസ്തുതേ.
(അദ്രകോപാഗ്നിജാതേ! ഉദ്രഭായിനി! ശിവേ!
- 12 ദ്രകാളീതി പോകവിന്ദതേ! നമോസ്തുതേ.
പത്മസംഭവമുഖ സർപ്പദേവാശഭ്രതേ!
- 14 പത്മലോചനേ! പത്മഭ്രൂഷണേ! നമോസ്തുതേ!)²
ചാമുണ്ഡാ,³ ദ്രകാളീ ചണ്ഡികേ⁴ത്യാദികളാം
- 16 നാമങ്ങളുള്ള മഹാദൈവവി! നമോസ്തുതേ!
വാരിജാതവവദന്ത്യ! മാരനാശനസ്യതേ!
- 18 വാരിജനേത്രാനുജേ!⁵ നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.
രത്നഖണ്ഡിതദൈത്യേ!⁶ ദൈകണ്ഡലധരേ!
- 20 സന്താപഹരേ! ദേവി! നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.

1. “.....സഹരേ! മഹാദേവി” (കി. ച.)

ഈ സ്തോത്രം ദേവിയെ സ്പഷ്ടിസ്ഥിതിസഹോകർമ്മനിടയിൽ സങ്കല്പിച്ചു കൊണ്ടാണ് ചെയ്യുന്നതു്. കാളിയെപ്പറ്റി ദേശോക്തമെന്നായ സങ്കല്പങ്ങളെല്ലാം ഇതിൽ മേൽക്കവശം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു.

2. ഈ നാലുവരികൾ തി, പരിച്ഛിത കാണുന്നില്ല.

3. ചണ്ഡൻ, മണ്ഡൻ എന്ന അസ്മരകൊന്നുണ്ടായ പേര്.

4. കൊപശില.

5. കൃഷ്ണവേദാന്തത്തിൽ മൂയ് ദേഹിണിയിൽ അവതരിച്ച ദേവിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

6. ദന്തംകൊണ്ടു് മെട്ടുന്നെ ഖണ്ഡിച്ചവൾ (മുളുക്സിഹിസമാസം) ഭാതകവധം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഭാതകവധം വിവരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇതു് ഈ ഘട്ടത്തിൽ അവതരിച്ചതാണ്.

- യോധശമമാശ്വഭേ! ബദ്ധവാണവമുഖേ!¹
 22 ക്രിഡയാജിതഭയൈ! നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.
 ശുഭമുൽഗമയസ്വ! കാലകാലാക്ഷിജാതേ!
 24 നിഖിജിമുതവണ്ണ! നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.
 യോധനാം ഭവിഷ്യന്തേ സ്തവേരിച്ചതും നീയേ!
 26 പോരതിൽ സംഭാദിയെ സ്തവേരിച്ചതും നീയേ!
 രക്തനീജനൈക്കൊന്ന രക്ഷയെയ്യതും നീയേ!
 28 ശക്തനാം ഭണ്ഡാസുരൻ² തന്നെക്കൊന്നതും നീയേ!
 ക്ഷണാണിയായതും നീയേ! വക്ത്രിയായതും നീയേ!
 30 വാണിയായതും നീയേ! ഗൗരവിയായതും നീയേ!
 ഇതദാഴ്വരോകങ്ങളിലുള്ളവയെല്ലാം നീയേ!
 32 കാരുണ്യവാരാണിയേ! സർവ്വവസ്തുവും നീയേ.
 അവ്യക്ത! വ്യക്തരൂപേ! നിർമ്മല! ഗുണാഗ്രയേ!
 34 ദേവഭൂതേശേ! വേദവേദാന്തവേദ്യേ! ശിവ!³
 സർവ്വഭാനനരൂപ! സത്യസമർപ്പ! നിത്യ!
 36 തപഃകണാൻ⁴ ഞം സദാ ശരണം നാമാസ്മതേ!”
 ഇത്തരം പവവിധം സ്മരിച്ചു ദേവാദികൾ
 38 ചിത്താവരേണ പിന്നെ കാളിയോടണർത്തിച്ചാർ:—
 “ഭാതകഭയൈര്യന്താൽ ക്ലിപ്തരാകിയ ഞങ്ങൾ—
 40 ഭാതമിന്നൊരു ഗതിയില്ലാത്തു വയയ്ക്കുന്നു;
 പാപികളായ ഭൈത്യസഞ്ചയം ദിവാനിശം
 42 താപസാഗ്രമമെല്ലാം കൊള്ളിവെച്ചെരിയുന്നു;
 രക്തമാംസങ്ങളുഗ്നികണ്ഡത്തിൽ നിറയുന്നു;
 44 ദേതരാം മുനികളെ സ്വർത്തിച്ചു താഡിക്കുന്നു;
 യജ്ഞങ്ങൾ മുടയുന്നു; വൃക്ഷങ്ങൾ മുറിക്കുന്നു;
 46 യജ്ഞപാത്രങ്ങളെല്ലാം ഭേദിച്ചുക്കുടിയുന്നു;

1. മുഖേ! ബദ്ധവണിമുഖമുഖേ! ബദ്ധവണി അതിശക്തിയാദൃക്ദി സമുദത്തിൽ കിടക്കയണ്.—മനോജി എന്നു സാരം.

2. ഇര അസുരൻ ഭഗവദ്യുവരോപമയ പ്രതിഭാസമു.

3. ദേവഭൂതേ! ഭൂതശി! വേദവേദാന്തവേദ്യേ! ശിവ! (തി. ച.)

- ആശ്രമമുണ്ടെന്ന മലമുത്രങ്ങൾ നിറച്ചവ-
 48 രക്തമം മുനിപണിമാരെയും¹ ഹരിക്കുന്നു;
 വാപികൾ പ്രപഞ്ചം തീർത്തുളവയെല്ലാം
 50 പാപികൾ തുടങ്ങിടുന്നു; കഷ്ടമെന്നൊവതോർത്താൽ.
 ഇത്തരമവരോരോ ഭൃഷ്ടതയെഴുന്നള്ളി
 52 വിസ്തരിച്ചറിയിപ്പാനാവതല്ലൊരുവർഷം.
 നാകലോകവും² വിട്ടു നാകികളെല്ലാവരും
 54 മാകലത്തോടു ചുനിവുനവും ഭയത്തോടും
 അന്നപാനാദികളും കൂടാതെ ഗുഹകളിൽ
 56 ചെന്നൊളിച്ചുറങ്ങിനും വാഴുന്നു വിവശരായ്.
 ലോകത്തെ രക്ഷിപ്പതിന്നിവന്മാരെയെ³
 58 ലോകനായികെ! തവ ചേതസി കരുണയോ
 ഭാതകാസ്യരൻതന്നെ വധിച്ചു ലോകത്രയം
 60 കാതബ്ധവാരാനിയേ! പാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ.”

- ഇത്തരം ദേവഗണനം സ്മൃതിച്ചൊരനന്തരം
 62 ചിത്തകാതബ്ധപുണ്യ കാളിയും മോദത്തോടും
 ആനന്ദമുതപരിപൂർണ്ണമാം കടാക്ഷത്താൽ
 64 ദീനരാമവർകളെ മന്ദ്രായ് കടാക്ഷിച്ചാറെ.
 ദേവിതൻ കടാക്ഷമാമുതസേകംകൊണ്ടു
 66 ദേവതാപസഗണമെത്രയുമാനനിച്ഛാൻ.
 ദൈദന്ദമിദവവാദ്യഘോഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 68 ഘോരരാംഭ്രതഗണ സിംഹനാടങ്ങൾകൊണ്ടും,
 വേതാളീമുഖോൽഗതമൃഗസ്സഹശബ്ദംകൊണ്ടും,
 70 ഭീതിപൂണ്ടിതു ലോകവാസികളെല്ലാവരും.
 കാളിയും യുദ്ധത്തിനായുറച്ചു നിന്നിടിനാറെ.
 72 മേളത്തിലദ്ധ്യായമിന്നാർ ഞാൻ ചൊല്ലിയിനേൻ.

ആനന്ദപ്രാസം സമാപ്തം.

1. “അത്രമുനിപണിമാരെയും—” (തി. പ.) ഇവിടെ അത്രമെന്നു അർത്ഥമില്ല. അത്രം—പ്രയത്നംകൂടാതെ, അവരോടെഴുത്തവൻ ആളില്ലാത്തതുകൊണ്ടു എന്നു സാരം.

2. ‘നാഗാലോകം’ (തി. പ.) പ്രദേശമെന്നു സ്പഷ്ടം.

3. ‘ലോകത്തെ രക്ഷിപ്പതിനവന്മാരെയെല്ലാം—’ (തി. പ.)

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

- മന്ത്രികളെട്ടുപേരും സംഗമേ മരിച്ചതു-
 2 മന്ത്രിമല്ലാത ഭൈരവസേനകൾ നശിച്ചതും.
 കേട്ടതികൊപംപൂണ്ട ഭാതകൻ മഹാവിരൻ!
 4 വാട്ടമെന്നിയെ പുറപ്പെട്ടിതു യുദ്ധത്തിനായ്.
- സന്ദർശിതമണിമെഴുതിയാക്കിയ മനോരമി
- 6 തന്നോടു രചസ്വമായ് ഭാതകൻ ചൊല്ലിയിനാൻ :—
 “പണ്ടു നാനൂലൻ മമ നൽകിയ മന്ത്രപേയ-
 8 മണത്തു ജപിക്കിലോ സംഗമേ ജയം വരും;
 എന്നതുകൊണ്ടു നീയുളളപ്പോഴും ജപിച്ചാലു-
 10 മിന്നു ഞാൻ മന്ത്രപേയം നിന്നോടു ചൊല്ലിടുവൻ.
 ശത്രുക്കളിരിക്കിലോ മന്ത്രങ്ങൾ ഫലിച്ചിടാ,
 12 സത്യമിന്നതുകൊണ്ടു ഗ്രഹമായ് ജപിക്ക നീ!
 എന്നുരചെയ്തു മന്ത്രയുഗവുദ്ധപദേശി-
 14 മന്ത്രനരാംഗം ഗാഢം പൂണൻ പുറപ്പെട്ടാൻ.
 സൈന്യവണ്ണ കിഴിടയാതാംഗമാദികളാലോ
 16 സർപ്പാംഗലതരിച്ചൊരുകൾ തേജസ്സോടും
 ചിത്രമാരേരും വലംവെച്ചതിലേറിയിനാൻ.¹
 18 മമതാമരങ്ങളും ശോഭിച്ചു ചുഴലവും
 മേതതന്മൂലനി സൂര്യനജപിക്കുന്നപോലെ²
 20 ഭാതകൻ മഹാമമമധ്യത്തിൽ വിളങ്ങിനാൻ.
 ഭൈരവാനവസൈന്യമാകവേ പുറപ്പെട്ടാൻ;
 22 ധാത്രിയും ഭൈരവനാരാൽ പൂർണ്ണമായ് വന്നിതല്ലോരും.
 ഭാനവസേനകൾക്കു സാഖ്യയുമില്ല പാഞ്ചാൽ;
 24 മാനവും ബലവുമുണ്ടെന്നവമല്ലാവർക്കും.

1. 'മഹാമരൻ' (തി. പ.)

2. പൊങ്ങിമറ്റം പഴയ ആചാരം.

3. “മേതതൻ മൂലനി സൂര്യനജപിക്കുന്നപോലെ” (തി. പ.) മേതതൻ
 വിജയമാണ്.

- വാരിധിതുല്യമോഷ ദൈത്യസേനകളോടും,
 26 മേരിടന്നുദിച്ചുവാദ്യമോഷങ്ങളോടും,
 അഞ്ചനഗിരിയെക്കാളുന്നതഗാത്രന്മാരാം
 28 കഞ്ചരകോടിയോടു മർദ്ദ്യഭീരഥത്തോടും,
 സംഖ്യയില്ലാത്ത ഖരവാദിപ്പന്തളോടും,
 30 ശങ്കയും കൈവെടിഞ്ഞു ഭാതകൻ ഗമിച്ചുകൻ
 ഉത്തരചാരദേശം കടന്ന ചെന്നനേരം
 32 തത്ര കാളിയെക്കണ്ടു വിസ്തൃതം പൂണ്ടിടിനാൻ.
 സംഖ്യയില്ലാത്ത ദൈത്യശവങ്ങൾ കിടപ്പതു
 34 സങ്കടത്തോടു കണ്ടു കോപിച്ചു ഭാതകനും.
 ദൈവനാദത്തോടും കാളിയോടുംചെയ്താ-
 36 “നാത നീ? ദൈത്യന്മാരെ കൊല്ലുവാനെന്തുതൃപ്തം?
 ഇന്ദ്രജാലങ്ങൾകൊണ്ടോ, മായകൾകൊണ്ടോ, ചൊല്ലി-
 38 ടിന്ന നീ ദൈത്യന്മാരെക്കൊന്നതു മഹാമൃഗേ!
 ഇന്നിവയൊന്നല്ലാതെ നാരിമാർക്കുണ്ടോ വീര്യ-
 40 മെന്നമേ നാരിജനം ജയിച്ചു കേൾപ്പില്ല ഞാൻ!
 വിക്രമമുണ്ടെന്നൊരു ഗർവ്വമുണ്ടെന്നാകിലോ
 42 നില്ക്ക! നില്ക്ക! നീ മമ മുന്നിലിന്നരക്ഷണം.
 പെണ്ണുങ്ങളായവരെ കൊല്ലുതതുകൊണ്ടു
 44 കണ്ണനാസികാച്ഛേദംചെയ്തു ഞാൻ വിട്ടീടുവൻ!”
 ഇത്തരമുചെയ്തു ഭാതകൻ കോപത്തോടു-
 46 മന്ത്രശാസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു വർഷവും തുടങ്ങിനാൻ.
 ഭാതകാസ്രങ്ങളെല്ലാം മേലിട്ടു കാളിനാനാ¹
 48 ഘോരസായകവർഷംചെയ്തു കൊണ്ടുവരിനാൻ.
- അസ്രങ്ങളൊന്നും ഫലിച്ചിടാഞ്ഞു ദൈത്യേശ്വരൻ
 50 ചിത്തത്തിലോത്തു വിവാസ്രങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചാൻ.

1. പത്താക്ഷി.

2. മൃത.

3. ‘കാണിനേരം’ (നി. ച.) ഈ പദംകൊണ്ടു് അന്വയത്തിന്നു വിഷയം

- ആസുരം, ദൈത്യാസുരവും, രാക്ഷസം, പൈശാചവും,
 52 ദാസ്യരും, മായാസു, മിത്യാദിതരും വിദ്യാസുരരും
 ദൈത്യന്ദ്രൻ പ്രയോഗിച്ചതൊക്കെയും കാളിതാനം
 54 പ്രത്യസ്യമെഴു നശിപ്പിച്ചതു കണ്ടനേരം,
 സത്പരം ബ്രഹ്മണ്യമെടുത്തു, ഭക്തിയോടു-
 56 മുത്തമെന്തപേയം ജപിച്ചു, ഭാതകനും
 “ഇന്നു നിന്നുടെ ഗാത്രം സ്മൃതാക്കീടുവൻ ഞാൻ!”
 58 എന്തൊരപൈതൃ, ബാഹുവിതുമോടയച്ചതേ!
 കല്പാനന്തവപ്രഭോയീടും ബ്രഹ്മണ്യം
 60 കെല്ലോടു വരുന്നതു കണ്ടാൽ ദേവന്മാരും,
 താപസന്മാരും, വിപ്രവൃന്ദവും, ഭയപ്പെട്ടു
 62 താപേന വിരിഞ്ചനെ സ്മരിച്ചു ചൊല്ലിനിന്ദാർ:—
 “പരജാസന! ജയ! പരനാശന! ജയ!
 64 സമുദം തീർത്തു പാവിരക്കണമ! ജഗന്മൃഗം.
 ഉത്തമം തവദണ്ഡം നിന്തിരുവടി മൂന്നും
 66 ദൈത്യന കൊടുക്കുമ്പോൾ വന്നിതു നാശമേവം.
 ഘോരമാം ദണ്ഡമിന്നു ദൈവവീര്യമെ നേരെ
 68 ഭാതകനയച്ചതു പാരമായ് ജപിക്കുന്നു.
 പ്രത്യസ്യമില്ലായ്മയാൽ നിന്നുടെ കരുണയാ
 70 സ്വപ്നനൽകേണം ദ്രോണാക്ഷരം ലോകജരംകരം.”
 ഇത്തരമെല്ലാവരും പ്രാർത്ഥിച്ചു നില്ക്കുന്നേരം-
 72 മെത്രയും മന്ദഗതിയായ് വന്നു മഹാദണ്ഡം.
 അപ്പോഴേ കാളിതാനം യുദ്ധഭൂമിയിൽനിന്നു
 74 വില്ലാട് വാങ്ങി ഏതും തീർപ്പാണായിരിക്കുമ്പോൾ
 സത്പരം കാത്യായനീദേവിയു മെഴുന്നെള്ളി
 76 പുത്രിയും കാളിയോടു സാദരമതർക്കമെഴു:—
 “എന്തു നീ യുദ്ധമുപേക്ഷിച്ചുപോന്നതു വരേ!

78 ഹന്ത! ഒരു പരിശ്രമ മേററുണ്ടാകുകൊണ്ടോ?

1. മാരകമായ ചെല്ലുന്ന ദൂരം. ‘വില്ലാട്’ എന്ന കി. പ. പാഞ്ചിന്ത്രിയുടെ അർത്ഥം.

- ഭാരുകൻതന്നെ വധിച്ചിടുവാൻപായം ഞാൻ
 80 പാശാതെ ചൊല്ലിടുവൻ ചെരിക്കുവേണ്ട ബാലേ!
 ഉത്തമങ്ങളായ് രണ്ടു മന്ത്രങ്ങൾ ഭാരുകൻ
 82 ചിത്തമോദനേ പണ്ടു നൽകിനാൻ ചതുർവരൻ.
 ഉത്തമമന്ത്രമേയം ഗ്രഹിക്കാതൊരുനാളും
 84 ദൈത്യവീരനെക്കൊൽവാനാവതല്ലൊരുവകും.
 ഭാരുകൻതന്റെ കാന്തയാകിയ മനോദരി
 86 സാരമാം മന്ത്രമേയം ഗ്രഹിച്ചു ഭൂപിഷ്ണ.
 ചെന്നവളോടു നന്നായ് പറഞ്ഞു മന്ത്രമേയം-
 88 മിന്നു ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചിട്ടു വരുവൻ വൈകിടാതെ."

- എന്നതർച്ചെയ്തു തത്ര മറഞ്ഞു കാത്യായനി
 90 ചെന്നിതു മനോദരിതന്നുടെ ചാരത്തിങ്കൽ.
 വിപ്രകന്യകാവേഷം പുണ്ടാതെ ഗൗരവിതന്നോ-
 92 ടപ്പൊഴേ മനോദരി ചോദിച്ചാൾ മധുരമായ് :-
 "ബന്ധുരകുളേബരേ! ബന്ധുകുസമാധരി!
 94 സിന്ധുരസമഗതേ! ബാലികേ! നീയാരെടോ?
 എന്തു നീയിതു കൃശയാവതിന്നൊരുമുല-
 96 മെന്തു നിന്നദിലാഷമെന്നതും ചൊല്ലിടുക?"

- എന്നതുകേട്ടവളും മനമായുരചെയ്താ :-
 98 "മിന്നു ഞാനൊരു വിപ്രകന്യയാകുന്നു ഭദ്രേ!
 എത്രയും ദരിദ്ര ഞാനെന്നതുമുഖം മമ
 100 ഗാത്രമിത്തരം കൃശമായതെന്നറിഞ്ഞാലും."

- എന്നതുകേട്ട മനോദരിയും ചൊല്ലിടിനാ-
 102 "മിന്നു നീ വൈകിടാതെ ഭോജനംചെയ്തു ബാലേ!
 നിന്നുടെ ദാരിദ്ര്യങ്ങളൊക്കെയും തീർത്തിടുവ-"
 104 നെന്നതു കേട്ടനേരം കന്യകത്താനും ചൊന്നാൾ :-

- "മാനവേശ്വരനായ ഭാരുകൻ നിയോഗത്താൽ
 106 ഞാനിന്നു വന്നതെന്നു ധരിച്ച മനോഹരേ!

- 108 എത്രയും ദോഷമായ സംഗ്രഹത്തിൽ അവ
ദേഹവു പരവശനായിത്തന്നിങ്ങൊക്കും.
- 110 ഉത്തമങ്ങളായ് രണ്ടു മന്ത്രങ്ങൾ ദൈത്യശാ-
നത്തമേ! നിനക്കുപദേശിച്ചുനന്നുചൊന്നാൻ.
- 112 ഇന്നവരതന്നെ മന്ത്രം ജപിച്ചാൽ മതിവരാ,
ചെന്നു നിളയെ മന്ത്രം ഗ്രഹിച്ചു ജപിച്ചാലും!
- 114 എന്നവൻ ചൊൽകമൂല മിന്നത്താനത്രവന്നേൻ.
യന്ത്രേ! നീ മന്ത്രചെയ്യുപദേശിക്ക മമ.
- 116 എത്രയും ഭക്തിയോടും ജപിച്ചീടുവൻ ഞാന-
മത്രയുമല്ല പുനരൊന്നു കേട്ടീടുന്നു:—
- 118 മംഗലമന്ത്രാനം ചെയ്യുന്ന നാരിമാർക്കു
മംഗല്യസൂത്രനാശമെന്നുമേ വന്നുകൂടാ.
- 120 ഉത്തമമന്ത്രാനം ചെയ്തയാൽ നാരിജന-
മെത്രാപരുണ്ടു ചേർവാണിവിട്ടു സുഖിച്ചവർ.
- 122 എന്നതുകൊണ്ടു മന്ത്രാനം നീ ചെയ്യിടുക
നിന്നുടെ ചേർവാറിന ഗുണങ്ങൾ വരുവാനായ്.
- 124 പോരതിൽ ജയിച്ചു നിൻ ദേഹവു വന്നാൽ മമ
ഭാരിദ്രമെല്ലാം തീരുമില്ല സംശയമേതും.”
- 126 ഇത്തരമവളുടെ ചാരുവാക്യങ്ങൾകേട്ടു
ചിത്തവിശ്വാസം വന്നകാരണം മനോഭി
- 128 വിപ്രകന്യകാവേഷം ധരിച്ച കാത്യായനി-
ക്കപ്പൊഴേ മന്ത്രചെയ്യുപദേശിച്ചിടീനാൾ.
- 130 അന്നരമവൾചൊന്നാ “ഭാരമേയറിയാതെ
ചെന്നു ഞാൻ വന്നുതന്നിവിടുന്നു ജപിച്ചീടാം.”
- 132 എന്നുചെയ്തു മറഞ്ഞപ്പൊഴേ കാത്യായനി
ചെന്നാശു കാളിപ്പദപാദിപ്പാൾ മന്ത്രചെയ്തും.
- 134 എത്രയും മോഹപൂർവ്വ കാളിയും കോപത്തോടും,

- 136 ഘോരമായാളു രണഭൂമിയിൽചെന്നു ബാണ-
 ധാരകൾകൊണ്ടു ദൈത്യരാജനെ മുട്ടിടിനാൾ.
 തേരു മാരുധങ്ങളും ചാപവും പൊടിഞ്ഞുപോയ്
 138 പാശമാമഴുപ്പുണ്ടു ഭാതകൻ ഭയത്തോടും,
 ഘോരമാം ബ്രഹ്മദണ്ഡമയച്ചാനതുകണ്ടു
 140 ഘോരബാണജാലംകൊണ്ടു കാലിയും തടുത്തുതേ!
 ഉഗ്രമാം ബ്രഹ്മദണ്ഡം നിഷ്പലമായനേരം
 142 വ്യഗ്രതപുണ്ടു ചിത്തേ നിനച്ചാനസരേന്ദ്രൻ.
 ഘോരമാം ബ്രഹ്മദണ്ഡം നിഷ്പലമായമൂലം
 144 വൈരികളറിഞ്ഞിതു മന്ത്രമെന്നതു നൃണം.
 ഇന്നതു ചോദിക്കേണമെന്നോളു ദൈത്യേന്ദ്രനും
 146 ചെന്നാശു മനോദരിതന്നോടു ചോദ്യംചെയ്താൻ.
 “മാനിനീകലമെഴുവിമാലികെ! മനോഹരരേ!
 148 മീനലാപനെ! മമ വല്ലഭെ! മനോദരീ!
 പോരിനായ് പുറപ്പെട്ടു ഞാനങ്ങു പോയശേഷ:-
 150 മാണെന്നാകിലുമത്ര വന്നിതോ? ചൊൽക ബാലേ!”
 അനേരം മനോദരി ചൊല്ലിനാ “മോരുവിപ്ര-
 152 കന്യക തവനിയോഗത്തിനാലത്ര വന്നാൾ.
 “സഹരേ മമ ജയം വന്നുകൂട്ടുവാനിന്നു
 154 മംഗലമന്ത്രചയം ഗ്രഹിച്ചു ജപിക്കണം!”
 എന്നു നീ പറഞ്ഞയച്ചോരു വാൽക്കളവ-
 156 ജ്ഞനോടു രഹസ്യമായ് ചൊന്നതു കേട്ടു ഞാനും
 നല്ലൊരു മന്ത്രചയം ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചതു ദവാൻ
 158 ചൊല്ലാതെയവളറിഞ്ഞിടുകയില്ല നൃണം
 എന്നുവെച്ചവർക്കുപദേശിച്ചേൻ മന്ത്രയുഗം
 160 പിന്നെ മററാരുമത്ര വന്നരില്ലറിഞ്ഞാലും.”
 എന്നതുകേട്ടു പാശം തളന്നു ഭാതകനും
 162 വന്ന സന്താപത്തോടും കാന്തയോടുചെയ്താൻ :—

- “അയ്യയ്യോ! ചതിച്ചിതു കാളിയും വേതിയെ
 164 പൊയ്യല്ല മമ മുതുകാലവുമടുത്തുതേ!
 കന്യകയായിവന്നു കാളിതാൻ മന്ത്രപേയം
 166 നിന്നോടു പഠിച്ചതും, ഞാനയച്ചതുമില്ല.
 വൈദികൻ മന്ത്രമറിഞ്ഞിടകിൽ മരിക്കേണ
 168 വാരിജാങ്ങവൻ പണ്ടു ശാപവും മമ നൽകി.
 ഇന്നു നീ മമ മരണത്തിന്നു മുമ്പായി
 170 വന്നിതു, ദൈവഗതിയാരാലുമൊഴിക്കാമൊ?
 മുതൃപന്നിടമെന്നു വേദവും നമുക്കില്ല;
 172 മുതൃവിദ്യാതെയൊരുമില്ലല്ലോ ജനിച്ചതിൽ.
 വാരിജവില്പോലനേ! നിന്നോടുമൊത്തു കളി-
 174 ചേറ്റിയകാലം സുഖത്തോടു ഞാൻ വാണിദിനേൻ.
 ഇന്നു ഞാൻ മരിച്ചിടും; പിന്നെ നീ അതൻ തന്റെ
 176 മന്ദിരെ ചെന്നു വസിച്ഛായ്സുകഴിച്ചാലും.
 നാരിയാലവയ്യന്തപം മൂന്നും ഞാൻ വരിച്ചില,
 178 നാരിയാം കാളി മമ മുതൃവെന്നതൃതനും.”

- ഭാഷകനേവമുചെയ്തു വാണിടന്നോരം
 180 ദേവാനുഗ്രഹത്തോടും കൂടികൾ ഭൂതങ്ങളും,
 ദൈവനിത്യോഗത്താൽ ഭാഷകപുരമെല്ലാം
 182 വിദോടു തകർന്നിതു തുറന്നിതു കിടക്കുകൾ.
 ഗോപുരഹർമ്യപ്രാസാദാസുരഗ്രാഹങ്ങളു-
 184 മാപണഗജവാജിശാലകൾ ഭഗ്ഗങ്ങളും
 പിന്നെയുമുള്ളതെല്ലാം തകർന്നേതുകണ്ടു
 186 വന്നോരുകോപത്തോടും ഭാഷകൻ പുറപ്പെട്ടാൻ.
 മുന്ധിഖുറുപ്പുകൾ തടുത്തിടിനാൾ മനോമതി
 188 വന്ധനാമവനതുമാമരിയാതെ ശീഘ്രം
 തേരതിലേറിപ്പുറപ്പെട്ടോരു സമയത്തു
 190 ദേവാനുഭിന്നിമിത്തങ്ങൾ കണ്ടിതു പലന്തരം:—

- ചോരകൾ വർഷിച്ചിട്ടു മോമങ്ങൾ രഥോപരി;
 192 മോരമായ് പ്രതിമുഖം വീഴിനാൻ പവനനും;
 കേതുവും മുറിഞ്ഞിട്ടു; ചാപവും പതിച്ചതേ;
 194 സുതമസ്സത്തിൽനിന്നു വീണിതു ചമ്മട്ടിയും;
 അപേക്ഷൾക്കൊല്ലാറിനും കണ്ണനീരൊഴുകുന്നു;
 196 വിശ്വവുമന്ധകാരപുണ്ണമായ് വന്നിതപ്പോരും;
 വാമമായ് രഥോപരി ഗുരുകൾ പരക്കുന്നു;
 198 ഭീമനാടങ്ങൾ മോമാപ്പിച്ചീടുന്ന ജംബകന്മാർ;
 ഉൽക്കകൾ പതിക്കുന്നു; ഭൂമിയും ചലിക്കുന്നു;¹
 200 ദിക്കൊല്ലാം ചലിക്കുന്നു; വൃക്ഷങ്ങൾ പതിക്കുന്നു;²
 സന്തതമുപശ്രുതി³ കേൾക്കുന്നു വിരുദ്ധമാ-
 202 യന്തകൂട്ടത്തൊക്കെക്കൊണ്ടെന്നു ദിശി ദിശി;
 മോരമായ് കരയുന്ന കാലകക്ഷങ്ങളും;⁴
 204 കാരണമെന്ത്യേ ഭൂവി വിഴുന്നു ഭാനവന്മാർ;
 ശാരികമാതം യുദ്ധേ ഭാതകൻ മരിക്കെണം
 206 ഭൈരവി ജയിക്കെണം ചൊല്ലുന്നു ഗ്രാഹത്തോരും;
 ഭാതകവാമാംഗങ്ങളൊക്കെയും ചലിച്ചിതു;
 208 കാരണമെന്ത്യേ മലമുതശൂന്യങ്ങൾ വീണ്ടു;
 പിന്നെയും ഭൂനിമിത്തം കണ്ടിതു പലതര-
 210 മൊന്നമാരോടൊതെ ഭാതകൻ നടക്കൊണ്ടാൻ.
 ദൈത്യസനകളോടും യുദ്ധഭൂമിയിൽച്ചെന്നു
 212 ദൈത്യന്ദ്രൻ കാളിതന്നോടേറിയ വിധിബലാൽ.
 അസ്രശസ്ത്രോദ്ധവസ്യാ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുവത-
 214 മെത്രയും കോപത്തോടും സംഗതം ചെയ്യുന്നേരം

1. 'ദിക്കൊല്ലാം ചലിക്കുന്നു' (തി. പ.)

2. തി. പതിപ്പിൽ ഇര വരി പുണ്ണമല്ല.

3. ഏതിനെങ്കിലും പുറമെപ്പട്ടന്മാരും യുദ്ധഭൂമി കേൾക്കുന്നശബ്ദം.

4. 'കാലകക്ഷങ്ങൾ' (തി. പ.) കാലവും കേഴിയും ശബ്ദിക്കുന്നത് അതും ശബ്ദമായി കരുതേണ്ടില്ല. ഇവിടെ 'കാലംകാഴ്ചിയെ'യെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അതു കൂടുന്നതും മരണസൂചകമാണെന്നു പ്രസിദ്ധമാണ്. തി. പ. പാഠം പ്രകാരം അന്നേയാണ്.

- 216 ഭാഷകൾക്കുതാത്പരനായ ഭൈരവനാൾ
 ചെന്നു ഭാനവനാൾ¹ നിത്യവും വേതാളിതൻ
 218 ദക്ഷിണം കൂട്ടിത്താനു രിന്നീടും നൂറുപേരെ.
 ദേവിയും ഭാഷകനും ചെല്ലു സംഗരംകണ്ടു
 220 ദേവനുമ്പും മുനിവുമ്പും പുകഴ്ത്തിനാൻ.
 ശ്രോധമോടിതപത്തിരണ്ടുരാപ്പുകലവൻ
 222 ബാധയെന്നിയെ യുദ്ധം തുല്യമായ് ചെല്ലുശേഷം,
 ഭാഷകൻ ബ്രഹ്മണ്യം കരളിമൊട്ടത്തുപാറം
 224 കാരണമെന്തേ ഭണ്ഡം ഭൂമിയിൽ പതിച്ചുപോയ്.
 അന്നേരം കാളിയോടു ഭാഷകൻ ചൊല്ലിടിനാൻ:—
 226 “നന്നനന്ദമോ,² നിന്റെ മായകൾ ഭരാശയ!
 ഇന്നു പത്തുഭണ്ഡം ഭൂമിയിൽ പതിപ്പിച്ചു
 228 നിന്നുടെ കണ്ഠ ശക്തിഭണ്ഡത്താൽ മുറിച്ചുൻ ഞാൻ.
 അല്ലെന്നാകിലോ കണ്ഠ നാസികാകുലങ്ങൾ ഞാൻ
 230 ഭല്ലങ്ങൾ³കൊണ്ടു മുറിച്ചീടുവൻ കണ്ഠാലം നീ.
 എനിയെ നിഗമത്താൽ⁴ ബന്ധിച്ചു കാരാഗൃഹം
 232 തന്നിവിട്ടപ്പോഴും ഭണ്ഡമില്ലെന്നിടക്കതും.
 വാരിധിയോടു കൂപമെതിർന്നതുപോലെ,
 234 വീരനും സിംഹമൊത്താടു ശശമെന്നതുപോലെ,
 ദന്തിന്ദ്രനോടു മേഷം⁵ ചെന്നെതിർന്നതുപോലെ,
 236 ഫന്ത! വായസം⁶ വൈനതേയനോ⁷ടെന്നുപോലെ.
⁸വീരനായ് ലോകത്രയനാഥനാം നമ്മോടിന്നു
 238 പോരിനു നാരിയായ നീ വന്നതു മിത്രം! മിത്രം!”

1. ‘ചങ്ങരവനാൾ’ (കി. പ.) പൂജാ.

2. ‘നന്നനന്നോട’ (കി. പ.)

3. മഴവിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള അയ്യ.

4. ചങ്ങല. ‘ഏനിയെ ഗമത്തിൽ’ (കി. പ.)

5. ആട്ട്. “മേഷമെതിർന്നതുപോലെ” (കി. പ.)

6. കാൽ.

7. ഗന്ധർവ്വൻ, വിനയരുടെ മനോജ്ഞമെന്തേ.

8. ‘വീരനും ചേരകത്രയധാമനും’ (കി. പ.)

- ഇത്തരം കേട്ടുനേരം കാളിയും ചൊല്ലിടീനാ-
 240 ഉത്തലിപ്പെട്ടിരിക്കതു മൊത്തതു ചൊല്ലിടീനീ.
 “മൃത്യുപാശേന ബദ്ധരാകിയ ജനങ്ങളും
 242 മത്തന്മാരായവരും വല്ലതും ചൊല്ലുമല്ലോ.
 കാലപാശത്താൽ ബദ്ധനായ നീ വൈകിടാതെ
 244 മൃഗസാമിന്നുവൃക്ഷ¹തുല്യമായ് പതിച്ചിടും!
 പങ്കജാസനവരംകൊണ്ടു നീ തെളിയേണ്ട,
 246 ശങ്കയില്ലതിൻഫലമൊക്കെയും നശിച്ചുതേ!
 അത്യഗ്രമായ മമ ശുദ്ധപാതങ്ങളേററാൽ
 248 മുക്തികൾ മൂന്നുപേരെന്നാകിലും ജീവിക്കുമോ?
 കണ്ഠസംസ്ഥിതപ്രാണ²നായതിദീനാത്മാവായ്-
 250 കണ്ഠനായ് ശസ്ത്ര³സമനായനിയെന്തുപിന്നെ?”
 ഇത്തരമുരചെയ്തു ഭൂമിയിൽ കിടക്കുന്നോ-
 252 ത്തത്തമബ്രഹ്മണ്യമെടുത്തു കാളിതാനും
 ഭാഷകവക്ഷസ്സി⁴കളൊന്നടിച്ചതുനേരം
 254 പാരമായ് വിറച്ചവൻ ഭൂമിയിൽ പതിച്ചുപോയ്.
 പിന്നെയങ്ങൊഴുനേറു ഭീതിയാടോടിടീനാ-
 256 നിന്ന ഞാനെഴുത്തച്ഛൻ ചൊല്ലിനേൻ കേട്ടുപോലെ.

ഏകാമൃതം സർവ്വം.

1. മുക്കുറുക്കും.

2. കഴുത്തുവരം എന്നീയ പ്രാണൻ.

3. ഉന്നതിയ പൂർണ്ണം. ‘ശസ്ത്രസമനായവനെന്തുപിന്നെ’ (തി. പ.)

ഏട്ടാമദ്ധ്യായം.

- പേടിച്ചു ദൈത്യവീരനോടിടുന്നതുകണ്ടു
- 2 കൂടവയടുത്തിതു കാളിയും കോപത്തോടും.
 പത്തുകിളിപ്പാട്ടി വലഞ്ഞു ഭാരകനും
- 4 തന്ത്രൈവ മറഞ്ഞൊതു പാതാളം പുകിടിനാൻ.
 നീളവേ നോക്കുന്നേരം ദൈത്യനെ കാണായ്ക്കയാൽ
- 6 കാളിയും ഭൂമിതന്നിവിതന്ന ചിന്തിച്ചതേ :—
 'ഇന്നു ഭാനവമൂലനെങ്ങുപോയൊളിച്ചതേ!
- 8 എന്തെട യന്ത്രങ്ങളും നിഷ്പലങ്ങളായ്തന്നു!
 ദൈത്യനെക്കൊന്നിടുവാൻ താതന്റെ നിരയോഗത്താ-
- 10 ലാസ്ഥയാ വന്നോരങ്ങൊന്നവനെ വധിക്കാതെ,
 അങ്ങവെന്നതു താതൻതന്നോടു ചൊല്ലേണ്ടതും,
- 12 സംഗതി വന്നിഖല്ലോ ലോകത്തെ രക്ഷിപ്പാനും!
 ദേവർവിപ്രഗണശൃംഗാരം തീർക്കായ്ക്കയാൽ
- 14 കേവലം മമ ജനം നിഷ്പലമായിവന്നു!
- ഇത്തരം കാളിതാനു മോരോന്നെചിന്തിക്കുമ്പോൾ
- 16 സ്വതഃ മശരീരിവാക്യവും കേൾക്കാത്തു :—
 "ദൈതവി തവ ഹൃദി ചിന്തയുണ്ടാകവേണ്ടാ,
- 18 ഭാരകൻ മറഞ്ഞുപോയ് പാതാളേ വസിക്കുന്നു;
 മേമാഗ്നം തുടങ്ങുന്ന വൈരികളോടു നല്ല¹
- 20 സന്മാഗ്നംകൊണ്ടുതന്നെ കായ്ക്കൂടാൻ സാധിക്കുമോ?"
- ഇത്തരമശരീരിവാക്യങ്ങൾ കേട്ടുനേരം
- 22 ചിത്തത്തിലുപാധങ്ങൾ നിനച്ചു കാളിതാനു-

1. ഇങ്ങും ഇളളിച്ചുകൾ നാടൻകൈയിൽ സന്ധാനെടുത്തു. ഉദാ. 'മലേ
 കിടാക്കളി.' 'ദേവസന്ധായുധം പെരുപോൾ' (വേദം 21). "യുദ്ധപോഷാലം"
 (വേദം 33) മുയ്യതന്നെ വന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ.

'വല്ല' എന്നൊരു പാദം കണ്ടതിൽ ശല്യം കണ്ടു.

- മക്കുബിംബത്തെ മറച്ചിടിനാൾ നാവുകൊണ്ടു;¹
 24 റിക്ഷകളെല്ലാം മറച്ചിടിനാൾ ചികരത്താൽ.²
 പാരെല്ലാമന്ധകാരപുണ്ണമായ് വന്നിതപ്പോൾ
 26 ഭാഷകനതുകണ്ടു ചിത്തത്തിൽ നിരൂപിച്ചു:—
 “അക്കുനമസ്തമിച്ചു; പരന്ന തിമിരവു-
 28 മിക്കാലം പുറപ്പെട്ടു ചെന്നു ഞാൻ ഭൂമിതലേ
 സംഗതിവന്ദവെങ്കിൽ കാളിയെക്കൊലചെയ്യു
 30 മങ്ങാതെ കാന്തയോടുമൊന്നിച്ചു വാണീടുവൻ.”

- ഇത്തരം ചിന്തിച്ചവൻ പാതാളത്തിങ്കൽനിന്നു
 32 സത്പരം പുറപ്പെട്ടു ഭൂമിയിൽ ചെന്നനേരം
 ഘോരാന്ധകാരംകൊണ്ടു കാളിയെ ഞ്ഞായ്ക്കയാ-
 34 ഘതമേയറിയാതെ മന്ദമായ് ഗമിക്കുമ്പോൾ,
 സൂക്ഷ്മമാം മായകണ്ടു കാളിയും ചെറുനേരം
 36 സൂക്ഷിച്ചനേരമിവൻ ദൈത്യനെന്നറികയാൽ
 ബന്ധിച്ചു ചികരവും; ചുരുക്കി രസനയു-
 38 മന്ധകാരവുമ്പോൾ നശിച്ചു വെളിവാച്ചി.

- അന്നേരമകിത്തു കാളിനില്പതുകണ്ടു
 40 വന്നൊരു ദയത്തോടും ഭാഷകൻ മണ്ടിടിനാൻ.
 സത്പരം പിദമ്പ ചെന്നു കാളിയും ത്രിശൂലത്താൽ
 42 ദൈത്യവക്ഷസ്സിലൊന്നു കത്തിനാൾ കോപത്തോടും.
 ഉഗ്രമായാൽശൂലം വക്ഷസി തറക്കയാൽ
 44 വ്യഗ്രതപുണ്ടു ഭൂമൗ പതിച്ചാൻ ഭാഷകനും.
 ഘോരശൂലാഗ്രം ദ്രുകാളിയുമവന്ദെ
 46 മറിക്കത്തനിൽത്തറച്ചുമേളു നിൽക്കിടിനാൾ,
 ഗാത്രക്കുൾ വിറച്ചുതിവേദനപുണ്ടു പാര-
 48 മാഞ്ഞനായോരു ദൈത്യൻ കാളിയോടുകൂടെയ്ക്കാൻ :—

1. “അക്കുബിംബത്തെ മേവി നേച്ചു നാവുകൊണ്ടു” (തി. പ.) ‘കാളി’ ഭൂയി
 ലുജ്ജുതകൊണ്ടു ‘മേവി’ അന്നാവശ്യമാണ്.

2. “റിക്ഷകളെയെല്ലാം നേച്ചു ചികരത്താൽ” (തി. പ.)

- “മൂന്നു നിൻ പരമാത്മമേതുമാണറിയാതെ”
 50 നിന്നോടു യുദ്ധത്തിനായ് വന്നിതു മൃഗംനാം ഞാൻ.
 വാഹനായുധാദികളൊന്നുമില്ലാത്തൊന്നെന്നെ
 52 മോഹനകൂവേ! ദേവി! കൊല്ലാതെ പാലിക്കേണം
 പ്രാകൃതനായോരെന്നെ വധിച്ചാൽ ഭവതിക്കു
 54 ലോകത്തിൽ വലുതായ ഔഷ്ണിർനിയുണ്ടാസ്സതം.
 ഭജനങ്ങളായവർ ചെയ്യുന്നോരപരാധം
 56 സമ്മാനമായുള്ളവർ² പൊറുത്തുകൊള്ളേമല്ലോ.
 ദേവകാർത്ത്യായം മെന്നെക്കൊല്ലുന്നമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ
 58 ദേവി! ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നോരു ശവമല്ലോ.
 ആകയാലപരാധമൊക്കെയും പൊറുത്തെന്നെ
 60 ലോകമാതാവേ! പരിപാവിയ്ക്കൊള്ളേണമേ!”³
 ഇത്തരം ഭാരതകന്യക ഭീനവാക്യങ്ങൾ കേട്ടു
 62 ചിത്തകാഷണ്യംപൂണ്ടു കാളിയുമതുനേരം
 സന്ദേഹത്തോടും വസിക്കുന്നതുകണ്ടു ദേവ-
 64 വൃന്ദവും ഭയപ്പെട്ടു കാളിയോടുരചെയ്തർ:—
 “മാനോശസന്യതേ! ദൈരവി! നമോസ്തുതേ!
 66 പാരിമെല്ലാം പരിപാവിയ്ക്കൊള്ളേണമേ.
 കൂരനാം ഭാരുകനെക്കുറിച്ചു തവ ഹൃദി
 68 കാരുണ്യമുണ്ടാവതിനതുമില്ലവകാശം.
 താപസദേവദീപസമ്മനങ്ങളെയെല്ലാം⁴
 70 പാപിയാമിവനഹോ! നിത്യവും വധിക്കുന്നു.
 ദേവതാലയങ്ങളും ഭസ്മമാക്കുന്നു നിത്യം;
 72 ദേവനാരികളേയുമടക്കി വാണീടുന്നു.

1. “ഏകദേവ പാരാത്മാമേതുമാണറിയാതെ” (തി. പ.) ‘ഏകദേവ’ എന്നതിന്നു ഇവിടെ വിശേഷിച്ചു അർത്ഥമാണുമാില്ല.

2. ‘സമ്മാനങ്ങളായുള്ളവർ’ (തി. പ.)

3. തന്നോടൊന്നിപ്പോൾ, കൂടുംപാട്ടില്ലാ, ഭാരതകന്യക യാചന ഇതുകേൾക്കിയല്ല കരൾ ശിവഭക്തനാണെന്നു പറയുന്നുണ്ട്. പേജ് 36, 37, 114, 115.

4. “താപസദേവദീപസമ്മനങ്ങളെയെല്ലാം” (തി. പ.) ഇതിൽ ദേവന്മാരോവിട്ടുവെന്നൊരുവിശേഷവിധിയുണ്ട്.

- ദേവിയോ നിന്നൊടിവന്നെന്തല്ലാമുരവെയ്തു?
 74 ദേവേശനായ തവ താതനെ നിന്ദിക്കുന്നു.
 മാതാരിദനത്രാഗ്നിയിൽനിന്നു¹ നീ ജനിച്ചതു
 76 ഭാരുകൻതന്നെ വധിച്ചിടുവാൻല്ലാ നാഥേ!
 ചിത്തകാരുണ്യംകൊണ്ടു ദൈത്യനെക്കൊല്ലാജീവോ
 78 മൃത്യുശാസനൻ ദൃശ്യമാക്കിടും ഭവതിയെ!
 ഭാരങ്ങളെല്ലാം തീൻ ഫസ്തസംസ്ഥിതനായ
 80 വൈരിയെക്കൊന്നിടുവാനെന്തു സംശയമിപ്പോൾ?²
 എത്രയും ദൃഷ്ടനാകും ദൈത്യനെ വധിച്ചിനി³
 82 സത്യവും ലോകങ്ങളും പാലിച്ചുകൊള്ളണമേ.”
 ഇത്തരം ദേവഗണം ചൊന്നതുകേട്ടനേരം
 84 ദൈത്യനിവൃണദായാത കാരുണ്യം വെടിഞ്ഞുടൻ,
 അത്യന്തകോപാത്താടും കാളിയും ത്രിശൂലവത്താൻ
 86 ദൈത്യവക്ഷസ്സിബൊന്ന കുത്തിനാൾ ബലത്തോടും.
 ഭാരുകവക്ഷസ്ഥലം ദേദിച്ചു ശൂലാഗ്രങ്ങൾ
 88 ചോരയുമണിഞ്ഞാശു ഭൂമിയിൽ തറച്ചുപോയ്.
 ശൂലതാഡനമേററ ഭാരുകനതനേരം
 90 മാലാടും മരിച്ചുപോയ് കാലമന്ദിരം പുകാൻ.
 അനേരം കാളിതാനും ഭാരുകനുടെ ഗളം
 92 മിന്നുന്ന ഖഡ്ഗംകൊണ്ടു മുറിച്ചു ജിതന്ത്രമേ.
 തിളച്ചുവരുന്നോരു രക്തങ്ങൾ പാനംചെയ്തു,
 94 പൂർവ്വ, ഘോര ഘോരമാർത്തികോപത്തോടും,
 ലീലയാ വക്ഷസ്ഥലം പിളർന്നു നല്ല കടൽ-
 96 മാലകളെടുത്തണിഞ്ഞതറവും വിളങ്ങിനാൾ.
 ഭാരുകൻതന്റെ തല കരത്തിലെടുത്തുടൻ
 98 ദൈരവിതാനം മഹാഗുരുവും തുടങ്ങിനാൾ.

1. “മാതാരിദവേശ്നിയിൽനിന്നു—” (തി. പ.)

2. “ദൈവരിയെക്കൊന്നിടുവാനെന്തു സംശയമിപ്പോൾ” (തി. പ.) ഇന്ദ്രിഭട
 ദണ്ഡമല്ല, സംശയംതന്നെയാണു്.

3. ‘വധിച്ചു നീ’ (തി. പ.)

- അന്നേരം കാളിതന്റെ ചോരമാം രൂപം കണ്ടും,
 100 വന്നോരു കോപം കണ്ടും, ചോരനാടങ്ങും കേട്ടും,
 ദേവതാപസസിലഗന്ധർവ്വങ്ങളെയാദിക-
 102 ദേവതം ഭയപ്പെട്ടു ദൂരേ മങ്ങിടിനാർ.
 പിന്നെയും കോപം സമിച്ചിടാഞ്ഞു കാളിതാനം
 104 നിന്നോരു ദൈത്യന്മാരെക്കൊക്കെയും കേൾച്ചുടൻ,
 ചോരയാം വേതാളിതൻ കണ്ണത്തിലേറിക്കൊണ്ടു
 106 മേലിടുന്ദിമവവാദ്യചോരക്കളോടും,
 കൂട്ടി'പാളികളോടും ഭൂതവൃന്ദങ്ങളോടും,
 108 കാളിതൻ കൈലാസാദ്രിതനുടെ താഴെ ചെന്നാൾ.
 ദേവഗന്ധർവ്വയക്ഷതാപസസിലോദിക-
 110 ദേവതം മോദത്തോടുകാശ നിറഞ്ഞുതേ.
 ദൈരവിതാനം കൈലാസാമലം വലംവെച്ചു
 112 പാരിച്ചു കേതിയോടും വന്ദിച്ചു കരേറിനാൾ.
 ഭൂതവൃന്ദവും, മാതൃസൈന്യവും, മാതൃക്കളും
 114 പ്രീതിയോടാർത്ത വിളിച്ചെന്നിട്ടു കരേറിനാർ.
 സർവ്വജ്ഞനായ പരമേശ്വരനതുനേരം
 116 സർവ്വവാഞ്ഛയുമുള്ളിലിരുത്തു വിചാരിച്ചു :—
 'കോപത്തിനേതും ശാന്തിവന്നീല കാളിക്കിച്ഛാൾ
 118 കോപിച്ചു നമ്മെക്കൂടി സ്സഹോരംചെയ്തിടുമോ?'
 ഏന്ത ചിന്തിച്ചു ഗജമുഖനാം പത്മനോഭം
 120 നന്ദികേശ്വരനോടും ധ്രുവമായരുൾചെയ്തു :—
 "സത്പരംചെന്നു നിങ്ങൾ ഗോപരദ്വാരത്തിങ്ക-
 122 ലത്യന്തശിശുരൂപം ധരിച്ചു കിടക്കേണം.
 രോദനംചെയ്തു കിടക്കുന്നതു കാണുന്നേരം
 124 മേഘകോപംചെന്നു കാളിക്കു ശമിച്ചിടും

1. മരുതരം ഭൂതം. 'കുളിയും കിളിയും' എന്നു കിളിച്ചെങ്കിലൊന്നു സാ
 വദനെന്നാണു്.

- താപസഗണമെല്ലാം മാർഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽനിന്നു
 126 കോപത്തെക്കുളവാനായേററവും സ്മൃതിക്കേണം.
 മോരമാം കോപം ചെറു ശമിച്ചീടാതെ മഹാ
 128 ദൈവി വരുന്നാകിലനന്മുണ്ടാസ്സതം.”

- ഇത്തരം നാമൻതന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടനേരം
 130 സത്വരം പുറപ്പെട്ടു നന്ദിയും ഗണേശനും.
 ഒന്നരമാസംപൂക്കു സുന്ദരബാലരൂപം
 132 നന്നായിലുരിച്ചവർ ഗോപുരദവാരത്തിങ്കൽ
 ഭൂമിയിൽ കിടന്നാശു കരയുന്നേരത്തിങ്കൽ
 134 മീമകോപേന തത്ര ചെന്നിതു കാളിതാനം.
 രണ്ടു ബാലന്മാർ തത്ര ഭൂമിയിൽ കിടപ്പതു
 136 കണ്ടു കാഞ്ഞുപൂണ്ടു കാളിയും വേഗത്തോടും
 ചെന്നെടുത്താശ്ശുഖിച്ചു വാത്സല്യവിവശയായ്
 138 വന്നോതസുഖത്തോടുവരോടുകൂടെയ്ക്കാൾ :—

- “സുന്ദരരൂപത്തോടും ഭൂമിയിൽ കിടക്കുന്ന
 140 നന്ദനന്മാരേ! നിങ്ങളാരുടെ തനയന്മാർ?
 നിങ്ങളെയുപക്കിമുപോയോരു ജനനിമാ-
 142 രംഗനമാരെന്നതു തോന്നുന്നില്ലെനിക്കേതും
 നാരിമാരെന്നാകിലോ! ഭാഗ്യമില്ലവർക്കേതും,
 144 കൂരമെത്രയുമാർത്താൽ നാരിമാരുടെ ചിത്തം.
 ക്ഷൽപിപാസകൾ¹കൊണ്ടു പീഡിതന്മാരാം നിങ്ങളു
 146 മിപ്പോഴു മമ കഥാപാനവും ചെയ്തിടുവിൻ.
 എന്നുടെ കവചത്²യൊക്കയും തീതമെന്നാ-
 148 ചെന്നല്ല മമ ജനസാഹചര്യമതുവരും.

1. ‘നാരികളെപ്പോലെയോ’ (ഭി. ച.) ഇതിന്നർത്ഥമില്ല.

2. ക്ഷത്ത് (വിശപ്പ്) + പിപാസ (ഭംഗം).

3. ഭവകടിക്കാൻ കഴിമുളളപ്പോൾ അമ്മമാരുടെ സ്വദേവത്തിന് ശരണമുണ്ടാവുമെന്നു പറയുക.

- 150 കോടനംചെന്തിടാതെ മന്ദമാസവുംചെന്തി
 ഖേദവുംവെടിഞ്ഞു ഞാനെന്നിച്ഛ പോന്നിട്ടവിൻ!"
- 152 ഇത്തരം പലവിധമവരെ ലാളിക്കയാൽ
 ചിത്തഭാഗവും പാതി ശമിച്ചു കാളിക്കപ്പോൾ.
- 154 പിന്നെശ്ശോപരഭാരം കടന്നുചെന്നിടിനാ-
 ലിന്നു ഞാനെട്ടദ്ധ്യായം ചൊല്ലിനേൻ ചുരുക്കമായ്.

ഏകാദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

രവതാമധ്യായം.

- 2 കൂലികളോടും, ഭൂതവൃന്ദങ്ങളോടും, ദ്ര-
 കാളിതാൻ വരുന്നതു കണ്ടൊരു താപസന്മാൻ
 മാർഗ്ഗമധ്യത്തിൽനിന്നു വന്നിപ്പു ഭക്തിയോടും,
 4 ഗൽഗദവാക്യങ്ങളാൽ സ്മരിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ:—
 “ശങ്കരസന്തേ! പത്മലോചനേ! ജയ! ജയ!
 6 പരനാശിനി! പത്മലോചനേ! ജയ! ജയ!
 വീരഭാനവസൈന്യനാശിനി! ജയ! ജയ!
 8 കാരുണ്യാമൃതസവാരിധേ! ജയ! ജയ!
 ഭക്തകനായ ഏകൈന്യനെ വധിക്കയാൽ
 10 പാരമാനന്ദംവന്നു ലോകവാസികൾക്കെല്ലാം;
 ദേവകൾക്കിന്നു നാകലോകത്തിൽ വസിച്ചിടാം;
 12 കേവലം തപഃചെയ്തു വാണിടാം ഞങ്ങൾക്കെല്ലാം.
 ധർമ്മജ്ഞരുംചെയ്തു വാണിടാം വിപ്രന്മാർക്കും;¹
 14 സന്മാർഗ്ഗസ്ഥിതന്മാർക്കു വാണിടാം ദേവമന്ത്രി.
 ഈരേഴ്ചലോകത്തിന്നു മിശ്രപരിയാകാ തവ
 16 ഭാഷകൽതന്നെ വധിച്ചിടുവാനെന്തു ഭണ്ഡം!
 ലോകത്തെ സ്തംഭിച്ചു രക്ഷിച്ചു സഹോദരനെന്ന
 18 ലോകമാതാവേ! നിനക്കെന്തതതായെച്ചു!
 വാരിഭക്ഷണപ്രിയയാകിയ ചക്വതിതാനും,
 20 വാരിജാസനപ്രിയയാകിയ വാണിതാനും,
 വാരിജശരണകകാന്തനും ഗൌരീതാനും,
 22 വാരിജമുഖി! ദ്രകാളി നീയല്ലോ നാഥേ!
 ഈശ്വരവിധിമരിരൂപമായതും നീയേ!
 24 ശാശ്വതമായ കാലരൂപമായതും നീയേ!
 എന്നല്ല പതിന്നാലുലോകവും ലോകങ്ങളി-
 26 ലിന്നു കണ്ടുതുമട്ടാഴ്ചങ്ങളും നീയേ! നാഥേ!

• ഈ രണ്ടുവരികൾ തിരുവിതാംകൂർ പതിപ്പിലില്ല.

1. ‘ധർമ്മജ്ഞരുംചെയ്തുവരും വാണിടും ദിക്കിലെല്ലാം’ (തി. പ.)

- അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന നിന്നെയിന്നോക്കിൽ തെങ്ങ-
 28 മെങ്ങിനെ പകർത്തുന്നു! മോഹമെന്നതേയുള്ള!
 രാദോരോ യുഗങ്ങളിലോരോരോ രൂപംപൂണ്ടു¹
 30 പാരിൽവന്നവതാരംചെയ്തതികരുണയാ
 ഭക്തിനിഗ്രഹചെയ്തു ശിഷ്യരെപ്പാലിക്കയാൽ
 32 ഇഷ്ടിയുംപൂണ്ടു സർവ്വജനവും വസിക്കുന്നു.
 ഇന്നു നീ ഭാരുകനാം ദൈത്യനെ വധിക്കയാൽ
 34 വന്നിതു സുഖം ലോകവാസികൾക്കെല്ലാവർക്കും.
 ഭക്തന്മാരെന്നിനി²യുണ്ടാകുന്നവരെയും
 36 പെട്ടെന്ന് സഹോദരിച്ചു പാലിക്ക ലോകത്രയം.
 കോപരക്താക്ഷം തവ ഭീഷണമുഖം³ കണ്ടു
 38 വേപഥപൂണ്ടിടുന്നു ലോകവാസികളെല്ലാം.
 ആകയാലിന്നു കോപംവെടിഞ്ഞിളയുന്നതൊള
 40 ലോകമാതാവേ! മനമൊന്നുനോക്കുക! നാഥേ!”⁴
- ഇത്തരം സ്തുതിച്ചതു കേൾക്കയാൽ ദൈവവിഷ്ണു
 42 ചിത്തകോപങ്ങളെല്ലാം ശമിച്ചു; മോദത്തോടും
 മനോഹസ്യംചെയ്തു സുന്ദരകടാക്ഷത്താൽ
 44 നന്ദിയോടനുഗ്രഹം നൽകിനാളെല്ലാവർക്കും.
 മനമെന്നിയെ പിന്നെ നടന്നു ജനകനെ
 46 ചെന്നു വന്ദിച്ചു മാതൃപാദവും വണങ്ങിനാഥ.
 പാദവന്ദനംചെയ്തു നില്ക്കുന്ന പത്മിതന്നെ
 48 സാരം പുണർന്നതൾചെയ്തിതു മഹേശ്വരൻ:—
- “കല്യാണശീലേ! മമ നന്ദിനി! കാളി! തവ
 50 നല്ലതുവരും മേലിലില്ല സംശയമേതും.

1. 'രൂപംകൊണ്ടു' (തി. പ.)

2. 'ഭന്നിധിനി' (തി. പ.)

3. മഹേഷന്റെ മുഹൂർത്തിയെന്ന മണ്ണുമാലാഭാദിയിൽ നിന്നും മേയ്ക്കുമായ
 ഭവം.

4. ഭദ്രകാളിഭഗവതാജ്ഞിയെ സ്തുതം ഇങ്ങനെയല്ല. ഒരു 'ദക്ഷിണി
 പാദം'കാളിഭഗവത് അതിരൻ രൂപം. ഭദ്രകാളിഭഗവതാജ്ഞി, പേജ് 139, 144.

- ഭാഷകനായ മഹാഭൈരവനെക്കൊന്നിടുവാ-
 52 നാജമള നീയെന്നിയേ ലോകത്തിലോത്തുകണ്ടാൽ.
 ഭൈരവനെ സ്സഹരിച്ചു ലോകത്തെപ്പാലിക്കയാൽ
 54 കീർത്തിയും വന്നു തവ; സൗഖ്യവും മമ വന്നു.
 എന്നുടെ സമീപത്തു കോടിവത്സരം കാല-
 56 മൊന്നിച്ചു സുഖത്തോടും വാഴ്ത്തീ മനോഹരേ!
 എങ്കിലോ¹ ധരണിയിൽച്ചെന്നു നീയോരോദിശി
 58 നന്ദിച്ചു വസിച്ചാലു, മാഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിലോ.
 പുത്രി! നീ ചെന്നു ഭൂവി വാണിടും ദിക്കിലെല്ലാ-
 60 മത്തമക്ഷേത്രങ്ങളും നിമ്മിച്ചു വിപ്രേന്ദ്രന്ദർ
 സുപ്²പായസാപ്യപ്³നൈവദ്യാദികൾകൊണ്ടും,
 62 ധൂപഭീപാരായന⁴മാലദ്വാരാജാക്കൾകൊണ്ടും,
 നിത്യവും പൂജിച്ചുകൊണ്ടുതമസ്സോത്രങ്ങളാ-
 64 ലെത്രയും സ്തുതിച്ചീടും വേദജാലങ്ങൾ⁵കൊണ്ടും.
 ക്ഷത്രിയവൈശ്യശൂദ്രവൃന്ദവ മവരവ-
 66 ക്ഷത്തമോഗ്ഗംപോലെ⁶ പൂജിക്കും ഭവതിയെ.
 നിത്യവും ഭക്തിയോടും പൂജിക്കും⁷ ജനങ്ങൾക്കു-
 68 ജ്ജ്ഞാപുമാധിവാധി ദാരിദ്ര്യമേതും,
⁸ശത്രുബാധയുംതീർത്തു സൗഖ്യങ്ങളെല്ലാം നൽകി
 70 ചിത്തമോദനേ ലോകംപാലിച്ചു വാണിടുക.”⁹

-
1. 'ഏനിയത്'—(പരാജനം.)
 2. പരിച്ഛി.
 3. അപ്പുപാചനം.
 4. സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങളിട്ടുണ്ടാക്കിയ പുക.
 5. വേദത്തിൽ കാളിപ്പുരുഷൻ?
 6. 'മുത്തമോ മോഗ്ഗംപോലെ' (തി. പ.)
 7. 'നിത്യവും ഭക്തിയോടും ജനങ്ങൾക്കുജ്ജ്ഞാപുമാധിവാധി' (തി. പ.) ഇതിലെ 'ഭക്തിയോടും' അന്വയിക്കുന്നില്ല.
 8. 'ചിത്തബലം' (തി. പ.)
 9. ഈ ഭാഗം തെറ്റാക്കിയിരിക്കുന്നു മിന്നമണം. അതിൽ കാളിയെ മലയകുളംഗവതിയായിട്ടുണ്ട്.

എന്നതുകേട്ടുനേരം കാളിയും ചൊല്ലിയിനാൾ:—

- 72 “മന്നിടംതന്നിപ്പൊന്നു ഞാനിന്നു വാണീടുകിൽ
സാരമില്ലാതെയുള്ള മർത്യന്മാർ ചിലരെനെ
74 നാരിയെന്നോളതു പാരമവമാനിക്കയില്ലി?”

എന്നതുകേട്ടു പരമേശ്വരനരുൾചെയ്താൻ:—

- 76 “ഇന്നു നിന്നുടെ ബാല്യം പോയതില്ലേയ്ക്കും ബാബേ!
മൽപുത്രിയാകും നിന്നെ¹ നിന്ദിക്കുന്നവരെല്ലാ-
78 മപ്പോഴേ ചുവത്തൊട്ടും നശിക്കുമറികു നി.
ദൈവമെന്തൊക്കെ പരമേശ്വരനാകി നിന്നെ²
80 നിത്യവും മർത്യജനം പൂജിക്കുമെന്തൊക്കെ.
ദൈവമെന്തൊക്കെ പരമേശ്വരനാകി നിന്നെ³
82 ദൈവമെന്തൊക്കെ! ദേവി വാഴൂ, നീ ചിരകാലം.
ദൈവമെന്തൊക്കെ പരമേശ്വരനാകി നിന്നെ⁴
84 പാരമേശ്വരനാകി നിത്യവും ധരിക്കു നീ.
മർത്യന്മാർ തവ രൂപം നിർമ്മിച്ചിട്ടുവോൾ ദൈവ-
86 മസ്തകം ധരിച്ചൊരു കരവുണ്ടാക്കിട്ടും.³
എന്തിലോ ധരണിയിൽ ചെന്നു നീ വസിച്ചാലും
88 ശങ്കയുണ്ടാകേണ്ട; നല്ലതുവതം മേലിൽ!”
മൃത്യുശാസനവാക്യമിത്തരം കേട്ടുനേരം,
90 ചിത്തസന്തോഷത്തോടും വന്ദിച്ചു കാളിതാനും,⁴
മാതൃപാദവും തൊഴുതാശീർപ്പാദവും വാങ്ങി,
92 മാതൃക്കളോടുംചെന്നു ഭൂമിയിൽ വാണിയിനാൾ.

1. ‘പുത്രിയെന്ന നിന്നെ’ (തി. പ.) മി. പ്രസംഗം.

2. ‘മേലിൽ’ (തി. പ.)

3. ഇവിടെ മേലിൽ മേലിൽ വിവർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതെന്തിലും, കാളിസപര്യം അഭിമുഖ്യം ഒരു കയ്യിൽ ഒരു രഥയും കാണുന്നു.

4. ‘കാളിയെന്നേരം’ (തി. പ.) അല്ലാതെ കാളി ശിവനെ ധരിക്കാതെ പോകുന്നു. അടുത്തവരിയിൽ അമ്മയെ മതാഴ്ന്നുവെക്കുന്നു.

മന്നിടത്തനിൽവന്ന മുസിനാൽ വസിച്ചതു

- 94 മന്നവ! 'ഭണ്ഡകാച്യകാനനത്തനിലല്ലോ.
ഉത്തമമൊരുപ്രപഞ്ചം തത്ര കാനനേ വാണു'¹
- 96 നിത്യവും മോഹമായ തപസ്സുചെയ്തിടുന്നു.
പിന്നെയും ബഹുരൂപം കൈക്കൊണ്ടങ്ങോരോളിക്കിൽ
- 98 ചെന്നു വാണിതു ഭദ്രകാളിയും യോഗത്താലെ.
ദിക്കുകൾതോറും ക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ചു വിപ്രാദികൾ²
- 100 ഭക്തികൈക്കൊണ്ടു ഭദ്രകാളിയെ സ്തോവിഷണം.
സേവിക്കുന്നവർക്കുമാപത്തു നശിപ്പിച്ചു
- 102 കേവലം സുഖങ്ങളെ നൽകുന്നു കാളിത്താനം.
മോഹമായ് തപഃചെയ്തു വാണിടും കാളിരൂപ-
- 104 മേന്മകാലംകൊണ്ടു മറഞ്ഞു വല്ലികത്താൽ.³
നിന്നുടെ ഗർഭഭദ്രന്മാർ വല്ലികം തകർത്താൽ
- 106 വന്നിതു കോപത്തോടും കാളിത്തനുടെ ഭൂതം.
എന്നുടെ വാക്യത്താലെ ശാന്തനായ് പോയാനവൻ
- 108 മന്നവ! കാളിതന്റെ മഹാത്മ്യം ചൊല്ലിടീനേൻ.

ഇക്കഥ നിരന്തരം ചൊല്ലുന്ന ജനങ്ങൾക്കും,

- 110 ഭക്തിയോടനുഭവം കേൾക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്കും,
കീർത്തിയും, ദീഗ്ദ്ധായുസ്സും, വിദ്യയും, വിജ്ഞാനവും,
- 112 ആർത്തിനാശവും, രോഗശാന്തിയും, വന്നുകൂടും;
പുത്രാത്ഥിയായവർക്കു പുത്രമുണ്ടാക്കുതും;
- 114 വിത്താത്ഥിയായവർക്കു വിത്തമുണ്ടാക്കുതും;

1. ഭണ്ഡകൽ ഭീഷ്മകാഷ്ഠം ഭണ്ഡകന്റെ രക്ഷയെന്നായി. മഹസ്സിന്റെ ശാപംകൊണ്ടു് ഏല്പാം നശിപ്പി് അവിടം കടന്നായി. ഇമ്മിനെയെന്ന് ഭണ്ഡകരണ്യമെന്നുപേരുണ്ടായതു്. (ശ. 10. 1028.)

2. 'വന്ദ' (തി. പ.)

3. 'ദദോദികൾ' (തി. പ.) ദേവന്മാർക്കു് ഏല്പിക്കിപ്പോ ഏന്നാൽ പ്രയാസമുണ്ട്.

4. കാളിയുടെ ഈ പരിണാമം പൊരണിക്കരയുടെ മനോധർമ്മം. ഭണ്ഡകരണ്യത്തിൽ തപഃചെയ്യുന്ന കാളി മഹാജ്വലിക്കിപ്പോകുന്നതു് കാളിയുടെ യോഗശക്തിയുടെ ഫലമാണെന്നു വരുത്തിയിരിക്കുന്നു.

- കന്യകാജനമിതു കേൾക്കിലോ വൈകിടത്തെ
 116 കന്യസ്ഥനായ കാന്തനമുണ്ടാക്കും;
 ദോഷവുമായമിട്ടു നിത്യവും രമിച്ചിടാം;
 118 പത്രനാമുണ്ടാം; പിന്നെക്കുമിട്ടുതെല്ലാം വരും.
 ഉത്തമമായ കാളിമാഹാത്മ്യമെഴുതിയ
 120 പുസ്തകം നിജഹസ്തേ ധരിച്ചു വസിക്കിലോ,
 ഭൂതവേതാളപ്രേതകൃഷ്ണാധാ'ദികളുടെ
 122 ഭിതിയും മന്യരികാ'ഭിതിയുമുണ്ടാക്കും;
 പുസ്തകമാതൃഗൃഹം തന്നിലങ്ങിരിക്കിലോ,
 124 ശത്രുക്കളടക്കമില്ലപ്പരിതന്നിലെന്നും;¹
 കൈവിഷങ്ങുമൊളിലാരവും ഫലിക്കയി-
 126 ല്ലേവാന മിതുരൂപിച്ചുപ്സേ സേവിക്കിലോ;
 ദർശനപരമാര്യമുളവർ ജപിക്കില-
 128 ത്വതുളതമായ രൂപസൗന്ദര്യമുണ്ടാക്കും;
 അന്യോന്യവശ്യം നന്നാരിമാക്കിതുപാങ്ങാ-
 130 ലെന്നല്ല ചിന്താമണി'തുലുമെന്നതേ വേണ്ട;
 സന്തതം ജപിച്ചുവരേക്കഹികൾ'ളും ലഭി-
 132 യ്യതുകാവത്തു ശിവസായുഷ്യം' ലഭിച്ചിടും.

1. അതരം പിശാച്.

2. ഇവിടെ ഗ്രന്ഥകർത്താവ് കേരളീയരായ ചെറിപ്പാട്ടും സൂറിക്കുന്നവരായ ഇരിക്കുന്ന. കേരളീയർ വസുദിയെ മേപ്പട്ടണു്. 'അമ്മയെ' വസുദിയായി വസ്ഥിച്ചുകൊണ്ടു് തമിഴരും സങ്കല്പിക്കുന്നതു്. പക്ഷെ അവർ വസുദി 'അമ്മ വിളയട്ടെ'മാണു്.

3. 'ഏങ്ങ' (തി. പ.)

4. ഏലംതൂങ്ങുളും തന്നെ ഒരു മിറ്റുതന്നെ.

5. ചെറുകുടുംബങ്ങൾ ഏന്നു താല്പര്യം.

6. ദേവിയെ സേവിച്ചാൽ ശിവാസംയുദ്ധം ലഭിക്കും എന്നു പാരമ്പര്യം ഉണ്ടാകാൻ സാമ്പ്രദായവിധിയെല്ലാമുണ്ടാകാം. ഇതു് ശാക്തയസങ്കല്പങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമാണു്. "സന്തതം ജപിച്ചുവരേക്കഹികൾ'ളും ദേവി-യുത്സവമേതു്....." (തി. പ.) ഇതു പാദത്തിൽ 'ലഭിക്ക' എന്നതു് ആവർത്തിച്ചിരിക്കുന്ന ഗുണമെന്നു കിദ്ധം 'അവർ ലഭിക്കുക' എന്ന അനൗപദേശവുണ്ടു്.

- എന്നതുകൊണ്ടു നിത്യം ജപിച്ചീടുക ഭവാൻ
 134 മനവ! കാളിതന്റെ പ്രീത്യർത്ഥം മഹാമതേ!
 ഭക്തവത്സലയാകും കാളിതൻ പ്രസാദത്താൽ
 136 ഉപകാശിതൻ നിനക്കെന്നതൊക്കയും സാധിച്ചീടും.”
 ഇത്തരം സുതീക്ഷ്ണനും ചന്ദ്രദേവനാഖ്യയുപ-
 138 സത്തമനോടു കാളീമാഹാത്മ്യം ചൊല്ലിയിനാൻ.
 എന്നതു മാർക്കണ്ഡേയൻ ശിവശർമ്മാവിനോടു
 140 നന്ദിച്ചുപൊന്നാനതു നിങ്ങളോടുകൂടെപ്പോൻ ഞാൻ.
 ഇന്നു ഞാൻ നവമമാമഗ്നായം ചൊല്ലിയിന-
 142 നെന്നുരചെയ്തു കിളിപ്പെരുമ്പും പോയിയിനാറും.

വൈതാമ്യായം സമാപ്തം.

— ശ്ലോ —

‘കൊല്ലം ഹൃദയം-മാണു’ ഇലാമാസം ഹൃദയംതിയ്യതി
 ചൊല്ലാഴ്ന്നു കൂടിയിരിവസം എഴുതിയതു’ എന്ന്
 ‘കല്പ’ത്തുള്ള ഒരു പകർപ്പുഗ്രന്ഥത്തിൽ
 കാണുന്നു.

അനുബന്ധം I.

‘ചോതി’-ഭാഗം 22.

ഈ ഉപമക്ക് പ്രത്യേകം സാരസ്വമുണ്ട്. ‘ചോതിനക്ഷത്ര’ത്തിന് പ്രത്യേകശോഭയുണ്ടെന്നു അനുഭവസ്ഥന്മാരെ പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടതില്ല. തിരുവാതിര, ചോതി, രോഹിണി എന്നീ നക്ഷത്രങ്ങളെ സൗന്ദര്യധാമങ്ങളായി ജോതൃന്മാർ സങ്കല്പിക്കാറുണ്ട്. ഏതുവിധമായാലും ചോതിക്ക് വിശേഷവിധിയുണ്ടെന്നു നമ്മുടെ പൂർവ്വികന്മാർ ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജ്യോതിസ്സിന്റെ തത്ത്വവുമായിട്ടും ‘ചോതിയെ’ സങ്കല്പിക്കാം. അപ്പാർ സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെപ്പോലെ പ്രകാശമുള്ളത് എന്നും അർത്ഥമാകാം.

II.

‘പാവ’-ഭാഗം 42.

‘പാവ’ക്ക് ദേവിണ്ണനും ഭഗവതിയെന്നും അർത്ഥം ‘ചിലപ്പതികാരം’ മുതൽക്കുതന്നെയുണ്ട്. ‘പാവൈമൻറ’—(പാവമന്നം) എന്നൊരു അഥമലത്തെപ്പറ്റി അതിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. ഇത് രാജാക്കന്മാർ അനിതി പ്രവർത്തിച്ചാൽ അവിടെ അരുളിയിരിക്കുന്ന ദേവി കണ്ണീർ പൊഴിക്കുന്നതുകൊണ്ടുണ്ടായിട്ടുള്ളതാണ്. * ചില ദേവതമാരുടെ പേരിന്റെ ഒടുവിലും ‘പാവ’ശബ്ദം ചേർക്കുന്നുണ്ട്. വൈ തോടിപ്പാവൈ, ആയുലൈപ്പാവൈ †

III.

‘പൊന്ന്’-ഭാഗം 27.

പൊന്ന് എന്നുപദം ഒരു ലോഹത്തിന്നുമാത്രമല്ല ഒരു കാലത്തു ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതു്. ഡെംപൊൻ, കമിംപൊൻ, പൊന്നാക്കായ, ചെമ്പ്, എന്ന പദങ്ങൾ അതു ഒരു കാലത്തു് ലോഹങ്ങൾക്കെല്ലാം പൊതുവായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതായി സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പൊന്ന് ഒരു നാണയത്തിന്റെ പേരായിട്ടുമുണ്ട്. “എട്ടെട്ടുപൊന്നുകെട്ടി” എന്ന്

* ചിലപ്പതികാരം, (2) അ. പ്ര. ഭാഗം xlvii.

† ചിലപ്പതികാരം, (2) അ. 12, വരി 67-72.

അനുബന്ധം III—തുടർച്ച.

തദ്യോധിപ്പാട്ടിൽ കാണുന്നു.* ക്രമേണ അത് പണമെന്നർത്ഥത്തിലും പ്രയോഗിച്ചുതുടങ്ങിയിരിക്കണം. അപ്പോൾ 'ജീവിതപ്പൊന്ന്' ഉപജീവനത്തിനുള്ള വേതനമായിത്തീർന്നു. അങ്ങനെയുള്ളതും, ഗുണക്രമിയതും, സ്നേഹിക്കത്തക്കതും 'പൊന്നാ'ൺ. പൊന്നെ! എന്നത് വാത്സല്യപരസ്സരം ചെയ്യുന്ന സംബോധനയാണല്ലോ. 'പൊന്നമ്മ'യും 'പൊന്നച്ഛ'നും ഇപ്പോഴും പോയിട്ടില്ല. സ്ഥലപ്പെരുക്കം മുറിയും പൊൻ സ്ഥലംപിടിച്ചിട്ടുണ്ട്; ഉദാഹരണം പൊന്തല, പൊന്തടി, പൊന്തന. പൊന്ന് 3000 കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പുതന്നെ കേരളത്തിലുണ്ട്. †

IV.

മാതൃകന്റെ പട്ട'-ഭാഗം 28.

മാതൃകന്റെ പട്ടചിലവുപെട്ടവർ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയിൽ പതിച്ചുവരാൻ.

അന്നൊന്നൻ=ചെറിയൊന്നൻ പ്രയോഗിക്കുന്നവനായിരിക്കണം.

ദീർഘബാഹു=അനന്തപദമാണ്.

നാഗബാണൻ=വിഷാസ്രങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്നവനാകാം.

ധൂമകേതു=നമ്മുടെ പരിചയമുള്ള വാൽനക്ഷത്രം.

മുടികകുക്കുപ്രിയൻ=കുക്കുപ്രിയരാജാക്കന്മാർ. രാജാക്കന്മാരെക്കുറിച്ചാണ് മാതൃകന്റെ ഭാഗമാണെന്നു കാണുന്നത് അതുതായിരിക്കുന്നു.

കാലകേയൻ=കഥകളിയിൽ കാണുന്ന അസുരനായിരിക്കണം.

വില്ലരക്കത്തം, അമ്പരക്കത്തം=വില്ലാളികളുടെ വകമേളങ്ങൾ.

മറ്റൊരിയുടെ പട്ട'-ഭാഗം 28.

ഇതിൽ ഗണപതി, ശുപ്രഭണിമർ, അയ്യപ്പൻ ഇവരെ നമ്മുടെ പരിചയപ്പെട്ടവരായിട്ടുള്ളു. യമനീലക്കർ, നീലവട്ടാരി, നന്നവത്തു ഗോപാലൻ, തിരുമണിമരു, കൂട്ടിയൻ, കത്തരിരാമൻ ഇവർ പഴയ ദ്രാവിഡദൈവങ്ങളായിരിക്കാനിടയുണ്ട്. 'ധർമ്മദൈവ'ങ്ങളായി ഇവരെ സങ്കല്പിച്ചു പുലിക്കാറുണ്ട്. 'പാതിരാപ്പഞ്ചമി' എന്നൊരു വ്യക്തിയും കൂടി ഈ വർഗ്ഗത്തിലുൾപ്പെട്ടതായിട്ടുണ്ട്.

* Dr. Gundert, p. 718.

† K. P. P. Menon, History of Kerala, Part I, p. 111.

അനുബന്ധം V.

‘മത്തവിലാസം’-ഭാഗം 40.

‘മത്തവിലാസത്തിനുത്താ’. ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത് ശിവന്റെ ഒരു പ്രത്യേക ഗുണത്തെപ്പറ്റിയുണ്ടെന്നു സ്പഷ്ടമാണ്. ഗുണഭാവമായി സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത് ശിവനായാണുതാനാ. ‘നടരാജൻ’ എന്ന ഒരു ബിരുദവും ആഭവൻ കയ്യുലാക്കിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്നുപുറമെ ‘മത്തവിലാസം കൂത്തു’ എന്നൊരുതരം ഗുണപ്രദംനം ചാക്യാനുരുടെ ഇടയിൽ ഒരു കാലത്ത് പതിവുണ്ടായിരുന്നു. ‘കൂടിയാട്ട’ത്തിനകാൾ ചടങ്ങു കുറഞ്ഞു ഒരിനമായിട്ടാണ് ഇതിനെ കരുതാവുന്നത്. ഇതിന്നു ശിവനായിട്ടുള്ള ബന്ധം ഇപ്പോൾ കണ്ടുപിടിക്കാൻ പ്രയാസമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. മദ്യസേവകൊണ്ട് മരോന്മത്തനായിച്ച ഒരു സ്ഥിതിയാണ് ഇവരുടെ അഭിനയംകൊണ്ട് പ്രത്യക്ഷമാവാറുള്ളത്. ഇപ്പോൾ ഇവ രണ്ടും പേരിന്നുമാത്രമേ മദ്യകേരളത്തിൽ നിലനില്ക്കുന്നുള്ളൂ. ഉത്സവക്കാലങ്ങളിൽ തൃപ്പൂണിത്തുറ, കൂടൽമാണിക്യം എന്നീ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും കൂടിയാട്ടം നടത്താറുണ്ട്. മത്തവിലാസംകൂത്തിനെപ്പറ്റി ഇപ്പോൾ അധികം കേൾക്കാറില്ല.

കൂത്തു എന്ന പദം ഗുണത്തിന്റെ പശ്ചാത്തമായിട്ടാണ് ഒരു കാലത്ത് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല. ഗുണവും നാട്യവും ഒന്നിച്ചിണങ്ങിയപ്പോൾ ഈ പേര് രണ്ടിന്നുമായി. പാവശ്രീത്തിൽ ഇത് രണ്ടുമില്ലെങ്കിലും കൂത്തു നിലനിന്നു. തമിഴ് നാടകത്തിനും കൂത്തേന്ന് പറയാറുണ്ട്.

VI.

‘ചമ്പവർത്തി.....’-ഭാഗം 43.

ഈവക പുസ്തകങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഭഗവതിയുടെ രൂപത്തെ നിർമ്മിക്കുമെന്നു പറയുന്നത് വിശദമാകുന്നില്ല. തെച്ചി, ചമ്പവർത്തി എന്നീ ചുരുക്കപുസ്തകങ്ങൾ ദേവിക പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ളവയാണ്. ചുരുപ്പുനിറം ചോരയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ടും, ‘കരുതി’ അമ്മക്കു ഒഴിച്ചു കൂടാത്തൊരെന്നുമായതുകൊണ്ടും, ‘രക്തസേവ’ അവസാനിച്ചപ്പോൾ രക്തവണ്ണം അതിന്റെ സ്മരണയ്ക്കായി നിലനിർത്തിയതായിരിക്കണം. ദേവികുള്ള വസ്ത്രവും ചുരുപ്പുനിറമായിരിക്കണമല്ലോ. കരുത്തോ പലരൂപത്തിലാക്കി മുറിച്ചു മേൽവെച്ചുകെട്ടിയ തെരൂപം ചിലപ്പോൾ

അനുബന്ധം VI—തുടർച്ച.

വേലയ്ക്കും പൂരത്തിനും കാണാറുണ്ട്. അത് ഭഗവതിപ്രീതിക്കായി ചെയ്യുന്നതുമാണ്. പൂക്കളെ അലങ്കാരസാധനവുമാണല്ലോ. ഇവയിൽനിന്നൊല്ലാം 'അമ്മ'യുടെ സ്വരൂപം ഉരുവിച്ചുകൊള്ളണമെന്നായിരിക്കണം ഇതിന്റെ സാരം.

VII.

ഭാഗം 49.

ഇതിൽ അമ്പതു കാവുകളുടെ പേരുകളാണ് കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്. വടക്ക് വയനാട്ടിൽനിന്ന് തുടങ്ങുന്നതുണ്ട്. 'ചേൽചെയ്യം' 'കൊടുങ്ങല്ലൂരും' ഇതിലുൾപ്പെടുകയാണെന്നുമില്ല. അതിന്റെ കാരണം അന്യേഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ പട്ടികക്കുറപ്പുമെന്നൊന്നെന്നു നിയന്നില്ല. കവിയുറവിവുള്ള കാവുകളെ മാത്രമേ ഉൾപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളൂ എന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇവയുടെ സ്ഥലനിർണ്ണയവും സൂക്ഷ്മമല്ല. വയനാട്ടിലുള്ള കാവിന്റെപേര് വള്ളിയൂർ * എന്നാണ്. 'പോക്കലി' ശ്രീപോക്കലിശാരിയെപ്പററിയാവാം. 'പിഴാരിക്കോവിൽ' പലലിക്കിലുണ്ട്. വള്ളുവനാട്ടുതാലൂക്കിൽ ഒന്നുണ്ട്. ഒന്നു കൊല്ലത്തും (തെക്ക്). 'കുറമാലി', 'കിരാമ്പഴ' (കരിമ്പഴ?), 'കുന്നംപാറ' ഇവ തെക്കേമലബാറിൽ വള്ളുവനാട്ടുതാലൂക്കിലുള്ളവയാണ്. 'മംഗലത്തു' വെട്ടത്തുനാട്ടിലാണ്. 'നെന്മണ്ട' വടക്കേമലബാറുത്തിൽ കോഴിക്കോട്ടിനു സമീപമാണ്. 'പന്നിയൂർ' പൊന്നാനിതാലൂക്കിലാണ്. പനങ്ങാട്ട് എന്നുപേരായി ചെറുപ്പുള്ളശ്ശേരിയിൽ ഒരു വീടുണ്ട്. 'പാന' ചേന്നുകൊണ്ട് പല കാവുകളുമുണ്ട്. ഉദാ.—പനങ്കുറുശ്ശിക്കാവ്, പനയന്നാർകാവ്. മറ്റുള്ള സ്ഥലങ്ങളെപ്പറ്റി വിവരമുള്ളവർ അറിയിച്ചുതന്നാൽ ഉപകാരമായിരിക്കും.

VIII.

'തേലടി, മിനലടി'—ഭാഗം 77.

അപ്രാൽപത്തിയിൽ ഇവരുടെ പേരുകൾ ഭാരതമതിയെന്നും, ഭാനവതിയെന്നുമാണ്. † ഇവരുടെ മക്കൾക്ക് ഭാരതകനെന്നും, ഭാന

* C. Gopalan Nair, History of Waynad, p.

† ഭാഗം 143.

അനുബന്ധം VIII—തുടർച്ച.

വന്നെന്നും അതുകൊണ്ട് പേരിട്ടതായും കാണുന്നു. * ബാണകയും, മേഘിഷികയും മരണാനിലും കാണാത്തവരാണ്. ബാണൻ, മേഘിഷൻ എന്നീ അസുരപ്രമാണികളുടെ കഥയായ് വാളിന്റെ കണ്ഠാവ് ധ്വജിച്ചതായിരിക്കാം. ഭാരതകൻ്റെ വിശേഷണമായി 'ഭാനപതിഭാനവേനതൻ' എന്ന് ഭാരതകൻ്റെതാനത്തിലും കാണുന്നുണ്ട്.†

IX.

പതിനൊന്നു ഭദ്രൻ, അഷ്ടവസുക്കൾ—ഭാഗം 114.

പതിനൊന്നു ഭദ്രൻ:—അഭൻ, ഏകപാദൻ, അമിർബലന്, തപാചാ, അഭൻ, ഹരൻ, ശംഭു, ബ്രഹ്മകൻ, അപരാജിതൻ, ഈശ്വരൻ, ത്രിവരൻ. ബ്രഹ്മാവിന്റെ നേരിയിൽനിന്നു ജനിച്ച ഭദ്രൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം സ്രീ പുരുഷന്മാരായി പിരിഞ്ഞു പതിനൊന്നുപേരായി പെരുകിയതായി വിഷ്ണുപുരാണത്തിൽ കാണുന്നു.

അഷ്ടവസുക്കൾ:—ധരൻ, ദ്രുവൻ, സോമൻ, ആപൻ, അനലൻ, അനിവൻ, പ്രത്യുഷൻ, പ്രഭാസൻ എന്നിവരാണ്.

X.

ചളിപമംതുടി.....(ഭാഗം 118.)

ഇതു രണ്ടും ഓട്ടംതുളളിൽ പ്രയോഗിച്ച വൃത്തവുമായി സാമ്യം കാണുന്നുണ്ട്. ചമ്പുക്കളിലെ ഗദ്യവും ഇതേതരമായിരിക്കാം. അദ്ദേഹം മറുകിയ നൃത്തത്തിന് യോജിച്ചവിധത്തിലാണ് ഇതിന്റെ നിബന്ധനയും. ശങ്കരാചാര്യസ്വാമികളുടെ 'ഭജഗോവിന്ദ'രീതിയും ഇത് അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ രീതിക്ക് ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ധാരാളം പ്രചാരമുള്ളതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതോടുകൂടി അതിനു യോജിച്ചുകൊണ്ടുള്ള നൃത്തത്തിനും പ്രചാരപ്രചാരമുള്ളതായി കരുതണം. 'ലക്ഷണമെന്നവലക്ഷണ' (ഭാഗം 112) എന്ന ഭാഗവും വൃത്തബന്ധത്തോടുകൂടിയതാണ്.

* ഭാഗം 144.

† ഭാഗം 55.

‡ ശബ്ദതാരാവലി, 1754.

XI.

ഭാഗം 125

വട്ടമെ.....ചെപ്പാറിയിലായോ? = വൃത്താകത്തിലും
അഴകിപ്പെട്ടതായ ഒരു വാസസ്ഥലം നിനക്കു നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടോ?

മാടം=മാളിക. ചെ(ാ)പ്പ്=ഓഗി—മനോഹരതപം. ആറനം=
അധികൃത.

പൊന്മാടകുടവിലായോ? മാടയെന്നാൽ ഒരുതരം പശു (കൊ
മ്പ് കീഴ്പോട്ടായത്ത്) വെന്നത്മുണ്ട്. മൃഗസമൂഹിയെ സൂചിപ്പി
ക്കുന്നതായി കരുതണം. കാളിക്ക് അകമ്പടിയായിട്ട് ഇവയെല്ലാം
വേണമെന്നുണ്ട്.

കുടവിലായോ? = സ്വാധീനത്തിലായോ? (നാടോടി) (ഭ്രൂഡി).

ഏകമ്പക്കളരിമുറിനാൽ.....പോലും=കളരികളും ഭദ്ര
കാളിക്കുമുള്ള ബന്ധം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഏകമ്പം—ശരിയായിട്ടുള്ള രൂപമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

—

പദവിശേഷസൂചി—Part I

ഭാഗം.		ഭാഗം.		
അ	അ	കനഖിപ്പിച്ചാലും	57	
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	122	കന്നടി	63
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	62	കരകപാപ്പ്	56
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	21	കരകപാപ്പ്	58
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	7	കരിപ്പാമ്പ	124
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	28	കരിപ്പാമ്പ	7, 66, 68
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	51	കരിപ്പാമ്പ	56, 62, 65, 66, 89
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	67	കരിപ്പാമ്പ	56
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	75	കരി	
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	28	കരിപ്പാമ്പ	95
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	28	കരിപ്പാമ്പ	28
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	25	കരിപ്പാമ്പ	6
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	27	കരിപ്പാമ്പ	7, 8, 9, 10, 14, 68
	അർത്ഥസമ്പന്നമാകാം	27	കരിപ്പാമ്പ	21, 23
അ	അ	കരിപ്പാമ്പ	26, 27	
	അ	കരിപ്പാമ്പ	23	
	അ	കരിപ്പാമ്പ	5	
	അ	കരിപ്പാമ്പ	കരി	
ഇ	ഇ	കരിപ്പാമ്പ	91	
	ഇ	കരിപ്പാമ്പ	54, 74, 108	
	ഇ	കരിപ്പാമ്പ	28	
	ഇ	കരിപ്പാമ്പ	119	
ഉ	ഉ	കരിപ്പാമ്പ	1	
	ഉ	കരിപ്പാമ്പ	53	
	ഉ	കരിപ്പാമ്പ	കരി	
	ഉ	കരിപ്പാമ്പ	27	
ഊ	ഊ	കരിപ്പാമ്പ	13	
	ഊ	കരിപ്പാമ്പ	28	
	ഊ	കരിപ്പാമ്പ	56	
	ഊ	കരിപ്പാമ്പ	കരി	
ഋ	ഋ	കരിപ്പാമ്പ	84	
	ഋ	കരിപ്പാമ്പ	76, 79, 86	
	ഋ	കരിപ്പാമ്പ	കരി	
	ഋ	കരിപ്പാമ്പ	188	
ൠ	ൠ	കരിപ്പാമ്പ	103, 105, 106, 107	
	ൠ	കരിപ്പാമ്പ	5	
	ൠ	കരിപ്പാമ്പ	കരി	
	ൠ	കരിപ്പാമ്പ	188	

	പദം.		പദം.
കൈ		അർജ്ജുന	24
കൈകൾ	95	അർജ്ജുന	69
കൈ		അർജ്ജുന	24
കൈ	60	അർജ്ജുന	
ഗ		അർജ്ജുന	64
ഗണപതി	28	അർജ്ജുന	63, 67
മ		അർജ്ജുന	
മ	2	അർജ്ജുന	108
മാ		അർജ്ജുന	1, 84
മാ	5	അർജ്ജുന	26
മാ	69, 70	അർജ്ജുന	86
മാ	69	അർജ്ജുന	26
മാ		അർജ്ജുന	67, 68, 69
മാ		അർജ്ജുന	
മാ	80	അർജ്ജുന	116
മാ	64	അർജ്ജുന	
മാ		അർജ്ജുന	69
മാ	71	അർജ്ജുന	106
മാ	50	അർജ്ജുന	70
മാ	10 14	അർജ്ജുന	70
മാ		അർജ്ജുന	69
മാ		അർജ്ജുന	
മാ	117, 123	അർജ്ജുന	53
മാ	105	അർജ്ജുന	81
മാ		അർജ്ജുന	
മാ	88	അർജ്ജുന	95
മാ	22	അർജ്ജുന	
മാ		അർജ്ജുന	107
മാ	60	അർജ്ജുന	
മാ		അർജ്ജുന	28
മാ	54	അർജ്ജുന	
മാ		അർജ്ജുന	91
മാ	20	അർജ്ജുന	
മാ		അർജ്ജുന	50
മാ	27	അർജ്ജുന	
മാ	21, 22	അർജ്ജുന	28

പരവിശേഷസൂചി

200

	ഭാഗം.		ഭാഗം.
ന		പെ	
നമ്മുനി	124	പെറ്റിയ	76
നന്ദിവണ്ണാശാപാലർ	27	പോ	
നടപ്പാക്കോളി	126	പോൽമുന്നിയ	73
നാ		സ്വാ	
നാശാലാൻ	28	യാതിരിമെസ്സിയർ	30
നാലുപുര	14		
നാലൻ	51	ബ്ര	
നാറാണത്തുളാത്തൻ	71	ബ്രാഹ്മണിപ്പാഴ്	100
നി		ഭ	
നിന്നംനടി	126	ഭദ്രകാളി	71
നിത്യമെന്നമിന്നിടം	23	ഭദ്രാക്ഷാണി	5
നിറച്ചവെപ്പ്	67	ഭൈ	
നി		ഭൈരവി	5
നീലവട്ടാടി	28	മ	
നീലകണ്ഠൻ	5	മച്ചിയ	80
നീലി	1	മഞ്ചനം	116
പ		മണ്ണാർ	66, 67
പഞ്ചമകാരുസവനം	2	മണ്ണാർകരനം	66, 100
പഞ്ചസ്ത്രപാസനസ്ഥിതപം	95	മണ്ഡലപ്പാലം	26, 63
പഞ്ചപ്രഭാകരപ്പാലിപ്പാലി	95	മധുവീരൻ	75
പഞ്ചാശതി	48	മധുപാല	26
പരിമനങ്ങൾ	21	മേവി	78
പരിഷ്കൃതപരിഷ്കൃതാലം	51	മലപ്പാലി	109
പഞ്ചാലം	49	മഹാമേയ	3
പാ		മഹിഷാസുരകീർത്തി	107
പാതിരക്കാളി	72	മാ	
പാന	27	മാക്കുതി	93
പാങ്കി	69	മാക്കുതിമേലവതി	1
പാല	53	മാതിയ	86
പു		മാവാരം	62
പുത്തനാലപ്പാലപ്പാ	10	മാര	66
പുത്തനവസ്തു	69	മി	
പുത്തനാലപ്പാലപ്പാ	24	മിസിൻകാ	50
പു.		മ	
പുത്തൻ	68	മുടിമകമകളിൻ	28
		മുടിമകൻ	60, 61

	പാഠം.		പാഠം.
മുഖ്യകഥാപാത്രം	100	വില്ലാക്കൾ	28
'മുഖ്യ'	27		
മുഖ്യകഥാപാത്രം	66	മുഖ്യകഥാപാത്രം	109
മുഖ്യകഥാപാത്രം	26	മുഖ്യകഥാപാത്രം	13
മുഖ്യകഥാപാത്രം	26	മുഖ്യകഥാപാത്രം	67
മുഖ്യകഥാപാത്രം	85, 103, 108	മുഖ്യകഥാപാത്രം	7
മുഖ്യകഥാപാത്രം	28	മുഖ്യകഥാപാത്രം	102, 104
മുഖ്യകഥാപാത്രം	56, 109	മുഖ്യകഥാപാത്രം	21, 22, 27
മുഖ്യകഥാപാത്രം	101	മുഖ്യകഥാപാത്രം	26
മുഖ്യകഥാപാത്രം	61	മുഖ്യകഥാപാത്രം	83
മുഖ്യകഥാപാത്രം	84	മുഖ്യകഥാപാത്രം	20
മുഖ്യകഥാപാത്രം	1	മുഖ്യകഥാപാത്രം	28
മുഖ്യകഥാപാത്രം	85	മുഖ്യകഥാപാത്രം	1
മുഖ്യകഥാപാത്രം	104	മുഖ്യകഥാപാത്രം	95
മുഖ്യകഥാപാത്രം	90	മുഖ്യകഥാപാത്രം	49
മുഖ്യകഥാപാത്രം	95	മുഖ്യകഥാപാത്രം	52
മുഖ്യകഥാപാത്രം	99	മുഖ്യകഥാപാത്രം	7
മുഖ്യകഥാപാത്രം	92	മുഖ്യകഥാപാത്രം	52
മുഖ്യകഥാപാത്രം	93	മുഖ്യകഥാപാത്രം	20
മുഖ്യകഥാപാത്രം		മുഖ്യകഥാപാത്രം	20

പദാത്മവിശേഷസൂചി—II

	മാഗാ.		മാഗാ.
അഗതിശുശ്രൂഷണി	29.30	അരിംകിനാവ് - അരുമയായകിനാവ് (സ്വപ്നം)	37
അല്പം-ചിതാവ്	39	അല്പവസ്തുക്കൾ-ആഹാരം, പൂവ്വൻ, ദാസന്മാർ, അധ്വാനൻ, അനിവർ, പ്രത്യേകം, അനവർ, പ്രദാനം	36
അല്പിമിതൻ-അസുഖൻ	111	അജ്ഞി-അജ്ഞി എന്നായിരിക്കണമെന്നു വേണമെന്നു. കുടിച്ചു എന്നു അർത്ഥമുണ്ട്	46
അല്പവടി-അല്പവടിച്ച് എന്ന് ഭൂതവൻ രൂപം, വാസ്തവവ്യക്തിയായുള്ള ഒരു സംഗ്രഹം എന്നർത്ഥം. അഞ്ച് + വടിവ്-സന്ധിയിൽ അല്പവടിവ് എന്നു കേൾക്കുന്നു. അല്പവടിവ് (അല്പവടിവ്) ആകട്ടെ	58	അർത്ഥം-പദ്യം	178
അടിപ്പുവർ-ശരണം പ്രാപിച്ചവർ	111	അല്പമെങ്കിലും-അല്പമെങ്കിലും	47
അന്നിചിത്രകോശം-അന്നിചിത്രം	78	അശ്വം-അശ്വം-ഇവിടെ അശ്വത്തിനു കൈയ്യുണ്ടായിട്ടുണ്ട്	80
അന്നവ്-രീയ്	48	അനുകരണ-അനുകരണവൽ! അനുകരണവൽ! (അനുകരണവൽ)	76
അന്യകാരണം-കാരണവ്യക്തി	156	അനന്തരം-അനന്തരം, അനന്തരം	78
അന്യദം (അന്യദം)-കുട്ടിയുടെ പേര്	16, 19	അന്യം-അന്യം-അന്യം, അന്യം	24
അന്യർ-ഇരുകൾക്കും അന്യർ, ഉന്യർ (അന്യർ), ഇന്യർ (അന്യർ) ഇന്യർ എന്നു കേൾക്കുക കീഴ് വേദത്തിലാണ് ഇന്യർ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതെന്നാണ് ദ്രാവിഡ സിദ്ധാന്തം	76	അന്യം-അന്യം-അന്യം, അന്യം	15
അപരപക്ഷം-കുറഞ്ഞപക്ഷം	53	അന്യം-അന്യം-അന്യം, അന്യം	81
അപ്രകാരം-അപ്രകാരം	196		
അഭിപ്രായം-അഭിപ്രായം	75		
അമൃതപ്രസാദം-അമൃതപ്രസാദം	46		
അമൃതപ്രസാദം-അമൃതപ്രസാദം	79		
അമൃതപ്രസാദം-അമൃതപ്രസാദം	97		
അമൃതപ്രസാദം-അമൃതപ്രസാദം	12		

	മാഗ.
ആധാരം-മുഖധാരം, സ്വധീപ്തം	
നം, മണിപ്പുരം, അനന്തരം,	
വിജ്ഞാപി, ആജ്ഞ	115
ആയതപിനങ്ങൾ-നിന്നു തടിച്ചവ	170
ആരംഭിച്ച് വന്നത്-ആവരണ	
കിളി അഭിനയിച്ചതുമേൽ	
മാവത്തിൽ	90
ആലം-വിഷം. (ശാഖാഗമത്തി	
ന്റെ തടവം)	111
ആവരണം-സംഗ്രഹം	59
ആത്മ-മിഥിയിച്ചിട്ടില്ലാത്ത	
സ്ഥിതി	106
ആത്മ-മുക്തി-പ്രാപ്തി, അവരണം	112
ആറിയും അഴകുവെക്കും-ഇതിന്നു	
വ്യത്യസ്ത അവസ്ഥയും അഴകു	
റിയാലും!	97
ആരംഭം-ശക്തി	97
ഇ	
ഇവിട-ഇവിടെ	46
ഇടത്തുപുറം-ഇവിടെ തുടങ്ങുന്നതും	101
ഇടവര-മേലി	83
ഇത ഇന്ദ്രാമിതര-പ്രവേശനം മുതലും	
യവർ	43
ഇതാ	67
(ഇതിൽ)തൽ-മുക്തിയെക്കുറിച്ച്	48
ഇതാവിചിത്രം-അസൂരൻ	38
ഇതസം-സം	123
ഇത-ശക്തി	148
ഇതിൽ-മതിയാതി-കുറയ്ക്കുക	
നന്നായ് സാധിക്കുന്നതും	34, 112
ഇതിൽ-ഇതിൽ	132
ഇ	
ഇതിൽനിന്നും-12 വാസങ്ങൾ	120
ഇതിൽ-ആർ-ശിവൻ	28
ഉ	
ഉടൽപാലം-കുതിരയിൽ	116
ഉദാഹരണം-ഇതിന്നു പുതിയതും	
ചെയ്തിട്ടുള്ള മേൽക്കര മേൽ	113

	മാഗ.
ഉടൽ(ഉടൽ)-കുതിരയിൽ(നന്നായ്)	144
ഉടൽപാലങ്ങൾ-ദുരിതികളാൽ	144
ഉദാഹരണം-ഉദാഹരിച്ചതിൽ	
നിന്നും	46
ഉപശ്ചിതം-മേൽനിന്നും-പുറപ്പെട്ട	
മുഖം-യദൃച്ഛയാ കൈക്കൽ	
ശബ്ദം	184
ഉപരിചിതകവലയങ്ങൾ-ഉപരിച	
കൈകൾ-മേൽനിന്നും-പ	
മേൽക്കര മേൽക്കര. ഉപരിച	
വശത്തിൽ(വശം) ഉപരിച	
മേൽക്കര	86
ഉപശ്ചിതം-മേൽക്കര-നിന്നും-പുറപ്പെട്ട	
മേൽക്കര. ഇതിൽ വിചിത്രസൂചി	
യുക്തം. അതിൽക്കുറുന്നതി	
നോട്ടം-ഉപശ്ചിതം-മേൽക്കര	21
ഉദാഹരണം-ഉപരിച-മേൽക്കര (അതിന്നു	
മേൽക്കര)	11
ഉദാഹരണം-ഉപരിച-മേൽക്കര. മേൽ	
കൈകൾ-മേൽക്കര	31
ഉദാഹരണം, മേൽക്കര	92
ഉദാഹരണം-മേൽക്കര	123
ഉപരിച-മേൽക്കര-ഉപരിച-മേൽക്കര	
മേൽക്കര (മേൽക്കര-മേൽക്കര)	
മേൽക്കര-മേൽക്കര	71
ഉ	
ഉദാഹരണം-മേൽക്കര	119
എ	
എതിർ-നോട്ടം (മേൽക്കര)	69
എതിർ-മേൽക്കര-സാധനങ്ങൾ സൂ	
ക്ഷിപ്തസ്ഥിതി	62
എതിർ-മേൽക്കര	11
എതിർ-മേൽക്കര	45
ഐ	
ഐതിഹ്യം-ഐതിഹ്യസമാഹാരം	199
ഐ	
ഐതിഹ്യം	41

ഭാഗം.	
മലമുഖർ-അമ്മുതയ്യയായ ഭൂതം	
വലം-മലവിവരണിത്	26
മുറ്റം-മലകയില്ലം	23, 103
മുളിപറന്നു-പ്രകാശംപറന്നു. ഒരു നിമിശമായി എന്നർത്ഥം	63
മുഴക്കുറുതിൽ-മുഴകി മുഴറിപ്പുകുന്ന ത്-പെരുമുഴവ്	11
മാ	
മാത്ത്-ഏല്പാമ്പൻ മാരാണമിട്ട് നൂറുവർഷിക്കൽ	75
ക	
കടുംകുടി-ഇരുതലയും പരന്നു നട്ട കുടുങ്ങിയുള്ള മെലമ്പും. മോ കൊണ്ടു ഇങ്ങിനെ ചെയ്ത സാധനമുണ്ട്	41
കണ്ണായാസ്വാതൽ-ഇന്ദ്രൻ, ദേവാനു കയം കണ്ണുള്ളവൻ	47, 48
കണ്ണായിൽ-കണ്ണായിൽ	57
കണ്ടതാളി-മറ്റൊരു കാലം മേളവ മന്ദന മകൾ എന്നർത്ഥം ചിലർ ചോദിച്ചിട്ടുള്ളത (മോദാൽപണി) കാളിയുടെ രൂപാഭാവമായിട്ടു സങ്കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്	61
കണ്ടു-കഴിച്ചുകുട്ടി എന്നർത്ഥം. (പഴയ പ്രാതാശം)	53
കരിയംപാച്ചിലു്-അപരന്ന മോട്ടുന്നതിന്നാൽ ഈ വാക്ക് സാധാരണ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്	75
കൽവിലപോരം-കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഗുഹയുടെ ഉപം	52
കന്നക്കുടി-ഇറക്കുന്നകുടി	81
കന്നിതംവ-പഴയസമ്പ്രദായം	52
കപാലം-കലശാത്	42
കപാലിശം-കപാലം(കലശാത്)	
കണ്ണിലുള്ളതുകൊണ്ടു് കപാലിശിവൻ	14
കമ്പി-കണ്ണാഭരണം.കമ്പി പാമ്പാക്കിയായാൻ ഉ. സന്ദേശം	
കുളുകം	70

ഭാഗം.	
കരുണം-കുരുണം	15
കണ്ണായിൽ-കണ്ണുവായിൽ എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം. കണ്ണുവായം-കണ്ണുപോരം	66
കപ്പുകുപ്പം-പ്രകൃതത്തിൽ പാപം-ഇഷ്ടം. സാധിച്ചിട്ടുള്ളതു്	10
കവിമല്ലാട്ടു്-മെൽ കവിമുദ്രണം	42
കളകണ്ടം-കാളകണ്ഠം	69
കളിച്ചുണ്ടൻ-ചെറിയൊണ്ടൻ, കളിച്ചുണ്ടൻ. ഇവിടെ 'കളി' ശ്രേഷ്ഠവേഷിതയായിട്ടുണ്ടു് കണ്ടെന്നതു്. 'കളിയന്മാൻ' നോക്കുക. 'ചിപ്പക്കുറുപ്പൻ' എന്നു് മേന്മയുണ്ടായവരിച്ച ഇശ്വരന്റെമേലു നി പറയാമെന്നല്ലാ	10, 11
കുഴക്കുറുതിൽ-കുഴകിമുറുതിക്കുന്ന ചാചിൽ	95
കറകണ്ടർ-നീലകണ്ഠൻ (ശിവൻ)	16
കാ	
കാടുകൾ-കണ്ടനുകൾ (പ്രാചാരം)	20
കാത്യായനീശ്വരി	29
കാമ്പിൽ-കാളിൽ	7
കാലിക-കാളിയുടെ മറ്റൊരുപേര്	61
കാവ്-ശോഭം അല്ലെങ്കിൽ കോപ്പു്	75
കാവരി-മകരക്കു ഇന്ത്യയിലെ ഒരു പുണ്യനദി	35
കാളിനാടകം-ഇറവേൽ അടിയന്തിരത്തിന്നും കാളിക്കുള്ള മറ്റു ഉപാസനകൾക്കും ചെയ്യാവുന്ന ഒരു സ്വരണ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്	76
കി	
കിത്തിയാസ്സം-കിത്തിയാസ്സംവേദം	119
ക	
കടർ-കടൽ-പഴയസന്ധിനിമുഖേ	
കാരം കടർ ആയിരിക്കുമ്പോൾ	132
കുറുക-ശബ്ദിപ്പുക	132
കരക്ക-കരഞ്ഞൻ	130

മാഗം.	ഭാഗം.
കരട്ട്=ഇവിടെ കരട്ട് മാലയാണുണ്ടാകുന്നത്	116
കരത്തി=ഇവിടെ വള്ളിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു	93
കണ്ടലം=കണ്ഡലം—(തണ്ടലം)	20
കണ്ടിരം=വണ്ടന	38
കന്നിപ്പൂക്കുമാരൻ=ഒരു മരമവം. (കന്നിയർ സ്ഥലം)	47
കറുത്തനെയ്യർ പള്ളിക്കണ്ടൻ=ഒരു മരമവം	47
കുരിട്ടം=ശബ്ദമുണ്ടാക്കി, കുരിയം=ശബ്ദം	63
ക(കൊ)മലരം=മാറാണെന്നിരുന്ന ആരോണപ്പുത്രം	69
കുളി=കുളി	96
കുരുതിമാരൻ=ഒരു മാലിയുടെ അർത്ഥം	28, 62
കുരുതിമാരൻ=ഒരു ഉരുപ്പാണി	107
കുളി=നന്ന	83
കുറവൻ=മലയൻ എന്നർത്ഥം. കുറവൻ എന്ന പദയെ തുടർച്ചയായാണ് കുറവനായി രേഖപ്പെടുത്തിയത്. കുറവം=കുറവ്, സുബ്രഹ്മണ്യൻ ഒരു മലമേഖലയാണെന്നാണ് ദ്രാവിഡരുടെ വിശ്വാസം	83
കുറുപ്പി.—ആലാലം, മലയത്തിൽ കയറുന്നത് എന്നു അർത്ഥം. (അടുത്തിരുന്ന അപകർഷിച്ച്)	78
കഴ=കാതിന്നുള്ള ആരോണം	58
കു	
കുടാഗ്രപുരം=മലയിലുള്ളതും, വൃക്കാകുടാഗ്രപുരം എന്നർത്ഥം	85
കുവാക്കുഴി=ചെറിയകുഴി	48
കുറ്റം=കുറ്റം=കുറ്റം=കുറ്റം	199
കുളികൾ=കുളികൾ=കുളികൾ	167
കുറി=വൃക്കകൾ വിവരിച്ചു എന്നർത്ഥം, പഴയപ്രായം—മുതൽക്കു മുതൽക്കു ഇവ പ്രായംഗമുണ്ട്. കിഴക്കു പുഴയെപ്പറ്റിയുള്ള	59
കുറിപ്പാട്ടിൽ=കുറ്റകുറിപ്പാട്ടിൽ എന്നതിന്റെ ചുരുക്കരൂപമാകുന്നു	64
കേ	
കേരളം=കേരളം=കേരളം	123
കേരളം=കേരളം=കേരളം	75
കൈ	
കൈകൾ=അടുത്തു ചുറ്റുമുള്ള ഒരു സ്ഥലം	61
കൈകൾ=അടുത്തു ചുറ്റുമുള്ള ഒരു സ്ഥലം	101
കൈകൾ=അടുത്തു ചുറ്റുമുള്ള ഒരു സ്ഥലം	97
കൈകൾ=അടുത്തു ചുറ്റുമുള്ള ഒരു സ്ഥലം	68
കൈകൾ=അടുത്തു ചുറ്റുമുള്ള ഒരു സ്ഥലം	69
കേ	
കൈകൾ=അടുത്തു ചുറ്റുമുള്ള ഒരു സ്ഥലം	47
ക	
കണ്ഡത്തിലിരിക്കുന്നതും കണ്ഡത്തിനീക്കം ചെയ്യുന്നതും	33
കണ്ഡം=കണ്ഡം	178
കി	
കിറിയാട്ടുകൾ=ലോകമെഴുത്തുവന്ന ധാരാളവുമാകുന്നു	168
കു	
കുറവൻ=സുബ്രഹ്മണ്യൻ	154
ക	
കണ്ഡം=കണ്ഡം	174
കണ്ഡം=കണ്ഡം	148
ക	
കണ്ഡം=കണ്ഡം	47

[illegible]

നായനാർ=ശിവാൻ (ചുറ്റുമനോഹരി)	27
നാരം=വേദഗാനിതം. ഇപ്പോൾ ഇര	
വേദഗാനിതം അർത്ഥം ഭക്തിമുഖി	
കുറുപ്പ്	75
നി	
നിഗമം=ചങ്ങല	185
നിനക്കുശക്തിയായിട്ട്=നിനക്കുതന്നെ	
ശക്തി(ശക്തി)യുണ്ടായിട്ട്	81
നിശ്ചലിതം=പതിനായിരമുണ്ടുന്ന ശി	
തം	93
നിശ്ചലതയ്ക്കു=നിശ്ചല	124
നിശ്ചലത=നിശ്ചലിത (വിശ്വവിദ്യ)	
എന്നതിന്റെ ഭക്തിമുഖം	111
നി	
നിശ്ചലം=പതിനായിരമുണ്ടുന്ന ശി	
തം	81
നിശ്ചലത=നിശ്ചലിത (വിശ്വവിദ്യ)	
എന്നതിന്റെ ഭക്തിമുഖം	107
നെ	
നൈമിഷം=ശക്തിയുണ്ടായിട്ട്	92
നൈമിഷം=ശക്തിയുണ്ടായിട്ട്	111
നൈമിഷം=ശക്തിയുണ്ടായിട്ട്	111
പ	
പാപം=പാപം	129
പാപം=പാപം	
പാപം=പാപം	
പാപം=പാപം	12,
	13, 60
പാപം=പാപം	104
പാപം=പാപം	
പാപം=പാപം	
പാപം=പാപം	90
പാപം=പാപം	
പാപം=പാപം	66
പാപം=പാപം	17
പാപം=പാപം	
പാപം=പാപം	117
പാപം=പാപം	148
പാപം=പാപം	46

പരവിടയം=ഇവിടെ സാന്നിദ്ധ്യമുണ്ടു് എന്നർത്ഥം	70
പത്തു് ശേഷം=നാലായിരം നാലുപത്തു് കൂടി ഒട്ടു്, പിന്നെ ആകാശവും ഭൂമിയും കൂടി ഒന്നു്	114
പരതിരം=പ്രദാനം (പരക്കത്തിന്റെ അർത്ഥം)	48
പരിമാനം—പരമാവധി എന്നതിന്റെ അർത്ഥം	36
പരിവേഷം=ആകൃതിയുടെ മുറവും വൃത്താകാരത്തിൽ ചുറ്റുന്ന ഒരു പ്രകാരം (പരിവേഷം)	54
ചരിവുകൾ=ചേരായി=മുററി	88
ചലനമിയും=ചലനത്തിനായിട്ടും=ചലപ്രതിബിംബം	14
പു	
പ്രാപ്തമായി= (നാശമായി?) യോഗ്യമായി എന്നർത്ഥം. 'വസന്ത'യുടെ സമീപം	78
പാ	
പാടം=മാട്ടു (പ്രാദേശത്തിന്റെ അർത്ഥം?)	111
പാട്ടി=കിറിയിരിക്കി	38
പാടം ചിമ്പനാ=ചാലിയിട്ടന്ന ആരെന്നും	100
പാട്ടു്=ഒരു അടിയന്തരം	119
പാദസംഗമം=ചാലിയിട്ട	151
പാപപാപങ്ങളായി=ചാലിയിട്ട	89
പാദം പെരുമിനാൾ=ഇവിടെ എന്നതിന്നു് ഉപമാനം	19, 22
പാന	1-6
പാനയും കളിയും	1
പാനം=നാനം	1
പാനപിടിക്കും	4
പാന—പാട്ടി	5
പാന—കളി	5
പാനം=പ്രീതി. ഇവിടെ അർത്ഥം	22

[illegible]

മംഗം.	മംഗം.
വേദികരം=ഇന്ദ്രാഹണർ, വേദം അറി യുന്നവർ 10, 86	ആരം, ധരിക്കുന്നവാരം=ചന്ദ്രപ്പു ഡൻ. ശോഭിക്കാൻമുതലിയമ്മ=
വേപ്പാനം=വേർപെടുത്താനം 47	ചന്ദ്രപ്പുഡൻററോളം- പാച്ചുതി 46
വൈ	ഇ
വൈനതയൻ=ഗരുഡൻ 185	ഇണയികൃതം=ചുണ്ടലിയായിക്കൂ ടെന്നില്ല 22
വൈരം=കാതൻ 50	
ശ	സ്ത
ശയനമായി വീങ്ങം=കിടക്കുന്നവതി രി വീഴം 104സ്ത കടം=താഴിയക്കടം എന്ന തിന്റെ ചുരുക്കം 124
ശവരി=കാട്ടാളരോരുടെ വാഹനം 47	
ശേഖം=ഉണങ്ങിയപുല്ല് 186	സ്വ
ശി	സ്വരം=സംസാരമുണ്ടാകുന്നതി 'സ്വരത്തിനാൽ സുട്ടച്ചേയ്ക്കം'- (നളചരിതം, ആട്ടക്കഥ)
ശിപ്പം=മോശിയുക്ക 147	
ശി	സ്വ
ശിവാഭം കറകിനാരം=ഇരുത്തു എന്ന തിന്നു ആചാരവാക്യം 102	സ്വപ്നം=സ്വപ്നം എന്നതിന്റെ രൂപ വരുപം 32
ശര	സ്വപം=പരിപ്ലി 196
ശേഖവർ=ചേകവർ 48	ക്ഷി
ശോ	ക്ഷുത്തം=വിശപ്പ് 192
ശോണിതം=ചോര (രക്തം) 42, 160	ജ്ഞ
ശോഭിക്കാൻമുതലിയമ്മ=ശോഭിക്കാൻ ചന്ദ്രശേഖ. മുതലി=മുതലായിട്ടുള്ള	ജ്ഞാനചക്ഷുസ്=ജ്ഞാനദൃഷ്ടി കൊണ് 142

ശ്രദ്ധിപത്രം—Part II.

ഭാഗം.	വരി.	അർത്ഥം.	സുഖം.
2	21	ഏഴന്നള	ഏഴന്നള
6	17	പിതവു	പിതവു
15	7	ഭദ്ര ഭദ്രകാളി	ഭദ്രകാളി
15	കുറിപ്പ്*	പ്രേമവിജിതന	അലയുന്നു
15	ടി	അഭികാരണ	അഭികാരണം
15	ടി	എ.....ജീവനം	എ.....ജീവനം
28	27	കുഞ്ഞായിനി	കുഞ്ഞായിനി
29	15	ടി	ടി
31	12	മുതി	മുതി?
33	12	നാന്ന	നാന്ന
34	1	വായ്പ... ..	വായ്പ...
43	കുറിപ്പ്	ഇതിൽ	ദൈവകരം
46	ടി	'ചന്ദ്രശ്ച'യിലെ കയ	ചന്ദ്രശ്ച
47	കുറിപ്പ് 13	മടക്ക	മടങ്ങിയ
47	ടി 24	വെർ... ..	താനം
54	ടി	മേറ്റാൽപതി	മേറ്റാൽപതി, (ഭാ. 144)
54	കുറിപ്പ് 1	മുററിലും	മുററും
61	ടി	ടി	ടി (ഭാ. 166)
69	ടി 2	കുളകണ്ഠം	കുളകണ്ഠം—ഭീഷ്മയുടെ ചെല്ലുവേലം യോജിക്കുന്നില്ല.
74	ടി	(ഭിശ്... ..)	മനോഹരമായ—നീക്കം ചെയ്യേണ്ടത്
75	3	പ്രേമകിരണം	പ്രേമകിരണം
80	കുറിപ്പ്	അവർ	അവർ
92	26	തയ്യരൻ	തയ്യരൻ
107	4	തിരുമാണിമക	തിരുമാണിമക
123	കുറിപ്പ് 2	'ന'കരത്തിന്റെ	നേമത്തിന്റെ
124	17	ഇതേപ്രകാരമുള്ളതാണ്	ഇതേപ്രകാരമുള്ളതാണ്
126	1	വലംചെയ്യ... ..	വലംചെയ്യ, അനുകൂല നേരം അനുകൂലവർത്തം വലംചെയ്യ.
127	4	വ്യംഭം, പാഴ്	വ്യംഭം, നമ്മുനിപ്പാഴ്
128	1	തൃപ്ത	തൃപ്ത

